5

מדינת ישראל

משרדי הממשלה

משרד _____

יח"פ מס' _____

_____

_____

_____

_____

מחלקה _____

שם תיק: .מזכירות הממשלה

מזהה פיזי: א-5121/6

מזהה פריק: R0001q05

כתובת: 2-111-2-8-7

תאריך הדפסה: 11/10/2020

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
מישיבת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק
יום ג', כ"ז בתמוז התשנ"א - 9.7.91
(בשעה 08:00 במזכירות הממשלה)

נכחו חברי ועדת השרים: ד. מרידור - יו"ר, א. שאקי

נעדרו חברי ועדת השרים: א. אולמרט, ד. מגן, י. מודעי, ר. מילוא, מ. נסים, ר. פנחסי, י. פרץ, ג. פת

כן נכחו:

י. חריש	- היועץ המשפטי לממשלה
י. ברק	- משרד העבודה והרווחה
ש. גוברמן	- משרד המשפטים
ג. ויסמן	- משרד המשפטים
ש. זיסמן	- משרד המשפטים
פרופ' י. זמיר	- יו"ר המועצה לבתי דין מינהליים
י. טורבוביץ	- משרד התעשיה והמסחר
מ. כהן	- משרד האוצר
ג. נויטל	- משרד המשפטים
נ. ענתבי	- משרד המשפטים
א. צידון	- לשכת שר המשפטים
ז. ציפין	- משרד האוצר
א. קלעי	- לשכת שר המשפטים
ט. שפניץ	- משרד המשפטים
א. לישנסקי	- מזכיר הועדה

סדר היום :

חק/891. טיוטת-חוק בתי דין מינהליים, התשנ"א-1991

חק/892. טיוטת-חוק בתי המשפט (נוסח משולב) (תיקונים שונים), התשנ"א-1991

חק/891. טיוטת-חוק בתי דין מינהליים, התשנ"א-1991

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, א. שאקי; ה"ה י. טורבוביץ, י. זמיר, ש. גוברמן, י. ברק, י. חריש, ג. נויטל והגברות ט. שפניץ, נ. ענתבי, ש. זיסמן, ג. ויסמן, ז. ציפין ומ. כהן.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/873 מיום כ"ו בתמוז התשנ"א (8.7.91) של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, שענינה טיוטת-חוק בתי דין מינהליים, התשנ"א-1991:-

א. בסעיף 27(ה) המוצע, במקום: "בית משפט שלום", יבוא: "בית משפט מחוזי";

ב. בסעיף 29 המוצע -

(1) בסיפא של סעיף קטן (א) יווסף: "אלא אם נקבע בתקנות אחרת";

(2) סעיף 29 ינוסח מחדש, ויובהר בו כיצד יוגש הערר, ואילו מסמכים יצורפו לו; כמו-כן יפרט הסעיף את כתב התשובה ואילו מסמכים יצורפו לו. לחלק זה של הסעיף יווסף סעיף קטן (ב) ובו הוראה לפיה מסמך שלא צורף כאמור, לא יסתמכו עליו אלא ברשות בית הדין מטעמים מיוחדים שיירשמו;

(3) בהתאם לנ"ל - לנסח מחדש סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) בטיוטה;

(4) בסיפא של סעיף קטן (ד)(4), יווסף "או לפי כל דין אחר";

ג. בסעיף 32 המוצע -

(1) ברישא של סעיף קטן (א), למחוק את המלים: "או יושב-ראש המותב";

(2) ברישא של סעיף קטן (ב), במקום: "נתכנס", יבוא: "משנתכנס";

(3) אחרי סעיף קטן (ב), יווסף סעיף קטן (ג), לאמור - "בית הדין רשאי לתת החלטות ביניים, אם לדעתו ראו לעשות כן בנסיבות הענין";

ד. בסעיף 33 המוצע, למחוק את המלים: "בין בעלי הדין";

ה. במקום הנוסח המוצע בסעיף 34 של טיוטת החוק, יבוא: "בית הדין רשאי לתת תוקף של החלטה לפשרה שבעלי הדין הסכימו עליה";

ו. בסעיף 37 של טיוטת החוק -

(1) בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), במקום: "רשאים בית הדין או יושב ראש המותב", ו-"בית הדין או יושב ראש המותב רשאים", יבוא: "רשאי בית הדין" ו-"בית הדין רשאי";

(2) בסעיף קטן (ד), במקום: "בית הדין או יושב-ראש המותב רשאים", יבוא: "יושב ראש המותב רשאי";

ז. במקום הנוסח המוצע לסעיף 38 בטיוטה, יבוא: "החלטת בית הדין תינתן בכתב, תהיה מנומקת ותיחתם בידי חברי בית הדין. ההחלטה תימסר לבעלי הדין או תומצא להם בדואר רשום או בדרך אחרת שתיקבע על-ידי יושב-ראש המותב";

ח. למחוק סעיף 39 מטיוטת החוק;

ט. לסעיף 43 של טיוטת החוק, יוסף: "אין בהוראה זו כדי לפגוע בחובת הרשות המינהלית לגבות לפי פקודת המסים (גבייה)";

י. בסעיף 44 של טיוטת החוק -

(1) בסעיף קטן (א), יוסף כי "החלטת ביניים והחלטה לעכב ביצוע של החלטה מינהלית - ניתנות לערעור ברשות בפני בית המשפט המחוזי שידון בערעור בשופט אחד אם ניתנה רשות לכך מאת שופט בית המשפט המחוזי";

(2) בסעיף קטן (ב) יובהר כי ערעור על החלטת ביניים של בית דין שבראשו שופט מכהן, יובא לבית המשפט העליון;

יא. ברישא של סעיף 45 של טיוטת החוק, במקום: "בית המשפט המחוזי", יבוא: "בית המשפט של הערעור";

יב. במקום הנוסח המוצע בסעיף 46(ב), יבוא: "במועצה יהיו עד חמשה עשר חברים שיש להם כישורים נאותים, ובהם מנהל בתי המשפט. לפחות שליש מהחברים לא יהיו עובדי המדינה";

יג. ברישא של סעיף 47(ב), במקום: "מותר", יבוא: "ניתן";

יד. בסעיף 48 של טיוטת החוק -

(1) לפיסקה (ג), יוסף: "לרבות תקנות סדר הדין אם דרך כלל ואם לבתי דין מסויימים ואם לעניינים מסויימים";

(2) למחוק סעיף קטן (2);

(3) סעיף קטן (3), יהיה פיסקה (ד) של סעיף (1), ויאמר בה: "להציע לשר או לשר הנוגע בדבר, בכל הקשור להוצאת הנחיות שאינם בעניני שפיטה אם דרך כלל ואם בנוגע לבתי דין מסויימים";

(4) סעיף קטן (4) יהיה סעיף קטן (2);

טו. בסעיף 49(ב), במקום המלה: "ולכלול", יבוא: "לכלול";

טז. בסעיף 53(ב), יוספו - פסקה (6) בענין המסמכים שיש לצרף לכתב התשובה והאפשרות להסתמך בעת הדיון, על מסמך שלא צורף לכתב התשובה; ופסקה (7) בענין אגרות;

יז. בסעיף 54 של טיוטת החוק -

(1) בסעיף קטן (ב), במקום: "לבית דין", יבוא: "בית דין";

(2) יוסף סעיף קטן (ג), לאמור: "חוק זה לא יגרע מתוקפן של תקנות בענין בית דין מסויים, שהותקנו לפני תחילת תוקפו של חוק זה";

יח. (1) לאשר בכפוף לעיל, סעיפים 27; 29; 32; 33; 34; 35; 36; 37; 38; 40; 41; 42; 43; 44; 45; 46; 47; 48; 49; 50; 51; 52; 53 ו-54 של טיוטת החוק, ובכפוף להחלטה מס. חק/873 הנ"כ והחלטה זאת את טיוטת חוק בתי הדין המינהליים, התשנ"א-1991 המצורפת (דפים) ;

(2) בהמשך לנ"ל -

(א) להטיל על משרד המשפטים לגבש את הנוסח הסופי של הצעת החוק;

(ב) להסמיך את שר המשפטים, לאשר על דעת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק את הנוסח הסופי של הצעת החוק ולהביאו לאישור הממשלה, לשם הנחה מיידית על שולחן הכנסת;

יט. להטיל על משרדי המשפטים והאוצר לקיים דיון מיוחד בענין בתי הדין המינהליים של נציבות מס הכנסה.

חק/892. <u>טיוטת-חוק בתי המשפט (נוסח משולב) (תיקונים שונים), התשנ"א-1991</u>

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השר ד. מרידור; ה"ה י. חריש, ג. נויטל, א. צידון והגב' ג. ויסמן.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/890 של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק מיום כ"ו בתמוז ההתשנ"א (8.7.91), שענינה טיוטת חוק בתי המשפט (נוסח משולב) (תיקונים שונים), התשנ"א-1991:-

א. בסעיף 105 א' המוצע (סעיף 12 בטיוטה), במקום: "כרשם", יבוא: "רשם";

ב. בסעיף 17 (3) המוצע, במקום: "בסעיף 7 במקום "ועם" יבוא "בהסכמת" יבוא: "בסעיף 7 במקום: "עם נשיא בית הדין הארצי" יבוא: "ובהסכמת נשיא בית הדין הארצי";

ג. בסיפא של סעיף 17 (5) בטיוטה, במקום: "או מותב של בית הדין הארצי", יבוא: "או שופט אחד או שלשה שופטים של בית הדין הארצי שקבע לכך נשיא בית הדין הארצי";

ד. בסעיף 17 של הטיוטה, יוסף סעיף קטן (8), לאמור:"בסעיף 39 המלים: נוסח משולב התשמ"ד-1984 - "יימחקו";

ה. לבטל את "התוספת השניה" שבחוק, למעט פקודת הסמים;

ו. (1) לאשר בכפוף לעיל, סעיפים 12; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19 ו-20 של טיוטת החוק, ובכפוף להחלטה מס. חק/890 הנ"ל והחלטה זאת - את טיוטת חוק בתי המשפט (נוסח משולב) (תיקונים שונים), התשנ"א-1991 המצורפת (דפים);

(2) בהמשך לנ"ל -

(א) להטיל על משרד המשפטים לגבש את הנוסח הסופי של הצעת החוק;

(ב) להסמיך את שר המשפטים, לאשר על דעת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק את הנוסח הסופי של הצעת החוק ולהביאו לאישור הממשלה, לשם הנחה מיידית על שולחן הכנסת.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

0024

טיוטת חוק

1. <u>שם החוק</u>

חוק בתי דין מינהליים, התשנ"א-1991.

2. <u>מטרת החוק המוצע</u>

בישראל קיימת פעילות עניפה של בתי-דין מינהליים שאת היקפה הלכה למעשה קשה לאמוד. הדבר תלוי במידה רבה בהגדרת "בית-דין", כלומר, בשאלה אם תיכלל במונח זה כל ערכאה הדנה בריב בין אזרח לרשות מינהלית או רק ערכאת ביקורת על החלטות של רשויות מינהליות. כמו כן תלוי הדבר בשאלה אם ייכללו רק ועדות ערר חיצוניות למינהל או גם כאלה הפועלות במסגרת המינהל עצמו. נוסף לכך, השונות בהיקף הפעילות של בתי הדין השונים היא רבה. יש כאלה הדנים במאות רבות של תיקים לשנה בעוד שאחרים דנים, באותה תקופה, במספר קטן של עררים.

הסיבות להקמת בתי-הדין הן בעיקר שלוש: ריבוי מחלוקות בין האזרח לרשות, הצורך במומחיות בבירור המחלוקות והדרישה להגברת היעילות.

במדינה המודרנית למינהל הציבורי סמכויות ותפקידים רבים ומגוונים,

ואלה גורמים, מטבע הדברים, לנקודות חכוך ומחלוקת בין האזרח לרשות. בשל סיבות שונות נראה היה שאין מקום להטיל מטלות נוספות על מערכת בתי-המשפט, ולפיכך הוקמו בתי הדין המינהליים לשם בירור אותם סכסוכים.

טיפול במחלוקות בין האזרח לבין הרשות דורש לעתים מומחיות מיוחדת, משום שמדובר בנושאים אשר דורשים ידע מקצועי, כמו למשל בתחום הרפואה והתקלאות. יתרונו של בית-הדין בכך שניתן לשתף בו מומחים בעלי ידע כזה, לרוב כנציגי ציבור.

בנושאים שבאים בפני בית-הדין יש על-פי רוב צורך בדיון יעיל, מהיר וזול. כדי להשיג מטרה זו ניתן, בסוג זה של דיונים, לפשט את סדרי הדין ודיני הראיות, כך שהעורר יוכל לוותר על שירותיו של עורך דין. לעתים יש מקום אף להקנות לבתי הדין סמכות לקבוע את סדרי הדין ודיני הראיות בעצמם, ובלבד שישמרו על עקרונות בסיסיים.

המחוקק הישראלי בחר בשיטה האנגלית של הקמת בתי-דין מינהליים רבים, כל אחד בעל סמכות מוגבלת לענין או תחום מסויים, להבדיל מהשיטה הקונטיננטלית שבה קיימת מערכת אחת של בתי-משפט מינהליים, המוסמכים לדון בכל העניינים המינהליים.

בחקיקה הישראלית הוקמו בתי-הדין המינהליים בחוקים ספציפיים, ושם נקבעו הסמכויות ודרך הדיון של כל בית דין בנפרד. הכוונה היתה לחלק את העומס הנובע מריבוי העררים על פני גופים רבים. מתכונת זו מאפשרת גם הסתייעות בחברים אשר ממלאים את תפקידם בהתנדבות, בתור נציגים של

ציבור מסוים אשר לו ענין בנושא המסוים, וכן במומחים לנושא.

הקמת בתי-הדין המינהליים, כל אחד בחוק נפרד, ללא תכנון כולל ושיטתי, הביאה ליצירת מערכת מגוונת ובלתי-אחידה בנושאים השונים, לגבי הרכב בתי הדין, כשירות חבריהם, דיני הראיות, סדרי הדין ואף היקף הביקורת שלהם על המינהל. לא תמיד ניתן להצדיק את השוני בין בתי-הדין בשיקולים ענייניים הנוגעים לפעילותו של אותו בית-דין.

פירוט בנושאים אלה ראה: י' זמיר, השפיטה בעניינים מינהליים, (הדפסה שלישית); י' זמיר, "בתי הדין המינהליים: להיות או לא להיות?" קובץ הרצאות בימי עיון לשופטים, (תשל"ז); ב' ברכה, משפט מינהלי, (1986); דין וחשבון של הועדה לעניני רשויות מעין שיפוטיות, ירושלים, 1975 (להלן-ועדת לנדוי), דין וחשבון ראשון של המועצה לבתי דין מינהליים, ירושלים, 1987.

הצורך בשיפור המערכת של בתי הדין המינהליים הביא להקמת הועדה לעניני רשויות מעין-שיפוטיות בראשות שופט בית המשפט העליון, משה לנדוי (כתוארו אז). המלצותיה של ועדה זו, שהוגשו בשנת 1975, גובשו, בחלקן, בשתי הצעות חוק: חוק השיפוט בענייני מינהל, התש"ם-1980 וחוק השיפוט בענייני מינהל (העברת סמכויות), התש"ם-1980. הטיפול בהצעות חוק אלה הופסק לאחר שהוקמה הועדה למבנה וסמכויות בתי המשפט ובהתחשב בהמלצותיה שהוגשו ב-1980.

בדו"ח ועדת לנדוי הומלץ גם על הקמה בחוק של מועצה לבתי דין מינהליים. מועצה כזאת הוקמה בשנת 1985, אם כי לא בחוק, על-ידי שר

המשפטים.

המועצה, תחילה בראשותו של השופט לנדוי ולאחר מכן בראשות פרופ' זמיר, הציבה לעצמה כמשימה עיקרית את הכנת חוק בתי-הדין המינהליים. בשלב הבא מתכוונת המועצה לעסוק בסדרי הדין הראויים בבתי הדין המינהליים.

המטרות העיקריות של החוק המוצע הן אלה:

(א) התקיקה העוסקת בכל בית דין בנפרד היא, בדרך כלל, מצומצמת וחלקית. על פי רוב היא מסדירה רק את ענין ההקמה והתפקיד של בית הדין, ומשאירה שאלות רבות המתייחסות לפעילות של בית הדין ללא תשובה. חוק זה נועד לתת תשובות כלליות לשאלות רבות מסוג זה, במטרה למנוע מבוכה מבעלי הדין ואף מן החברים בבתי הדין, והתדיינות מיותרת בשאלות אלה.

(ב) החלה הדרגתית של החוק על בתי דין מינהליים תתרום לאחידות של מערכת בתי הדין מקום שכיום קיים שוני ללא הצדקה ענינית.

(ג) חוק זה קובע בעניינים שונים הסדרים ראויים יותר מאלה הקיימים כיום, בדרך כלל, לענין ההקמה והפעילות של בתי דין שונים.

(ד) החוק מקיים ומסדיר את התפקידים של המועצה לבתי דין מינהליים במטרה לאפשר ראיה כוללת ושוטפת של מערכת בתי הדין המינהליים, על ידי גוף שיתמחה בנושא זה, ובדרך זאת לאתר תקלות ובעיות

ולתת יעוץ לצורך שיפור התפקוד של מערכת זאת.

3. עיקרי החוק המוצע

הוראות החוק המוצע הן מורכבות ומן הראוי לעמוד עליהן מן הנוסח של הצעת החוק ודברי ההסבר המובאים להלן.

4. השפעת החוק על תקציב המדינה ותקציב המשרד

יש להניח שלא תהיה השפעה תקציבית משמעותית.

המועצה לבתי דין מינהליים, שלפי הצעה זאת תוקם ותוסדר על ידי החוק, כבר נכללת בתקציב משרד המשפטים.

5. השפעת החוק המוצע על ההיבט המינהלי

בתי דין אשר החוק יוחל עליהם יצטרכו להתאים את דרך פעילותם להוראות החוק.

6. השפעת החוק על החוק הקיים ותקיקה אחרת

יתכן שיהיה מקום לשינויים מסויימים בהוראות של חוקים המסדירים כיום את פעילותם של בתי דין מינהליים מסויימים אם יוחלט להחיל עליהם את חוק בתי הדין המינהליים.

7. משרד האוצר לא הביע התנגדות להצעה.

8. היועץ המשפטי לממשלה סומך את ידיו מבחינה משפטית על החוק המוצע.

9. <u>נוסח החוק ודברי ההסבר</u>

<u>נוסח החוק</u>

חוק בתי דין מינהליים, התשנ"א-1991

<u>פרשנות והוראות כלליות</u>

<u>פרק א'</u>

1. <u>הגדרות</u>

בחוק זה -

"בית דין" - ערכאה המתמנית ע"י שר או רשות מינהלית אחרת ויש לה סמכות שפיטה, בין אם היא מכונה בית דין, ועדת ערר או ועדת ערעור ובין אם היא מכונה בשם אחר;

"המועצה" - המועצה לבתי דין מינהליים המוקמת לפי חוק זה;

"חבר בית דין" - לרבות יושב ראש מותב של בית דין;

"סמכות שפיטה" - לרבות סמכות לבקר החלטה של רשות מינהלית או לדון בריב שרשות מינהלית צד לו;

"ערר" - פניה אל בית דין לפי הוראת חיקוק כדי שיפעיל סמכות שפיטה;

"רשות ממנה" - שר או רשות מינהלית אחרת שהוסמכה בחיקוק למנות חבר בבית דין;

"שופט" - לרבות שופט לשעבר של בית משפט שחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984, דן בו או של בית דין לעבודה.

2. <u>הקמת בית דין</u>

בית דין מינהלי יוקם בחוק.

3. <u>אי תלות</u>

בענייני שפיטה אין מרות על חבר בית דין זולת מרותו של הדין.

פרק ב': בתי הדין

סימן א': תחולה

4. תחולה

(א) הוראות פרק זה, כולן או מקצתן, כפי שנקבע בתוספת יחולו על כל בית דין המוקם לפי חיקוק מן החיקוקים המנויים בתוספת, וכן על כל בית דין אחר שהוראת חוק קבעה כי יחולו עליו הוראות פרק זה, כולן או מקצתן.

(ב) שר המשפטים רשאי להוסיף חיקוק לתוספת או לשנות את היקף התחולה של הוראות פרק זה על בית דין מסויים, בהתייעצות עם השר הממונה על ביצוע החיקוק ועם המועצה.

(ג) על אף האמור בסעיף זה, הוראה של פרק זה תחול על בית דין רק אם אין בחיקוק אחר הוראה מיוחדת לאותו ענין לגבי אותו בית דין.

סימן ב': מינוי ותקופת כהונה

5. מינוי בית הדין

(א) הרשות הממנה תקבע בצו רשימה או רשימות של חברים בבית הדין לפי הוראות החוק החלות בענין המינוי והכשירות של החברים באותו בית דין.

(ב) הרשות הממנה, המוסמכת למנות את יושבי ראש המותבים, תמנה חבר אחד כראש בית הדין, והיא רשאית למנות חבר נוסף כסגן ראש בית הדין, ובלבד שיהיו בעלי כשירות הנדרשת למינוי כיושב ראש מותב.

(ג) מקום שלפי החוק יושב שופט בראש המותב, יכהן כראש בית הדין - הנשיא של בית המשפט אשר במסגרת המינהלית שלו פועל בית הדין, וסגן הנשיא, שיתמנה על ידי הנשיא לצורך זה, יכהן כסגן ראש בית הדין.

(ד) שר המשפטים, בהתייעצות עם המועצה, רשאי לקבוע בתקנות כללים בדבר כשירותו של חבר בית דין, וכן כללים בדבר הדרך למינוי חברים לבית הדין, אם דרך כלל ואם לבתי דין מסוימים, ואם לעניינים מסוימים.

6. ראש בית הדין

(א) ראש בית הדין רשאי להתקין כללים שלפיהם ייקבעו המותבים של בית הדין, הערריס שבהם ידון והמועדים לתחילת הדיון.

(ב) ראש בית הדין יקבע את יושב ראש המותב והוא רשאי לקבוע את חברי המותב ואת המועד לתחילת הדיון בערר. ההרכב והמועד לתחילת הדיון ייקבעו בהתאם לכללים, אם נקבעו, אולם ראש בית הדין רשאי, אם יראה לנכון, לסטות מן הכללים לערר מסויים מטעמים שיירשמו.

(ג) לא קבע ראש בית הדין את חברי המותב או את המועד לתחילת הדיון בערר, יקבעם יושב-ראש המותב.

(ד) ראש בית הדין רשאי לאצול מסמכויותיו לסגן ראש בית הדין.

(ה) נבצר מראש בית הדין למלא את תפקידו, ימלא את מקומו סגן ראש בית הדין.

7. יושב-ראש המותב

(א) יושב-ראש המותב יהיה שופט או מי שכשיר להתמנות שופט בית משפט שלום.

(ב) הרשימה של יושבי-ראש מותבים תיקבע על ידי שר המשפטים.

תקופת כהונה

(א) תקופת הכהונה של חבר בית דין תהיה שלוש שנים.

(ב) מותר לחזור ולמנות חבר בית דין לתקופות כהונה נוספות בדרך שבה נתמנה.

(ג) לא תיפסל החלטה של בית דין מחמת זה בלבד שתמה תקופת כהונתו של אחד החברים, ובלבד שלא חלפו יותר משישה חדשים מתום תקופת הכהונה.

9. ניגוד עניינים במינוי

(א) לא יתמנה אדם חבר בית דין אם הוא עלול להימצא, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים, במישרין או בעקיפין, בין תפקידו כחבר בית-הדין לבין ענין אחר שלו.

לענין זה:

(1) "ענין אחר של חבר בית דין" - לרבות של קרובו, או ענין של גוף שחבר בית הדין או קרובו הם בעלי שליטה בו.

(2) "קרוב" - בן זוג, הורה או ילד או אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר בית הדין.

(3) "בעל שליטה" - מנהל או עובד אחראי בגוף, או מי שיש לו חלק העולה על 10% בהון או ברווחים של אותו גוף.

(ב) לא יתמנה אדם חבר בית-דין אם הוא נמצא, באופן תדיר, בקשר מקצועי, עסקי או אחר, עם הרשות המינהלית שעל החלטותיה ניתן לערור בפני אותו בית דין.

לענין זה ייחשבו ככשורים באופן תדיר עם הרשות המינהלית, בין היתר, עובד או נבחר של הרשות המינהלית ועובד או נבחר שפרש מהרשות המינהלית, אם לא עברה שנה מיום שפרש.

10. <u>סייג לניגוד עניינים</u>

על אף האמור בסעיף 9 לא יהיה אדם פסול להתמנות כחבר בית דין בשל ניגוד עניינים הנובע מהוראת חיקוק שלפיה -

(1) חבר בית-הדין יתמנה מתוך ציבור של בעלי ענין מסויים; או

(2) חבר בית-הדין יהיה בעל מומחיות או כשירות מיוחדת או בעל תפקיד מסויים, ולא ניתן למצוא, באופן סביר, מועמד מתאים אחר.

11. <u>תחום השיפוט</u>

הרשות הממנה רשאית לקבוע בצו את אזור השיפוט של בית הדין. היתה יותר מרשות ממנה אחת לבית הדין, יקבע אזור השיפוט על-ידי הרשות המוסמכת למנות את יושב ראש המותב לאחר התייעצות עם הרשות המוסמכת למנות את יתר החברים בבית הדין. לא קבעה הרשות הממנה את אזור השיפוט, יהיה לבית הדין שיפוט בכל שטח המדינה.

12. <u>מקום המושב</u>

הרשות הממנה תקבע בצו את מקום המושב של בית הדין. היתה יותר מרשות ממנה אחת לבית הדין, ייקבע מקום המושב על-ידי הרשות המוסמכת למנות את יושב ראש המותב לאחר התייעצות עם הרשות המוסמכת למנות את יתר החברים בבית הדין.

13. <u>גמול לחברים בבית הדין</u>

שר המשפטים רשאי, בהסכמת שר האוצר, להחליט על תשלום גמול לחברים בבית דין בשיעור שיקבע. הגמול אפשר שיהיה לפי סוגים של בתי דין או סוגים של חברים בבתי דין, ואפשר שיהיה מותנה בתנאים. החלטה כאמור תפורסם ברשומות.

14. <u>הפסקת כהונה</u>

(א) חבר בית דין שאיננו שופט בכהונה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחד מאלה:

(1) התפטר בהגשת כתב התפטרות לרשות הממנה. כהונתו תיפסק בתום שלושה חודשים מהגשת כתב ההתפטרות אם לא הסכימה הרשות הממנה למועד קצר יותר;

(2) שר המשפטים, לאחר שנתן לחבר בית הדין הזדמנות נאותה להציג את טענותיו, החליט כי התנהג בצורה שאינה הולמת תפקיד של חבר בית דין. החלטת השר תינתן בכתב, לאחר התייעצות עם הרשות הממנה ובהסכמת המועצה, ובשופט - גם בהסכמה של נשיא בית המשפט העליון.

(ב) חבר בית דין שהינו שופט בכהונה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו, אם התפטר, לאחר שקבל הסכמתו של נשיא בית המשפט העליון בהגשת כתב התפטרות לרשות הממנה. כהונתו תיפסק בתום שלושה חודשים מהגשת כתב ההתפטרות אם לא הסכימה הרשות הממנה למועד קצר יותר.

סימן ג': מותב בית הדין

15. ניגוד עניינים במותב

(א) חבר בית דין לא ישתתף במותב של בית הדין, כאשר הוא עלול להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר בית הדין לבין ענין אחר שלו.

לעניו זה -

(1) "ענין אחר של חבר בית דין: - לרבות של קרובו, או ענין של גוף שחבר בית הדין או קרובו הם בעלי שליטה בו, וכן ענין הנובע מייצוג של אחד מבעלי הדין על-ידי שותף או עובד של חבר בית הדין;

(2) "קרוב" - בן זוג, הורה, ילד, אח או אחות או אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר בית הדין;

(3) "בעל שליטה" - מנהל או עובד אחראי בגוף, או מי שיש לו חלק העולה על 5% בהון או ברווחים של אותו גוף.

(ב) נתברר לחבר בית דין שהוא מנוע מלהשתתף בדיון על ערר מסויים בשל ניגוד עניינים, יודיע על כך לחבריו במותב, ואם החל הדיון - גם לבעלי הדין, ויימנע מלהשתתף בדיון על אותו ערר.

(ג) התעורר אצל חבר בית דין ספק בשאלה אם הוא מנוע מלהשתתף

בדיון על ערר מסויים בשל ניגוד עניינים, או טען אחד מבעלי הדין שחבר בית הדין מנוע כאמור, יחליט בדבר המותב של בית הדין, לרבות אותו חבר, וינמק את החלטתו.

(ד) לא תישמע טענה של בעל דין כי חבר בית הדין מנוע מלהשתתף בדיון על ערר מסויים בשל ניגוד עניינים, אלא אם נטענה בתחילת הדיון או מיד לאחר שנודעו לבעל הדין העובדות שביסוד הטענה; ואולם רשאי בית הדין לשמוע טענה כאמור בשלב מאוחר יותר, מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ה) נמנע מחבר בית-דין להמשיך ולהשתתף בדיון על ערר מסויים בשל ניגוד עניינים, ייחשב המותב, לצורך אותו ענין, כמותב קטוע.

16. <u>מותב חסר</u>

(א) זומן מותב של בית הדין לישיבה ונעדר מן הישיבה של בית הדין חבר מותב אחד, למעט יושב ראש המותב, יתקיים הדיון באותה ישיבה לפני חברי המותב האחרים, אם הסכימו לכך בעלי הדין, אלא אם החליט יושב ראש המותב לדחות את הדיון למועד אחר.

(ב) החלטה במותב חסר כאמור שנחלקו בו הדעות תתקבל על פי דעתו של יושב ראש המותב.

(ג) דיון שנערך במותב חסר יימשך ויסתיים באותו הרכב, אלא אם סבר יושב ראש המותב כי המשך השתתפותו בדיון של החבר שנעדר יועיל

לדיון ולא יהיה בכך עיוות דין.

17. <u>מותב קטוע</u>

(א) נבצר דרך קבע מחבר מותב אחד, למעט יושב ראש המותב, לסיים את הדיון, יימשך הדיון עד לסיומו לפני חברי המותב האחרים, אם הסכימו לכך בעלי הדין, אלא אם החליט יושב ראש המותב להפסיק את הדיון. החליט יושב ראש המותב להפסיק את הדיון, ימונה מותב חדש.

(ב) החלטה במותב קטוע כאמור שנחלקו בו הדעות תתקבל על פי דעתו של יושב ראש המותב.

(ג) לא הסכימו בעלי הדין להמשיך את הדיון במותב קטוע, רשאי ראש בית הדין למנות מותב חדש שיקיים את הדיון מתחילתו או למנות חבר אחר למותב הקיים. נתמנה חבר אחר כאמור, רשאי המותב להמשיך בדיון מן השלב שאליו הגיע המותב הקודם, ורשאי הוא לנהוג בראיות שגבה המותב הקודם כאילו גבה אותן בעצמו, או לחזור ולגבותן, כולן או מקצתן, ובלבד שנתן לבעלי הדין הזדמנות להשמיע טענותיהם לענין זה, וסבר שלא ייגרם עיוות דין.

18. יושב ראש מותב שהוא שופט

הסמכויות המוקנות לבית הדין לפי סעיפים 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 34 ו-45 אפשר שיפעיל אותן יושב ראש המותב של בית הדין אם הוא שופט.

19. סיום הטיפול על ידי חבר שכהונתו נסתיימה

חבר בית דין שהחל בדיון ותקופת כהונתו כחבר בית הדין נסתיימה, או שכהונתו נפסקה לפני תום תקופת כהונתו, יהיה מוסמך לסיים את הדיון תוך ששה חודשים מיום שנסתיימה או שנפסקה כהונתו.

סימן ד': סדרי דין וראיות

20. פטור מדיני הראיות

בית דין לא יהיה קשור בדיני הראיות, פרט לדינים בדבר ראיות חסויות לפי פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, או לפי כל דין אחר.

21. סדרי דין

בכל ענין של סדרי דין שאין עליו הוראות בחוק זה או בחיקוק אחר, ינהג בית הדין בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית משפט צדק.

22. המועד להגשת ערר

(א) ערר על החלטה מינהלית יוגש לבית הדין תוך 45 ימים מהיום שבו הומצאה לעורר ההחלטה בצירוף הודעה על זכות הערר ועל המועד להגשתו.

(ב) ראש בית-הדין או יושב ראש המותב רשאי להאריך את המועד להגשת הערר מטעמים מיוחדים שירשמו.

23. <u>מחיקה או דחיה על הסף</u>

בית הדין רשאי, למחוק או לדחות ערר על הסף, כולו או מקצתו אם שוכנע שאין לבית הדין סמכות או שהערר אינו מגלה עילה, או שהוא טורדני או קנטרני.

24. <u>פומביות הדיון</u>

(א) בית דין ידון בפומבי.

(ב) בית דין רשאי לדון בענין מסויים, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות, אם ראה צורך בכך באחת מאלה:

(1) לשם שמירה על בטחון המדינה או יחסי החוץ של המדינה;

(2) לשם הגנה על המוסר או על עניינו של קטין;

(3) הדיון הפומבי עלול להרתיע עד מלהעיד עדות חפשית או מלהעיד בכלל;

(4) הדיון הפומבי עלול לפגוע בסוד מסחרי;

(5) הדיון הפומבי עלול לפגוע בצנעת הפרט;

(ג) החליט בית דין על עריכת דיון בדלתיים סגורות, רשאי הוא להרשות לאדם או לסוג בני אדם להיות נוכחים בעת הדיון, כול או מקצתו.

(ד) נציג מטעם המועצה רשאי להיות נוכח בעת דיון שנערך בבית דין בדלתיים סגורות.

(ה) החליט בית הדין על עריכת דיון בדלתיים סגורות, יחול על הדיון איסור פרסום כאילו היה זה דיון בדלתיים סגורות בבית משפט.

25. <u>טיעון בפני בית הדין</u>

(א) בעל דין זכאי להרצות את טענותיו, להציג את ראיותיו בפני בית הדין ולסכם את טענותיו לאחר הבאת הראיות, בסדר ובתנאים שבית הדין קבע.

(ב) על-פי בקשת בעלי הדין רשאי בית הדין לדון ולהחליט בערר על יסוד טענות בכתב בלבד.

(ג) בית הדין רשאי לחייב בעל דין להרצות את טענותיו בכתב, וכן להציג את ראיותיו, כולן או מקצתן, בכתב, אם בתצהיר ואם בדרך אחרת שיקבע.

26. <u>ייצוג בפני בית הדין</u>

בעל דין רשאי להיות מיוצג בפני בית הדין על-ידי עורך דין או על ידי אדם אחר, אם אין אותו אדם עושה את הייצוג בפני בית הדין דרך עיסוק או בתמורה אף שלא דרך עיסוק.

27. <u>סמכות לזמן עדים ולכפות התייצבותם</u>

(א) בית הדין רשאי, ביוזמתו או לבקשת בעל דין -

(1) להזמין אדם לבוא ולהעיד או להציג מסמכים או מוצגים אחרים שברשותו;

(2) לחייב עד להעיד בהן-צדק או בשבועה, בהתאם להוראות החיקוק החל בבית משפט אזרחי לענין זה;

(3) לכפות התייצבותו של אדם שלא ציית להזמנה ללא הצדק שהניח את דעת בית הדין.

(ב) סמכויותיו של בית הדין לענינים אלה, לרבות הסמכות להעניש בשל אי-ציות, יהיו כשל בית משפט בהליך אזרחי, בשינויים המחויבים.

(ג) כיהן בראש בית הדין שופט, תהא סמכות הכפיה או הענישה בידי השופט.

(ד) החליט בית הדין לכפות התייצבותו של אדם, לחייבו להצהיר בהן צדק או להישבע, או להענישו בשל אי ציות, רשאי אותו אדם לערער על החלטת בית הדין לבית משפט השלום שבתחום שיפוטו מכהן בית הדין. הוגש ערעור כאמור, רשאי בית המשפט שלערעור לעכב את ביצוע ההחלטה שעליה מערערים עד להחלטה של בית המשפט

בערעור.

(ה) החליט בית הדין להטיל על אדם עונש בשל אי-ציות, יתן מיד בית הדין הודעה בכתב לנשיא בית משפט השלום שבתחום שיפוטו מכהן בית הדין, ורשאי הנשיא או שופט אחר של בית משפט זה לבטל את ההחלטה או לשנותה לקולה. הוחלט לבטל את ההחלטה יבוטל מאליו גם הערעור שהוגש על ההחלטה, אם הוגש, לפי סעיף-קטן (ד).

(ו) היה יושב ראש המותב של בית הדין שופט, יוגש הערעור לפי סעיף-קטן (ג) לבית המשפט המחוזי, וההודעה לפי סעיף -קטן (ה) תישלח לנשיא בית המשפט המחוזי, והוא בית המשפט המחוזי שבתחום שיפוטו מכהן בית הדין.

28. <u>מומחה מטעם בית הדין</u>

(א) מקום שלפי החוק יושב שופט בראש המותב, יחולו ההוראות הבאות לענין מומחה מטעם בית הדין:

(1) בית הדין רשאי, לאחר שנתן לבעלי הדין הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיהם, למנות מומחה מטעמו שיתן חוות דעת בכתב לענין שבמחלוקת בין בעלי הדין;

(2) מונה מומחה מטעם בית הדין, יועברו לעיונו חוות הדעת של מומחים מטעם בעלי הדין, ולא תיערך חקירה של מומחים אלה על-ידי בעלי הדין;

(3) בעל דין רשאי להציג למומחה מטעם בית הדין שאלות בכתב להבהרת חוות דעתו, במועד שנקבע בתקנות, ובהעדר מועד כזה - במועד שנקבע על-ידי יושב ראש המותב;

(4) מומחה מטעם בית הדין לא ייחקר על-ידי בעלי הדין, אלא אם שוכנע יושב ראש המותב כי יש צורך בכך למען הצדק, ובמידה שיושב ראש המותב התיר.

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות, בהתיעצות עם המועצה, כי ההוראות שבסעיף קטן (א) יחולו על בתי דין נוספים, אם דרך כלל ואם לבתי דין מסויימים או לעניינים מסויימים.

29. <u>עיון בתיק הרשות</u>

(א) הוגש ערר לבית הדין, תציין הרשות המינהלית בתשובתה את הטעמים להחלטתה ותצרף לתשובתה את תצלומי המסמכים שעליהם היא מתכוונת להסתמך בעת הדיון בערר.

(ב) נתקבלה תשובת הרשות בבית הדין, תועבר התשובה בהקדם אל העורר.

(ג) קיבל העורר את תשובת הרשות, תאפשר לו הרשות לפי בקשתו לעיין בתיק המכיל את המסמכים הנוגעים להחלטה (להלן-התיק), ולהעתיק מסמכים מן התיק.

(ד) זכות העיון בתיק לא תחול על מסמכים או חלקי מסמכים, במקרים הבאים:

(1) מסמכים שאין להם נגיעה להחלטה שעליה עוררים;

(2) מסמכים שיש בהם סוד מקצועי או מסחרי או ידיעה סודית כמשמעותה לפי כל דין;

(3) כאשר בטחון המדינה, יחסי החוץ או ענין ציבורי חשוב מחייבים שלא להרשות עיון במסמכים;

(4) מסמכים שהם ראיות חסויות לפי פרק ג' לפקודת הראיות (נוסח חדש), תשל"א-1971, למעט סעיפים 44 ו- 45.;

(5) מסמכים המכילים חומר פנימי, כגון: רשומות מדיונים פנימיים, דיווח לממונים, הצעות וטיוטות של החלטות;

(6) מסמכים שעיון בהם עלול לפגוע שלא כדין בזכות או בענין אישי של אדם אחר;

(7) מסמכים העוסקים במינוי, הטלת תפקיד, הערכות אישיות, כשירות, מצב רפואי או הישגים של אדם, לרבות העורר;

ובלבד שלא יימנע עיון בשל טעם מן הטעמים המוזכרים בסעיף קטן זה אלא במידה הנדרשת על ידי אותו טעם.

(ה) הוציאה הרשות מן התיק מסמכים או חלקי מסמכים, תפרט הרשות במסמך שיצורף לתיק את שמות המסמכים שהוצאו ואת הטעמים להוצאתם.

(ו) לאחר שעיין בתיק יהיה העורר רשאי לבקש מבית הדין כי התיק יימסר לבית הדין.

(ז) בית הדין רשאי להחליט, ביוזמתו או לפי בקשת העורר, כי התיק ימסר לו, למעט מסמכים אשר מסירתם עלולה לפגוע בבטחון המדינה או ביחסי החוץ שלה.

(ח) ביקש העורר לעיין במסמכים שהוצאו מן התיק, למעט מסמכים שהוצאו מן הטעמים המפורטים בסעיף קטן (ד)(3), רשאי בית הדין לצוות על הרשות לאפשר לעורר לעיין במסמכים, כפי שיקבע, אם לדעתו הצורך בעיון לשם עשיית צדק עדיף מן הטעם למניעת העיון.

(ט) ביקש העורר לעיין במסמכים שהוצאו מן התיק בשל טעם מן הטעמים המפורטים בסעיף קטן (ד)(3), יחולו הוראות סעיף 30.

30. <u>מניעת עיון בשל טעמים מיוחדים</u>

(א) אין הרשות חייבת למסור, ובית הדין לא יקבל, מסמך אם ראש הממשלה או שר הבטחון הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתו עלולה לפגוע בבטחון המדינה, או אם ראש הממשלה או שר החוץ הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתו עלולה לפגוע ביחסי החוץ של המדינה, אלא אם מצא שופט של בית המשפט העליון על פי עתירת העורר המבקש גילוי המסמך, כי הצורך לגלותו לשם

עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותו.

(ב) הוגשה לבית הדין תעודה כאמור בסעיף קטן (א), רשאי בית הדין, על פי בקשת העורר המבקש גילוי המסמך, להפסיק את הדיון לתקופה שיקבע כדי לאפשר הגשת העתירה לגילוי המסמך, ואם ראה לנכון - גם עד להחלטה בעתירה.

(ג) אין הרשות חייבת למסור, ובית הדין לא יקבל, מסמך אם שר הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתו עלולה לפגוע בענין ציבורי חשוב, אלא אם מצא בית הדין הדן בדבר, על פי עתירת העורר המבקש גילוי המסמך, כי הצורך לגלותו לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותו.

(ד) הדיון בעתירה לגילוי מסמך יהיה בדלתיים סגורות; לשם החלטה בעתירה רשאי השופט של בית המשפט העליון או בית הדין, לפי הענין, לדרוש שהמסמך או חלקו יובאו לפניו לשם עיונו בלבד ומנציג הרשות אף מנציג העורר.

31. <u>הפרעות לדיונים</u>

בית דין רשאי לצוות על הרחקתו של מי שמפריע לדיוני בית הדין או מתנהג באופן הפוגע בכבוד בית הדין.

סימן ה': סמכות בית הדין

32. עיכוב ביצוע ההחלטה המינהלית

(א) הוגש ערר, רשאי ראש בית הדין או יושב ראש המותב להורות על עיכוב ביצועה של ההחלטה עליה עוררים לפרק זמן שיקבע ובתנאים שייראו לו, אם מצא כי מן הראוי לעשות כן בנסיבות הענין.

(ב) נתכנס בית הדין לדון בערר, תהיה הסמכות לעכב את ביצוע ההחלטה, כאמור בסעיף - קטן (א) מוקנית לבית הדין בלבד.

33. תשלום סכום שאינו שנוי במחלוקת

בית הדין רשאי לצוות, עוד לפני מתן החלטתו, על תשלום סכום שאינו שנוי במחלוקת בין בעלי הדין, כולו או מקצתו.

34. <u>פסק דין בפשרה</u>

בית הדין רשאי לתת תוקף של פסק דין לפשרה שכל בעלי הדין הסכימו עליה.

35. <u>סמכות בערר</u>

בית הדין מוסמך לאשר את ההחלטה שעליה עוררים, לשנותה, לבטלה ולקבל החלטה אחרת במקומה, או להחזיר את הענין עם הוראות לרשות שהחליטה.

36. <u>סמכות נגררת</u>

הובא ערר כדין לפני בית דין, והתעוררה בו דרך אגב שאלה שהכרעתה דרושה לבירור הערר, רשאי בית הדין להכריע בה לצורך אותו ערר אף אם הענין שבשאלה הוא בסמכותו הייחודית של בית משפט או של בית דין אחר.

37. <u>תשלום הוצאות</u>

(א) בית הדין רשאי לפסוק הוצאות לבעל דין, לרבות שכר טרחת עורך דין.

(ב) עד שהוזמן להעיד או להציג מסמך או מוצג אחר לפני בית הדין, רשאים בית הדין או יושב ראש המותב לפסוק לו דמי נסיעה, לינה ושכר בטלה, ואם הוא עד מומחה - גם שכר טרחה.

(ג) בית הדין או יושב ראש המותב רשאים להטיל את תשלום ההוצאות או שכר הטרחה לעדים על בעלי הדין, או על מי מהם, ולקבוע את שיעור התשלום בידי כל אחד מהם.

(ד) בית הדין או יושב ראש המותב רשאים לחייב בעל דין להפקיד פקדון לתשלום הוצאות או שכר טרחה לעדים.

סימן ו': ההחלטה

38. החלטה בכתב

החלטת בית הדין תהיה בכתב, תיחתם בידי חברי בית הדין ותושמע בפני הצדדים או תומצא להם בדואר רשום או בדרך אחרת שתיקבע על ידי בית הדין או יושב ראש המותב.

39. מתן נימוקים

בית הדין יתן נימוקים בכתב להחלטתו.

40. בית דין שנחלקו בו הדעות

בית דין הדן בשלושה או יותר, ונחלקו בו הדעות, תכריע דעת הרוב; אין רוב לדעה אחת, תכריע דעת יושב ראש המותב.

41. הודעה על זכות ערעור

היתה החלטה של בית הדין נתונה לערעור, יציין בית הדין בהחלטתו את זכות הערעור, וכן את המועד להגשת הערעור אם נקבע בחיקוק.

42. <u>תיקון טעות בהחלטה</u>

(א) מצא בית דין כי נפלה טעות בהחלטה שנתן, רשאי הוא, תוך עשרים ואחד ימים מיום נתינתה, לתקנה בהחלטה מנומקת, ורשאי הוא לשמוע טענות בעלי הדין לענין זה; לענין זה "טעות" - טעות לשון, טעות בחישוב, פליטת קולמוס, השמטה מקרית, הוספת דבר באקראי וכיוצא באלה.

(ב) בהסכמת בעלי הדין רשאי בית הדין, אם ראה לנכון בנסיבות הענין, לתקן בכל עת את ההחלטה שנתן.

(ג) תוקנה החלטה כאמור בסעיף קטן (א) יראו, לענין ערעור, את מועד התיקון כמועד מתן ההחלטה.

(ד) תיקון לפי סעיף קטן (א) אינו ניתן לערעור אלא בערעור על החלטת בית הדין.

43. <u>הוצאה לפועל</u>

החלטה של בית דין דינה, בכל הנוגע להוצאה לפועל, כדין פסק דין של בית משפט, והוראות חוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967, והתקנות לפיו, יחולו בשינויים המחוייבים.

סימן ז': ע ר ע ו ר

44. ערעור לבית משפט

(א) החלטה סופית של בית דין ניתנת לערעור בזכות בפני בית משפט מחוזי שידון בערעור בשופט אחד.

(ב) פסק דין של בית משפט מחוזי בערעור לפי סעיף קטן (א) ניתן לערעור בפני בית המשפט העליון אם ניתנה רשות לכך מאת נשיא בית המשפט העליון או מאת שופט אחר של בית המשפט העליון שנשיאו קבע.

45. עיכוב ביצוע החלטת בית הדין

בית הדין או, אם הוגש ערעור, בית המשפט המחוזי, רשאי להורות על עכוב ביצועה של החלטת בית הדין לפרק זמן שיקבע ובתנאים שייראו לו, אם מצא כי מן הראוי לעשות כן בנסיבות הענין.

פרק ג: המועצה

46. מינוי המועצה

(א) שר המשפטים ימנה מועצה לבתי דין מינהליים ויקבע לה יושב ראש מבין חבריה.

(ב) במועצה יהיו עד חמשה עשר חברים ובהם מנהל בתי המשפט, איש אוניברסיטה ויועץ משפטי של רשות מינהלית; לפחות שליש מהחברים לא יהיו עובדי מדינה.

47. תקופת הכהונה

(א) תקופת הכהונה של חבר המועצה תהיה שלוש שנים.

(ב) מותר לחזור ולמנות חבר המועצה לתקופות כהונה נוספות.

48. תפקידי המועצה

ואלה תפקידי המועצה:

(1) לייעץ לשר המשפטים או לשר אחר הנוגע בדבר בכל הקשור לבתי דין, לרבות בכל הקשור:

(א) להקמת בתי דין חדשים, או בטולם ומזוגם של בתי דין קיימים;

(ב) להרכבם של בתי דין;

(ג) להתקנת תקנות בנוגע לבתי דין;

(2) להציע תקנות סדרי דין, אם דרך כלל ואם לענין מיוחד;

(3) להציע הנחיות, אם דרך כלל ואם לבתי דין מסוימים;

(4) לערוך מחקרים, לפרסם סקירות וחומר אחר, ולנקוט פעולות של הסברה בכל הקשור לבתי דין.

49. <u>פעילות המועצה:</u>

(א) שליש מחברי המועצה ובהם היו"ר יהוו מנין חוקי.

(ב) המועצה רשאית למנות ועדות ולכלול בהן גם מי שאינו חבר המועצה, ולאצול להן מסמכויותיה.

50. דוח על בתי דין

המועצה תדון בדינים וחשבונות בנוגע לבתי דין ותעיר הערותיה לשר המשפטים או לשר הנוגע בדבר.

51. דוח על-ידי המועצה

המועצה תגיש לשר המשפטים דין וחשבון שנתי.

52. תקציב המועצה

תקציב המועצה ייכלל בתקציב משרד המשפטים.

פרק ד: הוראות שונות

53. ביצוע ותקנות

(א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם המועצה, להתקין תקנות לביצועו.

(ב) שר המשפטים רשאי, בהתייעצות עם המועצה, להתקין תקנות בעניינים הבאים, אם דרך כלל ואם לבתי דין מסויימים או לעניינים מסויימים:

(1) סדרי הדין בבתי הדין, לרבות המועד והדרך להגשת ערר לבית הדין;

(2) סדרי הדין בערעורים מבית דין לבית משפט, לרבות המועד והדרך להגשת ערעור;

(3) מינוי מומחים מטעם בית הדין ודרך חקירתם;

(4) קביעת שיעורים או שיעורים מירביים של הוצאות ושכר טרחה, לבעלי דין או לעדים;

(5) הגשת דינים וחשבונות למועצה על פעולת בתי הדין.

54. הוראות מעבר

(א) חוק זה לא יחול על ענין שהדיון בו החל לפני תחילת תוקפו של חוק זה, אלא אם המותב שדן בענין החליט אחרת מטעמים שיירשמו.

(ב) חוק זה לא יפגע במינוי ראש בית דין או חבר לבית דין, שנעשה לפני תחילת תוקפו של חוק זה; תוקפו של מינוי כזה יפוג עם סיום תקופת המינוי, אך לא יאוחר משלוש שנים לאחר תחילת תוקפו של חוק זה.

תוספת

דברי הסבר

סעיף 1

הגדרת בית דין מכוונת לכלול את מירב הגופים הדנים בעררים מבלי להתחשב בכינויים.

הגדרת ערר היא רחבה וכוללת, נוסף לפניה לערכאה העוסקת בביקורת שיפוטית על רשות מינהלית, גם פניה לערכאה הדנה בריב שרשות מינהלית צד לו, מבלי שהיתה קודם לכן החלטה של רשות מינהלית.

שופט, לענין בתי דין מינהליים, הוא, לפי המקובל כיום, גם מי שפרש משפיטה במערכת בתי המשפט. מוצע להוסיף גם שופט בדימוס של בית הדין לעבודה.

סעיף 2

בגלל המהות של בית דין מינהלי, כגוף המכריע בסכסוך שרשות מינהלית צד לו, מוצע כי בית דין מינהלי חדש יוקם רק בחוק, ולא בתקיקת-משנה הנעשית בידי שר או רשות מינהלית אחרת.

סעיף 3

מוצע לקבוע במפורש את עקרון אי-התלות, החל על שופט, גם על חבר בית דין. לעקרון זה חשיבות משנה כאשר מדובר בחבר בית דין, משום שהוא מתמנה בידי הרשות המבצעת.

סעיף 4

החוק המוצע הוא כללי ויש מקום שהוראותיו יחולו על מירב בתי-הדין המינהליים. עם זאת, יש להתחשב בכך שלגבי בתי דין מסויימים מוצדק, בגלל סוג הפעילות שלהם, שהוראות מסויימות יהיו שונות מאלה של החוק הכללי. משום כך מוצע שהחוק יוחל בהדרגה על בתי-דין שונים, תוך בחינה של כל בית דין כדי לברר אם ראוי להחיל עליו את החוק.

החלת החוק על בית דין מסויים תוכל להתבצע, לאחר שהחוק ייכנס לתוקף, בדרך מקוצרת, על ידי שר המשפטים בהתייעצות עם השר הממונה על ביצוע החוק והמועצה לבתי-דין מינהליים. מכל מקום, גם כאשר יוחל החוק על בית דין מסויים, על ידי הכללתו בתוספת לחוק, עדיין יחולו על אותו

בית דין הוראות החוק המיוחד, המקים אותו ומסדיר את פעולתו. הוראות חוק בתי הדין המינהליים יחולו על בית הדין רק כאשר אין בחוק המיוחד, או בתקנות שהותקנו מכוח אותו חוק, הוראות מיוחדות לאותו ענין.

סעיפים 5 ו- 6

חברי בית-הדין יתמנו מתוך רשימות של חברים שכשירותיהם נמנות בחוק המיוחד או שהן מוגשות בידי גופים הנוגעים לנושא.

כמקובל, ובהתאם להגדרה שבסעיף 1, נחשב יושב ראש המותב כחבר בית-הדין. מוצע למנות לכל בית דין גם ראש בית-דין וסגן ראש בית דין. בעלי תפקידים אלה יהיו בעלי הכשירות של יושב ראש המותב.

ראש בית הדין הוא זה שישא באחריות לגבי ההיבט "הארגוני" של בית-הדין, כמו למשל, קביעת ראש המותב ומועד תחילת הדיון. הסדר דומה שהוכיח את עצמו כיעיל, קיים לפי חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961, שם מתמנה יושב ראש תורן במטרה למלא את התפקידים המתוארים בסעיף זה.

סעיף 7

יושב ראש המותב יהיה שופט או משפטן. בכך יובטח הידע והנסיון הנדרשים לניהול התקין של ההליכים לפני בית-הדין. מינוים של אלה מתאים שיהיה בידי שר המשפטים.

סעיף 8

התקופה של שלוש שנים נקבעה כתקופת כהונה ארוכה דיה כדי ליהנות מהנסיון שרכש חבר בית הדין, מחד, וכתקופה אשר מאפשרת בקורת תקופתית של פעילותו, מאידך. לחבר בית דין שהוכיח את עצמו רצוי לאפשר תקופות כהונה נוספות כדי לזכות בידע ובנסיון שרכש.

המינויים לבתי הדין השונים לא מתבצעים כולם בצורה מרוכזת, ומשום כך יתכן שבשגגה לא יוארך מינוי של חבר מסויים במועדו. כדי למנוע שתקלה מסוג זה תגרום לפסילת מערכת שלמה של החלטות שהתקבלו כתקנן, מוצע שאם ישב בדין מי שכהונתו הסתיימה ולא חלפו יותר ממשה חודשים, לא תיפסל בשל כך בלבד החלטה שהתקבלה בידי מותב זה.

סעיפים 9 ו-10

הכהונה בבית הדין, בדרך כלל, אינה העיסוק היחיד של חבר בית הדין, במיוחד כשמדובר בנציגי ציבור. מטבע הדברים שהם מתמנים לכהונה בבית דין הדן בנושאים שהם קרובים לתחום מומחיותם ולעיסוקם המקצועי. מצב דברים זה יכול לגרום לכך שחבר בית דין עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים. בעיה דומה מתעוררת לגבי חברים אשר מתמנים כנציגי ציבור מסוים, כגון ציבור תקלאים.

ההוראות המוצעות בדבר ניגוד עניינים מתבססות על המצב הקיים לפי הפסיקה והוראות חוק שונות החלות על גופים מסויימים. עם זאת, כיום

רוב החוקים המקימים בתי-דין מינהליים עוברים בשתיקה על הנושא של ניגוד עניינים. כפי שנפסק, שתיקת המחוקק אין פירושה הסדר שלילי, כלומר, האיסור על ניגוד עניינים עדיין חל, ואולם במצב כזה טיבו ופרטיו של האיסור אינם ברורים די הצורך. לפיכך מוצע לקבוע את פרטי ההסדר בחוק זה.

לענין המינוי של חבר בית דין, מוצע לקבוע שאין למנות כחבר - מי שלגביו קיים חשש שהוא יימצא, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים.

תשומת הלב מוסבת למצב מיוחד שבו עלול להתעורר חשש לניגוד עניינים, והוא - הקשר עם הרשות המינהלית. מי שנמצא בקשרים הדוקים עם הרשות המינהלית שעליה עוררים, אין מקום שיכהן בבית הדין שבפניו מתברר הערר. הוראה זו מורחבת, לתקופה של שנה גם לגבי מי שפרש מאותה רשות מינהלית.

הסייגים לכלל בדבר ניגוד עניינים מוסדרים בסעיף 10. מובהר שהעובדה שחבר בית-דין הינו, מכוח חיקוק, נציג של ציבור מסויים (כמו תקלאים או צרכנים), שלו נגיעה לנושא שבו דן בית הדין, לא פוסלת אותו, כשלעצמה, מלכהן כחבר בית-הדין.

הסייג השני שאליו מתייחס החוק הוא, במינוח הפסיקה, בבחינת "כורח השעה". בפעילות בבתי הדין נודעת חשיבות מיוחדת לכשירות ולידע מקצועי. בתחומים מסויימים המומחים מעטים, ודוקא אלה עלולים להיות "נגועים" בניגוד עניינים. מוצע, שכאשר מסתבר שלא ניתן למצוא, באופן סביר, מומחה שאינו במצב של ניגוד עניינים, ניתן בלית ברירה למנות

כחבר בבית הדין מומחה שקיים לגביו חשש של ניגוד עניינים. ההנחה היא שבמקרה כזה יהיה מקום למצוא פתרונות כיצד למנוע או לצמצם, במידת האפשר, את ניגוד העניינים במקרים המסויימים.

ענין אחר הוא האפשרות של ניגוד עניינים אצל מי שנתמנה כבר חבר בית הדין. אפשר שחבר בית הדין ימצא עצמו במצב של ניגוד עניינים בערר מסויים. במקרה כזה יהיה מקום לפסול אותו מלהשתתף במותב הדן באותו ערר. ענין זה מוסדר בסעיף 15 להצעת החוק.

<u>סעיפים 11 ו-12</u>

רצוי שבתי הדין יהיו נוחים לגישת העוררים. לכן יקבע השר או הרשות המינהלית המוסמכת למנות את חברי בית דין, את תחום השיפוט המתאים לכל בית דין, לפי הענין. כאשר הסמכות למנות את חברי בית הדין מצויה בידיו של יותר משר אחד או רשות מוסמכת אחת, ייקבע התחום על ידי מי שמוסמך למנות את יושב-ראש המותב, לאחר התייעצות עם מי שמוסמך למנות את יתר החברים בבית הדין.

ההסדר המתואר לעיל יחול בעיקרו גם לגבי קביעת מקום מושבו של בית הדין.

סעיף 13

שר המשפטים, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע לחברי בית-הדין גמול עבור פעילותם בבתי-הדין. גמול זה יכול להיקבע כסכום אחיד או בהתאם לסוג הענינים שבית-הדין דן בהם, או לפי כל סיווג אחר.

סעיף 14

סיום כהונה של חבר בית-דין יכול להיות עם תום המנוי או בהתפטרותו. במקרה האחרון היא תיכנס לתוקף לאחר שלשה חודשים, וזאת על מנת לאפשר לו לסיים את הנושאים שהחל לדון בהם.

הפסקת כהונה שלא מרצון, משום התנהגות שאינה הולמת את התפקיד, תהיה בידי שר המשפטים, בדרך שנקבעה לצורך זה בחוק.

סעיף 15

על ניגוד ענינים של חבר בית-דין בענין מסוים, יחולו באופן עקרוני הכללים שנקבעו לגבי ניגוד ענינים הפוסל אותו למינוי כחבר בית הדין (ראה סעיפים 9 ו-10), אך המבחנים יהיו מחמירים יותר מאלה שנקבעו לניגוד ענינים לצורך מינוי (למשל, בהגדרת "ענין אישי"). משנתברר שחבר מנוע מלהשתתף בדיון בענין מסויים בשל חשש לניגוד ענינים, יודיע על כך וימנע מלהשתתף בדיון באותו ענין.

סעיפים 16 ו-17

סעיפים אלה דנים בבית דין שאחד מחבריו לא משתתף בישיבה של בית-הדין (הרכב חסר), או שנבצר ממנו דרך קבע להשתתף בדיון (הרכב קטוע).

ההסדר המוצע קובע שבשני המקרים ניתן להמשיך ולדון אם בעלי הדין הסכימו לכך; זאת בתנאי שיו"ר המותב לא החליט אחרת, כלומר, בהרכב חסר - לדחות את הדיון למועד אחר, ובהרכב קטוע - להפסיק את הדיון ולמנות מותב חדש.

הרעיון המנחה בהסדר הוא שבעלי הדין מעוניינים, בדרך כלל, בסיום הענין, ולא בדחייתו או התחלתו מחדש. לכן, אם יושב ראש המותב סבור שלא ייגרם עיוות דין, רצוי להתיר את המשך הדיון.

מוצע גם הסדר לגבי המשך שיתוף החבר הנעדר בהרכב חסר, ולגבי ניהול הדיון במותב חדש שנתמנה במקום המותב הקטוע.

סעיף 18

ככלל דן בית-הדין בהרכב מלא של כל חבריו בכל הנושאים. לאור העובדה שחלק מהחברים אינם משפטנים, ולמען יעילות הדיון, מוצע להקנות ליושב ראש המותב, אם הוא שופט, את הסמכויות להפעיל מספר הוראות, אשר נוגעות להיבטים מסויימים של הדיון. הכוונה להוראות בדבר מחיקה או דחיה על הסף, ניהול דיון בדלתיים סגורות, הגשת טיעון בכתב, הזמנת

עדים וכפיית התיצבותם, מינוי מומחה מטעם בית-הדין, החלטה בדבר זכות העיון במסמכים, הרחקה מבית-הדין של מי שמפריע לדיון, עיכוב ביצועה של החלטה ומתן פסק דין בפשרה.

סעיף 19

במטרה למנוע מצב שבו יהיה צורך בהמשך טיפול בנושאים של חבר שפרש בידי חבר אחר של בית הדין, מוצע שחבר שכהונתו נסתיימה, יהיה רשאי לסיים את הטיפול בנושא במשך ששה חודשים לאחר סיום הכהונה.

סעיפים 20 ו-21

אחד הנימוקים החשובים להקמת בתי-דין היתה לאפשר לקיים דיון יעיל, מהיר וגמיש, מבלי שיחולו עליו דיני הראיות וסדרי הדין המקובלים בבית המשפט. הוראות השחרור מדיני ראיות (למעט ראיות חסויות) ומסדרי הדין משקפים את הפסיקה שקבעה כי דיני הראיות וסדרי הדין אינם חלים על בית דין אם החוק לא החיל אותם במפורש.

סעיף 22

מועד הגשת ערר על החלטה מינהלית הוא כמו זה של הגשת ערעור בענין אזרחי. סמכות הארכת מועדים, מקבילה גם היא לזו של בית-המשפט.

סעיף 23

הנימוקים לדחית הערר או מחיקתו על הסף נקבעו בדומה לנימוקים הקבועים בסדר הדין האזרחי לענין דחית או מחיקת כתב תביעה.

סעיף 24

ההוראות בדבר פומביות הדיון מקבילות, באופן כללי, לאלה החלות על בית-המשפט. עם זאת נוספו עילות אשר אינן נזכרות בחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984, ועשויה להיות להן חשיבות מיוחדת לגבי בתי דין מינהליים: פגיעה בסוד מסחרי או פגיעה בצנעת הפרט.

בהתחשב בעובדה שמדובר בבתי דין מינהליים, ולא בבית-המשפט, נוספה הוראה המאפשרת ביקורת מסויימת, גם בדיונים שנערכים בדלתיים סגורות, וזאת בדרך של הסמכת נציג המועצה לבתי דין מינהליים להיות נוכח בדיון.

סעיף 25

מוצע להקנות לבית הדין את הסמכות לקבוע שהטיעון לפניו יהיה בכתב, וזאת לצורך יעול הדיון.

סעיף 26

כללית יש לשמור על העקרון שבעל דין רשאי להיות מיוצג בידי עורך דין. עם זאת בעררים על החלטות של רשויות מינהליות רצוי שהעורר יוכל להעזר גם במי שאינו עורך דין, ובלבד שהסיוע לא יהיה בידי מי שעיסוקו בייצוג ושלא יהיה בתשלום.

סעיף 27

בית-דין העוסק בהליך שיפוטי נזקק לשמיעת עדים. כדי להבטיח שאלה יופיעו כדי להעיד או להציג מסמכים, מוקנות לו גם סמכויות כפיה הדומות לאלה של ועדת חקירה לפי חוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968. סמכויות אלה מוקנות גם כיום מכוח חוקים שונים לחלק מבתי הדין המינהליים.

סעיף 28

בתי הדין עוסקים בחלקם בנושאים שבהם נדרשת מומחיות מיוחדת; לעתים ניתן להסתפק בידע המקצועי של נציגי הציבור, אולם לעתים נדרש לבית-הדין מומחה נוסף. הסתבר שההסדר הקיים בדבר חוות דעת של מומחים מכביד על ההליכים בבתי הדין. אי לכך מוצע שאם מונה מומחה מטעם בית הדין, יקבל הוא את חוות הדעת של המומחים מטעם בעלי-הדין, והם לא ייחקרו בידי בעלי הדין. המומחה מטעם בית הדין לא ייחקר בידי בעלי הדין, אולם הם יהיו רשאים להציג לו שאלות להבהרת חוות דעתו.

נקבע הסדר מיוחד בנושא מומחה מטעם בית הדין שמטרתו לתת פתרון לבעיה שגרמה לא פעם לסרבול ההתדיינות ללא הצדקה.

<u>סעיפים 29 ו- 30</u>

ההוראה המוצעת מבטיחה לעורר את זכות העיון בתיק של הרשות המינהלית. ההסדר המוצע אמור למצוא את האיזון בין העמדת המידע הדרוש לעורר לצורך ההתדיינות, לבין הצורך שלא לשבש את הפעילות השוטפת של הרשות.

הכלל הוא שעל הרשות להעמיד לעיונו של העורר את תיק ההחלטה שעליה הוא עורר, ושבו כלולים המסמכים הנוגעים להחלטה, וזאת בסייגים המנויים בחוק. עורר המבקש שהתיק יובא לפני בית-הדין, יבקש זאת מבית-הדין. הוראות מיוחדות מסמיכות את בית הדין לאפשר עיון במסמכים שהרשות הוציאה מהתיק אם הדבר דרוש לשם עשיית צדק.

הסדר מיוחד נקבע לגבי אפשרות עיון במסמכים שהוצאו על ידי הרשות מן התיק משום שבטחון המדינה, יחסי החוץ או אינטרס ציבורי אחר מחייבים שלא להרשות עיון בהם.

סעיף 31

ההוראה בדבר הרחקתו של מי שמפריע לדיוני בית-הדין מקבילה לזו שבחוק בתי המשפט.

סעיף 32

בית הדין, להבדיל מבית-המשפט, אינו מקיים דיונים באופן שוטף וקבוע, ולכן באותם המקרים שהוא לא יושב בדיון, ויש מקום לעכב ביצועה של החלטה מינהלית, מוצע להקנות סמכות זו ליו"ר המותב או לראש בית-הדין. בדרך זו נמנעת ההכבדה של כינוס בית-הדין כולו לצורך זה.

סעיף 33

מוצע להסמיך את בית-הדין לצוות בהחלטת בינים על תשלום סכום שאינו שנוי במחלוקת בין בעלי הדין.

סעיף 34

מוצע להסמיך את בית הדין לתת תוקף של פסק דין לפשרה שבעלי הדין הסכימו עליה.

סעיף 35

מוצע לקבוע את היקף הביקורת של בית הדין על החלטה של רשות מינהלית, כפי שהיא נקבעה בחוקים שונים לגבי בתי-דין מסויימים. ביקורת זו כוללת את הסמכות לקבל החלטה אחרת במקום זו שקבלה הרשות המינהלית.

סעיף 36

לבית-הדין מוענקת סמכות, בדומה לסמכות המוענקת לבית משפט, לדון בשאלה שהכרעתה נדרשת לבירור הערר, וזאת גם אם היא בסמכותו הייחודית של בית-דין אחר, או של בית משפט.

סעיף 37

בית-הדין כמו בית-משפט רשאי לפסוק הוצאות לטובת בעלי הדין והעדים ושכר טרחה לעורך-דין. לשם הבטחת תשלומים אלה, ניתן לדרוש הפקדת פקדון.

סעיפים 38 עד 40

החלטת בית-דין, כמו פסק דין של בית-משפט, תהיה מנומקת ובכתב, ותושמע לצדדים או שתומצא להם.
ההחלטה תתקבל ברוב דעות, ואם אין רוב - יכריע יו"ר המותב. הקביעה שההחלטה תהיה מנומקת אין פירושה בהכרח הכבדה על בתי-דין אשר נותנים

מספר רב של החלטות באותה ישיבה. אין כוונה שבית-הדין יסביר בכל מקרה באריכות את הנימוקים להחלטתו. ההנמקה תוכל להיות פשוטה וקצרה. עם זאת גם במקרים פשוטים מן הראוי שבעלי הדין ידעו את הנימוקים וישתכנעו שההחלטה לא התקבלה בשרירות.

סעיפים 41 עד 43

סעיפים אלה מסדירים נושאים שהינם רלבנטים לאחר מתן ההחלטה: ראשית, הודעה לעורר על זכותו לערער על ההחלטה; שנית, אופן תיקון טעות שנפלה במתן ההחלטה; מובן שהכוונה רק ל"טעות טכנית" ולא לטעות מהותית. ולבסוף נקבע שהחלטת בית דין, לענין ביצועה, היא כמו פסק דין של בית משפט.

סעיף 44

כמקובל, מוקנית לבעל דין זכות ערעור אחת, מבלי שיהיה עליו לבקש את רשותה של ערכאת שיפוט כלשהי. מוצע שהערעור יהיה בפני בית משפט מחוזי אשר ידון בו בשופט אחד.

הפניה במישרין לבית-המשפט המחוזי מנומקת בשנים: ראשית, הרשות המינהלית שעליה עוררים, היא כעין ערכאה ראשונה. שנית, בראש מותבים רבים מכהנים שופטי שלום או שופטים מחוזיים ולכן מתאים יותר שהערר יהיה לבית-משפט מחוזי. יש בכך גם כדי לקצר את משך ההתדיינות עד למתן פסק דין סופי.

מוצע להסתפק בשופט אחד, כפי שנקבע לאחרונה גם בנושאים אחרים, לשם יעול הדיון.

סעיף 45

לבית הדין עצמו ולבית המשפט המחוזי, אם הוגש ערעור על ההחלטה, מוקנית הסמכות, כמקובל בבית המשפט, לעכב את ביצוע ההחלטה במקרים המתאימים.

סעיף 46 עד 51

מוצע לעגן בחקיקה מועצה לבתי-דין מינהליים כדוגמת זו הפועלת עתה ליד שר המשפטים.

תפקידי המועצה, אשר חבריה יכהנו שלוש שנים, יהיו בעיקר ייעוץ, הסברה ומחקר. המועצה תייעץ לשרים הנוגעים בדבר בכל הנושאים הקשורים לבתי דין ובמיוחד בנושאים עקרוניים של הקמה וביטול של בתי-דין, ההרכב של בית-הדין, ובכל נושא הקשור להתקנת תקנות.

המועצה תערוך סקרים ומחקרים ותשתף את כל הגורמים הנוגעים בדבר במסקנותיה. בפעילות זו אמורה המועצה לתרום לשיפור הפעילות של בתי הדין השונים ולהאחדת הסדרים החלים על פעילותם, במידה הראויה. כמו כן תשמש המועצה כתובת להתייעצות בנושאים כלליים הנוגעים לבתי הדין המינהליים, ותנחה את הגורמים השלטוניים העוסקים בנושא זה.

המועצה תדון בחומר רשמי הנוגע לבתי דין מינהליים, כמו דוחו"ת מבקר המדינה או בדו"חות שיגיעו מבתי הדין, ותעיר את הערותיה לגורמים האחראים על פעילות בתי הדין.

המועצה מצדה תגיש דו"ח שנתי לשר המשפטים על פעולותיה.

התוספת

בתוספת לחוק יימנו בתי הדין אשר החוק יוחל עליהם.

תוספת

(סעיף 4)

1. ועדות ערעור לפי סעיף 5 לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950.

2. ועדות ערעור לפי סעיף 3 לחוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954.

3. ועדות ערר לפי סעיף 16 לחוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957.

4. ועדת ערר לפי סעיף 17 לחוק פקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957.

5. ועדות ערעור לפי סעיף 26 לחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959.

6. ועדות ערר לפי סעיף 12 לחוק רשויות מקומיות (הסדרת השמירה), התשכ"א-1961.

7. ועדות ערר לפי סעיף 29 לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב-1962.

8. ועדת ערר לפי סעיף 30 לחוק הגנה על כנויי מקור, התשכ"ה-1965.

9. בית הדין לעניני מים לפי סעיף 140 לחוק המים, התשכ"ו-1966.

10. ועדת ערר לפי סעיף 14 לחוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969.

11. ועדות לקבילות פנקסי חשבונות לפי סעיף 127 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975.

12. ועדת ערר לפי סעיף 35 לחוק העתיקות, התשל"ח-1978.

13. בית הדין לחוזים אחידים לפי סעיף 6 לחוק החוזים האחידים, התשמ"ג-1982.

14. בית הדין להגבלים עסקיים לפי סעיף 32 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988.

טיוטת חוק

1. שם החוק המוצע:

חוק בתי המשפט [נוסח משולב] (תיקונים שונים), התשנ"א-1991.

תיקונים עקיפים:

חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982

חוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969

חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963

חוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961

פקודת התעבורה [נוסח חדש]

2. עיקרי החוק המוצע והצורך בו:

להלן דברי הסבר לעיקרי ההצעה (ראה להלן נוסח של הצעת החוק)

(א) לסעיפים 2,1 ו-3 - מוצע להמיר את חובת ההתייעצות של שר המשפטים עם נשיא בית המשפט העליון למינויים שבהם דנים הסעיפים-בהסכמת הנשיא.

(1) בסעיף 9 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן-החוק העיקרי) נאמר:

"(א) נשיאים וסגני נשיאים של בתי משפט מחוזיים ושל בתי משפט שלום יתמנו בידי שר המשפטים בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון .....";

(ב) מינוי כאמור בסעיף קטן (א) יהיה לתקופה של ארבע שנים, ורשאי שר המשפטים, בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, להאריכו לארבע שנים נוספות".

(2) בסעיף 9 א(א) לחוק העיקרי נאמר:

"(א) נשיא של בית משפט שלום שנתמנה לשופט בית משפט מחוזי, רשאי, בהסכמתו, להמשיך ולכהן כנשיא של בית משפט שלום אם החליט על כך שר המשפטים, בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון ....".

(3) בסעיף 10(א) לחוק העיקרי נאמר:

"(א) שר המשפטים רשאי למנות, לכהונה בפועל, בהסכמת המועמד ובהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון -

(1) .....

(2) .....

(3) .....

(4) .....".

(ההדגשות אינן במקור).

מינויים לכהונה להמשך כהונה ולכהונה בפועל, מהסוגים שפורטו לעיל, נעשים כיום, כאמור, ע"י שר המשפטים ובהתייעצות עם נשיא

בית המשפט העליון. ראוי שמינויים לתפקידים מינהליים, הטבועים בהם גם סממנים שיפוטיים - דוגמת אלה שבסעיפים (1) ו-(2) שלעיל, ומינויים שיפוטיים מהותיים - כאמור בסעיף (3) לעיל - ייעשו בהסכמת נשיא בית המשפט העליון. ממילא, גם כיום, מתקיימת התייעצות עם נשיא בית המשפט העליון שבסופה מתבקשת הסכמתו למינוי.

(ב) לסעיף 4 - תנאים והליכים לסיום כהונתו של שופט:

בסעיף 7 לחוק יסוד: השפיטה (להלן: חוק היסוד) נאמר:

"כהונת שופט תתחיל מעת שהצהיר הצהרת אמונים ולא תסתיים אלא באחת מאלה:

(1) .....

(2) .....

(3) .....

(4) על פי החלטה של הועדה לבחירת שופטים שהציע יושב ראש הועדה או נשיא בית המשפט העליון שנתקבלה ברוב של שבעה חברים לפחות;

(5) .....".

בסעיף 23 לחוק היסוד נאמר, בין השאר, כי התנאים וההליכים לסיום כהונתו של שופט, ייקבעו בחוק (סעיף 23 (א) (4) לחוק היסוד) ואכן סעיף 14 לחוק העיקרי קובע כי:

"סיום כהונה" 14. החליטה הועדה על סיום כהונתו של שופט לפי סעיף 7(4) לפי החלטה לחוק יסוד: השפיטה, תקבע בהחלטתה את המועד לסיום הכהונה, וכן לפי שיקול דעתה, את שיעור הגימלה שיקבל".

נוסח זה אינו מפרט במידה מספקת את "התנאים וההליכים לסיום כהונתו של שופט", כאמור בסעיף 23 לחוק היסוד. על כן מוצע להחליף את סעיף 14 לחוק העיקרי, באופן שייקבעו במפורש התנאים וההליכים כאמור, שעיקרם:

(1) הוגשה לועדה הצעה לסיום כהונתו של שופט, יכול שתדון בה ועדת משנה ותגיש את מימצאיה ומסקנותיה לועדה;

(2) תינתן לשופט זכות עיון בחומר שבפני הועדה וועדת המשנה, ותינתן לו הזדמנות לטעון טענותיו;

(3) החליטה הועדה על סיום כהונה של שופט, תקבע את מועד סיום הכהונה ואת שיעור הגימלה שיקבל.

(ג) <u>לסעיף 5</u> - הוספת סמכות לבית המשפט העליון לדון בדן יחיד:

בעקבות חוק בתי המשפט [נוסח משולב] (תיקון מס' 9), התשמ"ט-1989, שבו נקבע, בין השאר, בסעיף 37 (ב) (4) לחוק העיקרי, כי בערעורים על פסקי דין של בתי משפט שלום ושל שופטי

תעבורה לענין העבירות המפורטות בו, ידון בית משפט מחוזי בשופט אחד, מוצע לתקן גם את סעיף 26 (4) לחוק העיקרי, היינו, שבנוסף לסמכות הקבועה בו כיום לבית המשפט העליון, לדון בדן יחיד, בערעורים על פסק דין של דן יחיד בבית משפט מחוזי, שדן בערעור על החלטה של בית משפט שלום, תתוסף סמכותו לדון בדן יחיד גם בערעורים על פסק דין של דן יחיד בבית משפט מחוזי שדן בערעור על פסק דין של בית משפט שלום.

(ד) לסעיפים 6 ו-15 - הרחבת הסמכות הענינית של בית משפט השלום בענינים פליליים:

בית משפט השלום רשאי לדון בחטאים ובעוונות; כן רשאי הוא לדון בפשעים המנויים בתוספת השניה לחוק העיקרי אם החליט על כך פרקליט מחוז, ובלבד שלא יוטל מאסר של יותר מחמש שנים.

עיון בתוספת האמורה מראה שנכללו בה רוב העבירות לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977 שעונשן שבע שנות מאסר או פחות. לאור זה, מוצע להרחיב את סמכותו של בית משפט השלום לדון בכל עבירה שדינה מאסר שבע שנים או פחות ולבטל את המצב לפיו צפוי אדם, בעקבות החלטה של פרקליט מחוז, לעונש פחות חמור מזה שקבע המחוקק לעבירה; בהתאם לתיקון המוצע תבוטל התוספת השניה.

(ה) לסעיפים 7 ו-16 - טענת פסלות גם בהליך אזרחי:

בסעיפים 146 עד 148 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 מפורטים הסדרים וההליכים לענין טענת פסלות מלישב בדין כנגד שופט.

פשיטא, שאם תוכח אפשרות ממשית של משוא פנים בניהול המשפט, הרי שנבצר מן השופט לשפוט את דינם של בעלי הדין או של אחד מהם באוביקטיביות הדרושה, ולענין זה אין נפקה מינה אם המדובר בהליך פלילי או בהליך אזרחי. מוצע איפוא לקבוע שההסדר הקיים בדבר פסלות שופט שבחוק סדר הדין הפלילי, יחול גם בהליך אזרחי, וכפועל יוצא, יבוטלו הסעיפים שלענין זה שבחוק סדר הדין הפלילי.

(ו) <u>לסעיפים 8 ו-13 -</u> פשרה, פישור ובוררות:

מוצע להקנות לנושאי הפשרה, הפישור והבוררות מעמד פורמלי בחוק העיקרי, הכל כדי לאפשר לבעלי הדין לברור להם דרכים נוספות ליישוב הסכסוך שביניהם, ובכך ייכונו אפשרויות להחיש את פתרון הסכסוך מחד, ולהקל מעומס ההדיינויות שבבתי המשפט, מאידך.

(1) <u>פשרה -</u> לבית משפט הדן בענין אזרחי, תוקנה, בהסכמת בעלי הדין, הסמכות ליתן פסק דין על דרך הפשרה בענין שלפניו, דוגמת סעיף 4 (ג) לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975. ייקבע במפורש, שאין בהסמכה זו כדי לגרוע מסמכותו של בית משפט להציע לבעלי הדין פשרה, או לתת,

לבקשת בעלי הדין, תוקף של פסק דין להסדר פשרה שנעשה ביניהם.

(2) <u>פישור -</u> בית משפט הדן בענין אזרחי רשאי, בהסכמת בעלי הדין, להעביר ענין שבפניו, לפישור - הליך שבו ייוועד מפשר עם בעלי הדין, יחד או לחוד, עם או בלי עורכי דינם, כדי להביאם לידי הסכמה על דרך ליישוב הסכסוך, מבלי שיש בידו סמכות להכריע בו. דברים שנמסרו בהליכי פישור לא ישמשו ראייה בהליך אזרחי.

(3) <u>בוררות -</u> לבית משפט הדן בענין אזרחי תוקנה, בהסכמת בעלי הדין, הסמכות, להעביר ענין שבפניו לבוררות, והוראות חוק הבוררות, התשכ"ח - 1968, יחולו.

(4) <u>מינוי מפשר או בורר -</u>

מפשר או בורר יתמנה על ידי בעלי הדין ובאישור בית המשפט. לא באו בעלי הדין לידי הסכמה על המפשר או הבורר, רשאי יהיה בית המשפט למנותו מתוך רשימה שהגישו לו בעלי הדין או אם לא הוגשה לו כזו - לפי שיקול דעתו.

(5) <u>תקנות -</u>

שר המשפטים יוסמך לקבוע בתקנות את סדרי מינויו של בורר או של מפשר; סדרים וכללים בהליכי פישור; ותעריף מקסימלי לשכר טירחה שישולם לבורר או למפשר.

(ז) <u>לסעיף 9</u> - בית משפט שנחלקו בו הדעות בענין פלילי:

בסעיף 80 לחוק העיקרי נאמר:

"בית המשפט שנחלקו בו הדעות

80. בית משפט הדן בשלושה או יותר, ונחלקו דעות השופטים, תכריע דעת הרוב; אין רוב לדעה אחת - תכריע דעת אב-בית-הדין; לא היתה דעת רוב לענין סוג העונש או מידת העונש - רואים שופט שהציע את סוג העונש או מידת העונש החמורים ביותר בנסיבות הענין, כאילו הצטרף לדעתו של השופט שהציע את ההצעה הקרובה ביותר להצעתו; נחלקו הדעות איזהו סוג העונש או מידת העונש החמורים ביותר - תכריע דעת אב-בית-הדין.

מוצע לקבוע שבמקרה שאין רוב לדעה אחת בענין פלילי, שאיננו סוג העונש או מידתו, תכריע הדעה המקילה עם הנאשם.

(ח) <u>לסעיף 10 -</u> מנהל בתי המשפט אחראי לביצוע סדרי המינהל של בתי המשפט:

בסעיף 82 לחוק העיקרי נאמר:

"סדרי מינהל

82. שר המשפטים יקבע את סדרי המינהל של בתי המשפט וימנה

על ביצועם את אחד השופטים שיהיה אחראי בפניו".

מוצע לתת עיגון פורמלי למצב השורר למעשה, שלפיו מנהל בתי המשפט הוא השופט הממונה על ביצוע סדרי המינהל, ולקבוע שמינויו של שופט כמנהל בתי המשפט, ייעשה בהסכמת נשיא בית המשפט העליון.

(ט) לסעיף 11 - החלת הוראות נוספות של החוק העיקרי על רשם:

אין מקום לאבחנה (שבחוק הקיים), לענין כלל היסוד של פומביות הדיון, בין דיון בפני בית משפט, לבין דיון בפני רשם. מוצע איפוא, להחיל את העיקרון והריגיו, שבסעיף 68 לחוק העיקרי, גם על רשם והדיונים שלפניו. כך גם ראוי, שרשם שמצא כי נפלה טעות בפסק דין או בהחלטה אחרת שנתן, יוכל לעשות שימוש בסעיף 81 לחוק העיקרי לשם תיקון הטעות.
מוצע איפוא, לתקן את סעיף 104 לחוק העיקרי, בדבר תחולת הוראות החוק העיקרי על רשם ועל הדיונים שלפניו, ולכלול בו גם את הוראות סעיפים 68 ו-81 לחוק העיקרי.

(י) לסעיפים 12, 17, 18 ו-19 החלת הוראות בדבר שיפוט משמעתי, השעייה, פסלות ופרסום גמר כהונה של שופט, על רשם שאינו שופט:

הרשמים של בתי המשפט מתמנים כאמור בסעיף 84 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, על ידי נשיא בית המשפט העליון באישור שר המשפטים. חלקם הם שופטים וחלקם אינם שופטים, ובאלו

האחרונים דנה הצעת תיקון זו. הרשמים שאינם שופטים ממלאים פונקציות שיפוטיות: מתן רשות להתגונן, ענייני שטרות, ענייני הוצאה לפועל, ותפקידים רבים נוספים לפי תקנות סדרי הדין.

מעמד הרשמים שאינם שופטים הוא מעמד כלאיים או מעמד ביניים: מחד גיסא, חל עליהם, במילוי תפקידיהם השיפוטיים, עקרון היסוד שאין עליהם מרות זולת מרותו של הדין. מאידך גיסא, הם עובדי מדינה, המתקבלים לעבודה לפי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, יכולים להיות מפוטרים ללא קשר לתפקידם השיפוטי, נתונים לדין משמעתי של עובדי המדינה לפי חוק שירות המדינה (משמעת) וכן לדין משמעתי של לשכת עורכי הדין.

המצב המתואר לעיל, מעורר בעיות בתחום אי תלותו של מי שממלא תפקיד שיפוטי ואף עלול, במקרים מסויימים, ליצור מצב של ניגוד עניינים.

מוצע שבשני עניינים עיקריים, יחולו הוראות החוק העיקרי לענין שופט - גם על רשם שאינו שופט:

(1) לענין שיפוט משמעתי עקב מילוי תפקידיו כרשם ולענין השעייה מתפקיד כרשם;

(2) לענין פסלות מלישב בדין.

כן מוצע לקבוע כי הודעה על גמר כהונתו של רשם תפורסם ברשומות. התיקונים המוצעים יוסדרו בהתאמה גם לגבי רשם שאינו שופט, בבית הדין לעבודה, בתיקון לחוק בית הדין לעבודה (ראה סעיף 17 להצעה). חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963, וחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961, יתוקנו כך שהוראותיהם לא יחולו לגבי עבירת משמעת שעשה עובד מדינה, או עורך דין, לפי הענין, לפי החיקוק שבו מדובר, שלגביה הוא נתון לשיפוט משמעתי בהיותו רשם.

(יא) <u>לסעיף 14</u> - דיון בבית משפט מחוזי בדן יחיד:

מוצע לקבוע שבערעור על החלטת שופט תעבורה לענין פסילת רשיון נהיגה ובערר על החלטות רשות הרישוי באותו ענין, ידון בית המשפט המחוזי בדן יחיד.

(יב) <u>לסעיף 17</u> - בסעיף זה מובאים -

(1) תיקונים ותיאומים "טכניים" בחוק בית הדין לעבודה, הנובעים מהקיקת הנוסח המשולב של חוק בתי המשפט, ועיגון בחוק בית הדין לעבודה, של הוראות המצויות כיום בתקנות בית הדין לעבודה (סדר דין), התשכ"ט-1969.

(2) "תרגום טכני" של סמכויותיו ותפקידיו של רשם בבית הדין לעבודה לפי פקודת הרשמים, 1936, לסעיפים המקבילים לפי החוק העיקרי, בתיאומים ובשינויים המחוייבים לפי הענין.

(3) החלת הוראות בדבר שיפוט משמעתי, השעייה, פסלות ופרסום גמר כהונה של שופט, על רשם שאינו שופט, בבית הדין לעבודה (ראה סעיף י' לעיל).

(4) החלת הוראות בדבר פסלות מלישב בדין על נציג ציבור בבית הדין.

(יג) <u>לסעיף 20</u> - תיקון פקודת התעבורה [נוסח חדש]:

בסעיף 23 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] נאמר:

"שיפוט 23. נאשם אדם בעבירת תעבורה יהיה בית משפט שלום מוסמך לדון בה ולהטיל כל עונש שנקבע לה על אף האמור בכל דין אחר".

סעיף זה הרחיב את סמכותו של בית משפט השלום לדון בעבירות שדינן מאסר חמש שנים (סעיף 36ב(ג) לפקודה), שבע שנים (סעיף 64א (א) לפקודה) ותשע שנים (סעיף 64א(ב) לפקודה). מוצע להתאים את סמכותו של בית משפט השלום בעבירות תעבורה לסמכותו הכללית לדון בעבירות לפי חוק בתי המשפט.

3. <u>השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה:</u>

אין

4. <u>השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:</u>

ראה נוסח של הצעת החוק הר"ב.

5. שר התחבורה נתן את הסכמתו לתיקון המוצע לפקודת התעבורה.

6. להלן הנוסח של הצעת החוק

יצויין כי -

(1) היועץ המשפטי לממשלה סמך ידיו על הצעת החוק, מבחינה משפטית;

(2) הממונה על התקציבים סמך ידיו על החוק המוצע, מבחינה תקציבית;

_____

שר המשפטים

מוגש על-ידי שר המשפטים

כ"ח בתמוז התשנ"א
4 ביולי 1991

(8577)רד

חוק בתי המשפט [נוסח משולב] (תיקון מס' ...), התשנ"א-1991

תיקון סעיף 9

1. בסעיף 9 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984[1] (להלן החוק העיקרי) - בכל מקום, במקום "בהתייעצות עם" יבוא "בהסכמת";

תיקון סעיף 9א

2. בסעיף 9א(א) לחוק העיקרי, במקום "בהתייעצות עם" יבוא "בהסכמת".

תיקון סעיף 10

3. בסעיף 10(א) לחוק העיקרי, במקום "ובהתייעצות עם" יבוא "ובהסכמת".

החלפת סעיף 14

4. במקום סעיף 14 לחוק העיקרי יבוא:

"תנאים והליכים לסיום כהונת שופט לפי סעיף 7(4) לחוק יסוד: השפיטה

14. (א) הוגשה לועדה הצעה לסיים את כהונתו של שופט לפי סעיף 7(4) לחוק יסוד: השפיטה, רשאית היא למנות מבין חבריה ועדת משנה שתדון בהצעה ותגיש את מימצאיה ומסקנותיה לועדה.

(ב) הועדה וכן ועדת המשנה, אם נתמנתה, יאפשרו לשופט

לעיין בחומר שבפניהן ויתנו לו הזדמנות נאותה לטעון טענותיו.

(ג) החליטה הועדה על סיום כהונתו של שופט, תקבע בהחלטתה את המועד לסיום הכהונה, וכן, לפי שיקול דעתה - את שיעור הגימלה שיקבל".

תיקון סעיף 26

5. בסעיף 26 לחוק העיקרי, במקום פיסקה (4) יבוא:

"(4) בערעור על החלטת ביניים של בית משפט מחוזי או על פסק דין של דן יחיד בבית משפט מחוזי שדן בערעור על פסק דין או על החלטה של בית משפט שלום, מוסמך לדון שופט אחד;"

תיקון סעיף 51

6. בסעיף 51 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), במקום פיסקה (1), יבוא:

"(1) עבירות שעונשן מאסר שבע שנים או פחות;"

הוספת סעיפים 77 א - 77 ג

7. אחרי סעיף 77 לחוק העיקרי יבוא:

"טענת פסלות

77א. (א) לאחר תחילת משפט ולפני כל טענה אחרת, רשאי

בעל דין לבקש ששופט פלוני יפסול עצמו מלישב בדין; עבר הענין לדיון לפני שופט אחר מסיבה כלשהי או הוחלף שופט שישב בדין, רשאי בעל דין לטעון טענת פסלות נגד השופט האחר בתחילת הישיבה הראשונה שלאחר ההעברה או החילופין.

(ב) נטענה טענת פסלות נגד שופט, יחליט בה אותו שופט לאלתר, ולפני כל החלטה אחרת.

(ג) לא היה באפשרותו של בעל דין לטעון טענת פסלות בשלב האמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא לטענה בשלב שלאחר מכן ובלבד שיעשה זאת מיד לאחר שנודעה לו עילת הפסלות".

"ערעור על החלטה בטענת פסלות

77ב. (א) על החלטת שופט לפי סעיף 77א רשאי בעל דין לערער לפני בית המשפט העליון; בערעור ידון נשיא בית המשפט העליון או שופט אחד או שלושה שופטים של בית המשפט העליון שקבע לכך הנשיא.

(ב) הודיע בעל דין שבדעתו לערער על ההחלטה, יופסק המשפט ולא יימשך עד להחלטה בערעור, זולת אם החליט השופט, ובמותב - אב בית הדין, מנימוקים שיירשמו, שיש להמשיך במשפט.

(ג) השופט הדן בערעור, ובמותב - אב בית הדין, רשאי להורות על הפסקת המשפט עד להחלטה בערעור אף אם החליט השופט, ובמותב - אב בית הדין, להמשיך במשפט, כאמור בסעיף קטן (ב).

(ד) הערעור יוגש בכתב, בפירוט נימוקיו, תוך חמישה ימים מהיום שבו הודעה לבעלי הדין החלטת השופט.

(ה) השופט או השופטים הדנים בערעור יתנו לבעלי הדין הזדמנות להשמיע את טענותיהם, ורשאים הם לבקש מהשופט אשר על החלטתו הוגש הערעור, להעיר את הערותיו".

"סייג לערעור

77ג. טענת פסלות לא תישמע ולא תשמש נימוק לערעור, אלא בהתאם להוראות סעיפים 77א ו-77ב."

הוספת סעיפים

8. אחרי סעיף 79 לחוק העיקרי יבוא:

79א - 79ד

"פסק דין על דרך הפשרה

79א. (א) בית משפט הדן בענין אזרחי, רשאי, בהסכמת בעלי הדין, ליתן פסק דין על דרך הפשרה בענין שלפניו.

(ב) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי לגרוע

מסמכותו של בית המשפט להציע לבעלי הדין הסדר פשרה או לתת, לבקשת בעלי הדין, תוקף של פסק דין להסדר פשרה שנעשה ביניהם".

"פישור ובוררות"

79ב. (א) בית משפט הדן בענין אזרחי, רשאי, בהסכמת בעלי הדין, להעביר ענין שבפניו, כולו או מקצתו, לפישור או לבוררות. העביר בית המשפט מקצתו של ענין, כאמור, יגדיר את תחומיו.

(ב) מפשר או בורר יתמנה על ידי בעלי הדין, על יסוד הסכמה ביניהם, ובאישור בית המשפט. לא באו בעלי הדין לידי הסכמה על המפשר או הבורר, רשאי בית המשפט, בהסכמת בעלי הדין, למנותו מתוך רשימה שהגישו לו בעלי הדין, או אם לא הוגשה לו כזו - לפי שיקול דעתו.

(ג) לענין סעיף 108 וסעיף זה, "פישור" - הליך שבו נועד מפשר עם בעלי הדין, כדי להביאם לידי הסכמה על דרך ליישוב הסכסוך, מבלי שיש בידו סמכות להכריע בו.

(ד) במהלך הפישור רשאי מפשר להיוועד עם הצדדים, יחד או לחוד, עם או בלי עורכי דינם.

(ה) דברים שנמסרו במסגרת הליכי פישור לא ישמשו ראייה בהליך משפטי אזרחי".

"תחולת חוק הבוררות על בוררות

79ג. בורר שנתמנה כאמור בסעיף 79ב, דינו כדין בורר שנתמנה בהסכם בוררות או על פיו, והוראות חוק הבוררות, התשכ"ח-1968 (2) יחולו; אולם לענין בוררות בפני בורר שנתמנה כאמור, "בית המשפט" שבסעיף 1 לחוק הבוררות, התשכ"ח-1968, יהיה בית המשפט שהחליט על העברת הענין לבוררות".

תיקון סעיף 80

9. בסעיף 80 לחוק העיקרי אחרי "אין רוב לדעה אחת - תכריע דעת אב בית - הדין" יבוא "ובענין פלילי, הדעה המקילה עם הנאשם".

החלפת סעיף 82

10. במקום סעיף 82 לחוק העיקרי יבוא :

"סדרי מינהל

82. שר המשפטים יקבע את סדרי המינהל של בתי המשפט, ובהסכמת נשיא בית המשפט העליון ימנה את אחד השופטים להיות מנהל בתי המשפט, שיהיה אחראי בפניו על ביצועם".

תיקון סעיף

11. בסעיף 104 לחוק העיקרי, במקום "69" יבוא "68" ואחרי

104 "79" יבוא " ו-81"".

הוספת סעיפים 105א - 105ג

12. אחרי סעיף 105 לחוק העיקרי יבוא:

"משמעת 105א. לענין שיפוט משמעתי עקב מילוי תפקידיו כרשם ולענין השעייה מתפקיד כרשם, דין רשם שאינו שופט כדין שופט".

"פסלות 105ב. לענין פסלות מלישב בדין, דין רשם שאינו שופט כדין שופט, והוראות סעיפים 77א עד 77ג יחולו".

"פרסום 105ג. הודעה על גמר כהונתו של רשם תפורסם ברשומות ברשומות".

תיקון סעיף 108

13. בסעיף 108 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), אחרי פיסקה (2) יבוא:

"(2א) סדרי מינוי בורר או מפשר לפי סעיף 79ב;

(2ב) סדרים וכללים בהליכי פישור;

(2ג) התעריף המקסימלי לשכר טרחה שישולם לבורר או למפשר, על ידי בעלי הדין, בהליכי בוררות ופישור, לפי סעיפים 79ב ו- 79ג לחוק זה".

תיקון התוספת

14. בתוספת הראשונה לחוק העיקרי בחלק ב' שבה יבוא :

הראשונה

"1. עררים לפי סעיפים 52(ב) ו-55 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] וערעור לפי סעיף 60 לאותה פקודה."

ביטול התוספת השניה

15. התוספת השניה לחוק העיקרי - בטלה.

תיקון חוק סדר הדין הפלילי

16. בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982,(3) סעיפים 146 - 148 - בטלים.

תיקון חוק בית הדין לעבודה

17. בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969 -(4)

(1) בסעיף 3, במקום "לפי חוק השופטים, התשי"ג - 1953 (להלן - חוק השופטים)" יבוא "לפי חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד - 1984 (להלן - חוק בתי המשפט)".

(2) בסעיף 3א, המילים "[נוסח משולב], התשמ"ד - 1984" - יימחקו.

(3) בסעיף 7, במקום "ועם" יבוא "בהסכמת".

(4) בסעיף 8, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
"(ב) סעיף 5, וסעיפים 11 עד 24 לחוק בתי המשפט, יחולו על שופט בבית הדין.

(5) אחרי סעיף 16 יבוא:

"טענת פסלות נגד נציג ציבור

16א האמור בסעיפים 77א עד 77ג לחוק בתי המשפט יחול, בשינויים המחויבים, גם על נציג ציבור בבית הדין; ערעור כאמור בסעיף 77ב, יהיה לפני בית הדין הארצי וידון בו נשיא בית הדין הארצי או מותב של בית הדין הארצי".

(6) בסעיף 23, במקום "סעיפים 12 ו-14 לחוק בתי המשפט, התשי"ז-1957, יבוא "סעיפים 34 ו-36 לחוק בתי המשפט".

(7) בסעיף 27 -

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) סמכויותיו ותפקידיו של הרשם וערעור על החלטותיו יהיו בהתאם לסעיפים 86, 87, 88, 89, 90 (1) עד 90 (11), 91, 95, 96, 98, 99, 100, 101, 102 ו-103 לחוק בתי המשפט, בתיאומים ובשינויים המחויבים לפי הענין".

(2) אחרי סעיף קטן (ב2) יבוא:

"(ב3) לענין שיפוט משמעתי עקב מילוי

תפקידיו כרשם ולענין השעייה מתפקיד כרשם, דין רשם אינו שופט כדין שופט.

(ב4) לענין פסלות מלישב בדין, דין רשם שאינו שופט כדין שופט, והוראות סעיפים 77א עד 77ג לחוק בתי המשפט יחולו.

(ב5) הודעה על גמר כהונתו של רשם תפורסם ברשומות".

תיקון חוק שירות המדינה (משמעת)

18. בחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג - 1963 [5], אחרי סעיף 63 יבוא:

"אי תחולה על רשם

63א. חוק זה לא יחול לגבי עבירות משמעת שעשה עובד המדינה שהוא רשם של בית משפט, או של בית דין, שלגביהן הוא נתון לשיפוט משמעתי לפי סעיף 105א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, או לפי סעיף 27 (ב3) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969".

תיקון חוק לשכת עורכי הדין

19. בחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 [6], אחרי סעיף 62 יבוא:

"אי תחולה על רשם

62א. חוק זה לא יחול לגבי עבירות משמעת שעשה עורך דין שהוא רשם של בית משפט או של בית דין, שלגביהן הוא נתון לשיפוט משמעתי לפי סעיף 105א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, או לפי סעיף 27 (ב3) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט - 1969".

תיקון פקודת התעבורה

20. בפקודת התעבורה [נוסח חדש][7], סעיף 23 - בטל.

---

1 ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

2 ס"ח התשכ"ח, עמ' 184.

3 ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

4 ס"ח התשכ"ט, עמ' 70.

5 ס"ח התשכ"ג, עמ' 50.

6 ס"ח התשכ"א, עמ' 178.

7 נ"ח התשכ"א, עמ' 173.

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"א באב התשנ"א
1 באוגוסט 1991

ש מ ו ר

אל : ראש הממשלה
שר המשפטים

מאת : המשנה למזכיר הממשלה

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבכם את החלטה מס. חק/937 של ועדת שרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק מיום ג', י"ט באב התשנ"א(30.7.91):

חק/937 . הצעת חוק יסוד: הממשלה (תיקון - הבעת אי אמון), התשנ"א-1991 של חה"כ ח. קורפו (מס' תתשע"ד)

מ ח ל י ט י ם, לתמוך בהצעת חוק יסוד: הממשלה (תיקון - הבעת אי אמון), התשנ"א-1991 של חה"כ ח. קורפו (מס' תתשע"ד);

נודה אם תודיעונו על ביצוע ההחלטה (בהתאם לסעיף 74 לתקנון לעבודת הממשלה).

ב ב ר כ ה,

א. לישנסקי

העתק: שר הכלכלה והתכנון
שר התיירות
השר ר. מילוא
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
היועץ המשפטי, משרד ראש הממשלה
מזכיר הכנסת

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

ס ד ר ה י ו ם

לישיבות ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק
ביום ב', ד' באב התשנ"א – 15.7.91

(בשעה 12:00 במזכירות הממשלה)

וביום ד', ו' באב התשנ"א – 17.7.91

(בשעה 15:30 במזכירות הממשלה)

		מס. נספח	השר המגיש
א.	טיוטת-חוק לתיקון דיני עונשין (חלק מקדמי וחלק כללי לחוק העונשין התשל"ז-1977), התשנ"א-1991	חק429	שר המשפטים
ב.	טיוטת-חוק לשכת עורכי הדין (תיקונים שונים), התשנ"א-1991	חק419	שר המשפטים

---

* – נושא חדש על סדר היום

א383

טיוטת חוק

א. **שם החוק המוצע**

חוק לתיקון דיני עונשין (חלק מקדמי וחלק כללי לחוק העונשין התשל"ז-1977), התשנ"א-1991.

ב. **עיקרי החוק המוצע**

ראה הוראות נוסח הצעת החוק הרצ"ב.

ג. **מטרות החוק המוצע והצורך בו**

כללי

הצעת החוק מבוססת על הצעת חלק כללי לחוק עונשין חדש שגובשה בשעתו בידי ועדת מומחים בראשות נשיא בית המשפט העליון לשעבר ד"ר ש. אגרנט (להלן-ועדת אגרנט). הצעת ועדת אגרנט, פורסמה בכתב העת "משפטים" (כרך י', התש"מ, עמ' 203) ועובדה והורחבה לאחר מכן בידי פרופ' ש.ז. פלר ופרופ' מ. קרמניצר מן האוניברסיטה העברית בירושלים (הצעתם פורסמה בכתב העת "משפטים", כרך י"ד, התשמ"ד, עמ' 127 וכרך י"ז, התשמ"ח, עמ' 392).

הצורך בחלק מקדמי ובחלק כללי חדש לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), נובע מחד מהעדרן של הוראות כלליות ברורות ומפורטות בחוק העונשין, באשר ליסודות דיני העונשין ומאידך מריבוי ההלכות הפסוקות בנושא זה שאין להן עיגון בחוק החרות.

עיקר מטרת הצעה זו, ליתן ביטוי ברור בחוק לעקרונות דיני העונשין כפי שפורשו וגובשו בפסיקת בית המשפט העליון במשך השנים.

נקודת המוצא להצעה היתה החוק המצוי, ולא נעשו חידושים ושנויים במקום שהחוק המצוי עונה על דרישות הצדק ועולה בקנה אחד עם המוסכמות בתחום דיני העונשין של זמננו. ואולם גם כשלא מוצע שינוי מהותי בהוראה פלונית, יש שההצעה משנה את מיונה או מקומה, ובעיקר את לשונה, כדי שהחוק החדש יהא מתוקן לפי אירגונו ומבנהו.

עם זאת מצויים בהצעה מספר שינויים מהותיים שחברי ועדת אגרנט כמו גם פרופ' ש.ז. פלר ופרופ' קרמניצר, ראו בהם פתרונות צודקים וסבירים לבעיות ממשיות בחוק הקיים. מקור שינויים אלה בנסיונם המעשי ובידע המקצועי של המומחים הנזכרים ולעתים בקודקסים פליליים מודרניים הנוהגים במדינות שונות.

מבחינת המבנה, מחולקת ההצעה לשני חלקים - חלק מקדמי, שנושאו חוקיות הענישה והכולל שלשה פרקים: פרק א': הוראות יסוד; פרק ב': תחולת דיני העונשין לפי זמן עשיית העבירה; פרק ג': תחולת דיני העונשין לפי מקום עשיית העבירה; וחלק כללי, שעניינו העבירה והאחריות הפלילית והכולל את הפרקים הבאים: פרק ד': העבירה הפלילית והאחריות לה (היסוד העובדתי שבעבירה, היסוד הנפשי שבעבירה, אחריות קפידה, אחריות פלילית של תאגיד, העבירות לפי חומרתן); פרק ה':

עבירות נגזרות (הנסיון, צדדים לעבירה, הוראות משותפות); פרק ו': הסייגים לאחריות פלילית (הוראות כלליות, סייגים לפליליות המעשה); פרק ז': הוראות שונות.

הצעתם של פרופ' ש.ז. פלר ופרופ' קרמניצר כוללת חלקים נוספים שלא נכללו בהצעה זו: סייגיים לממוש האחריות הפלילית, דרכי טיפול בעבריין, דרכי התאמתו של הטיפול העונשי ותקנת השבים.

ההפרדה בין חלק מקדמי לבין חלק כללי מבטאה את מהותו הנבדלת - מיוחדת של החלק המקדמי, המקיף את ההוראות הקובעות את עצם תוקפו של החוק מבחינת סוג הנורמה המשפטית שבה ניתן להסדיר את העבירה והעונש, על היבטיהם הכלליים והספציפיים, ואת היקף תוקפו של החוק, הן מבחינת הזמן והן מבחינת המקום. חלק זה הוא בסיסו של הבנין, של כל היתר, כולל החלק הכללי במתכונתו המוצעת.

החוק המוצע מחליף את פרקים א' עד ה' לחלק א' לחוק העונשין (סעיפים 1 ו- 3 עד 34) וקבלתו תצריך תקיקת חוק מעבר, לשם שילובו בחוק העונשין והתאמת הוראותיו להוראות החלק המיוחד של חוק העונשין (העבירות).

ח ל ק מ ק ד מ י

פרקים א' עד ג' להצעה, דנים בשלשת היבטיו של עקרון "חוקיות הענישה", שהוא עקרון יסוד בדיני עונשין בכל מדינה מתוקנת המושתתת על שלטון החוק: העבירה ועונשה חייבים להיקבע בהוראה תקוקה ואין עבירה או עונש על-פי דין בלתי תקוק או על-פי שיקולי היגיון של בתי המשפט; תוקפה של הוראה תקוקה תלוי בזמן ביצוע העבירה ובמקום ביצועה.

פרק א': הוראות יסוד

סעיף 1 - אין ענישה אלא לפי חוק

הוראה זו מכריזה לא רק על עקרון היסוד שלפיו NULLUM CRIMEN NULLA POENA SINE LEGE אלא נקבע בה גם הסוג המיוחד של ההוראות שבהן ניתן להגדיר עבירות ועונשין: העבירה והעונש נקבעים רק "על-פי החוק", כלומר בחוק הכנסת, בדבר חקיקה של הרשות המחוקקת של המדינה; ואין לקובעם בדבר חקיקת משנה, אלא רק במסגרת סמכות הנאצלת בחוק של הכנסת לרשות אחרת. הכוונה בדיבור "אין עבירה ואין עונש" אינה רק להגדרת העבירות ולקביעת עונשן, אלא גם לכל התנאים שבהם מותנית העבירה והאחריות בגינה.

הדן בהתנהגותו של האדם כדי לקבוע אם יש בה משום עבירה ומה צריכה להיות תגובת החברה לביצועה, חייב לדון בה לא רק על-פי דפוסי העבירות והעונשים שבחלק המיוחד של דיני העונשין, אלא באותה המידה גם על פי הוראותיו של החלק הכללי.

סעיף 2 - חקיקת משנה

סעיף 2 ממחיש את משמעותה של ההוראה "בחוק או על-פיו" שבסעיף 1 - לא רק "חוק" עצמו, אלא גם על-פיו: כאשר רשות מוסמכת להתקין תקנות, היא מוסמכת לקבוע עבירות על התקנות ועונשיהן. אולם סמכות זו מוגבלת באופן שמחוקק משנה אינו רשאי לקבוע לעבירות שקבע כאמור עונש העולה בחומרתו על מאסר שישה חודשים, או על הקנס כפי שיקבע לענין זה בחוק.

הוראת סעיף 2 תופסת רק כל עוד לא נקבע אחרת בהוראת חוק מיוחדת, אבל יש בה גם ערך סמלי ומנחה - שלא למסור למחוקק המשנה סמכות תקיקה בתחום דיני העונשין אלא על עבירות קלות. עבירות חמורות הן תמיד בסמכותו הבלעדית של המחוקק הראשי.

הוראת סעיף זה באה במקום הוראת סעיף 16(2) לפקודת הפרשנות, שבה הוסמך מחוקק המשנה לקבוע, בגבולות מסויימים, עבירות ועונשין.

<u>סעיף 3 - אין עונשין למפרע</u>

הכלל האומר שהוראה בחיקוק היוצרת עבירה פניה לעתיד בלבד ולא למפרע - עקרון יסוד הוא של כל מדינת שלטון החוק. מדינת ישראל לא זכתה עד היום בקביעתו המפורשת והברורה של עיקרון זה בתחיקתה. סעיף 3 בא למלא חלל זה.

אמנם נקבע בסעיף 10 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948, כי הוראת חוק שפורסמה ברשומות תחולתה ממועד הפרסום, אם לא נקבע בה מועד אחר, ובסעיף 17 לפקודת הפרשנות [נוסח חדש] מצויה הוראה דומה בנוגע לתקנות בנות פועל תחיקתי; אולם הסיפא שבהוראות אלה אינו הולם את דיני העונשין, שכן מכוחו עלולים לשנות לחומרה את הדין הקודם וליצור עבירות חדשות.

הוראת סעיף 3 המוצע אינה גורעת מן האמור בחוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם תש"י-1950 ובחוק למניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, תש"י-1950; היות וחוקים אלה מניחים, בהתאם לכללי המשפט הבינלאומי שהאיסורים הכלולים בהם קיימים וידועים היו בעת בצוע מעשי הפשע, אף אם לא נוסחו בחוק זה או אחר, מעצם טבעם - המנוגד לכללי מוסר בסיסי בכל חברה אנושית - והעונשים בגינם, אף כי לא

נקבעו במפורש, ידוע וברור היה שהם נמנים על החמורים האפשריים.

פרק ב: תחולת דיני העונשין לפי זמן עשיית העבירה

סעיף 4 - ביטול העבירה לאחר עשייתה

ביטול עבירה דינו שיבטל את האחריות הפלילית בכל השלבים של מיצוי הגשמתה, עד כדי מחיקת העבר הפלילי בגינה. ביטול פליליות המעשה היא הדרך השורשית ביותר מבין דרכי השינוי של עמדת החברה כלפי מעשה עבירה - הפיכתו למעשה מותר. ביטול העבירה פועל פעולתו בכל שלב ושלב של הגשמת האחריות הפלילית בגינה - ומבחינה זו הוא פועל גם למפרע.

סעיף 5 - שינוי החיקוק לאחר עשיית העבירה

הוראה זו נוטשת את הגישה הנוכחית הנקוטה בסעיף 22(3) לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981 (להלן - חוק הפרשנות) שלפיו, על אף ביטול העבירה, צפויים למבצעי העבירה לפני ביטולה העונשים שהיו קבועים בחיקוק המבוטל. בהצעה אומצה הגישה המודרנית, לפיה הדין העונשי המקל עם עושה העבירה פועל לטובתו בשני הכיוונים: הוא ימשיך לחול על אף שבוטל, אם הוא מקל לעומת הדין שהחליף אותו, ואילו אם הדין החדש הוא המקל, יחול הוא, באופן רטרואקטיבי, במקום דין שעת המעשה.

מגמת סעיף 5 איננה להיטיב עם עושה העבירה: אין זה עניין של הטבה או הרעה. הגישה החדשה מעוגנת היטב במדיניות ענישה דינאמית ההולמת חברה מתקדמת. אין להשלים עם ענישה של מעשה שהוא מותר בשעת הענישה, ואין הצדקה להפעיל כלפי

אדם טיפול עונשי חמור מזה המחוייב על-פי חוק בשעת הטיפול. זהו הבסיס העקרוני של הוראות סעיף 5.

ההקלה שבחיקוק החדש עשויה להתבטא בכל הממדים המאפיינים הן את העילה לאחריות פלילית, והן את האחריות עצמה לרבות הסייגים לה, כלומר גם בחיקוק המשנה את הגדרת העבירה, גם בעונש וגם בתנאי מתנאי העבירה והאחריות בגינה.

סעיף 6 - איסור שעה

הוראה זו נועדה להגביל את התחולה הרטרואקטיבית של החוק המיטיב עם העבריין. כאשר מדובר בעבירות על חוק זמני - בין שזמניותו משום שתקופת תוקפו נקבעה מראש ובין שהוא זמני משום טיבו - יש למנוע את האפשרות להתחמק מאחריות פלילית, ובכך לעודד עבריינות; אדם עלול לבצע עבירה מתוך תקווה, ואף תוך תימרון, שלא ייתפס וייענש כל עוד החוק שהופר עומד בתוקף, באשר יש ביטחון מלא שתוקפו יפוג בקרוב ולעתים אף במועד קבוע מראש.

פרק ג': תחולת דיני העונשין לפי מקום עשיית העבירה

כללי

השינויים העיקריים שבהצעה הם:

(1) הפרדה מדוייקת בין סוגי התחולה השונים של דיני העונשין לפי מקום עשיית העבירה, שהם התחולה הפרוטקטיבית, התחולה הפרסונאלית-פאסיבית, התחולה הפרסונאלית-אקטיבית והתחולה האוניברסלית.

(2) הרחבה מבחינה עניינית של התחולה הפרוטקטיבית ושל התחולה הפרסונאלית-אקטיבית.

(3) קביעת הסדרים עקביים לפי מאפייני התחולות השונות.

סדר התחולות כפי שהוא מופיע בהצעה - כולל הקדמת "עבירות-פנים" ל"עבירות-חוץ" - איננו מקרי, אלא משקף בסדר יורד את היחס ההייראכי בין התחולות. יחס זה מתבטא בכך שכאשר הנורמה הפלילית חלה על העניין מכוח מספר עקרונות, נקבעים המאפיינים לפי התחולה "המיוחסת" יותר.

סעיף 7 - העבירות לפי מקומן

בהגדרה של "עבירת-פנים" יש חזרה על ההסדר הקיים כעת בסעיף 3 לחוק העונשין וכן הוספת מערכת התנהגויות ענישות: מעשה הכנה, נסיון לעבירה, נסיון לשדל אחר לבצעה וקשר לבצע עבירה, שאירעו מחוץ לשטח ישראל, כאשר ביצוע העבירה או השלמתו, לפי העניין, היו אמורים להתרחש בתוך שטח ישראל. הרחבה זו מבטאה את מרכזיות היסוד הנפשי בצורות הנגזרות במישור השלבים לקראת השלמת העבירה ובעבירת הקשר.

המטרה לבצע את העבירה או להשלימה בתוך שטח ישראל שקולה כנגד התרחשות חלק מן היסוד העובדתי בתוך שטח זה; הפגיעה בכוח בסדר הציבורי של המדינה לא פחות מסוכנת מביצוע חלק כאמור בתוך שטחה, כאשר ההמשך מתוכנן להתבצע מחוצה לו. מוצדקת אפוא התייחסות לאותה מערכת התנהגויות כאל "עבירות-פנים".

הוראות דומות הקובעות את היקף המושג "עבירת-פנים" ועקב כך, את היקף ותחולת דיני העונשין מכוח עקרון הטריטוריאליות, מצויות בקודקסים הפליליים של מספר מדינות אירופאיות.

הכללת הקשר לביצוע עבירה בתחולה הטריטוריאלית הנגררת כאמור, נובעת מהיותו מקרה טיפוסי של עבירה מרחבית, בכך שמטרת הקשר טעונה מימוש, בדרך כלל, במקום אחר מזה בו הקשר עצמו נקשר, עד כדי קשירת הקשר בשטח מדינה אחת ומימוש מטרת

הקשר בשטח מדינה אחרת.

סעיף 8 - מקום המחדל

התנהגות בדרך של מחדל אינה ניתנת להצמדה מקומית ואישית, באשר כל מי שנמנע לפעול בעניין, יהא מקומו אשר יהא, התנהג באורח פאסיבי לגבי אותו עניין. המחדל הוא בעל משמעות בפלילים רק כאשר הוא מהווה הפרת חובה על ידי אדם מסויים, שחלה עליו חובה לפעול על-פי דין, ואחד מהיבטיה של אותה חובה הוא המקום בו היא טעונה מילוי. לפיכך, נקבע בסעיף המוצע כי מקום ביצועה של עבירה הנעברת במחדל הוא המקום, בו חובת העשייה היתה טעונה קיום. זהו הפתרון המקובל, שמוטב שיהיה גם מפורט בחוק מאשר שיושג בדרך הפרשנות.

סעיף 9 - תנאי התחולה

על פי הוראות סעיף זה, התחולה הטריטוריאלית היא בעלת אופי עיקרי מבחינת ברירת הדין, ואין היא מסוייגת על ידי דין זר או מעשה בית דין זר. מאפיינים אלה של התחולה הטריטוריאלית נובעים מיעודה העיקרי של החקיקה הפלילית, שהוא הגנה על סדרי החיים התקינים בתוך שטח הריבונות של המדינה. תנאיה הכלליים של התחולה לפי מקום העבירה, הם:

(1) תחולת דיני ישראל אינה מסוייגת על ידי דין זר או מעשה בית דין זר, גם לעניין עבירות חוץ, אלא אם כן נקבע אחרת. הוראה זו, הקובעת את הכלל של עיקריות הדין העונשי הישראלי, כאשר החריג ממנו טעון הוראה מיוחדת, באה לשם הבהרה וכדי לאפשר הסדר שיטתי ומתואם של תחולת הנורמה הפלילית מכוח העקרונות השונים של תחולתה לפי מיקום העבירה. כיום,

מוסדר הנושא חלקית ובדרך קזואיסטית בלבד, כך שניתן לפרש את שתיקת החוק, כשאין בו הסדר מפורש, כהסדר שלילי;

(2) העמדה לדין על עבירת חוץ מותנית בהסכמה של היועץ המשפטי לממשלה (זהו המצב גם בדין הקיים, לפי סעיף 10(א) לחוק העונשין). ההשלכות של העמדה לדין בשל עבירת חוץ על יחסי החוץ של ישראל עם מדינות אחרות וקשיי ההוכחה הכרוכים, בדרך כלל, בהעמדה לדין בגין עבירות חוץ, מחייבים שיקול דעת ופיקוח מיוחדים;

(3) דיני ישראל לא יחולו על עבירה, מקום בו האדם נשפט עליה בחוץ לארץ לפי בקשת מדינת ישראל ואם הורשע, נשא את עונשו עליה. זהו ביטוי של עקרון התחולה השילוחית - הנעשית רווחת יותר ויותר - מן הכיוון הזר שלה, כלומר מקרה בו האדם שנתקיימה לגביו זיקת תחולה של דיני ישראל, נשפט על פי תחולה שילוחית של מדינה זרה עקב בקשת מדינת ישראל למדינה זו. במקרה כזה, בקשת מדינת ישראל מכניסה את המדינה האחרת לנעליה ומהווה ויתור מצד ישראל על סמכות הענישה שלה. אבל גם מדינת ישראל עשויה להתחייב להביא אדם על עונשו לפי דיניה, עקב בקשת מדינה זרה, למרות שאחרת לא היה נתפס המקרה בתחולה האקסטראטריטוריאלית של דיני ישראל לפי אף לא אחד מן העקרונות האחרים.

<u>סעיף 10 - עונש מחוץ לארץ</u>

הסעיף המוצע מסדיר, כדוגמת סעיף 10א לחוק העונשין, את הנושא של ביצוע בישראל של עונש מאסר שהוטל בחוץ לארץ בפסק דין חלוט אך לא בוצע שם במלואו, והוא מאפשר ליועץ המשפטי לממשלה להורות על ריצוי בישראל של עונש כזה, או

אותו חלק ממנו שלא בוצע, במקום להורות על העמדה לדין של האדם.

משום שההוראה על ריצוי העונש בישראל היא חלופה להחלטת היועץ המשפטי לממשלה להעמיד לדין בישראל, נבדלת ההצעה מן הדין הקיים בשני פרטים:

(1) מוצע שהסמכות תהא בידי היועץ המשפטי לממשלה ולא בידי שר המשפטים;

(2) הסמכות אינה מותנית בבקשה של המדינה שבה הוטל העונש או בהכרזת בית המשפט שאותו אדם הוא בר-הסגרה או היה בר-הסגרה לולא אזרחותו הישראלית.

לפי ההסדר המוצע, לא יבוצע עונש חמור מן העונש שניתן היה להטיל עליו בשל אותה עבירה לפי דיני ישראל (כמו בדין הקיים); נשא העבריין את עונשו בישראל לא יינקטו עוד כלפיו הליכי הסגרה מישראל.

סעיף 11 - ניכוי עונש או מעצר

הסעיף המוצע קובע חובה לנכות מן העונש שעל אדם לשאת בישראל את העונש שנשא בחוץ לארץ בגין אותה עבירה או המעצר בו היה נתון בגינה. לפי הדין הקיים (סעיף 10(ד) לחוק העונשין) מוטלת חובת התחשבות כזו רק בעונש שאדם נשא בחוץ לארץ ורק ביחס למקצת מן הזיקות האקסטריטוריאליות (לפי סעיפים 4, 5 ו-7 לחוק העונשין).

סעיף 12 - עבירת-פנים

לפי עקרון התחולה הטריטוריאלית, חלים דיני ישראל על עבירות פנים. התחולה היא כללית הן מבחינה עניינית (העבירות עליהן היא מתפרסת) והן מבחינה פרסונאלית (האנשים אליהם היא מתייחסת) כלומר ללא הבחנה כלשהי הנובעת ממעמדו

האישי של עושה העבירה.

סעיף 13 - עבירות נגד המדינה או העם היהודי

הסעיף המוצע דן בתחולה הפרוטקטיבית, המבוססת על זיקה מיוחדת של סוג העבירה למדינה, כשהעבירה עשויה להעמיד בסכנה את היסודות המדיניים, הבטחוניים והכלכליים של המדינה, יוקרתה וסדרי הפעילות התקינים של רשויותיה.
על מנת להימנע מפירוט קזואיסטי שעלול ללקות בחסר, כדוגמת זה המצוי בסעיף 5(ב) לחוק העונשין, מוצע הניסוח הכללי של עבירה העשויה לפגוע בסדרי הפעילות התקינה של רשויות המדינה (סעיף קטן (א)(3) המוצע).
מוצע גם לכלול בחוק את רשימת שמותיהם של האיגודים או הגופים שסדרי פעילותם, רכושם וזכויותיהם הוכרו כטעונים הגנה במסגרת התחולה הפרוטקטיבית והממוקמים עתה בתוספת לחוק העונשין, וזאת מבלי לגרוע מסמכותו של שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לשנות את הרשימה.
המתכונת המוצעת מיתרת את הוראת סעיף 6 לחוק העונשין (עבירות של עובדי הציבור ועבירות כלפי רכוש ציבורי), אשר סבלה מהסדר לקוי ביחס לברירת הדין בגלל אופייה המעורב מתחולה פרוטקטיבית ותחולה פרסונאלית-אקטיבית.

מוצע עוד, לכלול בתחולה הפרוטקטיבית עבירה המיועדת לפגוע באזרח ישראל, תושב ישראל או עובד ציבור, באשר הוא כזה, לעומת הדין הקיים, לפיו פגיעה כזו נכללת בתחולה הפרסונאלית-פאסיבית.
הטעם לכך הוא, שבפגיעה כזו, המכוונת כלפי ישראלי או עובד ציבור ישראלי משום היותו בעל מעמד זה דווקא, הנפגעת האמיתית - על פי המניע לעבירה ומטרתה - היא המדינה והנפגע הפיזי נתפס כמי שמייצג אותה או מהווה חלק ממנה ודרכו פוגעים בה. הוראה זו מיתרת את סעיף 2(4) לחוק הטיס (עבירות ושיפוט),

התשל"א-1971, המאוזכר עתה במסגרת התחולה האוניברסילית (סעיף 4(4) לחוק העונשין).

התחולה הפרוטקטיבית היא, מטבעה, בעלת אופי ספציפי מבחינת היקף העבירות, ואופי כללי מבחינת מעמדו של עושה העבירה. מבחינת ברירת-הדין היא בעלת אופי עיקרי (מכוח סעיף 9(א) המוצע), וזאת בשל חשיבותם וחיוניותם של האינטרסים המוגנים במסגרת התחולה הפרוטקטיבית. זהו גם הדין הקיים, אלא שההסדר בו לוקה בחוסר אחידות: ההיבטים של אי התחשבות בדין הזר הם עיקריים מכוח שתיקת החוק ואילו אי-ההתחשבות במעשה בית דין זר נקבעה מפורשות בסעיף 10(ד) לחוק העונשין.

<u>סעיף 14 - עבירות נגד אזרח ישראלי או תושב ישראל</u>

הסעיף המוצע דן בתחולה הפרסונאלית-פאסיבית, בשל הזיקה המיוחדת של קרבן העבירה למדינה, המתבטאת במעמדו האישי כלפי המדינה, כאזרח או כתושב שלה. בהבדל מן התחולה הפרוטקטיבית, היותו של הקרבן ישראלי היא כאן מקרית, וההנחה היא שהוא מוגן בראש ובראשונה על ידי חוקי המדינה בשטחה הוא נמצא.

לכן, ההיקף העניייני של התחולה מוגבל יותר: אין היא כוללת פגיעות ברכוש והיא מקיפה רק עבירות שהעונש עליהן הוא מאסר שנה או יותר.

מבחינת ברירת הדין, התחולה היא בעלת אופי שיורי, מכוח הוראה מפורשת בסעיף 14(ב) המוצע; היא מותנית בפליליות כפולה - היא צריכה להוות עבירה לפי דיני המקום בו נעשתה - הן IN ABSTRACTO (מבחינת יסודותיה) והן IN CONCRETO (מבחינת אי התקיימות סייג לאחריות פלילית); לא יוטל בגינה עונש חמור מזה שניתן היה להטיל לפי דיני אותה מדינה; זיכוי באותה מדינה או הרשעה ונשיאת העונש שוללים את תחולת הדין הישראלי.

לפי הדין הקיים, התחולה היא שיורית מבחינת הפליליות הכפולה (סעיף 7(ב) לחוק

העונשין), אך עיקרית מבחינות אחרות: אי התחשבות בדין הזר המקל (מכוח שתיקת החוק) ואי התחשבות במעשה בית דין זר (מכוח הוראת סעיף 10(ד) לחוק העונשין). בכך בא לידי ביטוי אופייה המעורב של התחולה הפרסונאלית-פאסיבית בדין הקיים, הכוללת הן תחולה פרסונאלית-פאסיבית אמיתית והן תחולה פרוטקטיבית.

מבחינת עושה העבירה - היקף התחולה הוא כללי.

ההצעה מעמידה את התחולה הפרסונאלית-הפאסיבית על היקפה הראוי ומאפשרת לקבוע את המאפיינים ההולמים אותה.

<u>סעיף 15 - עבירה שנעברה בידי אזרח ישראלי</u>

הסעיף המוצע מסדיר את התחולה הפרסונאלית-האקטיבית, בשל הזיקה המיוחדת של עושה העבירה למדינה, המתבטאת במעמדו האישי כלפי המדינה, כאזרח או תושב. לפי הדין הקיים, מוגבלת התחולה הפרסונאלית-אקטיבית מבחינה ענינית לעבירות המפורטות בתוספת לחוק ההסגרה, התשי"ד-1954 (סעיף 7א לחוק העונשין).

לפי ההצעה, יורחב היקף הענייני ויכלול כל עבירה מסוג פשע או עוון. בכך גם יוסר הרושם כי התחולה היא גם פונקציה של קיום יחסי הסגרה עם המדינה שבתוך שטחה נעברה העבירה. ישוחרר היקף הענייני של התחולה לא יהיה תלוי עוד במבחנים השולטים בסיווג העבירה כ"עבירת-הסגרה".

הצורך בתחולה פרסונאלית-אקטיבית רחבה נובע מצירוף שני גורמים:

(1) ריבוי העבירות המבוצעות על ידי אזרחים ותושבים של המדינה מחוץ לגבולותיה עקב התנועה הגדולה של אזרחים ותושבים ישראליים במרחב הבינלאומי.

(2) האזרח הישראלי אינו בר-גירוש ואינו בר הסגרה.

מצב דברים זה מחייב תחולה פרסונאלית-אקטיבית רחבה על מנת שהמדינה לא תהפוך לעיר מקלט לעברייניים שהם אזרחיה, לאחר ביצוע עבירות חוץ, ויהיה בכך משום עידוד לאזרחיה לבצע עבירות בחוץ לארץ. שמירה על יוקרתה ושמה הטוב של המדינה

וחיזוק הסדר הציבורי והאוירה של שמירת החוק וכיבודו בפנים המדינה, תוך אי-אפלייה בין עבריינים לפי שטח הריבונות בו עברו את עבירותיהם, מצדיקים, אפוא, תחולה עניינית בהיקף כמעט מלא, בחריגים מעטים הנמצאים בנדבך הנמוך ביותר של העבירות מבחינת חומרתן - החטאים. היקף רחב כזה מקובל גם בקודקסים פליליים של מדינות אחרות, כדוגמת: יוון בלגיה וצרפת.

הסינון לצורך העמדה לדין יכול וצריך להיעשות בשלב ההפעלה של הפיקוח על העמדה לדין בשל עבירות אלה, אך לא בדרך של שחרור כללי ומראש מאחריות פלילית.

ההצעה מבחינה בין אזרח ישראלי שאינו נתון לגירוש או להסגרה לבין תושב ישראל שנתון לגירוש או להסגרה, וזיקתו למדינה היא פחות אורגאנית מזו של האזרח. לפיכך נקבעה התחולה הפרסונאלית-אקטיבית על תושב, אם לא הוסגר לבקשת מדינה אחרת או לא גורש מן הארץ (סעיף 15(ב) המוצע).

מבחינת ברירת-הדין, צריכה התחולה הפרסונאלית-אקטיבית להיות שיורית, שהרי עבירת החוץ פוגעת, ראשית כל, בסדר הציבורי של המדינה שבתוך שטחה היא נעברה ואם המעשה המהווה עבירה לפי דיני ישראל אינו בגדר עבירה במקום עשייתו, אין טעם להטיל אחריות פלילית על המעשה. וכך מוצע בהצעה, פרט לעבירה של ריבוי נישואין, שאינה מותנית בפליליות כפולה, כדי שלא תסוכל מטרת החוק למנוע ריבוי נישואין על ידי התרת נישואין שניים במדינה שאיננה אוסרת ריבוי נישואין. הסדר זה שונה מן הדין הקיים. לפי חוק העונשין (סעיף 10(ג)) נקבעה התחשבות במעשה בית דין זר, אלא שניסוח ההוראה לוקה בחסר ולפיו יוצא כי די בכך שאותו אזרח או תושב הורשע בעבירה כדי שלא יחולו עליו דיני ישראל, וזאת אף אם הצליח למלט את עצמו מנשיאת עונש. אשר לשאר היבטיה של ברירת הדין - ההסדר הקיים הוא מגוון; ביחס לסעיף 7א לחוק העונשין - נקבעה ברירת דין שיורית (סעיף 7א(ב)); ואילו ביחס לסעיף 8 - החוק שותק, ופירוש שתיקתו הוא ברירת דין עיקרית.

סעיף 16 - עבירות נגד משפט העמים

הסעיף המוצע מסדיר את התחולה האוניברסלית, בשל זיקת העבירה מסוג DELICTA JURIS GENTIUM לקהילית העמים ודרכה למדינה כחברה בקהיליה זו.
בעוד שלפי הדין הקיים (סעיף 4 לחוק העונשין) מקיפה התחולה האוניברסלית רק מקצת מן העבירות שמדינת ישראל התחייבה באמנות בינלאומיות להעניש עליהן. מוצע כי דיני ישראל יחולו על כל עבירות החוץ שמדינת ישראל התחייבה במישור הבינלאומי להעניש עליהן. לעומת זאת, כוללת התחולה האוניברסלית לפי הדין הקיים, כאמור, עבירות המשתייכות, לפי טיבן, לתחולה הפרוטקטיבית (פשע נגד העם היהודי, וסעיף 2(4) לחוק הטיס (עבירות ושיפוט), התשל"א-1971).
על פי ההצעה, תיכללנה בתחולה האוניברסלית רק אותן עבירות שאינן נתפסות בתחולה הפרוטקטיבית. "טיהור" התחולה האוניברסלית ממה שלא שייך לה, מאפשר גם הסדר הולם שלה מבחינת ברירת-הדין, שצריכה להיות שיורית, בכפוף להבהרה אחת: איסור המעשה בשטח בו בוצע מתקיים תמיד ולעולם, מכוח היות המעשה עבירה בניגוד למשפט העמים. העבירה היא אוניברסלית ולכן גם פליליות המעשה היא אוניברסלית. ניתן לצאת, אפוא, מנקודת מוצא של קיום פליליות במקום המעשה, ואין מקום לדרוש את הוכחתה. לפיכך, מתייחס סעיף 15(ג) המוצע, רק להיבטיה האחרים של השיוריות מבחינת ברירת הדין: התחשבות במעשה בית דין זר ובדין הזר המקל.

הסדר זה שונה מן ההסדר הקיים, הקובע דווקא ברירת דין עיקרית (אי התחשבות במעשה בית דין זר, לפי סעיף 10(ד) לחוק העונשין ושאר ההיבטים, מכוח שתיקת החוק), וזאת, ככל הנראה בגלל ההיבטים הפרוטקטביים הכלולים עתה בתחולה האוניברסלית. מבחינת מעמד העושה כלפי המדינה כאזרח או כתושב, התחולה

האוניברסלית היא כמובן כללית.

סעיף 17 - תחולה שילוחית

הסעיף המוצע קובע הסדר כללי לתחולה השילוחית, הבאה בחשבון בהעדר כל זיקה מן הזיקות הנזכרות, המצמיחות תחולה אקסטרה-טריטוריאלית של דיני העונשין, ונובעת מזיקת הייצוג של סמכות הענישה למדינה, כשלוחה של מדינה אחרת, שהעבירה נעברה בשטחה.

מגמת ההצעה היא ליתן ביטוי לנטיה ההולכת ומתחזקת בעולם, לשיתוף פעולה בינלאומי לשם הגשמת היעד שכל עבריין יבוא על עונשו, ובתנאים הנאותים ביותר למצב בו הוא נתון - בין מבחינת הוכחת האשמה ובין מבחינת הפעלת העונש.

התחולה השילוחית מותנית בקיומה של אמנה בינלאומית הקובעת אותה על בסיס של הדדיות, ובבקשת המדינה הזרה, המוותרת על תחולת דיניה היא בעניין הנדון.

מבחינה פרסונאלית - מוגבלת התחולה השילוחית לאזרח ישראלי ולתושב ישראל הנמצא בארץ.

ההיקף העניייני וכל ההיבטים האחרים - ייקבעו באמנה.

יש לציין כי היבט אחר של התחולה השילוחית, מן הכיוון ההפוך שלה, של הפעלת השיפוט על ידי מדינה אחרת לפי בקשת מדינת ישראל, מוסדר בסעיף 9(ג) להצעה.

פרק ד': העבירה הפלילית והאחריות לה

סעיף 18 - פירוש

פרק ד' מכיל את ההוראות הקובעות את המבנה הכללי של העבירה והמגדירות את שני

יסודותיה העיקריים - היסוד העובדתי והיסוד הנפשי - על הצורה שבה הם משתלבים זה בזה. הוראות אלה הן חידוש לעומת החוק החרות המצוי, הן מבחינת הפירוט והן מבחינת המגמה לשיטתיות ולשלמות.

סעיף קטן (א) קובע את המינוח לאלמנטים של היסוד העובדתי החיצוני של העבירה - ההתנהגות, הנסיבות, והתוצאות - בהבחנה מן היסוד הנפשי של העבירה. למרות אופיה ההגדרתי לכאורה של העבירה, היא למעשה בעלת אופי עקרוני: הנוסח מדגיש את הבדל הבסיסי בין הרכיב ההתנהגותי לבין רכיב הנסיבות או התוצאות של העבירה. בעוד שהרכיב ההתנהגותי חייב להתקיים בכל עבירה מכח העקרון שאין עונשין על דברים שבלב, הרי לא בכל עבירה חייבות להיות נסיבות רלוואנטיות מיוחדות ולא כל עבירה מותנית בתוצאות מזיקות מסויימות, כפרט רלוונטי להתהוותה: קיימות עבירות של התנהגות בלבד.
לעקרון האמור חשיבות מיוחדת ב"עבירות מיצב" ("STATUS OFFENCES") המורכבות כביכול מנסיבות בלבד. יש לפרש עבירות כאמור כמכילות בתוכן גרעין של התנהגות.
פירוט פרטי היסוד העובדתי החיצוני של העבירה נחוץ גם לשם הגדרת הצורות השונות של היסוד הנפשי שבה.

בסעיף קטן (ב) מוגדר המונח "מעשה", על מנת להבהיר כי אם לא נאמר במפורש אחרת, מעשה העבירה כולל גם התנהגות פאסיבית ולא רק התנהגות אקטיבית.

סעיף קטן (ג) מתייחס לשאלת מקור החובה לפעול: כאשר מתקיימים כל יסודות העבירה והיסוד העובדתי בוצע על ידי העושה במחדל, לא תגבש התנהגותו עבירה פלילית, אלא אם כן היתה מוטלת עליו חובה לפעול והוא הפר חובה זו. על פי ההוראה המוצעת מקור החובה לפעול עשוי להמצא לא רק בהוראת החוק המגדירה את

העבירה או בהוראה אחרת מתחום דיני העונשין, אלא בכל דין שהוא וכן בחוזה שהעושה מחוייב בו.

סעיף 19 - דרישת מחשבה פלילית

סעיף 19 להצעה פותח את סדרת ההוראות הנוגעות ליסוד הנפשי שבעבירה. הוראה זו קובעת כלל לפיו, אין עבירה פלילית אלא אם כן נתלוותה למעשה מחשבה פלילית. לכלל האמור שני יוצאים מן הכלל: עבירה פלילית מתוך רשלנות ועבירה מסוג העבירות של אחריות קפידה.

אם לא נקבע במפורש בהגדרת העבירה מהו היסוד הנפשי הנדרש להתהוותה, סימן הוא כי נדרשת לה מחשבה פלילית דוקא, ואין די ברשלנות. למעשה זהו המצב גם כיום, שכן הכלל האמור הנחה את בתי המשפט בישראל כאחד מעקרונות דיני העונשין. לפי המוצע, עבירה פלילית מתוך רשלנות היא בבחינת יוצא מן הכלל, הקיים רק אם יסוד הרשלנות נקבע במפורש בהגדרת העבירה. אשר ל"אחריות קפידה" ראה להלן סעיף 22 ודברי ההסבר המתייחסים אליו.

סעיף 20 - מחשבה פלילית

סעיף 20 מגדיר במפורש את צורותיה השונות של המחשבה הפלילית, ובכך הוא ממצה גם את מושג המחשבה הפלילית בכללותה, ככל שהדבר נוגע להצעה. כאשר העבירה יכולה להתבצע בצורה כלשהי של מחשבה פלילית, די בהגדרת העבירה, בלי ציון צורה זו או אחרת של מחשבה פלילית. כאשר העבירה מחייבת צורה מסוימת של מחשבה פלילית, צריך שההגדרה תפרש לפחות צורה זו. כיום אין בחוק החרות כל הגדרה למונחים אלה, אבל כל המושגים הנוגעים לדבר מקובלים על הכל.

סעיף קטן (א) מגדיר את צורותיה השונות של המחשבה הפלילית: "כוונה" "אדישות" ו- "קלות דעת", אשר המאפיין המשותף לשלשתן הוא מודעות בפועל של עושה העבירה לכל פרטיה. ההבדל בין שלש צורות אלה, בא לידי ביטוי רק ביחס הרצוני כלפי תוצאות - במקרים בהם נכללות תוצאות בהגדרת העבירה.

התפלגות היחס הנפשי במישור הרצוני רק כלפי תוצאות, הוא ביטוי העובדה, לפיה היחס המנטאלי של האדם לנסיבות, שהן ענין של מצב נתון בעת ההתנהגות, במובחן מתוצאות שהן ענין עתידי ובלתי ודאי, עשוי להתבטא במישור ההכרתי בלבד, כלומר במודעות או באי מודעות בלבד. העובדה שאדם עשוי לבצע את מעשהו, למרות קיומן של נסיבות המפלילות את המעשה או דווקא בשל כך, היא ענין של מוטיבציה, והמניע הוא, ככלל, מחוץ להגדרת היסוד הנפשי שבעבירה. ההבדל בין כוונה, לבין פזיזות יכול להתבטא ביחס הרצוני כלפי התוצאה האופיינית לעבירה בלבד. כוונה לגבי נסיבות אינה בגדר הגיון הדברים, וכך גם פזיזות כלפיהן.

הצורה החמורה בין צורות המחשבה הפלילית היא "כוונה", שמשמעותה מטרה לגרום לתוצאות; צורה פחות חמורה היא "פזיזות" הכוללת שתים: "אדישות", דהיינו צפייה מראש של אפשרות גרימת התוצאות ושוויון נפש כלפי אפשרות זו ו"קלות דעת" - הצורה הקלה ביותר של המחשבה הפלילית - צפיית אפשרות גרימת התוצאות ונטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות זו תוך תקוה להצליח למנוע את התוצאות.
סבירות הסיכון תמדד לפי מידת הצדקתו בהתחשב בצרכי החיים או התועלת החברתית שבהתנהגות שנקט בה העושה. הביטוי "בלתי סביר" אין כוונתו, למבחן של האדם הסביר המקובל לעניין קביעת רשלנות, ואין כוונתו להסתברות גבוהה של הסיכון כשלעצמה; כך, כשאדם יוצא לרחוב, הוא כבר נוטל על עצמו סיכון כלשהו אבל הסיכון סביר, כזהו המצב כאשר אדם מחליט לנהוג במכונית, ואף נוהג בה, ללא כל

סטייה מן הסטנדארטים הקבועים. כן לא יחשב לסיכון בלתי סביר בצוע ניתוח בחולה תוך צפית אפשרות מותו כשלא היתה קיימת דרך אחרת להצלת חייו.

סעיף קטן (ב) מבהיר כי המונח "כוונה" כולל בתוכו גם את התחליף השקול כנגדה, והוא הצפייה בדרגה גבוהה של הסתברות כי התוצאות הרלוואנטיות לגיבוש העבירה תיגררנה אף אם העושה לא שם לו למטרה לגרום תוצאות; יחסו הנפשי לנולד נקבע כשווה ערך, מבחינת החומרה, לכוונה, אם התוצאות המזיקות היו בטווח ה"ראיה מראש ... כאפשרות קרובה לוודאי".

סעיף קטן (ג) רישא, בא להשוות את "עצימת העינים" למודעות לטיב ההתנהגות ולקיום הנסיבות המהוות חלק מן היסוד העובדתי של העבירה. עצימת עיניים פירושה, כמקובל, חשד בדבר קיום מציאות פלונית, והמנעות מודעת מנקיטת צעדים כדי לברר אם קיימת אותה המציאות ומה טיבה וזאת מתוך רצון שלא לדעת, על מנת לשמור על האפשרות להכחיש את הידיעה לאחר מעשה.

האמור בסיפא לסעיף קטן (ג), משקף את תורת "הכוונה המועברת": ההתנהגות העבריינית תיראה כעבירה אחת ומושלמת ולא תתפצל לנסיון ועבירה אחרת, כאשר אובייקט העבירה בפועל שונה מן האובייקט הנועד, אם בגלל טעות - ERROR IN OBIECTO - ואם בגלל החטאת הפעולה - ABERRATIO ACTUS.
המקרה הטיפוסי והמובהק עליו חלה תורת "הכוונה המועברת" הוא המקרה של עבירות מותנות בתוצאה, ואולם הגיונה של התורה אינו מוגבל רק למקרה זה והוא חל גם על עבירות התנהגות (תקיפה, למשל) ועל כל סוגי המחשבה הפלילית.

<u>סעיף 21 - רשלנות</u>

סעיף 21 בא להגדיר את הרשלנות שעליה מדובר בסעיף 19(1) בצורה של יסוד נפשי מספיק להתהוות עבירה פלילית. הגדרה זו קובעת באורח נורמטיבי את הרשלנות בפלילים כמושג עצמאי, השונה מן המחשבה הפלילית בכך שהוא מתאפיין דווקא בחוסר מודעות לפרט מפרטי העבירה, במקום ש"אדם מן היישוב" יכול היה, בנסיבות הענין, להיות מודע לו.

מוצע לאמץ את המבחן החיצוני של "האדם מן היישוב", או האדם הסביר או הממוצע, ולא קריטריון פרסונאלי של האדם המסוים, עושה העבירה, על כל הפוטנציאל השכלי והרקע הרגשי שלו. אין בכך כל גריעה ממהותה של הרשלנות כצורה של יסוד נפשי בעבירה פלילית, שכן המדובר בקנה מידה של יכולת סובייקטיבית לחזות מראש, אם כי לפי מידת היכולת של האדם מן היישוב, בנסיבות ענינו של עושה העבירה.
יש להבהיר כי הרשלנות מתבטאת ביכולת של האדם מן היישוב להיות מודע ולא במודעותו בפועל, בנסיבות הענין, לפרטי העבירה, שכן גם אדם מן היישוב עשוי להיות רשלן ולא להיות מודע לפרטי העבירה, תרף יכולתו להיות מודע להם. למעשה הנחה היא כי גם העושה הקונקרטי מחונן ביכולת המנטאלית של אדם מן היישוב, ועל כן נדרש ממנו להתנהג בהתאם.
חשיבותו של מושג הרשלנות כמצב נפשי היא בכך, שהוא מבהיר את קו הגבול שבינו ובין המחשבה הפלילית.

סעיף קטן (א) מבהיר כי המודעות בכח חייבת להתייחס לכל פרטי העבירה ואין די בכך שהיא מתייחסת לחלק מהם. אם ביחס לאחד מפרטי העבירה לא התקיימה אף

מודעות בכח, לא התקיים יסוד נפשי של רשלנות. עם זאת, ברור כי קיום מחשבה פלילית ביחס לחלק מן הפרטים ורשלנות ביחס לאחרים, אינה גוררת מטיבה של העבירה כעבירת רשלנות.

סעיף קטן (ב) מבטא מגמה להעניק לקטיגוריה של פשעים את המימד של חומרה מיוחדת, עליה בנויה ההבחנה בין עוונות לבין פשעים.

<u>סעיף 22 - הגדרת אחריות קפידה והיקפה</u>

הוראות סעיף 22 להצעה חדשות ומחדשות בתחיקת המדינה: הן דנות בסוגיית "האחריות הקפידה" - שהיתה ידועה עד כה בשם "האחריות המוחלטת" - וקובעות את דיניה.

בסעיף קטן (א) מוגדרת העבירה של אחריות קפידה ונקבע מקור הסדרתה. אם העבירה של אחריות קפידה אינה טעונה מחשבה פלילית או רשלנות, אין זאת משום שהיא חסרת אשמה (FAULT), אלא משום שהאשמה היא בחזקת מוכחת. ואשר למקור הסדרתה, על המחוקק לומר מפורשות בהוראה הקובעת את העבירה אם היא גוררת אחריות קפידה. עם זאת, על מנת שלא לרוקן מתוכן שורה ארוכה של חיקוקים קיימים, אשר מטיבם או ממטרתם משתמעת אחריות קפידה בשל עבירות לפיהם, מסוייגת דרישת הקביעה המפורשת של האחרית הקפידה בתחולה פרוספקטיבית.

האחריות הקפידה חדלה מלהיות הנחה מוחלטת - PRESUMPTIO JURIS ET DE JURE - והיא הנחה יחסית בלבד - PRESUMPTIO JURIS TANTUM - אשר הנאשם רשאי לסתרה. גם בכך מודגש, כי אין המדובר כאן בענישה ללא אשמה; ודבר זה נקבע במפורש גם בסעיף קטן (ב) המהווה מפנה עקרוני במדיניות הענישה על עבירות מסוג זה. יש לציין כי בדרישה לעשות "כל שניתן" מעלה הכתוב דרישה של רמת הקפדה גבוהה

יותר מזו הנוהגת בעבירת רשלנות.

בסעיף קטן (ג) נקבע, כי כשהמדובר בעבירה של אחריות קפידה, כל עוד האשמה הצמודה לה לא הוכחה כי אם רק הונחה, אין להעניש עליה בשלילת חירותו של אדם.

<u>סעיף 23 - היקף אחריותו הפלילית של תאגיד</u>

טבעי הדבר, שרק לאחר מיצוי ההגדרה של היסוד הנפשי שבעבירה תבוא הסדרה של האחריות הפלילית של התאגיד, שכן אחריות זו אינה מבוססת על אשמה כלשהי, באשר נושא האחריות כגוף משפטי - יציר מלאכותי של המחוקק - אין בכוחו, באין לו שרירים, לבצע מעשה, והעיקר: אינו מסוגל ליצור עמדה נפשית משלו. משום כך, נתעוררו בעבר קשיים תיאורטיים שונים לענין אחריותו הפלילית של תאגיד, אלא שבמרוצת הזמן נמצאה האפשרות לגבור עליהם במספר תנאים.
ההוראות בסעיף 23 מתחשבות בהתפתחות זו. לשון אחרת, זוהי, על פי הרגיל, אחריות נספחת לאחריות האישית של האדם, בשר ודם, אשר התנהגותו עשויה להיות מושפעת ומודרכת באורח ישיר ויעיל על ידי תודעתו. על כן, לכאורה, לא מתחייב בעבירה גם התאגיד שבשירותו חטא וסרח אדם תוך מילוי תפקידו בו. מכאן המגמה לצמצום והגבלה של אחריות התאגיד על דרך הצבת מספר תנאים לכך, כאמור.

המבנה של סעיף 23 מצביע על השוני בתנאים שהתמלאותם דרושה לשם חיובו של תאגיד באורח פלילי על עבירה של אחריות קפידה מזה, ועל עבירה רגילה מזה:
לפי סעיף קטן (א) (1) יתן תאגיד את הדין על עבירה של אחריות קפידה שתבוצע במהלך תפקידו על ידי כל אדם המועסק בו.
לפי סעיף קטן (א)(2) ישא תאגיד באחריות פלילית על עבירה רגילה - כלומר, המצריכה מחשבה פלילית או רשלנות - כאשר האדם שעשה את המעשה הוא, לפי סדרי

המינהל של התאגיד, בעל תפקיד כה חשוב בניהול התאגיד עד שעקב כך ניתן לראות את מחשבתו הפלילית או את רשלנותו כמחשבה הפלילית או כרשלנות של התאגיד עצמו; כל זאת כדי שהעבירה, בהיותה עבירה רגילה, תוכל להיבדק לפי כל יסודותיה, כולל היסוד הנפשי הדרוש, שכן בהעדר יסוד זה לא יצמיח המעשה כל עבירה ואין להטיל גם על התאגיד אחריות פלילית בגינו.

סעיף קטן (ב) קובע דין מיוחד מחמיר, במקרה בו חלה חובת עשייה במישרין על התאגיד ובוצעה עבירה במחדל בניגוד לחובה זו. במקרה כזה, יהיה התאגיד אחראי בפלילים אפילו לא ניתן לייחס את העבירה לבעל תפקיד מסויים בתאגיד.

<u>סעיף 24 - סיווג עבירות</u>

סעיף 24 דן בחלוקה המשולשת של העבירות לפי חומרתן, המתבטאת במידת העונש הקבוע להן בחוק. בהבדל מן המצב הקיים, עבירה מסוג חטא מוגדרת כעבירה שנקצב לה עונש שאינו עולה על שלושה חדשים. מאידך סעיף 1 לפקודת הפרשנות וסעיף 3 לחוק הפרשנות מעמידים את גבולה העליון של עבירה מסוג חטא על חודש ימים בלבד.

השינוי המוצע יסודו בהשקפה כי עבירה שנקצב לה עונש של שלשה חדשים קלה דיה לבוא בגדר "חטא" וכפועל יוצא מכך יחולו לגביה הכללים הבאים:

א. תקופת ההתישנות בגינה תעמוד על שנה אחת (בניגוד לחמש שנים בגין עוון, כאמור בסעיף 9(א) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב-1982 (להלן -חוק סדר הדין הפלילי)).

ב. תקופת התיישנות עונש שהוטל בגינה תעמוד על שלש שנים (בניגוד לעשר שנים בגין עונש שהוטל בשל עוון, כאמור בסעיף 10 לחוק סדר הדין הפלילי).

ג. הנסיון, השידול, הנסיון לשידול או הסיוע לעבירה שהיא חטא אינם ענישים (ראה להלן סעיף 39 המוצע ודברי הסבר אליו).

פרק ה': עבירות נגזרות

סעיף 25 - הגדרת הנסיון

בסעיף קטן (א) מוגדר הנסיון, מבחינת יסודו העובדתי, בדרך השלילה. מעשה שהוא חוליה בשרשרת המעשים לקראת ביצוע העבירה ושאין בו משום הכנה בלבד וגם לא משום השלמת הביצוע, הוא הנסיון לביצועה.

בנוסף ליסוד העובדתי נדרש כי העושה יפעל מתוך מטרה לבצע את העבירה עד תומה.

אשר ליסוד הנפשי הנדרש לנסיון - חל לענין זה האמור בסעיף 40, לפיו הדין החל על העבירה המושלמת חל ככלל על הנסיון.

סעיף קטן (ב) בא להבהיר איזה הוא נסיון לעבירה נמשכת ולעבירת שרשרת, שאלה המתעוררת היות וסעיף קטן (א) מדבר בתנאי כי "העבירה לא הושלמה". הסעיף קובע כי הגבול בין מעשה נסיון לבין ביצוע עבירה נמשכת הוא ההשלמה התחילית של עבירה מסוג זה, ואילו לענין עבירת שרשרת קו הגבול הוא השלמת החוליה הראשונה בשרשרת. וראה לענין זה סעיף 58 המוצע ודברינו לגביו.

סעיף 26 - חוסר אפשרות לעשיית העבירה

סעיף 26 קובע כי חוסר האפשרות העובדתית לבצע את העבירה אינו שולל את פליליות הנסיון ובלבד שהמנסה לא היה מודע או שטעה לגבי מצב דברים אשר מנע את השלמתה של העבירה או מצב דברים שהכשיל את ביצוע העבירה מלכתחילה, כגון שמוש באמצעים בלתי מתאימים או בלתי מספיקים להשגת המטרה. ואולם חוסר האפשרות לבצע את העבירה מסיבות שבדין - ישלול את פליליות הניסיון: כל ניסיון נגזר מעבירה הקיימת מכוח החוק, והוא צמוד לה. אם העבירה מדומה, ואינה קיימת מבחינה נורמטיבית, אינו יכול להיות גם כל נסיון עניש לבצעה. מושגים נורמטיביים מדומים של אדם אינם יכולים לשמש בסיס לאחריות בפלילים. (כלל דומה כלול כיום בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג) לסעיף 33 לחוק העונשין).

סעיף 27 - עונש על נסיון

סעיף 27 קובע מהי התגובה העונשית לניסיון. הסעיף מוסיף לנקוט בגישת החוק הקיים, לפיה יש מקום להפחתת האחריות הפלילית בשל ניסיון לעבירה בהשוואה לאחריות על ביצועה המושלם.

הכלל כי המנסה לעבור עבירה עונשו בדרך כלל מחצית העונש שנקצב לעבירה בחיקוק איננו שונה מן החוק הקיים (סעיף 32(4) לחוק העונשין). הוא האמור לגבי ההוראה המתייחסת לעבירה שעונשה מוות (סעיף 32(1) לחוק העונשין).

אשר למאסר עולם - ההצעה איננה מייחדת הסדר מיוחד לנסיון לעברה שעונשה מאסר עולם ואף אינה משנה את סעיף 41 לחוק העונשין, הקובע כי מאסר עולם פירושו עשרים שנות מאסר, דהיינו העונש בגין נסיון לבצע עבירה שדינה מאסר עולם הוא על פי ההצעה עשר שנות מאסר. על פי חוק העונשין דינו של המנסה לעבור עבירה שעונשה מאסר עולם - עשר שנות מאסר גם כן (סעיף 32(3) לחוק העונשין) אולם חוק העונשין מוציא מכלל זה את הנסיון לעבירת הריגה, שנקבע לו עונש של ארבע עשרה שנות מאסר (סעיף 32(2) לחוק העונשין).

ההצעה קובעת כי בכל מקרה של עבירה שדינה עונש חובה, רשאי בית המשפט להטיל את עונש החובה או עונש קל ממנו בשל הנסיון לבצועה. החוק הקיים מאדך, איננו מסדיר סוגיה זו באופן כללי, אלא קבוע קביעה ספציפית אחת - התואמת ההסדר האמור שבהצעה - דינו של המבצע נסיון לרצח הוא עשרים שנות מאסר (סעיף 305 לחוק העונשין).

סעיף 28 - פטור עקב חרטה

הוראת סעיף 28 היא בבחינת חידוש. יסודה בהשקפה לפיה המפנה הפנימי החזק, המביא אדם לידי הפסקת התנהגותו העבריינית, ראוי להתחשבות פנולוגית. המדובר בבעל תשובה בעיצומו של המעשה וטרם השלמתו. יש לעודדו עד כדי פטור מאחריות על הניסיון. חזקה על אדם כזה שלא ישוב עוד לסורו, ואין כל טעם לייסר אותו בייסורים נוספים. אבל כל זאת בשני תנאים: אם המדובר בעבירה של תוצאה והמנסה השלים את האלמנט ההתנהגותי, מן הדין שיתרום תרומה של ממש למניעת התוצאה; ועל כל פנים, שבחלק מן העבירה שבוצע לא יהיה משום עבירה מושלמת אחרת.
החוק הקיים שונה ולפיו אין נפקות לעובדה כי פלוני חדל מרצונו מהשלמת בצוע העבירה אלא לענין העונש - סעיף 33(ב) לחוק העונשין.

צדדים לעבירה

בסימן ב' לפרק ה' מוסדרות צורות השותפות לדבר עבירה, הן באורח ישיר, כחלק מהביצוע העיקרי, והן באורח עקיף לביצוע העיקרי. המדובר הוא בעבירה אחת רבת משתתפים, שריבוי משתתפיה אינו אלמנט של העבירה; מקום שהעבירה, מחייבת מטבע בריתה את השתתפותם של יותר מאשר אדם אחד, עניין הוא להגדרת עבירה מיוחדת זו, ולא לחלק הכללי של ספר חוקים פלילי. דוגמאות של עבירה רבת משתתפים מטבע

בריתה הן התקהלות בלתי חוקית, קשר פלילי, וכיוצא באלה. אנו דנים פה בעבירה שאפשר שתבוצע בידי יחיד, אלא שבמקרה המיוחד, בוצעה בידי רבים.

<u>סעיף 29 - מבצע</u>

סעיף 29 מתיחס לביצוע העיקרי, אשר גם הוא נתון לריבוי משתתפים, כאשר נוטלים בו חלק, בצוותא חדא, יותר מאשר אדם אחד. במקרה זה אין נפקא מנה אם כל אחד עשה מעשה אשר כשלעצמו אינו ממצה את העבירה. העיקר הוא, שאילו היו מתעלמים מחלקם של שאר המשתתפים, היה מעשה זה נמנה עם מעשי הביצוע הישיר של העבירה, אם כי לאו דווקא המושלם. שילוב תרומתו של כל אחד ואחד מצמיח את הביצוע הישיר של העבירה והופך כל אחד ואחד למבצע בצוותא של העבירה, כאילו ביצעה כיחיד. עם זאת, אין העבירה מאבדת את אחידותה, למרות שכל אחד מן המשתתפים נושא במלוא האחריות עליה כאילו היה מבצע יחיד, ללא כל "חלוקה" של מידת העונש. במקרה של השותפות לדבר עבירה, כאשר התרומה היא הטרוגנית בכך שהצדדים משתתפים, כולם או מקצתם, בתפקידים שונים, העבירה שומרת בכל זאת על אחידותה ובולעת לתוכה את תרומתו של כל אחד, כאילו היה מבצע אחד ששידל את עצמו וגם סייע לעצמו בביצועה.

סעיף קטן (א) סיפא וסעיף קטן (ג) מבהירים כי בגדר מבצע עיקרי, כלול לא רק המבצע בצוותא אלא גם המבצע באמצעות אחר; דהיינו באמצעות שליח לדבר עבירה המשמש ככלי בידי השולח, שמאחת הסיבות המנויות בפסקאות (1) - (5) לסעיף קטן (ג), אין הוא נושא באחריות פלילית. יסודו של כלל זה מצוי כיום בסעיף 27 לחוק העונשין.

סעיף קטן (ד) מתייחס למקרה של ביצוע באמצעות אחר של עבירה מותנית בעונש

מיוחד. המבצע באמצעות אחר נחשב למבצע עיקרי של העבירה וחייבות להתקיים בו התכונות הכלליות של עושה (גיל ושפיות דעת). לפיכך, מובהר כאן כי אין צריכות להתקיים בו התכונות המיוחדות של עושה העבירה ודי בכך שהן מתקיימות במבצע הפיזי. כך, למשל, אם אדם שאינו נשוי גורם לכך שאדם נשוי יבצע בתום לב מעשה שמצטרפים בו הפרטים העובדתיים של עבירת ריבוי נישואין (מטעה אותו לחשוב שאשתו הקודמת נפטרה), אין כל הצדקה לפטור אותו מאחריות משום שהוא עצמו אינו נשוי. מובן שכאשר התכונה המיוחדת מתקיימת במבצע באמצעות אחר (הוא עובד הציבור), אין היא צריכה להתקיים גם בעושה הפיזי.

<u>סעיפים 30, 31 - משדל</u>

בסעיף 30 מוגדר מקומו ותפקידו של המשדל לביצוע העבירה. הוא שותף עקיף לביצוע העבירה, מבחינת הצד המעשי שלה, אבל הוא נשאר שותף ראשי במובן זה שהוא תרם ליצירת היסוד הנפשי של העבירה אצל המבצע הישיר, ובכך נעשה גם הוא בעל תפקיד ראשי בהגשמתה; וזאת, כאשר המשדל עשה את מעשה השידול מתוך מטרה שהעבירה תבוצע, לא על ידיו, אלא על ידי המשודל. אשר ליסוד הנפשי הדרוש חל לענין זה האמור בסעיף 40 המוצע, לפיו הדין החל על הביצוע העיקרי של העבירה המושלמת חל ככלל על השידול.

מבחינת היסוד העובדתי, אין כל הגבלה בדרכי הבאת המשדל לביצוע העבירה - ובלבד שאין המדובר במצב של כפייה המתבטאת באיומים כאמור בסעיף 49 המוצע הדן בסייג הכורח או בצו כדין, כאמור בסעיף 50(2) המוצע הדן בסייג הצידוק. (וראה להלן דברינו לסעיפים האמורים).

תנאי אובייקטיבי נוסף הוא שהמשודל אמנם ניגש לביצוע העבירה אליה שודל - תנאי הטמון במלות הפתיחה של הסעיף: "המביא אחר לידי ביצוע..." תנאי זה בא על סיפוקו אף בתחילת ביצוע העבירה, כשהמשודל לא הספיק או לא הצליח להשלים את העבירה, אבל אין די במעשי הכנה בלבד, כשאין עונשין עליהם.

מתבקשת תחימה ברורה בין שידול ובין "ביצוע באמצעות אחר". השידול מניח משודל האחראי בפלילים והמודע למשמעות הפלילית של המעשה שלעשייתו משדלים אותו. אולם אין זה הכרחי שהמשודל יהיה מודע גם לכך שהוא מובא על ידי מישהו אחר לביצוע העבירה. המשדל יכול לעשות מלאכתו בדרך מוסווית ובערמה, כך שהמשודל לא ירגיש שלמעשה שותלים בו את הרעיון ומביאים אותו לידי החלטה לבצע את העבירה, אשר אביה הרוחני הוא המשדל. במלים אחרות, די בכך אם הקומוניקציה הנפשית בין המשדל למשודל היא חד-סיטרית בלבד, מן הראשון אל השני.

הוראת סעיף 30 אינה מחייבת שהמשודל יהיה נקי לגמרי מכל מחשבה רעה עד לתחילת השפעת השידול עליו. ניתן להביא אדם לידי ביצוע עבירה גם כאשר מעשה השידול היה בבחינת הטיפה האחרונה שהיטתה את הכף בקבלת ההחלטה על ידי המשודל לגשת לביצוע העבירה.

אף כי השידול הוא בעל אופי עקיף, הרי דינו של המשדל כדין מבצע העבירה ועונשו זהה, מאחר ותרומתו לבצוע העבירה היא גם כן ראשית ומכרעת: בלעדי השידול, לא היה ביצוע, והשידול הוליד לא רק עבירה אלא גם עבריין. זהו גם הדין הקיים (סעיף 26(3) לחוק העונשין).

<u>סעיף 32 - מסייע</u>

הסעיף הוא בבחינת חידוש לעומת המצב הקיים מבחינת היסוד העובדתי הנדרש לסיוע לדבר עבירה והן מבחינת היסוד הנפשי הנדרש להתהוותו:

מוצע לאפיין את הסיוע באורח אובייקטיבי - דהיינו מעשה שלא היה בו משום סיוע בפועל לביצוע העבירה לא יבוא בגדר סיוע ולא יהיה עניש. זאת, בנגוד להוראות החוק הקיימות, המסתפקות במעשה שמטרתו היתה לסייע למבצע העיקרי, אף אם בפועל לא סייע כאמור (סעיף 26(2) לחוק העונשין). כמו כן מותנה הסיוע בביצוע עיקרי או לפחות בתחילת בצוע של העבירה. דוגמאות לגישה דומה למוצע ניתן למצוא

בקודקסים פליליים שונים כגון: יוון, איסלנד רומניה ושוויצריה. מכאן שהנסיון לסיוע אינו עניש וזו ההשקפה המקובלת בהתחשב בכך שהסיוע הוא צורת שותפות משנית בלבד.

הסיפא לסעיף המוצע נועד להבהיר כי הסיוע יכול להתבצע בכל דרך שהיא וכי הדרכים המפורטות ברישא אינן אלא דוגמאות בלבד. אולם יש להדגיש כי ענינו של הסעיף בסיוע לבצוע העבירה בלבד, והוא איננו מתייחס לסיוע להמלטות מעונש, המהווה עבירה פלילית שונה ונפרדת (סעיף 260 לחוק העונשין "סיוע לאחר מעשה").

היסוד הנפשי הנדרש לסיוע הוא מודעות המסייע לטיב תרומתו לבצוע העבירה וזאת בניגוד להוראות החוק הקיים הדורשות מטרה לסייע לבצוע העבירה (סעיפים קטנים (2) ו-(4) לסעיף 26 לחוק העונשין).

<u>סעיף 33 - עונש על סיוע</u>

העמדת עונשו של המסייע על מחצית העונש הקבוע לביצועה העיקרי של העבירה, או במקרים מסויימים המנויים בסעיף - על עונש אחר, הפחות אף הוא בחומרתו מן העונש הקבוע לבצוע העיקרי של העבירה, מהווה שינוי החוק הקיים (סעיף 26 לחוק העונשין) לפיו עונשו של המסייע זהה לעונשו של המבצע העיקרי.

בתי המשפט נוהגים אמנם גם כיום להתחשב לענין קביעת עונשו של שותף לדבר עבירה, בחלקו היחסי בבצועה, במסגרת סמכותם הכללית לקבוע את העונש הקונקרטי לפי נסיבות הענין; אולם אם אכן יש מקום להתחשב בנסיבה זו מוטב שישתקף הדבר בחוק החרות.

אופיו המשני והעקיף של הסיוע מצדיק ואף מחייב הבחנה נורמטיבית בין ענישתו לבין ענישת הביצוע שהוא בעל אופי ראשי וישיר וענישת השידול שהוא אמנם בעל

אופי עקיף אך כאמור תרומתו לביצוע העבירה היא גם כן ראשית ומכרעת.
הבחנה דומה ניתן למצוא בקודקסים פליליים אחרים כגון: יוון, שוויץ ואיסלנד.

סעיף 34 - נסיון לשידול

עצם היותו של נסיון לשידול עניש, איננו בחינת חידוש - הוא מעוגן כיום בסעיף 34 לחוק העונשין. מאידך, לענין עונשו של המנסה לשדל, משנה ההצעה מן הדין הקיים בכך שהיא מעמידה אותו רק על רבע העונש הקבוע לבצוע העבירה, במקום מחציתו. לעבירות שעונשן מוות או עונש חובה קובע הסעיף עונש אחד של עשר שנות מאסר, ובכך הוא מקל עונשו של המנסה לשדל לעבירה שעונשה מוות, ולעבירות רצח והריגה שדינם עשרים וארבע עשרה שנות מאסר כמפורט לעיל בדברינו לסעיף 27 המוצע.

התיקון האמור יסודו בהשקפה לפיה אין להתייחס באותה דרגה של חומרה לנסיון לשידול ולנסיון לבצע עבירה.
הנסיון לשדל מאופיין על ידי העדר כל תחילת ביצוע מטעם המשודל, כאשר הכל עדיין נתון להחלטתו ולעיתים אף כאשר לא נוצר מגע עמו והוא אף לא יודע על ה"נסיון". לא כן חומרת הנסיון לבצע עבירה, כאשר לא רק שקיימת תחילת ביצוע של העבירה גופא, אלא כל הרכיב ההתנהגותי שבעבירה עשוי להיות מושלם. כן יש להתחשב בכך שהנסיון לסייע כלל אינו עניש וכי בפועל נדירות ההעמדות לדין בגין נסיון לשדל ויש בכך בטוי למשקל האנטי-חברתי המועט יחסית של מעשה כזה.

סעיף 35 - חרטת משדל או מסייע

ביסוד הסעיף המגמה לעודד חזרה מעבירה. מגמה כאמור קיימת אף בחוק הקיים בכל

הנוגע למשדל (סעיף 30 לחוק העונשין) אך אינה קיימת לגבי המסייע. נראה כי אין סיבה להפלות לענין זה בין משדל לבין מסייע. על מנת להסיר ספק מתייחס הפטור מפורשות גם לנסיון לשידול. הפטור מותנה במניעת ביצוע העבירה או השלמתה או בהודעה מבעוד מועד לרשויות על העבירה לשם מניעת עשייתה או השלמתה. כל זאת מבלי לגרוע מאחריות המשדל, המסייע או המנסה לשדל למעשה שעשה אם הוא מהווה עבירה מושלמת אחרת.

סעיף 36 - עבירה שונה או נוספת

הוראות הקובעות אחריות שותפים לעבירה שונה או נוספת שבוצעה בידי מבצע אחד אגב עשיית העבירה, קיימות גם בחוק הקיים (סעיפים 28 ו-29 לחוק העונשין); אולם הוראות סעיף 36 המוצע שונות מן ההוראות הקיימות בעיקר בשני אלה:

(1) הסעיף מרחיב לעומת הדין הקיים בכך שהוא מחיל אחריות לביצוע עבירה שונה או נוספת על מסייע שלא היה נוכח בשעת העבירה.

(2) הסעיף מצמצם את אחריות המשדל והמסייע לגדר עבירה שהיסוד הנפשי שלה הוא רשלנות והיסוד העובדתי שלה זהה לזה של העבירה השונה או הנוספת שבוצעה. החוק הקיים מאידך, מטיל על המשדל והמסייע את מלוא האחריות לעבירה השונה או הנוספת שבוצעה בפועל ואינו מבחין בינם לבין השותפים בצוותא לענין זה.

האבחנה המוצעת מבוססת על הדעה כי המבצעים בצוותא הפועלים כגוף אחד, צריכים לתת את הדין כולם על כל מה שמבצע כל אחד מהם אגב מימוש מזימתם המקורית; מה גם שההנחה היא שהיתה מודעות בכח לגבי העבירה הנוספת או השונה. ואולם המשדל והמסייע הם שותפים עקיפים ולכן ראוי שיתנו את הדין רק על עבירה של רשלנות בהתאם לעמדתם הנפשית כלפי סטיית המבצע העיקרי מן המזימה המקורית.

סעיף 37 - נתונים אישיים ותוצאיהם

מתבקשת קביעה, שאינה מצויה בחוק הקיים, של השלכת נתון אישי על האחריות הפלילית, כאשר העבירה היא רבת-ממשתתפים, וזאת, כדי למנוע פרשנויות שאינן רצויות של נפקות נתון כאמור לגבי הצדדים שבהם הוא אינו מתקיים. למשל, כשהמועדות היא נסיבה אשר מגביהה את העונש, נפקות זו תהיה רק לגבי הצד שבו היא מתקיימת; בהבדל, למשל, ממעמדו של הממית כבן הקורבן לצורכי עבירת הרצח, משום שמעמד זה, כנתון הנמנה על מבנה העבירה הוא בכך נתון ענייני, ומקרין את תוצאו על שאר השותפים, כמובן במידה שהיו מודעים ליחס קרבה זה בין המבצע לבין קורבנו.

סעיף 38 - עבירת רשלנות רבת מבצעים

הסעיף נועד למקרים שכיחים יחסית בהם תרמו שניים או יותר מתוך רשלנות לאותו ארוע עברייני ותכלית הכללתו של הסעיף היא להסיר דיונים מיותרים לגבי מעמדו של כל אחד מן התורמים.

סעיף 39 - סייג לנסיון, שידול וסיוע

סעיף זה איננו משנה מן הדין הקיים (סעיף 25 לחוק העונשין) וזאת למעט השינוי בהגדרת חטא המבואר לעיל בדברינו לסעיף 24 המוצע. הוא מביא לידי ביטוי כי אין רואים בחומרה יתרה את הנסיון, השידול, הנסיון לשידול והסיוע, כשהתנהגויות אלה מתייחסות לעבירה מסוג חטא.

סעיף 40 - תחולת דין העבירה

בסעיף 40 נקבע כלל משותף אחד לכל הצורות שפורטו בפרק "עבירות נגזרות": בהעדר הוראה סותרת, כל דין, שחל על הביצוע העיקרי והמושלם של העבירה, חל גם על הצורות הנגזרות ממנה. לכלל זה יש משמעות לענין חנינה כללית, לענין סמכות שפיטה, לענין הסגרה ולענין התישנות; הוא הדין לענין פסלויות שונות, ולענין תחולת דיני העונשין לפי מקום ביצוע העבירה. אכן, לכלל זה יש משמעות כל אימת שהמחוקק משתמש במונח "עבירה" ללא כל הבחנה.

פרק ו': הסייגים לאחריות פלילית

כללי

פרק ו' דן באותם מצבים יוצאי דופן היוצרים סייגים לאחריות פלילית על אף ביצוע מעשה העבירה. לאחר שנקבע בפרקים א'-ג' הבסיס הנורמטיבי של העבירה, ובפרקים ד'-ה' נקבעו התנאים שבהם מותנית התהוותה על כל צורותיה, בא פרק ו' ומגדיר את התנאים שבהם נשללת פליליותה; או, במלים אחרות, את התנאים השליליים לעומת החיוביים להתהוות העבירה.

העיקרון מאחורי כל הסייגים לאחריות פלילית הוא, שדיני העונשין יכולים וחייבים להתערב בחיי האדם רק במידה שהם יכולים להיות גורם משפיע על דרכי התנהגותו; באותם המצבים שבהם אין כל סיכוי להשפעה כאמור, התערבותם של דיני נפשות תגרום רק ליצירת עבריינים ולא תתרום למניעת עבריינות.

בנוסף לכך, יש גם מצבים שבהם מעשה פלוני אפשר שיהיה אף רצוי מבחינת המאזן הכללי של האינטרס הציבורי. אבל לא זה העיקר; שכן, עיקר תכליתם של דיני העונשין הוא למנוע את הרע. מי שמתגונן מפני תקיפה רשאי גם שלא להגיב מבחינת

החוק הפלילי, למרות שתוך התגוננות הוא מקיים שני אינטרסים חיוביים - האינטרס הלגיטימי שלו שלא להפגע והאינטרס הציבורי שכל אדם אלים יידע שגם הנתקף רשאי למנוע מעצמו פורענות. אבל, כאמור, אין זה מעניינם של דיני העונשין; העיקר הוא, שדין פלילי לא יוחל כשנבצר ממנו למלא את תפקידו.

ככלל חוזרת ההצעה על הסייגים לאחריות הפלילית הכלולים בפרק ג' לחוק העונשין. אולם היא אינה כוללת הוראות מקבילות להוראות סעיפים 14 ו-23 לחוק העונשין, שעניינן בתביעת זכות בתום לב ובהגנה על רשות שופטת. הוראות אלה ארכאיות, ואין להם מקום בספר חוקים מודרני. מהבחינה המהותית נכללים המקרים הראויים בהם בסייג הטעות במצב דברים ובסייג הצידוק. כן מוסדרות סוגיות אלה באמצעות הביטוי "שלא כדין" המופיע בהגדרות עבירות שונות בחוק העונשין כיסוד מיסודותיהם.

<u>סעיף 41 - סייגים לפי חוק</u>

מצב הסייגים במשפט הפלילי המודרני, בהבדל מימים עברו, הגיע לשלב כזה של בשלות וגיבוש שאין עוד מקום לאפשר פיתוח סייגים על ידי ההלכה הפסוקה. סעיף 41 מבטא את ההכרה במצב זה.

הקביעה שאין סייגים אלא לפי חוק מעניקה לאיסורים הפליליים מידה של ודאות ומוחלטות היאה להם.

<u>סעיף 42 - נטל ההוכחה</u>

סעיף 42 מסדיר במפורש את שאלת נטל ההוכחה לענין הסייגים לאחריות פלילית.

ההסדר הוא פועל יוצא של שני כללים גדולים בדיני הראיות: האחד, הטוען לחריג - עליו הראיה; והשני, כל ספק בפלילים - הנאשם יהנה ממנו. פרושו של דבר: כל אדם עומד בחזקת חף מפשע כל עוד לא הוכחה אשמתו מעבר לכל ספק סביר והטוען שאדם עבר עבירה, טוען לחריג מן החזקה הכללית ועליו הראיה.

עם זאת המציאות האובייקטיבית היא, שעברייינים מבצעים את עבירותיהם בדרך-כלל במצב שאין בו כדי לשלול את פליליות המעשה. מכאן, שהטוען שביצע את עבירתו במצב שיש בו כדי לשלול את פליליות מעשהו, טוען לחריג, ועליו הראיה. אולם בשל חזקת החפות, די לו לנאשם כי יביא בפני בית המשפט ראיה שתעורר ספק סביר בקיומם של תנאי סייג לאחריות פלילית בנסיבות ענינו.

הכלל האמור מהווה שינוי מן הדין הקיים, ככל שהמדובר במידת ההוכחה הנדרשת מן הנאשם באשר לסייגים הקבועים בסעיפים 19, 20 ו-22 לחוק העונשין.
סעיפים אלה פורשו בפסיקת בית המשפט העליון כמטילים על הנאשם מידת הוכחה של "עמידה במאזן ההסתברויות". נפסק, כי לא די לו לנאשם, לענין סייגים אלה, בהקמת ספק סביר בקיום תנאיהם.
מאידך סעיף 42 המוצע יסודו בהנחה לפיה חזקת החפות חולשת על כלל דיני העונשין ולפיכך החריג הפסיקתי באשר למידת ההוכחה הנדרשת מן הנאשם לענין הסייגים האמורים אינו מוצדק.

<u>סעיף 43 - העדר רצייה</u>

העדר רצייה משמעותו מצב בו אדם נתון בחוסר יכולת בחירה פיזית בין עשיית המעשה ובין אי עשייתו. במצב זה אדם פועל כאוטומט המופעל בידי כח חיצוני (כגון: כוחו של אדם אחר) או בידי כח פנימי (כגון עווית התוקפת את גופו).

המדובר בחוסר היכולת לבחור באלמנט התנהגותי שביסוד העובדתי של העבירה, והביטוי "העדר רצייה" הוא טכני, ומוגבל להיבט זה בלבד, ללא כל שייכות ליחס הרצוני האפשרי של האדם לתוצאות פלוניות של התנהגותו, או אף להתנהגות עצמה מבחינת טיבה או נסיבותיה (לפי היותם ידועים או בלתי ידועים לאדם) - בקיצור, בחוסר יכולת בחירה פיזית גרידא, בין אם האדם פעל בהכרת הדברים ובין אם לאו. הבהרה עקרונית זו באה ללמד על כלליות הסייג של העדר רצייה, ללא הבחנה ואבחונים הכרוכים בסוג העבירה - לענין מחשבה פלילית, רשלנות או אחריות קפידה. ואמנם, אין בהוראת סעיף 43 כל הגבלה או ייחוד התלויים בסיווג העבירות לפי היסוד הנפשי.

לסיכום, ובלשון החיוב דרישת "הרצייה" במובן זה של יכולת בחירה בין עשיית מעשה העבירה ובין אי עשייתו, היא דרישה כללית ופרלימינרית כדי שאותו מעשה יצמיח אחריות פלילית.

בסעיף מפורטים מספר מצבים בהם אדם נתון בהעדר רצייה ולפיכך איננו אחראי בפלילים למעשיו באותה עת (בכפוף לסייג הכניסה בהתנהגות פסולה - ר' להלן סעיף 51 להצעה). יש להדגיש כי אין המדובר ברשימה סגורה של מצבים אלא בדוגמאות בלבד.

דרישת העדר הרצייה פותחה בפסיקת בית המשפט העליון בעיקר בהסתמך על סעיף 15(א) לחוק העונשין.

<u>סעיף 44 - קטינות</u>

בענין סייג זה לאחריות בפלילים אין ההצעה משנה את המצב הקיים (סעיף 13 לחוק העונשין).

מתחת לגיל שתים עשרה יש לראות את הקטין כמי שאינו מסוגל עדיין לתפוס את המשמעות האנטי-חברתית של העבירה, ולעיתים אף לא את מלוא המשמעות הפיזית של התנהגותו.

יחד עם זאת כשנקבעת אחריותו הפלילית של העבריין הצעיר, מותאמות דרכי הטיפול בו - הן מהבחינה הדיונית והן מהבחינה המהותית - לגילו הרך.

<u>סעיף 45 - ליקוי ברוח</u>

סייג זה עיקרו בהנחה לפיה, משעשה אדם מעשה בשעה שמחמת ליקוי בכושרו השכלי או מחלה שפגעה ברוחו, היה חסר יכולת של ממש להבין את טיבו הפיזי של המעשה או את הפסול הטבוע בו מבחינת דרישותיה וצפיותיה של החברה (הליקוי ההכרתי); או להמנע מעשיית המעשה (הליקוי הרצייתי); הרי כל ענישה היא אבסורדית לגביו, שכן לעולם לא תשפיע עליו, ולאמיתו של דבר תגלם הענישה תגובה בלתי הולמת כלל, למחלה או לליקוי, ולא למעשה.

במקרה של הליקוי הרצייתי, נשלט האדם בידי כוחות השוללים ממנו את האפשרות להתמודד עם עצמו, ולבחור בחירה חופשית בין ההתנהגות האסורה ובין זו המותרת; וכל זאת למרות שהוא מודע למשמעות השלילית של מה שהוא עומד לעשות.

המונח "ממש" בצירוף המלים "היה חסר יכולת של ממש", נועד להדגיש, כי הסימפטומים חייבים להיות חד-משמעיים, להבדיל מסימפטומים קלי ערך. רק במקרה זה מוצדק הסייג המלא לאחריות פלילית. כאשר האדם הבין במידה כלשהי, חרף מגבלתו, את אשר עשה או את הפסול שבמעשהו, או שעדיין יכול היה להמנע מעשיית המעשה למרות הגירויים הפנימיים שדחפו אותו לבצועו, הוא אחראי בפלילים על מעשיו.

לענין סייג הליקוי ברוח, ההצעה מבטאת את האמור בסעיף 19 לחוק העונשין בתוספת הרחבתו על ידי הפסיקה לענין חוסרת היכולת להמנע מעשיית המעשה.

סעיף 46 - שכרות

אין השכרות סייג לאחריות פלילית אלא אם נגרמה לאדם שלא מרצונו או שלא מדעתו. אם נכנס למצב השכרות מרצון ומדעת, חזקה עליו כי היה מודע לכל מה ששיכור עשוי לחולל, כאשר הוא מאבד כליל את הביקורת השכלית והרצונית על מעשיו, והיה אדיש לתוצאות העלולות להתרחש כתוצאה משכרותו.

אין צורך בהוכחת מודעות ואדישות בפועל, ומכל שכן אין דורשים אדישות ספציפית לענין התוצאות של ביצוע המעשה שעשהו לאחר מכן: יש לראות אותו כמי שעשה את המעשה בצורה החמורה של פזיזות - היא האדישות.

זהו יישום של הדוקטרינה ACTIO LIBERA IN CAUSA - מעשה שהיה חופשי במקורו: רואים את המעשה כאילו התחיל כשהאדם התחיל להשתכר, ולכן יש לצרף למעשה את היסוד הנפשי של האדישות מאותו הרגע - שהרי בשעת המעשה היה העושה חסר כל יכולת לגבש יסוד נפשי כלשהו בנוגע למעשיו.

בסעיף קטן (ג) מוסדר מצב עובדתי חמור מזה; והוא, כאשר נכנס אדם למצב של שכרות מתוך כוונה מראש לבצע את העבירה. במקרה כזה, אם העבירה מותנית בתוצאה, רואים את העושה כמי שעבר את העבירה מתוך כוונה.

סעיף קטן (ה) מחיל את הכללים המתייחסים לשכרות מלאה, על כל אופני הווצרותה, גם על שכרות חלקית, אשר בגינה אדם לא היה מודע לפרט מפרטי העבירה.

סעיף 47 - הגנה פרטית

הסייגים של "הגנה פרטית" ו"צורך", נידונים בהצעה בנפרד, בעוד שהיום הם מוסדרים בנשימה אחת, בסעיף 22 לחוק הקיים, תחת השם "צורך".
למרות המשותף קיים שוני ביניהם, והוא נובע מכך ש"הגנה פרטית" באה לשלול את פליליות המעשה כאשר ניצבים זה מול זה האינטרס הלגיטימי שעליו נועד המעשה להגן, והאינטרס הפסול שבפגיעה העומדת להגרם לאינטרס הראשון; ואילו בביצוע המעשה במצב של "צורך" - הוא הצורך במובנו הצר - עומדת הצלת אינטרס לגיטימי אחד מול אינטרס אחר, לגיטימי אף הוא, של הזולת.

"הגנה פרטית" היא אותה הגנה שהפרט נדרש לה כשנשקפת לו או לזולתו פגיעה ממעשה תקיפה שלא כדין, והיא באה למנוע את גרימת הפגיעה או את השלמתה. עיקר השוני לעומת ההסדר שבחוק הקיים הוא שאין מבחינים עוד בין תנאי הלגיטימיות של ההגנה על עצמו ובין תנאי הלגיטימיות של ההגנה על הזולת. לא היתה כל הצדקה עניינית להבחנה האמורה.

יש להבהיר כי המונח "תקיפה" לענין ההגנה הפרטית איננו זהה למונח זה כמשמעו בסעיף 378 לחוק העונשין אלא הוא רחב ממנו וכולל גם מעשים שאינם באים בגדר עבירת התקיפה, כגון: המאיים באופן שיש ממנו סכנת פגיעה מיידית במאוים (למשל באמצעות אקדח טעון), והתוקף רכוש ולא רק אדם.

בהבדל מהגנות הרצייה, הצורך והכורח חל סייג ההגנה הפרטית גם כאשר אדם הכניס עצמו במודע ובמעשה פסול למצב שיצר את הצורך בהגנה זו, שכן קשה להשלים עם הטלת חובה על אדם להפקיר את עצמו או את זולתו בידי תוקפן במזיד.

עם זאת, הסעיף מבהיר מפורשות כי אין אדם פועל תוך הגנה פרטית מקום שהביא לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים.

סעיף 48 - צורך

המצב בו נתון אדם הפועל מתוך "צורך", הוא מצב בו הסכנה הנשקפת לו היא תוצאה של צירוף נסיבות, ולא של מעשה תקיפה שלא כדין; והצלת האינטרס הנתון בסכנה נעשית על חשבון אינטרס לגטימי של מישהו אחר, ולא על חשבונו של תוקף בעל אינטרס בלתי לגיטימי לפגוע. משום כך, לשם הקמת סייג ה"צורך" נדרשת סכנת פגיעה חמורה לאינטרס המוגן, בניגוד לסייג "הגנה פרטית" שדי בסכנת פגיעה כלשהי לאינטרס המוגן להקימו. הבחנה זו נעוצה בהחמרה שראוי להחמיר עם הפוגע באינטרס לגיטימי של זולתו לעומת הפוגע בבעל אינטרס בלתי לגיטימי, הוא התוקף.

לענין הגנת הצורך כמו לענין ההגנה הפרטית, ומאותו טעם, הוסרו ההגבלות על זכות ההתערבות לשם הצלת הזולת או רכושו.

סעיף 49 - כורח

סעיף זה דן במצב בו אדם פועל תחת איום שנשקפת ממנו סכנה של פגיעה חמורה ומידית בחייו, בחירותו או בגופו, שלו או של זולתו, דהיינו תחת כפייה דרך תודעתו, בהבדל מכפייה פיזית שנדונה לעיל בנוגע לסייג העדר הרצייה. מבחינה פיזית האדם חופשי לבחור בחלופת התנהגות שונה מכפי שבחר, אבל אילו בחר בה היה נוטל סיכון על עצמו כי האיום בפגיעה יתממש מיד.
ענישתו של אדם במקרה זה אינה מוצדקת, שכן אין החוק הפלילי תובע גבורת

גבורים; אדם רגיל, שומר חוק, יעדיף לציית לדרישת המאיים, ולהשפט לאחר מכן בידי שופטי המדינה ובמסגרת משפט צודק, מאשר להסתכן במימושו המיידי של האיום. עושה מעשה עבירה בתנאים כאלה אינו טיפוס של עבריין ומעשהו אינו מגלם את האנטי- חברתיות האופיינית לעבריינים. לכן מתיר החוק את המעשה ומטיל את האשם על מי שגרם באיומיו לביצוע העבירה.

הסייג, כפי שהוא מוסדר בסעיף 49 המוצע, רחב מכפי שהוא מוסדר בחוק הקיים: אל האיום על חייו או על שלמות גופו של האדם מתווסף איום על חירותו או רכושו; אל הפגיעה באינטרס האדם עצמו מתווספת הפגיעה באינטרס זולתו. האיום בפגיעה במישהו אחר אינו נופל במשקלו מן האיום בפגיעה במי שמצווים עליו לבצע את המעשה, ועל כן ראוי אף הוא להכלל בגדר הגנה זו.

הוראת סעיף 49 המוצע שונה מהוראת סעיף 21 לחוק העונשין גם בכך שאינה כוללת כל צמצום של היקף תחולת הסייג מבחינת סוג העבירה שהמעשה היה מצמיח אילו נעשה בתנאים רגילים: אם ירצה המחוקק להוציא עבירות ידועות, כגון רצח, מכלל תחולת הסייג, עליו יהא לעשות כן בסמוך להגדרת העבירה שעליה לא יחול הסייג.

<u>סעיף 50 - צידוק</u>

בסעיף 50 נדון ה"צידוק" כסייג לפליליות המעשה.

פיסקה (1) אינה משנה מן החוק הקיים (סעיף 24(א)(1) לחוק העונשין).

פיסקה (2), בגירסתה הראשונה, איננה משנה אף היא מן החוק הקיים - סעיף 24(א)(2) ו-(ב) לחוק הוענשין. סעיף זה, מסייג את הגנת הציות לצו של רשות מוסמכת, רק לגבי צו שהוא "בעליל שלא כדין". בטוי זה פורש בפסיקה כמתייחס

לצו המורה לבצע מעשי בלתי מוסרי באופן חמור ומובהק, צו ש"דגל שחור" מתנוסס עליו.

פיסקה (2) בגירסתה השניה, מאידך, מסייגת את תחולת הגנת הציות לצו של רשות מוסמכת, לגבי צו שברור וגלוי לאדם הנדרש לבצעו או לאדם מן היישוב במקומו, כי הוא מצווה לעבור במילויו עבירה פלילית. יסודה של ההוראה המוצעת בגירסה זו, בהשקפה כי במקרים בהם ברור וגלוי לאדם שהוא מצווה לעבור עבירה פלילית, חובה עליו, בהיבט של שמירת שלטון החוק, לסרב לבצעה. תפישה זו שואפת גם לעצב את החוק כך שישמש גורם מרתיע לבעלי שררה מפני שימוש לרעה במרותם.

פיסקה (3) לסעיף 50 דנה במקרה מיוחד של ביצוע מעשה במצב של צידוק, הדומה למדי לביצועו עקב "צורך". המיוחד למקרה זה הוא, שהמעשה ללא הסכמה בדין עשוי להיות פגיעה בחירותו של הפרט, אשר חייו או בריאותו שלו נתונים בסכנה מיידית; כלומר המדובר בהקרבה פוטנציאלית של אינטרס לגיטימי אחד כדי להציל אינטרס לגיטימי אחר, כששני האינטרסים הם של אותו סובייקט. מאידך גיסא, הסייג של צורך מניח, בדרך כלל, הצלת אינטרס של אדם אחד על חשבון אינטרס של מישהו אחר. אם פיצול בין שני בעלי האינטרסים אינו הכרחי אזי ההיפותזה האמורה בסעיף 50(3) אינה אלא מקרה ספציפי של ביצוע מעשה במצב של צורך. התוצאה המשפטית, מכל מקום, זהה: האדם לא יישא באחריות פלילית על המעשה.

פיסקה (4) דנה בטיפולים רפואיים שלא לצורך בריאותו של אדם, במובן הצר, אבל שתכליתם טובתו או טובת זולתו, כגון: ניתוחים פלסטיים, עיקור, עיקור שיניים או השתלות.

על פי הדין הקיים עתה, יש מקום לגירסה לפיה ניתוח או טיפול רפואיים הנעשים באדם, בהסכמתו ולטובתו, המסבים לו חבלה חמורה, נופלים בגדר העבירה של גרימת

חבלה חמורה, לפי סעיף 333 לחוק העונשין. מתבקשת הבחנה בין גרימת חבלה חמורה סתם שיש מקום לאוסרה, גם כשהיא נעשית בהסכמת הקורבן, כגון: כריתת יד או ניקור עין הנעשים באדם לפי בקשתו, לבין חבלה חמורה הנגרמת לאדם בהסכמתו עקב התערבות או טיפול רפואיים, שתכליתם - טובתו או טובת זולתו.

בפיסקאות (5) ו-(6) לסעיף 50 נזכרים שני מקרים מיוחדים של "צידוק", המקובלים על ההלכה הפסוקה (פיסקה (5)) ועל החברה (פיסקה (6)), כתופעות הנמנות עם הרגלי החיים.

<u>סעיף 51 - כניסה למצב בהתנהגות פסולה</u>

סעיף 51 דן, כאמור, בדוקטרינה של "כניסה למצב מרצון" (ACTIO LIBERA IN CAUSA) זוהי דוקטרינה כללית שאומצה על ידי הפסיקה והינה בעלת השלכות רחבות ומגוונות מאלה האמורות בסעיף זה. די להזכיר, שהאחריות הפלילית על מעשה שבוצע במצב של שכרות מבוססת גם היא על דוקטרינה זו.

סעיף 51 קובע כי הסייגים של העדר רצייה, צורך וכורח לא יחולו כאשר אדם היה מודע, או שאדם מן הישוב במקומו יכול היה, בנסיבות הענין להיות מודע, לפני הווצרות המצב שבו עשה את מעשהו, כי הוא עלול לעשותו במצב זה והעמיד עצמו ברצייה ובהתנהגות פסולה באותו מצב.

הכניסה למצב צריך שתהיה, לפי המוצע, "בהתנהגות פסולה". מקום שקיימת התנהגות פסולה, אין נדרשת מודעות: רואים אדם כמי שלוקח על עצמו אף מתוך רשלנות, סיכון לבצע עבירה של מחשבה פלילית, וראוי לו ליתן את הדין על עבירה מסוג זה ולאו דוקא על עבירה של רשלנות. מה גם שהכניסה כשלעצמה היא בת-אשמה, בשל

המודעות למשמעות הפיזית והערכית השלילית של ההתנהגות בה האדם הביא עצמו למצב, ומתוך רשלנות למה שעתיד להתפתח.

התנאי בסיפא לסעיף 51 מוציא מתחולת הכלל מקרים של כורח וצורך בהם אדם פעל למען הצלת אינטרס הזולת, וזאת משום שהרעיון שביסוד הכניסה למצב מרצון אינו מחייב הפקרת אינטרס הזולת. עושה שיצר באשמתו סכנה לאינטרס לגיטימי של הזולת עלול לשאת באחריות פלילית בגין פגיעה באינטרס זה אם הסכנה תתממש. אך אם לאחר שהסכנה נוצרה יתערב העושה וימנע את התממשות הסכנה לאינטרס של הזולת על ידי פגיעה באינטרס לגיטימי אחר, פחות בחשיבותו, ישא העושה - בהתקיים התנאים הקבועים בסעיף 48 או 49 - באחריות פלילית רק בגין הפגיעה באינטרס הפחות בחשיבותו. במצבים של צורך או כורח יעדיף, איפוא, העושה שיצר באשמתו סכנה לאינטרס הלגיטמי של הזולת, להתערב ולעשות ככל יכולתו כדי להקטין את מידת הפגיעה באינטרסים מוגנים, ועל ידי כך להפחית את חומרת העבירה בגינה הוא עלול לשאת באחריות פלילית. לכן, אין מקום לפטור אותו מן האחריות ליצירת המצב המסוכן והנובע ממנה. אדרבה, החשיפה לאחריות במקרה כאמור עשויה רק לתרום לכך שהאדם יזהר משנה זהירות מפני העמדה בסכנה של אינטרסים לגיטימיים של הזולת.

מובן כי אם הכניסה למצב מרצון לא היתה הגורם לפגיעה בזולת, אלא נבעה מרצון למנוע פגיעה בזולת, אין מקום להחיל את הכלל של כניסה למצב מרצון.

אשר לתחולת סייג הכניסה מרצון על ההגנה הפרטית - ראה לעיל דברינו לסעיף 47.

-

<u>סעיף 52 - חובה לעמוד באיום או בסכנה</u>

מדובר ב"סייג" לתחולת הסייגים של כורח וצורך בלבד. הסעיף מתייחס לאותם מקרים בהם קיימת חובה מפורשת, המוטלת על אנשים בעלי תפקיד, מקצוע או מעמד,

מסויימים, לעמוד בסכנות מסויימות - הכרוכות בתפקידיהם מקצועם או מעמדם - ולהתמודד עמן, בכל מחיר.

חובה כאמור מהווה דין מיוחד הדוחה, במקרים אלה, את תחולת הדין הרגיל - הוא דין הכורח או הצורך. מילוי חובה כאמור הוא אחד מהתנאים המיוחדים בהם מותנה עצם התפקיד, המקצוע או המעמד, וחובה זו ידועה מראש לאדם מחוג זה של אנשים באשר היא הוטלה עליהם או הם נטלו אותה על עצמם במלוא הכרת הדברים. הם במצב של כוננות מתמדת לקראת סכנות כאמור. חסרות כאן, איפוא, גם המקריות האופיינית להקלעות למצב של כורח או צורך וגם ההפתעה של האדם שנלכד במצב כזה.

רופא חייב להתמודד עם סכנת הדבקה, ואין הוא רשאי לסרב להעניק טיפול רפואי מטעמי חשש הדבקה; כבאי חייב להתמודד עם שריפות למרות הסכנה לגופו הכרוכה בכך; קברניט אוניה שנמצאת בסכנת טביעה, חייב לדאוג תחילה להצלת הנוסעים ואנשי הצוות הנותרים ולהתמודד עם הסכנה עד אשר הוא עומד במילוי חובה זו.

סעיף 19 לחוק השיפוט הצבאי התשט"ו-1955 קובע במפורש "סייג" לתחולת סייגי הכורח והצורך במקרים בהם חייל "חייב להקריב את החיים, הגוף או הערך" האחר, ועושה מעשה או נמנע מעשות מעשה בניגוד לחובה זו. פליליותו של אי מילוי חובה כאמור לא תשלל על ידי הסייגים של כורח או צורך.

<u>סעיף 53 - חריגה מן הסביר</u>

דרישה זו מהווה ביטוי לפרשנות של בית המשפט העליון לסעיפים 21 ו-22 לחוק הקיים הכוללים בחובם את הגנות כורח, צורך והגנה פרטית, ועל כן אין בה משום חידוש ממשי.

על פי פסיקה זו, שפותחה בעיקר בקשר להגנה פרטית, הלגיטימיות של מעשה ההגנה מותנית בסבירותו של המעשה בנסיבות הענין למניעת הפגיעה או הנזק. דהיינו, סבירות המעשה נמדדת במבחן אובייקטיבי, אולם בשים לב לנסיבות הספציפיות בהן

נתון האדם.

סבירות המעשה, הן מבחינת טיב התגובה והן מבחינת מידתה, נמדדת בין היתר, מתוך השוואת כלי הנשק שהשתמש בו המתגונן בהשוואה לכלי הנשק בו הותקף, באפשרות הנתקף לסגת מן המקום או למנוע את ההתנגשות עם התוקף בדרך אחרת ובהשוואת מידת הנזק שנגרם בפועל לתוקף למידת הנזק שהיתה צפויה למתגונן.

אף אחד מהאלמנטים הנזכרים אינו מהווה קנה-מידה אבסולוטי לבחינת שאלת סבירות המעשה. סבירות המעשה נקבעת על בסיס מכלול נסיבות הענין ובהתחשב בכלל האלמנטים הנזכרים.

מן הראוי להדגיש כי הוראת סעיף 53 אינה מתייחסת לתוצאותיו של מעשה ההגנה אלא למעשה עצמו בלבד; אם היה המעשה סביר בנסיבות הענין, אין לעשות מעין מאזן בין תוצאות אלה ובין הפגיעה או הנזק שנמנעו.

כן יש להבהיר כי סבירות המעשה בנסיבות הענין אין פירושה כי בכל מקרה של סכנת פגיעה ברכוש לא תהיה סבירה פגיעה בגוף או בחירות, שכן שניתן לתאר מקרים יוצאי דופן, בהם יהיה מוצדק לפטור מאחריות פלילית גם בגין פגיעות קלות בגוף או בחירות, שנועדו להציל רכוש בעל ערך רב.

<u>סעיף 54 - זוטי דברים</u>

סייג זה, המכונה בלעז DE MINIMIS NON CURAT LEX, הנו חידוש לעומת החוק הקיים.

עיקרו בהנחה כי השתבצותו הפורמלית של מעשה בהוראה חקוקה, המגדירה עבירה פלילית פלונית, כשלעצמה אינה מוכיחה בהכרח שיש באותו מעשה לפחות מינימום של אנטי-חברתיות האופיינית לעבירה פלילית.

אין זה ראוי שבית המשפט יהיה חייב להטיל עונש "סימלי" רק משום שהוא נטול סמכות למתוח את קו הגבול המינימלי הקונקרטי, לפי נסיבות העניין, בין תחום האיסור הפלילי ובין מה שאינו מגיע עד כדי פליליות. טיבו הקונקרטי של המעשה, והנסיבות הקונקרטיות של ביצועו, עשויים להוציאו מכלל הפליליות אם כי מבחינת סימני ההיכר הנורמטיבי היה המעשה בגדר עבירה. האופי הכללי והכוללני של הנורמה המשפטית מונע הבחנות כאלה בחוק, שהרי אלמנטים קונקרטים עובדתיים וחיצוניים אינם ענין להגדרות מופשטות. בהוראה ניתנים גם קני המידה התכליתיים שלפיהם יש לבדוק אם אמנם יש להחיל אותה: הצדק החייב להראות בכל הרשעה פלילית וכן הצורך שהיא תשמש להגנת האינטרס הציבורי. אין לנתק את המעשה הקונקרטי, על טיבו, נסיבות ביצועו ותוצאותיו, מן התפקיד הכללי של החוק הפלילי ושל החלתו.

<u>סעיף 55 - טעות במצב דברים</u>

בסעיף 55 נשמר הכלל לפיו דנים את האדם בגבולות מצב הדברים כפי שדימה אותו כאילו היה זה המצב לאמיתו, והוא מבטא בעיקרו את הסייג המעוגן כיום בסעיף 17 לחוק העונשין; להוציא השינויים הבאים:

(א) דרישת היות הטעות במצב דברים טעות סבירה צומצמה בהצעה לעבירות רשלנות בלבד. צמצום זה נובע מהגישה לפיה דרישת היות הטעות סבירה אינה תואמת עבירות של מחשבה פלילית, בהן נדרשת מודעות סובייקטיבית של הנאשם לרכיב ההתנהגותי של העבירה. מאידך בעבירות רשלנות יש חשיבות לסבירות הטעות מאחר שקנה המידה לרשלנות הוא קנה מידה של סבירות.

(ב) השמטת דרישת היות הטעות כנה, מאחר ודרישה זו אינה מוסיפה יסוד ממשי

לדרישת קיומה של טעות.

(ג) השמטת הסיפא לסעיף 17 לחוק העונשין "והוא כשאין הוראה אחרת מפורשת או משתמעת", שהינה הוראה מיותרת ומובנת מאליה.

סעיף 56 - טעות במצב משפטי

סעיף 56 בא במקום הכלל המעוגן כיום בסעיף 12 לחוק העונשין.
סעיף 12 לחוק העונשין, כפי שנתפרש בפסיקה, שולל כל השפעה של טעות לענין האסור והמותר על פי הדין הפלילי. הסעיף המוצע, מאידך, מעניק נפקות משחררת גם לטעות במצב משפטי. ואולם, רק כשהטעות היתה בלתי נמנעת באורח סביר. יסודו בהשקפה לפיה, כאשר העושה פעל מתוך טעות במצב משפטי שלא ניתן היה להמנע ממנה באורח סביר, אין הצדקה להטיל עליו אחריות פלילית. הוראה דומה מצויה, למשל, בקודקסים הפליליים המודרניים של שוויץ, יוון, נורווגיה, דנמרק והולנד.

הביטויים הנקוטים בהצעה "איסור פלילי" או "הבנתו של האיסור" מבטאים את פסיקת בית המשפט העליון על פיה לא יכלל בגדר הכלל דין לבר-פלילי.

מנוסח סעיף 56 הושמטה הוראת הסיפא מסעיף 12 "אלא אם נאמר במפורש שידיעת הדין היא אחד מיסודות העבירה", מאחר והוראה זו מיותרת ומובנת מאליה.

סעיף 57 - אחריות מופחתת

סעיף 57 מהווה חידוש לעומת החוק הקיים. הוא מאפשר אינדיבידואליזציה של העונשין בעבירות שדינן עונש חובה, אשר בדין הקיים אינו קיים. הסעיף מסמיך

את בית המשפט להטיל על העבריין עונש קל מעונש החובה הקבוע לעבירה, במקרים בהם היה העבריין נכנס לסייג הכורח, הגנה פרטית או צורך, אך חרג מן הסביר בנסיבות הענין או כאשר סייג הכורח או סייג הצורך לא חלים עליו מאחר והוא חייב לעמוד באיום או בסכנה מכח הדין או מכח תפקידו (ראה דברינו לסעיפים 52, 53 לעיל).

<u>סעיף 58 - הגדרות</u>

חשיבותן של הגדרות "עבירה נמשכת" ו- "עבירת שרשרת" בכך שהן מבהירות כי המבצע מעשים באופן המתואר בהן מבצע עבירה אחת בלבד. ההגדרות חיוניות גם לענין הגדרת הנסיון לביצוע עבירה (ראה לעיל סעיף 25 ודברינו המתייחסים אליו).

"עבירה נמשכת" מצריכה תהליך איכותי סטאטי מינימלי לשם השלמתה התחילית, וכך היא יכולה להמשך מבחינת מהותה, מבלי שתהיה נתונה לחלוקה ומבלי ליצור ריבוי עבירות לפי פרקי זמן מסויימים, עד להפסקתה. השינוי היחיד שחל בעבירה עם הימשכותה הוא כמותי, ומתבטא בהיקף העבירה ובחומרתה. שינוי זה הוא קו-אופי חיוני לסוג העבירות הנמשכות - הצטברות כמותית תוך אחדות מבחינת המהות.

"עבירת שרשרת" נותנת ביטוי לדרך ביצוע של כל עבירה (כולל עבירה נמשכת) כאשר היא מתבצעת בשלבים ובזמנים שונים, לפי הנסיבות, על פי תוכנית אחת כוללת. כל אחת מחוליות השרשרת מקיימת אל כל התנאים ויכולה להחשב, פורמאלית, כעבירה בפני עצמה מאותו סוג, אבל הרקע המנטאלי האחיד מאחד אותן לענין או לאירוע אחד. כל חוליה נוספת מוסיפה משקל כמותי לעבירה מבחינה חומרתה מבלי לגרוע מאחידותה מבחינת המהות.

סעיפים 59-60 פרשנות ודין ספק סביר

סעיפים אלה מבטאים מושכלות יסוד במשפט הפלילי, המושרשים היטב בפסיקת ארצנו אך עד כה לא קיבלו ביטוי מפורש בחוק החרות. לענין דין ספק סביר ראה גם דברינו לעיל לסעיף 42 (נטל ההוכחה).

סעיף 61 - כלליות החלק המקדמי והחלק הכללי

הסעיף קובע כי הוראות החלק המקדמי והכללי יחולו לענין עבירות וכל הכרוך בהן גם כאשר הן ממוקמות מחוץ לחוק העונשין, אלא אם כן נקבע מפורשות אחרת.

סעיף 62 - תיקון עקיף לחוק העונשין

סעיף זה מבטל את הפרקים א' עד ה' לחלק הכללי של חוק העונשין אשר סעיפי ההצעה באים במקומם.

ד. **השפעת החוק המוצע על החוק הקיים**

ראה נוסח הצעת החוק הרצ"ב.

ה. **השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, תקן המשרד וההיבט המינהלי**

אין.

ו. **היועץ המשפטי סמך ידו על ההצעה**

ז. **להלן נוסח הצעת החוק**

הצעת חוק לתיקון דיני עונשין (הוספת חלק מקדמי וחלק כללי לחוק העונשין התשל"ז-1977), התשנ"א-1991

ח ל ק מ ק ד מ י

פרק א': הוראות יסוד

אין ענישה אלא לפי חוק

1. אין עבירה ואין עונש עליה אלא אם כן נקבעו בחוק או על-פיו.

תקיקת משנה

2. הסמכות להתקין תקנות לביצוע חוק - אף הסמכות לקבוע עבירות על התקנות ועונשן במשמע; ואולם, עונש מאסר שנקבע בתקנה תקופתו לא תעלה על ששה חודשים; ואם נקבע קנס - לא יעלה הקנס על הקנס הקבוע לענין זה בחוק.

אין עונשין למפרע

3. חיקוק היוצר עבירה לא יחול על מעשה שנעשה לפני יום פרסומו כדין.

פרק ב': תחולת דיני העונשין לפי זמן עשיית העבירה

ביטול העבירה לאחר עשייתה

4. נעברה עבירה ובוטל האיסור עליה - תתבטל האחריות הפלילית לעשייתה; ההליכים שהוחל בהם - יופסקו; ניתן גזר-דין - יופסק ביצועו; ולא יהיו עוד תוצאות נובעות מן ההרשעה.

שינוי החיקוק לאחר עשיית העבירה

5. (א) נעברה עבירה ובטרם ניתן פסק-דין חלוט לגביה, חל שינוי בחיקוק בנוגע להגדרתה או לאחריות לה, יחול על הענין החיקוק המקל עם העושה; "אחריות לה" - לרבות תחולת סייגים לאחריות הפלילית למעשה.

(ב) הורשע אדם בעבירה בפסק דין חלוט ולאחר מכן נקבע בחיקוק

בשל העבירה עונש, שלפי מידתו או סוגו, הוא קל מזה שהוטל עליו - יהיה עונשו העונש המירבי שנקבע בחיקוק, כאילו הוטל מלכתחילה.

איסור שעה

6. הוראות סעיפים 4 ו-5 לא יחולו על עבירה לפי חיקוק שנקבע בו או לגביו שיעמוד בתוקפו לתקופה מסויימת, או שנובע מטיבו שהוא בעל תוקף זמני.

פרק ג': תחולת דיני העונשין לפי מקום עשיית העבירה

סימן א': הוראות כלליות

העבירות לפי מקומן

7. (א) "עבירת פנים" -

(1) עבירה שנעברה כולה או מקצתה בתוך שטח ישראל;

(2) מעשה הכנה, נסיון, נסיון לשדל אחר לעבור עבירה, או קשירת קשר לעבור עבירה, שנעשו מחוץ לשטח ישראל, ובלבד שהעבירה, כולה או מקצתה, היתה אמורה להעשות בתוך שטח ישראל.

(ב) "עבירת חוץ" - עבירה שאיננה עבירת-פנים.

(ג) "שטח ישראל" לענין סעיף זה - שטח הריבונות של מדינת ישראל כולל רצועת מימי-החופין שלה, וכן כלי-השיט וכלי-הטיס הרשומים בישראל.

מקום המחדל

8. נעברה העבירה במחדל, מקום ביצועה הוא המקום שבו חובת העשייה היתה טעונה מילוי.

תנאי התחולה

9. (א) תחולת דיני ישראל, לרבות לענין עבירת-חוץ, אינה מסוייגת על-ידי דין זר או מעשה-בית-דין זר, אלא אם כן נקבע אחרת בחוק.

(ב) לא תהיה העמדה לדין על עבירת-חוץ אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו בכתב.

(ג) דיני ישראל לא יחולו עוד על עבירה, אם האדם נשפט עליה בחוץ-לארץ לפי בקשת מדינת ישראל, ואם הורשע שם - גם נשא את עונשו עליה.

(ד) תחולת דיני ישראל, פחות מסוייגת מכוח כללי תחולתם לפי מקום עשיית העבירה, דותה תחולה מסוייגת יותר לגבי אותה עבירה.

עונש מחוץ לארץ

10. (א) נידון אדם בחוץ לארץ, בפסק-דין חלוט, על עבירה שחלים לגביה דיני ישראל ולא נשא שם את העונש כולו, רשאי היועץ המשפטי לממשלה, במקום להעמידו לדין, לבקש מבית המשפט שיורה שהעונש שהוטל בחוץ לארץ או החלק ממנו שטרם בוצע שם, יבוצע בארץ, כאילו הוטל בישראל בפסק דין חלוט; ובלבד שהעונש הכולל לא יהיה חמור מהעונש המירבי שניתן היה להטיל בשל אותה עבירה לפי דיני ישראל.

(ב) נשא אדם את עונשו כאמור בסעיף קטן (א), לא יינקטו עוד כלפיו הליכי הסגרה מישראל לשם ביצועו שם.

ניכוי עונש או מעצר

11. נשא אדם עונש בחוץ לארץ על עבירה או היה נתון שם במעצר בשלה, ינוכה העונש או תקופת המעצר מן העונש שעליו לשאת בארץ בגין אותה עבירה.

סימן ב': התחולה על עבירות-פנים

עבירת-פנים

12. דיני ישראל יחולו על כל עבירת-פנים.

סימן ג': התחולה על עבירות-חוץ

עבירות נגד המדינה או העם היהודי

13. (א) דיני ישראל יחולו על עבירות-חוץ נגד -

(1) דגל המדינה, סמלה או חותמה;
(2) בטחון המדינה, יחסי החוץ שלה או סודותיה;
(3) סידרי המשטר שבמדינה;
(4) הפעילות התקינה של רשויות המדינה;
(5) רכוש המדינה, כלכלתה או קשרי התחבורה והתקשורת שלה עם ארצות אחרות;
(6) רכוש, זכויות או הפעילות התקינה של איגוד או גוף שפורטו בהוראות סעיף-קטן (ג) או שייקבעו לפיהן.

(ב) דיני ישראל יחולו גם על עבירות-חוץ נגד -

(1) חיי אזרח ישראלי, תושב ישראל או עובד הציבור, גופו, בריאותו, חירותו או רכושו, באשר הוא כזה;
(2) חיי יהודי, גופו, בריאותו, חירותו או רכושו, באשר הוא יהודי, או רכוש מוסד יהודי, באשר הוא כזה.

(ג) "איגוד או גוף" לענין סעיף קטן (א)(6) -

(1) ההסתדרות הציונית העולמית;

(2) הסוכנות היהודית לארץ ישראל;
(3) קרן קיימת לישראל;
(4) קרן היסוד - המגבית המאוחדת לישראל;
(5) גוף מבוקר, כמשמעותו בחוק מבקר המדינה, [נוסח משולב], התשי"ח-1958.

שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע בתקנות איגודים או גופים נוספים לענין סעיף זה.

עבירות נגד אזרח ישראלי או תושב ישראל

14. (א) דיני ישראל יחולו על עבירות-חוץ נגד חיי אזרח ישראלי או תושב ישראל, גופו, בריאותו או חירותו, שהעונש המירבי עליהן הוא מאסר שנה או יותר.

(ב) נעברה העבירה בתוך שטח הנתון לשיפוטה של מדינה אחרת, יחולו עליה דיני ישראל רק אם -

(1) היא עבירה גם לפי דיני אותה מדינה; ו-
(2) האדם לא זוכה כבר ממנה באותה מדינה; אם הורשע בה שם, לא נשא את העונש שהוטל עליו בגינה; ואין חל לגבי העבירה סייג לאחריות פלילית לפי דיני אותה מדינה.

(ג) לא יוטל בשל העבירה עונש חמור מזה שניתן היה להטיל לפי דיני אותה מדינה.

עבירה שנעברה בידי אזרח ישראלי או תושב ישראל

15. (א) דיני ישראל יחולו על עבירת-חוץ מסוג פשע או עוון, שנעברה בידי אדם בהיותו - אם בשעת עשיית העבירה ואם לאחר מכן - אזרח ישראלי או תושב ישראל; והוא אם לא הוסגר בשל אותה עבירה למדינה אחרת ולא נתן שם את הדין עליה, או, כתושב ישראל, לא גורש משטחה.

(ב) הסייגים האמורים בסעיף 14(ב) ו-(ג) יחולו לגבי תחולת דיני ישראל גם לפי סעיף זה; ואולם הסייג האמור בסעיף 14(ב)(1) לא יחול אם העבירה היא ריבוי נישואין.

עבירות נגד משפט העמים

16. (א) דיני ישראל יחולו על עבירות-חוץ אשר מדינת ישראל התחייבה באמנות בינלאומיות להעניש עליהן, אף אם נעברו בידי מי שאינו אזרח ישראלי או תושב ישראל.

(ב) הסייגים האמורים בסעיף 14(ב)(2) ו-(ג) יחולו לגבי תחולת דיני ישראל גם לפי סעיף זה.-

תחולה שילוחית

17. (א) מדינת ישראל רשאית להתחייב באמנה בינלאומית להחיל את דיני העונשין שלה על עבירת-חוץ או להחיל את הוראות סעיף 10, לבקשת מדינה זרה ועל בסיס של הדדיות, גם במקרים אחרים מאלה האמורים בסעיפים 13 עד 16, ובלבד -

(1) שחלים על העבירה דיני העונשין של המדינה המבקשת;

(2) שהעבירה נעברה בידי אדם שנמצא בתוך שטח ישראל והוא תושב ישראל, בין אם הוא אזרח ישראלי ובין אם לאו;

(3) שבכפוף למיצוי הדין בישראל כלפי האדם, תוותר המדינה המבקשת, בבקשתה, על תחולת דיניה היא בענין הנדון.

(ב) לא יוטל בישראל בשל העבירה עונש חמור מזה שניתן היה להטיל לפי דיני המדינה המבקשת.

(ג) כל שאר התנאים ייקבעו באמנה.

ח ל ק כ ל ל י

פרק ד': העבירה הפלילית והאחריות לה

סימן א': היסוד העובדתי שבעבירה

פירוש

18. (א) "פרט" לענין עבירה - המעשה בהתאם להגדרתה, וכן נסיבה או תוצאה שנגרמה על-ידי המעשה, מקום שהן נמנות עם הגדרת אותה עבירה.

(ב) "מעשה" - לרבות מחדל אם לא נאמר אחרת.

(ג) "מחדל" - הימנעות מעשייה שהיא חובה לפי כל דין או חוזה.

סימן ב': היסוד הנפשי שבעבירה

דרישת מחשבה פלילית

19. אדם מבצע עבירה רק אם עשאה במחשבה פלילית, חוץ אם -

(1) נקבע במפורש בהגדרת העבירה כי רשלנות היא היסוד הנפשי הדרוש לשם התהוותה; או

(2) העבירה היא מסוג העבֵירות של אחריות קפידה.

מחשבה פלילית

20. (א) מחשבה פלילית - מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות הגרימה של תוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, ולענין התוצאות גם אחת מאלה:

(1) כוונה - תוך מטרה לגרום לאותן תוצאות;
(2) פזיזות -

(א) אדישות - תוך שיוויון נפש לאפשרות גרימת התוצאות האמורות;
(ב) קלות דעת - תוך נטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות האמורות ותקווה להצליח למנען.

(ב) לענין כוונה, ראייה מראש את התרחשות התוצאות, כאפשרות קרובה לוודאי, כמוה כמטרה לגורמן.

(ג) לענין סעיף זה, רואים אדם כאילו היה מודע לטיב ההתנהגות ולקיום הנסיבות, אם חשד בדבר אפשרות קיומם ונמנע מלבררם; ואין נפקא מינה אם המעשה נעשה באדם אחר או בנכס אחר מזה שלגביו אמור היה המעשה להיעשות.

רשלנות

21. (א) רשלנות - אי מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות או לאפשרות גרימת תוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, כשאדם מן היישוב יכול היה, בנסיבות הענין, להיות מודע לאותו פרט, ובלבד שלענין הפרטים הנותרים תהיה לפחות רשלנות כאמור;

(ב) רשלנות יכול שתיקבע כמספקת רק לעבירה שאיננה מסוג פשע.

סימן ג': אחריות קפידה

הגדרה והיקף

22. (א) אדם נושא באחריות קפידה בשל עבירה, אם נקבע בחיקוק שהעבירה לפיו אינה טעונה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות; ואולם, אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לבטל את האחריות הקפידה בשל עבירות, שמשתמעת ממטרתם או מטיבם של חיקוקים שהוחקו טרם כניסתו לתוקף של חוק זה.

(ב) לא יישא אדם אף באחריות קפידה אם **הוכיח** שנהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות ושעשה כל שניתן היה לעשות כדי למנוע את העבירה.

(ג) לא יידון אדם למאסר בשל עבירה של אחריות קפידה, אם לא הוכחו מחשבה פלילית או רשלנות.

סימן ד': אחריות פלילית של תאגיד

היקף אחריותו הפלילית של תאגיד

23. (א) תאגיד יישא באחריות פלילית -

(1) לעבירה של אחריות קפידה שעבר אדם במהלך מילוי תפקידו בתאגיד;

(2) לעבירה המצריכה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות, אם, בנסיבות הענין ולאור תפקידו, סמכותו ואחריותו בניהול עניני התאגיד, יש לראות במעשה שבו האדם עבר את העבירה, ובמחשבתו הפלילית או ברשלנותו, את מעשהו, ומחשבתו או רשלנותו, של התאגיד.

(ב) בעבירה שנעברה במחדל, כאשר חובת העשייה מוטלת במישרין על התאגיד, אין נפקא מינה אם ניתן לייחס את העבירה גם לבעל תפקיד פלוני בתאגיד, אם לאו.

סימן ה': העבירות לפי חומרתן

סיווג עבירות

24. אלה סוגי העבירות לפי חומרתן:

(1) "פשע" - עבירה שנקצב לה עונש חמור ממאסר לתקופה של שלוש שנים;

(2) "עוון" - עבירה שנקצב לה עונש מאסר לתקופה העולה על שלושה חדשים ושאינה עולה על שלוש שנים; ואם העונש הוא קנס בלבד - קנס העולה על הקבוע לענין זה בחוק;

(3) "חטא" - עבירה שנקצב לה עונש מאסר לתקופה שאינה עולה על שלושה חדשים, ואם העונש הוא קנס בלבד - קנס שאינו עולה על הקבוע לענין זה בחוק.

<u>פרק ה': עבירות נגזרות</u>

סימן א': הנסיון

הגדרה

25. (א) אדם מנסה לעבור עבירה אם עשה מעשה במטרה לבצעה, שאין בו הכנה בלבד, ואולם העבירה לא הושלמה.

(ב) לענין עבירה נמשכת יהיה הארוע בגדר נסיון בלבד לעבור

אותה, רק אם היא לא הגיעה כדי השלמה תחילית; ואילו לענין עבירת שרשרת, רק אם לא הגיעה כדי השלמת השלב הראשון מתוך מערכת השלבים שבהם היא היתה אמורה להיות מושלמת במלואה.

חוסר אפשרות לעשיית העבירה

26. לענין נסיון, אין נפקא מינה אם עשיית העבירה לא היתה אפשרית מחמת מצב דברים שהמנסה לא היה מודע לו או טעה לגביו; אולם, אין נסיון עניש אם מצב הדברים האמור מתבטא בהעדר איסור לפי חוק על מה שהאדם ניסה לעשות או עשה.

עונש על נסיון

27. הנסיון לעבור עבירה, עונשו - מחצית העונש שנקצב לה בחיקוק; נקצב לעבירה עונש שהוא -

(1) עונש מיתה - יהיה העונש לתקופה של עשרים שנה;

(2) עונש חובה - רשאי בית המשפט להטיל את עונש החובה או עונש קל ממנו.

פטור עקב חרטה

28. מי שניסה לעבור עבירה לא יישא באחריות פלילית לנסיון אם הוכיח שמחפץ נפשו בלבד ומתוך חרטה, חדל מהשלמת המעשה או תרם תרומה של ממש למניעת התוצאות שבהן מותנית השלמת העבירה; ואולם, אין באמור כדי לגרוע מאחריותו הפלילית בשל עבירה מושלמת אחרת שבמעשה.

סימן ב': צדדים לעבירה

מבצע

29. (א) מבצע עבירה - לרבות מבצעה בצוותא או באמצעות אחר.

(ב) המשתתפים בביצוע עבירה תוך עשיית מעשים לביצועה, הם מבצעים בצוותא, ואין נפקא מינה אם כל המעשים נעשו ביחד, או אם נעשו מקצתם בידי אחד ומקצתם בידי האחרים.

(ג) מבצע באמצעות אחר הוא אדם שתרם לעשיית המעשה על-ידי אדם אחר שעשהו ככלי בידיו, דהיינו:

(1) במצב של קטינות או אי-שפיות הדעת;
(2) בהעדר רצייה;
(3) ללא מחשבה פלילית;
(4) מבלי שהיה מודע למצב הדברים לאמיתו; או
(5) כשנצטווה לעשותו בדרך שהגיעה כדי כורח או צידוק.

(ד) לענין סעיף קטן (ג), אם העבירה מותנית בעושה מיוחד, יהיה אדם מבצע אותה עבירה גם כאשר הייחוד מתקיים באחר בלבד.

משדל

30. המביא אחר לידי עשיית עבירה בדרישה, בהפצרה, בעידוד או בכל דרך אחרת שאינה מגיעה כדי כורח או צידוק, הוא משדל לדבר עבירה, ודינו כדין מבצע עבירה.

"כורח" ו"צידוק", מהם?

31. לענין סעיפים 29 ו-30, "כורח" - כמשמעותו בסעיף 49, ו"צידוק" - כמשמעותו בסעיף 50(2).

מסייע

32. מי אשר, לפני עשיית העבירה או בשעת עשייתה, עשה מעשה שהיה בו כדי לאפשר את הביצוע, להקל עליו או לאבטח אותו, או למנוע את תפיסת המבצע, גילוי העבירה או שללה, או כדי לתרום בדרך אחרת ליצירת תנאים לשם עשיית העבירה, הוא מסייע.

עונש על סיוע

33. הסיוע לעבור עבירה, עונשו - מחצית העונש שנקצב בחיקוק בשל ביצועה העיקרי; נקצב לו עונש -

(1) עונש מיתה - יהיה העונש לתקופה של עשרים שנה;

(2) עונש חובה - רשאי בית המשפט להטיל את עונש החובה או עונש קל ממנו.

נסיון לשידול

34. הנסיון לשדל אדם לבצע עבירה, עונשו - רבע העונש שנקצב לביצועה העיקרי; ואולם אם נקצב לה עונש שהוא עונש מיתה או עונש חובה - יהיה העונש לתקופה של עשרים שנה;

תרטת משדל או מסייע

35. משדל או מסייע לא יישאו באחריות פלילית לשידול או לסיוע, או לנסיון לשידול, אם מנעו את עשיית העבירה או את השלמתה, או אם הודיעו בעוד מועד לרשויות על העבירה, לשם מניעת עשייתה או השלמתה; ואולם, אין באמור כדי לגרוע מאחריות פלילית לעבירה מושלמת אחרת שבמעשה.

עבירה שונה או נוספת

36. עבר מבצע, אגב עשיית העבירה, עבירה שונה ממנה או נוספת לה, שהיתה, לפי נסיבות הענין, בתחום המודעות בכח של אדם מן הישוב -

(1) יישאו באחריות לה גם המבצעים בצוותא הנותרים; ו-

(2) המשדל או המסייע ישאו באחריות לה, כעבירה של רשלנות, אם קיימת עבירה כזאת באותו יסוד עובדתי.

נתונים אישיים ותוצאיהם

37. נתון אישי שנפקותו מכוח חיקוק להגביה ענישה, להפחיתה, לשנותה בדרך אחרת, או למנעה, תהיה הנפקות לגבי אותו צד בלבד, שבו הוא מתקיים.

עבירת רשלנות רבת מבצעים

38. תרמו שניים או יותר, מתוך רשלנות, לעבירת רשלנות - כל אחד מהם הוא מבצע העבירה.

סימן ג': הוראות משותפות

סייג לנסיון, שידול וסיוע

39. הנסיון, השידול, הנסיון לשידול או הסיוע, לעבירה שהיא חטא אינם ענישים.

תחולת דין העבירה

40. מלבד אם נאמר בחיקוק או משתמע ממנו, אחרת, כל דין החל על הביצוע העיקרי של העבירה המושלמת חל גם על נסיון, שידול, נסיון לשידול או סיוע, לאותה עבירה.

פרק ו': הסייגים לאחריות פלילית

סימן א': הוראות כלליות

סייגים לפי חוק

41. אין סייג לאחריות פלילית אלא במקרים ובתנאים הקבועים במפורש בחוק או על-פיו.

נטל ההוכחה

42. מלבד אם נאמר במפורש אחרת, חזקה על מעשה שנעשה בתנאים שאין בהם סייג לאחריות פלילית; אולם משבאה ראיה המעוררת ספק סביר שמא קיים סייג כאמור, על התביעה להסיר את הספק.

סימן ב': סייגים לפליליות המעשה

העדר רצייה

43. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה ולא היה בידו לבחור בין עשייתו לאי-עשייתו, כמו-מעשה שנעשה עקב כפייה גופנית שהעושה לא יכל להתגבר עליה, תוך תגובה רפלקטורית או עוויתית, בשעת שינה, במצב של היפנוזה או בכל מצב אחר שבו לא היתה לאדם שליטה על תנועותיו הגופניות.

קטינות

44. לא יישא אדם באחריות פלילית בשל מעשה שעשה בטרם מלאו לו שתים עשרה שנים.

ליקוי ברוח

45. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה אם, בשעת המעשה, בשל מחלה שפגעה ברוחו או בשל ליקוי בכושרו השכלי, היה חסר יכולת של ממש -

(1) להבין את אשר הוא עושה או את הפסול שבמעשהו; או

(2) להמנע מעשיית המעשה.

שכרות

46. (א) לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה במצב של שכרות שנגרמה שלא מרצונו או שלא מדעתו.

(ב) עשה אדם מעשה במצב של שכרות והוא גרם למצב זה מרצון ומדעת, רואים אותו כמי שעשה את המעשה מחשבה פלילית, אם העבירה היא של התנהגות או באדישות אם העבירה מותנית גם בתוצאה.

(ג) גרם אדם למצב השכרות כדי לעבור בו את העבירה, רואים אותו כמי שעבר אותה במחשבה פלילית, אם היא עבירה של התנהגות או בכוונה אם היא מותנית גם בתוצאה.

(ד) בסעיף זה "מצב של שכרות" - מצב שבו נמצא אדם בהשפעת חומר אלכוהולי, סם נרקוטי או גורם מסמם אחר, ועקב כך הוא היה חסר יכולת של ממש, בשעת המעשה, להבין את אשר עשה או את הפסול שבמעשהו, או להמנע מעשיית המעשה.

(ה) סעיפים קטנים (א), (ב), ו-(ג) חלים גם על מי שלא היה חסר יכולת כאמור בסעיף קטן (ד), אך עקב שכרות חלקית לא היה מודע, בשעת מעשה, לפרט מפרטי העבירה.

הגנה פרטית

47. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנת פגיעה מיידית בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו, ואולם אין אדם פועל תוך הגנה פרטית מקום שהביא לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים.

צורך

48. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה כדי להציל את חייו, חירותו, גופו או רכושו, שלו או של זולתו, מסכנת פגיעה חמורה ומיידית הנובעת מנסיבות להן נקלעו.

כורח

49. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שנצטווה לעשותו תוך איום שנשקפה ממנו סכנה של פגיעה חמורה ומיידית בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו.

צידוק

50. לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה באחד מאלה:

(1) הוא היה חייב או מוסמך, לפי דין, לעשותו;

(2) עשהו על-פי צו של רשות מוסמכת כשהוא חייב לציית לה, אלא אם היה הצו בעליל שלא כדין;

גירסה 2

(2) עשהו על פי צו של רשות מוסמכת כשהוא חייב לציית לה, אלא אם היה ברור וגלוי בעיניו או בעיני אדם מן הישוב כי הוא מצווה לעבור, במילוי הצו, עבירה פלילית;

(3) במעשה הטעון, לפי דין, הסכמה - אם עשהו כשהיה לו יסוד להניח שהמעשה דרוש ללא דיחוי לשם הצלת חיי אדם, שלימות גופו, או למען בריאותו, ואם בנסיבות הענין לא היה בידו להשיג את ההסכמה;

(4) במעשה שנעשה בהסכמה, תוך התערבות או טיפול רפואיים באדם, שתכליתם טובתו או טובת הזולת;

(5) עשהו לשם חינוך של קטין הנתון למרותו, ובלבד שלא חרג מן הסביר;

(6) עשהו תוך פעילות ספורטיבית או משחק, שאינם מנוגדים לדין, לפי הכללים המקובלים בהם.

כניסה למצב בהתנהגות פסולה

51. (א) הוראות סעיפים 43, 48 ו-49 לא יחולו אם האדם היה מודע או אם אדם מן הישוב במקומו יכול היה, בנסיבות הענין, להיות מודע, לפני היווצרות המצב שבו עשה את מעשהו, כי הוא עלול לעשותו במצב זה, ואם העמיד את עצמו ברצייה ובהתנהגות פסולה באותו מצב; ובלבד שעניינו של המעשה לא היה הצלת אינטרס הזולת.

(ב) במקרה כאמור בסעיף קטן (א), רואים את האדם כמי שעשה את המעשה במחשבה פלילית, אם העבירה היא של התנהגות, או באדישות אם העבירה מותנית גם בתוצאה, נכנס אדם למצב כדי לעבור את העבירה, והיא מותנית גם בתוצאה, רואים אותו כמי שעבר את העבירה בכוונה.

חובה לעמוד באיום או בסכנה

52. הוראות סעיפים 48 ו-49 לא יחולו כאשר היתה מוטלת על האדם חובה על-פי דין או מכוח תפקידו לעמוד באיום או בסכנה.

חריגה מן הסביר

53. הוראות סעיפים 47, 48 ו-49 לא יחולו כאשר המעשה לא היה סביר בנסיבות הענין לשם מניעת הפגיעה או הנזק.

זוטי דברים

54. מצא בית המשפט כי אדם ביצע עבירה, אך לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, לא יהא זה מן הראוי להרשיעו - רשאי בית המשפט לפטור אותו מאחריות פלילית.

טעות במצב דברים

55. (א) העושה מעשה בדמותו מצב דברים שלא היה קיים, לא יישא באחריות פלילית אלא במידה שהיה נושא בה אילו היה המצב לאמיתו כפי שדימה אותו.

(ב) סעיף קטן (א) יחול גם על עבירת רשלנות, ובלבד שהטעות היתה סבירה, ועל עבירה של אחריות קפידה בכפוף לאמור בסעיף 22(ב).

טעות במצב משפטי

56. לענין האחריות הפלילית אין נפקא מינה אם האדם דימה, שמעשהו אינו אסור, עקב טעות בדבר קיומו של איסור פלילי או בדבר הבנתו של האיסור, זולת אם הטעות היתה בלתי נמנעת באורח סביר.

אחריות מופחתת

57. עבר אדם עבירה שדינה עונש חובה, יהיה בית המשפט רשאי להטיל עליו עונש קל מזה אם עשה את המעשה בתנאים האמורים בסעיפים 47, 48 או 49, אולם תרג מן הסביר בנסיבות הענין לשם מניעת הפגיעה או הנזק, או שסעיף 52 חל עליו.

פרק ז': הוראות שונות

הגדרות

58. "עבירה נמשכת" - עבירה שהשלמתה ההתחלתית מותנית בהמשכיות מסויימת בזמן של המעשה, וכל התמדה בו דומה עקב כך, עד להפסקתו, את השלמתה הסופית כעבירה אחת;

"עבירת-שרשרת" - עבירה שנעברת בסידרת מעשים, בשלבים שונים, שכל אחד מהם עשוי היה להיחשב לעבירה בפני עצמה, אלמלא נעשו כל המעשים כחלק מעשייה עבריינית אחת.

פרשנות

59. נתון דין לפירושים מספר, סבירים כולם, יוכרע הענין לפי הפירוש המקל ביותר עם מי שאמור לשאת באחריות פלילית.

דין ספק סביר

60. מלבד אם נקבע אחרת בהוראה סותרת - עבירה טעונה הוכחה מעבר לכל ספק סביר;

כלליות החלק המקדמי והחלק הכללי

61. הוראות החלק המקדמי והחלק הכללי יחולו לענין עבירות וכל הכרוך בהן מבחינת ההסדרים הקבועים בהוראות אלה, יהיה החיקוק בו נקבעו העבירות אשר יהיה, מקום שאין הוראת חוק מפורשת לסטות מהן.

תיקון עקיף לחוק העונשין

62. סעיפים 1 ו-3 עד 34 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 [1] - בטלים.

תחילה

63. תחילתו של חוק זה בתום שנה אחת מיום פרסומו ברשומות אלא אם כן קבע שר המשפטים בצו מועד מוקדם יותר לתחילתו.

---

1) ס"ח התשל"ז, עמ' 226; התשנ"א עמ' 34.

מוגש על-ידי שר המשפטים

כ"ח בתמוז התשנ"א
10 ביולי 1991

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

ס ד ר ה י ו ם

לישיבת ועדת השרים לענייני תיאום ומינהל
יום ב', ד' באב התשנ"א - 15.7.91
(בשעה 10:30)

השר המגיש

א.	מקבלי משכנתאות בעבר	שר הכלכלה והתכנון
ב.	עמלת פרעון מוקדם	שר הכלכלה והתכנון
ג.	עידוד דיור בשכירות	שר הכלכלה והתכנון

* - נושא חדש על סדר היום

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

ס ד ר י ו ם

לישיבת ועדת השרים לענייני כלכלה
ביום ב', ד' באב התשנ"א – 15.7.1991

(בשעה 08:30 – במזכירות הממשלה)

		מס. נספח	השר המגיש
א.	אישור תכנית הפיתוח לשנת 1991 של רשות שדות התעופה	78ככל	שר התחבורה
ב.	חברת I.P.D. – המכון לתכנון ופיתוח (1970) בע"מ	79ככל	שר התעשיה והמסחר שר האוצר
ג.	חוק שירות המדינה (גימלאות) (נוסח משולב), התש"ל-1970 – הכרה בתוספות קבועות	80ככל	שר האוצר
ד.	פירוק החברה לשיקום ופיתוח הרובע היהודי בע"מ	54ככל	שר האוצר
ה.	החרם הערבי – המשך הדיון	13ככל	שר האוצר שר התעשיה והמסחר
ו.	ארגון הטיפול הממשלתי להיערכות המשק לקראת איחודה הכלכלי של אירופה ב- 1992 – המשך הדיון	26ככל+ א'+ ב'	שר הכלכלה והתכנון שר החוץ שר האוצר

* – נושא חדש על סדר היום

		מס. נספח	השר המגיש
ז.	השוואת הסקטור החקלאי לסקטור התעשייתי והתיירותי כפי שנקבע בחוק להגברת התעסוקה ולקליטת עולים (תיקוני חקיקה), הוראת שעה, התש"ן-1990	31כל+ א'	שר החקלאות שר האוצר
ח.	ארגת, חברה לבטוח משכנתאות בע"מ	9כל	שר האוצר
ט.	החברה לשיקום ודיור פתח-תקוה בע"מ	11כל	שר האוצר
י.	הוספת משרת מנהל אגף קשרים בינלאומיים ומנהל רשות ההשקעות במשרד האוצר לרשימת המשרות שבתוספת לסעיף 23 לחוק שירות המדינה (מינויים)	14כל	שר האוצר
יא.	קביעת משך הזמן לפסלות המנהלים לשעבר של הבנקים	22כל	שר האוצר
יב.	תנאי שכר למנהלת הרשות לתכנון לאומי וכלכלי	27כל+ א'	שר הכלכלה והתכנון שר האוצר
יג.	תנאי שירות וגימלאות למנהל מרכז ההסברה	29כל+ א'	שר החינוך והתרבות שר האוצר
יד.	תנאי שירות וגימלאות למנהל הטלויזיה החינוכית	32כל+ א'	שר החינוך והתרבות שר האוצר
טו.	הצמדת השכר של היועץ המשפטי במשרד האנרגיה והתשתית לשכר שופטים	37כל	שר המשפטים
טז.	משרת היועץ המשפטי למשרד התחבורה	42כל	שר התחבורה

---

* - נושא חדש על סדר היום

	מס. נספח	השר המגיש
יז. צמצום הגרעון בתקציב המדינה	43כל	שר המשפטים
יח. יחזקאל ברנע – תנאי פרישה	45כל	שר החוץ
יט. הקבלת משרתו של היועץ המשפטי של משרד התקשורת לשכרו של שופט מחוזי	52כל	שר התקשורת
כ. חוב מקורות לחברת החשמל לישראל בע"מ – המשך הדיון	60כל+ א'	שר האנרגיה והתשתית שר החקלאות
כא. טיוטת חוק היטל על נסיעה לחוץ לארץ (תיקון), התשנ"א-1991	61כל	שר האוצר

* – נושא חדש על סדר היום .

הצעה להחלטה

מחליטים: בתוקף הסמכות לפי סעיף 8 לחוק שירות המדינה (גימלאות) (נוסח משולב), התש"ל-1970, להכיר בכל אחת מהתוספות המציינות להלן בטור א', כתוספת קבועה לענין החוק האמור החל מהמועדים המציינים לצידה בטור ב' ובתנאים המציינים לצידה בטור ג'.

	טור א'	טור ב'	טור ג'
1.	גמול השתלמות	מהמועד שבו החל להשתלם הגמול בדירוג שהיה לעובד ערב פרישתו.	תחול על זכאי לקיצבה בדירוג בו משולם הגמול ואשר ערב פרישתו התקיימו בו התנאים המזכים לקבלת הגמול.
2.	תוספת שכר מיוחדת בשיעור של 7.5% מהשכר המשולב, המשולמת לעובדי משרד העבודה והרווחה העוסקים בטיפול וביישום חוקים.	ח' בתשרי התשמ"ח (1.10.1987)	תחול לגבי עובדים שפרשו לקיצבה לאחר ח' בניסן התשמ"ב (1.4.1982).
3.	תוספת שכר מיוחדת בשיעור של 7.5% מהשכר המשולב, המשתלמת לרכזי הכוונה כרוניים ושיקום במשרד הבריאות.	י"ז בשבט התשנ"א (1.2.1991)	תחול לגבי עובדים שפרשו לאחר ח' בניסן התשמ"ב (1.4.1982), ואשר ערב פרישתם התמלאו בהם התנאים שעל פיהם משולמת התוספת.
4.	תוספת כפר לאחיות	י"ז באייר התשנ"א (1.5.1991)	תחול לגבי עובדים שערב פרישתם התמלאו בהם התנאים שעל פיהם משולמת התוספת.
5.	תוספת קצובת ביגוד	י"ז באייר התשנ"א (1.5.1991)	תחול על כל זכאי לקיצבה ותשולם על בסיס שתי רמות הביגוד העליונות הקיימות לגבי כל אחד מן הדירוגים דלקמן וכפי שיהיו מעת לעת:- הדירוג האחיד; דירוג המהנדסים;

דרוג ההנדסאים והטכנאים;

דירוג המח"ר;

דירוג העתונאים;

דירוג המחקר;

דירוג המקצטי"ם;

דירוג עובדי ההוראה;

דירוג העובדים הסוציאליים;

דירוג האחים והאחיות;

דירוג הביוכימאים, המיקרוביולוגים ועובדי מעבדה מוסמכים;

דירוג הרוקחים;

דירוג הפיזיוטרפיסטים, המרפאים בעיסוק ועובדי החטיבה הפארה-רפואית;

דירוג טכנאי הרנטגן;

דירוג המשפטנים;

דירוג הפרקליטים (לפי השיעור שיינתן למשפטנים).

זכאים לקיצבה שערב פרישתם היו זכאים לרמת הביגוד העליונה, יהיו זכאים במשכורתם הקובעת לתוספת קצובת ביגוד על בסיס רמה זו. זכאים לקיצבה שערב פרישתם היו זכאים לאחת משלוש הרמות האחרות, יהיו זכאים במשכורתם הקובעת לתוספת קצובת ביגוד על בסיס הרמה שלפני העליונה.

6. תוספת קצובת ביגוד חד-פעמית.

(א) זכאי לקיצבה שפרש לפני ו' בניסן התש"ן (1.4.1990) יהיה זכאי במשכורתו הקובעת ל-5/12 של קצובת הביגוד.

(ב) זכאי לקיצבה שפרש אחרי ד' בניסן התש"ן (30.3.1990) ולפני י"ג בחשון התשנ"א (1.11.1990), יהיה זכאי במשכורתו הקובעת ל-5/12 של קצובת הביגוד, ובלבד שלא קיבל לפני פרישתו את קצובת הביגוד בפועל ומראש בגין התקופה האמורה.

(ג) זכאי לקיצבה שפרש לאחר י"א בחשון התשנ"א (30.10.1990) ולפני י"ז בניסן התשנ"א (1.9.1991) יהיה זכאי לחלק היחסי של קצובת הביגוד בהתאם למספר החודשים הנותרים בין מועד פרישתו לכין ט"ז בניסן התשנ"א (31.3.1991), ובלבד שלא קיבל את קצובת הביגוד בפועל ומראש בגין התקופה הנ"ל.

דברי הסבר

1. סעיף 20 לחוק שירות המדינה (גימלאות) (נוסח משולב), התש"ל-1970 (להלן-החוק) קובע כי שיעור קיצבתו של עובד יהיה מבוסס על "משכורתו הקובעת" כמשמעותה בסעיף 8 לחוק.

2. סעיף 8 לחוק מגדיר את ה"משכורת הקובעת", לגבי אדם פלוני בזמן פלוני כ: "שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיע, באחד לחודש שבו חל אותו זמן, לעובד שדרגתו כדרגה שהיתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות".

3. ההגדרה של "תוספת קבועה" נקבעה בסעיף 8 הנ"ל כ: "תוספת המשתלמת על משכורתו היסודית של עובד ושהוכרה על ידי הממשלה כתוספת קבועה לענין חוק זה".

4. בעקבות הסכמי עבודה קיבוציים המליצה וועדת השירות בישיבתה מיום 1.5.1991, כפני הממשלה להכיר בכל התוספות המפורטות בהצעה כ"תוספות קבועות" לענין סעיף 8 לחוק, בהתאם לתנאים המפורטים ליד כל תוספת.

מוגש ע"י שר האוצר

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבה מ"א/התשנ"א של הממשלה
יום א', כ"ה בתמוז התשנ"א - 7.7.1991
(בשעה 09:00)

נכחו השרים: י. שמיר - ראש הממשלה - יו"ר, ד. לוי, מ. נסים, א. אולמרט, ר. איתן, מ. ארנס, א. דרעי (בשעה 09:30) המר, ר. זאבי, ד. מגן, י. מודעי, ר. מילוא, ד. מרידור, י. נאמן, ר. פנחסי, ג. פת, מ. קצב, א. שאקי, א. שרון

נעדר השר: י. פרץ

כן נכחו: א. וורדיגר - סגן השר לענייני ירושלים
מ. פרוש - סגן שר העבודה והרווחה
י. חריש - היועץ המשפטי לממשלה

בסעיף 1537:
רב-אלוף א. ברק - הרמטכ"ל
רב-ניצב י. טרנר - המפכ"ל
תא"ל י. אולמרט - המזכיר הצבאי לשר הבטחון
סא"ל ח. מנדל - רל"ש הרמטכ"ל
תא"ל ע. נבו - המזכיר הצבאי לראש הממשלה

בסעיף 1539:
ש. זינגר - המנהל הכללי, משרד האוצר
א. אברמזון - משרד האוצר
א. בראון - משרד האוצר
י. ניצני - מנהל רשות החברות
א. רוב - לשכת שר האוצר

בסעיף 1541:
ז. אורלב - המנהל הכללי, משרד החינוך והתרבות
י. כהן - משרד החינוך והתרבות

בסעיפים 4-1543:
מ. אהלי - היועץ המשפטי, משרד התקשורת

בסעיף 1546:
מ. גביש - נציב מס הכנסה

א. רובינשטיין - מזכיר הממשלה

בפרוטוקול זה 21 דפים.

ש מ ו ר

סדר היום :

1537. ענינים בטחוניים

1538. סקירת שר החינוך והתרבות על ביקורו ברומניה

1539. הקמת ועדת שרים לעניני הפרטה - המשך הדיון

1540. מינוי סגן שר במשרד הבטחון

1541. הפעלת מערכת החינוך בשנים התשנ"ב-התשנ"ג

1542. מינוי חברים למועצת בית דוד בן-גוריון

1543. הצעת-חוק רשות הדואר (תיקון מס. 3), התשנ"א-1991

1544. מינוי חבר למועצת רשות הדואר

1545. מינוי ועדה מייעצת לפי חוק בנק ישראל

1546. הנחות ממס לישובים בשטחי פיתוח - הצעת-חוק לתיקון פקודת מס הכנסה

1547. מינויים לשירות החוץ

1548. הפחתת תשלומי המעסיקים לביטוח הלאומי - הצעת-חוק הסדרים במשק המדינה

1549. הצעת-חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות) (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991

1550. הצעת אי-אמון בכנסת

1551. נסיעות שרים

1537. <u>ענינים בטחוניים</u>
<u>במסגרת ועדת שרים לענייני בטחון לאומי</u>

הרמטכ"ל סוקר (היתקלויות בגבול הלבנון והריגת מחבלים; הריגת חייל צה"ל על-ידי מחבלים בחרמון; יהודה, שומרון ועזה; פגיעה בישראלי ביציאה מגוש קטיף; חילוץ אנשי ספינת המחקר בים-סוף; חיפושים אחרי הצוללן בים סוף)

השר א. שרון מעיר.

שר המשטרה סוקר.

בדיון משתתפים: השרים ר. זאבי, ר. איתן, ד. מגן, י. נאמן וא. שאקי.

השר א. שרון מוסיף.

שר הבטחון, הרמטכ"ל ושר המשטרה משיבים.

1538. <u>סקירת שר החינוך והתרבות על ביקורו ברומניה</u>

שר החינוך והתרבות סוקר את ביקורו ברומניה והשתתפותו בטקסי זכרון למלאות 50 שנה לשואת יהדות רומניה ושיחותיו עם ראשי הממשל.

השרים ד. מרידור, ר. איתן וג. פת מעירים ושואלים.

בדיון משתתף השר י. נאמן.

ראש הממשלה והשרים י. מודעי ור. זאבי מעירים.

ש מ ו ר

1539. הקמת ועדת שרים לענייני הפרטה - המשך הדיון

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, א. אולמרט, ד. מרידור, א. דרעי, מ. נסים ור. מילוא; ומר י. חריש.

השרים ג. פת, מ. ארנס, מ. קצב, א. שרון, א. דרעי וד. מגן מעירים ושואלים.

שר האוצר משיב.

השרים ר. פנחסי, ד.מרידור וא. דרעי מעירים.

ראש הממשלה מסכם.

הדיון יימשך בישיבה הקרובה במגמה לסיימו.

1540. מינוי סגן שר במשרד הבטחון

ראש הממשלה פותח.

השרים א. דרעי וא. שאקי מעירים.

ראש הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 34 לחוק, יסוד: הממשלה, לאשר את מינויו, על-ידי שר הבטחון, של חבר-הכנסת עובדיה עלי, לכהונת סגן שר במשרד הבטחון.

הודעה על המינוי תימסר בכנסת כחוק.

1541. <u>הפעלת מערכת החינוך בשנים התשנ"ב-התשנ"ג</u>

שר החינוך והתרבות פותח.

בדיון משתתף השר ד. מגן.

שר החינוך והתרבות משיב.

ראש הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם:

א. בתי-הספר וגני הילדים בכל שלבי החינוך (להלן מערכת החינוך) יפעלו בשנות הלימודים התשנ"ב-התשנ"ג 6 ימים בשבוע; הלימודים יתקיימו 6 ימים והעובדים במערכת החינוך יעבדו 5 ימים בשבוע לחלופין.

ב. להסמיך את שר האוצר ושר החינוך והתרבות לפעול ליישום ההחלטה, ולהביא לשינוי הסכמי העבודה הקיבוציים כמתחייב ממנה.

ג. מקורות המימון יוסדרו במסגרת התקציב המאושר של משרד החינוך והתרבות, וכן בהסכמים קיבוציים מיוחדים ותוספת לשכר הלימוד בגני טרום-חובה.

1542. <u>מינוי חברים למועצת בית דוד בן-גוריון</u>

שר החינוך והתרבות פותח.

בדיון משתתפים: השר מ. ארנס; מר י. חריש; והשרים ר. זאבי ומ. נסים.

ראש הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 6 (ב)(2) לחוק דוד בן-גוריון התשל"ז-1976, למנות את האנשים ששמותיהם רשומים להלן להיות חברים במועצה של בית דוד בן-גוריון: שמעון אבי-זמר, יהודה אילן, פרופ' ראובן ירון, שלמה להט, שמעון פרס, משה ריבלין.

1543. הצעת-חוק רשות הדואר (תיקון מס. 3), התשנ"א-1991

שר התקשורת פותח.

בדיון משתתפים: השרים ז. המר וא. דרעי.

ראש הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם, לאשר את הצעת-חוק רשות הדואר (תיקון מס. 3), התשנ"א-1991, המצורפת (דף 11), אשר נוסחה על-יסוד החלטת ועדת השרים לעניני חקיקה מס. חק/846 מיום י"ט בתמוז התשנ"א (1.7.91). נוסח הצעת החוק שיתואם סופית עם משרד המשפטים ומשרד הפנים יוגש מיד לכנסת.

1544. מינוי חבר למועצת רשות הדואר

שר התקשורת פותח.

מר י. חריש שואל.

היועץ המשפטי של משרד התקשורת משיב.

ראש הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם, לאשר הצעת שר התקשורת, בהתאם להוראת סעיפים 8 ו-9 לחוק רשות הדואר, התשמ"ו-1986, למנות את שלום סעדון כנציג ציבור במועצת רשות הדואר במקומו של מר שמעון שבת שתקופת כהונתו תמה.

1545. <u>מינוי ועדה מייעצת לפי חוק בנק ישראל</u>

שר האוצר פותח.

השר מ. נסים מעיר.

השר א. דרעי שואל.

שר האוצר משיב.

מר י. חריש והשר מ. ארנס מעירים.

שר האוצר מוסיף.

השר ד. מגן מודיע על התנגדותו להצעה.

ראש הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם (1 קול נגד):

בהתאם לסעיף 20(א) לחוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, למנות, החל מיום ו' בתמוז התשנ"א (18 ביוני 1991) ועדה מייעצת בהרכב כלהלן:

שלמה לורינץ - יושב-ראש
איתן ברגלס - סגן יושב-ראש
דוד פרידמן
יצחק יגר
יוסף צ'חנובר
דב פקלמן
אמנון גולדנברג
עוזיה גליל
אליהו הורביץ
יוסף ורדי
אליהו איזקסון.

1546. <u>הנחות ממס לישובים בשטחי פיתוח - הצעת-חוק לתיקון פקודת מס הכנסה</u>

שר האוצר פותח.

היועץ המשפטי לממשלה מעיר.

בדיון משתתפים: השרים מ. נסים, ד. מגן, ר. זאבי, ג. פת, י. נאמן, מ. קצב ומר מ. גביש.

היועץ המשפטי לממשלה מעיר.

שר האוצר משיב.

השרים ד. מרידור, מ. נסים, ג. פת ומר מ. גביש מעירים.

השר ד. לוי מוסיף.

שר האוצר משיב.

המשך הדיון נדחה.

1547. <u>מינויים לשירות החוץ</u>

סגן ראש הממשלה ושר החוץ פותח.

ראש הממשלה מסכם.

ההחלטה שמורה במזכירות הממשלה.

1548. <u>הפחתת תשלומי המעסיקים לביטוח הלאומי - הצעת-חוק הסדרים במשק המדינה (הרגש כערר - נספח 226)</u>

סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר מציג את הצעתו.

שר האוצר משיב.

ראש הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם: הנושא יוחזר לדיון לצוות השרים.

1549. <u>הצעת-חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות) (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991</u>

שר האוצר פותח.

ראש הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם, לאשר את הצעת-חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות) (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991, המצורפת (דפים 21-12), אשר אושרה על-ידי ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק (החלטות מס. חק/845 מיום 26.6.91, חק/863 מיום 1.7.91 וחק/864 מיום 3.7.91) ולהגישה מיד לכנסת.

הנוסח הסופי יתואם עם משרד המשפטים.

1550. <u>הצעת אי-אמון בכנסת</u>

ראש הממשלה מבקש מהשרים להיות נוכחים בכנסת מחר, יום ב', כ"ו בתמוז התשנ"א (8.7.91) בהצעת אי-האמון.

1551. נסיעות שרים

מזכיר הממשלה פותח.

מ ח ל י ט י ם:

א. לאשר את נסיעת שר החקלאות לביקור בברית-המועצות על-פי הזמנת שר החקלאות הרוסי, מיום כ"ח בתמוז התשנ"א (10.7.91) עד יום י"ב באב התשנ"א (23.7.91).

שר האוצר ימלא את מקום שר החקלאות בעת העדרו מהארץ.

(אל השר יתלוו 4 עובדי מדינה).

ב. לאשר את נסיעת שר הבריאות לארצות-הברית, בענייני משרדו ולחופשה פרטית, מיום א' באב התשנ"א (12.7.91) עד יום כ"א באב התשנ"א (1.8.91).

שר המשפטים ימלא את מקום שר הבריאות בעת העדרו מהארץ.

(אל השר לא יתלוו עובדי מדינה).

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

(בשעה 13:00)

חוק רשות הדואר (תיקון מס' 3), התשנ"א-1991

תיקון סעיף 117א

1. בסעיף 117 א(א) לחוק רשות הדואר, התשמ"ו-1986[1] אחרי "אגרות" יבוא "ארנונות" ואחרי "למדינה" יבוא "או לרשות מקומית".

תחילה

2. תחילתו של חוק זה ביום י"ז בניסן התשנ"א (1 באפריל 1991).

<u>דברי הסבר</u>

הוראת סעיף 13 לחוק רשות הדואר (תיקון), התש"ן-1990 (ס"ח התש"ן, עמ' 121) קבעה את דינה של רשות הדואר כדין המדינה לענין תשלומי ארנונה ותקפה נקבע עד יום ט"ז בניסן התשנ"א (31 במרס 1991).

תקפה המוגבל של ההוראה נקבע בהנחה כי במסגרת חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התש"ן-1990 יוסדר דינם של כלל התאגידים הסטטוטוריים, בעלי האופי הכלכלי לענין תשלומי חובה, לרבות ארנונה.

מאחר שעד יום ט"ז בניסן התשנ"א (31 במרס 1991) לא נקבע הסדר כאמור, מוצע להשוות את מעמדה של רשות הדואר, לענין תשלומי ארנונה, למעמדם של תאגידים סטטוטוריים אחרים ולקבוע כי דינה יהיה כדין המדינה.

---

1) ס"ח התשמ"ו, עמ' 97; התש"ן, עמ' 121 ו-128.

חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות)
(תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991

הגדרות 1. בחוק זה -

"דירה" - חדר או מערכת חדרים שנועדו לשמש יחידה שלמה ונפרדת למגורים, למעט חדר או מערכת חדרים כאמור במלון או בבית אבות;

"הפקודה" - פקודת מס הכנסה 1);

"חוק תיאומים בשל אינפלציה" - חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 2);

"מלאי עסקי" - כמשמעותו בסעיף 85(ג) לפקודה;

"תקופה מזכה" - התקופה שמיום פרסום חוק זה ועד יום כ"ט בטבת התשנ"ה (31 בדצמבר 1994);

כל שאר המונחים - כהגדרתם בפקודה.

אי שינוי יעוד 2. (א) דירה המהווה מלאי עסקי שהושכרה למגורים לתקופת שכירות רצופה של שנים עשר חדשים לפחות שתחילתה בתקופה המזכה, לא יראוה כאילו היתה בשל כך לנכס קבוע לענין הפקודה ולענין חוק תיאומים בשל אינפלציה.

(ב) דירה שהושכרה כאמור בסעיף קטן (א), ותקופת השכירות הרצופה מסתיימת ביום ט' בטבת התשנ"ו (1 בינואר 1996) או לאחר מכן, יראוה כאילו היתה לנכס קבוע ביום האמור.

תיקון חוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים) 3. בחוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים) (הוראת שעה), התש"ן-1990 3) -

(1) בסעיף 1, בפסקה (3) בסופה יבוא:

"או לשוכר שהוא חבר-בני-אדם שנקבע לענין זה על ידי נציב מס הכנסה בהודעה שפורסמה ברשומות, ושעיקר פעילותו היא למטרות מתן דיור לזכאים שנקבעו על ידי משרד הבינוי והשיכון, לקליטת עליה, לבריאות, או לסעד, והוא שוכר את הדירה כדי להשכירה מהסיבות האמורות ליחיד שאינו עובד באותו חבר-בני-אדם, ובלבד שהפעילות האמורה של החבר אינה למטרת רווח.";

(2) בסעיף 7, הסיפה המתחילה במילים "כ"ד בטבת" תימחק ובמקומה יבוא "ח' בטבת התשנ"ו (31 בדצמבר 1995)".

תיקון חוק לעידוד השקעות הון

4. בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 (4) -

(1) בסעיף 47(ב)(2), אחרי "או בסעיף 51(ב)" יבוא "או 53ג(ב),";

(2) אחרי סעיף 51 יבוא:

"חברה תושבת חוץ

52. על אף האמור בסעיפים 47 ו-51, חברה תושבת חוץ שהיא בעלת מפעל מאושר, תהא חייבת על הכנסתה החייבת מאותו מפעל במס חברות לפי סעיף 47(א1) בהתאם לשיעור השקעת החוץ שבה, ונוסף לכך במס בשיעור 15% על הכנסתה האמורה לאחר שנוכה ממנה מס החברות כאמור.

(3) בסעיף 53א, במקום הגדרת "סכום אינפלציוני" יבוא:

""סכום אינפלציוני" - הסכום המתקבל מצרוף שניים אלה:

(1) המחיר המקורי של חלק הקרקע המתייחס לחלק הנמכר מוכפל בשיעור עליית המדד ממועד רכישת הקרקע ועד מועד המכירה ובהפחתת המרכיב הבלתי קבוע;

לענין זה, "המרכיב הבלתי קבוע" - המחיר המקורי של חלק הקרקע המתייחס לחלק הנמכר, מוכפל בשיעור עליית המדד בתקופה שבה הקרקע היתה נכס בלתי קבוע לענין חוק תיאומים בשל אינפלציה, כשהסכום המתקבל מתואם מהמועד שבו הפכה הקרקע לנכס קבוע לענין החוק האמור או מהמועד שבו הובאה בחשבון כשינוי שלילי לענין החוק האמור, לפי המוקדם, ועד למועד המכירה;

(2) סכום השווה להוצאות הבניה שטרם הופחתו עד למועד המכירה כשהן מוכפלות בשיעור עליית המדד מהמועד שבו הובאו בחשבון כשינוי שלילי לענין חוק תיאומים בשל אינפלציה או מהמועד שבו היו לנכס קבוע לפי החוק האמור, לפי המוקדם, ועד ליום המכירה;";

(4) בסעיף 53ב -

(א) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בעליו של בנין להשכרה שהושכר לראשונה בתקופה שמיום כ"ב באלול התשנ"א (1 בספטמבר 1991) ועד תום שנת המס 1994, יהא זכאי להטבות המפורטות בסעיפים 53ג ו-53ד, אם לפחות מחצית משטח הרצפות של הבנין הן דירות שהיו מושכרות למגורים במשך 5 שנים לפחות מתוך 7 השנים שלאחר תום הבניה, ובלבד שלגבי מחצית משטח הרצפות של הבנין לא נעשתה מכירה כמשמעותה בסעיף 88 לפקודה לפני שחלפו 5 שנות השכרה.

(ג) (1) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), מי שבנה בנין להשכרה יהיה זכאי להטבות לפי סעיף קטן (א) או (ב), לפי הענין, גם אם מכר את הדירות שיש להשכירן כאמור בסעיף קטן (א) לפני שחלפו 5 שנות השכרה, ובלבד שמכר לפחות 50 דירות, לרוכש שהתחייב להשכיר את הדירות למגורים בהתאם לאמור בסעיף קטן (א) או (ב) והמכירה כלולה בתוכנית שאישרה המינהלה לפני תחילת הבניה.

(2) הנציב רשאי להתנות את מתן ההטבות כאמור בפסקה (1) בתנאים, לרבות מתן ערבויות לתשלום המס והפרשי ההצמדה וריבית כאמור בסעיף קטן (ה);

(3) אדם שרכש בנין להשכרה ממי שבנה אותו, כאמור בפסקה (1), והשכירו בהתאם לתנאים הקבועים בסעיפים קטנים (א) או (ב), יהא זכאי לגבי החלק שהושכר כאמור להטבות הקבועות בסעיף 53ג.".

(ב) סעיף קטן (ב) יסומן (ד) ובסופו יבוא "או (ב), לפי הענין";

(ג) סעיף קטן (ג) יסומן (ה)(1), אחרי "ובעל הבנין" יבוא "או משכיר הבנין, לפי הענין," ובסופו יבוא:

"(2) רכש אדם בנין להשכרה ולא מילא את מלוא התחייבויותיו כאמור בסעיף קטן (ג), ישלם בונה הבנין את המס שהופטר ממנו בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מהמועד שבו צריך היה לשלם את המס אילו לא ניתן הפטור, ועד המועד שבו שולם בפועל."

(5) בסעיף 53ג -

(א) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "ואולם לגבי בנין להשכרה שהושכר לראשונה בתקופה שמיום כ"ב באלול התשנ"א (1 בספטמבר 1991) ועד תום שנת המס 1995, שיעור הפחת על דירה שהיתה מושכרת למגורים בשנת המס יהיה 20%; הושכרה הדירה למגורים במשך חלק משנת המס, יהא בעל הדירה זכאי לחלק יחסי מהפחת האמור.

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "סעיף 47" יבוא "47(א), (א1) או (ג), לפי הענין" ובמקום "בסעיף 47(א) ו-(ג)" יבוא "בסעיפים האמורים;"

(ג) בסופו יבוא:

"(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב), על הכנסה של חברה תושבת חוץ ממכירת בנין להשכרה או חלק ממנו יחול מס חברות לפי סעיף 47(א1) בהתאם לשיעור השקעת החוץ שבה ונוסף לכך מס בשיעור 15% על ההכנסה האמורה לאחר שנוכה ממנה מס החברות כאמור.

(ה) היתה ההכנסה החייבת מבנין להשכרה קטנה מסכום הפחת שבעל הבנין זכאי לו לפי סעיף קטן (א), וטרם חלפו חמש שנים מתחילת ההשכרה, יותר סכום הפחת העולה על 10% בניכוי או בקיזוז, לפי הענין, רק כנגד הכנסה ממפעל מאושר או ממכירת בנין להשכרה שעל מכירתו חלות הוראות סעיף קטן (ב); לענין זה, "סכום פחת העולה על 10%" - לרבות הפסד שנוצר בשלו ולרבות ניכוי בשל פחת שהותר בגינו."

(6) אחרי סעיף 53ד יבוא:

"איגוד תושבי חוץ 53ה. (א) תושב חוץ המוכר מניה באיגוד מקרקעין של תושבי חוץ יהיה פטור ממס שבח מקרקעין בשל מכירת המניה.

(ב) תושב חוץ הרוכש מניה באיגוד מקרקעין של תושבי חוץ, והרכישה נעשתה במישרין מאת האיגוד, יהיה פטור ממס רכישה בשל רכישת המניה.

(ג) בסעיף זה, "איגוד מקרקעין של תושבי חוץ" - חברה שהיא איגוד מקרקעין כהגדרתו בחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963, שאושרה לענין זה על ידי הנציב ושנתקיימו לגביה כל אלה:

(1) כל בעלי מניותיה הם יחידים שהיו תושבי חוץ בעת רכישת המניות ואף אחד מהם אינו בעל שליטה בחברה כהגדרתו בסעיף 3(ט) לפקודת מס הכנסה;

(2) יש בה לפחות 50 בעלי מניות שהם יחידים;

(3) עיקר עיסוקה בנית בתים, השכרתם, או מכירתם ובבעלותה 50 דירות לפחות.

תיקון פקודת מס הכנסה

5. בפקודת מס הכנסה 5) -

(1) בסעיף 63, בסופו יבוא:

"(ד) שר האוצר רשאי לקבוע בצו סוגי שותפויות שיראו אותן לענין פקודה זו כחברה; קבע כאמור, יראו את השותפות לענין פקודה זו כאילו היא חברה, וסכום שחילקה השותפות לשותפים יראוהו כדיבידנד;

לענין זה "שותפות" - שותפות שיחידותיה הוצאו לפי תשקיף והן רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב או בורסה אחרת שקבע שר האוצר לענין זה.".

(2) בסעיף 85(ד)(2), אחרי "התשמ"א-1981" יבוא "או פרק שביעי 1 לחוק העידוד".

תיקון חוק תיאומים בשל אינפלציה

6. בסעיף 7(ב) לחוק תיאומים בשל אינפלציה, אחרי "או לפי סעיף 47 לחוק מס שבח" יבוא "או לפי פרק שביעי 1 לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959" 6).

תיקון חוק מס שבח מקרקעין

7. בחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963 7) -

(1) האמור בסעיף 57 יסומן (א) ובסופו יבוא:

"(ב) מכירה ורכישה של יחידות השתתפות בשותפות רשומה שעיקר עיסוקה בניה או השכרת דירות, תהא פטורה ממס אם יחידות ההשתתפות נסחרות בבורסה לניירות ערך כאמור בסעיף קטן (א)."

(2) אחרי סעיף 72 יבוא:

"שלילת פטור לדירה בבנין להשכרה

72א. על אף האמור בכל דין, מכירת דירה בידי מי שהיה זכאי להטבות בשלה לפי פרק שביעי 1 לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, לא יחול לגביה פטור ממס או דחיית מס."

תיקון חוק מס ערך מוסף

8. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, בסעיף 31 (1א), במקום "שמונה שנים לפחות" יבוא "חמש שנים לפחות".

תיקון חוק להשקעות משותפות בנאמנות

9. בחוק להשקעות משותפות בנאמנות, התשכ"א-1961 ( ) -

(1) במקום סעיף 1 יבוא:

"הגדרות

1. בחוק זה -

"חוק ניירות ערך" - חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968(9);

"נייר ערך", "בורסה", "הרשות" - כמשמעותם בחוק ניירות ערך;

"נכסים" - נכסים אלה, כולם או חלקם: נייר ערך הרשום למסחר בבורסה או הנסחר בה, נייר ערך שמוציאה המדינה, נייר ערך חוץ, מזומנים, ונכס אחר שקבע שר האוצר בתקנות ובתנאים שקבע;

"קרן" - קרן להשקעות משותפות בנאמנות;

"קרן פתוחה" - קרן שמנהלה חייב לפדות את יחידותיה לפי דרישת המחזיק בהן, בהתאם להוראות חוק זה;

"קרן סגורה" - קרן שיחידותיה אינן ניתנות לפדיון, ואשר מתנהלת בהתאם להוראות חוק זה".

(2) בסעיף 2, במקום "בניירות ערך" יבוא "בנכסים";

(3) בסעיף 4, במקום "של ניירות ערך" יבוא "של נכסים";

(4) בסעיף 7 -

(א) אחרי פיסקה (2) יבוא:

"(2א) אם הקרן תהיה קרן פתוחה או קרן סגורה;"

(ב) בפיסקה (9), הסיפה המתחילה במלים "ובמיוחד החלק מנכסיה" - תימחק;

(5) אחרי הכותרת של הפרק השלישי יבוא "סימן א': קרן פתוחה".

(6) בסעיף 10 -

(א) במקום סעיף קטן (א), יבוא:

(א) המחיר שבו יציע מנהל קרן פתוחה יחידות לציבור (בסימן זה - מחיר יחידה) יהיה כלהלן:

(1) ביום הראשון להצעת היחידות - מחיר השווה לערך הנקוב של היחידה;

(2) בכל מועד אחר - מחיר השווה למחיר הקניה של נכסי הקרן כשהוא מחולק בכלל מספר יחידותיה (בסימן זה - מחיר יסודי).

(א1) מנהל קרן פתוחה רשאי להוסיף על מחיר יחידה סכום ששיעורו ייקבע על ידו בתשקיף (להלן - הוספה); ההוספה תהווה חלק משכרו של מנהל הקרן ולא תועבר לחשבון הקרן."

(ב) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) מחירי מכירה וקניה של נכסי קרן פתוחה ייקבעו בכל יום שבו מתקיים מסחר בבורסה, וכבסיס לחישוב מחיר יסודי ומחיר פדיון תשמש בכל עת הקביעה התכופה לאחריו.";

(7) בסעיף 12, אחרי "לכל בעל יחידה" יבוא "בקרן פתוחה";

(8) בסעיף 13, אחרי "על יחידה בקרן" יבוא "פתוחה", ובמקום "ניירות ערך או מזומנים" יבוא "נכסים";

(9) אחרי סעיף 13 יבוא:

"סימן ב': קרן סגורה

מחיר יחידה

13א. (א) המחיר שבו יציע מנהל קרן סגורה יחידות לציבור (בסימן זה - מחיר היחידה) יהיה כדלהלן:

(1) בהנפקה ראשונה - מחיר השווה לערך הנקוב של היחידה;

(2) בהנפקה אחרת - מחיר שייקבע במכרז שיקיים מנהל הקרן, ודרך עריכת המכרז ותנאיו יובאו בתשקיף; נקבע במכרז מחיר הנמוך ממחיר הקניה של נכסי הקרן הסגורה מחולק לכלל מספר יחידותיה, לא יועברו כספים מחשבון מזמין יחידות בקרן, ולא יוקצו לו יחידות בקרן.

(ב) מנהל קרן סגורה רשאי להוסיף על מחיר היחידה הוספה; ההוספה תהווה חלק משכרו של מנהל הקרן ולא תועבר לחשבון הקרן.

(ג) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות הוראות לענין חישוב שווים של נכסי קרן סגורה לצורך קביעת מחיר הקניה של נכסי קרן סגורה.

הקצאת יחידות והעברת כספים

13ב.(א) במועד הקצאת היחידות כאמור בסעיף קטן (ב) יועברו הכספים מחשבון מזמין יחידות בקרן תמורת היחידות שהוקצו לו; מנהל הקרן יעביר לקרן במועד האמור סכום במזומנים השווה למחיר היחידות שהוקצו.

(ב) היחידות המוצעות יוקצו למזמינים במועדים הבאים:

(1) בהנפקה ראשונה - ביום העסקים הראשון לאחר תום התקופה להגשת ההזמנות;

(2) בהנפקה אחרת - ביום העסקים הראשון לאחר קביעת תוצאות המכרז.

(ג) עלו ההזמנות שהוגשו על סך היחידות המוצעות, יבצע מנהל הקרן את הקצאת היחידות המוצעות בדרך ובאופן שצויינו בתשקיף.

הודעה על תוצאות ההצעה

13ג. ביום העסקים הראשון לאחר תום התקופה להגשת ההזמנות או מועד קביעת תוצאות המכרז, לפי המאוחר שביניהם, ימסור מנהל קרן סגורה הודעה בדבר תוצאות ההצעה שבתשקיף לרשות, לבורסה ולרשם החברות, לפי הפרטים שקבע שר האוצר בתקנות, ויפרסמה בשני עיתונים בעלי תפוצה רחבה.

ערך נכסים מזערי ומספר מזערי של בעלי יחידות

13ד. פחת מספר ההזמנות שהוגשו או מספר המזמינים בהנפקה ראשונה של קרן סגורה מהסכום המזערי של נכסים או מהמספר המזערי של בעלי יחידות שקבע שר האוצר בתקנות, לא יועברו כספים מחשבונות מזמיני היחידות בקרן.

רישום של יחידות למסחר ומחירן

13ה. (א) מנהל קרן סגורה יגיש בקשה לרישום יחידות הקרן למסחר סמוך לפני היום שבו יוצעו יחידות הקרן לציבור.

(ב) יחידות קרן סגורה לא יוצעו לציבור אלא לאחר שמנהל הקרן קיבל אישור עקרוני של הבורסה לרישום יחידות הקרן למסחר.

(ג) מחירי היחידות הנסחרות ייקבעו במסחר בבורסה.

אי-רישום יחידות למסחר או מחיקתן

13ו. (א) לא נרשמו יחידות קרן סגורה למסחר בבורסה -

(1) לא יועברו כספים מחשבונות מזמיני היחידות בקרן;

(2) מנהל הקרן יודיע על כך לרשות ביום העסקים הראשון לאחר תום התקופה להגשת ההזמנות, בדרך שתורה הרשות;

(3) מנהל הקרן יפרסם על כך הודעה בדרך ובמועד שקבע שר האוצר בתקנות.

(ב) נמחקו יחידות קרן סגורה מהמסחר, תפורק הקרן.

תנאים להחזקת נכסים ולניהולם

13ז. שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות תנאים שבהם רשאית קרן סגורה להחזיק נכסים מסוגים שונים, ואת הדרך לניהולם.

סימן ג': הוראות משותפות

השקעת כספי הקרן 13ח. (א) מנהל קרן ישקיע את כספי הקרן בהתאם למדיניות ההשקעות של הקרן כפי שנקבעה בהסכם הנאמנות ובתשקיף הקרן.

(ב) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות, דרך כלל או לסוגי קרנות, תקופה שבה מנהל קרן המציעה את יחידותיה לציבור לראשונה יהיה רשאי להשקיע את כספי הקרן שלא לפי האמור בסעיף קטן (א)."

(10) בסעיף 14, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות הוראות לעניין השיעורים שמנהל קרן רשאי להשקיע בנכסים שאינם ניירות ערך עבור קרן שבניהולו."

(11) במקום סעיף 15 יבוא:

"נכסים 15. מנהל הקרן לא יקנה עבור קרן בניהולו אלא נכסים כמשמעותם בסעיף 1.

הגבלות על עסקאות 15א. (א) הנאמן יקבע סוגי עסקאות המהותיות לקרן או העלולות להיות נגועות בניגוד עניינים בין ענינם של מחזיקי היחידות בקרן לבין ענינו של מנהל הקרן או של חברה השולטת בו או של חברה בשליטתה של חברה כאמור, ואשר מנהל קרן לא יהיה רשאי לבצען אלא אם כן קיבל לכך אישור מראש של דירקטוריון מנהל הקרן או של ועדה מועדותיו.

(ב) מנהל קרן לא יבצע עסקה מהסוג שקבע הנאמן כאמור בסעיף קטן (א), אלא בתנאים שנקבעו כאמור."

(12) במקום סעיף 17 יבוא:

"עסקאות במזומנים ועסקאות באשראי 17. (א) עסקה של מנהל קרן עבור קרן שבניהולו תיעשה במזומנים, ואולם שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות סוגי נכסים שאינם ניירות ערך שעסקה בהם ניתן לבצע באשראי ושיעור הנכסים שיירכשו באשראי כאמור מתוך שווים של כלל נכסי הקרן.

(ב) על אף האמור בסעיף 23(א), נכסי קרן שנרכשו באשראי כאמור בסעיף קטן (א) יהיו ניתנים לשעבוד או למישכון."

(13) בסעיף 33, אחרי הגדרת "ניירות ערך חייבי מס" יבוא:

""זכות במקרקעין", "זכות באיגוד" "איגוד מקרקעין", "מס שבח" ו"מס רכישה" - כהגדרתם בחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963( ) (להלן - חוק מס שבח)".

(14) אחרי סעיף 35 יבוא:

"קרן סגורה 35א. (א) על אף האמור בסעיף 35(א), על הכנסה של קרן סגורה מהחזקה, השכרה או שימוש במקרקעין, ועל הכנסה הנובעת ממכירת זכות במקרקעין או ממכירת זכות באיגוד מקרקעין, יחולו שיעורי המס הקבועים בסעיפים 126 ו-127 לפקודה, או שיעור מס מופחת או פטור החלים לפי כל דין על חבר-בני-אדם.

(ב) על הכנסה אחרת של קרן סגורה ועל יחידותיה יחולו ההוראות החלות על קרן מסוייגת ועל יחידה פטורת מס."

(15) בסעיף 39א -

(א) בכותרת השוליים, אחרי "רווח הון" יבוא "ומס שבח";

(ב) אחרי "רווח הון" יבוא "או שבח", במקום "שנבע" יבוא "שנבעו", ובמקום "פטור" יבוא "פטורים";

(16) אחרי סעיף 39א יבוא:

"פטור ממס ברכישת יחידה בקרן סגורה 39ב. רכישת יחידה בקרן סגורה אשר בין נכסיה יש מקרקעין תהיה פטורה ממס רכישה."

(17) בסעיף 46, אחרי פסקה (2) יבוא:

"(2א) דירקטוריון הבורסה החליט למחוק מהמסחר בבורסה את היחידות של קרן סגורה;"

(18) בסעיף 48 -

(א) בסעיף קטן (א)(2), אחרי "הוראות סעיף 13" יבוא "או 13ב סעיפים קטנים (א) או (ב)";

(ב) בסעיף קטן (ב), אחרי פסקה (2) יבוא:

"(2א) קנה או מכר נכסים עבור קרן בניגוד להוראות סעיף 15;

(2ב) ביצע עסקה עבור קרן בניגוד להוראות סעיף 15א;"

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פרוטוקול החלטות הממשלה
(החלטות מצורפות)
אשר קיבלו תוקף ביום ה', כ"ב בתמוז התשנ"א-4.7.1991

1513(ע/150). גיוס עולים חדשים למשטרת ישראל

1514(חק/799). הצעת-חוק תאגידים במצוקה (הכנת חקיקה), התשנ"א-1991 של ח"כ ע. עלי (מס. תחרע"ט)

1515(חק/800). הצעת-חוק הבחירות לכנסת (תיקון - זכות הצבעה לאזרחי ישראל בחוץ לארץ), התשנ"א-1991 של ח"כ י. צידון (מס. תחר"פ)

1516(חק/801). הצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון - מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991 של ח"כ א. נמיר (מס. תחרפ"א)

1517(חק/802). הצעת-חוק הביטוח הלאומי (תיקון - מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991 של ח"כ א. נמיר (מס. תחרפ"ב)

1518(חק/803). הצעת-חוק צער בעלי חיים (גידול בעלי חיים לבשר בתנאים נוחים), התשנ"א-1991 של ח"כ א. פורז (מס. תחרפ"ה)

1519(חק/804). הצעת-חוק רשות השידור (תיקון מס'), התשנ"א-1991 של ח"כ י. צבן (מס. תחרפ"ו)

1520(חק/805). הצעת-חוק המצבות (שמות ותאריכים), התשנ"א-1991 של ח"כ ש. שטרית (מס. תחרפ"ח)

1521(חק/806). הצעת-חוק הרשויות המקומיות (הסעת ילדים נכים), התשנ"א-1991 של ח"כ ע. סולודר (מס. תחרפ"ד) - ערר

1522(חק/807). הצעת-חוק הסדרת פעולתם של שתדלנים בכנסת, התשנ"א-1991 של ח"כ ח. מירום וח. קורפו (מס. תחרפ"ז) - ערר

בפרוטוקול זה 27 דפים.

ש מ ו ר

1523(חק/809). טיוטת חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס. 13), התשנ"א-1991 - המשך הדיון

1524(חק/810). טיוטת חוק מסים עקיפים (העברת מסים לאוצר המדינה), התש"ן-1990

1525(חק/811). טיוטת חוק לתיקון חוק הטיס (תיקון) התשנ"א-1991

1526(תמ/44). קליטת שידורי ערוץ 2 בגליל ובנגב

1527(תמ/45). משך הטיפול בתביעות לקיצבת נכות כללית מהמוסד לביטוח לאומי

1528(תמ/46). מס קניה על אביזרי בטיחות לרכב - דיווח

1529(תמ/48). איחוד הבחירות לכלל הרשויות המקומיות - ההיבטים הכלכליים

1530(חק/812). קביעת עמדת הממשלה לגבי הצעות חוק של חברי כנסת שמספריהן: תתרצ"ב; תתרצ"ד; תתרצ"ו; תתרצ"ט; תתש"ב

1531(חק/814). הצעת חוק מס שבח מקרקעין (פרטו בהגדלת שטח בניה) (הוראת שעה), התשנ"א-1991 של חה"כ א. כץ-עוז (מס' תתרצ"ב)

1532(חק/815). הצעת חוק הלוואות לדיור (תיקון), התשנ"א-1991 של חה"כ א. דיין (מס' תתרצ"ד)

1533(חק/817). הצעת חוק הרופאים הוטרינרים (תיקון - מניעת ניגוד עניינים), התשנ"א-1991 של חה"כ ר. כהן (מס' תתרצ"ו)

1534(חק/818). הצעת חוק שירות המדינה (גימלאות) (תיקון - תגמולים לשוטר נכה), התשנ"א-1991 של חה"כ ש. ארבלי אלמוליגו ונ. ארד (מס' תתרצ"ט)

1535(חק/820). הצעת חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון), התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס' תתש"ב)

1536. מינוי לרשות הגנים הלאומיים

<u>החלטת ועדת שרים לענייני עליה , מיום ד' בתמוז התשנ"א (16.6.1991), אשר קיבלה תוקף ביום כ"ב בתמוז התשנ"א (4.7.1991)</u>

1513(ע/150). <u>גיוס עולים חדשים למשטרת ישראל</u>

מ ח ל י ט י ם, לאשר את בקשתו של המפקח הכללי של משטרת ישראל, לגייס למשטרה 100 עולים חדשים לאחר שסיימו אולפן לעברית ויעמדו בדרישות הגיוס למשטרה. שכרם של המגוייסים ישולם בשנה הראשונה על-ידי הממשלה, ובתום השנה הראשונה תמשיך משטרת ישראל להעסיקם כשוטרים, על-חשבון תקניה.

<u>החלטות ועדת שרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק , מיום ה' בתמוז התשנ"א (17.6.1991), אשר קיבלו תוקף ביום כ"ב בתמוז התשנ"א (4.7.1991)</u>

1514(חק/799). <u>הצעת-חוק תאגידים במצוקה (הכנת חקיקה), התשנ"א-1991 של ח"כ ע. עלי (מס. תתרע"ט)</u>

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק תאגידים במצוקה (הכנת חקיקה), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת עובדיה עלי (מס. תתרע"ט).

1515(חק/800). <u>הצעת-חוק הבחירות לכנסת (תיקון - זכות הצבעה לאזרחי ישראל בחוץ לארץ), התשנ"א-1991 של ח"כ י. צידון (מס. תתר"פ)</u>

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק הבחירות לכנסת (תיקון - זכות הצבעה לאזרחי ישראל בחוץ לארץ), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת י. צידון (מס. תתר"פ).

1516(חק/801). הצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון - מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991 של ח"כ א. נמיר (מס. תתרפ"א)

מ ח ל י ט י ם, בהתייחס להצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון - מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991 של חברת הכנסת א. נמיר (מס. תתרפ"א):-

א. להטיל על הממונה על יחסי העבודה, במשרד העבודה והרווחה לבדוק עם חברת הכנסת המציעה ועם שר העבודה את עמדתם לגבי סעיף 16 בהצעת החוק לאור הערותיהם של חברי ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק;

ב. בהמשך לנ"ל -

(1) לדחות את המשך הדיון בענין קביעת עמדה לגבי הצעת החוק עד אשר תסתיימנה הבדיקות כאמור;

(2) אם הצעת החוק תועלה לדיון בכנסת בטרם קבעה ועדת השרים עמדה כמבוקש, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד לה.

1517(חק/802). הצעת-חוק הביטוח הלאומי (תיקון - מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991 של ח"כ א. נמיר (מס. תתרפ"ב)

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון - מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991 של חברת הכנסת א. נמיר (מס. תתרפ"ב).

1518(חק/803). הצעת-חוק צער בעלי חיים (גידול בעלי חיים לבשר בתנאים נוחים), התשנ"א-1991 של ח"כ א. פורז (מס. תתרפ"ה)

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק צער בעלי חיים (גידול בעלי חיים לבשר בתנאים נוחים), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת א. פורז (מס. תתרפ"ה).

1519(חק/804). <u>הצעת-חוק רשות השידור (תיקון מס'), התשנ"א-1991 של ח"כ י. צבן (מס. תתרפ"ו)</u>

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק רשות השידור (תיקון מס.), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת י. צבן (מס. תתרפ"ו).

1520(חק/805). <u>הצעת-חוק המצבות (שמות ותאריכים), התשנ"א-1991 של ח"כ ש. שטרית (מס. תתרפ"ח)</u>

מ ח ל י ט י ם, בהתייחס להצעת חוק המצבות (שמות ותאריכים), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת ש. שטרית (מס. תתרפ"ח):-

א. לדחות את המשך הדיון בענין קביעת עמדה לגבי הצעת החוק האמורה, למשך שבועים ימים;

ב. בהמשך לנ"ל - אם הצעת החוק תועלה לדיון בכנסת בטרם קבעה ועדת השרים לגביה עמדה כמבוקש, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה, להתנגד לה.

1521(חק/806). <u>הצעת-חוק הרשויות המקומיות (הסעת ילדים נכים), התשנ"א-1991 של ח"כ ע. סולודר (מס. תתרפ"ד) - ערר</u>

מ ח ל י ט י ם, בהתייחס להצעת חוק הרשויות המקומיות (הסעת ילדים נכים), התשנ"א-1991 של חברת הכנסת ע. סולודר (מס. תתרפ"ד):-

א. להטיל על משרד התחבורה לבדוק עד לישיבתה הקרובה של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק, את ענין התקנת תקנות לפתרון הנושא נשוא הצעת החוק;

ב. בהמשך לנ"ל - אם הצעת החוק האמורה תועלה לדיון בכנסת בטרם קבעה ועדת השרים לגביה עמדה, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה, להתנגד לה.

1522(חק/807). <u>הצעת-חוק הסדרת פעולתם של שתדלנים בכנסת, התשנ"א-1991 של ח"כ ח. מירום וח. קורפו (מס. תתרפ"ז) - ערר</u>

מ ח ל י ט י ם, בהתייחס להצעת חוק הסדרת פעולתם של שתדלנים בכנסת, התשנ"א-1991 של חברי הכנסת ח. מירום וח. קורפו (מס. תתרפ"ז):-

א. לדחות את המשך הדיון בענין קביעת עמדה לגבי הצעת החוק האמורה;

ב. בהמשך לנ"ל - אם הצעת החוק תועלה לדיון בכנסת בטרם קבעה ועדת השרים לגביה עמדה, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה, להתנגד לה.

1523(חק/809). <u>טיוטת חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס. 13), התשנ"א-1991 - המשך הדיון</u>

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/793 של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק, מיום כ"ח בסיון התשנ"א (10.6.91), ובהתייחס לנוסח טיוטת חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס. 13) התשנ"א-1991 המצורפת (דפים 20-13):-

א. בסעיף 65ח' המוצע -

(1) בסעיף קטן (א) יוסף: "המקצועות יפורטו בתוספת ד' לפקודה;

(2) למחוק סעיף קטן (ב);

(3) בסעיף קטן (ג), למחוק את המלים: "בהתייעצות עם שר העבודה והרווחה",

ב. למחוק את סעיף 70 המוצע;

ג. בסעיף 55א' במקום הנוסח המוצע, יבוא: "שר הבריאות רשאי להתקין תקנות בדבר מניעת סיכונים לבריאות ממוצרים המכילים חומרים רעילים או העלולים להכיל חומרים רעילים (להלן - מוצרים), אף אם החומר הרעיל אינו מפורט בתוספת";

ד. במקום הנוסח המוצע בסעיף 55ב', יבוא: "בתקנות כאמור רשאי שר הבריאות לקבוע מפרטים לבדיקתם ולסימונם של מוצרים, הכל לשם הגנה על בריאות המשתמש בהם";

ה. בסעיף 55ג' המוצע, יימחקו המלים: "שאיננו ממלא אחריהם", והמלים: "ולא יעשה בו שימוש", ויוספו המלים: "אלא בהתאם להוראות התקנות";

ו. בסעיף 55ד' המוצע, במקום המלים: "אם המוצר אינו חיוני או שיש לו תחליף סביר", יבוא: חמור, או העלול לגרום סיכון בריאותי חמור";

ז. בסעיף 55ה' המוצע, אחרי המלים: "חיבואן של מוצר", יוסף:"לגביו קיים חשש סביר כי נמצא בו חומר רעיל";

ח. להטיל על משרד הבריאות בהתייעצות עם משרד העבודה והרווחה להגדיר - "מוצר";

ט. בסעיף 55ו' המוצע יובהר, כי לגבי מצרכים לא תהיה כפילות עם ההוראות שבחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים.

1524(חק/810). <u>טיוטת חוק מסים עקיפים (העברת מסים לאוצר המדינה), התש"ן-1990</u>

מ ח ל י ט י ם, בזיקה להחלטה מס. כל/82 של ועדת השרים לעניני כלכלה, מיום כ"ח בסיון התשנ"א (10.6.91), שעניינה טיוטת חוק מסים עקיפים (העברת מסים לאוצר המדינה), התש"ן-1990:-

א. בסעיף 1 של הטיוטה, במקום: "ושהנהלתו" יבוא: ושניהולו";

ב. לאשר בכפוף לעיל, את טיוטת החוק, המצורפת (דף 21).

1525(חק/811). טיוטת חוק לתיקון חוק הטיס (תיקון) התשנ"א-1991

מ ח ל י ט י ם, בהתייחס לטיוטת חוק לתיקון חוק הטיס (תיקון), התשנ"א-1991:-

א. במקום הנוסח המוצע לסעיף (א), יבוא - רופא המטפל בעובד טיס, והרופא יודע כי האיש הוא עובד טיס, והוא מאבחן אצלו מחלה, וסבור כי אותו עובד טיס, בהשתמשו ברשיונו, עלול לסכן את עצמו או את זולתו מחמת אותה מחלה, ידווח על המחלה לרופא מינהל התעופה האזרחית שקבע שר הבריאות בהתייעצות עם שר התחבורה (להלן - רופא המינהל);

ב. ברישא של סעיף (ב) בטיוטה, במקום: "הרשות הרפואית רשאית", יבוא: "רופא המינהל רשאי", ואחרי המלים: "במערכת הבטחון על שלוחותיה", יוסף: "לגבי מחלתו של עובד הטיס";

ג. ברישא של סעיף (ג) בטיוטה, במקום: "קבלה הרשות הרפואית", יבוא: "קבל רופא המינהל", ובהמשך הסעיף - במקום: "תודיע לרשות הרישוי שקבע שר התחבורה בתקנות את המלצתה לענין מתן רשיון כעובד טיס, התלייתו או ביטולו", יבוא: "יודיע לרשות הרישוי שקבע שר התחבורה, על המלצתו בענין מתן רשיון לעובד טיס, התלייתו או ביטולו";

ד. בסעיף (ו) של הטיוטה, אחרי המלים: "מי שבידו רשיון", יוסף: "או מבקש רשיון";

ה. לאשר בכפוף לעיל, את טיוטת החוק, המצורפת (דפים 23-22).

<u>החלטות ועדת שרים לעניני תיאום ומינהל, מיום ה' בתמוז התשנ"א (17.6.1991), אשר קיבלו תוקף ביום כ"ב בתמוז התשנ"א (4.7.1991)</u>

1526(תמ/44). קליטת שידורי ערוץ 2 בגליל ובנגב

מ ח ל י ט י ם בהתייחס לקליטת שידורי הערוץ השני בגליל ובנגב:-

ש מ ו ר

א. ועדת השרים לעניני תיאום ומינהל רושמת לפניה את התכנית לפריסת מערך המשדרים, כפי שהוצגה בפניה על-ידי משרד התקשורת ומינהלת ההקמה של הרשת השניה לטלוויזיה ורדיו - לפי המצורף (דפים 24-27).

ב. ועדת השרים פונה אל שר האוצר בבקשה להקצות כ-11 מליון שקל בשליש הראשון של שנת התקציב 1991, למימון ביניים, לצורך הקמת תחנותשידור בשער הנגב ובגליל, על-פי תכניות משרד התקשורת ומינהלת ההקמה.

1527(תמ/45). <u>משך הטיפול בתביעות לקיצבת נכות כללית מהמוסד לביטוח לאומי</u>

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. תמ/33 מיום י' בניסן התשנ"א (25.3.91):-

א. 1) החלטה על דרגת אי-כושר של תובעים שנכותם הרפואית חמורה תתקבל תוך 3 שבועות מיום קבלת התביעה במוסד לביטוח לאומי, ובלבד שכל המסמכים הרפואיים והתעסוקתיים צורפו לתביעה, בהתאם להנחיות המצורפות לטופס התביעה.

2) לנכה יוסבר כי משך הטיפול בתביעה תלוי בהמצאת מסמכים ושיתוף פעולה מצידו, לרבות התיצבות לבדיקות.

ב. המוסד לביטוח לאומי יפעיל הליכי בקרה על טיפול בתביעות המתמשך מעבר לחודשיים. הבקרה תערך על-ידי כל דרגי הניהול בסניפים ובאופן מדגמי על-ידי "מדריכים מפקחים" של המשרד הראשי של המוסד.

ג. ועדת השרים רושמת לפניה כי:-

1) שיטת מעקב ממוחשבת אשר תאפשר בקרה שיטתית על מהלך הטיפול בכל התביעות בזמן אמיתי נמצאת בתהליך פיתוח. המועד הצפוי להפעלה הוא אפריל 1992;

2) עם הפעלת המערכת יהיו בידי המוסד כלי בקרה שיאפשרו פעולות נוספות לקיצור ההליכים.

3) בזמן הטיפול בתביעה דואג המוסד לביטוח הלאומי להפנות תובעים שאין להם מקורות קיום, להגיש תביעה להבטחת הכנסה על-פי חוק ביטוח לאומי על-מנת שקיומם יובטח עד שיוחלט בתביעתם.

1528(תמ/46). <u>מס קניה על אביזרי בטיחות לרכב - דיווח</u>

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. תמ/24 של ועדת השרים לעניני תיאום ומינהל מיום י"ח באדר התשנ"א (4.3.91), לרשום כי ההחלטה האמורה שענינה מיסי יבוא על רכב נוסעים - בוצעה.

1529(תמ/48). <u>איחוד הבחירות לכלל הרשויות המקומיות - ההיבטים הכלכליים</u>

מ ח ל י ט י ם, להטיל על צוות בהרכב המפקח על הבחירות והיועצים המשפטיים של משרד הפנים ומשרד הכלכלה והתכנון, לגבש הצעה בענין איחוד הבחירות לכלל הרשויות המקומיות.

<u>החלטות ועדת שרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, מיום ז' בתמוז התשנ"א (19.6.1991), אשר קיבלו תוקף ביום כ"ב בתמוז התשנ"א (4.7.1991)</u>

1530(חק/812). <u>קביעת עמדת הממשלה לגבי הצעות חוק של חברי כנסת שמספריהן: תתרצ"ב; תתרצ"ד; תתרצ"ו; תתרצ"ט; תתש"ב</u>

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה ומכוח החלטה מס' 870 (חק/368) של הממשלה מיום כ"א באלול התשמ"ט (21.9.89) לקבוע כדלקמן, את עמדת הממשלה לגבי הצעות החוק הבאות של חברי כנסת (החלטות חק/813 - חק/820):-(*)

(הערה: הוגש ערר על החלטות חק/813, חק/816 וחק/819 והן לא צורפו לפרוטוקול החלטות הממשלה)

1531(חק/814). <u>הצעת חוק מס שבח מקרקעין (פרטו בהגדלת שטח בניה) (הוראת שעה), התשנ"א-1991 של חה"כ א. כץ-עוז (מס' תתרצ"ב)</u>

מ ח ל י ט י ם, להתנגד להצעת החוק מס שבח מקרקעין (פטור בהגדלת שטח בניה) (הוראת שעה), התשנ"א-1991 של חה"כ א. כץ-עוז (מס' תתרצ"ב);

1532(חק/815). <u>הצעת חוק הלוואות לדיור (תיקון), התשנ"א-1991 של חה"כ א. דיין (מס' תתרצ"ד)</u>

מ ח ל י ט י ם, להתנגד להצעת החוק הלוואות לדיור (תיקון), התשנ"א-1991 של חה"כ א. דיין (מס' תתרצ"ד);

1533(חק/817). <u>הצעת חוק הרופאים הוטרינרים (תיקון - מניעת ניגוד עניינים), התשנ"א-1991 של חה"כ ר. כהן (מס' תתרצ"ו)</u>

מ ח ל י ט י ם, לתמוך בהצעת חוק הרופאים הוטרינרים (תיקון - מניעת ניגוד עניינים), התשנ"א-1991 של חה"כ ר. כהן (מס' תתרצ"ו);

1534(חק/818). <u>הצעת חוק שירות המדינה (גימלאות) (תיקון - תגמולים לשוטר נכה), התשנ"א-1991 של חה"כ ש. ארבלי אלמוליגו ון. ארד (מס' תתרצ"ט)</u>

מ ח ל י ט י ם, לתמוך בהצעת חוק שירות המדינה (גימלאות) (תיקון - תגמולים לשוטר נכה), התשנ"א-1991 של חה"כ ש. ארבלי אלמוליגו ון. ארד (מס' תתרצ"ט);

1535(חק/820). <u>הצעת חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון), התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס' תתש"ב)</u>

מ ח ל י ט י ם, להתנגד להצעת חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון), התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס' תתש"ב).

ש מ ו ר

<u>החלטה מצורפת על-פי סעיף 19 בתקנון לעבודת הממשלה -אשר קיבלה תוקף ביום כ"ב בתמוז התשנ"א (4.7.1991)</u>

.1536 <u>מינוי לרשות הגנים הלאומיים</u>

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 10 לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע ואתרי לאום, התשכ"ג-1963, לאשר את מינויו על-ידי השר לאיכות הסביבה של פרופ' יהושע קניאל, כחבר רשות הגנים הלאומיים, ואת ביטול המינוי של מר אברהם זהר.

נוסח 17.6.91

חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס' 13), התשנ"א - 1991

הוספת סעיף 24א

1. אחרי סעיף 24 לפקודת בריאות העם, 1940[1] (להלן-הפקודה) יבוא:

"אישור להקמת בית חולים

24א.(א) לא יקים אדם בית חולים כללי אלא אם כן קיבל אישור לכך מראש מאת המנהל; לענין סעיף זה, "הקמה" - לרבות בניה, הרחבה, הוספת מחלקה, שינוי יעוד של מחלקה או של מיטות, וכן הסבה או התאמה של מבנה קיים לבית חולים.

(ב) המנהל יתן אישור כאמור בסעיף קטן (א), בהתחשב בשיקולים רפואיים, ובנוסף לכך בשיקולים הבאים בלבד -

(1) הקמת בית החולים והפעלתו השוטפת לא יטילו מעמסה על ההוצאות הציבוריות לבריאות;

(2) תוספת המיטות בבית החולים לא תגרום לחריגה משיעור המיטות לנפש על פי יעודן ועל פי הרכב האוכלוסיה באותו אזור כפי שיקבע השר בתקנות.

(ג) בסעיף זה, "בית חולים כללי" - בית חולים ציבורי, ממשלתי או פרטי שאינו פסיכאטרי או גריאטרי.

(ד) הוראות סעיף זה באות להוסיף על הוראות כל דין."

תיקון סעיף 29

2. בסעיף 29 לפקודה אחרי "בתי חולים" יבוא "או מרפאות" ובמקום "או על רופאיו" יבוא "או מרפאה או על רופאיהם".

---

1. ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' 191; ס"ח התשנ"א, עמ' 98.

תיקון סעיף 29א

3. בסעיף 29א לפקודה, בסעיף קטן (3) -

(1) במקום "או עקב אשפוזו כאמור" יבוא "או טיפול בו במרפאה או עקב האשפוז או הטיפול כאמור";

(2) במקום "חייב לספק לרופא הממשלתי כל מידע שידרוש לבירור נסיבות המקרה" יבוא "או הרופא במרפאה חייבים לספק לרופא הממשלתי כל מידע שידרוש לצורך בירור המקרה לרבות מידע מתוך רשומות רפואיות המתייחסות לחולים אחרים, ובלבד שלא תחשף זהותם של חולים אלה."

תיקון סעיף 29ב

4. בסעיף 29ב לפקודה, אחרי "בתי חולים" יבוא "מרפאות טעונות רישום לפי סעיף 65ג" ואחרי "לבית החולים" יבוא "או למרפאה".

תיקון סעיף 33

5. בסעיף 33 לפקודה, אחרי פסקה (י) יבוא:

"(יא) ניהול מקצועי וטיפול רפואי נאות בחולים;

(יב) מדיניות ניהול תקציבי, במסגרת מדיניות הממשלה, והסדרי עבודה של בתי חולים נתמכים; לענין פסקה זו, "בית חולים נתמך" - בית חולים שהממשלה משתתפת בתקציבו הרגיל במישרין או בעקיפין והשר קבע לגביו בהודעה ברשומות כי הוא בית חולים נתמך לענין פסקה זו."

תיקון סעיף 53

6. בסעיף 53 לפקודה, בפסקה (א), במקום "מעונות" יבוא "מחנות".

תיקון סעיף 65ב

7. בסעיף 65ב לפקודה -

(1) בסעיף קטן (2), במקום "שר הבריאות" יבוא "השר";

(2) במקום סעיף קטן (3) יבוא:

"(3) השר רשאי לקבוע כי רכישתו של מכשיר רפואי מסוג פלוני או השימוש בו יהיו טעונים רשיון מאת השר וכפופים לתנאי הרשיון.

(4) השר יתן רשיון כאמור בסעיף קטן (3), בהתחשב בשיקולים רפואיים, ובנוסף לכך בשיקולים הבאים בלבד -

(א) רכישת המכשיר והפעלתו השוטפת לא יטילו מעמסה על ההוצאות הציבוריות לבריאות;

(ב) תוספת המכשיר לא תגרום לחריגה משיעור המכשירים לנפש על פי הרכב האוכלוסיה באותו אזור כפי שיקבע השר בתקנות."

הוספת סעיפים

8. אחרי סעיף 65ד לפקודה יבוא:

"איסור סחר באיברים

65ו. (א) בחוק זה -

"איבר" - איבר מגופו של אדם, בין בחייו, בין לאחר מותו;

"השתלה" - השתלת איבר בגוף אדם אחר;

"עיסקה" - מכירה, קניה או העברה בכסף או בשווה כסף בכל דרך שהיא;

"חוסה" - כמשמעותו בחוק ההגנה על חוסים, התשכ"ו-1966 [2].

(ב) לא ימכור אדם איבר לשם השתלה, לא יציע למוכרו או לספקו בתמורה, ולא יציג עצמו כמוכן למוכרו או לספקו כאמור.

---

2. ס"ח התשכ"ו, עמ' 56.

(ג) לא יקנה אדם איבר לשם השתלה, ולא יציע לקנותו.

(ד) כל עיסקה באיבר - בטלה.

(ה) המציע או נותן, או מבקש או מקבל, תמורה בכסף או בשווה כסף בעד עיסקה באיבר או בתיווך בעיסקה באיבר, דינו - מאסר שלוש שנים, ואם היתה עיסקה באיבר מגופו של חוסה, דינו של האחראי לחוסה - מאסר חמש שנים.

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות חוק אחר.

מרכז מידע לאיברים

65ז. שר הבריאות רשאי לקבוע בתקנות הסדרים לריכוז מידע לגבי איברים ולגבי הספקתם וזמינותם במוסדות רפואה לצורך השתלה.

רשיון להכשרת כוח אדם בתחום הבריאות

65ח. (א) לא יעסוק אדם בהכשרת כוח אדם במקצוע או במשלוח-יד בתחום הבריאות, לרבות בניהול מוסד או קורס, אלא אם כן יש בידו רשיון לכך מאת המנהל.

(ב) בבואו לתת רשיון כאמור בסעיף קטן (א), יתחשב המנהל במדיניות כוח האדם של משרד הבריאות, בצרכי שירותי הבריאות במדינה וברמת ההכשרה המוצעת.

(ג) השר רשאי להתקין תקנות, בהתיעצות עם שר העבודה והרווחה, בדבר תנאים שיש למלאם, בין לפני מתן הרשיון ובין לאחר שניתן."

תיקון סעיף 70

9. בסעיף 70 לפקודה, בסעיף קטן (1), בפסקה (ג), בסופה יבוא "לרבות אלה הניתנים על פי כל דין".

תיקון פקודת הרוקחים

10. בפקודת הרוקחים [נוסח חדש][3], התשמ"א-1981 -

(1) בסעיף 1, אחרי הגדרת "מוסד רפואי" יבוא:

"הממונה על איכות הסביבה" - מי שהשר לאיכות הסביבה הסמיכו להיות ממונה על איכות הסביבה לענין פרק ז';"

(2) בסעיף 48 -

(א) בסעיף קטן (ב), במקום "המנהל" יבוא "הממונה על איכות הסביבה";

(ב) בסעיף קטן (ד), במקום "המנהל" יבוא "הממונה על איכות הסביבה".

(3) בסעיף 49, במקום "המנהל" יבוא "הממונה על איכות הסביבה".

(4) בסעיף 50, בסעיף קטן (ח), במקום "המנהל" יבוא "הממונה על איכות הסביבה".

(5) בסעיף 52, בסעיף קטן (ב), במקום "ממונה על מחוז" יבוא "המנהל הכללי של המשרד לאיכות הסביבה".

(6) בסעיף 54, במקום "שהמנהל" יבוא "שהממונה על איכות הסביבה".

---

3. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 35, עמ' 694.

(7) בסעיף 55, במקום "רשאי שר הבריאות, בצו שיפורסם ברשומות" יבוא "שר הבריאות והשר לאיכות הסביבה רשאים בצו שיפורסם ברשומות, כל אחד בתחומי אחריותו" ובמקום "רשאי הוא" יבוא "הם רשאים, כל אחד בתחומי אחריותו".

(8) אחרי סעיף 55 יבוא:

"<u>פרק ז1': מוצרי צריכה</u>

מניעת סיכונים בריאותיים

55א. שר הבריאות רשאי להתקין תקנות בדבר מניעת סיכונים בריאותיים ממוצרים המכילים חומרים טוקסיים או העלולים להכיל חומרים טוקסיים (להלן - מוצרים).

קביעת מפרטים

55ב. בתקנות כאמור רשאי שר הבריאות לקבוע מפרטים למוצרים לשם הגנה על בריאות המשתמש בהם וכן בדיקתם של המוצרים וסימונם.

איסור ייצור ושיווק

55ג. התקין שר הבריאות תקנות כאמור בסעיף 55ב, לא ייצר אדם מוצר שאיננו ממלא אחריהם, לא ייבאו, לא ישווקו ולא יעשה בו שימוש.

מוצרים אסורים

55ד. שר הבריאות רשאי לאסור ייצור, יבוא ושיווק של מוצר בעל סיכון בריאותי אם המוצר אינו חיוני או שיש לו תחליף סביר.

קבלת מידע

55ה. שר הבריאות או מי שהוא הסמיך לכך בכתב, רשאי לדרוש מיצרן או מיבואן של מוצר כל מידע הנראה לו דרוש אודות המוצר לרבות תכונותיו ורכיביו; מידע שנמסר לאדם כאמור לא ימסר לאחר אלא במידה שהדבר דרוש לענין קיום הוראות פרק זה.

שמירת דינים

155. אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע מהוראות כל דין."

(9) במקום סעיף 61 יבוא -

"שינוי תוספות והחלפתן

61.(א) שר הבריאות רשאי, בתחומי אחריותו, בצו ברשומות -

(1) לשנות את רשימת החמרים המפורטים בתוספת הראשונה או בתוספת השלישית, וכן להחליף את התוספות האמורות כולן או חלקן;

(2) להוסיף על סמי המרפא והחמרים המסווגים בתוספת השניה;

(3) לשנות את הטפסים שבתוספת הרביעית ולהחליפם.

(ב) השר לאיכות הסביבה רשאי, בתחומי אחריותו, בצו ברשומות -

(1) לשנות את רשימת החמרים המפורטים בתוספת הראשונה או בתוספת השלישית, וכן להחליף את התוספות האמורות כולן או חלקן;

(2) לשנות את הטפסים שבתוספת הרביעית ולהחליפם."

(10) בסעיף 62 -

(א) האמור בו יסומן (א) ובפסקה (6), בסופה, יבוא "למעט לענין סעיפים 48 עד 54";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) השר לאיכות הסביבה רשאי להתקין תקנות כאמור בפסקות (6) ו-(10), לרבות לענין סעיפים 48 עד 54 ולמעט לענין סמי מרפא."

(11) במקום סעיף 65 יבוא:

"סייג 65. (א) לא ישתמש שר הבריאות בסמכויותיו לפי סעיפים 55, 61(1) ו-62(6) - לסמכויות

(1) לגבי חמרים המשמשים לחקלאות - אלא לאחר התייעצות עם שר החקלאות, שר העבודה והרווחה והשר לאיכות הסביבה;

(2) לגבי חמרים המשמשים לתעשיה - אלא לאחר התייעצות עם שר התעשיה והמסחר, שר העבודה והרווחה והשר לאיכות הסביבה.

(ב) לא ישתמש השר לאיכות הסביבה בסמכויותיו לפי סעיפים 55, 61(1) ו- 62(6) ו-(10) אלא לאחר התייעצות עם שר הבריאות וכן-

(1) לגבי חמרים המשמשים לחקלאות - אלא לאחר התייעצות עם שר החקלאות ושר העבודה והרווחה;

(2) לגבי חמרים המשמשים לתעשיה - אלא לאחר התייעצות עם שר התעשיה והמסחר ושר העבודה והרווחה."

(12) בסעיף 66 -

(א) בסעיף קטן (א), פסקה (6) - תימחק;

(ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) השר לאיכות הסביבה רשאי לקבוע בצו, באישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, אגרה בעד היתר רעלים או חידושו."

סיווטם חוק מסים עקיפים (העברת מסים לאוצר המדינה), התש"ן-1990

הגדרה 1. בחוק זה "מסים עקיפים" - מסים המוטלים על פי חוק ששר האוצר ממונה על ביצועו ושהנהלתו היא בידי מנהל המכס ומע"מ.

הסמכה 2. שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת רשאי לקבוע תקנות לענין המועד שבו מי שגבה מס עקיף עבור המדינה, חייב להעבירו לאוצר המדינה, ורשאי הוא לקבוע תוספת סכום או שיעור שהמעביר יהא חייב לשלם בשל אי העברת המס במועד.

תיקון חוק היטל שירותים 3. בסעיף 7 לחוק היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה), התשמ"ה-1984 1), סעיף קטן (ג) - בטל.

תיקון חוק היטל על קנית מט"ח 4. בסעיף 4 לחוק היטל על קנית מטבע חוץ, התשמ"ג-1983 2), סעיף קטן (ב) - בטל.

תיקון חוק היטל על נסיעה לחו"ל 5. בסעיף 3 לחוק היטל על נסיעה לחוץ לארץ, התשמ"ג-1983 3), סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) - בטלים.

---

1) ס"ח התשמ"ה, עמ' 2.
2) ס"ח התשמ"ג, עמ' 1079.
3) ס"ח התשמ"ג, עמ' 121.

סיומת חוק

א. שם החוק המוצע

חוק לתיקון חוק המס (תיקון) התשנ"א-1991.

ב. עיקרי החוק

עיקר 1

יוסף סעיף 12א לחוק המס 1927 בו ייקבע כי רופא המספל בעובד מס והוא מאבחן אצלו מחלה שלדעתו, בעת שעובד המס ממלא תפקידו, עלול לסכן את עצמו או את זולתו - ידווח על המחלה לרשות רפואית שיקבע שר הבריאות. הרשות הרפואית תדווח על המידע שקיבלה למינהל התעופה האזרחית ותתן המלצתה בדבר מתן רשיון, התליתו או ביטולו.

ג. הצורך בחוק המוצע ודברי הסבר

בבית החולים תל השומר אובחנה לאחרונה אצל טייס אזרחי המטיס נוסעים בחברה מסחרית, מחלה רב-מערכתית שיש בה כדי לגרום לכך שאותו טייס יסכן את עצמו ואת נוסעיו בעצם טיסתו.

בחוק הקיים אין הוראה המחייבת רופא המטפל בטייס, לדווח לרשות מוסמכת על מצב מעין זה ועל הכרח להעריך בדחיפות את כושרו של טייס, כאמור. בהעדר חובה בחוק, יכול שרופא המדווח על מחלה כאמור, יימצא עובר עבירה אזרחית ומשפטית ולכן העדר הוראה כזו ימנע רופא מלדווח על המחלה. נזכיר, כי בפקודת התעבורה קיימת הוראה המחייבת רופא בדווח לגבי מחלה של נהג.

נראה שאין להשאיר ענין זה של בטיחות לשיקולם החופשי של רופאים ומוצע, על כן, לעגן הוראה בחוק המטילה עליהם חובה לדווח על המחלה.

ד. השפעת החוק המוצע על חוק הקיים.

יוסף סעיף 12א.

ה. השפעת החוק המוצע על תקן המשרד

אין

ו. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה

אין.

ו. <u>השפעת החוק המוצע על ההיבט המנהלי</u>

שר הבריאות ימנה רשות רפואית לענין החוק המוצע.

ח. היועץ המשפטי לממשלה סמך ידו על האמור בסיומת החוק מהבחינה המשפטית.

<u>חצעת חחוק</u>

חוק המיס (תיקון) התשנ"א-1991.

הוספת סעיף 12א 1. אחרי סעיף 12 לחוק המיס 1927 [1], יבוא:

"דיווח על מחלות של עובדי מיס 12א (א) רופא המטפל בעובד מיס והוא סאבחן אצלו מחלה וסבור כי אותו עובד מיס, במילוי תפקידו, עלול לסכן את עצמו או את זולתו מחמת אותה מחלה, ידווח על המחלה לרשות שקבע שר הבריאות (להלן בסעיף זה - הרשות הרפואית).

(ב) הרשות הרפואית רשאית להשתמש בידיעות על מחלה כאמור בסעיף קטן (א) המצויות במשרד הבריאות או במערכת הבטחון על שלוחותיה, וכל הוראה שבדין האוסרת מסירת ידיעה כאמור לא תחול על מסירת ידיעה לפי הוראות סעיף זה.

(ג) קיבלה הרשות הרפואית דיווח כאמור בסעיף קטן (א) או מידע כאמור בסעיף קטן (ב), תודיע לרשות הרישוי שקבע שר התחבורה בתקנות את המלצתה לענין מתן רשיון כעובד מיס התלייתו או ביטולו.

(ד) מידע שהגיע לאדם מכוח סעיף זה, לא יסרנו אלא למי שהוסמך לכך על פי דין או לפי רשות מאת בית המשפט או בתשובה על שאלה שהציג לו מי שהוסמך לערוך חקירות על ביצוע עבירות.

(ה) העובר על הוראות סעיף קטן (א) - יאשם בעבירה.

(ו) לענין סעיף זה -

"עובד מיס" - מי שבידו רשיון כעובד מיס עפ"י תקנות שהתקין שר התחבורה.

---

1) חוקי א"י, כרך נ', עמ' 2551; ס"ח התשכ"ג, עמ' 104.

לי בסיון התשנ"א
12 ביוני 1991

מדינת ישראל

משרד התקשורת
אגף הנדסה ורישוי

ת.ד. 29107
תל-אביב 61 290

-24

ה' בתמוז התשנ"א
17 ביוני 1991
117/91 שד-13

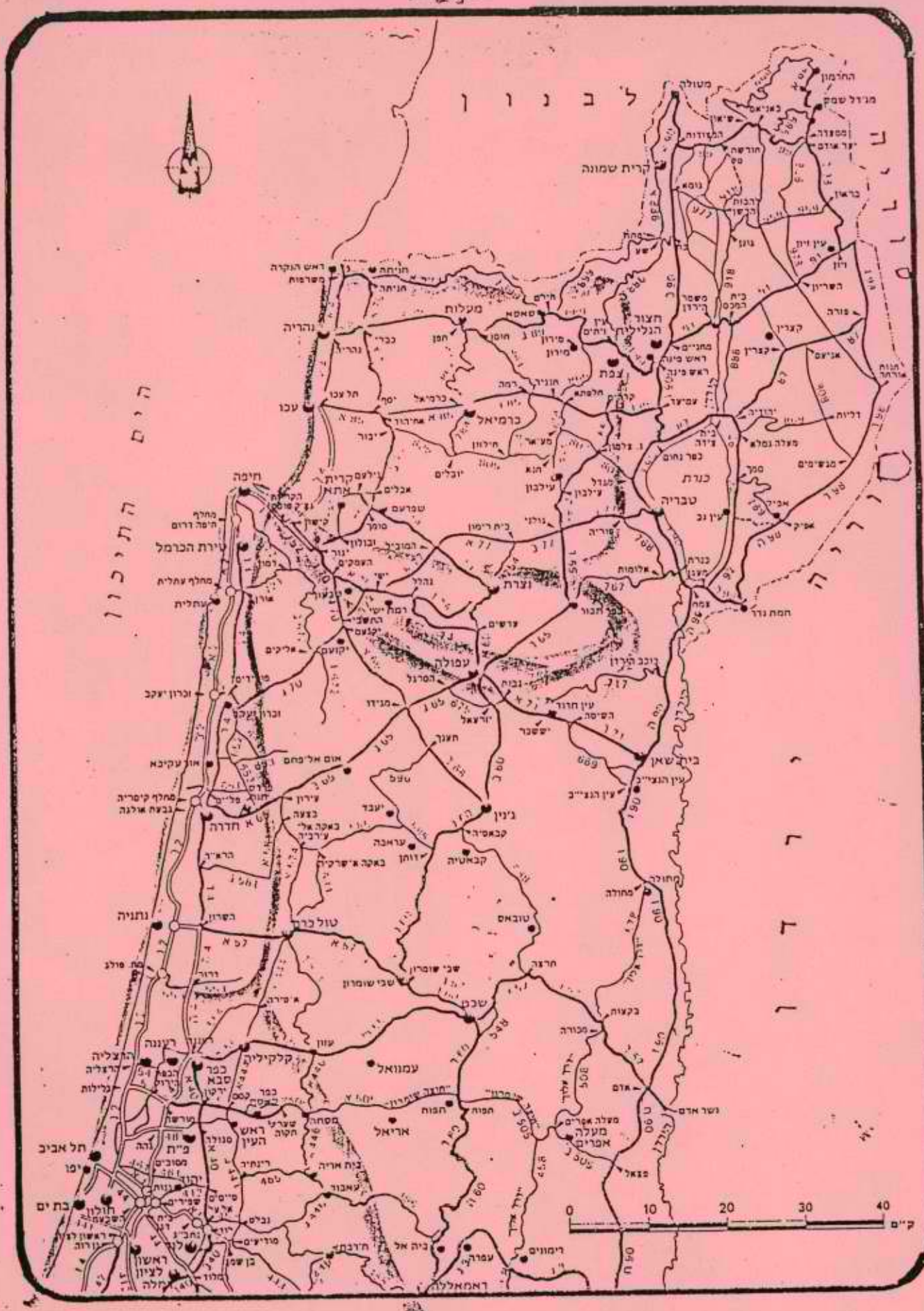
הפצת ערוץ 2

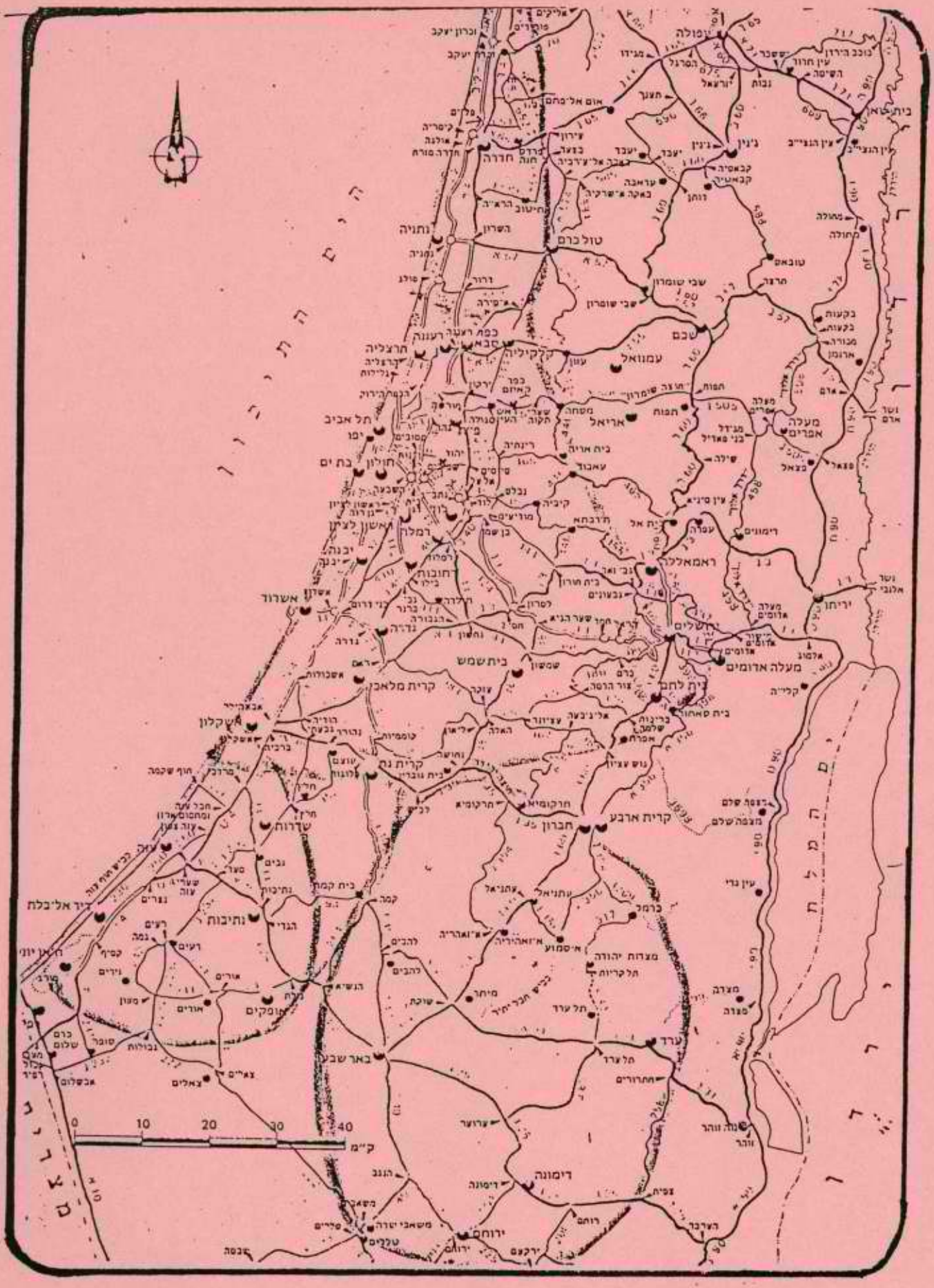
ערוץ 2 ישודר "בשיטה משולבת" דהיינו באמצעות לווין (למטרות תמסורת, קליטה ישירה וקליטה באמצעות מערכות קליטה משותפות (מקש"מים)) ובאמצעות 7-8 משדרים קרקעיים.

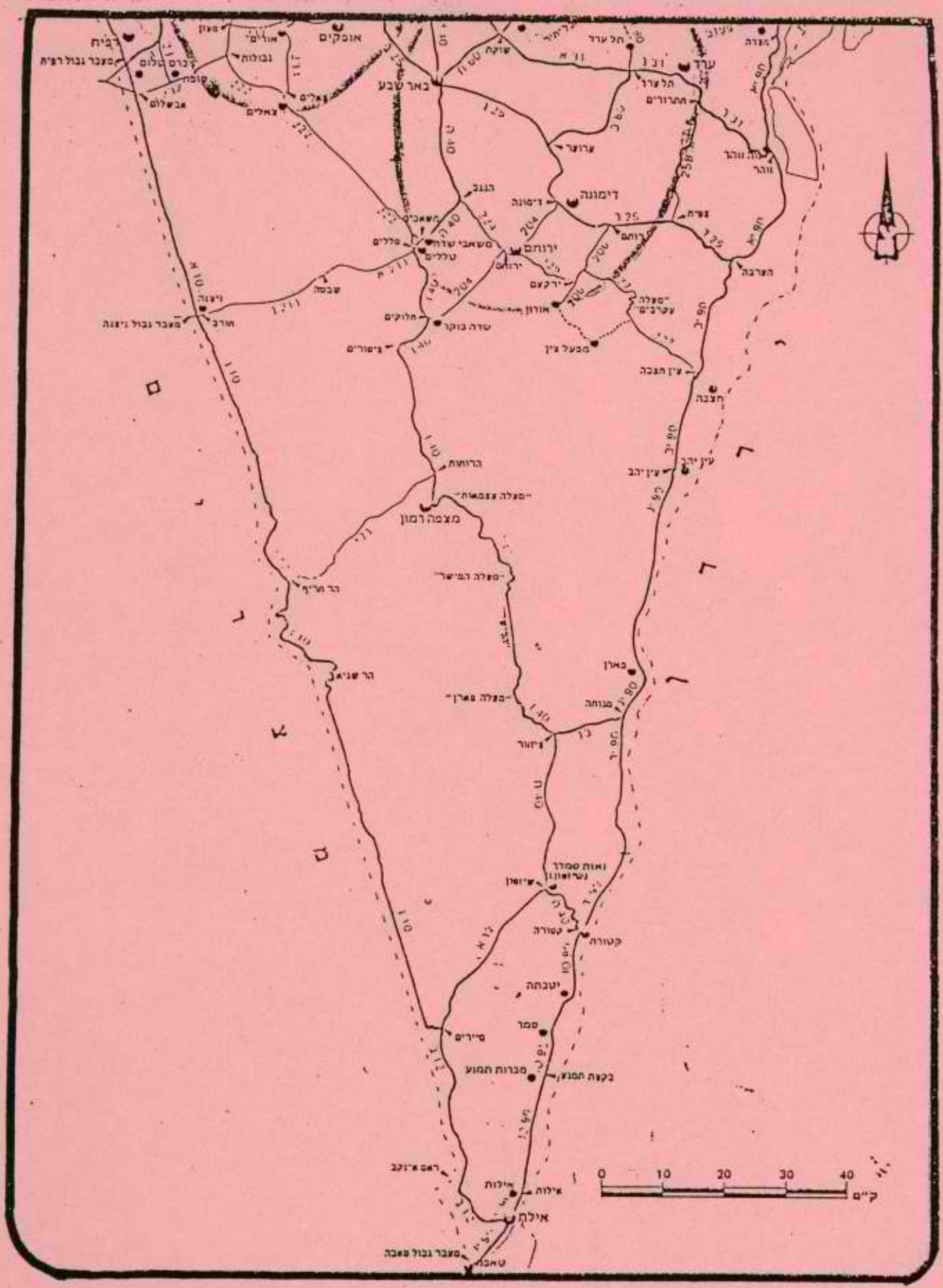
להלן תכנית המשדרים הקרקעיים

	תחנה	הספק	כיסוי (אוכלוסיה)	כיסוי (אזור)
1.	הר אדר (איתנים)	25KW (10KW)	כ-2,500 אלף (כ-1,800 אלף)	מרכז הארץ וחלקים מירושלים
2.	הר הארי	25KW	כ-500 אלף	צפון הארץ (מרכס כרמל צפונה
3.	גבעת המורה	0.5KW	כ-200 אלף	עמק יזרעאל + .
4.	דרום חיפה רח' לאה	0.2KW	כ-200 אלף	דרומית לרכס הכרמל
5.	זכרון יעקב	0.5KW	כ-100 אלף	נתניה - עתלית
6.	נגב מזרחי שער הנגב	5KW	כ-180 אלף	אשקלון, קרית גת, שדרות, נתיבות,.
7.	נגב מערבי	5KW	כ-150 אלף	ב"ש, דימונה, +.,
8.	ירושלים / צפון / דרום . ?			

טלפונים: 03-5126242-5126230 טלקס: 371565 פקסימיליה: 03-5126244

לבנון
סוריה
הים התיכון
הירדן
קרית שמונה
מטולה
מגדל שמס
מסעדה
חורשה
נהריה
מעלות
חצור הגלילית
צפת
כרמיאל
עכו
חיפה
קרית אתא
עירית הכרמל
טבריה
כנרת
עפולה
צרעה
בית שאן
נתניה
טול כרם
חדרה
קלקיליה
עמנואל
אריאל
מעלה אפרים
תל אביב
יפו
בת ים
חולון
ראשון לציון
רחובות
רמאללה
0 10 20 30 40
ק"מ

הים התיכון
הירדן
ים המלח
עכו
נהריה
צפת
טבריה
נצרת
עפולה
בית שאן
נתניה
טול כרם
שכם
שבי שומרון
תל אביב
יפו
בת ים
חולון
רמלה
לוד
אשדוד
אשקלון
ראמאללה
ירושלים
בית לחם
מעלה אדומים
יריחו
חברון
קרית ארבע
באר שבע
ערד
דימונה
אופקים
נתיבות
שדרות
קרית גת
קרית מלאכי
בית שמש
אריאל
עמנואל
מעלה אפרים
רימונים
טול כרם
0 10 20 30 40 ק"מ

באר שבע
ערד
דימונה
ירוחם
מצפה רמון
אופקים
שדה בוקר
מבוא חורון
עין יהב
חצבה
הרודים
עין תמר
קטורה
יטבתה
סמר
אילות
אילת
טאבה
מעבר גבול טאבה
מעבר גבול ניצנה
מעבר גבול רפ"ח
0 10 20 30 40
ק"מ

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
מישיבת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק
יום ב', כ"ו בתמוז התשנ"א - 8.7.91
(בשעה 07:00 במזכירות הממשלה)

נכחו חברי ועדת השרים: ד. מרידור - יו"ר, מ. נסים, א. שאקי

נעדרו חברי ועדת השרים: א. אולמרט, ד. מגן, י. מודעי, ר. מילוא,
ר. פנחסי, י. פרץ, ג. פת,

כן נכחו: ב. אברהמי - משרד המשפטים
ש. גוברמן - משרד המשפטים
ש. זיסמן - משרד המשפטים
פרופ י. זמיר - יו"ר המועצה לבתי דין מינהליים
י. טורבוביץ - משרד התעשיה והמסחר
נ. ענתבי - משרד המשפטים
א. קלעי - לשכת שר המשפטים
ט. שפניץ - משרד המשפטים

א. לישנסקי - מזכיר הועדה

סדר היום :

חק/873. טיוטת-חוק בתי הדין המינהליים, התשנ"א-1991 - המשך הדיון

בפרוטוקול זה 4 דפים.

חק/873. טיוטת-חוק בתי הדין המינהליים, התשנ"א-1991 - המשך הדיון

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, א. שאקי, מ. נסים; ה"ה י. זמיר, ש. גוברמן, י. טורבוביץ, ב. אברהמי והגברות ש. זיסמן, ט. שפניץ, א. קלעי ונ. ענתבי.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/865 מיום כ"א בתמוז התשנ"א (3.7.91):-

א. בסיפא של סעיף 20 של טיוטת החוק, יווסף: "וזאת בכפוף לסעיף 30 בחוק זה";

ב. סעיף 20 המוצע בטיוטה, יהיה סעיף 21, וסעיף 21 יהיה סעיף 20;

ג. ברישא של סעיף 23 של טיוטת החוק, במקום: "בית הדין רשאי, למחוק או לדחות ערר על הסף", יבוא: "בית הדין רשאי, למחוק או לדחות על הסף ערר";

ד. בסעיף 24(ב) של טיוטת החוק, אחרי המלים: "אם ראה צורך בכך", יווסף "מטעמים שיירשמו";

ה. בסעיף 25 של טיוטת החוק:-

(1) ברישא של סעיף קטן (א), אחרי המלים: "זכאי להרצות" יווסף: "בעל-פה", ובסיפא של הסעיף, במקום: "בסדר ובתנאים שבית הדין קבע", יבוא: "בסדר ובדרך שבית הדין קבע, ככל שלא נקבעו בתקנות";

(2) במקום הנוסח המוצע בסעיף קטן (ב), יבוא: "על-פי בקשה של כל בעלי הדין, רשאי בית הדין לדון ולהחליט בערר על יסוד טענות וראיות שהוגשו בכתב";

(3) במקום הנוסח המוצע בסעיף קטן (ג), יבוא: "בית הדין רשאי לקבוע כי טענות מסויימות או ראיות מסויימות יוגשו על-ידי בעל דין בכתב, אם בתצהיר ואם בדרך אחרת שיקבע";

ש מ ו ר

ו. בסעיף 27 של טיוטת החוק:-

(1) למחוק פסקה (2) בסעיף קטן (א);

(2) למחוק סעיף קטן (ג);

(3) ברישא של סעיף קטן (ד), למחוק את המלים: "לחייבו להצהיר בהן צדק או להישבע, או להענישו בשל אי ציות"; ובסיפא של הסעיף, אחרי המלים: "רשאי בית", יווסף: "הדין או בית";

(4) בסעיף קטן (ה), במקום: "ורשאי הנשיא או שופט אחר של בית משפט לבטל את ההחלטה", יבוא ורשאי בית הדין או הנשיא או שופט אחר של בית המשפט, לעכב את ההחלטה, לבטל את ההחלטה". כמו-כן תיווסף בסעיף הוראה שתיקבע, כי אם הוטל מאסר - לא יהיה לו תוקף, אלא אם יאושר על-ידי בית המשפט;

(5) בסעיף קטן (ו), אחרי המלים: "היה יושב ראש המותב של בית הדין שופט", יווסף: "המכהן בבית המשפט המחוזי", אחרי המלים: "לבית המשפט המחוזי", יווסף: "בדן יחיד", ובסיפא של הסעיף, במקום: "תישלח לנשיא בית המשפט המחוזי", יבוא: "תישלח לנשיא בית המשפט העליון";

ז. במקום הנוסח המוצע בפסקה (א)(2) של סעיף 28 בטיוטת החוק, יבוא: "מונה מומחה, רשאים הצדדים להגיש חוות דעת ולהגיב על חוות דעתו של המומחה. כמו-כן יובהר בסעיף, כי הצדדים יגישו חוות דעת כאמור, פעם אחת בלבד;

ח. בסעיף 29 של טיוטת החוק:-

(1) בסעיף קטן (א), במקום: "ותצרף לתשובתה את תצלומי המסמכים", יבוא: ותשובותיה לטענות שבערר, ותצרף את תצלומי המסמכים";

(2) בסעיף קטן (ג), במקום: "לעיין בתיק המכיל את המסמכים", יבוא: "לעיין במסמכים";

(3) למחוק סעיפים קטנים (ה) ו-(ו);

(4) בסעיף קטן (ז), במקום: "כי התיק ימסר לו", יבוא: "כי התיק ימסר לבית הדין", ובסיפא של הסעיף יווסף: "או מסמכים אחרים שלדעת בית הדין, אין זה מן הראוי כי יימסרו לו;

(5) בסעיף קטן (ח), במקום: "ביקש העורר לעיין במסמכים שהוצאו מן התיק, למעט מסמכים שהוצאו מן הטעמים המפורטים בסעיף קטן (ד)(3)", יבוא: "ביקש העורר לעיין במסמכים שהוגשו לבית הדין והעיון בהם נמנע ממנו, למעט מסמכים שחל עליהם סעיף קטן (ד)(3)";

(6) בסעיף קטן (ט), במקום: "שהוצאו מן התיק", יבוא: "שהעיון בהם נמנע ממנו";

ט. לאשר בכפוף לעיל, סעיפים 20; 21; 22; 23; 24; 25; 26; 27; 28; 29; 30 ו-31 של טיוטת החוק.

המשך הדיון נדחה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
מישיבת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק
יום ד', כ"א בתמוז התשנ"א - 3.7.91
(בשעה 16:00 בכנסת)

נכח חבר ועדת השרים: ד. מרידור - יו"ר

נעדרו חברי ועדת השרים: א. אולמרט, ד. מגן, י. מודעי, ר. מילוא,
מ. נסים, ר. פנחסי, י. פרץ, ג. פת,
א. שאקי

כן נכחו:
י. חריש	- היועץ המשפטי לממשלה
ג. ארבל	- משרד האוצר
ש. גוברמן	- משרד המשפטים
ש. וייס	- משרד האוצר
ש. זיסמן	- משרד המשפטים
פרופ י. זמיר	- יו"ר המועצה לבתי דין מינהליים
י. טורבוביץ	- משרד התעשיה והמסחר
מ. כהן	- משרד האוצר
י. מזוז	- משרד האוצר
ג. נויטל	- משרד המשפטים
נ. ענתבי	- משרד המשפטים
נ. פלקוביץ	- משרד הבינוי והשיכון
ת. פנחסוביץ	- משרד המשפטים
ש. פרוש	- משרד האוצר
א. קלעי	- לשכת שר המשפטים
ט. שפניץ	- משרד המשפטים

א. לישנסקי - מזכיר הועדה

סדר היום :

חק/864. טיוטת-חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות) (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991

חק/865. טיוטת-חוק בתי דין מינהליים התשנ"א-1991

בפרוטוקול זה 4 דפים.

ש מ ו ר

חק/864. טיוטת-חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות) (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השר ד. מרידור; ה"ה נ. פלקוביץ וש. וייס.

מ ח ל י ט י ס, בהתייחס לטיוטת חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות) (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991:-

א. במסגרת החלטה מס. חק/863 של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, מיום י"ט בתמוז התשנ"א (1.7.91), לאשר סעיפים 9(9) 13ז' ו-9(10) של טיוטת החוק;

ב. בהמשך לנ"ל -

(1) בהתאם להחלטה מס. 1449 של הממשלה, מיום ד' בתמוז התשנ"א (16.6.91) לאשר את טיוטת החוק הנ"ל על-פי החלטה מס. חק/863 הנ"ל ונוסח הסעיפים של טיוטת החוק שצורף להחלטה האמורה;

(2) בהתאם לסעיף ב' בהחלטה מס. 1449 של הממשלה להטיל על משרד האוצר להביא לאישורה של הממשלה בישיבתה הקרובה נוסח של הצעת חוק לנ"ל, לשם הנחה מיידית על שולחן הכנסת.

-

חק/865. טיוטת-חוק בתי דין מינהליים התשנ"א-1991

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השר ד. מרידור; ה"ה י. חריש, י. זמיר, ש. גוברמן, י. טורבוביץ, ג. נויטל והגברות ש. זיסמן וט. שפניץ.

ש מ ו ר

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/849 של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, מיום י"ט בתמוז התשנ"א (1.7.91):-

א. בסעיף 54 של טיוטת החוק תיווסף הוראה אשר תבהיר כי לגבי תקנות קיימות החוק לא יחול. ענין תחולת החוק לגבי התקנות - יקבע על-ידי ועדת השרים במועד מאוחר יותר;

ב. בסעיף 7 של טיוטת החוק, יווסף סעיף קטן (ג), לאמור - "שופט בכהונה לא יתמנה יושב-ראש מותב אלא בהסכמתו של נשיא בית המשפט העליון";

ג. בסעיף 9 של טיוטת החוק -

(1) ברישא של סעיף קטן (א), אחרי המלים "לא יתמנה", יווסף "ולא יכהן";

(2) בפיסקה (3) יובהר כי "בעל שליטה", הוא גם מי שיש לו חלק בשליטה בהצבעה ובמינוי מנהלים;

ד. בסעיף 15 של טיוטת החוק, במקום: "אפשר שיהיה", יבוא: "יכול שיהיה", ובמקום: "ואפשר שיהיה" יבוא "ויכול שיהיה";

ה. בסעיף 14 של טיוטת החוק -

(1) ברישא של סעיף קטן (א), למחוק את המלים: "שאיננו שופט בכהונה";

(2) בפיסקה (2), במקום: "הזדמנות נאותה להציג", יבוא: "הזדמנות לטעון";

(3) למחוק את סעיף קטן (ב);

ו. בסעיף 15 של_טיוטת החוק -

(1) בכותרת הסעיף, במקום: "ניגוד עניינים במותב", יבוא: "ניגוד עניינים בערר מסויים";

(2) אחרי סעיף קטן (א), יווסף: "על אף האמור בסעיף קטן (א), לא יראו ניגוד עניינים בנסיבות הנקובות בסעיף 10, בשינויים המתאימים;

(3) בפיסקה (3) יובהר כי "בעל שליטה", הוא גם מי שיש לו חלק בשליטה, בהצבעה ובמינוי מנהלים;

(4) לענין סעיף קטן (ג) - משרד המשפטים יציע לועדת השרים הצעת נוסח לגבי שופט שפוסל את עצמו;

ש מ ו ר

(5) במקום הנוסח המוצע בסעיף קטן (ד), יבוא: "לא תישמע טענה של בעל דין, כי חבר בית הדין מנוע מלהשתתף בדיון על ערר מסויים בשל ניגוד ענינים, אלא אם נטענה בתחילת הדיון או מיד שנודעה לבעל הדין עילת ניגוד הענינים";

ז. בסעיף 16 של טיוטת החוק, במקום: "אם הסכימו לכך בעלי הדין, אלא אם החליט יושב-ראש המותב לדחות את הדיון למועד אחר", יבוא: "אם לא הסכימו לכך בעלי הדין, או החליט יושב-ראש המותב, יידחה הדיון למועד אחר";

ח. ברישא של סעיף 17(א) בטיוטה, למחוק את המלים: "דרך קבע";

ט. בסעיף 18 של טיוטת החוק, במקום הנוסח המוצע, יבוא: "הסמכויות לפי סעיפים 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 34 ו-45 מוקנות ליושב-ראש המותב של בית הדין, אם הוא שופט;

י. בסיפא של סעיף 19 בטיוטה, יוסף: "אלא אם קבע שר המשפטים תקופה קצרה יותר";

יא. לאשר בכפוף לעיל סעיפים 7; 9; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17; 18 ו-19 של טיוטת החוק.

המשך הדיון נדחה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"ח בתמוז התשנ"א
10 ביולי 1991

אל : חברי הממשלה

מאת : מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנדון: מינוי מנהל כללי בפועל למשרד החוץ

על-פי סעיף 18.241 של התקשי"ר, אני מתכבד להביא לידיעתכם כי סגן ראש הממשלה ושר החוץ מינה את מר יוסף הדס כמנהל הכללי בפועל של משרד החוץ מיום כ"ג בתמוז התשנ"א (5.7.91) - עם סיום עבודתו של המנהל הכללי מר ראובן מרחב.

ב ר כ ה,

אליקים רובינשטיין

העתק: נציב שירות המדינה

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
החלטות ועדת שרים לענייני סמלים וטקסים
יום ה', כ"ב בתמוז התשנ"א - 4.7.91

סט/34. הנפקת בול לציון 1000 שנים ליהדות צ'כוסלובקיה

סט/35. הענקת עיטור לקונסול הכללי של ישראל במרסיי

סט/36. הענקת עיטור לנספח צה"ל בתאילנד

בפרוטוקול זה 2 פים.

ש מ ו ר

סט/34. הנפקת בול לציון 1000 שנים ליהדות צ'כוסלובקיה

מ ח ל י ט י ם לאשר את הצעתו של שר התקשורת להנפיק בול לציון 1000 שנים ליהדות צ'כוסלובקיה.

סט/35. הענקת עיטור לקונסול הכללי של ישראל במרסיי

מ ח ל י ט י ם, להתיר לקונסול הכללי של ישראל במרסיי, מר דוד סוזנה, לקבל עיטור מטעם שר התרבות של צרפת. שם העיטור "אביר במסדר האמנויות והספרות היפה".

סט/36. הענקת עיטור לנספח צה"ל בתאילנד

מ ח ל י ט י ם, להתיר לנספח צה"ל היוצא בתאילנד, אל"מ אליהו ברק, לקבל עיטור מטעם רמטכ"ל צבא תאילנד.

שם העיטור: "THE MOST EXALTED ORDER OF THE WHITE ELEPHANT (THIRD CLASS-COMMANDER)".

ההחלטות הנ"ל נתקבלו בהתאם לסעיף 34 בתקנון לעבודת הממשלה.

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
מישיבת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק
יום ב', כ"ו בתמוז התשנ"א - 8.7.91
(בשעה 16:00 בכנסת)

נכחו חברי ועדת השרים: ד. מרידור - יו"ר, ד. מגן, ר. מילוא,
ר. פנחסי, ג. פת, א. שאקי

נעדרו חברי ועדת השרים: א. אולמרט, י. מודעי, מ. נסים, י. פרץ

כן נכחו:	י. חריש	- היועץ המשפטי לממשלה
	ב. אברהמי	- משרד המשפטים
	מ. אהלי	- משרד התקשורת
	ז. אפיק	- משרד האנרגיה והתשתית
	ב. בראון	- המשרד לאיכות הסביבה
	ש. בריצמן	- המוסד לביטוח לאומי
	י. ברק	- משרד העבודה והרווחה
	מ. גבאי	- נציב שירות המדינה
	ח. גבאי	- משרד הבינוי והשיכון
	ש. גוברמן	- משרד המשפטים
	ד. דרור-כהן	- משרד המשפטים
	ח. הראל	- משרד המשפטים
	י. הרמלך	- המנהל הכללי, משרד הכלכלה והתכנון
	ג. ויסמן	- משרד המשפטים
	א. זיסבלט	- משרד המשפטים
	ד. כהן	- משרד האוצר
	י. כהן	- משרד האוצר
	י. כהן	- משרד החינוך והתרבות
	ח. כץ	- משרד האוצר
	ע. להבי	- משרד התחבורה
	צ. לוין	- משרד הבריאות
	ד. ליפשיץ	- משרד האוצר
	נ. מימון	- משרד העבודה והרווחה

בפרוטוקול זה 13 דפים.

ד. מנע	- מנכ"ל שירות התעסוקה
ג. נאור	- משרד התחבורה
ג. נויטל	- משרד המשפטים
נ. ענתבי	- משרד המשפטים
ש. עיר-שי	- משרד האוצר
י. ערד	- המוסד לביטוח לאומי
נ. פלקוביץ	- משרד הבינוי והשיכון
מ. קוק	- משרד הכלכלה והתכנון
א. קלעי	- לשכת שר המשפטים
ר. רדל	- משרד האוצר
א. רוזובסקי	- שירות התעסוקה
י. רובינגר	- משרד האנרגיה והתשתית
א. שילת	- משרד הפנים
י. שיפמן	- שירות התעסוקה
אל"מ י. תלרז	- הפרקליטות הצבאית הראשית
א. לישנסקי	- מזכיר הועדה

סדר היום :

חק/874. הצעת-חוק החשמל (הגבלת צריכת חינם של עובדי חברת החשמל),התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס. תתשט"ו) - ערר

חק/875. הצעת-חוק שיפוט משמעת (פיצויי פיטורין וגימלה) התשנ"א-1991 של חבר הכנסת י. צבן (מס. תתר"צ)

חק/876. הצעת-חוק הביטוח הלאומי (תיקון - מענק לידה בשטחים), התשנ"א-1991 של ח"כ י. צבן (מס. תתרפ"ט) - המשך הדיון

חק/877. הצעת-חוק רכישת מפעלים בידי עובדיהם (מקרים מיוחדים) (תיקון מס.), התשנ"א-1991 של ח"כ ע. פרץ (מס. תתש"ח) - המשך הדיון

חק/878. הצעת-חוק שירות התעסוקה (תיקון - מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991 של ח"כ א. נמיר (מס. תתרפ"א) - המשך הדיון

חק/879. הצעת-חוק המצבות (שמות ותאריכים), התשנ"א-1991 של ח"כ ש. שטרית (מס. תתרפ"ח) - המשך הדיון

חק/880. א. הצעת חוק הרשויות המקומיות (הסעת ילדים נכים), התשנ"א-1991 של ח"כ ע. סולודר (מס. תתרפ"ד) - ערר - המשך הדיון

ב. הצעת-חוק הסעה בטיחותית לילדים חריגים, התשנ"א-1991 של מספר חברי הכנסת (מס. תתשכ"ו)

חק/881. הצעת-חוק הסדרת פעולתם של שתדלנים בכנסת, התשנ"א-1991 של ח"כ ח. מירום וח. קורפו (מס. תתרפ"ז) ערר - המשך הדיון

חק/882. הצעת-חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים) (תיקון מס.), התשנ"א-1991 של ח"כ א. רובינשטיין (מס. תתק"ל) - המשך הדיון

חק/883. הצעת-חוק להגבלת העברת פרסומת באמצעות פקסימיליה, התשנ"א-1991 של ח"כ א. פורז (מס. תתע"ח) - המשך הדיון

חק/884. הצעת-חוק לתיקון פקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות) (חקירת עובד ציבור), התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס. תתשי"ט)

חק/885. הצעת-חוק מימון מפלגות (תיקון - תרומות), התשנ"א-1991 של ח"כ ש. שטרית (מס. תתש"כ)

חק/886. הצעת-חוק שירות התעסוקה (תיקון - אי התערבות בשביתות), התשנ"א-1991 של ח"כ ת. גוז'נסקי ה. מחאמיד וח. נפאע (מס. תתשכ"ג)

חק/887. הצעת-חוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"א-1991 של ח"כ ש. עמור (מס. תתשכ"ז)

חק/888. הצעת-חוק רשות גלי צה"ל התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס. תתשכ"ח)

חק/889. טיוטת-חוק הגליל (תיקון מס. 2), התשנ"א-1991

חק/890. טיוטת-חוק בתי המשפט (נוסח משולב) (תיקונים שונים), התשנ"א-1991

חק/874. הצעת-חוק החשמל (הגבלת צריכת חינם של עובדי חברת החשמל),התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס. תתשט"ו) - ערר

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, ג. פת; ה"ה ז. אפיק ו'. רובינגר.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/841 של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק, מיום י"ג בתמוז התשנ"א (25.6.91), ובהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - לתמוך בהצעת החוק החשמל (הגבלת צריכת חינם של עובדי חברת החשמל), התשנ"א-1991, של מספר חברי כנסת (מס. תתשט"ו).

ההחלטה הנ"ל היא על דעת הממשלה, מכח סעיף 36(ד) בתקנון לעבודת הממשלה.

חק/875. הצעת-חוק שיפוט משמעת (פיצויי פיטורין וגימלה) התשנ"א-1991 של חבר הכנסת י. צבן (מס. תתר"צ)

יושב ראש ועדת השרים פותח.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/825 של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק, מיום י"ב בתמוז התשנ"א (24.6.91) ובכפוף להחלטה מס. 1511 של הממשלה מיום י"ח בתמוז התשנ"א (30.6.91) - שעניינן הצעת חוק שיפוט משמעת (פיצויי פיטורין וגימלה), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת י. צבן (מס. תתר"צ):-

א. להטיל על נציב שירות המדינה והמשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה) לבוא בדברים עם חבר הכנסת י. צבן ולהציע לו הפחתה של סף תשלום הגימלה בסעיפים 3 (ב) ו-(4) של הצעת החוק בשכר המוצע ולא להחיל את ההסדר על פיצויים; ובלבד שהגימלה תשולם לבני המשפחה של הנדון שפרנסתם תלויה בו;

ב. בהמשך לנ"ל -

(1) בדיון עם חבר הכנסת י. צבן יובאו בפניו הערות נוספות לנוסח הצעתו כפי שבוטאו בעת הדיון בועדת השרים ותיבדקנה ההשלכות של הצעתו על הליכי המשמעת בצה"ל;

(2) הצעת הנוסח המוסכם של הצעת החוק האמורה, תובא לאשורה של ועדת השרים;

(3) אם בעת הדיון הנ"ל, לא יגיעו הצדדים לידי נוסח מוסכם, או שהצעת החוק תועלה לדיון בכנסת, בטרם תאשר ועדת השרים את הנוסח החדש שיובא בפניה - בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה, להתנגד להצעת החוק.

המשך הדיון נדחה.

חק/876. הצעת-חוק הביטוח הלאומי (תיקון - מענק לידה בשטחים), התשנ"א-1991 של ח"כ י. צבן (מס. תתרפ"ט) - המשך הדיון

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השר ד. מרידור; ה"ה ש. גוברמן, ר. רדל, י. ברק, ש. בריצמן, י. תלרז והגברות ד. ליפשיץ וד. דרור-כהן.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/824 של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, מיום י"ב בתמוז התשנ"א (24.6.91):-

א. לפנות אל חבר הכנסת י. צבן ולהציע לו תיקונים כדלקמן, בהצעתו -

(1) הצעת החוק תחול על מענק לידה בלבד;

(2) בשם ההצעה, במקום: "מענק לידה בשטחים" יבוא: "מענק לידה ביהודה, שומרון וחבל עזה";

ב. בהמשך לנ"ל -

(1) לתמוך בכפוף לעיל בהצעת החוק;

(2) אם חבר הכנסת י. צבן ידחה הפניה כמפורט בסעיף א' לעיל - בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת החוק.

חק/877. הצעת-חוק רכישת מפעלים בידי עובדיהם (מקרים מיוחדים) (תיקון מס.), התשנ"א-1991 של ח"כ ע. פרץ (מס. תתש"ח) - המשך הדיון

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השר ד. מרידור; ה"ה י. ברק וא. לישנסקי.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/853 של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, מיום י"ט בתמוז התשנ"א (1.7.91) שענינה הצעת חוק רכישות מפעלים בידי עובדיהם (מקרים מיוחדים) (תיקון מס.), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת ע. פרץ (מס. תתש"ח), לקבוע כי:-

א. אם חבר הכנסת ע. פרץ יסכים לותר על סעיף (2) בהצעתו - לתמוך בהצעת החוק.

ב. אם חבר הכנסת ע. פרץ לא יסכים לותר על סעיף (2) כאמור - בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה, להתנגד להצעת החוק.

חק/878. הצעת-חוק שירות התעסוקה (תיקון - מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991 של ח"כ א. נמיר (מס. תתרפ"א) - המשך הדיון

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, ג. פת, א. שאקי; ה"ה ד. מנע, י. ברק, מ. גבאי, י. חריש, ש. בריצמן והגב' ד. דרור-כהן.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/801 של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק, מיום ה' בתמוז התשנ"א (17.6.91), שענינה הצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון - מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991 של חברת הכנסת א. נמיר (מס. תתרפ"א):-

א. לדחות את המשך הדיון בהצעת החוק האמורה, למשך שבוע ימים;

ב. בהמשך לנ"ל - אם הצעת החוק תועלה לדיון בכנסת, בטרם תיקבע ועדת השרים לגביה עמדה, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה, להתנגד לה.

המשך הדיון נדחה.

חק/879. הצעת-חוק המצבות (שמות ותאריכים), התשנ"א-1991 של ח"כ ש. שטרית (מס. תתרפ"ח) - המשך הדיון

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ג. פת, א. שאקי, ד. מרידור, ד. מגן; ה"ה י. חריש וי. תלרז.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/805 של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק, מיום ד' בתמוז התשנ"א (17.6.91), שעניינה הצעת חוק המצבות (שמות ותאריכים), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת ש. שטרית (מס. תתרפ"ח):-

א. ועדת השרים רושמת לפניה את הודעתו של השר לענייני דתות כי יש בכוונתו להפגיש את חבר הכנסת ש. שטרית עם הרבנים הראשיים לישראל כדי לדון בהצעת החוק האמורה;

ב. בהתאם לנ"ל -

(1) לדחות את המשך הדיון בהצעת החוק, למשך שבוע ימים;

(2) אם הצעת החוק תועלה לדיון בכנסת בטרם קבעה ועדת השרים לגביה עמדה, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה, להתנגד לה.

המשך הדיון נדחה.

חק/880. א. הצעת חוק הרשויות המקומיות (הסעת ילדים נכים), התשנ"א-1991 של ח"כ ע. סולודר (מס. תתרפ"ד) - ערר - המשך הדיון

ב. הצעת-חוק הסעה בטיחותית לילדים חריגים, התשנ"א-1991 של מספר חברי הכנסת (מס. תתשכ"ו)

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, ד. מגן, ג. פת; ה"ה י. כהן, ג. נאור והגברות ד. ליפשיץ ונ. מימון.

מ ח ל י ט י ם, להעביר להכרעתה של הממשלה את הצעות החוק הבאות:-

א. הצעת חוק הרשויות המקומיות (הסעת ילדים נכים), התשנ"א-1991 של חברת הכנסת ע. סולודר (מס. תתרפ"ד);

ב. הצעת-חוק הסעה בטיחותית לילדים חריגים, התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס. תתשכ"ו).

חק/881. הצעת-חוק הסדרת פעולתם של שתדלנים בכנסת, התשנ"א-1991 של ח"כ ח. מירום וח. קורפו (מס. תתרפ"ז) ערר - המשך הדיון

יושב ראש ועדת השרים.

מ ח ל י ט י ם, בשינוי להחלטה מס. חק/798 של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק, מיום כ' בסיון התשנ"א (12.6.91), ובהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - לא לקבוע עמדה לגבי הצעת חוק הסדרת פעולתם של שתדלנים בכנסת, התשנ"א-1991 של חברי הכנסת ח. מירום וח. קורפו (מס. תתרפ"ז).

ההחלטה הנ"ל היא על דעת הממשלה מכח סעיף 36 בתקנון לעבודת הממשלה.

חק/882. הצעת-חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים) (תיקון מס.), התשנ"א-1991 של ח"כ א. רובינשטיין (מס. תתק"ל) - המשך הדיון

יושב ראש ועדת השרים פותח.

המשך הדיון נדחה.

חק/883. הצעת-חוק להגבלת העברת פרסומת באמצעות פקסימיליה, התשנ"א-1991 של ח"כ א. פורז (מס. תתע"ח) - המשך הדיון

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השר ד. מרידור והגב' ד. דרור-כהן.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/726 של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק מיום ז' בסיון התשנ"א (20.5.91), ובהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק להגבלת העברת פרסומת באמצעות פקסימיליה, התשנ"א-1991 של חבר הכנסת א. פורז (מס. תתע"ח).

חק/884. הצעת-חוק לתיקון פקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות) (חקירת עובד ציבור), התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס. תתשי"ט)

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, ג. פת; ה"ה י. חריש, ש. גוברמן והגב' ג. ויסמן.

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק לתיקון פקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות) (חקירת עובד ציבור), התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס. תתשי"ט).

חק/885. הצעת-חוק מימון מפלגות (תיקון - תרומות), התשנ"א-1991 של ח"כ ש. שטרית (מס. תתש"כ)

יושב ראש ועדת השרים פותח.

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - לא לקבוע עמדה לגבי הצעת חוק מימון מפלגות (תיקון - תרומות), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת ש. שטרית (מס. תתש"כ).

חק/886. הצעת-חוק שירות התעסוקה (תיקון - אי התערבות בשביתות), התשנ"א-1991 של ח"כ ת. גוז'נסקי ה. מחאמיד ום. נפאע (מס. תתשכ"ג)

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, ג. פת; ה"ה י. ברק, ש. עיר-שי ו'. כהן.

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון - אי התערבות בשביתות), התשנ"א-1991 של חברי הכנסת ת. גוז'נסקי, ה. מחאמיד ום. נאפע (מס. תתשכ"ג).

חק/887. הצעת-חוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"א-1991 של ח"כ ש. עמור (מס. תתשכ"ז)

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ג. פת, ר. פנחסי והגב' מ. קוק.

מ ח ל י ט י ם:-

א. הצעת חוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"א-1991 של חבר הכנסת ש. עמור (מס. תתשכ"ז), תידון יחד עם טיוטת חוק הגליל (תיקון מס. 2), התשנ"א-1991 שהונחה על שולחנה של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, על-ידי שר הכלכלה והתכנון.

ב. בהמשך לנ"ל- אם חבר הכנסת ש. עמור יעלה את הצעת החוק שלו לדיון בכנסת, בטרם תיקבע לגביה ועדת השרים עמדה, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה,להתנגד להצעת החוק.

המשך הדיון נדחה.

חק/888. הצעת-חוק רשות גלי צה"ל התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס. תתשכ"ח)

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ר. מילוא, ג. פת, ד. מרידור, ר. פנחסי; אל"מ י. תלרז והגב' ד. ליפשיץ.

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק רשות גלי צה"ל, התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס. תתשכ"ח).

חק/889. טיוטת-חוק הגליל (תיקון מס. 2), התשנ"א-1991

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ג. פת, ד. מרידור; ה"ה י. חריש, י. הרמלך, ד. כהן והגברות ד. ליפשיץ, מ. קוק וא. קלעי.

המשך הדיון נדחה.

חק/890. טיוטת-חוק בתי המשפט (נוסח משולב) (תיקונים שונים), התשנ"א-1991

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השר ד. מרידור; ה"ה י. חריש, ש. גוברמן, ג. נויטל, מ. אהלי והגברות ג. ויסמן, א. קלעי, נ. ענתבי ונ. מימון.

מ ח ל י ט י ם, בהתייחס לטיוטת חוק בתי המשפט (נוסח משולב) (תיקונם שונים), התשנ"א-1991:-

א. בסיפא של התיקון המוצע לסעיף 14(ב), למחוק את המלה: "נאותה";

ב. בסיפא של התיקון המוצע לסעיף 26, במקום: "מוסמך לדון שופט אחד", יבוא: "מוסמך לדון בית המשפט בשופט אחד";

ג. בסעיף 37(ב)(5) של החוק העיקרי, במקום: "בהתייעצות עם", יבוא: "בהסכמת";

ד. במקום התיקון המוצע בסעיף 77ב'(ג), יבוא: "החליט השופט, ובמותב אב בית הדין להמשיך במשפט כאמור בסעיף קטן (ב) רשאי השופט הדן בערעור, ובמותב - אב בית הדין, להורות על הפסקת המשפט עד להחלטה בערעור";

ה. בתיקון המוצע לסעיף 79 א'(א), במקום "ליתן פסק דין על דרך הפשרה בענין שלפניו", יבוא: "ליתן בענין שבפניו, כולו או מקצתו, פסק דין על דרך הפשרה";

ו. במקום הנוסח המוצע בסעיף 79 ב(ב) יבוא: המפשר או הבורר יתמנה על-ידי בעלי הדין על יסוד הסכמה ביניהם ובאישור בית המשפט. לא באו בעלי הדין לידי הסכמה על המפשר או הבורר, רשאי בית המשפט בהסכמת בעלי הדין למנותו, אם מתוך רשימה שהגישו לו בעלי הדין, אם לפי בחירתו שלו - באין רשימה כזו";

ז. בסעיף 79 המוצע -

(1) במקום הנוסח המוצע לכותרת השוליים, יבוא: תחולת חוק הבוררות";

(2) בסיפא של הסעיף, במקום: שהחליט על העברת הענין לבוררות", יבוא: שהעביר את הענין לבוררות";

ח. בתיקון המוצע לסעיף 82, יבוא: "שר המשפטים יקבע את סדרי המינהל של בתי המשפט, ובהסכמת נשיא בית המשפט העליון ימנה מנהל לבתי המשפט, בין שופט ובין שאינו שופט, שיהיה אחראי בפניו על ביצועם של סדרי המינהל";

ט. לאשר בכפוף לעיל, סעיפים 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10 ו-11 של טיוטת החוק.

ש מ ו ר

המשך הדיון נדחה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

ס ד ר ה י ו ם

לישיבת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק
ביום ג' כ"ז בתמוז התשנ"א - 9.7.91
(משעה 08:00 עד 11:00 במזכירות הממשלה)

מס. נספח	השר המגיש		
טיוטת-חוק בתי המשפט (נוסח משולב) (תיקונים שונים), התשנ"א-1991	418חק	שר המשפטים	

* - נושא חדש על סדר היום

טיוטת חוק

1. שם החוק המוצע:

חוק בתי המשפט [נוסח משולב] (תיקונים שונים), התשנ"א-1991.

תיקונים עקיפים:

חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982

חוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969

חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963

חוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961

פקודת התעבורה [נוסח חדש]

2. עיקרי החוק המוצע והצורך בו:

להלן דברי הסבר לעיקרי ההצעה (ראה להלן נוסח של הצעת החוק)

(א) לסעיפים 2,1 ו-3 - מוצע להמיר את חובת ההתייעצות של שר המשפטים עם נשיא בית המשפט העליון למינויים שבהם דנים הסעיפים-בהסכמת הנשיא.

(1) בסעיף 9 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן-החוק העיקרי) נאמר:

"(א) נשיאים וסגני נשיאים של בתי משפט מחוזיים ושל בתי משפט שלום יתמנו בידי שר המשפטים בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון .....";

(ב) מינוי כאמור בסעיף קטן (א) יהיה לתקופה של ארבע שנים, ורשאי שר המשפטים, בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, להאריכו לארבע שנים נוספות".

(2) בסעיף 9 א(א) לחוק העיקרי נאמר:

"(א) נשיא של בית משפט שלום שנתמנה לשופט בית משפט מחוזי, רשאי, בהסכמתו, להמשיך ולכהן כנשיא של בית משפט שלום אם החליט על כך שר המשפטים, בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון ....".

(3) בסעיף 10(א) לחוק העיקרי נאמר:

"(א) שר המשפטים רשאי למנות, לכהונה בפועל, בהסכמת המועמד ובהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון -

(1) .....

(2) .....

(3) .....

(4) .....".

(ההדגשות אינן במקור).

מינויים לכהונה להמשך כהונה ולכהונה בפועל, מהסוגים שפורטו לעיל, נעשים כיום, כאמור, ע"י שר המשפטים ובהתייעצות עם נשיא

בית המשפט העליון. ראוי שמינויים לתפקידים מינהליים, הטבועים בהם גם סממנים שיפוטיים - דוגמת אלה שבסעיפים (1) ו-(2) שלעיל, ומינויים שיפוטיים מהותיים - כאמור בסעיף (3) לעיל - ייעשו בהסכמת נשיא בית המשפט העליון. ממילא, גם כיום, מתקיימת התייעצות עם נשיא בית המשפט העליון שבסופה מתבקשת הסכמתו למינוי.

(ב) לסעיף 4 - תנאים והליכים לסיום כהונתו של שופט:

בסעיף 7 לחוק יסוד: השפיטה (להלן: חוק היסוד) נאמר:

"כהונת שופט תתחיל מעת שהצהיר הצהרת אמונים ולא תסתיים אלא באחת מאלה:

(1) .....

(2) .....

(3) .....

(4) על פי החלטה של הועדה לבחירת שופטים שהציע יושב ראש הועדה או נשיא בית המשפט העליון שנתקבלה ברוב של שבעה חברים לפחות;

(5) .....".

בסעיף 23 לחוק היסוד נאמר, בין השאר, כי התנאים וההליכים לסיום כהונתו של שופט, ייקבעו בחוק (סעיף 23 (א) (4) לחוק היסוד) ואכן סעיף 14 לחוק העיקרי קובע כי:

"סיום כהונה"

14. החליטה הועדה על סיום כהונתו של שופט לפי סעיף 7(4) לפי החלטה לחוק יסוד: השפיטה, תקבע בהחלטתה את המועד לסיום הכהונה, וכן לפי שיקול דעתה, את שיעור הגימלה שיקבל".

נוסח זה אינו מפרט במידה מספקת את "התנאים וההליכים לסיום כהונתו של שופט", כאמור בסעיף 23 לחוק היסוד. על כן מוצע להחליף את סעיף 14 לחוק העיקרי, באופן שייקבעו במפורש התנאים וההליכים כאמור, שעיקרם:

(1) הוגשה לועדה הצעה לסיום כהונתו של שופט, יכול שתדון בה ועדת משנה ותגיש את מימצאיה ומסקנותיה לועדה;

(2) תינתן לשופט זכות עיון בחומר שבפני הועדה וועדת המשנה, ותינתן לו הזדמנות לטעון טענותיו;

(3) החליטה הועדה על סיום כהונה של שופט, תקבע את מועד סיום הכהונה ואת שיעור הגימלה שיקבל.

(ג) <u>לסעיף 5</u> - הוספת סמכות לבית המשפט העליון לדון בדן יחיד:

בעקבות חוק בתי המשפט [נוסח משולב] (תיקון מס' 9), התשמ"ט-1989, שבו נקבע, בין השאר, בסעיף 37 (ב) (4) לחוק העיקרי, כי בערעורים על פסקי דין של בתי משפט שלום ושל שופטי

תעבורה לענין העבירות המפורטות בו, ידון בית משפט מחוזי בשופט אחד, מוצע לתקן גם את סעיף 26 (4) לחוק העיקרי, היינו, שבנוסף לסמכות הקבועה בו כיום לבית המשפט העליון, לדון בדן יחיד, בערעורים על פסק דין של דן יחיד בבית משפט מחוזי, שדן בערעור על החלטה של בית משפט שלום, תוסף סמכותו לדון בדן יחיד גם בערעורים על פסק דין של דן יחיד בבית משפט מחוזי שדן בערעור על פסק דין של בית משפט שלום.

(ד) לסעיפים 6 ו-15 - הרחבת הסמכות הענינית של בית משפט השלום בענינים פליליים:

בית משפט השלום רשאי לדון בחטאים ובעוונות; כן רשאי הוא לדון בפשעים המנויים בתוספת השניה לחוק העיקרי אם החליט על כך פרקליט מחוז, ובלבד שלא יוטל מאסר של יותר מחמש שנים.

עיון בתוספת האמורה מראה שנכללו בה רוב העבירות לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977 שעונשן שבע שנות מאסר או פחות. לאור זה, מוצע להרחיב את סמכותו של בית משפט השלום לדון בכל עבירה שדינה מאסר שבע שנים או פחות ולבטל את המצב לפיו צפוי אדם, בעקבות החלטה של פרקליט מחוז, לעונש פחות חמור מזה שקבע המחוקק לעבירה; בהתאם לתיקון המוצע תבוטל התוספת השניה.

(ה) לסעיפים 7 ו-16 - טענת פסלות גם בהליך אזרחי:

בסעיפים 146 עד 148 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 מפורטים הסדרים וההליכים לענין טענת פסלות מלישב בדין כנגד שופט.

פשיטא, שאם תוכח אפשרות ממשית של משוא פנים בניהול המשפט, הרי שנבצר מן השופט לשפוט את דינם של בעלי הדין או של אחד מהם באוביקטיביות הדרושה, ולענין זה אין נפקה מינה אם המדובר בהליך פלילי או בהליך אזרחי. מוצע איפוא לקבוע שההסדר הקיים בדבר פסלות שופט שבחוק סדר הדין הפלילי, יחול גם בהליך אזרחי, וכפועל יוצא, יבוטלו הסעיפים שלענין זה שבחוק סדר הדין הפלילי.

(ו) <u>לסעיפים 8 ו-13 - פשרה, פישור ובוררות:</u>

מוצע להקנות לנושאי הפשרה, הפישור והבוררות מעמד פורמלי בחוק העיקרי, הכל כדי לאפשר לבעלי הדין לברור להם דרכים נוספות ליישוב הסכסוך שביניהם, ובכך ייכונו אפשרויות להחיש את פתרון הסכסוך מחד, ולהקל מעומס ההדיינויות שבבתי המשפט, מאידך.

(1) <u>פשרה -</u> לבית משפט הדן בענין אזרחי, תוקנה, בהסכמת בעלי הדין, הסמכות ליתן פסק דין על דרך הפשרה בענין שלפניו, דוגמת סעיף 4 (ג) לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975. ייקבע במפורש, שאין בהסמכה זו כדי לגרוע מסמכותו של בית משפט להציע לבעלי הדין פשרה, או לתת,

לבקשת בעלי הדין, תוקף של פסק דין להסדר פשרה שנעשה ביניהם.

(2) <u>פישור -</u> בית משפט הדן בענין אזרחי רשאי, בהסכמת בעלי הדין, להעביר ענין שבפניו, לפישור - הליך שבו ייוועד מפשר עם בעלי הדין, יחד או לחוד, עם או בלי עורכי דינם, כדי להביאם לידי הסכמה על דרך ליישוב הסכסוך, מבלי שיש בידו סמכות להכריע בו. דברים שנמסרו בהליכי פישור לא ישמשו ראייה בהליך אזרחי.

(3) <u>בוררות -</u> לבית משפט הדן בענין אזרחי תוקנה, בהסכמת בעלי הדין, הסמכות, להעביר ענין שבפניו לבוררות, והוראות חוק הבוררות, התשכ"ח - 1968, יחולו.

(4) <u>מינוי מפשר או בורר -</u>

מפשר או בורר יתמנה על ידי בעלי הדין ובאישור בית המשפט. לא באו בעלי הדין לידי הסכמה על המפשר או הבורר, רשאי יהיה בית המשפט למנותו מתוך רשימה שהגישו לו בעלי הדין או אם לא הוגשה לו כזו - לפי שיקול דעתו.

(5) <u>תקנות -</u>

שר המשפטים יוסמך לקבוע בתקנות את סדרי מינויו של בורר או של מפשר; סדרים וכללים בהליכי פישור; ותעריף מקסימלי לשכר טירחה שישולם לבורר או למפשר.

(ז) <u>לסעיף 9</u> - בית משפט שנחלקו בו הדעות בענין פלילי:

בסעיף 80 לחוק העיקרי נאמר:

"בית המשפט שנחלקו בו הדעות

80. בית משפט הדן בשלושה או יותר, ונחלקו דעות השופטים, תכריע דעת הרוב; אין רוב לדעה אחת - תכריע דעת אב-בית-הדין; לא היתה דעת רוב לענין סוג העונש או מידת העונש - רואים שופט שהציע את סוג העונש או מידת העונש החמורים ביותר בנסיבות הענין, כאילו הצטרף לדעתו של השופט שהציע את ההצעה הקרובה ביותר להצעתו; נחלקו הדעות איזהו סוג העונש או מידת העונש החמורים ביותר - תכריע דעת אב-בית-הדין.

מוצע לקבוע שבמקרה שאין רוב לדעה אחת בענין פלילי, שאיננו סוג העונש או מידתו, תכריע הדעה המקילה עם הנאשם.

(ח) <u>לסעיף 10 -</u> מנהל בתי המשפט אחראי לביצוע סדרי המינהל של בתי המשפט:

בסעיף 82 לחוק העיקרי נאמר:

"סדרי מינהל

82. שר המשפטים יקבע את סדרי המינהל של בתי המשפט וימנה

על ביצועם את אחד השופטים שיהיה אחראי בפניו".

מוצע לתת עיגון פורמלי למצב השורר למעשה, שלפיו מנהל בתי המשפט הוא השופט הממונה על ביצוע סדרי המינהל, ולקבוע שמינויו של שופט כמנהל בתי המשפט, ייעשה בהסכמת נשיא בית המשפט העליון.

(ט) לסעיף 11 - החלת הוראות נוספות של החוק העיקרי על רשם:

אין מקום לאבחנה (שבחוק הקיים), לענין כלל היסוד של פומביות הדיון, בין דיון בפני בית משפט, לבין דיון בפני רשם. מוצע איפוא, להחיל את העיקרון וחריגיו, שבסעיף 68 לחוק העיקרי, גם על רשם והדיונים שלפניו. כך גם ראוי, שרשם שמצא כי נפלה טעות בפסק דין או בהחלטה אחרת שנתן, יוכל לעשות שימוש בסעיף 81 לחוק העיקרי לשם תיקון הטעות.
מוצע איפוא, לתקן את סעיף 104 לחוק העיקרי, בדבר תחולת הוראות החוק העיקרי על רשם ועל הדיונים שלפניו, ולכלול בו גם את הוראות סעיפים 68 ו-81 לחוק העיקרי.

(י) לסעיפים 12, 17, 18 ו-19 החלת הוראות בדבר שיפוט משמעתי, השעייה, פסלות ופרסום גמר כהונה של שופט, על רשם שאינו שופט:

הרשמים של בתי המשפט מתמנים כאמור בסעיף 84 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, על ידי נשיא בית המשפט העליון באישור שר המשפטים. חלקם הם שופטים וחלקם אינם שופטים, ובאלו

האחרונים דנה הצעת תיקון זו. הרשמים שאינם שופטים ממלאים פונקציות שיפוטיות: מתן רשות להתגונן, ענייני שטרות, ענייני הוצאה לפועל, ותפקידים רבים נוספים לפי תקנות סדרי הדין.

מעמד הרשמים שאינם שופטים הוא מעמד כלאיים או מעמד ביניים: מחד גיסא, חל עליהם, במילוי תפקידיהם השיפוטיים, עקרון היסוד שאין עליהם מרות זולת מרותו של הדין. מאידך גיסא, הם עובדי מדינה, המתקבלים לעבודה לפי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, יכולים להיות מפוטרים ללא קשר לתפקידם השיפוטי, נתונים לדין משמעתי של עובדי המדינה לפי חוק שירות המדינה (משמעת) וכן לדין משמעתי של לשכת עורכי הדין.

המצב המתואר לעיל, מעורר בעיות בתחום אי תלותו של מי שממלא תפקיד שיפוטי ואף עלול, במקרים מסויימים, ליצור מצב של ניגוד עניינים.

מוצע שבשני עניינים עיקריים, יחולו הוראות החוק העיקרי לענין שופט - גם על רשם שאינו שופט:

(1) לענין שיפוט משמעתי עקב מילוי תפקידיו כרשם ולענין השעייה מתפקיד כרשם;

(2) לענין פסלות מלישב בדין.

כן מוצע לקבוע כי הודעה על גמר כהונתו של רשם תפורסם ברשומות. התיקונים המוצעים יוסדרו בהתאמה גם לגבי רשם שאינו שופט, בבית הדין לעבודה, בתיקון לחוק בית הדין לעבודה (ראה סעיף 17 להצעה). חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963, וחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961, יתוקנו כך שהוראותיהם לא יחולו לגבי עבירת משמעת שעשה עובד מדינה, או עורך דין, לפי הענין, לפי החיקוק שבו מדובר, שלגביה הוא נתון לשיפוט משמעתי בהיותו רשם.

(יא) לסעיף 14 - דיון בבית משפט מחוזי בדן יחיד:

מוצע לקבוע שבערעור על החלטת שופט תעבורה לענין פסילת רשיון נהיגה ובערר על החלטות רשות הרישוי באותו ענין, ידון בית המשפט המחוזי בדן יחיד.

(יב) לסעיף 17 - בסעיף זה מובאים -

(1) תיקונים ותיאומים "טכניים" בחוק בית הדין לעבודה, הנובעים מחקיקת הנוסח המשולב של חוק בתי המשפט, ועיגון בחוק בית הדין לעבודה, של הוראות המצויות כיום בתקנות בית הדין לעבודה (סדר דין), התשכ"ט-1969.

(2) "תרגום טכני" של סמכויותיו ותפקידיו של רשם בבית הדין לעבודה לפי פקודת הרשמים, 1936, לסעיפים המקבילים לפי החוק העיקרי, בתיאומים ובשינויים המחוייבים לפי הענין.

(3) החלת הוראות בדבר שיפוט משמעתי, השעייה, פסלות ופרסום גמר כהונה של שופט, על רשם שאינו שופט, בבית הדין לעבודה (ראה סעיף י' לעיל).

(4) החלת הוראות בדבר פסלות מלישב בדין על נציג ציבור בבית הדין.

(יג) <u>לסעיף 20</u> - תיקון פקודת התעבורה [נוסח חדש]:

בסעיף 23 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] נאמר:

"שיפוט 23. נאשם אדם בעבירת תעבורה יהיה בית משפט שלום מוסמך לדון בה ולהטיל כל עונש שנקבע לה על אף האמור בכל דין אחר".

סעיף זה הרחיב את סמכותו של בית משפט השלום לדון בעבירות שדינן מאסר חמש שנים (סעיף 36ב(ג) לפקודה), שבע שנים (סעיף 64א (א) לפקודה) ותשע שנים (סעיף 64א(ב) לפקודה). מוצע להתאים את סמכותו של בית משפט השלום בעבירות תעבורה לסמכותו הכללית לדון בעבירות לפי חוק בתי המשפט.

3. <u>השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה:</u>

אין

4. <u>השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:</u>

ראה נוסח של הצעת החוק הר"ב.

5. שר התחבורה נתן את הסכמתו לתיקון המוצע לפקודת התעבורה.

6. להלן הנוסח של הצעת החוק

יצויין כי -

(1) היועץ המשפטי לממשלה סמך ידיו על הצעת החוק, מבחינה משפטית;

(2) הממונה על התקציבים סמך ידיו על החוק המוצע, מבחינה תקציבית;

_____

שר המשפטים

מוגש על-ידי שר המשפטים

כ"ח בתמוז התשנ"א
4 ביולי 1991

רד(8577)

חוק בתי המשפט [נוסח משולב] (תיקון מס' ...), התשנ"א-1991

תיקון סעיף 9

1. בסעיף 9 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (1) (להלן החוק העיקרי) - בכל מקום, במקום "בהתייעצות עם" יבוא "בהסכמת";

תיקון סעיף 9א

2. בסעיף 9א(א) לחוק העיקרי, במקום "בהתייעצות עם" יבוא "בהסכמת".

תיקון סעיף 10

3. בסעיף 10(א) לחוק העיקרי, במקום "ובהתייעצות עם" יבוא "ובהסכמת".

החלפת סעיף 14

4. במקום סעיף 14 לחוק העיקרי יבוא:

"תנאים והליכים לסיום כהונת שופט לפי סעיף 7(4) לחוק יסוד: השפיטה

14. (א) הוגשה לועדה הצעה לסיים את כהונתו של שופט לפי סעיף 7(4) לחוק יסוד: השפיטה, רשאית היא למנות מבין חבריה ועדת משנה שתדון בהצעה ותגיש את מימצאיה ומסקנותיה לועדה.

(ב) הועדה וכן ועדת המשנה, אם נתמנתה, יאפשרו לשופט

לעיין בחומר שבפניהן ויתנו לו הזדמנות נאותה לטעון טענותיו.

(ג) החליטה הועדה על סיום כהונתו של שופט, תקבע בהחלטתה את המועד לסיום הכהונה, וכן, לפי שיקול דעתה - את שיעור הגימלה שיקבל".

תיקון סעיף 26

5. בסעיף 26 לחוק העיקרי, במקום פיסקה (4) יבוא:

"(4) בערעור על החלטת ביניים של בית משפט מחוזי או על פסק דין של דן יחיד בבית משפט מחוזי שדן בערעור על פסק דין או על החלטה של בית משפט שלום, מוסמך לדון שופט אחד;"

תיקון סעיף 51

6. בסעיף 51 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), במקום פיסקה (1), יבוא:

"(1) עבירות שעונשן מאסר שבע שנים או פחות;"

הוספת סעיפים 77 א - 77 ג

7. אחרי סעיף 77 לחוק העיקרי יבוא:

"טענת פסלות

77א. (א) לאחר תחילת משפט ולפני כל טענה אחרת, רשאי

בעל דין לבקש ששופט פלוני יפסול עצמו מלישב בדין; עבר הענין לדיון לפני שופט אחר מסיבה כלשהי או הוחלף שופט שישב בדין, רשאי בעל דין לטעון טענת פסלות נגד השופט האחר בתחילת הישיבה הראשונה שלאחר ההעברה או החילופין.

(ב) נטענה טענת פסלות נגד שופט, יחליט בה אותו שופט לאלתר, ולפני כל החלטה אחרת.

(ג) לא היה באפשרותו של בעל דין לטעון טענת פסלות בשלב האמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא לטענה בשלב שלאחר מכן ובלבד שיעשה זאת מיד לאחר שנודעה לו עילת הפסלות".

"ערעור על החלטה בטענת פסלות

77ב. (א) על החלטת שופט לפי סעיף 77א רשאי בעל דין לערער לפני בית המשפט העליון; בערעור ידון נשיא בית המשפט העליון או שופט אחד או שלושה שופטים של בית המשפט העליון שקבע לכך הנשיא.

(ב) הודיע בעל דין שבדעתו לערער על ההחלטה, יופסק המשפט ולא יימשך עד להחלטה בערעור, זולת אם החליט השופט, ובמותב - אב בית הדין, מנימוקים שיירשמו, שיש להמשיך במשפט.

(ג) השופט הדן בערעור, ובמותב - אב בית הדין, רשאי להורות על הפסקת המשפט עד להחלטה בערעור אף אם החליט השופט, ובמותב - אב בית הדין, להמשיך במשפט, כאמור בסעיף קטן (ב).

(ד) הערעור יוגש בכתב, בפירוט נימוקיו, תוך חמישה ימים מהיום שבו הודעה לבעלי הדין החלטת השופט.

(ה) השופט או השופטים הדנים בערעור יתנו לבעלי הדין הזדמנות להשמיע את טענותיהם, ורשאים הם לבקש מהשופט אשר על החלטתו הוגש הערעור, להעיר את הערותיו".

"סייג לערעור" 77ג. טענת פסלות לא תישמע ולא תשמש נימוק לערעור, אלא בהתאם להוראות סעיפים 77א ו-77ב."

הוספת סעיפים 79א - 79ד 8. אחרי סעיף 79 לחוק העיקרי יבוא:

"פסק דין על דרך הפשרה" 79א. (א) בית משפט הדן בענין אזרחי, רשאי, בהסכמת בעלי הדין, ליתן פסק דין על דרך הפשרה בענין שלפניו.

(ב) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי לגרוע

מסמכותו של בית המשפט להציע לבעלי הדין הסדר פשרה או לתת, לבקשת בעלי הדין, תוקף של פסק דין להסדר פשרה שנעשה ביניהם".

"פישור ובוררות"

79ב. (א) בית משפט הדן בענין אזרחי, רשאי, בהסכמת בעלי הדין, להעביר ענין שבפניו, כולו או מקצתו, לפישור או לבוררות. העביר בית המשפט מקצתו של ענין, כאמור, יגדיר את תחומיו.

(ב) מפשר או בורר יתמנה על ידי בעלי הדין, על יסוד הסכמה ביניהם, ובאישור בית המשפט. לא באו בעלי הדין לידי הסכמה על המפשר או הבורר, רשאי בית המשפט, בהסכמת בעלי הדין, למנותו מתוך רשימה שהגישו לו בעלי הדין, או אם לא הוגשה לו כזו - לפי שיקול דעתו.

(ג) לענין סעיף 108 וסעיף זה, "פישור" - הליך שבו נועד מפשר עם בעלי הדין, כדי להביאם לידי הסכמה על דרך ליישוב הסכסוך, מבלי שיש בידו סמכות להכריע בו.

(ד) במהלך הפישור רשאי מפשר להיוועד עם הצדדים, יחד או לחוד, עם או בלי עורכי דינם.

(ה) דברים שנמסרו במסגרת הליכי פישור לא ישמשו ראייה בהליך משפטי אזרחי".

"תחולת חוק הבוררות על בוררות

79ג. בורר שנתמנה כאמור בסעיף 79ב, דינו כדין בורר שנתמנה בהסכם בוררות או על פיו, והוראות חוק הבוררות, התשכ"ח-1968 (2) יחולו; אולם לענין בוררות בפני בורר שנתמנה כאמור, "בית המשפט" שבסעיף 1 לחוק הבוררות, התשכ"ח-1968, יהיה בית המשפט שהחליט על העברת הענין לבוררות".

תיקון סעיף 80

9. בסעיף 80 לחוק העיקרי אחרי "אין רוב לדעה אחת - תכריע דעת אב בית - הדין" יבוא "ובענין פלילי, הדעה המקילה עם הנאשם".

החלפת סעיף 82

10. במקום סעיף 82 לחוק העיקרי יבוא :

"סדרי מינהל

82. שר המשפטים יקבע את סדרי המינהל של בתי המשפט, ובהסכמת נשיא בית המשפט העליון ימנה את אחד השופטים להיות מנהל בתי המשפט, שיהיה אחראי בפניו על ביצועם".

תיקון סעיף

11. בסעיף 104 לחוק העיקרי, במקום "69" יבוא "68" ואחרי

104 "79" יבוא " ו-81"".

הוספת סעיפים 105א - 105ג

12. אחרי סעיף 105 לחוק העיקרי יבוא:

"משמעת 105א. לענין שיפוט משמעתי עקב מילוי תפקידיו כרשם ולענין השעייה מתפקיד כרשם, דין רשם שאינו שופט כדין שופט".

"פסלות 105ב. לענין פסלות מלישב בדין, דין רשם שאינו שופט כדין שופט, והוראות סעיפים 77א עד 77ג יחולו".

"פרסום 105ג. הודעה על גמר כהונתו של רשם תפורסם ברשומות ברשומות".

תיקון סעיף 108

13. בסעיף 108 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), אחרי פיסקה (2) יבוא:

"(2א) סדרי מינוי בורר או מפשר לפי סעיף 79ב;

(2ב) סדרים וכללים בהליכי פישור;

(2ג) התעריף המקסימלי לשכר טרחה שישולם לבורר או למפשר, על ידי בעלי הדין, בהליכי בוררות ופישור, לפי סעיפים 79ב ו- 79ג לחוק זה".

תיקון התוספת

14. בתוספת הראשונה לחוק העיקרי בחלק ב' שבה יבוא :

הראשונה

"1. ערריס לפי סעיפים 52(ב) ו-55 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] וערעור לפי סעיף 60 לאותה פקודה."

ביטול התוספת השניה

15. התוספת השניה לחוק העיקרי - בטלה.

תיקון חוק סדר הדין הפלילי

16. בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982,[3] סעיפים 146 - 148 - בטלים.

תיקון חוק בית הדין לעבודה

17. בחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969[4] -

(1) בסעיף 3, במקום "לפי חוק השופטים, התשי"ג - 1953 (להלן - חוק השופטים)" יבוא "לפי חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד - 1984 (להלן - חוק בתי המשפט)".

(2) בסעיף 3א, המילים "[נוסח משולב], התשמ"ד - 1984" - יימחקו.

(3) בסעיף 7, במקום "ועם" יבוא "בהסכמת".

(4) בסעיף 8, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) סעיף 5, וסעיפים 11 עד 24 לחוק בתי המשפט, יחולו על שופט בבית הדין.

(5) אחרי סעיף 16 יבוא:

"טענת פסלות נגד נציג ציבור

16א האמור בסעיפים 77א עד 77ג לחוק בתי המשפט יחול, בשינויים המחוייבים, גם על נציג ציבור בבית הדין; ערעור כאמור בסעיף 77ב, יהיה לפני בית הדין הארצי וידון בו נשיא בית הדין הארצי או מותב של בית הדין הארצי".

(6) בסעיף 23, במקום "סעיפים 12 ו-14 לחוק בתי המשפט, התשי"ז-1957, יבוא "סעיפים 34 ו-36 לחוק בתי המשפט".

(7) בסעיף 27 -

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) סמכויותיו ותפקידיו של הרשם וערעור על החלטותיו יהיו בהתאם לסעיפים 86, 87, 88, 89, 90 (1) עד 90 (11), 91, 95, 96, 98, 99, 100, 101, 102 ו-103 לחוק בתי המשפט, בתיאומים ובשינויים המחוייבים לפי הענין".

(2) אחרי סעיף קטן (ב2) יבוא:

"(ב3) לענין שיפוט משמעתי עקב מילוי

תפקידיו כרשם ולענין השעייה מתפקיד כרשם, דין רשם אינו שופט כדין שופט.

(ב4) לענין פסלות מלישב בדין, דין רשם שאינו שופט כדין שופט, והוראות סעיפים 77א עד 77ג לחוק בתי המשפט יחולו.

(ב5) הודעה על גמר כהונתו של רשם תפורסם ברשומות".

תיקון חוק שירות המדינה (משמעת)

18. בחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג - 1963 [5], אחרי סעיף 63 יבוא:

"אי תחולה על רשם

63א. חוק זה לא יחול לגבי עבירות משמעת שעשה עובד המדינה שהוא רשם של בית משפט, או של בית דין, שלגביהן הוא נתון לשיפוט משמעתי לפי סעיף 105א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, או לפי סעיף 27 (ב3) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969".

תיקון חוק לשכת עורכי הדין

19. בחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 [6], אחרי סעיף 62 יבוא:

"אי תחולה על רשם

62א. חוק זה לא יחול לגבי עבירות משמעת שעשה עורך דין שהוא רשם של בית משפט או של בית דין, שלגביהן הוא נתון לשיפוט משמעתי לפי סעיף 105א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, או לפי סעיף 27 (ב3) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט - 1969".

תיקון פקודת התעבורה

20. בפקודת התעבורה [נוסח חדש][7], סעיף 23 - בטל.

---

1 ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

2 ס"ח התשכ"ח, עמ' 184.

3 ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

4 ס"ח התשכ"ט, עמ' 70.

5 ס"ח התשכ"ג, עמ' 50.

6 ס"ח התשכ"א, עמ' 178.

7 נ"ח התשכ"א, עמ' 173.

תקנות סדר הדין האזרחי (תיקון מס' 2), התשנ"א-1991

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 108 ו- 109 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 [1], ושאר הסמכויות הנתונות לי לפי כל דין, אני מתקין תקנות אלה:

תיקון תקנה 201

1. בתקנה 201 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד - 1984 [2] (להלן - התקנות העיקריות) אחרי "רשאי גם הרשם לבטלה כאמור" יבוא " ורשאי הוא, לפי הצורך, לעכב את ההוצאה לפועל או לבטלה".

הוספת תקנה 398א

2. אחרי תקנה 398 לתקנות העיקריות יבוא:

"המועד להגשת ערעור על החלטה על פי צד אחד

398א. המועד להגשת ערעור על פסק דין או על החלטה אחרת של בית משפט או של רשם, שניתנו על פי צד אחד, או שניתנו באין כתבי טענות מצד שני, ושהוגשה לגביהם בקשת ביטול לפי תקנה 201, הוא שלושים ימים מהיום שבו ניתנה ההחלטה בבקשת הביטול.

_____
דן מרידור
שר המשפטים

_____ באייר התשנ"א
(_____ במאי 1991)

תמ -

1. ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.
2. ק"ת התשמ"ד, עמ' 2220.

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

ס ד ר י ו ם

לישיבת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק
ביום ב', כ"ו בתמוז התשנ"א – 8.7.91
(משעה 16:00 עד 20:00 בכנסת)

	מס. נספח	השר המגיש
הצעות חוק של חברי הכנסת:–		
א. הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – מענק לידה בשטחים), התשנ"א–1991 של חה"כ י. צבן (מס' תתרפ"ט) – המשך הדיון	398חק	שר המשפטים
ב. הצעת חוק רכישת מפעלים בידי עובדיהם (מקרים מיוחדים) (תיקון מס'), התשנ"א–1991 של חה"כ ע. פרץ (מס' תתש"ח) – המשך הדיון	409חק	שר המשפטים
ג. הצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון – מינויים לפי מכרז), התשנ"א–1991 של חה"כ א. נמיר (מס' תתרפ"א) – המשך הדיון	390חק	שר המשפטים
ד. הצעת חוק המצבות (שמות ותאריכים), התשנ"א–1991 של חה"כ ש. שטרית (מס' תתרפ"ח) – המשך הדיון	394חק	שר המשפטים
ה. הצעת חוק הרשויות המקומיות (הסעת ילדים נכים), התשנ"א–1991 של חה"כ ע. סולודר (מס' תתרפ"ד) – ערר – המשך הדיון	396חק	שר המשפטים
ו. הצעת חוק הסדרת פעולתם של שתדלנים בכנסת, התשנ"א–1991 של חה"כ ח. מירום וח. קורפו (מס' תתרפ"ז) – ערר – המשך הדיון	397חק	שר המשפטים

---

* – נושא חדש על סדר היום

		מס. נספח		השר המגיש
ז.	הצעת חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים) (תיקון מס'), התשנ"א-1991 של חה"כ א. רובינשטיין (מס' תתק"ל) - המשך הדיון	270חק		שר המשפטים
ח.	הצעת חוק להגבלת העברת פרסומת באמצעות פקסימליה, התשנ"א-1990 של חה"כ א. פורז (מס' תתע"ח) - המשך הדיון	216חק		שר המשפטים
ט.	הצעת חוק לתיקון פקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות) (חקירת עובד ציבור), התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס' תתשי"ט)	422חק	*	שר המשפטים
י.	הצעת חוק מימון מפלגות (תיקון - תרומות), התשנ"א-1991 של חה"כ ש. שטרית (מס' תתש"כ)	423חק	*	שר המשפטים
יא.	הצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון - אי התערבות בשביתות), התשנ"א-1991 של חה"כ ת. ג'וזנסקי, ה. מחאמיד ומ. נפאע (מס' תתשכ"ג)	424חק	*	שר המשפטים
יב.	הצעת חוק הסעה בטיחותית לילדים חריגים, התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס' תתשכ"ו)	425חק	*	שר המשפטים
יג.	הצעת חוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"א-1991 של חה"כ ש. עמור (מס' תתשכ"ז)	426חק	*	שר המשפטים
יד.	הצעת חוק רשות גלי צה"ל, התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס' תתשכ"ח)	427חק	*	שר המשפטים

---

* - נושא חדש על סדר היום

		מס. נספח	השר המגיש
	טיוטות חוק של הממשלה:		
טו.	טיוטת חוק הגליל (תיקון מס' 2), התשנ"א-1991	415חק	שר הכלכלה והתכנון
טז.	טיוטת חוק הנגב (תיקון), התשנ"א-1991	414חק	שר הכלכלה והתכנון
יז.	טיוטת-חוק בתי המשפט (נוסח משולב) (תיקונים שונים), התשנ"א-1991	418חק	שר המשפטים
יח.	הצעת חוק מרשם האוכלוסין (מחיקת פרט הלאום מפרטי הרישום), התש"ן-1990 של מספר חברי כנסת (מס' תקפ"ו) - ערר - המשך הדיון	15חק	שר המשפטים
יט.	הצעת חוק מימון מפלגות (תיקון), התשנ"א-1991 של חה"כ א. לין (מס' תתקפ"ה) - המשך הדיון	309חק	שר המשפטים
כ.	טיוטת-חוק הגנת הצרכן (תיקון מס. 2), התש"ן-1989 - המשך הדיון	395חק	שר התעשיה והמסחר
כא.	טיוטת-חוק לתיקון חוק רישוי שירותי התעופה, התש"ן-1990	59חק	שר התחבורה
כב.	טיוטת-חוק העתיקות (תיקון), התשמ"ט-1988	20חק	שר החינוך והתרבות
כג.	הצעת חוק פרי הדר, התש"ן-1990 של חה"כ י. צידון (מס' תרע"ו)	49חק	שר המשפטים

* - נושא חדש על סדר היום

		מס. נספח	השר המגיש
כד.	טיוטת-חוק והצעת חוק רשות הכבאות וההצלה, התש"ן-1990 - המשך הדיון	34חק+ א'+ ב'	שר הפנים המשטרה השר לאיכות הסביבה
כה.	טיוטת חוק יבוא בשר (תעודת הכשר), התשמ"ז-1987 - המשך הדיון	23חק+ א'	שר התעשיה והמסחר שר האוצר
כו.	טיוטת-חוק החוזים (חלק כללי) (תיקון), התש"ן-1990 - המשך הדיון	480חק	שר המשפטים
כז.	טיוטת-חוק הרשויות המקומיות (גימלאות לעובדים), התשמ"ח-1987	324חק	שר הפנים
כח.	הגשת הצעות לנושא על סדר יומן של הממשלה ושל ועדות השרים	56חק	שר הכלכלה והתכנון
כט.	הצעת-חוק יסוד: זכויות היסוד של האדם - המשך הדיון	161חק (נוסח מסכם)+ תוספת	שר המשפטים
ל.	תזכיר בענין תנאי החזקה בבתי מעצר משטרתיים - המשך הדיון	382חק	שר המשפטים
לא.	מקומות כליאה לעצורים - תמונת מצב ופתרונות אפשריים - המשך הדיון	383חק	שר המשטרה
לב.	טיוטת-חוק לתיקון פקודת החברות (שיקום חברות), התש"ן-1990 - המשך הדיון		שר המשפטים
לג.	טיוטת-חוק לשכת עורכי הדין (תיקונים שונים), התשנ"א-1991	419חק	שר המשפטים

---

* - נושא חדש על סדר היום

הצעת חוק לתיקון פקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות) (חקירת עובד ציבור), התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס' תתשי"ט)

הצעת חוק לתיקון פקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות) (חקירת עובד ציבור), התשנ"א-1991 מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותו של שר המשפטים.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום א' בתמוז התשנ"א (13.6.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים - למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. ביום י"ב בתמוז התשנ"א (24.6.91) ביקש שר המשפטים לדון בהצעת החוק בועדת השרים.

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

י"ט בתמוז התשנ"א
1 ביולי 1991

נספח 422חק

הצעת חוק מימון מפלגות (תיקון – תרומות), התשנ"א-1991 של חה"כ ש. שטרית (מס' תתש"כ)

הצעת חוק מימון מפלגות (תיקון – תרומות), התשנ"א-1991 מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותם של שר האוצר ושל שר המשפטים.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום א' בתמוז התשנ"א (13.6.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים – למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. ביום י"ט בתמוז התשנ"א (1.7.91) ביקש שר המשפטים להעלות את הצעת החוק לדיון בועדת השרים.

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק – לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

י"ט בתמוז התשנ"א
1 ביולי 1991

נספח 432חק

הצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון - אי התערבות בשביתות), התשנ"א-1991 של חה"כ ת. ג'וזנסקי, ה. מחאמיד ומ. נפאע (מס' תתשכ"ג)

הצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון - אי התערבות בשביתות), התשנ"א-1991 מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותו של ראש הממשלה ושר העבודה והרווחה.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום א' בתמוז התשנ"א (13.6.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים - למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. השר האחראי טרם הגיב.

2. ביום י"ב בתמוז התשנ"א (24.6.91) הודיע שר הכלכלה והתכנון כי הוא מתנגד להצעת החוק.

3. ביום י"ג בתמוז התשנ"א (25.6.91) הודיע שר המשפטים כי הוא מתנגד להצעת החוק.

4. ביום ט"ו בתמוז התשנ"א (27.6.91) הודיע שר האוצר כי הוא מתנגד להצעת החוק (תגובתו מצ"ב).

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

י"ט בתמוז התשנ"א
1 ביולי 1991

נספח 424חק

שר האוצר

ירושלים,
ו' בתמוז התשנ"א
18 ביוני 1991

שע415

אל: מזכיר הממשלה

הנדון: חוק שירות התעסוקה (תיקון - אי התערבות בשביתות),
מס' תשנ"ג, התשנ"א-1991

אני מתנגד להצעת החוק שבנדון, שבחלקה מיותרת ובחלקה האחר לא מוצדקת.

ככל שמדובר בלשכות שירות התעסוקה ולשכות פרטיות כהגדרתם בסעיף 62 לחוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959 (להלן - החוק), האיסור בדבר אי-התערבות בשביתות ובהשבתות קיים ותקף מכח סעיף 44 לחוק הקיים וסעיף 1(א) לחוק הסדרים במשק המדינה (יצירת תנאים לצמיחה ולקליטת העליה), התשנ"א-1991, המחיל את הוראת סעיף 44 הנ"ל, גם על לשכות פרטיות.

באשר לקבלני כוח אדם: חוק שירות התעסוקה אינו חל עליהם ולענייננו אין גם הצדקה להחילו. סעיף 44 הנזכר מכוון למנוע התערבות של גוף, ממלכתי או אחר, העוסק בתיווך עבודה, שמעמדו צריך להיות "נייטרלי", במאבק בין מעביד לעובדיו, תוך שינוי יחסי הכוחות לטובת המעביד.

הגיון זה איננו חל כשמדובר בעובדים המסכימים לעבוד במקום העובדים השובתים או המושבתים, כפי שעולה גם בעקיפין מהפסקה האחרונה בסעיף האמור בה נקבע כי מעביד שהעביד עובדים או עובדים שעברו במפעל שובת או מושבת, "לא יובאו על כך בפלילים". לענין זה דין קבלן כח אדם כדין עובד או מעביד, ולכן אין מקום להרחבת האיסור על התערבות ביחסי עבודה מעוררים גם על קבלן כאמור.

בברכה,

יצחק מודעי

מזכירות הממשלה
27-06-1991
נתקבל

העתק: הממונה על התקציבים
הממונה על השכר
סמנכ"ל לתפקידים מיוחדים
היועצת המשפטית

הצעת חוק הסעה בטיחותית לילדים חריגים, התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס' תתשכ"ו)

הצעת חוק הסעה בטיחותית לילדים חריגים, התשנ"א-1991 מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותם של שר הפנים ושל שר התחבורה.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום א' בתמוז התשנ"א (13.6.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים - למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. ביום ה' בתמוז התשנ"א (17.6.91) הודיע שר האוצר כי הוא מתנגד להצעת החוק.

2. ביום י"ח בתמוז התשנ"א (30.6.91) הודיע שר התחבורה כי הוא תומך בהצעת החוק.

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

י"ט בתמוז התשנ"א
1 ביולי 1991

נספח 425חק

הצעת חוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"א-1991 של חה"כ ש. עמור (מס' תתשכ"ז)

הצעת חוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"א-1991 מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותם של סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר ושל שר הכלכלה והתכנון.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום א' בתמוז התשנ"א (13.6.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים - למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. ביום ח' בתמוז התשנ"א (20.6.91) הודיע שר האוצר כי הוא מתנגד להצעת החוק.

2. ביום י"ב בתמוז התשנ"א (24.6.91) הודיע שר הכלכלה והתכנון כי הוא תומך עקרונית בהצעת החוק (תגובתו מצ"ב).

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

י"ט בתמוז התשנ"א
1 ביולי 1991

נספח 426חק

שר הכלכלה והתכנון ירושלים, יא' בתמוז התשנ"א
23 ביוני 1991
652

אל: ממלא מקום מזכיר הממשלה

הנדון: <u>הצעת חוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"א - 1991</u>
מס' הצעת החוק: התשנ"ז

הריני להודיעך כי אני תומך עקרונית בהצעת החוק שבנדון העולה בקנה אחד עם עקרונות הזכיר החוק שמשרדנו הפיץ בנושא. הזכיר החוק עומד להידון במועד קרוב בועדת השרים לעניני חקיקה.

ב כ ר כ ה,

דוד מגן

העתק: ח"כ ש. עמור

מזכירות הממשלה
24-06-1991

ירושלים 91001 קרית בן גוריון, רח' קפלן 3, ת.ד. 13158, טל. 02-535178-9, פקס: 02-789424, טלקס: 6317 ECONO IL

הצעת חוק רשות גלי צה"ל, התשנ"א-1991 מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותו של שר הבטחון.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום א' בתמוז התשנ"א (13.6.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים - למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. השר האחראי טרם הגיב.

2. ביום י"ט בתמוז התשנ"א (1.7.91) ביקש שר המשפטים לדון בהצעת החוק בועדת השרים.

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

י"ט בתמוז התשנ"א
1 ביולי 1991

נספח 427חק

טיוטת חוק

1. שם החוק המוצע

חוק לשכת עורכי הדין (תיקונים שונים), התשנ"א-1991

2. עיקרי החוק והצורך בו

התיקונים המוצעים להלן יסודם בנסיון שנרכש בהפעלת החוק, והם על דעת לשכת עורכי הדין.

א. המועצה הארצית והועד המרכזי:

(1) לפי החוק הקיים מונה המועצה הארצית 31 חברים, מהם 20 הנבחרים על ידי כלל חברי הלשכה. הרכב זה נקבע בשנת 1961. מאז שולש מספר חברי הלשכה וכן התרחבה פעילותה של המועצה הארצית. מוצע להגדיל את מספר חברי המועצה הנבחרים ע"י חברי הלשכה ל-36 חברים.

על פי החוק הקיים ממנה שר המשפטים ששה חברים למועצה הארצית, ומביניהם, לפי המקובל, מתמנים המנהל הכללי של משרד המשפטים, פרקליט המדינה והפרקליט הצבאי הראשי.
מוצע לבטל את סמכות שר המשפטים למנות חברים למועצה הארצית, ולקבוע בחוק את חברותם של שלושת נושאי המשרות האמורות.

בעקבות התיקונים הללו תמנה המועצה הארצית 44 חברים.
(תיקון סעיף 9 לחוק)

(2) הועד המרכזי של לשכת עורכי הדין מונה חמישה עשר חברים. עד כה נהגו להזמין לישיבות הועד המרכזי את יושבי ראש הועדים המחוזיים. מוצע למסד נוהג זה ולקבוע בחוק חברות מלאה בועד המרכזי ליושבי ראש הועדים המחוזיים.
(תיקון סעיף 11 לחוק).

(3) מוצע לתקן את סעיף 94 לחוק באופן שהסמכות לקבוע אגרות בעד שירותים שהלשכה נותנת למי שאינם חברים תהא בידי המועצה הארצית, ולא בידי הועד המרכזי.
(תיקון סעיף 94).

ב. פעילותם של עורכי דין זרים בישראל, והרשאת עורכי דין ישראליים להיות שותפים במשרד לעריכת דין בחו"ל:

(4) תושבי חו"ל ותאגידים זרים מעונינים לעתים להיות מיוצגים בישראל דווקא על ידי עורכי דין זרים. לעומת זאת יש עורכי דין ישראליים

המעונינים להכנס לשותפות עם עורכי דין בחו"ל.

מוצע לאפשר לעורכי דין זרים לפעול בישראל בעניני לקוחותיהם, וזאת בשיתוף עם עורך דין ישראלי. כן מוצע להתיר שיתוף של עורך דין ישראלי עם מוסמך לעריכת דין בחוץ לארץ.
(תיקון סעיף 21 ותיקון סעיף 58).

ג. <u>הוראות לענין התמחות:</u>

(5) תקופת ההתמחות, כתנאי כשירות להיות עורך דין, תהא בת שתי שנים, במקום שנה וחצי.

הנסיון שנעשה להפריד בין לימודי משפט ובין ההתמחות המקצועית, והקביעה כי הלימודים של שנה ד' בפקולטה למשפטים יצטמצמו בסימסטר אחד בלבד - לא עלה יפה, ותלמידי שנה ד' בפקולטות למשפטים המשיכו למעשה לשלב לימודים והתמחות.

מוצע לחזור למצב שהיה קיים עד לתיקון מספר 14 לחוק לשכת עורכי הדין (בשנת התשמ"ה(1985)), באופן שההתמחות תהא בת שתי שנים. שנת הלימודים האחרונה תהא מלאה (בת שני סימסטרים), ואילו המתמחה יוכל להתחיל את התמחותו כשיהא זכאי לעבור לשנת הלימודים האחרונה.

השינוי המוצע שומר על המצב הנוכחי לגבי משך הזמן עד לקבלת מועמד ללשכת עורכי הדין בכך שהמועמד יוכל להתקבל ללשכה בתום חמש שנים מתחילת הלימודים בפקולטה למשפטים.
(תיקון הסעיפים 26 ו-35(א), וכן הוראת מעבר בנדון).

ד. <u>הוראות לענין מאמנים:</u>

(6) התעורר ספק אם על פי החוק הקיים, תנאי לאישור המאמן הוא שהמאמן יעסוק בעריכת דין, או שדי בכך שיהיה חבר הלשכה בעל ותק של חמש שנים, גם מבלי שיעסוק למעשה בעריכת דין בישראל. מוצע להבהיר בחוק שמאמן חייב לעסוק בפועל בעריכת דין.
(תיקון סעיף 29)

(7) על פי סעיף 30 לחוק רשאית הלשכה לבטל אישור של מאמן בנסיבות המפורטות בסעיף זה שהן מצומצמות. מוצע להרחיב את שיקול דעתה של הלשכה לענין זה, כדי לאפשר פיקוח יעיל יותר על ההתמחות.
(תיקון סעיף 30)

ה. <u>קיצור התמחות לעורכי דין מחו"ל גם בשל עבודה משפטית שהצריכה השכלה משפטית גבוהה</u>

(8) על פי החוק הקיים מוסמכת הלשכה לקצר תקופת התמחות רק למי שעסק בחוץ לארץ בעריכת דין או שימש שם בתפקיד שיפוטי. מוצע להקל על העולים החדשים ולהסמיך את הלשכה לקצר התמחות גם למי שעסק בחוץ לארץ בעבודה משפטית אחרת המצריכה השכלה משפטית גבוהה.
(תיקון סעיף 35(ב))

ו. <u>הוראות לענין השעיה:</u>

(9) התעורר ספק אם בתקופת ההשעיה חל הדין המשמעתי על מי שחברותו בלשכת עורכי הדין הושעתה. מוצע להבהיר שעו"ד שביצע בתקופת ההשעיה, עבירה שיש עמה קלון, יהיה צפוי לדין משמעתי בהליכים הקבועים בסעיף 75 לחוק, ודינו כדין מי שחברותו בלשכה מוגבלת.
(תיקון סעיף 50)

(10) סעיף 58 לחוק אוסר על שיתוף בהכנסות של עורך דין עם אדם שאיננו עורך דין. ברם חבר שחברותו הושעתה עודנו עורך דין. מוצע שעורך דין שחברותו הושעתה, לא יעסוק בעריכת דין בעקיפין.
(תיקון סעיף 59)

(11) הוראות לענין חישוב תקופת השעיה זמנית:

(א) אין כיום הוראה המסדירה את דינו של עורך דין שהוטל עליו עונש של השעיה לתקופה קצובה לאחר שהושעה זמנית (לתקופה שבה התנהל משפטו הפלילי). מוצע לקבוע הוראה בנדון.
(הוספת סעיף 68 ו')

(ב) (1) מוצע להבטיח שהשעיה זמנית שהוחלט עליה לאחר שנגזר על נאשם עונש של השעיה לתקופה קצובה - לא תימשך מעבר לאותה תקופה קצובה.

(2) מניסוחו של סעיף קטן (ב) בסעיף 78 עשוי להשתמע כאילו בנסיבות המתוארות בו מתבטלת ההשעיה הזמנית מלכתחילה. לא זו היתה כוונת החוק. לכן מוצע לקבוע כי בנסיבות המנויות בסעיף תיפסק ההשעיה הזמנית.

(3) מוצע להסמיך את בית הדין המשמעתי לדחות את תחילתה של השעיה זמנית ל-30 ימים, כדי לאפשר לנאשם להגיש ערעור על ההחלטה ולקבל את הכרעת ערכאת הערעור.

(4) מוצע לאפשר פניה לבית הדין לעיון מחדש בהחלטת ההשעיה הזמנית - עם שינוי הנסיבות.
(תיקון סעיף 78)

ז. אי-תחולת הדין המשמעתי לגבי ממלאי תפקידים בעלי אופי שיפוטי

(12) יש מבין עורכי הדין הממלאים תפקידים בעלי אופי שיפוטי, כגון: רשמים של בתי משפט שלום, מפקחים לפי חוק המקרקעין, חברי בתי דין צבאיים ובתי דין משמעתיים למיניהם. הכפפת עורכי דין אלה לשיפוט של בתי הדין של הלשכה עשויה לפגוע באי-תלותם שעה שהם ממלאים את תפקידם השיפוטי או המעין-שיפוטי.

מוצע שהשיפוט המשמעתי של הלשכה לא יחול על עורכי הדין הממלאים תפקידים שיפוטיים לגבי פעולותיהם כאמור. הוראה זו לא תחול על פעילותו של עורך דין כבורר.
(הוספת סעיף 62א).

ח. הוראות לענין חברות מוגבלת בלשכה:

(13) חבר הלשכה, שאינו עוסק בעריכת דין, רשאי להודיע על כך ללשכה. ההשלכות של הודעה זו מפורטות בסעיף 52ב' לחוק ולפיו הוראות סעיף 60, האוסר עיסוק בתחומים שונים, ממשיך לחול על אותו עורך דין. כך למשל אותו עורך דין אינו רשאי לעסוק במסחר, באותה תקופה שבה אינו עוסק בעריכת דין, ולכך אין הצדקה. מוצע לשנות זאת, ולהתיר לו עיסוק בראיית חשבון ובמסחר.

ט. הוראות לענין עונשין

(14) מוצע להשוות את העונשים לענין השגת גבול המקצוע והתחזות כעורך דין ולקובעם למאסר שנה או קנס - ללא נקיבת סכום הקנס.
באופן זה ישתלבו ההוראות העונשיות הללו עם הקבוע בסעיף 61 לחוק העונשין, שלפיו אם קבוע לעבירה עונש מאסר למעלה משישה חדשים ולא יותר משנה - רשאי בית המשפט להטיל קנס עד 9,000 ש"ח. (לשר המשפטים הסמכות לשנות את גובה הקנס המקסימלי הזה על פי השינויים החלים במדד המחירים לצרכן).
(תיקון סעיפים 96 ו-97)

י. הוראות מעבר:

(15) מוצע כי התיקון לענין תקופת ההתמחות לא יחול לגבי מי שסיים שנה ב' בפקולטה כאמור בסעיף 25 (1) או במכללה למשפטים שהוכרה כאמור בסעיף 25ב והתחיל את התמחותו תוך 24 חדשים מתחילת החוק המוצע. ההתמחות של מי שכלול בהגדרה זו תהא 18 חדשים בלבד, כפי שנקבע בחוק הקיים.

4. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה ועל תקן המשרד הממונה על ביצועו -

התיקון המוצע לא יחייב שום שינוי בתקציב המדינה ובתקן עובדי המדינה.

5. יצויין כי -

(1) היועץ המשפטי לממשלה סמך ידיו על טיוטת החוק.

(2) הממונה על התקציבים סמך ידיו על טיוטת החוק מבחינה תקציבית.

6. <u>השפעת החוק המוצע על החוק הקיים</u>

להלן נוסח התיקון המוצע:

מוגש ע"י שר המשפטים

חוק לשכת עורכי הדין (תיקון), התשנ"א-1991

תיקון סעיף 9

1. בסעיף 9(א) לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (להלן - החוק העיקרי) -

(1) בפיסקה (2), במקום "עשריט" יבוא "שלושים וששה";

(2) במקום פיסקה (4) יבוא:

"(4) המנהל הכללי של משרד המשפטים, פרקליט המדינה והפרקליט הצבאי הראשי".

תיקון סעיף 11

2. במקום סעיף 11(ב) לחוק העיקרי יבוא:

"(ב) בועד המרכזי יהיו חברים אלה: ראש הלשכה, ארבעה עשר חברים שייבחרו על ידי המועצה הארצית בבחירות שוות, יחסיות וחשאיות ויושבי ראש הועדים המחוזיים".

תיקון סעיף 21

3. בסעיף 21 לחוק העיקרי בסופו יבוא:

"(9) עשיית הפעולות המנויות בפיסקאות (3) ו-(4) לסעיף 20 עבור תושב חוץ או עבור תאגיד הרשום מחוץ לישראל והנשלט על ידי תושב חוץ - על ידי תושב חוץ המוסמך לעריכת דין במדינה שבה הוא תושב, ובלבד שעורך דין ישראלי השתתף בעשיית אותן פעולות".

תיקון סעיף 26

4. בסעיף 26 לחוק העיקרי, במקום פיסקה (1) יבוא:

"(1) מי שקיבל בפקולטה כאמור בסעיף 25(1) תעודת בוגר או אישור שמילא אחר דרישות הפקולטה לקבלת תעודת בוגר או אישור שסיים תקופת לימודיו בפקולטה או אישור שהוא זכאי לעבור לשנת לימודיו האחרונה ועמד בכל הבחינות של שנות לימודיו הקודמות. בפיסקה זו "פקולטה" - לרבות מכללה למשפטים כמשמעותה בסעיף 25(1)".

תיקון סעיף 29

5. בסעיף 29(4) לחוק העיקרי, במקום "בעל ותק של חמש שנים", יבוא "שעסק בישראל בעריכת דין לא פחות מחמש שנים".

תיקון סעיף 30

6. בסעיף 30 לחוק העיקרי, בסופו יבוא:

"(3) הלשכה נוכחה שמטעמים שאינם נזכרים בסעיפים קטנים (1) ו-(2), החבר אינו ראוי עוד לשמש מאמן".

תיקון סעיף 35

7. בסעיף 35 לחוק העיקרי -

(1) במקום סעיף קטן (א), יבוא:

"(א) תקופת ההתמחות תהיה שנתיים.";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום המלים "שרק בעל השכלה משפטית כשיר לו", יבוא "או בעבודה משפטית אחרת שרק בעל השכלה משפטית כשיר לו".

תיקון סעיף 50

8. האמור בסעיף 50 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:

"(ב) מי שחברותו בלשכה הושעתה לפי סעיפים 49, 49ד, 68 או 78, דינו כדין מי שחברותו מוגבלת כאמור בסעיף 52ב".

תיקון סעיף 52ב'

9. בסעיף 52ב' לחוק העיקרי - אחרי סעיף קטן (3) יבוא:

"(4) לא יחולו עליו האיסורים שבסעיף 60(1) ו- 60(2)".

תיקון סעיף 58

10. האמור בסעיף 58 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:

"(ב) האיסור שבסעיף קטן (א) לא יחול על עורך דין לעניין קיום משרד במדינת חוץ בשיתוף עם מוסמך לעריכת דין באותה מדינה".

תיקון סעיף 59

11. האמור בסעיף 59 לחוק העיקרי יסומן (א) ובסופו יבוא:

"(ב) עורך דין לא יעסוק בעבודה משפטית בכל צורה של התקשרות עם מי שהוצא מהלשכה או שחברותו בלשכה הושעתה, כל עוד היא מושעית".

הוספת סעיף 62א

12. אחרי סעיף 62 לחוק העיקרי יבוא:

"סייג לשיפוט משמעתי

62א. בתי הדין המשמעתיים של הלשכה לא ידונו בעבירות משמעת שעשה עורך-דין במסגרת תפקיד בעל אופי שיפוטי, למעט תפקיד של בורר."

13. אחרי סעיף 68ה' לחוק העיקרי יבוא:

סעיף 68ו'

"חישוב תקופה של השעיה זמנית

68ו'. הושעה עורך דין זמנית מלעסוק במקצוע, לפי סעיף 78, ולאחר מכן הטיל עליו בית דין משמעתי עונש של השעיה זמנית לתקופה קצובה, תבוא ההשעיה הזמנית בחישוב התקופה הקצובה, זולת אם החליט בית הדין אחרת".

תיקון סעיף 78

14. בסעיף 78 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א) בסופו יבוא:

"החליט בית הדין להשעות זמנית מי שהוטל עליו עונש של השעיה לתקופה קצובה, תיפסק ההשעיה הזמנית בתום התקופה הקצובה";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "בטלה" יבוא "תיפסק";

(3) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) בית דין משמעתי שהחליט על השעיה זמנית, רשאי להורות שתחילתה תהא לא יאוחר מ-30 ימים מיום ההחלטה.

(ו) בית דין משמעתי שהחליט על השעיה זמנית, רשאי, לבקשת המושעה או הקובל, לשנות את החלטתו, אם נוכח ששינוי הנסיבות מצדיק זאת".

תיקון סעיף 94

15. בסעיף 94 לחוק העיקרי, במקום "הלשכה" יבוא "המועצה הארצית".

תיקון סעיף 96

16. בסעיף 96 לחוק העיקרי, במקום "קנס חמשת אלפים לירות" יבוא - "מאסר שנה או קנס.

תיקון סעיף 97

17. בסעיף 97 לחוק העיקרי, המלים "חמשת אלפים לירות" יימחקו.

הוראת מעבר

18. מי שסיים שנה ב' בפקולטה כאמור בסעיף 25(1) או במכללה למשפטים שהוכרה לפי סעיף 25ב והתחיל את התמחותו תוך 24 חדשים מתחילת החוק, התמחותו תהא 18 חדשים בלבד.

טיוטת חוק

1. שם החוק המוצע

חוק לשכת עורכי הדין (תיקונים שונים), התשנ"א-1991

2. עיקרי החוק והצורך בו

התיקונים המוצעים להלן יסודם בנסיון שנרכש בהפעלת החוק, והם על דעת לשכת עורכי הדין.

א. **המועצה הארצית והועד המרכזי:**

(1) לפי החוק הקיים מונה המועצה הארצית 31 חברים, מהם 20 הנבחרים על ידי כלל חברי הלשכה. הרכב זה נקבע בשנת 1961. מאז שולש מספר חברי הלשכה וכן התרחבה פעילותה של המועצה הארצית. מוצע להגדיל את מספר חברי המועצה הנבחרים ע"י חברי הלשכה ל-36 חברים.

על פי החוק הקיים ממנה שר המשפטים ששה חברים למועצה הארצית, ומביניהם, לפי המקובל, מתמנים המנהל הכללי של משרד המשפטים, פרקליט המדינה והפרקליט הצבאי הראשי.
מוצע לבטל את סמכות שר המשפטים למנות חברים למועצה הארצית, ולקבוע בחוק את חברותם של שלושת נושאי המשרות האמורות.

בעקבות התיקונים הללו תמנה המועצה הארצית 44 חברים.
(תיקון סעיף 9 לחוק)

(2) הועד המרכזי של לשכת עורכי הדין מונה חמישה עשר חברים. עד כה נהגו להזמין לישיבות הועד המרכזי את יושבי ראש הועדים המחוזיים. מוצע למסד נוהג זה ולקבוע בחוק חברות מלאה בועד המרכזי ליושבי ראש הועדים המחוזיים.
(תיקון סעיף 11 לחוק).

(3) מוצע לתקן את סעיף 94 לחוק באופן שהסמכות לקבוע אגרות בעד שירותים שהלשכה נותנת למי שאינם חברים תהא בידי המועצה הארצית, ולא בידי הועד המרכזי.
(תיקון סעיף 94).

ב. **פעילותם של עורכי דין זרים בישראל, והרשאת עורכי דין ישראליים להיות שותפים במשרד לעריכת דין בחו"ל:**

(4) תושבי חו"ל ותאגידים זרים מעונינים לעתים להיות מיוצגים בישראל דווקא על ידי עורכי דין זרים. לעומת זאת יש עורכי דין ישראליים

המעונינים להכנס לשותפות עם עורכי דין בחו"ל.

מוצע לאפשר לעורכי דין זרים לפעול בישראל בעניני לקוחותיהם, וזאת בשיתוף עם עורך דין ישראלי. כן מוצע להתיר שיתוף של עורך דין ישראלי עם מוסמך לעריכת דין בחוץ לארץ.
(תיקון סעיף 21 ותיקון סעיף 58)

ג. <u>הוראות לענין התמחות:</u>

(5) תקופת ההתמחות, כתנאי כשירות להיות עורך דין, תהא בת שתי שנים, במקום שנה וחצי.

הנסיון שנעשה להפריד בין לימודי משפט ובין ההתמחות המקצועית, והקביעה כי הלימודים של שנה ד' בפקולטה למשפטים יצטמצמו בסימסטר אחד בלבד - לא עלה יפה, ותלמידי שנה ד' בפקולטות למשפטים המשיכו למעשה לשלב לימודים והתמחות.

מוצע לחזור למצב שהיה קיים עד לתיקון מספר 14 לחוק לשכת עורכי הדין (בשנת התשמ"ה(1985)), באופן שההתמחות תהא בת שתי שנים. שנת הלימודים האחרונה תהא מלאה (בת שני סימסטרים), ואילו המתמחה יוכל להתחיל את התמחותו כשיהא זכאי לעבור לשנת הלימודים האחרונה.

השינוי המוצע שומר על המצב הנוכחי לגבי משך הזמן עד לקבלת מועמד ללשכת עורכי הדין בכך שהמועמד יוכל להתקבל ללשכה בתום חמש שנים מתחילת הלימודים בפקולטה למשפטים.
(תיקון הסעיפים 26 ו-35(א), וכן הוראת מעבר בנדון).

ד. <u>הוראות לענין מאמנים:</u>

(6) התעורר ספק אם על פי החוק הקיים, תנאי לאישור המאמן הוא שהמאמן יעסוק בעריכת דין, או שדי בכך שיהיה חבר הלשכה בעל ותק של חמש שנים, גם מבלי שיעסוק למעשה בעריכת דין בישראל. מוצע להבהיר בחוק שמאמן חייב לעסוק בפועל בעריכת דין.
(תיקון סעיף 29)

(7) על פי סעיף 30 לחוק רשאית הלשכה לבטל אישור של מאמן בנסיבות המפורטות בסעיף זה שהן מצומצמות. מוצע להרחיב את שיקול דעתה של הלשכה לענין זה, כדי לאפשר פיקוח יעיל יותר על ההתמחות.
(תיקון סעיף 30)

קיצור התמחות לעורכי דין מחו"ל גם בשל עבודה משפטית שהצריכה השכלה משפטית גבוהה

(8) על פי החוק הקיים מוסמכת הלשכה לקצר תקופת התמחות רק למי שעסק בחוץ לארץ בעריכת דין או שימש שם בתפקיד שיפוטי. מוצע להקל על העולים החדשים ולהסמיך את הלשכה לקצר התמחות גם למי שעסק בחוץ לארץ בעבודה משפטית אחרת המצריכה השכלה משפטית גבוהה.
(תיקון סעיף 35(ב))

ו. **הוראות לענין השעיה:**

(9) התעורר ספק אם בתקופת ההשעיה חל הדין המשמעתי על מי שחברותו בלשכת עורכי הדין הושעתה. מוצע להבהיר שעו"ד שביצע בתקופת ההשעיה, עבירה שיש עמה קלון, יהיה צפוי לדין משמעתי בהליכים הקבועים בסעיף 75 לחוק, ודינו כדין מי שחברותו בלשכה מוגבלת.
(תיקון סעיף 50)

(10) סעיף 58 לחוק אוסר על שיתוף בהכנסות של עורך דין עם אדם שאיננו עורך דין. ברם חבר שחברותו הושעתה עודנו עורך דין. מוצע שעורך דין שחברותו הושעתה, לא יעסוק בעריכת דין בעקיפין.
(תיקון סעיף 59)

(11) הוראות לענין חישוב תקופת השעיה זמנית:

(א) אין כיום הוראה המסדירה את דינו של עורך דין שהוטל עליו עונש של השעיה לתקופה קצובה לאחר שהושעה זמנית (לתקופה שבה התנהל משפטו הפלילי). מוצע לקבוע הוראה בנדון.
(הוספת סעיף 68 ו')

(ב) (1) מוצע להבטיח שהשעיה זמנית שהוחלט עליה לאחר שנגזר על נאשם עונש של השעיה לתקופה קצובה - לא תימשך מעבר לאותה תקופה קצובה.

(2) מניסוחו של סעיף קטן (ב) בסעיף 78 עשוי להשתמע כאילו בנסיבות המתוארות בו מתבטלת ההשעיה הזמנית מלכתחילה. לא זו היתה כוונת החוק. לכן מוצע לקבוע כי בנסיבות המנויות בסעיף תיפסק ההשעיה הזמנית.

(3) מוצע להסמיך את בית הדין המשמעתי לדחות את תחילתה של השעיה זמנית ל-30 ימים, כדי לאפשר לנאשם להגיש ערעור על ההחלטה ולקבל את הכרעת ערכאת הערעור.

(4) מוצע לאפשר פניה לבית הדין לעיון מחדש בהחלטת ההשעיה הזמנית - עם שינוי הנסיבות.
(תיקון סעיף 78)

ז. <u>אי-תחולת הדין המשמעתי לגבי ממלאי תפקידים בעלי אופי שיפוטי</u>

(12) יש מבין עורכי הדין הממלאים תפקידים בעלי אופי שיפוטי, כגון: רשמים של בתי משפט שלום, מפקחים לפי חוק המקרקעין, חברי בתי דין צבאיים ובתי דין משמעתיים למיניהם. הכפפת עורכי דין אלה לשיפוט של בתי הדין של הלשכה עשויה לפגוע באי-תלותם שעה שהם ממלאים את תפקידם השיפוטי או המעין-שיפוטי.

מוצע שהשיפוט המשמעתי של הלשכה לא יחול על עורכי הדין הממלאים תפקידים שיפוטיים לגבי פעולותיהם כאמור. הוראה זו לא תחול על פעילותו של עורך דין כבורר.
(הוספת סעיף 62א).

ח. <u>הוראות לענין חברות מוגבלת בלשכה:</u>

(13) חבר הלשכה, שאינו עוסק בעריכת דין, רשאי להודיע על כך ללשכה. ההשלכות של הודעה זו מפורטות בסעיף 52ב' לחוק ולפיו הוראות סעיף 60, האוסר עיסוק בתחומים שונים, ממשיך לחול על אותו עורך דין. כך למשל אותו עורך דין אינו רשאי לעסוק במסחר, באותה תקופה שבה אינו עוסק בעריכת דין, ולכך אין הצדקה. מוצע לשנות זאת, ולהתיר לו עיסוק בראיית חשבון ובמסחר.

ט. <u>הוראות לענין עונשין</u>

(14) מוצע להשוות את העונשים לענין השגת גבול המקצוע והתחזות כעורך דין ולקובעם למאסר שנה או קנס - ללא נקיבת סכום הקנס.
באופן זה ישתלבו ההוראות העונשיות הללו עם הקבוע בסעיף 61 לחוק העונשין, שלפיו אם קבוע לעבירה עונש מאסר למעלה משישה חדשים ולא יותר משנה - רשאי בית המשפט להטיל קנס עד 9,000 ש"ח. (לשר המשפטים הסמכות לשנות את גובה הקנס המקסימלי הזה על פי השינויים החלים במדד המחירים לצרכן).
(תיקון סעיפים 96 ו-97)

י. <u>הוראות מעבר:</u>

(15) מוצע כי התיקון לענין תקופת ההתמחות לא יחול לגבי מי שסיים שנה ב' בפקולטה כאמור בסעיף 25 (1) או במכללה למשפטים שהוכרה כאמור בסעיף 25ב והתחיל את התמחותו תוך 24 חדשים מתחילת החוק המוצע. ההתמחות של מי שכלול בהגדרה זו תהא 18 חדשים בלבד, כפי שנקבע בחוק הקיים.

4. <u>השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה ועל תקן המשרד הממונה על ביצועו -</u>

התיקון המוצע לא יחייב שום שינוי בתקציב המדינה ובתקן עובדי המדינה.

5. יצויין כי -

(1) היועץ המשפטי לממשלה סמך ידיו על טיוטת החוק.

(2) הממונה על התקציבים סמך ידיו על טיוטת החוק מבחינה תקציבית.

6. <u>השפעת החוק המוצע על החוק הקיים</u>

להלן נוסח התיקון המוצע:

מוגש ע"י שר המשפטים

חוק לשכת עורכי הדין (תיקון), התשנ"א-1991

תיקון סעיף 9

1. בסעיף 9(א) לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (להלן - החוק העיקרי) -

(1) בפיסקה (2), במקום "עשרים" יבוא "שלושים וששה";

(2) במקום פיסקה (4) יבוא:

"(4) המנהל הכללי של משרד המשפטים, פרקליט המדינה והפרקליט הצבאי הראשי".

תיקון סעיף 11

2. במקום סעיף 11(ב) לחוק העיקרי יבוא:

"(ב) בועד המרכזי יהיו חברים אלה: ראש הלשכה, ארבעה עשר חברים שייבחרו על ידי המועצה הארצית בבחירות שוות, יחסיות וחשאיות ויושבי ראש הועדים המחוזיים".

תיקון סעיף 21

3. בסעיף 21 לחוק העיקרי בסופו יבוא:

"(9) עשיית הפעולות המנויות בפיסקאות (3) ו-(4) לסעיף 20 עבור תושב חוץ או עבור תאגיד הרשום מחוץ לישראל והנשלט על ידי תושב חוץ - על ידי תושב חוץ המוסמך לעריכת דין במדינה שבה הוא תושב, ובלבד שעורך דין ישראלי השתתף בעשיית אותן פעולות".

תיקון סעיף 26

4. בסעיף 26 לחוק העיקרי, במקום פיסקה (1) יבוא:

"(1) מי שקיבל בפקולטה כאמור בסעיף 25(1) תעודת בוגר או אישור שמילא אחר דרישות הפקולטה לקבלת תעודת בוגר או אישור שסיים תקופת לימודיו בפקולטה או אישור שהוא זכאי לעבור לשנת לימודיו האחרונה ועמד בכל הבחינות של שנות לימודיו הקודמות. בפיסקה זו "פקולטה" - לרבות מכללה למשפטים כמשמעותה בסעיף 25(1)".

תיקון סעיף 29

5. בסעיף 29(4) לחוק העיקרי, במקום "בעל ותק של חמש שנים", יבוא "שעסק בישראל בעריכת דין לא פחות מחמש שנים".

תיקון סעיף 30

6. בסעיף 30 לחוק העיקרי, בסופו יבוא:

"(3) הלשכה נוכחה שמטעמים שאינם נזכרים בסעיפים קטנים (1) ו-(2), החבר אינו ראוי עוד לשמש מאמן".

תיקון סעיף 35

7. בסעיף 35 לחוק העיקרי -

(1) במקום סעיף קטן (א), יבוא:

"(א) תקופת ההתמחות תהיה שנתיים.";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום המלים "שרק בעל השכלה משפטית כשיר לו", יבוא "או בעבודה משפטית אחרת שרק בעל השכלה משפטית כשיר לו".

תיקון סעיף 50

8. האמור בסעיף 50 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:

"(ב) מי שחברותו בלשכה הושעתה לפי סעיפים 49, 49ד, 68 או 78, דינו כדין מי שחברותו מוגבלת כאמור בסעיף 52ב".

תיקון סעיף 52ב'

9. בסעיף 52ב' לחוק העיקרי - אחרי סעיף קטן (3) יבוא:

"(4) לא יחולו עליו האיסורים שבסעיף 60(1) ו- 60(2)".

תיקון סעיף 58

10. האמור בסעיף 58 לחוק העיקרי יסומן (א) ואחריו יבוא:

"(ב) האיסור שבסעיף קטן (א) לא יחול על עורך דין לענין קיום משרד במדינת חוץ בשיתוף עם מוסמך לעריכת דין באותה מדינה".

תיקון סעיף 59

11. האמור בסעיף 59 לחוק העיקרי יסומן (א) ובסופו יבוא:

"(ב) עורך דין לא יעסוק בעבודה משפטית בכל צורה של התקשרות עם מי שהוצא מהלשכה או שחברותו בלשכה הושעתה, כל עוד היא מושעית".

הוספת סעיף 62א

12. אחרי סעיף 62 לחוק העיקרי יבוא:

"סייג לשיפוט משמעתי

62א. בתי הדין המשמעתיים של הלשכה לא ידונו בעבירות משמעת שעשה עורך-דין במסגרת תפקיד בעל אופי שיפוטי, למעט תפקיד של בורר."

הוספת סעיף 68ו'

13. אחרי סעיף 68ה' לחוק העיקרי יבוא:

"חישוב תקופה של השעיה זמנית

68ו'. הושעה עורך דין זמנית מלעסוק במקצוע, לפי סעיף 78, ולאחר מכן הטיל עליו בית דין משמעתי עונש של השעיה לתקופה קצובה, תבוא ההשעיה הזמנית בחישוב התקופה הקצובה, זולת אם החליט בית הדין אחרת".

תיקון סעיף 78

14. בסעיף 78 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א) בסופו יבוא:

"החליט בית הדין להשעות זמנית מי שהוטל עליו עונש של השעיה לתקופה קצובה, תיפסק ההשעיה הזמנית בתום התקופה הקצובה";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "בטלה" יבוא "תיפסק";

(3) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) בית דין משמעתי שהחליט על השעיה זמנית, רשאי להורות שתחילתה תהא לא יאוחר מ-30 ימים מיום ההחלטה.

(ו) בית דין משמעתי שהחליט על השעיה זמנית, רשאי, לבקשת המושעה או הקובל, לשנות את החלטתו, אם נוכח ששינוי הנסיבות מצדיק זאת".

תיקון סעיף 94

15. בסעיף 94 לחוק העיקרי, במקום "הלשכה" יבוא "המועצה הארצית".

תיקון סעיף 96

16. בסעיף 96 לחוק העיקרי, במקום "קנס חמשת אלפים לירות" יבוא - "מאסר שנה או קנס.

תיקון סעיף 97

17. בסעיף 97 לחוק העיקרי, המלים "חמשת אלפים לירות" יימחקו.

הוראת מעבר

18. מי ששים שנה ב' בפקולטה כאמור בסעיף 25(1) או במכללה למשפטים שהוכרה לפי סעיף 25ב והתחיל את התמחותו תוך 24 חדשים מתחילת החוק, התמחותו תהא 18 חדשים בלבד.

מוגש על-ידי שר המשפטים

כ"ב בתמוז התשנ"א
4 ביולי 1991

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"א בתמוז התשנ"א
3 ביולי 1991

אל: חברי הממשלה

מאת: ממלא מקום מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנדון: נושא לסדר היום של ועדת השרים
לענייני פנים ושירותים

מצורפת בזה הצעת החלטה של שר הפנים בנושא שינוי גבולות, מחוזות ונפות (נספח 5פש).

הנושא יועלה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני פנים ושירותים.

ב ב ר כ ה,

מ/. נ

מ י כ א ל נ י ר

שינוי גבולות מחוזות ונפות בגבול שבין עירית
אור יהודה ובין המועצה המקומית נוה אפרים מונוסון, בגבול שבין
המועצות האזוריות גזר ומטה יהודה, בתחום המועצה המקומית בועיינה נוג'ייידאת,
ובגבול שבין המועצה המקומית בני עי"ש ומועצה האזורית באר-טוביה

הצעת החלטה

מחליטים:

1. בתוקף סמכותה לפי סעיף 3 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948[1], מחליטה הממשלה שההודעה על חלוקת שטח המדינה למחוזות ולנפות ותיאורי גבולותיהם שפורסמו בילקוט הפרסומים התשי"ז עמ' 761 ואשר הודעות על תיקונה פורסמו בילקוט הפרסומים התש"ך, עמ' 26; התשכ"ז, עמ' 861 ו-1737; התשל"ה, עמ' 1318; התשמ"ב, עמ' 664 ו-התשמ"ו, עמ' 2664 תתוקן כך:

(א) בתאור גבולה המערבי של נפת פתח תקוה במקום המלים: "לאורך הגבול המזרחי של תחום המועצה המקומית אור יהודה" יבוא: לאורך הגבול המזרחי של תחום עירית אור יהודה".

(ב) במקום תאור גבולה הצפוני של נפת ירושלים יבוא:

צפון: מנקודת המוצא בפינה הצפונית מערבית של תחום המועצה האזורית מטה יהודה, בכיוון מזרחי כללי לאורך גבולה הצפוני של תחום המועצה האזורית מטה יהודה כפי שתוקן בצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות) (מטה יהודה, תיקון מס' 4) התשמ"ח-1988[2], עד הפינה הצפונית מזרחית של תחום עירית ירושלים.

(ג) בתאור גבולה הצפוני של נפת יזרעאל במקום המלים: "גבולו המערבי והצפוני של הגוש 17542, גבולותיהם הדרומיים של הגושים 17538, 17539, יבוא: גבולו המערבי של הגוש 17542, גבולו המערבי, הצפוני והמזרחי של הגוש 17538, גבולותיהם הדרומיים של הגושים 17539 ו-17540".

(ד) בתאור גבולה הדרומי של נפת רחובות כפי שפורסם בילקוט הפרסומים התשמ"ו, עמ' 2664, אחרי המלים "גבולה המזרחי והצפוני של באר טוביה" יבוא: כפי שתוקן בצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות) (באר-טוביה, תיקון), התש"ן-1990[3].

2. גבולות מחוזות תל אביב, המרכז, ירושלים והדרום יתוקנו בהתאם להחלטה דלעיל.

3. תוקפה של החלטה זו מיום י"ט בתמוז התשנ"א (1 ביולי 1991).

1. ע"ר התש"ח, תוס' א', עמ' 1.
2. ק"ת התשמ"ח, עמ' 937
3. ק"ת התשנ"א, עמ' 617.

דברי הסבר

לסעיף 1(א): לאחרונה תיקן שר הפנים בצוים את הגבול שבין המועצה המקומית אור יהודה, הנמצאת בתחום מחוז תל אביב, ובין המועצה המקומית השכנה נוה אפרים מונוסון הנמצאת בתחום מחוז המרכז ושטח של כ-$7^{1/2}$ דונם עבר מאור יהודה לנוה אפרים מונוסון. לאחר מכן בוטלה המועצה המקומית אור יהודה ובמקומה הכריז שר הפנים על הקמת עירית אור יהודה, שתחומה זהה לתחום המועצה המקומית שבוטלה.

החלטה זו, האומרת שהגבול בין הנפות תל אביב ופתח תקוה יהיה חופף לגבולה המזרחי של עירית אור יהודה מבטיחה, ששטחה של המועצה המקומית נוה אפרים מונוסון יהיה כולו בתחום נפת פתח תקוה במחוז המרכז.

לסעיף 1(ב): לאחרונה תיקן שר הפנים בצוים את הגבול שבין המועצה האזורית מטה יהודה, הנמצאת בתחום מחוז ירושלים, ובין המועצה האזורית השכנה גזר, הנמצאת בתחום מחוז המרכז ושטח של כ-40 דונם עבר ממטה יהודה לגזר.

החלטה זו, האומרת שהגבול בין הנפות ירושלים ורמלה יהיה חופף לגבולה המערבי של המועצה האזורית מטה יהודה, מבטיחה ששטחה של המועצה האזורית גזר יהיה כולו בתחום נפת רמלה במחוז המרכז.

לסעיף 1(ג): לאחרונה כוננה מועצה מקומית חדשה בכפרים בועיינה ונוג'יידאת ושמה בועיינה נוג'יידאת. תחומה של המועצה החדשה משתרע על שתי נפות: רוב השטח נמצא בנפת יזרעאל ומיעוטו בנפת עכו.
על פי הצעת ההחלטה, כל שטחה של המועצה המקומית בועיינה נוג'יידאת יהיה בתחום נפת יזרעאל. החלטה זו לא תשנה את גבולות המחוזות כי שתי הנפות, יזרעאל ועכו, נמצאות בתחום מחוז הצפון.

לסעיף 1(ד): לשטח שיפוטה של המועצה המקומית בני עי"ש, המצויה בנפת רחובות שבמחוז המרכז, צורף שטח מהמועצה האזורית באר-טוביה, המצויה בנפת אשקלון שבמחוז הדרום.
החלטה זו מבטיחה שכל שטחה של המועצה המקומית בני עי"ש יהיה בנפת רחובות, בתחום מחוז המרכז.

מוגש על ידי שר הפנים.

כ"א בתמוז התשנ"א
3 ביולי 1991

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

ס ד ר ה י ו ם

לישיבת ועדת השרים לעניני תיאום ומינהל
יום ב', כ"ו בתמוז התשנ"א - 8.7.91
(בשעה 10:30)

האפוטרופוס על נכסי נפקדים -
המשך הדיון

---

* - נושא חדש על סדר היום

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
מישיבת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק
יום ב', י"ט בתמוז התשנ"א - 1.7.91
(בשעה 08:00)

נכחו חברי ועדת השרים: ד. מרידור - יו"ר, ד. מגן, מ. נסים,
ר. פנחסי, א. שאקי

נעדרו חברי ועדת השרים: א. אולמרט, י. מודעי, ר. מילוא,
י. פרץ, ג. פת

כן נכחו:	י. חריש	- היועץ המשפטי לממשלה
	מ. אהלי	- משרד התקשורת
	א. איתן	- משרד האוצר
	ב. בראון	- המשרד לאיכות הסביבה
	ח. גבאי	- משרד הבינוי והשיכון
	ש. גוברמן	- משרד המשפטים
	ע. דרנל	- לשכת שר הכלכלה והתכנון
	א. הלחמי	- לשכת שר הכלכלה והתכנון
	י. הרמלך	- המנהל הכללי משרד הכלכלה והתכנון
	א. זיסבלט	- משרד המשפטים
	ש. זיסמן	- משרד המשפטים
	פרופ י. זמיר	- יו"ר המועצה לבתי דין מינהליים
	ב. יערי	- משרד הפנים
	ח. כץ	- משרד האוצר
	ד. ליפשיץ	- משרד האוצר
	י. מזוז	- משרד האוצר
	נ. פלקוביץ	- משרד הבינוי והשיכון
	מ. קוק	- משרד הכלכלה והתכנון
	א. קלעי	- לשכת שר המשפטים
	א. שטרובמן	- משרד התקשורת
	פ. שר	- משרד התקשורת
	א. לישנסקי	- מזכיר הועדה

בפרוטוקול זה 8 דפים.

סדר היום :

חק/846. טיוטת-חוק רשות הדואר (הוראת שעה), התשנ"א-1991

חק/847. טיוטת חוק הנגב (תיקון), התשנ"א-1991

חק/848. טיוטת-חוק הגליל (תיקון מס. 2), התשנ"א-1991

חק/849. טיוטת-חוק בתי דין מינהליים, התשנ"א-1991

חק/846. טיוטת-חוק רשות הדואר (הוראת שעה), התשנ"א-1991

היועץ המשפטי של משרד התקשורת פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, מ. נסים; ה"ה מ. אהלי, ב. יערי, ש. גוברמן והגברות י. מזוז ופ. שר.

מ ח ל י ט י ם, בהתייחס לטיוטת חוק רשות הדואר (הוראת שעה), התשנ"א-1991:-

א. בשם החוק, במקום: "(הוראת שעה)" יבוא: "(תיקון מס. 3)";

ב. במקום הנוסח המוצע לסעיף 1 בטיוטה, יבוא: "בסעיף 117א(א) לחוק רשות הדואר, התשמ"ו-1986, אחרי "אגרות", יבוא: "ארנונות" ואחרי: "למדינה", יבוא "או לרשות מקומית";

ג. במקום סעיף 2 של הטיוטה, יבוא: "תחילתו של חוק זה ביום י"ז בניסן התשנ"א (1 באפריל 1991);

ד. לאשר בכפוף לעיל, את טיוטת החוק, המצורפת (דפים 8-7).

חק/847. טיוטת חוק הנגב (תיקון), התשנ"א-1991

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, מ. נסים, ד. מגן; ה"ה י. הרמלך, א. איתן והגב' ד. ליפשיץ.

המשך הדיון נדחה.

חק/848. טיוטת-חוק הגליל (תיקון מס. 2), התשנ"א-1991

היועצת המשפטית של משרד הכלכלה והתכנון פותחת.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, ד. מגן, א. שאקי, מ. נסים, ר. פנחסי; ה"ה ש. גוברמן, א. איתן, ח. כץ, י. הרמלך והגברות מ. קוק וד. ליפשיץ.

מ ח ל י ט י ם, בהתייחס לטיוטת חוק הגליל (תיקון מס. 2), התשנ"א-1991:-

א. לאשר סעיפים 1; 2; 3; 3א'; ו-3ב' בטיוטת החוק;

ב. בסעיף 3 ג'(ב) של הטיוטה:-

(1) בסעיף קטן (1), במקום: "לגיוס הון", יבוא: "לגיוס השקעות";

(2) בסעיף קטן (3), במקום: "ליצור", יבוא: "לכונן";

ג. בסעיף 3 ד'(א) של הטיוטה:-

(1) בסעיף קטן (1) יווסף: "נציג השר לענייני דתות";

(2) במקום הנוסח המוצע בסעיף קטן (2), יבוא: "חמישה ראשי רשויות מקומיות בגליל, שימונו על-ידי השרים";

(3) בסעיף קטן (9), למחוק את המלים: "וביניהם לפחות אחד מהמגזר הדרוזי";

ד. בסעיף 3 ו' של הטיוטה:-

(1) בסעיף קטן (1), יווסף: "שר התקשורת";

(2) במקום הנוסח המוצע בסעיף קטן (2), יבוא: "שני חברי מועצה נציגי הרשויות המקומיות בגליל, ימונו על-ידי השרים";

(3) למחוק סעיף קטן (4);

ה. לאשר בכפוף לעיל סעיפים 3ג; 3ד; 3ה ו-3ו של טיוטת החוק;

ו. משרד הכלכלה והתכנון יביא נוסח חדש לסעיף 3 ז'(א) של טיוטת החוק;

ז. סעיף 2 (ג) של החוק העיקרי יועבר לחוק המועצה לענף הלול (ייצור ושיווק), התשכ"ד-1964.

המשך הדיון נדחה.

חק/849. טיוטת-חוק בתי דין מינהליים, התשנ"א-1991

יושב ראש ועדת השרים.

פרופ' יצחק זמיר מציג בפני ועדת השרים את עיקרי טיוטת החוק.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, מ. נסים; ה"ה י. זמיר ש. גוברמן, י. חריש והגברות מ. קוק, ש. זיסמן וא. קלעי.

מ ח ל י ט י ם, בהתייחס לטיוטת חוק בתי דין מינהליים, התשנ"א-1991:-

א. בסעיף 1 של הטיוטה:-

(1) במקום הנוסח המוצע להגדרה של "סמכות שפיטה", יבוא: "סמכות שפיטה - לרבות סמכות להחליט ברוב שרשות מינהלית צד לו";

(2) במקום הנוסח המוצע להגדרה "שופט", יבוא: שופט - לרבות מי שכהן כשופט בבית המשפט על-פי חוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984, או על-פי חוק בית דין לעבודה, התשכ"ט-1969;

ב. בסעיף 4 של טיוטת החוק:-

(1) במקום הנוסח המוצע לסעיף קטן (א), יבוא: "הוראות חוק זה יחולו על כל בית דין המנוי בתוספת וכן על כל בית דין אחר שהוראת חוק קבעה כי יחולו עליו הוראות חוק זה";

(2) במקום הנוסח המוצע בסעיף קטן (ב), יבוא: "שר המשפטים רשאי להוסיף בית דין לתוספת, בהתייעצות עם השר הממונה על ביצוע החיקוק המקים את בית הדין ועם המועצה;

(3) בסעיף קטן (ג), במקום: "הוראה של פרק זה", יבוא: "הוראה של חוק זה". בהמשך הסעיף - למחוק את המלה: "רק";

ג. בסעיף 5 של טיוטת החוק:-

(1) בסיפא של סעיף קטן (ב), במקום: "בעלי כשירות", יבוא: "בעלי הכשירות";

(2) ברישא של סעיף קטן (ג), יווסף: "על אף האמור בסעיף קטן (ב), ובסיפא של הסעיף, אחרי המלים: "וסגן הנשיא", יווסף: "או שופט אחר";

(3) בסעיף קטן (ד), במקום: "כשירותו של חבר בית דין", יבוא: "בדבר תנאי הכשירות הנדרשים לכהונה כחבר בית דין";

ד. ברישא של סעיף 10, במקום הנוסח המוצע, יבוא: "על אף האמור בסעיף 9 לא יהיו ניגוד עניינים במינוי אם הוא נובע מהוראת חיקוק שלפיה";

ה. לאשר בכפוף לעיל, סעיפים 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9 ו-10 של טיוטת החוק.

המשך הדיון נדחה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

טיוטת חוק

א. <u>שם החוק המוצע:</u>

חוק רשות הדואר (הוראת שעה), התשנ"א-1991.

ב. <u>עיקרי החוק המוצע ומטרתו:</u>

בחוק רשות הדואר (תיקון), התש"ן-1990, בסעיף 13 שבו נקבע פטור מתשלום ארנונות ותשלומי חובה אחרים המגיעים לרשות מקומית מרשות הדואר.

הפטור נקבע מיום הקמת הרשות ועד ליום ט"ז בניסן (31 במרס 1991).

ההגבלה למשך תקפו של הפטור היתה משום שעמדה על הפרק אותה שעה הצעה לביטול הפטור מארנונות לכלל הרשויות הסטטוטריות, משלא התקבלה ההצעה הכוללת, מוצע להאריך את תוקף הפטור לרשות הדואר; לפטור כאמור זכאיות כל הרשויות הסטטוריות.

כן מוצע ששר הפנים, בהתיעצות עם שר התקשורת ובהסכמת שר האוצר, יהיה רשאי להאריך את תקפו של הפטור בתום כל שנת כספים לשנת כספים נוספת.

ג. <u>השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:</u>

ראה נוסח של הצעת החוק הרצ"ב.

ד. <u>השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, תקן המשרד וההיבט המנהלי:</u> אין.

ה. נוסח הצעת החוק מצ"ב.

ו. <u>הסתייגויות</u>

הממונה על התקציבים מסכים לרעיון אך מתנגד לנוסח תזכיר החוק, משום שלדעתו כל זמן שכל הרשויות הסטטוטורית פטורות מתשלום ארנונה לרשויות מקומיות אין מקום להפלות את רשות הדואר בענין זה, ולכן מוצע כי סעיף 13(א) לחוק רשות הדואר (תיקון), התש"ן-1990 יהפוך להוראה של קבע בחוק רשות הדואר עד לביטול פטור זה לכלל הרשויות הסטטוטוריות.

יחד עם זאת, משרד האוצר לא מתנגד לקביעה בחוק כי שר הפנים בהסכמת שר האוצר ולאחר התייעצות עם שר התקשורת יהיה רשאי לבטל פטור זה.

[ת-חוק]

חוק רשות הדואר (הוראת שעה), התשנ"א-1991

הוראת שעה לענין ארנונות

1. דין רשות הדואר, כמשמעותה בחוק רשות הדואר, התשמ"ו-1986[1] כדין המדינה לענין תשלום ארנונות ותשלומי חובה אחרים המגיעים לרשות מקומית.

תחילה ותוקף

2. (א) תחילתו של חוק זה ביום ט"ז בניסן התשנ"א (31 במרס 1991) ותקפו עד יום כ"ד בטבת התשנ"ב (31 בדצמבר 1991).

(ב) שר הפנים, בהתייעצות עם שר התקשורת, רשאי להאריך בצו את המועד הנקוב בסעיף קטן (א) בתום כל שנת כספים לשנת כספים נוספת.

---

1) ס"ח התשמ"ו, עמ' 79; התש"ן, עמ' 121.

[א-הוראה]

מוכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
החלטות ועדת שרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק
יום ה', כ"ב בתמוז התשנ"א - 4.7.91

חק/866. קביעת עמדת הממשלה לגבי הצעת חוק של חברי כנסת שמספר יהן: תתשכ"א; תתשכ"ב; תתשכ"ד; תתשכ"ה; תתשכ"ט; תתש"ל

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה ומכוח החלטה מס' 870 (חק/368) של הממשלה מיום כ"א באלול התשמ"ט (21.9.89) לקבוע כדלקמן, את עמדת הממשלה לגבי הצעות החוק הבאות של חברי כנסת (החלטות מס' חק/867 - חק/872):-

חק/867. הצעת חוק להבטחת שיוויון זכויות, התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס' תתשכ"א)

מ ח ל י ט י ם, להתנגד להצעת חוק להבטחת שיוויון זכויות, התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס' תתשכ"א);

חק/868. הצעת חוק החלפת השר הממונה (הוראת שעה), התשנ"א-1991 של חה"כ צ. ביטון (מס' תתשכ"ב)

מ ח ל י ט י ם, להתנגד להצעת חוק החלפת השר הממונה (הוראת שעה), התשנ"א-1991 של חה"כ צ. ביטון (מס' תתשכ"ב);

חק/869. הצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון - זיקת חובה ללשכת שירות התעסוקה), התשנ"א-1991 של חה"כ ת. ג'וזנסקי, ה. מחאמיד וm. נפאע (מס' תתשכ"ד)

מ ח ל י ט י ם, להתנגד להצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון - זיקת חובה ללשכת שירות התעסוקה), התשנ"א-1991 של חה"כ ת. ג'וזנסקי, ה. מחמיד וm. נפאע (מס' תתשכ"ד);

חק/870. הצעת חוק יסודות התקציב (תיקון - ביטול הקפאה), התשנ"א-1991 של חה"כ ש. שטרית, ג. גל וא. דיין (מס' תתשכ"ה)

מ ח ל י ט י ם, להתנגד להצעת חוק יסודות התקציב (תיקון - ביטול הקפאה), התשנ"א-1991 של חה"כ ש. שטרית, ג. גל וא. דיין (מס' תתשכ"ה);

חק/871. הצעת חוק יסודות התקציב (תיקון - שכר מינימום בשירות חובה), התשנ"א-1991 של חה"כ א. פורז, י. בייליו וד. תיכון (מס' תתשכ"ט)

מ ח ל י ט י ם, להתנגד להצעת חוק יסודות התקציב (תיקון - שכר מינימום בשירות חובה), התשנ"א-1991 של חה"כ א. פורז, י. בייליו וד. תיכון (מס' תתשכ"ט);

חק/872. הצת חוק בתי חולים ציבוריים (סייגים להעברה), התשנ"א-1991 של חה"כ י. צבן (מס' תתש"כ)

מ ח ל י ט י ם, להתנגד להצעת חוק בתי חולים ציבוריים (סייגים להעברה), התשנ"א-1991 של חה"כ י. צבן (מס' תתש"כ).

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
מישיבת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק
יום ב', י"ט בתמוז התשנ"א - 1.7.91
(בשעה 17:00 בכנסת)

נכחו חברי ועדת השרים: ד. מרידור - יו"ר, א. אולמרט,
ר. פנחסי, ג. פת, א. שאקי

נעדרו חברי ועדת השרים: ד. מגן, י. מודעי, ר. מילוא,
מ. נסים, י. פרץ

כן נכחו:	השר ר. זאבי	- (בסעיף מס. חק/860)
	י. חריש	- היועץ המשפטי לממשלה
	א. אבנר	- רשות השידור
	י. אדרי	- לשכת שר הבריאות
	א. אייגס	- משרד האוצר
	א. איזנברג	- משרד הבריאות
	ג. ארבל	- משרד האוצר
	מ. בן-צבי	- משרד האוצר
	ב. בראון	- המשרד לאיכות הסביבה
	א. בריק	- משרד החינוך והתרבות
	י. ברק	- משרד העבודה והרווחה
	ש. ברלנד	- משרד החקלאות
	ח. גבאי	- משרד הבינוי והשיכון
	מ. גביש	- נציב מס הכנסה
	ש. גוברמן	- משרד המשפטים
	ד. דרור-כהן	- משרד המשפטים
	ח. הראל	- משרד המשטרה
	ב. הרן	- משרד הבריאות
	ר. הרמן	- לשכת סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר
	ש. וייס	- משרד האוצר
	י. טורבוביץ	- משרד התעשיה והמסחר

בפרוטוקול זה 28 דפים.

ע. להבי	- משרד התחבורה
ד. לוי	- משרד האוצר
צ. לוין	- משרד הבריאות
ת. מור	- משרד החקלאות
י. מזוז	- משרד האוצר
א. מישר	- משרד הבריאות
ג. נאור	- משרד התחבורה
ש. עיר-שי	- משרד האוצר
נ. ענתבי	- משרד המשפטים
נ. פלקוביץ	- משרד הבינוי והשיכון
ש. פרוש	- משרד האוצר
מ. קוק	- משרד הכלכלה והתכנון
א. קלעי	- לשכת שר המשפטים
ע. רובין	- יועץ כלכלי לראש הממשלה
ב. רובין	- משרד המשפטים
ד. שטאוב	- משרד האוצר
א. שילת	- משרד הפנים
א. שושני	- המשרד לאיכות הסביבה
אל"מ י. תלרז	- הפרקליטות הצבאית הראשית

א. לישנסקי - מזכיר הועדה

סדר היום :

חק/850. הצעת-חוק הביטוח הלאומי (תיקון - מענק לידה בשטחים) התשנ"א-1991 של ח"כ י. צבן (מס. תתרפ"ט) - המשך הדיון

חק/851. הצעת-חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון - פטור ממס לקרקע שאינה זמינה לבניה), התשנ"א-1991 של ח"כ א. פורז (מס. תתרצ"א) - ערר - המשך הדיון

חק/852. הצעת-חוק רשות השידור (תיקון) (הפקה ויצירה ישראלית מקורית), התשנ"א-1991 של ח"כ ד. צוקר, ב.ז. בגין וא. שוחט (מס. תת"ש) - ערר - המשך הדיון

חק/853. הצעת-חוק רכישת מפעלים בידי עובדיהם (מקרים מיוחדים) (תיקון מס'), התשנ"א-1991 של ח"כ ע. פרץ (מס. תתש"ח)

חק/854. הצעת-חוק יסוד: הכנסת (תיקון - חובת שירות מדינה), התשנ"א-1991 של ח"כ י. צידון (מס. תתש"ט)

חק/855. הצעת-חוק רשות השידור (תיקון - אגרה באיזורים), התשנ"א-1991 של חברי הכנסת א. שוחט, ח. אורון וא. דיין (מס. תתשי"א)

חק/856. הצעת-חוק להחשת ביצוע פרויקט נתיבי איילון (הוראת שעה), התשנ"א-1991 של ח"כ א. פורז (מס. תתשי"ד)

חק/857. הצעת-חוק הרופאים הוטרינרים (תיקון - מניעת ניגוד עניינים), התשנ"א-1991 של ח"כ ר. כהן (מס. תתרצ"ו) ערר

חק/858. הצעת-חוק המקרקעין (תיקון - הצמדת מקומות חניה), התשנ"א-1991 של ח"כ א. פורז (מס. תתש"י) - ערר

חק/859. הצעת-חוק מימון מפלגות (תיקון - הלוואות וערבות), התשנ"א-1991 של ח"כ א. בורג (מס. תתשי"ז) - ערר

חק/860. הצעת-חוק לתיקון פקודת מניעת טרור (תיקון - מגעים לשם קידום השלום), התשנ"א-1991 של ח"כ א. אליאב (מס. תתש"ו) - ערר

חק/861. הצעת-חוק לעידוד המגזר היצרני (קליטת עובדים), (הוראת שעה) (תיקון), התשנ"א-1991 של ח"כ ג. גל (מס. תתשל"ט)

חק/862. טיוטת-חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס' 13), התשנ"א-1991 - המשך הדיון

חק/863. טיוטת חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות) (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991

ש מ ו ר

חק/850. הצעת-חוק הביטוח הלאומי (תיקון - מענק לידה בשטחים) התשנ"א-1991 של ח"כ י. צבן (מס. תתרפ"ט) - המשך הדיון

יושב ראש ועדת השרים פותח.

המשך הדיון נדחה.

חק/851. הצעת-חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון - פטור ממס לקרקע שאינה זמינה לבניה), התשנ"א-1991 של ח"כ א. פורז (מס. תתרצ"א) - ערר - המשך הדיון

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, ג. פת; ה"ה מ. גביש, ד. שטאוב ו'. חריש.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/813 של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק, מיום ז' בתמוז התשנ"א (19.6.91), ובהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון - פטור ממס לקרקע שאינה זמינה לבניה), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת א. פורז (מס. תתרצ"א).

ההחלטה הנ"ל היא על-דעת הממשלה, מכח סעיף 36(ג) בתקנון לעבודת הממשלה.

חק/852. הצעת-חוק רשות השידור (תיקון) (הפקה ויצירה ישראלית מקורית), התשנ"א-1991 של ח"כ ד. צוקר, ב.ז. בגין וא. שוחט (מס. תת"ש) - ערר - המשך הדיון

יושב ראש ועדת השרים פותח.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/823 של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, מיום י"ב בתמוז התשנ"א (24.6.91), שעניינה הצעת חוק רשות השידור (תיקון) (הפקה ויצירה ישראלית מקורית), התשנ"א-1991, של חברי הכנסת ד. צוקר, ב.ז. בגין וא. שוחט (מס. תת"ש):-

א. ועדת השרים רושמת לפניה את הודעתו של שר החינוך והתרבות כי הוא מתנגד להצעת החוק האמורה;

ב. בהמשך לנ"ל - בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה, להתנגד להצעת החוק.

ההחלטה הנ"ל היא על דעת הממשלה, מכח סעיף 36(ג) בתקנון לעבודת הממשלה.

חק/853. הצעת-חוק רכישת מפעלים בידי עובדיהם (מקרים מיוחדים) (תיקון מס'), התשנ"א-1991 של ח"כ ע. פרץ (מס. תתש"ח)

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, ג. פת; ה"ה י. ברק, מ. גביש והגב' י. מזוז.

מ ח ל י ט י ם, בהתייחס להצעת חוק רכישת מפעלים בידי עובדיהם (מקרים מיוחדים) (תיקון מס.), התשנ"א-1991, של חבר הכנסת ע. פרץ (מס. תתש"ח):-

א. לתמוך בהצעת החוק האמורה בתנאי שחבר הכנסת ע. פרץ יוותר על סעיף (2) בהצעתו. משרד העבודה והרווחה יבוא בדברים עם חבר הכנסת ע. פרץ בעניין זה;

ב. בהמשך לנ"ל - אם חבר הכנסת ע. פרץ ידחה את הצעתה של ועדת השרים כאמור, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה, להתנגד להצעת החוק.

חק/854. הצעת-חוק יסוד: הכנסת (תיקון - חובת שירות מדינה), התשנ"א-1991 של ח"כ י. צידון (מס. תתש"ט)

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור וא. שאקי.

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק יסוד: הכנסת (תיקון - חובת שירות המדינה), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת י. צידון (מס. תתש"ט).

חק/855. הצעת-חוק רשות השידור (תיקון - אגרה באיזורים), התשנ"א-1991 של חברי הכנסת א. שוחט, ח. אורון וא. דיין (מס. תתשי"א)

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, א. שאקי והיועץ המשפטי של משרד החינוך והתרבות.

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - לתמוך בהצעת חוק רשות השידור (תיקון - אגרה באיזורים), התשנ"א-1991, של חברי הכנסת א. שוחט, ח. אורון וא. דיין (מס. תתשי"א).

ש מ ו ר

חק/856. הצעת-חוק להחשת ביצוע פרויקט נתיבי איילון (הוראת שעה), התשנ"א-1991 של ח"כ א. פורז (מס. תתשי"ד)

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השר ד. מרידור; ה"ה י. תלרז, ג. נאור וי. חריש.

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק להחשת ביצוע פרוייקט נתיבי איילון (הוראת שעה), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת א. פורז (מס. תתשי"ד).

חק/857. הצעת-חוק הרופאים הוטרינרים (תיקון - מניעת ניגוד עניינים), התשנ"א-1991 של ח"כ ר. כהן (מס. תתרצ"ו) ערר

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, ג. פת, ר. פנחסי; ה"ה ש. ברלנד, ב. רובין, ש. גוברמן, י. חריש, י. טורבוביץ, צ. לוין, מ. גביש, א. שושני והגב' א. מישר.

מ ח ל י ט י ם, בשינוי להחלטה מס. חק/817 של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, מיום ז' בתמוז התשנ"א (19.6.91), ובהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק הרופאים הוטרינרים (תיקון - מניעת ניגוד עניינים), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת ר. כהן (מס. תתרצ"ו).

ההחלטה הנ"ל היא על דעת הממשלה, מכח סעיף 36(ג) בתקנון לעבודת הממשלה.

חק/858. הצעת-חוק המקרקעין (תיקון - הצמדת מקומות חניה), התשנ"א-1991 של ח"כ א. פורז (מס. תתש"י) - ערר

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ר. פנחסי וד. מרידור.

מ ח ל י ט י ם, בשינוי להחלטה מס. חק/838 של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, מיום י"ג בתמוז התשנ"א (25.6.91), ובהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק המקרקעין (תיקון - הצמדת מקומות חניה), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת א. פורז (מס. תתש"י).

ההחלטה הנ"ל היא על דעת הממשלה, מכח סעיף 36(ג) בתקנון לעבודת הממשלה.

חק/859. הצעת-חוק מימון מפלגות (תיקון - הלוואות וערבות), התשנ"א-1991 של ח"כ א. בורג (מס. תתשי"ז) - ערר

יושב ראש ועדת השרים פותח.

מ ח ל י ט י ם, בשינוי להחלטה מס. חק/843 של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, מיום י"ג בתמוז התשנ"א (25.6.91), ובהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - לא לקבוע עמדה לגבי הצעת חוק מימון מפלגות (תיקון - הלוואות וערבות), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת א. בורג (מס. תתשי"ז).

ההחלטה הנ"ל היא על דעת הממשלה, מכח סעיף 36(ג) בתקנון לעבודת הממשלה.

חק/860. הצעת-חוק לתיקון פקודת מניעת טרור (תיקון - מגעים לשם קידום השלום), התשנ"א-1991 של ח"כ א. אליאב (מס. תתש"ו) - ערר

יושב ראש ועדת השרים פותח.

מ ח ל י ט י ם, בשינוי להחלטה מס. חק/836 של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק, מיום י"ג בתמוז התשנ"א (25.6.91), ובהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק לתיקון פקודת מניעת טרור (תיקון - מגעים לשם קידום השלום), התשנ"א-1991, של חבר הכנסת א. אליאב (מס. תתש"ו).

ההחלטה הנ"ל היא על דעת הממשלה, מכח סעיף 36(ג) בתקנון לעבודת הממשלה.

חק/861. הצעת-חוק לעידוד המגזר היצרני (קליטת עובדים), (הוראת שעה) (תיקון), התשנ"א-1991 של ח"כ ג. גל (מס. תתשל"ט)

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, ג. פת, ר. פנחסי, א. אולמרט; ה"ה ש. גוברמן, מ. גביש, י. חריש והגברות א. קלעי, ד. דרור-כהן ונ. ענתבי.

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - לתמוך בהצעת חוק לעידוד המגזר היצרני (קליטת עובדים), (הוראת שעה), (תיקון), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת ג. גל (מס. תתשל"ט).

חק/862. טיוטת-חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס' 13), התשנ"א-1991 - המשך הדיון

שר הבריאות פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, א. אולמרט, ר. פנחסי, ג. פת; ה"ה י. חריש, צ. לוין, ש. גוברמן, מ. גביש, י. טורבוביץ, ר. הרמן והגברות א. מישר, ד. דרור-כהן וב. הרן.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/830 של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק, מיום י"ב בתמוז התשנ"א (24.6.91) שעניינה טיוטת חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס. 13), התשנ"א-1991 ובהתייחס לנוסח המוצע לסעיף 11 בפקודת הרוקחות (נוסח חדש), התשמ"א-1981, המצורפת (דפים 18-12):-

א. לענין התיקון המוצע לסעיף 64 - להטיל על המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה) והיועץ המשפטי של משרד הבריאות לבחון - האם ההוראה המוצעת בסעיף, משנה את הסטטוס-קוו בענייני דת. בהעדר הסכמה בין שני המשרדים - יועבר הנושא להכרעתה של הממשלה;

ב. לאשר בכפוף לעיל, את סעיף 11 המוצע לפקודת הרוקחות (נוסח חדש), התשמ"א-1981, המצורף ואת טיוטת החוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס. 13), התשנ"א-1991 שצורפה לפרוטוקול של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק, על-פי החלטה מס. חק/830 הנ"ל - סעיף 11 האמור, מהווה חלק ממנה.

חק/863. טיוטת חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות) (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991

נציב מס ההכנסה פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, ג. פת, ר. פנחסי; ה"ה מ. גביש, י. חריש, ש. עיר-שי, ג. ארבל, ש. וייס, ש. גוברמן והגברות י. מזוז וש. פרוש.

ש מ ו ר

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/845 של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, מיום י"ד בתמוז התשנ"א (26.6.91):-

א. בסעיף 3 של הטיוטה, אחרי: "נציב מס הכנסה", יוסף: "לאחר שנחה דעתו";

ב. בסעיף 4 (6)(ג)(1), במקום: "ואף אחד מהם אינו", יבוא: "ואין בהם";

ג. סעיפים 9 (9) 13ז' ו-9(10) - יסוכמו בישיבתה של ועדת השרים ביום ד' הקרוב.

ד. לאשר בכפוף לעיל, את טיוטת חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות) (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991, המצורפת (דפים 18-19).

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

תיקון פקודת הרוקחות

11. בפקודת הרוקחות [נוסח חדש][4], התשמ"א-1981 -

(1) בסעיף 1 -

(א) אחרי הגדרת "מוסד רפואי" יבוא:

""הממונה על איכות הסביבה" - מי שהשר לאיכות הסביבה הסמיכו להיות ממונה על איכות הסביבה לענין פרק ז', למעט לענין רעלים רפואיים וסמי מרפא;"

(ב) אחרי הגדרת "רעל" יבוא:

""רעל רפואי" - כל חומר מן החמרים המפורטים בתוספת השניה, בין בצורתו הפשוטה ובין מעורב או ממוזג בחמרים אחרים."

(2) בסעיף 23, אחרי "רעלים" יבוא "רפואיים".

(3) בסעיף 30, בסעיף קטן (ג), אחרי "רעל" יבוא "רפואי".

(4) בסעיף 31 -

(א) בסעיף קטן (א), אחרי "רעלים" יבוא "רפואיים";

(ב) בסעיף קטן (ב) -

(1) ברישה, במקום "רעלים שלא בכמויות רפואיות, אם - " יבוא "רעלים רפואיים שלא בכמויות רפואיות אם התקיים אחד מאלה -";

(2) בפסקה (2), אחרי "הרעל" יבוא "הרפואי" ואחרי "שהרעל" יבוא "הרפואי";

(3) בפסקה (3), במקום "הרעל" יבוא "אם הרעל הרפואי".

---

4. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 35, עמ' 694.

(5) בסעיף 32 -

(א) ברישה, במקום "חמרים רעילים" יבוא "רעלים רפואיים", ובמקום "יחלקו" יבוא "יסומנו";

(ב) בפסקה (1), אחרי "רעלים" יבוא "רפואיים";

(ג) בפסקה (2), אחרי "רעלים" יבוא "רפואיים", פעמיים.

(6) בסעיף 33 -

(א) בסעיף קטן (א), אחרי "רעלים" יבוא "רפואיים";

(ב) בסעיף קטן (ב), אחרי "רעלים" יבוא "רפואיים".

(7) בסעיף 42, אחרי "ורעלים" יבוא "רפואיים".

(8) בסעיף 45, במקום "סמי מרפא ורעלים" יבוא "סמי מרפא, רעלים רפואיים ורעלים".

(9) בסעיף 46, במקום "או ברעלים" יבוא "ברעלים או ברעלים רפואיים" ובמקום "ורעלים" יבוא "רעלים ורעלים רפואיים".

(10) בסעיף 48 -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "ברעלים לצרכי רפואה" יבוא "ברעלים רפואיים לצורכי רפואה";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "המנהל" יבוא "הממונה על איכות הסביבה";

(ג) בסעיף קטן (ד), במקום "המנהל" יבוא "הממונה על איכות הסביבה".

(11) בסעיף 49, במקום "המנהל" יבוא "הממונה על איכות הסביבה".

(12) בסעיף 50 -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "הרביעית" יבוא "החמישית";

(ב) בסעיף קטן (ח), במקום "המנהל" יבוא "הממונה על איכות הסביבה".

(13) בסעיף 52, בסעיף קטן (ב), במקום "ממונה על מחוז" יבוא "הממונה על איכות הסביבה".

(14) בסעיף 53 -

(א) ברישה, במקום "סמי מרפא ורעלים" יבוא "סמי מרפא, רעלים רפואיים או רעלים";

(ב) בפסקה (1), אחרי "רעלים" יבוא "או רעלים רפואיים";

(ג) בפסקה (3), אחרי "רעלים" יבוא "רפואיים".

(15) בסעיף 54, במקום "עובד מדינה שהמנהל הרשאה לכך מיוחד בכתב" יבוא "הממונה על איכות הסביבה".

(16) במקום סעיף 55 לפקודה יבוא:

"סיווג סמי מרפא, רעלים ורעלים רפואיים

55.(א) שר הבריאות רשאי בצו -

(1) לסווג סמי מרפא ורעלים רפואיים, לפי מטרת שימושם, דרגות רעילותם או מידת הסכנה הכרוכה בשימושם, או לפי עקרונות אחרים שייראו לו;

(2) לפטור סמי מרפא ורעלים רפואיים או סוגים מהם מתחולתן של הוראות מסויימות של הפקודה;

(3) להוסיף לגבי סמי מרפא ורעלים רפואיים או סוגים שלהם הוראות בדבר ייצורם, ייבואם, ייצואם, אריזתם, המסחר בהם, ניפוקם, העברתם, החסנתם, החזקתם והשימוש בהם.

(ב) השר לאיכות הסביבה רשאי בצו -

(1) לסווג רעלים, לפי מטרת שימושם, דרגות רעילותם או מידת הסכנה הכרוכה בשימושם, או לפי עקרונות אחרים שייראו לו;

(2) לפטור רעלים או סוגים מהם מתחולתן של הוראות מסויימות של הפקודה;

(3) להוסיף לגבי רעלים או סוגים שלהם הוראות בדבר ייצורם, ייבואם, ייצואם, אריזתם, המסחר בהם, ניפוקם, העברתם, החסנתם, החזקתם והשימוש בהם."

(17) אחרי סעיף 55 יבוא:

"<u>פרק ז1': מוצרי צריכה</u>

הגדרה 55א. בפרק זה, "מוצר" - מצרך לשמוש אישי או ביתי, לרבות אריזתו.

מניעת סיכונים בריאותיים 55ב. שר הבריאות רשאי להתקין תקנות בדבר מניעת סיכונים לבריאות ממוצרים המכילים חומרים רעילים או העלולים להכיל חומרים רעילים, אף אם החומר הרעיל אינו מפורט בתוספת הראשונה או השניה.

קביעת הוראות

55ג. בתקנות כאמור רשאי שר הבריאות לקבוע הוראות לבדיקתם ולסימונם של מוצרים, הכל לשם הגנה על בריאות המשתמש בהם מסכנות הנובעות מחמרים רעילים.

איסור ייצור ושיווק

55ד. התקין שר הבריאות תקנות כאמור בסעיף 55ג, לא ייצר אדם מוצר, לא ייבאו, לא ישווקו, אלא בהתאם להוראות התקנות.

מוצרים אסורים

55ה. שר הבריאות רשאי לאסור ייצור, יבוא ושיווק של מוצר הגורם סיכון בריאותי חמור או העלול לגרום סיכון בריאותי חומר.

קבלת מידע

55ו. שר הבריאות או מי שהוא הסמיך לכך בכתב, רשאי לדרוש מיצרן או מיבואן של מוצר לגביו קיים חשש סביר כי נמצא בו חומר רעיל, כל מידע הנראה לו דרוש אודות המוצר לרבות תכונותיו ורכיביו; מידע שנמסר לאדם כאמור לא ימסר לאחר אלא במידה שהדבר דרוש לענין קיום הוראות פרק זה.

פטור

55ז. ניתן היתר למוצר לפי חוק זה, לא יהיה המוצר טעון היתר או רשיון אחר הניתן על ידי משרד הבריאות לפי כל דין."

(18) במקום סעיף 61 יבוא -

"שינוי תוספות והחלפתן

61.(א) שר הבריאות רשאי, בצו -

(1) לשנות את רשימת החמרים המפורטים בתוספת השניה, וכן להחליף את התוספת האמורה כולה או חלקה;

(2) לשנות את הטפסים שבתוספת הרביעית ולהחליפם.

(ב) השר לאיכות הסביבה רשאי, בצו -

(1) לשנות את רשימת החמרים המפורטים בתוספת הראשונה או בתוספת השלישית, וכן להחליף את התוספות האמורות כולן או חלקן;

(2) לקבוע טפסים בתוספת החמישית ולהחליפם או לשנותם."

(19) בסעיף 62 -

(א) האמור בו יסומן (א) ובפסקה (6), במקום "ברעלים או בכימיקלים מזיקים" יבוא "או ברעלים רפואיים";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) השר לאיכות הסביבה רשאי להתקין תקנות בדבר -

(1) הטיפול ברעלים או בכימיקל מזיקים והשימוש בהם, ייצורם, ייבואם, ייצואם, אריזתם, המסחר בהם, ניפוקם, העברתם, החסנתם והחזקתם;

(2) כל דבר אחרי הטעון הסדר לפי פקודה זו, למעט לענין סמי מרפא ורעלים רפואיים."

(20) בסעיף 64, בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "בבית מרקחת בתורנות בימי שבת ומועד יונפקו סמי מרפא בלבד."

(21) במקום סעיף 65 יבוא:

"סייג לסמכויות 65. (א) לא ישתמש שר הבריאות בסמכויותיו לפי סעיפים 55, 61(1) ו-62(א)(6) -

(1) לגבי חמרים המשמשים לחקלאות - אלא לאחר התייעצות עם שר החקלאות, שר העבודה והרווחה והשר לאיכות הסביבה;

(2) לגבי חמרים המשמשים לתעשיה - אלא לאחר התייעצות עם שר התעשיה והמסחר, שר העבודה והרווחה והשר לאיכות הסביבה.

(ב) לא ישתמש השר לאיכות הסביבה בסמכויותיו לפי סעיפים 55, 61(ב)(1) ו- 62(ב)(1), אלא לאחר התייעצות עם שר הבריאות וכן-

(1) לגבי חמרים המשמשים לחקלאות - עם שר החקלאות ושר העבודה והרווחה;

(2) לגבי חמרים המשמשים לתעשיה - עם שר התעשיה והמסחר ושר העבודה והרווחה."

(21) בסעיף 66 -

(א) בסעיף קטן (א), פסקה (6), במקום "היתר רעלים" יבוא "הרשאה מאת המנהל".

(ב) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) השר לאיכות הסביבה רשאי לקבוע בצו, באישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת -

(1) אגרה בעד היתר רעלים או חידושו;

(2) אגרות בעד בדיקות ומתן תעודות וחידושן לפי פקודה זו והתקנות על פיה."

תוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות) (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991

הגדרות 1. בחוק זה -

"דירה" - חדר או מערכת חדרים שנועדו לשמש יחידה שלמה ונפרדת למגורים, למעט חדר או מערכת חדרים כאמור במלון או בבית אבות;

"הפקודה" - פקודת מס הכנסה 1);

"חוק תיאומים בשל אינפלציה" - חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 2);

"מלאי עסקי" - כמשמעותו בסעיף 85(ג) לפקודה;

"תקופה מזכה" - התקופה שמיום פרסום חוק זה ועד יום כ"ט בטבת התשנ"ה (31 בדצמבר 1994);

כל שאר המונחים - כהגדרתם בפקודה.

אי שינוי יעוד 2. (א) דירה המהווה מלאי עסקי שהושכרה למגורים לתקופת שכירות רצופה של שנים עשר חדשים לפחות שתחילתה בתקופה המזכה, לא יראוה כאילו היתה בשל כך לנכס קבוע לענין הפקודה ולענין חוק תיאומים בשל אינפלציה.

(ב) דירה שהושכרה כאמור בסעיף קטן (א), ותקופת השכירות הרצופה מסתיימת ביום ט' בטבת התשנ"ו (1 בינואר 1996) או לאחר מכן, יראוה כאילו היתה לנכס קבוע ביום האמור.

תיקון חוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים) 3. בחוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים) (הוראת שעה), התש"ן-1990 3) -

(1) בסעיף 1, בפסקה (3) בסופה יבוא:

"או לשוכר שהוא חבר-בני-אדם שנקבע לענין זה על ידי נציב מס הכנסה בהודעה שפורסמה ברשומות, ושעיקר פעילותו היא למטרות מתן דיור לזכאים שנקבעו על ידי משרד הבינוי והשיכון, לקליטת עליה, לבריאות, או לסעד, והוא שוכר את הדירה כדי להשכירה מהסיבות האמורות ליחיד שאינו עובד באותו חבר-בני-אדם, ובלבד שהפעילות האמורה של החבר אינה למטרת רווח.";

(2) בסעיף 7, הסיפה המתחילה במילים "כ"ד בטבת" תימחק ובמקומה יבוא "ח' בטבת התשנ"ו (31 בדצמבר 1995)".

תיקון חוק לעידוד השקעות הון

4. בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 4) -

(1) בסעיף 47(ב)(2), אחרי "או בסעיף 51(ב)" יבוא "או 53ג(ב),";

(2) אחרי סעיף 51 יבוא:

"חברה תושבת חוץ

52. על אף האמור בסעיפים 47 ו-51, חברה תושבת חוץ שהיא בעלת מפעל מאושר, תהא חייבת על הכנסתה החייבת מאותו מפעל במס חברות לפי סעיף 47(א1) בהתאם לשיעור השקעת החוץ שבה, ונוסף לכך במס בשיעור 15% על הכנסתה האמורה לאחר שנוכה ממנה מס החברות כאמור.

(3) בסעיף 53א, במקום הגדרת "סכום אינפלציוני" יבוא:

""סכום אינפלציוני" - הסכום המתקבל מצרוף שניים אלה:

(1) המחיר המקורי של חלק הקרקע המתייחס לחלק הנמכר מוכפל בשיעור עליית המדד ממועד רכישת הקרקע ועד מועד המכירה ובהפחתת המרכיב הבלתי קבוע;

לענין זה, "המרכיב הבלתי קבוע" - המחיר המקורי של חלק הקרקע המתייחס לחלק הנמכר, מוכפל בשיעור עליית המדד בתקופה שבה הקרקע היתה נכס בלתי קבוע לענין חוק תיאומים בשל אינפלציה, כשהסכום המתקבל מתואם מהמועד שבו הפכה הקרקע לנכס קבוע לענין החוק האמור או מהמועד שבו הובאה בחשבון כשינוי שלילי לענין החוק האמור, לפי המוקדם, ועד למועד המכירה;

(2) סכום השווה להוצאות הבניה שטרם הופחתו עד למועד המכירה כשהן מוכפלות בשיעור עליית המדד מהמועד שבו הובאו בחשבון כשינוי שלילי לענין חוק תיאומים בשל אינפלציה או מהמועד שבו היו לנכס קבוע לפי החוק האמור, לפי המוקדם, ועד ליום המכירה;";

(4) בסעיף 53ב -

(א) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בעליו של בנין להשכרה שהושכר לראשונה בתקופה שמיום כ"ב באלול התשנ"א (1 בספטמבר 1991) ועד תום שנת המס 1994, יהא זכאי להטבות המפורטות בסעיפים 53ג ו-53ד, אם לפחות מחצית משטח הרצפות של הבנין הן דירות שהיו מושכרות למגורים במשך 5 שנים לפחות מתוך 7 השנים שלאחר תום הבניה, ובלבד שלגבי מחצית משטח הרצפות של הבנין לא נעשתה מכירה כמשמעותה בסעיף 88 לפקודה לפני שחלפו 5 שנות השכרה.

(ג) (1) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), מי שבנה בנין להשכרה יהיה זכאי להטבות לפי סעיף קטן (א) או (ב), לפי הענין, גם אם מכר את הדירות שיש להשכירן כאמור בסעיף קטן (א) לפני שחלפו 5 שנות השכרה, ובלבד שמכר לפחות 50 דירות, לרוכש שהתחייב להשכיר את הדירות למגורים בהתאם לאמור בסעיף קטן (א) או (ב) והמכירה כלולה בתוכנית שאישרה המינהלה לפני תחילת הבניה.

(2) הנציב רשאי להתנות את מתן ההטבות כאמור בפסקה (1) בתנאים, לרבות מתן ערבויות לתשלום המס והפרשי ההצמדה וריבית כאמור בסעיף קטן (ה);

(3) אדם שרכש בנין להשכרה ממי שבנה אותו, כאמור בפסקה (1), והשכירו בהתאם לתנאים הקבועים בסעיפים קטנים (א) או (ב), יהא זכאי לגבי החלק שהושכר כאמור להטבות הקבועות בסעיף 53ג.".

(ב) סעיף קטן (ב) יסומן (ד) ובסופו יבוא "או (ב), לפי הענין";

(ג) סעיף קטן (ג) יסומן (ה)(1), אחרי "ובעל הבנין" יבוא "או משכיר הבנין, לפי הענין," ובסופו יבוא:

"(2) רכש אדם בנין להשכרה ולא מילא את מלוא התחייבויותיו כאמור בסעיף קטן (ג), ישלם בונה הבנין את המס שהופטר ממנו בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מהמועד שבו צריך היה לשלם את המס אילו לא ניתן הפטור, ועד המועד שבו שולם בפועל."

(5) בסעיף 53ג -

(א) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "ואולם לגבי בנין להשכרה שהושכר לראשונה בתקופה שמיום כ"ב באלול התשנ"א (1 בספטמבר 1991) ועד תום שנת המס 1995, שיעור הפחת על דירה שהיתה מושכרת למגורים בשנת המס יהיה 20%; הושכרה הדירה למגורים במשך חלק משנת המס, יהא בעל הדירה זכאי לחלק יחסי מהפחת האמור.

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "סעיף 47" יבוא "47(א), (א1) או (ג), לפי העניין" ובמקום "בסעיף 47(א) ו-(ג)" יבוא "בסעיפים האמורים;"

(ג) בסופו יבוא:

"(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב), על הכנסה של חברה תושבת חוץ ממכירת בנין להשכרה או חלק ממנו יחול מס חברות לפי סעיף 47(א1) בהתאם לשיעור השקעת החוץ שבה ונוסף לכך מס בשיעור 15% על ההכנסה האמורה לאחר שנוכה ממנה מס החברות כאמור.

(ה) היתה ההכנסה החייבת מבנין להשכרה קטנה מסכום הפחת שבעל הבנין זכאי לו לפי סעיף קטן (א), וטרם חלפו חמש שנים מתחילת ההשכרה, יותר סכום הפחת העולה על 10% בניכוי או בקיזוז, לפי העניין, רק כנגד הכנסה ממפעל מאושר או ממכירת בנין להשכרה שעל מכירתו חלות הוראות סעיף קטן (ב); לעניין זה, "סכום פחת העולה על 10%" - לרבות הפסד שנוצר בשלו ולרבות ניכוי בשל פחת שהותר בגינו."

(6) אחרי סעיף 53ד יבוא:

"איגוד תושבי חוץ 53ה. (א) תושב חוץ המוכר מניה באיגוד מקרקעין של תושבי חוץ יהיה פטור ממס שבח מקרקעין בשל מכירת המניה.

(ב) תושב חוץ הרוכש מניה באיגוד מקרקעין של תושבי חוץ, והרכישה נעשתה במישרין מאת האיגוד, יהיה פטור ממס רכישה בשל רכישת המניה.

(ג) בסעיף זה, "איגוד מקרקעין של תושבי חוץ" - חברה שהיא איגוד מקרקעין כהגדרתו בחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963, שאושרה לעניין זה על ידי הנציב ושנתקיימו לגביה כל אלה:

(1) כל בעלי מניותיה הם יחידים שהיו תושבי חוץ בעת רכישת המניות ואף אחד מהם אינו בעל שליטה בחברה כהגדרתו בסעיף 3(ט) לפקודת מס הכנסה;

(2) יש בה לפחות 50 בעלי מניות שהם יחידים;

(3) עיקר עיסוקה בנית בתים, השכרתם, או מכירתם ובבעלותה 50 דירות לפחות.

תיקון פקודת מס הכנסה

5. בפקודת מס הכנסה 5) -

(1) בסעיף 63, בסופו יבוא:

"(ד) שר האוצר רשאי לקבוע בצו סוגי שותפויות שיראו אותן לענין פקודה זו כחברה; קבע כאמור, יראו את השותפות לענין פקודה זו כאילו היא חברה, וסכום שחילקה השותפות לשותפים יראוהו כדיבידנד;

לענין זה "שותפות" - שותפות שיחידותיה הוצאו לפי תשקיף והן רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב או בורסה אחרת שקבע שר האוצר לענין זה.".

(2) בסעיף 85(ד)(2), אחרי "התשמ"א-1981" יבוא "או פרק שביעי 1 לחוק העידוד".

תיקון חוק תיאומים בשל אינפלציה

6. בסעיף 7(ב) לחוק תיאומים בשל אינפלציה, אחרי "או לפי סעיף 47 לחוק מס שבח" יבוא "או לפי פרק שביעי 1 לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959" 6).

תיקון חוק מס שבח מקרקעין

7. בחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963 7) -

(1) האמור בסעיף 57 יסומן (א) ובסופו יבוא:

"(ב) מכירה ורכישה של יחידות השתתפות בשותפות רשומה שעיקר עיסוקה בניה או השכרת דירות, תהא פטורה ממס אם יחידות ההשתתפות נסחרות בבורסה לניירות ערך כאמור בסעיף קטן (א)."

(2) אחרי סעיף 72 יבוא:

"שלילת פטור לדירה בבנין להשכרה

72א. על אף האמור בכל דין, מכירת דירה בידי מי שהיה זכאי להטבות בשלה לפי פרק שביעי 1 לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, לא יחול לגביה פטור ממס או דחיית מס."

תיקון חוק מס ערך מוסף

8. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, בסעיף 31 (א1), במקום "שמונה שנים לפחות" יבוא "חמש שנים לפחות".

תיקון חוק להשקעות משותפות בנאמנות

9. בחוק להשקעות משותפות בנאמנות, התשכ"א-1961 (8) -

(1) במקום סעיף 1 יבוא:

"הגדרות 1. בחוק זה -

"חוק ניירות ערך" - חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968(9);

"נייר ערך", "בורסה", "הרשות" - כמשמעותם בחוק ניירות ערך;

"נכסים" - נכסים אלה, כולם או חלקם: נייר ערך הרשום למסחר בבורסה או הנסחר בה, נייר ערך שמוציאה המדינה, נייר ערך חוץ, מזומנים, ונכס אחר שקבע שר האוצר בתקנות ובתנאים שקבע;

"קרן" - קרן להשקעות משותפות בנאמנות;

"קרן פתוחה" - קרן שמנהלה חייב לפדות את יחידותיה לפי דרישת המחזיק בהן, בהתאם להוראות חוק זה;

"קרן סגורה" - קרן שיחידותיה אינן ניתנות לפדיון, ואשר מתנהלת בהתאם להוראות חוק זה".

(2) בסעיף 2, במקום "בניירות ערך" יבוא "בנכסים";

(3) בסעיף 4, במקום "של ניירות ערך" יבוא "של נכסים";

(4) בסעיף 7 -

(א) אחרי פיסקה (2) יבוא:

"(2א) אם הקרן תהיה קרן פתוחה או קרן סגורה;"

(ב) בפיסקה (9), הסיפה המתחילה במלים "ובמיוחד החלק מנכסיה" - תימחק;

(5) אחרי הכותרת של הפרק השלישי יבוא "סימן א': קרן פתוחה".

(6) בסעיף 10 -

(א) במקום סעיף קטן (א), יבוא:

(א) המחיר שבו יציע מנהל קרן פתוחה יחידות לציבור (בסימן זה - מחיר יחידה) יהיה כלהלן:

(1) ביום הראשון להצעת היחידות - מחיר השווה לערך הנקוב של היחידה;

(2) בכל מועד אחר - מחיר השווה למחיר הקניה של נכסי הקרן כשהוא מחולק בכלל מספר יחידותיה (בסימן זה - מחיר יסודי).

(א1) מנהל קרן פתוחה רשאי להוסיף על מחיר יחידה סכום ששיעורו ייקבע על ידו בתשקיף (להלן - הוספה); ההוספה תהווה חלק משכרו של מנהל הקרן ולא תועבר לחשבון הקרן."

(ב) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) מחירי מכירה וקניה של נכסי קרן פתוחה ייקבעו בכל יום שבו מתקיים מסחר בבורסה, וכבסיס לחישוב מחיר יסודי ומחיר פדיון תשמש בכל עת הקביעה התכופה לאחריו.";

(7) בסעיף 12, אחרי "לכל בעל יחידה" יבוא "בקרן פתוחה";

(8) בסעיף 13, אחרי "על יחידה בקרן" יבוא "פתוחה", ובמקום "ניירות ערך או מזומנים" יבוא "נכסים";

(9) אחרי סעיף 13 יבוא:

"סימן ב': קרן סגורה

מחיר יחידה 13א. (א) המחיר שבו יציע מנהל קרן סגורה יחידות לציבור (בסימן זה - מחיר היחידה) יהיה כדלהלן:

(1) בהנפקה ראשונה - מחיר השווה לערך הנקוב של היחידה;

(2) בהנפקה אחרת - מחיר שייקבע במכרז שיקיים מנהל הקרן, ודרך עריכת המכרז ותנאיו יובאו בתשקיף; נקבע במכרז מחיר הנמוך ממחיר הקניה של נכסי הקרן הסגורה מחולק לכלל מספר יחידותיה, לא יועברו כספים מחשבון מזמין יחידות בקרן, ולא יוקצו לו יחידות בקרן.

(ב) מנהל קרן סגורה רשאי להוסיף על מחיר היחידה הוספה; ההוספה תהווה חלק משכרו של מנהל הקרן ולא תועבר לחשבון הקרן.

(ג) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות הוראות לענין חישוב שווים של נכסי קרן סגורה לצורך קביעת מחיר הקניה של נכסי קרן סגורה.

הקצאת יחידות והעברת כספים 13ב.(א) במועד הקצאת היחידות כאמור בסעיף קטן (ב) יועברו הכספים מחשבון מזמין יחידות בקרן תמורת היחידות שהוקצו לו; מנהל הקרן יעביר לקרן במועד האמור סכום במזומנים השווה למחיר היחידות שהוקצו.

(ב) היחידות המוצעות יוקצו למזמינים במועדים הבאים:

(1) בהנפקה ראשונה - ביום העסקים הראשון לאחר תום התקופה להגשת ההזמנות;

(2) בהנפקה אחרת - ביום העסקים הראשון לאחר קביעת תוצאות המכרז.

(ג) עלו ההזמנות שהוגשו על סך היחידות המוצעות, יבצע מנהל הקרן את הקצאת היחידות המוצעות בדרך ובאופן שצויינו בתשקיף.

הודעה על תוצאות ההצעה

13ג. ביום העסקים הראשון לאחר תום התקופה להגשת ההזמנות או מועד קביעת תוצאות המכרז, לפי המאוחר שביניהם, ימסור מנהל קרן סגורה הודעה בדבר תוצאות ההצעה שבתשקיף לרשות, לבורסה ולרשם החברות, לפי הפרטים שקבע שר האוצר בתקנות, ויפרסמה בשני עיתונים בעלי תפוצה רחבה.

ערך נכסים מזערי ומספר מזערי של בעלי יחידות

13ד. פחת מספר ההזמנות שהוגשו או מספר המזמינים בהנפקה ראשונה של קרן סגורה מהסכום המזערי של נכסים או מהמספר המזערי של בעלי יחידות שקבע שר האוצר בתקנות, לא יועברו כספים מחשבונות מזמיני היחידות בקרן.

רישום של יחידות למסחר ומחירן

13ה. (א) מנהל קרן סגורה יגיש בקשה לרישום יחידות הקרן למסחר סמוך לפני היום שבו יוצעו יחידות הקרן לציבור.

(ב) יחידות קרן סגורה לא יוצעו לציבור אלא לאחר שמנהל הקרן קיבל אישור עקרוני של הבורסה לרישום יחידות הקרן למסחר.

(ג) מחירי היחידות הנסחרות ייקבעו במסחר בבורסה.

אי-רישום יחידות למסחר או מחיקתן

13ו. (א) לא נרשמו יחידות קרן סגורה למסחר בבורסה - (1) לא יעביר מנהל הקרן כספים מחשבונות מזמיני היחידות בקרן;

(2) מנהל הקרן יודיע על כך לרשות ביום העסקים הראשון לאחר תום התקופה להגשת ההזמנות, בדרך שתורה הרשות;

(3) מנהל הקרן יפרסם על כך הודעה בדרך ובמועד שקבע שר האוצר בתקנות.

(ב) נמחקו יחידות קרן סגורה מהמסחר, תפורק הקרן.

תנאים להחזקת נכסים ולניהולם

13ז. שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות תנאים שבהם רשאית קרן סגורה להחזיק נכסים מסוגים שונים, ואת הדרך לניהולם.

סימן ג': הוראות משותפות

השקעת כספי הקרן

13ח. (א) מנהל קרן ישקיע את כספי הקרן בהתאם למדיניות ההשקעות של הקרן כפי שנקבעה בהסכם הנאמנות ובתשקיף הקרן.

(ב) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות, דרך כלל או לסוגי קרנות, תקופה שבה מנהל קרן המציעה את יחידותיה לציבור לראשונה יהיה רשאי להשקיע את כספי הקרן שלא לפי האמור בסעיף קטן (א)."

(10) בסעיף 14, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות הוראות לעניין השיעורים שמנהל קרן רשאי להשקיע בנכסים שאינם ניירות ערך עבור קרן שבניהולו."

(11) במקום סעיף 15 יבוא:

"נכסים

15. מנהל הקרן לא יקנה עבור קרן בניהולו אלא נכסים כמשמעותם בסעיף 1.

הגבלות על עסקאות

15א. (א) הנאמן יקבע סוגי עסקאות המהותיות לקרן או העלולות להיות נגועות בניגוד עניינים בין ענינם של מחזיקי היחידות בקרן לבין ענינו של מנהל הקרן או של חברה השולטת בו או של חברה בשליטתה של חברה כאמור, ואשר מנהל קרן לא יהיה רשאי לבצען אלא אם כן קיבל לכך אישור מראש של דירקטוריון מנהל הקרן או של ועדה מועדותיו.

(ב) מנהל קרן לא יבצע עסקה מהסוג שקבע הנאמן כאמור בסעיף קטן (א), אלא בתנאים שנקבעו כאמור."

(12) במקום סעיף 17 יבוא:

"עסקאות במזומנים ועסקאות באשראי

17. (א) עסקה של מנהל קרן עבור קרן שבניהולו תיעשה במזומנים, ואולם שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות סוגי נכסים שאינם ניירות ערך שעסקה בהם ניתן לבצע באשראי ושיעור הנכסים שיירכשו באשראי כאמור מתוך שווים של כלל נכסי הקרן.

(ב) על אף האמור בסעיף 23(א), נכסי קרן שנרכשו באשראי כאמור בסעיף קטן (א) יהיו ניתנים לשעבוד או למישכון."

(13) בסעיף 33, אחרי הגדרת "ניירות ערך חייבי מס" יבוא:

""זכות במקרקעין", "זכות באיגוד" "איגוד מקרקעין", "מס שבח" ו"מס רכישה" - כהגדרתם בחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963 (להלן - חוק מס שבח)".

(14) אחרי סעיף 35 יבוא:

"קרן סגורה 35א. (א) על אף האמור בסעיף 35(א), על הכנסה של קרן סגורה מהחזקה, השכרה או שימוש במקרקעין, ועל הכנסה הנובעת ממכירת זכות במקרקעין או ממכירת זכות באיגוד מקרקעין, יחולו שיעורי המס הקבועים בסעיפים 126 ו-127 לפקודה, או שיעור מס מופחת או פטור החלים לפי כל דין על חבר-בני-אדם.

(ב) על הכנסה אחרת של קרן סגורה ועל יחידותיה יחולו ההוראות החלות על קרן מסוייגת ועל יחידה פטורת מס."

(15) בסעיף 39א -

(א) בכותרת השוליים, אחרי "רווח הון" יבוא "ומס שבח";

(ב) אחרי "רווח הון" יבוא "או שבח", במקום "שנבע" יבוא "שנבעו", ובמקום "פטור" יבוא "פטורים";

(16) אחרי סעיף 39א יבוא:

"פטור ממס רכישה ברכישת יחידה בקרן סגורה 39ב. רכישת יחידה בקרן סגורה אשר בין נכסיה יש מקרקעין תהיה פטורה ממס רכישה."

(17) בסעיף 46, אחרי פסקה (2) יבוא:

"(2א) דירקטוריון הבורסה החליט למחוק מהמסחר בבורסה את היחידות של קרן סגורה;"

(18) בסעיף 48 -

(א) בסעיף קטן (א)(2), אחרי "הוראות סעיף 13" יבוא "או 13ב סעיפים קטנים (א) או (ב)";

(ב) בסעיף קטן (ב), אחרי פסקה (2) יבוא:

"(2א) קנה או מכר נכסים עבור קרן בניגוד להוראות סעיף 15;

(2ב) ביצע עסקה עבור קרן בניגוד להוראות סעיף 15א;"

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

ס ד ר ה י ו ם

לישיבת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק
ביום ה' כ"ט בתמוז התשנ"א - 11.7.91
(משעה 14:00 עד 19:00 במזכירות הממשלה)

		מס. נספח	השר המגיש
א.	טיוטת-חוק בתי המשפט (נוסח משולב) (תיקונים שונים), התשנ"א-1991	418חק	שר המשפטים
ב.	טיוטת-חוק בתי דין מינהליים, התשנ"א-1991	404חק	שר המשפטים

* - נושא חדש על סדר היום

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

ס ד ר ה י ו ם

לישיבת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק
ביום ד' כ"ח בתמוז התשנ"א - 10.7.91
(משעה 16:00 עד 20:00 במזכירות הממשלה)

		מס. נספח	השר המגיש
א.	טיוטת-חוק בתי המשפט (נוסח משולב) (תיקונים שונים), התשנ"א-1991	418חק	שר המשפטים
ב.	טיוטת-חוק בתי דין מינהליים, התשנ"א-1991	404חק	שר המשפטים

* - נושא חדש על סדר היום

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ג בתמוז התשנ"א
25 ביוני 1991

ש מ ו ר

אל : ראש הממשלה
סגן ראש הממשלה ושר החוץ

מאת : מזכיר הממשלה

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבכם את החלטה מס. 1487 של הממשלה מישיבתה ביום א', י"א בתמוז התשנ"א(23.6.91):

1487 . נסיעות שרים

מ ח ל י ט י ם:

ג. לאשר את נסיעת סגן ראש הממשלה ושר החוץ, בעניני משרדו, לספרד מיום י"ב בתמוז התשנ"א (24.6.91) עד יום ט"ז בתמוז התשנ"א (28.6.91).

ראש הממשלה ימלא את מקום שר החוץ בעת העדרו מהארץ.

(אל השר יתלוו ארבעה עובדי מדינה).

ב ב ר כ ה,

אליקים רובינשטיין

העתק: המנהל הכללי, משרד החוץ
חשב משרד החוץ

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

ס ד ר י ו ם

לישיבה מ'/התשנ"א של הממשלה
יום א', י"ח בתמוז התשנ"א – 30.6.1991

(בשעה 09:00)

		מס. נספח		השר המגיש
א.	סקירות			
ב.	תקני איכות אויר ובעיות משק הדלק הקשורות בהם	217	*	ראש הממשלה והשר לאיכות הסביבה ושר האנרגיה והתשתית
ג.	הצעת חוק שיפוט משמעת (פיצויי פיטורין וגימלה), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת י. צבן (מס. תתר"צ)	215	*	ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק
ד.	מינוי ועדה מייעצת לפי חוק בנק ישראל – המשך הדיון	211 (מתוקן)		שר האוצר
ה.	הקמת ועדת שרים לענייני הפרטה	+214	*	שר האוצר
		א'+	*	סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר
		ב'	*	שר התחבורה
ו.	ארגון הטיפול הממשלתי להיערכות המשק לקראת איחודה הכלכלי של אירופה ב- 1993	+216	*	שר האוצר
		א'	*	סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר
ז.	פרויקט קידמת נגב – המשך הדיון	213		שר האוצר
ח.	תעסוקה לעולים	206		ועדת השרים לענייני עליה
		א'		שר החקלאות

---

* – נושא חדש על סדר היום

		מס. נספח	השר המגיש
ט.	הבטחת איכות המים במאגרי מים תת-קרקעיים ובכנרת	+199	ראש הממשלה והשר לאיכות הסביבה
י.	הצעת חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון - הקמת ועדה למתן היתרי עבודה בשעות המנוחה השבועיות), התשנ"א-1991 של ח"כ א. פורז (מס. תתרמ"ח)	194	ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק
יא.	השפעת העליה על החקלאות ועל המגזר הכפרי בשנים 1990-1995 ערר על החלטת ועדת השרים לענייני כלכלה	178 (נוסח מעודכן)	שר האוצר
יב.	הקמת בתי-כנסת ומקוואות בשכונות ובישובים החדשים	+179 א'	השר לענייני דתות שר האוצר
יג.	שילוב מתקני התפלת מים בתחנות כח לייצור חשמל	+147	שר החקלאות ושר האנרגיה והתשתית
יד.	תיקון חוק שירותי הכבאות התשי"ט-1959 - הקמת איגוד ערים ארצי לכבאות - המשך הדיון	+145 א'	שר הפנים שר האוצר
טו.	סלילת כביש מס. 6	+150 א'+ ב' ג'	שר הבינוי והשיכון סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר שר הפנים שר התחבורה
טז.	הצעת-חוק שירותי הדת היהודיים (נוסח משולב), התשל"א-1971 (תיקון), התשנ"א-1991 - המשך הדיון	122	סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר השר לענייני דתות
יז.	תכניות לקליטת 2000 מדענים עולים בתעסוקה בשנים 1991-1990 ועררים על החלטת ועדת השרים לענייני עליה - המשך הדיון	105 +104 א' 121	סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר שר החינוך והתרבות שר המדע והטכנולוגיה שר המדע והטכנולוגיה

---

* - נושא חדש על סדר היום

	מס. נספח	השר המגיש
יח. העברת מע"צ (כבישים) כמשרד התחבורה	106	שר התחבורה
יט. הוספת נציג שר החקלאות לועדות לבניה למגורים לפי חוק הליכי תכנון ובניה	101	שר החקלאות
כ. תיקון לחוק "איסור גידול חזיר"	+96 א	שר החקלאות שר האוצר
כא. החלת מעמד של איזור פיתוח א' על ירושלים	75	ועדת השרים לעניני עליה
כב. השתתפות ישראל באקספו 92 שתתקיים בספרד	+58 א	שר התיירות סגן ראש הממשלה ושר החוץ
כג. מינויים למועצת מינהל מקרקעי ישראל - המשך הדיון	43 (נוסח מתוקן)+ א'+ ב'	שר הבינוי והשיכון שר התחבורה שר הכלכלה והתכנון
כד. מינוי חברים למועצת המים הסתייגות	40 51	שר החקלאות שר האוצר
כה. המאבק בתאונות הדרכים - המשך הדיון		שר התחבורה
כו. סקירת שר המשפטים		
כז. רשות שמורות הטבע	+19 א'	שר החקלאות ראש הממשלה והשר לאיכות הסביבה

---

* - נושא חדש על סדר היום

הצעה להחלטה

מחליטים:

בהתאם לסעיף 20 (א) לחוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, למנות, החל מיום ו' בתמוז התשנ"א (18 ביוני 1991) ועדה מייעצת בהרכב כלהלן:

שלמה לורנץ - יושב ראש

איתן ברגלס - סגן יושב ראש

דוד פרידמן

יצחק יגר

יוסף צ'חנובר

דב פקלמן

אמנון גולדנברג

עוזיה גליל

אליהו הורביץ

יוסף ורדי

עמנואל שרון

דברי הסבר

בהתאם לסעיף 20 (א) לחוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, "הממשלה תמנה ועדה מייעצת של לא יותר מאחד-עשר חברים ותמנה מהם יושב ראש וסגנו. לפחות שבעה מחברי הועדה לא יהיו עובדים של מוסד בנקאי."

בהתאם לסעיף 26 לחוק, חברי הועדה יתמנו לשנתיים ואפשר לשוב ולמנותם.

תוקף המינויים של חברי הועדה הנוכחית יפוג ביום ה' בתמוז התשנ"א (17 ביוני 1991).

מוגש בידי שר האוצר

י"א בתמוז התשנ"א
(23 יוני, 1991)

נספח 211
(נוסח מתוקן)

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מחליטים:

1. להקים ועדת שרים לעניני הפרטה שחבריה הם:

   ראש הממשלה - יושב ראש
   שר האוצר
   שר המשפטים

   החלטות הועדה תתקבלנה פה אחד לאחר התייעצות עם השר האחראי לעניני החברה, ותהיינה החלטות על דעת הממשלה ומטעמה.

2. הועדה תוסמך -

א) לדון ולהחליט בכל נושא שהממשלה מוסמכות לדון ולהחליט בו על פי חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן - החוק) ככל שהוא קשור, במישרין או בעקיפין, להפרטה.

לענין זה הפרטה:

1. מכירת מניות המדינה על ידי המדינה בחברה ממשלתית, חברת בת ממשלתית וחברה מעורבת.

2. מכירת מניות של חברה ממשלתית או חברת בת ממשלתית על ידי חברה ממשלתית או חברת בת ממשלתית אחרת.

3. הקצאת מניות או נירות ערך אחרים על ידי חברה ממשלתית או חברת בת ממשלתית.

ב) להחליט בכל נושא אחר הקשור או המתחייב מההפרטה לרבות לענין מדיניות הממשלה לגבי החברה המופרטת, הגשת חקיקה וכל סמכות אחרת הקשורה במישרין או בעקיפין לחברה, והנתונה לממשלה או לועדה מועדותיה.

ג) הועדה רשאית להחליט מטעם הממשלה להנחות שר או שרים להגיש לאישור הממשלה החלטות חברה ממשלתית לפי סעיפים 11(א) ו-15א לחוק, לקבוע את ההוראות לענין סעיף 50 לחוק, ולהנחות מטעם הממשלה שר או שרים לנקוט בכל צעד או פעולה אחרים המתחייבים מההפרטה.

3. בהפרטת חברה ממשלתית יטפל מנהל רשות החברות הממשלתיות.

דברי הסבר:

תהליך ההפרטה של חברות ממשלתיות ניתקל בעיכובים רבים. דווקא בימים אלה הוא, מקבל משנה תוקף עקב הצורך בגיוס כספים על ידי הממשלה מהשוק המקומי גיוס הון זר , ויצירת מקורות תעסוקה.

לצורך כך מוצע להקים ועדת שרים מצומצמת אשר אליה יועברו כל הסמכויות בדבר ההחלטות הקשורות, במישרין או בעקיפין, במכירת מניות של חברות ממשלתיות, חברות בת ממשלתיות וחברות מעורבות.

מוצע כי החלטות הועדה תתקבלנה רק פה אחד על מנת לאפשר הפרטה רק כשיש קונסנזוס מלא לגביה בקרב חברי הועדה, וזאת לאחר התייעצות עם השר האחראי על ענייני החברה.

מוצע כי הועדה תוסמך לדון בכל נושא הקשור בהפרטה; כך למשל תוסמך הועדה להחליט בשם הממשלה בכל הקשור בשינוי מבנה ההון, הגדלתו, שינוי הזכויות הנלוות למניות ופטור מההוראות המסמיכות של סעיף 4(א) (אפשרות למתן הוראות לא עסקיות לחברות) ו-33(ג) לחוק (הכרעת השרים בכל הקשור לחלוקת רווחים). כמו כן היא תוסמך לקבוע את מדיניות הממשלה לגבי החברה המופרטת לרבות מדיניות תעריפים (במיוחד בחברות מונפול) קביעת מעמדה של החברה בעתיד (חברה ממשלתית או חברה מעורבת או חברה לא ממשלתית) הן על פי חוק והן כלפי רשויות הממשלה.

כמו כן תוסמך הועדה לדון ולהחליט בכל חקיקה המתחייבת מההפרטה כמו זכיונות הניתנים לחברה, שינוי חוקים מיוחדים המתייחסים אליה או חקיקה אחרת לרבות עקרונות חקיקת משנה הקשורה והמתחייבת מההפרטה.

בכל מקום שסמכויות אלה נתונות בידי שר או השרים הוא יונחה על פי החלטות הועדה.

בהתאם להחלטת הממשלה מס' 1183 מיום ג' בטבת התשמ"ו (15.12.85) ובהתאם לסעיפים 52 ו-54 לחוק, יטפל במכירה מנהל רשות החברות הממשלתיות.

מוגש על-ידי שר האוצר

י"ד בתמוז התשנ"א
26 ביוני 1991

ההצעה נשלחה לפי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה
לכל חברי הממשלה.
מצורפים:
תגובת סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר
ותגובת שר התחבורה

הקמת ועדת שרים לענייני הפרטה - תגובה על הצעת שר האוצר

"אני מסכים להצעה להקים ועדת שרים מיוחדת לענייני הפרטה בראשות ראש הממשלה, כפוף להערות דדלהלן:

1. השר האחראי על החברה יהיה חבר נוסף, בזכויות מלאות, בועדת השרים כאשר עניינה של החברה יידון בועדה.

2. יש למחוק את המלה "בעקיפין" בסעיף 2 (א) להצעת ההחלטה.

3. הסעיפים 2 (ב) ו-2 (ג) - יימחקו

4. בהפרטת חברה ממשלתית יטפלו מנהל רשות החברות הממשלתיות ומנכ"ל המשרד האחראי על החברה.

5. לא תימכר חברה ממשלתית, במלואה או בחלקה, שלא בדרך מכר לציבור אלא על-פי מכרז פומבי ולאחר שתוזמן הערכה מקצועית מאת שני מעריכים."

מוגש ע"י
סגן ראש הממשלה
ושר התעשיה והמסחר

י"ד בתמוז התשנ"א
26 ביוני 1991

הקמת ועדת שרים לענייני הפרטה – תגובה על הצעת שר האוצר

"הריני מציע תוספת להצעת ההחלטה "לצרף לועדת השרים את השר האחראי לענייני החברה הנדונה".

מוגש על ידי שר התחבורה

י"ד בתמוז התשנ"א
26.06.91

תוספת ב' לנספח 214

הצעת חוק שיפוט משמעת (פיצויי פיטורין וגימלה), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת י. צבן (מס. תתר"צ)

א. ביום י"ב בתמוז התשנ"א (24.6.91), דנה ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק בהצעת חוק שיפוט משמעת (פיצויי פיטורין וגימלה), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת י. צבן (מס. תתר"צ) - תוך התייחסות לעמדותיהם לגבי הצעת החוק, של משרדי האוצר, הבטחון, המשפטים והתיירות;

ב. בעקבות הדיון כאמור החליטה ועדת השרים להעביר את הצעת החוק, להכרעתה של הממשלה;

ג. מצורפות הצעת החוק והחלטת ועדת השרים.

מוגש על ידי ועדת השרים
לענייני חקיקה ואכיפת החוק

י"ד בתמוז התשנ"א
26.06.91

נספח 215

להלן ההחלטה מס. חק/825 של ועדת שרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק מישיבתה ביום ב', י"ב בתמוז התשנ"א(24.6.91):

חק /825 . הצעת-חוק שיפוט משמעת (פיצויי פיטורין וגימלה), התשנ"א-1991 של ח"כ י. צבן (מס. תתר"צ)

מ ח ל י ט י ם, להעביר להכרעתה של הממשלה, את הצעת חוק שיפוט משמעת (פיצויי פיטורין וגימלה), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת י. צבן (מס. תתר"צ). אם הצעת החוק האמורה, תועלה לדיון בכנסת בטרם תדון בה הממשלה - בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה, להתנגד לה.

שרות-הצחפ-2340ב

הכנסת השתים עשרה

הצעת חוק של חבר הכנסת יאיר צבן
תתר"צ

חוק שיפוט משמעת (פיצויי פיטורין וגימלה), התשנ"א-1991

הגדרות

1. בחוק זה -

"גימלה" - קיצבה או מענק;

"רשות משמעת" - בית דין, גוף או אדם המוסמכים על פי חוק לשפוט על עבירות שהן עבירות משמעת.

"השכר הממוצע" - כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשכ"ח-1968;

"נדון" - מי שנדון בפני רשות משמעת.

סייג לדינים

2. נדון שרשות משמעת מוסמכת החליטה, עקב פיטוריו, לשלול או להפחית את פיצויי פיטוריו או את גימלתו, ייקבעו פיצויי פיטוריו או גימלתו - על אף האמור בכל דין - בכפוף להוראות חוק זה.

פיטורין בשל הרשעה בעבירה שאין עמה קלון

3. (א) נדון שפוטר בשל הרשעתו בעבירה שאין עמה קלון, ישולמו לו במלואם פיצויי הפיטורין או הגימלה שהיה זכאי להם אילולא הורשע, אלא אם החליטה רשות המשמעת להפחיתם.

(ב) קבעה רשות המשמעת כי ישולמו לנדון כאמור בס"ק (א) פיצויי פיטורין או גימלה מופחתים, לא יפחתו פיצוי הפיטורין או הגימלה מסכום המחושב לפי פעמיים מהשכר הממוצע.

פיטורין בשל הרשעה בעבירה שאין עמה קלון

4. נדון שפוטר בשל הרשעתו בעבירה שיש עמה קלון, ישולמו לו פיצויי הפיטורין או הגימלה שהיה זכאי להם אילולא הורשע, ובלבד שלא יעלו על הסכום המחושב לפי פעמיים מהשכר הממוצע.

1776

תיקון חוק פיצויי פיטורין

5. בסעיף 16 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963, בתחילתו יבוא "בכפוף להוראות חוק שיפוט משמעת (פיצויי פיטורין וגימלה) התשנ"א-1991".

תיקון חוק בתי-המשפט

6. בסעיף 19 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, במקום פסקה (5) יבוא:

"(5) העברה מן הכהונה בין בתשלום קיצבה מלאה ובין בהפחתתה."

תיקון חוק הדיינים

7. במקום סעיף 22א לחוק הדיינים, התשט"ו-1955 יבוא:

"גימלאות של דיין שהועבר מכהונתו

22א. מצא בית-הדין המשמעתי שאין הדיין ראוי להמשיך בתפקידו, רשאי הוא לקבוע את שיעור הגימלה שתשולם לדיין, ובלבד שלא תעלה על הסכום שהיה משתלם לו על-פי החלטת הכנסת או ועדת הכספים לפי סעיף 17, אילו חדל מכהן מרצונו ביום בו הועבר מכהונתו."

תיקון חוק הקאדים

8. במקום סעיף 20 לחוק הקאדים, התשכ"א-1961, יבוא:

"גימלאות של קאדי שהועבר מכהונתו

20. מצא בית-הדין המשמעתי שאין הקאדי ראוי להמשיך בתפקידו, רשאי הוא לקבוע את שיעור הגימלה שתשולם לקאדי, ובלבד שלא תעלה על הסכום שהיה משתלם לו על-פי החלטת הכנסת או ועדת הכספים לפי סעיף 14, אילו חדל מכהן מרצונו ביום שבו הועבר מכהונתו."

תיקון חוק בתי-הדין הדתיים הדרוזיים

9. במקום סעיף 25 לחוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים, התשכ"ג-1962 יבוא:

"גימלאות של קאדי מד'הב

25. מצא בית-הדין המשמעתי שאין הקאדי-מד'הב ראוי להמשיך בתפקידו, רשאי הוא לקבוע את שיעור גימלתו, ובלבד שלא תעלה על הסכום שהיה משתלם לו על-פי החלטת הכנסת או ועדת הכספים לפי סעיף 20 אילו חדל מכהן מרצונו ביום בו הועבר מכהונתו."

תיקון חוק שירות המדינה (משמעת)

10. בסעיף 34 לחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963, בפסקה (8) המלים "או ללא תשלום פיצויי פיטורים" - יימחקו.

תיקון חוק שירות המדינה (גמלאות)

11. בחוק שירות המדינה (גימלאות), התש"ל-1970 -

(1) בסעיף 15(4) הסיפה המתחילה במלים "לא נפסל לשירות" - תימחק, ובסוף הסעיף יבוא: "אלא שאם פוטר כאמור על-פי החלטת בית-הדין למשמעת, רשאי בית הדין להחליט על הפחתת קיצבת פרישתו".

(2) בסעיף 76(א) במקום הסיפא המתחילה במלים "ולא נשללה" יבוא "אלא שרשאי המפקח הכללי להפחית את גימלתו".

תיקון חוק שירות הקבע בצה"ל (גמלאות)

12. בחוק שירות הקבע בצבא-הגנה-לישראל (גמלאות)[נוסח משולב], התשמ"ה-1985 -

(1) בסעיף 10(ב), במקום "להורות שהאדם אינו זכאי לגימלה" יבוא "להורות על הפחתת הגימלה שהאדם היה זכאי לה".

(2) בסעיף 19, במקום "לא יהיה זכאי לגמלה" יבוא "תופחת גימלתו בשיעור שייקבע על-ידי בית-הדין".

דברי הסבר

1. חוקים שונים מסמיכים בית דין למשמעת, או גוף בעל סמכויות דומות, להפסיק עבודתו או כהונתו של עובד או בעל תפקיד וכן לשלול ממנו את קיצבתו או את פיצויי הפיטורין שלו, כולם או חלקם.

הלכה זאת יש בה פגמים מהותיים והיא מחייבת תיקון: ראשית - מדובר בביטולן של זכויות מוקנות, אותן רכש הנדון במהלך שנות עבודתו; שלילת גימלה ממי שעבד עד להפסקת עבודתו 30 שנה, למשל, אינה דומה לשלילת גימלה ממי שעבד 10 שנים; שלישית - הפגיעה אינה מתבצעת רק בעובד עצמו, אלא גם במשפחתו ולעיתים קרובות בשאריו, שלא חטאו ואין להענישם; רביעית - אם יש ברצון המחוקק להעניק לבית דין למשמעת סמכות להטיל עונשים כספיים כבדים - ראוי שיקבע הדבר בחוק במפורש.

2. החוק המוצע קובע את העקרונות הבאים:

א. נדון בפני רשות משמעת שהוחלט על פיטוריו - בשום מקרה לא יהיה ניתן לשלול ממנו את כל זכותו לגימלה או לפיצויי פיטורין.

ב. נדון, כאמור, שהורשע בעבירה שאין עימה קלון - רשאית רשות המשמעת להפחית את גימלתו או את פיצויי הפיטורין שלו רק אם משכורתו הקובעת היתה גבוהה מפעמיים השכר הממוצע. במקרה כזה לא יפחתו פיצויי הפיטורין או הגימלה מסכום המחושב לפי פעמיים מהשכר הממוצע.

ג. נדון, כאמור, שהורשע בעבירה שיש עימה קלון - אם משכורתו הקובעת היתה גבוהה מפעמיים השכר הממוצע - לא ישולמו לו פיצויי פיטורין או גימלה מעל לסכום המחושב לפי פעמיים מהשכר הממוצע.

<u>לסעיפים 12 - 5</u>

סעיפים אלה כוללים תיקונים של החוקים בהם נקבעו הוראות מפורשות הנוגדות את עקרונות חוק זה, והם - מלבד חוק פיצויי פיטורין הכללי -

חוק בתי המשפט - באשר <u>לשופטים,</u>
חוק הדיינים - באשר <u>לדייני בתי הדין הרבניים,</u>
חוק הקאדים - באשר <u>לקאדים של בתי הדין השרעיים,</u>
חוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים - באשר <u>לקאדים מדה'ב,</u>
חוק שירות המדינה (משמעת) - באשר <u>לעובדי המדינה,</u>
חוק שירות המדינה (גימלאות) - באשר לגימלאות של <u>עובדי המדינה,</u>
וכן באשר <u>לשוטרים וסוהרים,</u>
חוק שירות הקבע בצה"ל - באשר <u>למשרתים בשירות הקבע.</u>

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שלחן הכנסת ביום
י"ד בסיון התשנ"א - 27.5.91

ארגון הטיפול הממשלתי להיערכות המשק
לקראת איחודה הכלכלי של אירופה ב- 1993

הצעה להחלטה

"מחליטים:

1. סגן ראש הממשלה ושר החוץ ייצג את ישראל במועצת השרים המשותפת לישראל ולמדינות הקהיליה והאירופית.

2. שר האוצר ייצג את הממשלה בנושאים כלכליים בדיונים עם הנציבים של הקהיליה.

3. ועדת המנכ"לים לענינים כלכליים בינלאומיים תהיה אחראית בפני הממשלה ותדווח לה באופן שוטף על המו"מ עם מוסדות הקהיליה בנושאים הכלכליים של ישראל הקשורים באיחוד אירופה.
כמו כן תהיה ועדת המנכ"לים אחראית על ייזום ותאום הפעולות הממשלתיות בהקשר זה. ועדת המנכ"לים תקים לידה ועדה לנושאים מדיניים בראשות מנכ"ל משרד החוץ וועדה לנושאי סחר בראשות מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר. "

דברי הסבר

1. זה שנים מספר שאין ממשלת ישראל מצליחה להגיע להסכמה על דרך הטיפול בהיערכות הכלכלית המתבקשת מתהליך של האיחוד הכלכלי של אירופה, שהיא שותף הסחר הראשי של ישראל. כתוצאה ממחלוקות על מי יטפל במה, לא זכה הנושא לטיפול מסודר ומתואם בדרגים הגבוהים של הממשלה.

2. לנוכח השיפור ביחסי ישראל והקהיליה האירופית והנכונות לפתור נושאים משותפים הנובעים מאיחודה הכלכלי של אירופה, כפי שדיווח סגן ראש הממשלה ושר החוץ בישיבת הממשלה מיום 10.6.91, יש לפעול מיד לארגון וגיבוש הפעילות הממשלתית בתחום זה.

3. מאחר שבתחום זה הנושא המדיני כרוך בנושא הכלכלי, מתבקש טיפול משותף ומתואם.

4. ועדת המנכ"לים לנושאים כלכליים בינלאומיים בראשות מנכ"ל האוצר ובהשתתפות המנכ"לים של משרדי חוץ, תמ"ס, כלכלה, חקלאות ונציגי בנק ישראל, משרד המשפטים, היועץ המשפטי ועוד, והוקמה על רקע החתימה על ההסכם הראשון עם השוק האירופי המשותף. הועדה נפגשת בתכיפות גבוהה לדיון ביחסי החוץ הכלכליים של ישראל ומלווה באופן שוטף גם את התפתחות יחסיה הכלכליים של ישראל עם הקהיליה האירופית. המטלות הנובעות מהחלטה זו יהיו בחזקת הרחבת הפעילות הקיימת של הועדה. במידת הצורך יצורפו לדיוני ועדת המנכ"לים מנכ"לי משרדים ייעוזיים בהתאם לנושאים שיועלו.

מוגש ע"י שר האוצר

י"ד בתמוז התשנ"א
26 ביוני 1991

נספח 216

ההצעה נשלחה לפי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה
אל שרי החוץ, התעשיה והמסחר, החקלאות, הכלכלה
והתכנון.
מצורפת תגובת סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר.

ארגון הטיפול הממשלתי להיערכות המשק לקראת איחודה הכלכלי של אירופה ב-1993 -
תגובה על הצעת שר האוצר

"בהתאם לסעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה, אני מבקש להביע התנגדותי להצעת ההחלטה שבנדון, אשר הוגשה על ידי שר האוצר, ואשר לפיה יופקד האחרון על ייצוג הממשלה בדיונים בנושאים כלכליים עם נציגי הקהילה האירופית.

יחסי המסחר שבין מדינת ישראל והקהילה הכלכלית האירופאית מושתתים בעיקרם על הסכם איזור סחר חופשי משנת 1975 והפרוטוקולים שנחתמו בעקבותיו. נוכח השינויים הכבירים הקורמים עור וגידים במערך הסחר העולמי בכלל ובשוק האירופאי בפרט, נדרש המשק הישראלי לתמורות באורחותיו הן בתחום היערכות המשק פנימה והן בתחום מערך סחר החוץ.

היעדים החיוניים למדינת ישראל במסגרת המגעים עם הקהילה האירופית עניינם הוא בצורך לשיפור תנאי הסחר של ישראל ושימור יתרונותיה בגישה לשווקי אירופה. מימושם של יעדים אלו מכתיב הליך התארגנות כלפי פנים וכלפי חוץ, שבמרכזו עומדים הנושאים הנמצאים בתחומי אחריותו המובהקים של משרד התעשיה והמסחר. המשרד מופקד פונקציונאלית על מרבית הנושאים הדורשים דיון יסודי ומעמיק עם מוסדות הקהילה האירופית, והוא אכן מצוי בעיצומם של דיונים כאלה הסובבים סביב שורה ארוכה של נושאים אשר הובאו אל שולחן הדיונים על ידי מינהל סחר חוץ במשרד התמ"ס. במספר ענינים כבר נתקבלו תגובתיה הראשונות של נציבות השוק, ובשאר התחומים אנו צופים לתגובה אירופית בהקדם.

לסיכום, הנושאים הכלכליים שבנדון הם מכבשונו של משרד התמ"ס ומעולם לא באו תחת כנפי משרד האוצר."

מוגש על ידי סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר

י"ד בתמוז התשנ"א
26 ביוני 1991

תוספת א' לנספח 216

הצעה כהחלטה

מחליטים, לאמץ את כל המלצות "דו"ח הררי" ככתבן וכלשונן, ולהטיל על המשרדים הנוגעים בדבר לפעול ללא דחוי ליישומן, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה.

בחקרה של חילוקי דעות יוחזר הנושא לועדת השרים לאיכות הסביבה ולחומרים מסוכנים, שתדון בו על דעת הממשלה.

דברי הסבר:

בעקבות הפעלת סמכויות השר לאיכות הסביבה - שהתקין תקנות למניעת מפגעים (איכות אויר), התשמ"ט-1989, והוציא תיקון לצווים האישיים לבתי הזיקוק לנפט ולתחנת הכוח של חברת החשמל בחיפה - העלה שר האנרגיה והתשתית את הנושא על סדר היום של הממשלה, תוך הבעת התנגדות משרדו.

ועדת שרים - בהרכב שר האוצר, שר האנרגיה והתשתית, השר לאיכות הסביבה ושר המשפטים - שמינתה הממשלה לטפל בנושא, מינתה את פרופ' חיים הררי כ"מומחה אשר יבחן את הנתונים העובדתיים הקשורים למחלוקת שנתגלעה בין שני השרים וימליץ לועדת השרים הצעות ליישם חילוקי הדעות."

בדו"ח שהגיש ביום 4.2.90 לועדת השרים שמינתה אותו, נתן פרופ' הררי תשובות לשאלות שהוצגו בפניו בכתב המינוי וכן הגיש "מסקנות והמלצות לפעולה." (הדו"ח המלא מצוי במזכירות הממשלה לעיון השרים).

תמצית עיקרי המסקנות וההמלצות בלשון דו"ח הררי הן:

"1. יונהג תקן סביבתי של 500 מיקרוגרם גופרית דו-חמצנית למטר מעוקב, עם אפשרות של עליה עד 1000 מיקרוגרם למטר מעוקב ברבע אחוז מהמדידות החצי שעוניות.

2. תחוזק ותועמק מערכת הבקרה לטירוגין ע"י תוספת תחנות מדידה וחיזוק החיזוי המטאורולוגי. יונהגו שתי דרגות של מצבי התראה! התראה והתראה חמורה. במצב התראה יופעל דלק דל-גופרית. במצב התראה חמורה יופעל דלק דל-דל-גופרית.

3. תוקם קרן לפיתוח המב"ס ולביצוע מחקרים שמושיים בעלי השלכות מיידיות להפעלת המב"ס. הקרן תמומן ע"י משק האנרגיה ותופעל ע"י גורמי איכות הסביבה.

4. רמת הגופרית בדלק הרגיל תורד מיידי עד ל-2.5% להורידה עד ל-2% תוך 4 שנים.

5. הצווים האישיים החדשים הנוגעים לבתי הזיקוק ולתחנת הכוח בחיפה ישונו בהתאם לאמור בהמלצה 2 לעיל.

6. תונהג מערכת קנסות שתוטל על גורמים המפרים את הצווים האישיים. הקנסות יגדלו בהדרגה עם כל הפרה.

7. יופעלו אמצעים דומים גם באשדוד ובכל אזור אחר המועד לזיהום אויר.

8. תבוצע בדיקה יסודית של העלות למשק הנובעת מזיהום האויר בגופרית דו-חמצנית."

מוצע עתה לאמץ את כל ההמלצות והמסקנות של דו"ח הררי ולהטיל על המשרדים ליישמן לכא דיחוי; כיוון שהנושא כולל נושאי תקנות וצווים ומצוי גם בהליכי בג"צ, מוצע כי תקויים היוועצות ביועץ המשפטי לממשלה. במקרה של חילוקי דעות, יוחזר הנושא לועדת השרים לאיכות הסביבה וחומרים מסוכנים שתדון בו על דעת הממשלה.

מוגש על-ידי ראש הממשלה והשר לאיכות הסביבה
ושר האנרגיה והתשתית

י"ד בתמוז התשמ"א
26 ביוני 1991

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"ב בתמוז התשנ"א
4 ביולי 1991

ש מ ו ר

אל : ראש הממשלה והשר לענייני ירושלים

מאת : המשנה למזכיר הממשלה

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבך את החלטה מס. חק/822 של ועדת שרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק מישיבתה ביום ב', י"ב בתמוז התשנ"א(24.6.91):

חק/822 . הצעת-חוק יום ירושלים, התשנ"א-1991 של ח"כ א. בורג (מס. תתרצ"ה) - ערר

מ ח ל י ט י ם, בשינוי להחלטה מס. חק/816 של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק, מיום ז' בתמוז התשנ"א (19.6.91), ובהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק יום ירושלים, התשנ"א-1991 של חבר הכנסת א. בורג (מס. תתרצ"ה).

ההחלטה הנ"ל היא על דעת הממשלה, מכח סעיף 36(ג) בתקנון לעבודת הממשלה.

נודה אם תודיעונו על ביצוע ההחלטה (בהתאם לסעיף 74 לתקנון לעבודת הממשלה).

ב ב ר כ ה,

א. ס י ש נ ס ק י

העתק: שר המשפטים
שר התיירות
השר ר. מילוא
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
היועץ המשפטי, משרד ראש הממשלה
מזכיר הכנסת

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"א בתמוז התשנ"א
23 ביוני 1991

ש מ ו ר

אל : ראש הממשלה והשר לענייני ירושלים

מאת : המשנה למזכיר הממשלה

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבך את החלטה מס. חק/816 של ועדת שרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק מיום ד', ז' בתמוז התשנ"א(19.6.91):

חק/816 . הצעת חוק יום ירושלים, התשנ"א-1991 של חה"כ א. בורג (מס' תתרצ"ה)

מ ח ל י ט י ם, לתמוך בהצעת חוק יום ירושלים, התשנ"א-1991 של חה"כ א. בורג (מס' תתרצ"ה);

נודה אם תודיעונו על ביצוע ההחלטה (בהתאם לסעיף 74 לתקנון לעבודת הממשלה).

ב ב ר כ ה,

א. לישנסקי

העתק: שר המשפטים
שר התיירות
השר א. מילוא
סגן השר לענייני ירושלים
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
מזכיר הכנסת

מזכירות הממשלה

ירושלים, י"ג בתמוז התשנ"א
25 ביוני 1991

ש מ ו ר

אל : ראש הממשלה ושר העבודה והרווחה

מאת : המשנה למזכיר הממשלה

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבך את החלטה מס. חק/802 של ועדת שרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק מישיבתה ביום ב', ה' בתמוז התשנ"א(17.6.91):

חק /802 . הצעת-חוק הביטוח הלאומי (תיקון - מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991 של ח"כ א. נמיר (מס. תתרפ"ב)

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון - מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991 של חברת הכנסת א. נמיר (מס. תתרפ"ב).

נודה אם תודיעונו על ביצוע ההחלטה (בהתאם לסעיף 74 לתקנון לעבודת הממשלה).

ב ב ר כ ה,

א. לישנסקי

העתק: שר המשפטים
שר התיירות
השר ר. מילוא
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה)
היועץ המשפטי, משרד העבודה והרווחה
מזכיר הכנסת

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבה מ'/התשנ"א של הממשלה
יום א', י"ח בתמוז התשנ"א - 30.6.1991
(בשעה 09:00)

נכחו השרים: י. שמיר - ראש הממשלה - יו"ר, ד. לוי, מ. נסים, א. אולמרט, ר. איתן, א. דרעי, ר. זאבי, ד. מגן, י. מודעי, ר. מילוא, ד. מרידור, י. נאמן, ר. פנחסי, י. פרץ, ג. פת, מ. קצב, א. שאקי, א. שרון

נעדר השר: ז. המר (בחו"ל)

כן נכחו: א. ורדיגר - סגן השר לענייני ירושלים
מ. פרוש - סגן שר העבודה והרווחה
י. חריש - היועץ המשפטי לממשלה

בסעיף 1503:
רב-אלוף א. ברק - המפכ"ל
רב-ניצב י. טרנר - המפכ"ל
תא"ל י. אולמרט - רל"ש שר הבטחון
סא"ל ח. מנדל - רל"ש הרמטכ"ל
תא"ל ע. נבו - המזכיר צבאי לראש הממשלה
אלוף א. שגיא - ר' אמ"ן

בסעיף 1508:
א. וירצבורגר - המנהל הכללי, משרד האנרגיה והתשתית (ובסעיף 1509)
א. לוין - משרד האנרגיה והתשתית
א. מרינוב - המנהל הכללי, המשרד לאיכות הסביבה
א. תמרי - משרד האנרגיה והתשתית
ב. שרון - משרד האוצר

בסעיף 1509:
ש. זינגר - המנהל הכללי, משרד האוצר
ג. ארבל - הממונה על שוק ההון והביטוח
י. ניצני - מנהל רשות החברות הממשלתיות
א. רוב - לשכת שר האוצר
ר. רוקח-אברמזון - רשות החברות הממשלתיות

בסעיף 1510:
ד. ליפשיץ - לשכת היועץ המשפטי, משרד האוצר

בסעיף 1511:
מ. גבאי - נציב שירות המדינה

א. רובינשטיין - מזכיר הממשלה

בפרוטוקול זה 9 דפים.

סדר היום :

1503. ענינים בטחוניים

1504. ענינים מדיניים

1505. ביקור שר התקשורת בברית המועצות (בוכרה) וברומניה

1506. סקירת השר לקליטת העליה

1507. שימוע לנציב המים

1508. תקני איכות אויר ובעיות משק הדלק הקשורות בהם

1509. הקמת ועדת שרים לעניני הפרטה

1510. הצעת חוק ניירות ערך (הוראת שעה) (תיקון) התשנ"א-1991

1511. הצעת חוק שיפוט משמעת (פיצויי פיטורין וגימלה), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת י. צבן (מס. תתר"צ)

1512. שאילתא

ש מ ו ר

1503. ענינים בטחוניים
במסגרת ועדת שרים לעניני בטחון לאומי

הרמטכ"ל סוקר (רצח תושב בקעות; יהודה, שומרון ועזה).

ראש אמ"ן סוקר בענינים שוטפים.

השרים י. נאמן, ר. זאבי, י. מודעי, ראש הממשלה והשר מ. קצב מעירים ושואלים.

שר הבטחון סוקר את ביקורו בסלון האוירי בפריז; את ביקורו בארה"ב ושיחותיו עם שר ההגנה האמריקני ר. צ'ייני.
ראש-הממשלה שואל.

שר הבטחון משיב.

שר המשטרה סוקר בענינים שוטפים.

בדיון משתתפים: השרים ר. זאבי, י. נאמן, ר. איתן וא. שאקי.

השרים ר. מילוא, ד. מרידור, א. דרעי ור. פנחסי מעירים.

שר הבטחון משיב.

השרים י. מודעי ור. זאבי מעירים.

המפכ"ל משיב.

1504. ענינים מדיניים

סגן ראש-הממשלה ושר החוץ סוקר את ביקורו בספרד.

השרים מ. נסים, ג. פת וי. מודעי מעירים ושואלים.

השרים י. נאמן וא. שאקי מוסיפים.

השר ד. לוי וראש-הממשלה מעירים.

1505. ביקור שר התקשורת בברית המועצות (בוכרה) וברומניה

שר התקשורת סוקר את ביקורו בברה"מ (בוכרה) וברומניה.

השרים י. פרץ וא. שאקי מעירים.

ראש-הממשלה מוסיף.

1506. סקירת השר לקליטת העליה

השר לקליטת העליה סוקר את העליה מברה"מ נוכח חוק ההגירה הסובייטי החדש וכן נושא קליטת יהודי אתיופיה.

השרים ר. זאבי, מ. נסים, ג. פת וא. דרעי מעירים ושואלים.

בדיון משתתפים: השרים א. אולמרט, ד. מגן, א. שרון, מ. ארנס וא. דרעי.

השר ד. מרידור מעיר.

ראש-הממשלה מוסיף.

השר לקליטת העליה משיב.

ראש-הממשלה והשר מ. ארנס מעירים.

ראש-הממשלה מסכם.

1507. שימוע לנציב המים

ראש-הממשלה פותח.

מ ח ל י ט י ם, להטיל על השר רוני מילוא לקיים שימוע למר צמח ישי המתנגד לבקשת שר החקלאות לסיים את כהונתו כנציב המים.

1508. תקני איכות אויר ובעיות משק הדלק הקשורות בהם

ראש-הממשלה פותח.

בדיון משתתף: השר י. נאמן; מר א. מרינוב והשר ג. פת.

ראש-הממשלה, השר ר. איתן ומר י. חריש מעירים.

ראש-הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם, לאמץ את כל המלצות דו"ח הבדיקה בענין תקני איכות אויר ובעיות משק הדלק הקשורות בהם, מחודש פברואר 1990, ("דו"ח הררי") ככתבן וכלשונן, ולהטיל על המשרדים הנוגעים בדבר לפעול ללא דחוי ליישומו, בהתייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה.

במקרה של חילוקי דעות יוחזר הנושא לועדת השרים לאיכות הסביבה ולחומרים מסוכנים, שתדון בו על דעת הממשלה.

(הדו"ח נמצא במזכירות הממשלה).

1509. הקמת ועדת שרים לענייני הפרטה

שר האוצר פותח וסוקר את ההצעה לכינון ועדת שרים בראשות ראש-הממשלה ובהשתתפות שרי האוצר והמשפטים שתחליט בנושא הפרטה של חברות ממשלתיות, לאחר התייעצות בשר האחראי לחברה על דעת הממשלה.

השרים מ. ארנס, ר. מילוא, ד. מרידור וג. פת מעירים.

ה"ה י. ניצני וש. זינגר מוסיפים.

השרים מ. ארנס, א. אולמרט, ראש-הממשלה והשר ג. פת מעירים.

בדיון משתתפים: השרים מ. קצב, ג. פת, ד. מגן, י. נאמן, ר. זאבי, מ. ארנס, מ. נסים, ד. מרידור, א. דרעי ומר א. רובינשטיין.

ראש-הממשלה מסכם.

המשך הדיון נדחה.

ש מ ו ר

1510. הצעת חוק ניירות ערך (הוראת שעה) (תיקון) התשנ"א-1991

הממונה על שוק ההון והביטוח פותח.

בדיון משתתפים: השרים ג. פת ו'. מודעי.

הגב' ד. ליפשיץ מעירה.

ראש-הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם:

א. לאשר את הצעת חוק ניירות ערך (הוראת שעה) (תיקון), התשנ"א-1991, המצורפת (דפים 8-9) ולהגישה מיד לכנסת;

ב. על-פי סעיפים 113(ג) ו-131 לתקנון הכנסת לבקש מועדת הכנסת כי תחליט על הקדמת הדיון בהצעת החוק ותקבע לה סדרי דיון דחופים.

1511. הצעת חוק שיפוט משמעת (פיצויי פיטורין וגימלה), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת י. צבן (מס. תתר"צ)

שר המשפטים פותח.

השרים א. דרעי, ד. מגן, מ. ארנס, ר. זאבי, א. שרון וד. לוי מעירים ושואלים.

השר ד. מרידור משיב.

מר מ. גבאי מוסיף.

השרים א. אולמרט, מ. נסים ומר י. חריש מעירים.

בדיון משתתפים: השר א. דרעי מר י. חריש, השרים י. מודעי, ד. לוי וי פרץ.

מר א. רובינשטיין מעיר.

ראש-הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם, לתמוך בעקרון בהצעת חוק שיפוט משמעת (פיצויי פיטורין וגימלה), התשנ"א-1991, של חבר הכנסת י. צבן (מס. תתר"צ). באשר לרמת פיצויי הפיטורין או הגימלה ובאשר לתנאים, תחליט ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, על דעת הממשלה.

1512. שאילתא

שר הבריאות שואל את שר הכלכלה והתכנון בענין החלטת ועדת השרים לעניני תיאום ומינהל בנושא המשכנתאות.

השר ד. מגן משיב.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

(בשעה 13:10)

חוק ניירות ערך (הוראת שעה)(תיקון), התשנ"א-1991

תיקון חוק ניירות ערך (הוראת שעה)

1. בסעיף 1(א) לחוק ניירות ערך (הוראת שעה), התש"ן-1989[1], במקום "י"ח בתמוז התשנ"א (30 ביוני 1991)" יבוא "כ"ט בחשון התשנ"ב (31.10.91)".

תיקון חוק ניירות ערך (תיקון מס' 11)

2. בחוק ניירות ערך (תיקון מס' 11) התשנ"א-1990 בסעיף 14 -

(1) בסעיף קטן (א) במקום "עד 8" יבוא "ו-7" ובמקום "10 ו-12" יבוא "ו-10";

(2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג1) תחילתם של סעיפים 8 ו-12 ביום כ"ד בחשון התשנ"ב (1.11.91).".

תחילה

3. תחילתו של חוק זה ביום י"ח בתמוז התשנ"א (30 ביוני 1991).

דברי הסבר

סעיף 1

סעיף 46 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, כפי שהוחלף בחוק ניירות ערך (תיקון מס' 11), התשנ"א-1990 (להלן - החוק), ייכנס לתוקפו ביום י"ט בתמוז התשנ"א (30 ביוני 1991).

לפי חוק ניירות ערך (הוראת שעה) התש"ן-1989, יפקעו ההנחיות הקיימות של הבורסה יום קודם לכן, ביום י"ח בתמוז התשנ"א (30 ביוני 1991).

התאריכים דלעיל נקבעו בהתאמה, כדי למנוע חלל ריק של היעדר הנחיות בפרק זמן מסויים, ומתוך כוונה שעד יום 1 ביולי 1991 יושלמו השינויים המתאימים בתקנון הבורסה, ויאושרו כנדרש, ביחד עם הנחיות חדשות מכוחו.

עקב התמשכות הדיונים הרבים שקיימו בין הרשויות הנוגעות בדבר היינו משרד האוצר, רשות ניירות ערך והבורסה לניירות ערך בת"א, הוגש פרק הרישום למסחר בתקנון הבורסה לאישור ועדת הכספים של הכנסת רק במהלך חודש יוני 1991.

כדי ליתן לועדת הכספים שהות מספקת לבחון את השינויים בתקנון לעומקם, מוצע שתקפן של ההנחיות הקיימות יוארך בארבעה חודשים.

סעיף 2

א. סעיף 46 לחוק ניירות ערך בנוסחו החדש, כפי שהוחלף בסעיף 8 לתיקון מס' 11, קובע כי "בתקנון הבורסה יקבעו כללים לניהולו תקין ולהוגן של הבורסה", והוא מפרט אלו כללים יכול שיקבעו בתקנון.

בהמשך לסעיף 1 דלעיל, ובהתאמה, מוצע כי כניסתו לתוקף של סעיף 46 הנ"ל תדחה אף היא

ב. סעיף 12 לתיקון מס' 11 קובע כדלקמן:

"בסעיף 56 לחוק העיקרי, בסופו יבוא:

(ג) שר האוצר יקבע, לפי הצעת הרשות, בהתייעצות עם שר המשפטים ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, תקנות לענין אדם המתחייב לרכוש את ניירות הערך המוצעים בתשקיף כמידה שלא ירכוש אותם הציבור, בדבר -

(1) תנאי כשירות;

(2) הון מזערי או ביטוח אחריות מקצועית;

(3) דו"חות שיגיש;

(4) הגבלות בענין ניגוד עניינים בינו לבין מי שרכש באמצעותו או בעצתו ניירות ערך על פי אותו תשקיף;

(5) ענינים אחרים הנוגעים לעסקיו של אדם כאמור.

(ד) שר האוצר יקבע, לפי הצעת הרשות, בהתייעצות עם שר המשפטים ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, תקנות בדבר -

(1) רכישת שליטה בחברה רשומה כמשמעותה בסעיף 46(א)(4) והצעת רכש של ניירות ערך של חברה כאמור;

(2) הקצאת ניירות ערך בחברה רשומה כאמור שהוצאו שלא לציבור;

(3) הגבלות בענין ניגוד עניינים בין חברה רשומה כאמור לבין בעל שליטה בה או בין חברה רשומה לבין חברה בשליטתו של בעל השליטה."

לפי סעיף 14 לחוק אמורים סעיפים 8-12 הנ"ל להיכנס לתוקף ביום י"ט בתמוז התשנ"א (1 ביולי 1991).

הואיל והתקנות עפ"י סעיף 56(ג) ו-(ד) טרם הושלמו, מוצע כי כניסתו לתוקף תדחה בהתאמה

הצעה זו מוגשת על דעת ועדת הכספים של הכנסת.

---

1. ס"ח התש"ן, עמ' 14 ועמ' 186; ס"ח התשנ"א, עמ' 22.
2. ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.
3. ס"ח התשנ"א, עמ' 22.

ט"ו בתמוז התשנ"א
27 ביוני 1991

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"א בתמוז התשנ"א
3 ביולי 1991

אל: חברי הממשלה

מאת: ממלא מקום מזכיר הממשלה

הנדון: נושאים לועדת שרים לענייני כלכלה

מצורפים בזה נושאים לסדר היום של ועדת השרים לענייני כלכלה לפי הפרוט כדלקמן:

1. אישור תכנית הפיתוח לשנת 1991 של רשות שדות התעופה (נספח 78כל) אשר הוגש על ידי שר התחבורה.

2. חברת I.P.D. - המכון לתכנון ופיתוח (1970) בע"מ - פירוק מרצון (נספח 79כל) אשר הוגש על ידי סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר ושר האוצר.

הנושאים הנ"ל ישולבו בסדר יומה של ועדת השרים לענייני כלכלה.

ב ב ר כ ה

מ י כ א ל נ י ר

אישור תכנית הפיתוח לשנת 1991
של רשות שדות התעופה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם :

א. לאשר בהתאם לסעיף 37 (ב) לחוק רשות שדות התעופה התשל"ז - 1977 את הצעת תכנית ותקציב הפיתוח של רשות שדות התעופה לשנת 1991, בסך כולל של 50,675 אלפי ש"ח - תקציב, והרשאה להתחייב בסך 23,100 אלפי ש"ח לשנים הבאות.

ב. התקציב הנ"ל כולל יתרות משנת 1990/91 בסך של 26,265 אלפי ש"ח (לפי המצב בהנהלת חשבונות ביום 15.4.91) (*).

ג. התקציב האמור מתייחס לתשעת החודשים מאפריל 91 עד דצמבר 91.

ד. התקציב, כמפורט להלן, מבוטא במחיר ממוצע לשנת 1991 שחושב על פי תחזית התייקרות של 15% ביחס למחירי אוקטובר 1990.

התאמת תקציב לרמת המחירים בפועל, תיעשה במהלך שנת התקציב בתאום עם אגף התכנון והכלכלה במשרד התחבורה ואגף התקציבים באוצר.

ה. מועצת הרשות מוסמכת להעביר מסעיף תקציבי מאושר לסעיף תקציבי מאושר אחר סכום שלא יעלה על 250 אלף ש"ח, אך לא יותר מ- 20% מסך הסעיף התקציבי המאושר.

(*) היות והרבה חשבוניות נמצאות עדיין בצנרת, יש להניח שהיתרות תהיינה בפועל יותר נמוכות.

להלן רשימת הפרוייקטים המאושרים לביצוע :

נספח כל78

ההצעה נשלחה על פי סעיף 5 בתקנון לעבודת הממשלה
אל שר האוצר.

תקציב פיתוח 1991
באלפי שקלים

נתב"ג

סלילה ותשתית

שם הסעיף	תקציב	הרשאה להתחייב
סלילת מגרשי חניה באזור ממ"ן	515	
שיקום תעלות בטון ברחבה "ס"	220	
איטום משקים ברחבות חניה	245	
ריבוד מסלול נסיעה צד אוירי	60	
השתתפות במנחת חבל קטיף	370	
מערכת ביוב באיזור הדרכה - חניה 7	125	
העתקת צנרת מעל מעי המיון	290	
חיבור רחבה "ס" לקו מים לחץ גבוה	85	
ס ה " כ ס ל י ל ה	1,910	

השקעות במבנים

העתקת דלפק מודיעין	230
מעלית לנוסעים באולם הקליטה	170
העתקת קופת אל-על	215
מצבעה למצ"ק	125
הרחבת שרותים באולם הציבורי	100
חנות אופנה באולם היוצאים	55
סגירת מסועים	100
מיכל מים לנתב"ג	125

שם הסעיף	תקציב	הרשאה להתחייב
אולם למקבלי הפנים - תכנון	740	
ס ה " כ ב י נ ו י	1,860	
השקעות במתקני חשמל		
החלפת פנסים ברחבה "ס"	200	200
תאורה במגרש חניה מס' 1 + 2	195	
עמודי תאורה ברחבה "B"	280	
הגברת אמינות מערכת מיזוג האויר	430	370
הגדלת חיבור חשמל לאיזור הטרמינל	160	
תכנון תחנת כח לאיזור הטרמינל	370	
ס ה " כ ח ש מ ל	1,635	570
השקעות באלקטרוניקה		
מערכת התראה אלקטרונית - השלמות	825	700
מערכת הקלטה לחפ"ק	60	
מצלמת טלויזיה למתקן החבלן	55	
מקמ"ש U.H.F. עבור פיקוח-קרקע למגדל	125	
כבל אופטי בין הטרמינל לבין המשרד הראשי	185	
ס ה " כ א ל ק ט י	1,250	700

שם הסעיף	תקציב	הרשאה להתחייב
ציוד ורכש		
מדרגות למטוסים	150	
עגלות דוליס קטנות	260	
5 דלפקי בידוק באולם הציבורי	295	
מסועים ניידים	185	
מטאטא מכני לכבישים	195	
4 טרקטורים - דיזל	185	
כיסוי דקורטיבי לצגי טלויזיה	100	
משטחים למכולות	100	
ס ה " כ ר כ ש	1,470	
השקעות בענ"א	900	675
תכנון לטווח ארוך ותכניות אב	585	
פרוייקטים המשכיים		
מסלול הסעה מקביל "א"	8,850	21,155
שילוט בנתב"ג	425	
החלפת תקרות באולם הציבורי	710	
רכישת 2 הילודרים	710	
מערכת נוכחות עובדים	300	
חידוש מערכת מזוג אויר באילת	125	
ס ה " כ	11,120	21,155

שתפ"א

שם הסעיף	תקציב	הרשאה להתחייב
שדה תעופה מחניים		
ריבוד מסלול 23-05	60	
מיכל דלק תת-קרקעי	75	
סה"כ מחניים	135	
שדה תעופה הרצליה		
קו מים	50	
הגדלת חיבור חשמל	185	
העתקת משואה וסלילת מגרש חניה	160	
סה"כ הרצליה	395	
שדה תעופה דב-הוז		
מיכל אשפה מרכזי	45	
לוח חשמל ראשי	105	
סה"כ שדה דב	150	
שדה תעופה חיפה		
דלפקים לחאי בדיקה	60	
הגדלת החיבור לרשת החשמל	110	
סה"כ חיפה	170	

שם הסעיף	תקציב	הרשאה להתחייב
שדה תעופה עטרות בירושלים		
עמודי תאורה	30	
ס ה " כ י ר ו ש ל י ם	30	
שדה תעופה אילת		
שולחן למרכז תאום	50	
הטמנת מיכל דלק באדמה	30	
ס ה " כ א י ל ת	80	
שדה תעופה עובדה		
מערכת אינטרקום	45	
פיתוח רשת התקשורת	320	
החלפת דיזל גנרטור	45	
חיבור הטרמינל לרשת החשמל	550	
ס ה " כ ע ו ב ד ה	960	

שם הסעיף	תקציב	הרשאה להתחייב
פרוייקטים מסחריים בשתפ"א *		
הנגרים למטוסים בראש פינה	125	
הנגר לחברת נשר בהרצליה	250	
מבנים להשכרה בהרצליה	155	
מגרש חניה בחשלום לשדה דב	1,000	
הנגרים למטוסים בחיפה	185	
תוספת שטח מסחרי בעובדה	45	
ס ה " כ פרוייקטים מסחריים	1,760	

* פרוייקטים אלו יבוצעו רק אם יהיה להם ביקוש ויחתם הסכם להשכרתם לפני התחלת הביצוע.

סה"כ פרוייקטים חדשים	13,290	1,945
פרוייקטים המשכיים	11,120	21,155
סה"כ תקציב לשנת 1991	24,410	23,100

יתרות תקציב פיתוח משנת 1990/91
(באלפי שקלים)

יעוץ משפטי לתכנון	50
חדר אוכל לעובדים	200
השקעות במערכת ענ"א	1,035
תכנון ארוך טווח (800)	500
תכנון מסוף נוסעים עתידי	600
עין עברונה	170
ציוד לקליטת שידורים מלווין	50
תכנון כללי לפרוייקטים עתידיים	450
מסלול מקביל "K"	9,810
שיקום מסלול "L"	5,035
החלפת שילוט באולמות	160
שילוט בנתב"ג	360
אולם נכנסים	810
מחסן לחנויות ללא מכס	20
מערכת פיקוד טכנית בתחנות	35
מתקן להרצת מנועים	55
תצוגת מכ"מ למגדל ומערכת ARTS-2-A	450
מערכות טלויזיה במעגל סגור	270
גדר אלקטרונית שלב ב'	150
מיכל מים 100,000 ליטר	190
מסוע נוסף	160
סולם למטוסים	105
2 היילודרים	225
מדרכות באזור הטרמינל	690
אולם יוצאים	600
החלפת דלפקים באולם הציבורי	220
עבודות בינוי בטרמינל	660
ציפוי שערי היציאה בשיש	140

דלפקים לפונקציות מסחריות	260
מבנה לניפוק רשיונות	85
מכונת שיקוף לרב"ח	185
מ ח נ י י ם	
רחבת פינוי קצה 05	25
ה ר צ ל י ה	
מקלט ומגדל פיקוח חדש	300
רכישת מוסכים	660
ח י פ ה	
מקלט בחיפה	75
הנגרים למטוסים	100
מגדל פיקוח לחיפה	300
השלמת הטרמינל	110
רחבת חניה	30
י ר ו ש ל י ם	
גדר התראה וריבוד דרך הפטרולים	395
אילת ועובדה	
ערוץ מבצעי לאילת	20
גדר באילת	340
מד רוח לאילת	120
רבוד דרך הפטרולים באילת	10
מזוג אויר לטרמינל	50
ס ה " כ י ת ר ו ת :	**26,265**
ס ה " כ כ ל ל י :	**50,675**

הרשאה להתחייב **23,100**

מוגש על ידי שר התחבורה

כ"א בתמוז התשנ"א
3 ביולי 1991

. חברת I.P.D. - המכון לתכנון ופיתוח (1970) בע"מ - פירוק מרצון

הצעה ___ להחלטה

מ ח ל י ט י ם:

לאשר פירוק מרצון של חברת I.P.D. המכון לתכנון ופיתוח (1970) בע"מ ולהסמיך את מנהל רשות החברות הממשלתיות לעשות כל הדרוש לביצוע ההחלטה.

דברי הסבר

החברה נוסדה ב-1970 במטרה לעודד יצוא ידע הנדסי בבעלות משותפת של המדינה (50%) ואגודת האינג'נרים והארכיטקטים (50%).

מטרות החברה לא הושגו, ואין היא פעילה מזה כ-10 שנים. השותפים בבעלות הסכימו לפירוק, ונדרש אישור הממשלה לצעד, בהתאם לס' 14 לחוק החברות הממשלתיות.

ההצעה על דעת רשות החברות הממשלתיות.

מוגש על ידי סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר
שר האוצר

כ"א בתמוז התשנ"א
3 ביולי 1991

נספח ___ 79כל

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פרוטוקול החלטות הממשלה
(החלטות מצורפות)
אשר קיבלו תוקף ביום א, י"א בתמוז התשנ"א-23.6.1991

1488(ע/153). תכנית משרד החינוך והתרבות לקליטת עולי אתיופיה

1489(ע/155). הקמת ועדת מעקב לענין הקליטה הישירה של עולי ברית המועצות

1490(ע/156). תכנית לפתרון הדיור של עולי אתיופיה - סיכום

בפרוטוקול זה 20 דפים.

ש מ ו ר

החלטות ועדת שרים לעניני עליה, מיום י"א בתמוז התשנ"א (23.6.1991), אשר קיבלו תוקף ביום י"א בתמוז התשנ"א (23.6.1991)

1488(ע/153). תכנית משרד החינוך והתרבות לקליטת עולי אתיופיה

מ ח ל י ט י ם:

א. ועדת השרים לענייני עליה רושמת לפניה את התכנית המצורפת (דפים 3-16) של משרד החינוך והתרבות לקליטת עולי אתיופיה במערכות החינוך. האישור אינו כולל את נספח 2 בתכנית (הדרישות התקציביות) - שנמצא בהתדינות בין משרדי החינוך והתרבות והאוצר;

ב. בהמשך לנ"ל - ועדת השרים לעניני עליה רושמת לפניה את הודעתו של המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות כי התכנית האמורה מתבססת על נתונים הידועים למשרד, נכון ליום הגשתה לועדת השרים, וכי כל שינוי בניוד העולים מאתיופיה יחייב גם שינוי בפיתוח מערכת החינוך לעולים אלה.

1489(ע/155). הקמת ועדת מעקב לענין הקליטה הישירה של עולי ברית המועצות

מ ח ל י ט י ם, למנות "ועדת מעקב" אשר תעסוק בנושא הקליטה הישירה של יהודי ברית המועצות.

הרכב הועדה יובא לאישורה של ועדת השרים לעניני עליה, בישיבתה הקרובה.

1490(ע/156). תכנית לפתרון הדיור של עולי אתיופיה - סיכום

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטות ועדת השרים לעניני עליה מס. ע/145 מיום כ' בסיון התשנ"א (2.6.91) מס. ע/151 מיום ד' בתמוז התשנ"א (16.6.91), לאשר את התכנית המצורפת (דפים 17-20) לפתרון בעיות הדיור של עולי אתיופיה.

מדינת ישראל

משרד החינוך והתרבות
לשכת המנכ"ל
ירושלים, ח' בתמוז תשנ"א
20 ביוני 1991

קליטת עולים ב"מבצע שלמה".

רקע.
עד ל"מבצע שלמה", טיפלה מערכת החינוך בכ 8600 ילדים גילאי חינוך. קליטת עליה זו עברה בשלום, לא היו תופעות של מתחים חברתיים מיוחדים. הבוגרים משרתים שירות מלא בצ.ה.ל גם בקצונה וגם ביחידות נבחרות ועשרות בנות משרתות במסגרת השירות הלאומי.
במוסדות להשכלה גבוהה לומדים כ 1000 סטודנטים אתיופיים (700 מהם מעולי "מבצע משה", בוגרי החינוך הממלכתי דתי).
עשרות לומדים בישיבות ההסדר ובאולפנות, מאות רבות קבלו תעודת בגרות. כ 30 סטודנטים אתיופיים לומדים בבתי מדרש למורים ממ"ד באמצעות המכון למחקר ולטיפוח באוניברסיטה העברית, ומכשירים את עצמם להוראה.

הערכות - מדיניות ועקרונות.
מדיניות קליטת העליה ב"מבצע שלמה" מבוססת על לקחי קליטת העליה של "מבצע משה" במערכת החינוך.

על פי סיכום שבין הממשלה, הסוכנות היהודית וראשי העדה נקלטו התלמידים עולי אתיופיה בחינוך הממלכתי דתי בשנת הלימודים הראשונה. הסדר זה נשאר בתוקפו גם לגבי ילדי "מבצע שלמה".

המשרד נענה בחיוב לכל בקשה ענינית ואישית של הורה להפנות את בנו למגמה אחרת שבה הוא חפץ.

המשרד נערך לקליטה במוסדות חזקים וטובים תוך דאגה לשמירה על אזון נכון של האינטגרציה במוסד הקולט.

השיקול החינוכי-הפדגוגי הוא השיקול המנחה והקובע את שילובם של ילדי "מבצע שלמה" במערכת החינוך.
נקבע שהאחראי במחוזות לטיפול בקליטת הילדים העולים הוא המחמ"ד.

* בנין ראשי * רח' שבטי ישראל 34 * ירושלים 91991 * טל' 02-292720\1 * פקס' 02-292336 *

הוקם מטה מיוחד לקליטת ילדי "מבצע שלמה" בראשותו של ב"צ דל, המשנה למנכ"ל.
הוכנה הצעה ראשונית של הצרכים הפיסיים (נספח 1).
הוכנה הדרישה התקציבית המיועדת לקליטה (נספח 2)

מספר התלמידים המשוער על בסיס מידגם הוא:
כ 6000 מבוגרים
כ 9000 גילאי 0-18
עליית הנוער התחייבה לקלוט את כל הילדים גילאי חטיבת הביניים והחטיבה העליונה, במסגרות פנימייתיות ממלכתיות דתיות על פי תמחיר ועדת לאור.

המשרד חילק את הטיפול בקליטת העולים לשני שלבים:
שלב א' עד סוף אוגוסט
שלב ב' שנת הלימודים תשנ"ב

<u>שלב א'.</u>
בשבוע הראשון לבואם ארצה, העמיד משרד החינוך מאות בנות השירות הלאומי (כולל עשרות נערות אתיופיות לפעילות הראשונית עם העולים ובעיקר עם ילדיהם להתארגנות ראשונית במרכזי הקליטה ולהפעלה חברתית.
כמו כן נכנסו לפעולה חניכי ומדריכי תנועות נוער שונות.

כיום עובדות במערכת הקליטה של העולים מאתיופיה כ 650 בנות השירות הלאומי.
תלמידי שנה ב' בסמינרים ובמכללות להכשרת מורים הפסיקו את לימודיהם והשתלמו במשך 3 ימים במטרה לשבצם להוראה עד ל 31 באוגוסט.
השירות הלאומי הוארך בחודש עד לאותו תאריך.
גני ילדים נפתחו במספר מרכזי קליטה.

* בנין האשי * רח' שבטי ישראל 34 * ירושלים 91991 * טל' 02-292720\1 * פקס' 02-292336 *

<u>שלב ב'.</u>
גני ילדים נוספים יפתחו בכל מרכז קליטה או בסמוך לו. התלמידים בבתי הספר יפוזרו על ידי הסעות או ילמדו בשלוחות של בתי ספר באזורי הריכוז. להורים עדיפות ראשונית בקבלת מסגרות חינוכיות במקום הקליטה. לכן על התלמידים יהיה ללמוד במבני בתי הספר הפנויים בתקופת החופש הגדול.

<u>אולפנים לעולי אתיופיה.</u>
האולפנים מיועדים לעולים חדשים מעל גיל 18.
כיום קיימים 22 אולפנים, 130 כתות וכ 1800 לומדים.
עקב "מבצע שלמה" יפתחו עד מחצית חודש יולי 30 אולפנים חדשים בקרוונים ובבתי-מלון בהם כ 400 כתות ו 6000 לומדים, בתנאי שהסוכנות היהודית תעמיד לרשות מערכת החינוך את המערכת הפיזית הנדרשת.
40 דוברי אמהרית, וותיקים בארץ מוכשרים למלא תפקיד של גישור חברתי-תרבותי באולפנים.

המשרד ערוך ומוכן לפתוח את האולפנים במרכזי הקליטה מיידית. מורים ומורות חיילות בהמתנה.

האוכלוסיה נזקקת לטיפול מיוחד של שילוב הנחלת הלשון, הקניית שפה שניה בדיבור וברוב המקרים שפה ראשונה בקריאה ובכתיבה וכן שילוב של הנחלת הלשון בהשכלה ובתרבות חדשה ושונה מהמוכרת להם.

תכנית הלימודים כוללת הנחלת הלשון ונושאים שימושיים ופונקציונליים: השכלה כללית, אזרחות, חשבון, מושגים בהיסטוריה, בגיאוגרפיה, צרכנות ויהדות.

משך האולפן לעולי אתיופיה 10 חודשים (כפול מאשר לעולים בארצות אחרות). עם הפעלת האולפנים לבאי "מבצע שלמה" יופעלו כ 550 מורים חדשים שקיבלו בימים אלה הכשרה מותאמת לצרכים היחודיים של האוכלוסיה. כ 330 עברו הכשרה (מהם 80 מורות-חיילות) ו 200 נוספים יסיימו את הכשרתם עד ל 15.7.91.
השירות הלאומי.

* בנין האשי * רח' שבטי ישראל 34 * ירושלים 91991 * טל' 02-292720\1 * פקס' 02-292336 *

<u>בעיות</u>

* טרם נתקבלו במשרדנו נתונים מעודכנים ואמינים על החלוקה לפי גילים ופיזורם בארץ.

* ניידות האוכלוסיה ואי שיתופו של המשרד בשלב קבלת ההחלטות בנושא זה אינו מאפשר התאמת מוסדות החינוך לאוכלוסיית היעד.

* חסר בציוד בסיסי, ציוד לימודי וספר לימוד לתלמידים ותקנים לעובדי השירותים של הרשויות המקומיות.

<u>תכנית הלימודים.</u>

תכנית הלימודים של שלב א' מצ"ב (נספח מס' 3).

תכנית לימודים מפורטת ומקיפה שתופעל בשנה"ל תשנ"ב תוגש לקראת ימי ההיערכות לקראת שנה"ל החדשה על פי (נספח 4).

* בנין ראשי * רח' שבטי ישראל 34 * ירושלים 91991 * טל' 02-292720\1 * פקס' 02-292336 *

היישוב	מס' יח"ד 3-5	מס' יח"ד 6-12	כמות דרושות גנ"י יסודי מב"ס	הערות המוצע	ת"ל מרוחים דרושים גנ"י	יסודי	בעיות קריטיות
מחוז הדרום							
אשכול	108	216	14	9	5	גנ"י בניה מרוכזת יסודי - בבי"ס כצנלסון ידרשו שיפוצים והרחבות	5
ערד	43	100	6	4	2	גנ"י בניה מרוכזת יסודי - בחצר בי"ס מקלים	2
אילת	75	130	9	6	3	גנ"י-בניה מרוכזת יסודי-פיזור בבתי"ס בעיר עפ"י הצעת העיריה המתחד מתנגד	3
אשכול (צוחר)	51	102	9	6	3	גנ"י-בניה מרוכזת יסודי-באופקים במס"ד ישורון או ישורון; מחייב הסעה.	3
מרחבים (מבועים)	60	120	9	6	3	גנ"י-מרוכז יסודי-במס"ד נחלים או באופקים מחייב הסעות.	3
עזתה (משגלים)	66	132	9	6	3	גנ"י-מרוכז יסודי-אזורי משגלים או בית הגדי מחייב הסעות	3
מחוז המרכז							
בית יהושע	12	76	4	3	1	גנ"י-מרוכז יסודי-במ"ד אבו-יהודה. מחייב הסעות הישוב מבקש שילמדו בבי"ס המס הצמוד לבית המארחת.	1
נתניה	70	170	11	8	3	גנ"י מרוכז. יסודי-פיזור בבתי"ס קיימים: בבי"ס עוזיאל, ישורון, אחכסוני	3
מכמורת	30	60	4	3	1	גנ"י-מרוכז. יסודי-בכפר הרא"ה. ידרשו בניה והסעות באליכין-תדרש הסעה, אין הסכמת הרשות המקומית.	1
מחוז י-ם							
ירושלים	43	127	13	10	3	גנ"י-אין צורך בבניה. יסודי-פיזור בבי"ס בעיר,2 כ'בכל בי"ס,ידרשו הסעות. (לכא מכון דיפלומט)	3

תצפה מס' 2 לכניסת התכניתים המתיישנים בתחנות היסודי וגנ"י

הישוב	מס' ילדים 3-5	מס' ילדים 6-12	כתות דרושות גנ"י	כתות דרושות יסודי	כתות דרושות סה"כ	הפתרון המוצע	ח"כ מרוחים דרושים גנ"י	ח"כ מרוחים דרושים יסודי	בניות מרוחות
מחוז הצפון									
אילת השחר	20	40	1	4	5	גנ"י-במקום,מדרש בניה מרוחית. יסודי-בחצור,מדרש הסעה.		1	
קרית שמונה	50	100	2	6	8	גנ"י-בבדיקה,קיים איסור בניה מרוחית. יסודי-בבי"ס ממ"ד בעיר.			
צפת	60	120	2	4	6	גנ"י -מדרש בניה מרוחית יסודי-בבי"ס כי"ת.יש להקים ח' האוכל. ראש העיר מתנגד ודורש פיזור כ' ממ"ד גם בבי"ס פ"ס .		2	
סבריה	280	840	10	40	50	גנ"י-2 כ'במבנים קיימים. 3 כ' בבתי המלון. יסודי-4 כ' בבי"ס ע"ש אליהו. 4 כ' בביה"ס חסד. 1 כ' בביה"ס תחכמוני. 8 כ' במבנה בי"ס פ"ם ס' לשעבר. מדרש שיפוץ יסודי. ליתר הביתות שרם נמצא פתרון. אפשרי בבניו אלונים,לא מוסכם על העיריה המיועדת המבנה כש"ס.(יחסוד הבניה).			18
כפר התורש	20	40	1	4	5	הגו-במקום. יסודי-כ' א' במקום. 4 כ' בבי"ס האר"י במגדל העמק.מדרש הסעה. המחמ"ד מציע הסעת בי"ס נפרד בכפר התורש, מדרש בניה מרוחית.			4
ראש הניקרה	15	30	1	2	3	הגו-במקום. יסודי-בשלומי,בביה"ס הרב מימון,מדרש הסעה.			
נהריה	70	200	8	30	38	גנ"י-בבדיקה,קיים איסור בניית מרוחית. עדיין אין פתרון. יסודי-4 כ' בבי"ס רמב"ם. 2 כ' בבי"ס אבו שהם. ליתר הביתות שרם נמצא פתרון. אפשרי פתרון בבי"ס צור,במידה ויסגר.			24

הצעה מס' 2 לסליקת התלמידים האתיופים במיגוד היסודי וגנ"י

הישוב	מס' ילדים 5-3	מס' ילדים 12-6	כמות דרושות גנ"י	כמות דרושות יסודי	כמות דרושות סה"כ	הפתרון המוצע	ח"ל שרופים דרושים גנ"י	ח"ל שרופים דרושים יסודי	בעיות קריטיות
שבי ציון	30	70	2	5	7	גנ"י-בכיתות קיימות באתר. יסודי-בעכו,2 כ' בביה"ס רמב"ם 3 כ' בבי"ס הרצוג,תדרש הסעה. המשמ"ד מציע הקמת יסודי במוסד האופים, בפתרון חלקי לאזור עכו-נהריה.			
כדורי	90	180	3	9	12	גנ"י-תרושת בניה שרופית באתר. יסודי-4 כ' א'-ב'באתר,תדרש בניה ש'. 4 כ' בביה"ס בלביא,תדרש בניה ש'.	3 4 4		
רוויה	45	90	2	5	7	גנ"י-באתר תדרש בניה שרופית. יסודי-2 כ'בבי"ס שאול המלך בבית שאן. 1 כ' בביה"ס ברוויה,שיפוצים או בניה. 2 כ' בשדה אליהו.	2 1 2		
כרמיאל	45	90	2	5	7	גנ"י-בכיתות קיימות באתר. יסודי-במבנה בי"ס שנסגר באחיהוד-שם סוכם עם המושב,ידרשו שיפוצים. או כחילופין,בביה"ס בכרמיאל,תדרש בניה ש'.			
סה"כ			46	18	32				

13

10

מדינת ישראל
משרד החינוך והתרבות
אגף בכיר לפיתוח מערכת החינוך

יא' בתמוז התשנ"א
23 ביוני 1991

הערות כלליות ועקרוניות

1. שהיית העולים מאתיופיה - במלונות.

עקב מדיניות העברתם למגורי קבע, קשה לקבוע צרכים עפ"י הדיור במלונות.

2. הצעות חילופיות - שימוש במבנים מתפנים.

עדיין קיימת אי-ודאות לגבי שימוש אפשרי במבני בתי"ס (טבריה - בי"ס אלונים, נהריה - בי"ס צור, וכדומה).

3. גני-ילדים - גילאי חובה.

כללנו גם אומדני צרכים לגילאי 4-3, בנוסף לגילאי חובה. עדיין לא ברור האופן של תיקצוב גילאי טרום-חובה.

4. מבחינה תכנונית - האם לתכנן בתי"ס נפרדים לאתיופים?

בהצעות המחמד"ים כלולות הצעות כמו בכפר החורש, מוסד חופים בצפון, או במקרים של הצעה לשמוש במבנים פנויים כמו בי"ס אלונים בטבריה, בי"ס דור בנהריה, או ביה"ס במושב אחיהוד.

ב:הערות

בנין "לב-רם" * רח' דבורה הנביאה * ירושלים 91911 * טל' 293343/351 - 02

14

נספח 2

11

אגף בכיר - כלכלה ותקציבים

תקציב נדרש סול קיים לקליטת יהודי אתיופיה - באלפי שקלים

נושא	תקציב לקליטת אתיופים (אלפי ש"ח)	תקציב עליה רגיל (אלפי ש"ח)	הפרש (אלפי ש"ח)	סה"כ הפרש (אלפי ש"ח)
1) שעות הוראה				15273
א חינוך מבוגרים 6000 תלמידים	400 כיתות 33 ש"ש לכיתה 13200 ש"ש 19135	240 כיתות 28 ש"ש לכיתה 3360 ש"ש 4871	14264	
ב תלמידי בי"ס 6500 ג.ט. + שעורי עזר	400 כיתות 17 תל בכיתה 14000 ש"ש 20295	200 כיתות 35 תל בכיתה 14000 ש"ש 20295	0	
ג גנ"י	60 גנ"י 3562	43 גנ"י 2552	1009	
2) השתלמויות				300
א מבוגרים	1500 שעות 150		150	
ב בתי"ס	1300 שעות 130		130	
ג גנ"י	60 כיתות 20 200 שעות		20	
3) הסעות				16850
א מבוגרים	60 מורים 1800 200 ש"ח ליום		1800	
ב בתי"ס 1) קיץ	3250		3250	
2) שנ"הל	10500		10500	
ג מורים	הסעות מורים 1300 52 מורים		1300	
4) הצטיידות				6488
א מבוגרים	150		150	
ב בתי"ס	1200		1200	
ג גנ"י	כולל מתקני 1500 תצר		1500	
ד סל תלמיד	בתי"ס 3413 גנ"י 225		3413 225	
5) יעוץ והכוון	1200		1200	1200
6) פיקוח והדרכה				
א מבוגרים	8 משרות			
ב בתי"ס וגנ"י	12 משרות		20 משרות	
7) מועדוניות	520 מועדוניות 5200		5200	5200
8) הדרכת הורים	250 קבוצות 1450 1000 ש"ש		1450	1450
סה"כ	74479	27718	46761 ו - 20 משרות	46761

15

מדינת ישראל

12

משרד החינוך והתרבות
לשכת המנכ"ל

נספח 3

תכנית הלימודים בשלב א' של הקליטה
ימים ראשונים - היקלטות והסתגלות
"נכיר איש את רעהו ונכיר את סביבתנו"

החל מהיום הראשון ניתן את הדעת להפגיש את הילדים עם סביבתם הקרובה.

ההיכרות עם הסביבה הקרובה, עם המורה והתלמידים, עם חדר הכיתה ובית הספר, תהווה את נושאי הלימוד הראשונים, ותשמש בסיס לקבלת המושגים החדשים. נתמוך על הנושאים הנלמדים מספר רב של פעמים, כדי להפנים את רכישת הידע והמושגים. בכל חזרה נחזק את הידע שנרכש, ונרתיב ונעשיר את אוצר המלים והמושגים החדשים. בכל תחום דעת נשתמש בידע ובמושגים שנרכשו כדי לבסס אותם ולהפנימם.

<u>הנושאים המוצעים:</u>

* היכרות המורה עם תלמידיה והיכרות התלמידים זה את זה.
* הכרת חדר הכיתה
* סדרים ראשוניים בכיתה
* צידוד לימודי אישי
* הכרת בית הספר על "מוסדותיו" (סיורים בבית הספר)
* אני וגופי
* אני ולבושי
* אני ומזוני
* סדר היום כחלק ממרחב הזמן.

הטיפול בנושאים האלה מבחינת מוקדם ומאוחר נתון לשיקול דעתו של המורה. אולם, הנושא של ההיכרות הבינאישית, ההיכרות עם בית הספר וחדר הכיתה, חייבים להיות הנושאים הראשונים ללימוד.

בעיסוק בכל אחד מהנושאים המוצעים יש לתת את הדעת להשגת מטרות אלה:
- להכיר את העצמים, לזהותם בשמם, לדעת מה תפקידם ואופן השימוש בהם.
- לקנות אוצר מלים ולהשתמש במלים באופן נכון.
- לקנות אוצר של מלות יחס (בלעדי מלות היחס לא ייתכן דיבור תקין)
- לקנות את מושגי המרחב, הגודל, הכמות והזמן.

* דרך ראשי * רח' שומר ישראל 34 * ירושלים 91991 * טל' 02-297720\1 * פקס' 02-292336 *

דוגמאות:
מושגי מרחב: לפני; אחרי; על, מתחת; מימין; משמאל וכד'.

מושגי גודל: גדול-קטן; ארוך-קצר; עבה-דק; שמן-רזה; הגדול ביותר-הקטן ביותר;

מושגי כמות: הרבה-מעט; שווה; יותר מ...; פחות מ...

מושגי זמן: בוקר; צהריים; ערב; רמזה (יום-לילה); שבוע; חודש; שנה; היום; אתמול; שלשום; מחר; מחרתיים; אמש; כעת; קודם וכד'.

- ליצור קשר בין השפה המדוברת לשפה הכתובה: בין המוצג והתמונה ומהם אל הסמל- המלה

- לבנות ולחבר משפטים באמצעות המלים שנרכשו .

- לקנות מיומנויות של למידה וחשיבה כגון: התאמה, מיון, סיווג, ארגון ברצף, הכללה, פירוט ועוד.

* בנין ראשי * רח' שבטי ישראל 34 * ירושלים 91991 * טל' 02-292720\1 * פקס' 02-292336 *

280. חומרי לימוד לתלמידים עולים

כיוון שבתי ספר רבים מצטרפים מדי יום למעגל המתרחב של בתי הספר הקולטים תלמידים עולים, ברצוננו לחזור ולהזכיר את שמות ספרי הלימוד המשמשים להוראת עברית לתלמידים עולים.

רשימת החומרים פורסמה בחוזר מיוחד ח' התש"ן, "הנושא המרכז לשנת התשנ"א: קליטת עלייה", וכן ברשימת ספרי הלימוד מטעם המחלקה לאישור ספרי לימוד ובקטלוג הפרסומים של משרדנו:

ליסודי:

- **"הכול חדש"**, המחלקה לקליטת תלמידים עולים, בשיתוף האגף לתכניות לימודים ומט"ח (לכיתות ב'–ה')
- **"דווקא בעברית"** 2–7, המחלקה לקליטת תלמידים עולים, משרד החינוך והתרבות.

לחטיבת הביניים:

- **"בואו נלמד עברית"**, ראשית הקריאה והכתיבה
- **"בואו נלמד עברית"**, חלק א'
- **"בואו נלמד עברית"**, חלק ב' (למתקדמים).

הסדרה כולה, עם המדריך למורה, יצאה בהוצאת "מעלות", האגף לתכניות לימודים.

לחטיבה העליונה:

- **ספרון א' לסטודנט**, בהוצאת "אקדמון", האוניברסיטה העברית.

כדי לרכוש את הספרים מוצע לפנות למוציא לאור לשם רכישה מרוכזת. להלן כתובות המוציאים לאור:

"הכל חדש": באמצעות המפיץ הראשי: גסטליט, שיווק – חיפה, טל' 04–410083, תל־אביב, טל' 03–373921.

"דווקא בעברית": באמצעות חברת "אטלס" בע"מ, צ'לנוב 49, תל־אביב, טל' 03–378901, 03–377890, או ירושלים, שושן 4, טל' 02–247746.

בואו נלמד עברית": בהוצאת "מעלות", תל־אביב, טל' 03–564124.

ספרון א' לסטודנט: בהוצאת "אקדמון", האוניברסיטה העברית.

חומרי לימוד נוספים

- עשרה מושגים ביהדות (מדריך למורה)
- סיפורי התורה בתמונות (חוברת לתלמיד ומדריך למורה)
- הכרת סידור התפילה (מדריך למורה)
- חוברת ט"ו בשבט (חוברת לתלמיד ומדריך למורה).

חומרים אלה הוצאו על ידי המחלקה להעמקת החינוך היהודי והמחלקה לקליטת תלמידים עולים, וניתן לקבלם, ללא תשלום, במחלקה להעמקת החינוך היהודי, טל' 02–293193.

מידע על חומרים משלימים בתחום הוראת העברית אפשר לקבל מן המפקחים ומהמדריכים לקליטת תלמידים עולים במחוזות השונים.

15

מ ד י נ ת י ש ר א ל

משרד החינוך והתרבות

ב"ה, כ"ח בסיוון התשנ"א
11 ביוני 1991

אל: מנהלי המחוזות והמפקחים
מנהלי מוסדות החינוך העל-יסודי,
חטיבות הביניים ובתי-הספר היסודיים
הגננות

ח ו ז ר מ י ו ח ד

<u>התשנ"א - שכפול/45</u>

הנדון: <u>עליית יהודי אתיופיה</u>

"בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים."

עוד אנו מתרגשים וחווים את נס פתיחת השערים ואת זרם העלייה האדיר של יהודים המגיעים אלינו מכל רחבי בריה"מ, והנה נתבשרנו על מבצע הבזק של העלאת כ-15,000 יהודי אתיופיה לארץ בתוך כ-35 שעות ב"מבצע שלמה".

מורים רבים הבינו את משמעות הרגעים הגדולים וההיסטוריים שאנו שותפים להם, ושוחחו עם התלמידים על "מבצע שלמה" ועל משמעותו. אני פונה אל המורים שטרם עשו זאת ואל המורים שרוצים לחזק את שהתחילו לעשות להקדיש את שיעור המחנך הקרוב לנושא זה.

זוהי עלייה שונה. אלו עולים שונים. חשוב להדגיש -

1. את האופי השקט, המופנם והמאופק של יהודי אתיופיה;
2. את ההופעה החיצונית <u>השונה</u>, את צבע העור, הבגדים, השיער;
3. את עובדת היותם שומרי מצוות במשך כל הדורות ברוח ובסגנון משלהם ואת מאבקם המופלא לשמור על גחלת זו שנים כה רבות;
4. את ההיסטוריה רבת השנים של יהודי אתיופיה, שנחקרה בדורות האחרונים;
5. את תנאי החיים שבהם גדלה קהילת יהודי אתיופיה, ובעיקר את אי ההיכרות שלהם עם העולם של מוצרי הטכנולוגיה החדשה, החל מברז, בית-שימוש, מתג חשמל ומעלית ועד להפעלת מכונות חשמליות למיניהן;
6. את העובדה שהמדינה, על זרועותיה השונות, משתמשת בניסיון שנצבר בעת "מבצע משה" וכבר עתה היא מיישמת חלק מהלקחים, תוך שימוש מרבי בעולי "מבצע משה", שרבים מהם נקלטו כבר היום בצבא, באוניברסיטאות, בישיבות ההסדר ועוד.

אני רוצה להמליץ לכל מורה לשוחח עם תלמידיו על גודל האירוע ועל התגובה הספונטאנית של עם ישראל, שהתגייס בהתלהבות רבה לתת יד לקליטת העולים. ויחד עם זאת, אל לנו להתעלם מכל הקשיים הצפויים לעולים, למדינה וגם לנו, הקולטים:

1. חשוב ביותר להעלות את הרגשת הזרות של הילד הישראלי מהילד האתיופי השונה כל-כך ממנו. כדאי אולי להזמין עולים מהעליות הקודמות מאתיופיה, שהתערו בארץ, לספר על חייהם שם, על עלייתם ועל קליטתם.

2. עליית יהודי אתיופיה מעלה לדיון סטריאוטיפים ודעות קדומות שקיימים בחברה הישראלית כלפי יהדות אתיופיה. כדאי לדבר על סטריאוטיפים אלו ולחשוב עם התלמידים כיצד ניתן להתמודד עמם ולהפחית אותם.

3. בכל הדיון חשוב להבדיל בין רמת ההצהרות ובין רמת המחויבות האישית שילד מוכן לקבל על עצמו. כדאי לדבר בכיתה על המחויבויות הממשיות שהתלמידים מוכנים לקבל על עצמם בסיוע בקליטת תלמידים-עולים.

4. כדאי לבדוק ולשוחח: היכן יהיו המוני ישראל המתנדבים בעוד חודשיים שלושה? האם יתמידו או לא?

5. כדי שהדיון יהיה אמיתי וכן, חשוב לבדוק היטב מה הקשיים של הקולטים בהקשר לעלייה זו ואיך מתמודדים עמהם.

6. חשוב להדגיש, שלא כל החוטים נקשרו. לא כל יהודי אתיופיה בארץ; גלות אתיופיה טרם חוסלה, וממשלת ישראל רואה את עצמה אחראית ליהודי אתיופיה ומטפלת בדרכים שונות להבאתם של אלו שנותרו שם.

7. טוב יעשו מורים ומנהלים, אם יפעלו גם בקרב ציבור ההורים ויעשו להגברת מעורבותם האישית של ההורים למען קליטת העלייה.

8. אני מצפה ממערכת החינוך ומציבור המורים, שיכינו את ה"ותיקים" לקראת ההתמודדות הגדולה הצפויה לכולנו בשנים הקרובות, כדי שיבינו שקליטת כל עולה (אתיופי, רוסי ואחר) תלויה מאוד בכל אחד מאתנו.

למורים המעוניינים להרחיב דעת מוגשת בזאת רשימה ביבליוגרפית של ספרים ומאמרים העוסקים בתולדות יהדות אתיופיה, באורח חייהם ומנהגיהם, וכן בסיפור העלייה המופלאה של שעות ה-80. חלק גדול מהרשימה שלהלן מצוי במרפ"דים בכל הארץ.

נתרום כולנו להשלמה מוצלחת של "מבצע שלמה".

בברכה,

זבולון אורלב
המנהל הכללי

העתקים: מר זבולון המר - שר החינוך והתרבות
מר פנחס גולדשטיין - סגן/שר החינוך והתרבות

משרד הבינוי והשיכון

17

פתרונות דיור לעולי אתיופיה

1. רקע

עד מבצע שלמה עלו לישראל כ - 25,000 יהודים מאתיופיה מהם כ - 16,000 פתרו בעית דיורם והיתרה 9,000 נפש עדיין לא קיבלו פתרון דיור של קבע.

להלן התפלגות פתרונות הדיור שניתנו לעולי אתיופיה:

חיפה והצפון:	1,400 יח"ד	- בעיקר בכרמיאל, נצרת, נהריה, צפת ונהריה.
חיפה והקריות:	200 יח"ד	
אזור המרכז:	1,900 יח"ד	- הכוונה לשטח שבין "חדרה לגדרה".
הנגב:	700 יח"ד	
הדרום:	800 יח"ד	- קרית מלאכי, קרית גת, אשקלון.
סה"כ	5,000 יח"ד	

דירות אלו ניתנו ל - 3,600 משפחות ו - 1,400 יחידים.

2. סה"כ עולים מאתיופיה חסרי פתרונות דיור מגיע ל - 23,600 מהם 9,200 עולים שעלו קודם למבצע שלמה ו - 14,400 עולי מבצע שלמה.

לצורך פתרון בעית דיורם של עולים אלו נדרשות כ - 6,000 יח"ד וזאת מבלי לקחת בחשבון את עליתם הצפויה של יתרת היהודים שבאתיופיה - כ-2,000 נפש וכן העלאת היהודים שהתנצרו.

אופים הסוציו-כלכלי של העולים מאתיופיה מחייב את הקצאת פתרונות דיור לעדה זו בעיקר במרכז הארץ.

יש להמנע מהקצאת פתרונות הדיור באופן מקרי בהתאם לממושי התחייבות הרכישה, מה גם שקיים מתאם בין אחוז ממוש רכישה גבוה לישוב חלש.

3. טווח הקצר - מעבר לקרוואנים

נוכח ההשלכות השליליות שיש למגורי אתיופים בבתי המלון יש לתת לעולים אלו עדיפות בהקצאת הקרוואנים לצורך פנוים מבתי מלון.
במסגרת זו הונחתה חברת עמידר להעמיד 600 קרוואנים ומגורונים לרשות עולים אלה.
נכון להיום זמינים בפועל לאיכלוס 682 קרוואנים מהם 300 בעכו, 200 בבאר שבע (לאחר גמר איכלוס שכונה), 116 בחפץ חיים ו - 66 בנהורה.

בעתיד יעביר משהב"ש קרוואנים נוספים ליעד זה (אתרים של 1,000 מגורונים לא יאוכלסו ע"י עולי אתיופיה בשלב זה) כאשר עדיפות תינתן לפנוי אתיופים המתגוררים בבתי מלון בערי קיט, כגון טבריה.

2/...

4. טווח ארוך

משרד הבינוי והשיכון יעמיד לרשות העולים פתרונות במסלולים הבאים.

4.1. המשרד יעמיד לרשות העולים כ - 1,500 יח"ד מממוש התחיבות רכישה ומהקצאת 15% מיחידות הדיור התקציביות מבנית החרום הקונבנציונלית, להלן רשימת הישובים בהם ניתן להקצות לרשות העולים יח"ד במסגרת זו.

ישוב	היקף דירות חזוי בשנה הקרובה *
כרמיאל	130
מגדל העמק	60
נצרת	70
עפולה	50
מעלות	60
יוקנעם	100
נהריה	100
נשר וקרית ים	100
עכו	100
אשדוד	300
אופקים	100
נתיבות	70
שדרות	80
קרית גת	100
קרית מלאכי	80
סה"כ	1,500

* כולל יח"ד תקציביות מבנית חרום

אגף נכסים ודיור בתאום עם המחוז ואגף אכלוס "יסמן" מתוך הבנינים שבמסגרת הפרוגרמה שמומשו, מיד לאחר הממוש את הכניסות/בנינים בהן לא נמכרו דירות ע"י הקבלן קודם לממוש ההתחיבות.

בפרוייקטים בהם אין בנינים/כניסות שבהם לא נרכשו דירות יסומנו דירות עבור עולי אתיופיה בכניסות עם מינימום רוכשים.

יתרת הדירות בכניסות/בנינים בהם הוקצו דירות לעולי אתיופיה יוצאו למכירה בעדיפות אחרונה.

למסגרת זו יכנסו אתרים/מבננים של 20 דירות לאתיופים ויותר וזאת כדי להבטיח ריכוז מינימלי הן לצורך לווי וטיפול ע"י הממסד והן ליצירת מסגרת חברתית לעולים.

בכניסות/בנינים אלו יוקצו הדירות לאתיופים כמפורט להלן:

- בנינים עד 4 קומות עד 2 משפחות בכניסה.

- בנינים עם מעלית (באם באתר אין דירות ללא מעלית) עד 20% בכניסה, במקרים אלו יאוכלסו עולי אתיופיה ב - 4 הקומות הראשונות.

- איכלוס הדירות יעשה בתאום עם הרשות המקומית ומשרד הקליטה.

4.2. סיוע מוגדל לרכישה - המשרד יעודד רכישת דירות רק ע"י משפחות מאתיופיה המתגוררות בדיור שאינו דיור קבע.
הסיוע שיועמד לרשות המשפחות יהיה כמפורט להלן:

מצב משפחתי	מענק	הלוואה	סה"כ
זוג ללא ילדים	80,000	74,500	154,500
זוג + ילד	90,000	74,500	164,500
זוג + 2 ילדים	100,000	74,500	174,500
זוג + 3 ילדים	120,000	86,000	206,000
זוג + 4 ילדים	140,000	98,500	238,500

יעשה מאמץ הסברתי להביא המידע לידיעת האוכלוסיה הן ע"י שידורי הרדיו באמהרית והן ע"י דפי המידע באמהרית והבאת המידע לידיעת מנהיגי העדה.
להערכת הצוות יסתיעו במשכנתאות הנ"ל כ - 500 משפחות.

4.3. יועמדו מענקים לעידוד משפחות לקלוט בתוכן בודדים ומשפחות מגיל 50 ויותר מקרבה ראשונה. כן ינתן סיוע בסך 6,000 ש"ח לשנה וזאת למשך 5 שנים לקליטת בודד וסיוע בסך 7,500 לשנה למשך 5 שנים לקליטת משפחה.
הסיוע ינתן בתנאי, צרוף הנקלטים לחוזה השכירות הקיים.

4.4. האוצר הביע הסכמה להמרת התחיבות רכישה של 100% שבפרוגרמת המשרד לרכישת דירות נ"ר ו/או לבניה תקציבית במרכז הארץ.
כמות הדירות שתוסב לצורך זה לשנת 1991 הינה 500 יח"ד.

4.5. תנתן עדיפות לעולי אתיופיה בהקצאת דירות מתפנות שבידי החברות המאכלסות באזורים המבוקשים על ידם.
הדירות במסגרת זו לא יהיו בשכונות שיקום.

4.6. יערך סקר ב - 1,400 הדירות שנתנו לחיילים בודדים במטרה לבצע אחוד משפחות בדירות אלו.

4.7. יבוצע סקר לבדיקת התאמת כלל מרכזי הקליטה בארץ לצורך העמדת הדירות שבמרכזים אלו כפתרון קבע לעולי אתיופיה.
האמור חל הן על מרכזי קליטה שבבעלות הממשלה והן על מרכזי קליטה בבעלות הסוכנות.
האחריות על ביצוע הסקר תהיה בידי הסוכנות ומשרד הקליטה.
משרד האוצר הביע נכונות להמשיך ולשלם לגופים הקשורים לסוכנות שבבעלותם מרכזי קליטה את שכר הדירה שגופים אלו מקבלים היום.

5. <u>הפעלה</u>

יוקם צוות הפעלה משותף למשהב"ש, למשרד הקליטה ולסוכנות היהודית.
הצוות יועסק אך ורק בנושא הדיור לעולי אתיופיה ותפקידו יהיה קידום רכישת דירות נ"ר, מעקב ולווי של הקצאת יח"ד מתוך ממוש התחיבות הרכישה, תאום נושאי קליטת העולים עם המשרדים השונים, לווי הפתרונות, מעקב אחר האיכלוס, איתור בעיות וצווארי בקבוק תוך הצעת פתרונות ליעול וקידום הנושא. מטעם משרד הבינוי והשיכון ימונה מנהל פרוייקט לנושא זה.

לצורך כך יתקצב משהב"ש העסקת מנהל פרוייקט, מזכירה ושרותי משרד.

מנהל הפרוייקט יהיה כפוף למנהל אגף איכלוס.

הצוות ידווח בכתב אחת לשבועיים על התקדמות הנושא לועדת מעקב של המנכ"לים בראשות מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון וחברים בה מנכ"ל משרד הקליטה ומנכ"ל הסוכנות היהודית.

6. <u>נקודות לבדיקה</u>

6.1. באזור המרכז תבדק אפשרות לחייב חברות משכנות הבונות במסגרת הפרוגרמה להקפיא אחוז מסויים עבור אותם עולים שירצו לרכוש.

6.2. תבדק אפשרות לחייב בעלי דיור הניגשים למבצעי רכישת דירות צמודות קרקע מסובסדות, לתת עדיפות במכירה לעולי אתיופיה או למשרד במסגרת מסלול יחודי לדירות נ"ר עבור האתיופים.
ד"ר חיים פיאלקוף יגדיר הישובים במסגרת זו.

7. יוקם גוף בין משרדי משותף שיכלול את נציגי משהב"ש, הקליטה, הסוכנות והחינוך לטפל ולרכז את נושאי פינוי ואיכלוס האתיופים ממרכזי הקליטה ומבתי המלון.

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
מישיבת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק
יום ד', י"ד בתמוז התשנ"א - 26.6.91
(בשעה 13:00)

נכחו חברי ועדת השרים: ד. מרידור - יו"ר, ד. מגן

נעדרו חברי ועדת השרים: א. אולמרט, י. מודעי, ר. מילוא,
מ. נסים, ר. פנחסי (בחו"ל), י. פרץ,
ג. פת, א. שאקי

כן נכחו:

י. חריש	- היועץ המשפטי לממשלה
ג. ארבל	- משרד האוצר
מ. גביש	- משרד האוצר
ש. וייס	- משרד האוצר
י. טורבוביץ	- משרד התעשיה והמסחר
י. מזוז	- משרד האוצר
נ. ענתבי	- משרד המשפטים
ז. פלדמן	- משרד האוצר
נ. פלקוביץ	- משרד הבינוי והשיכון
ת. פנחסוביץ	- משרד המשפטים
ש. פרוש	- משרד האוצר
א. קלעי	- לשכת שר המשפטים
מ. קפוטה	- משרד האוצר
מ. שגיא	- משרד האוצר

א. לישנסקי - מזכיר הועדה

סדר היום :

חק/845. טיוטת-חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות) (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991

בפרוטוקול זה 22 דפים.

ש מ ו ר

חק/845. טיוטת-חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות) (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991

יושב ראש ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מרידור, ד. מגן; ה"ה מ. גביש, י. חריש, נ. פלקוביץ, מ. קפוטה, י. טורבוביץ, ש. וייס, ג. ארבל, מ. שגיא, ז. פלדמן והגברות ת. פנחסוביץ, י. מזוז וש. פרוש.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. חק/831 של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, מיום י"ב בתמוז התשנ"א (24.6.91) שעניינה טיוטת חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות) (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991:-

א. לאשר סעיף 1 של טיוטת החוק;

ב. בסעיף 2 של טיוטת החוק, במקום: לענין סעיף 85 לפקודה", יבוא: "לענין הפקודה";

ג. במקום הנוסח המוצע לסעיף 3 בטיוטה, יבוא:-

"3. בחוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירות מגורים) (הוראת שעה), התש"ן-1990 -

(1) בסעיף 1, בפסקה (3), בסופה יבוא:

"או לשוכר שהוא חבר-בני-אדם, ששמו וכתובתו פורסמו ברשומות על-ידי נציב מס הכנסה, ועיקר פעילותו היא למטרת דיור לזכאים שקבע משרד הבינוי והשיכון, קליטת עליה, בריאות או סעד, והוא שוכר את הדירה כדי להשכירה ליחיד שהדירה מושכרת לו מהסיבות האמורות, ובלבד שפעילות זו של החבר אינה למטרת רווח",

(2) בסעיף 7, הסיפא המתחילה במלים: "כ"ד בטבת" - תימחק, ובמקומה יבוא:" "ח' בטבת התשנ"ו (31 בדצמבר 1995)";

ש מ ו ר

ד. לענין סעיף 4 של הטיוטה -

(1) בסעיף קטן (2), למחוק את המלה: "שהושגה";

(2) ברישא של סעיף קטן (3), במקום: "מצרוף משני אלה", יבוא: "מצרוף שניים אלה";

(3) בפיסקה (א)(ב) של סעיף קטן (4), למחוק את המלים: "או לפחות 45% משטח הרצפות כאמור הן דירות שהיו מושכרות למגורים במשך 6 שנים לפחות מתוך 8 השנים שלאחר תום הבניה", ובסיפא של הפיסקה, למחוק: "או 6" ואת המלים: "לפי הענין";

(4) בפיסקה (א)(ג)(1), למחוק את "או 6 שנות" ואת המלים: "לפי הענין";

(5) בסיפא של פיסקה (ג)(2) אחרי המלים: "לשלם את המס", יוסף: "אילו לו ניתן הפטור";

(6) בפיסקה (א) של סעיף קטן (5), במקום: "ועד תום שנת המס 1994", יבוא: "ועד תום שנת המס 1995";

(7) בפיסקה (ג) של הסעיף, במקום: "חברה שהיא איגוד מקרקעין שנתקיימו לגביה כל אלה", יבוא: "חברה שהיא איגוד מקרקעין כהגדרתו בחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963, שאושרה לענין זה על-ידי הנציב ושנתקיימו לגביה כל אלה";

(8) בפיסקה (ג)(1) של סעיף קטן (6), אחרי המלים: "מניותיהם" יוסף: "יחידים שהיו";

(9) בפיסקה (ג)(2) של הסעיף, במקום "100", יבוא: "50";

(10) במקום הנוסח המוצע בפיסקה (ג)(2) של הסעיף, יבוא: "עיקר עיסוקה בנית בתים, השכרתם או מכירתם ובבעלותה 50 דירות לפחות";

ש מ ו ר

ה. בסעיף 5 של טיוטת החוק תיווסף הגדרה "לשותפות" לאמור - "שותפות שיחידותיה הוצאו לפי תשקיף והן רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב, או בבורסה אחרת שקבע שר האוצר לענין זה";

ו. משרד האוצר יביא לועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק הצעת נוסח לסעיף 9 בטיוטת החוק, לאור הערותיה של הועדה בעת הדיון;

ז. לאשר בכפוף לעיל, את טיוטת החוק הנ"ל, המצורפת ולהטיל על משרד האוצר להביא לאישורה של ועדת השרים נוסח מתוקן של הטיוטה.

המשך הדיון נדחה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

12 ביוני, 1991
קוד 90.חוק

טיוטת חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות) (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991

א. <u>שם החוק המוצע:</u>

חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות) (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991.

ב. <u>עיקרי החוק המוצע והצורך בהם:</u>

<u>מבוא</u>

במסגרת המאמץ לעידוד הבניה והשכרת דירות, מוצעים בטיוטת חוק זו שורת תיקונים בחוקי מס ובחוקים אחרים, שמטרתם להגדיל את תמריצי המס למי שפועל בתחומים האמורים.

<u>עיקר 1 (סעיף 2)</u>

מוצע לקבוע, כי השכרת דירה שהיא מלאי עסקי, לתקופה של שנים עשר חודשים לפחות, לא תגרום לשינוי יעוד הדירה ממלאי עסקי לנכס קבוע.

הוראה זו תחול לגבי השכרה שתיעשה בתקופה המזכה,שתחילתה במועד כניסת החוק המוצע לתקפו,וסופה בתום שנת המס 1994.

לגבי דירה שתושכר במהלך התקופה המזכה ותקופת ההשכרה תסתיים למעלה משנה לאחר תום התקופה המזכה, יראו את ההשכרה כשינוי יעוד ב-1 בינואר 1996.

<u>ה ס ב ר</u>

השכרת דירה בידי מי שדירתו נחשבת אצלו מלאי עסקי (כגון קבלן בנין), גורמת לשינוי יעוד הדירה ממלאי עסקי לנכס קבוע. לפי סעיף 85 לפקודה שינוי היעוד נחשב למכירת הדירה, דבר הגורם לחיובו של הקבלן במס.

כמו כן הפיכת הדירה ממלאי עסקי לנכס קבוע מקטינה את הניכוי השוטף שהקבלן זכאי לו לפי חוק התיאומים בשל אינפלציה.

כדי לעודד קבלני בנין להשכיר דירות הכלולות במסגרת המלאי העסקי שלהם, מוצע לקבוע שהשכרת דירה כאמור למגורים, לתקופה של שנים עשר חודשים לפחות, לא תגרום לשינוי יעוד הדירה.

הוראה זו תחול לגבי דירות שהושכרו בתקופה המזכה, קרי: בתקופה שמיום תחילתו של החוק המוצע ועד 31 בדצמבר 1994. כדי למנוע פגיעה במי שהשכיר דירה לקראת תום התקופה המזכה, מוצע לקבוע שהשכרה שתסתיים עד תום שנה מתום התקופה המזכה לא יחול בשלה שינוי יעוד, ולעומת זאת השכרה שתיעשה בתקופה המזכה ושתקופת ההשכרה תסתיים ב-1 בינואר 1996 או לאחר מכן - תגרום לשינוי יעוד הנכס ב-1 בינואר 1996.

<u>עיקר 2 (סעיף 3)</u>

מוצע להרחיב את הפטור הניתן כיום למי שהשכיר דירת מגורים ליחיד לפי חוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים) (הוראת שעה), התש"ן-1990 (להלן - החוק העיקרי). בעקבות התיקון, הפטור יחול גם על השכרת דירה בידי יחיד לחבר-בני-אדם שעיקר פעילותו היא למטרת קליטת עליה, בריאות או סעד, אם החבר שוכר את הדירה כדי להשכירה ליחיד שהוא עולה חדש או ליחיד שזכאותו לגור בדירה נובעת מטעמי בריאות או סעד, ובלבד שפעילותו האמורה של החבר אינה למטרת רווח. ההרחבה תעמוד בתוקפה כל עוד ניתן פטור, לפי החוק העיקרי, למי שמשכיר דירת מגורים ליחיד.

<u>ה ס ב ר</u>

סעיף 2 לחוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים) (הוראת שעה), התש"ן-1990, קובע:

"יחיד שהיתה לו בשנת המס הכנסה של דמי שכירות, יהא פטור ממס על הכנסה זו, ובלבד שלא היתה לו הכנסה של דמי שכירות בסכום כולל העולה על 2,600 שקלים חדשים בשל חודש השכרה כלשהו בשנת המס; לענין סעיף זה יראו כהכנסת היחיד גם הכנסה של דמי שכירות של בן זוגו המתגורר עמו או של ילדו שעד גיל שמונה עשרה".

סעיף 1 לחוק מגדיר "דירת מגורים" כ"דירה או חלק מדירה המשמשת למגורים, למעט דירה הרשומה או שיש לרשמה בפנקסים שחייבים לנהל לגבי הכנסת המשכיר מעסק".

"דמי שכירות" מוגדרים בסעיף זה כ"דמי שכירות מהשכרת דירת מגורים אחת או יותר לשוכר שהוא יחיד".

מוצע להרחיב את הפטור האמור ולקבוע כי יחול גם לגבי השכרה לחבר בני אדם ובלבד שנתמלאו התנאים הבאים:

1. עיקר פעילות החבר היא למטרת קליטת עליה, בריאות או סעד;

2. החבר שוכר את הדירה כדי להשכירה לעולה חדש או ליחיד אחר הזכאי לגור בדירה מטעמי בריאות או סעד.

3. פעילות זו של השכרה אינה נעשית בידי החבר למטרות רווח.

בעקבות תיקון זה הפטור ינתן גם ליחיד המשכיר דירה לחברות המשמשות, למעשה, צינור להעברת דירה ממשכיר לשוכר, כדוגמת חברת עמידר, השוכרת דירות על מנת להשכירן לעולים.

הרחבת הפטור כאמור תחול כל עוד החוק העיקרי מקנה פטור ממס למי שמשכיר דירת מגורים.

עיקר 3 (סעיף 4)

1. מוצע לקבוע כי לצורך חישוב הסכום האינפלציוני לענין פרק שביעי 1 לחוק לעידוד השקעות הון בעת מכירת בנין להשכרה, מרכיב הקרקע המתייחס לחלק הנמכר יוכפל בשיעור עליית המדד מיום רכישת הקרקע ועד יום המכירה. מהסכום האמור יופחת מחיר הקרקע כשהוא מוכפל בשיעור עליית המדד מיום הרכישה ועד היום שבו הקרקע הפכה לנכס קבוע או עד ליום שבו חושב בשלה שינוי שלילי, לפי המוקדם, כשהסכום האמור מתואם מאותו יום ועד יום המכירה.

בנוסף לכך הסכום האינפלציוני יכלול גם את מרכיב הוצאות הבניה, כשהוא מתואם מהיום שבו הפכו לנכס קבוע או הובאו בחשבון כשינוי שלילי, לפי המוקדם, ועד מועד המכירה.

2. מוצע לקבוע, כי תקופת ההשכרה המינימלית המזכה בהטבות לפי פרק שביעי 1 לחוק לעידוד השקעות הון תהיה 5 שנים מתוך 7 השנים שלאחר תום הבניה. לחלופין, המשכיר יוכל לבחור להשכיר רק 45% מהבנין להשכרה (במקום 50%) לתקופה של 6 שנים מתוך 8 השנים שלאחר תום הבניה. ההטבות האמורות ינתנו לגבי בנין להשכרה שיושכר לראשונה בתקופה שמיום 1 בספטמבר 1991 ועד תוך שנת המס 1994.

3. מוצע לאפשר למי שבנה בנין להשכרה לקבל את הטבות המס גם אם הוא מוכר את הדירות המיועדות להשכרה לפני תום תקופת ההשכרה הקבועה בחוק, אם המכירה נעשתה לפי תוכנית שאושרה מראש, לפני תחילת הבניה, בידי המנהלה, לחברה שתשכיר את הדירות בהתאם לתנאים הקבועים בחוק, ואם המחצית הנמכרת כאמור כוללת לפחות 50 דירות.

במקרה שהחברה הרוכשת לא תמלא את התחייבותה להשכיר את הבנין לתקופת המינימום הקבועה בחוק, יחוייב בונה הבנין לשלם את המס שהופטר ממנו, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית.

4. מוצע להגדיל את הפחת הניתן לבעל בנין להשכרה לפי פרק שביעי 1 מ-10% ל - 20% לשנה. ההגדלה תחול לגבי בנין שיושכר לראשונה בתקופה שמיום 1 בספטמבר 1991 ועד תום המס 1994.

תוספת הפחת האמורה וכן הפסד שנוצר בגינה יותרו בניכוי או בקיזוז, במהלך תקופת חמש השנים המתחילה בתחילת ההשכרה, רק כנגד הכנסה ממפעל מאושר או כנגד הכנסה ממכירת בנין להשכרה.

5. מוצע להבהיר כי שיעור המס על הכנסה מהשכרת דירות בבנין להשכרה וממכירת הבנין וכן שיעור המס על דיבידנד שחולק מתוך הכנסה זו הינם השיעורים החלים לפי סעיף 47(א), (א1), (ב) או (ג) לחוק עידוד השקעות הון, לפי הענין. כמו כן מוצע לקבוע שחברה תושבת חוץ שהיא בעלת בנין להשכרה תחוייב, על הכנסתה מהבנין, במס בשיעור מקביל לשיעור החל על חברה תושבת ישראל.

6. מוצע לפטור ממס שבח וממס רכישה תושב חוץ המוכר או רוכש מניה באיגוד מקרקעין שכל בעלי מניותיו תושבי חוץ ואשר כל עיסוקו בנית בתים והשכרתם, כאשר לכל מניה באיגוד צמודה זכות לדירה שבבעלות האיגוד.

ה ס כ ר

1. סעיף 53ג(ב) לחוק לעידוד השקעות הון קובע:

"על הכנסה ממכירת בנין להשכרה או חלק ממנו יחולו הוראות סעיף 47, ובלבד שעל חלק מההכנסה בגובה הסכום האינפלציוני, יחול מס בשיעור של 10% במקום השיעורים הקבועים בסעיף 47(א) ו-(ג); האמור בסעיף קטן זה יחול הן על הכנסה כהגדרתה בסעיף 1 לפקודה והן על שבח כמשמעותו לפי סעיף 6 לחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963".

סעיף 53א לחוק מגדיר: ""סכום אינפלציוני" - במכירת בנין להשכרה או חלק ממנו - חלק מההכנסה השווה למחיר המקורי של חלק הקרקע המתייחס לחלק הנמכר מוכפל בשיעור עליית המדד מיום רכישת הקרקע עד תום שנת המס 1984 .....".

הגבלת הסכום האינפלציוני למכפלת מרכיב הקרקע בשיעור עליית המדד עד תום שנת המס 1984 בלבד, מונעת מתן הגנה מלאה כנגד שחיקה אינפלציונית לגבי התקופה שמשנת המס 1985 ואילך. כמו כן, אין כיום התייחסות למרכיב הוצאות הבניה.

מוצע, על כן, לקבוע, כי לצורך חישוב הסכום האינפלציוני, מרכיב הקרקע והוצאות הבנייה יוכפלו בשיעור עליית המדד מיום הרכישה ועד מועד המכירה, ומסכום זה יופחת החלק המתייחס לתקופה שבה הקרקע היתה נכס בלתי קבוע בידי המוכר, מכיון שבתקופה זו קיבל המוכר הגנה מפני שחיקה אינפלציונית.

2. סעיף 53ב(א) לחוק לעידוד השקעות הון קובע:

"בעל בנין להשכרה יהיה זכאי להטבות המפורטות בסעיפים 53ג ו-53ד, אם לפחות מחצית משטח הרצפות של הבנין הן דירות שהיו מושכרות למגורים במשך עשר שנים לפחות מתוך שתים עשרה השנים שלאחר תום הבניה ולא נעשתה לגביהן מכירה כמשמעותה בסעיף 88 לפקודה לפני שחלפו עשר שנות השכרה כאמור".

כדי לעודד בניה להשכרה מוצע להקטין את תקופת המינימום הדרושה בחוק להשכרת הדירות מ-10 שנים ל-5 שנים מתוך 7 השנים שתחילתן בתום הבניה. ההטבה תינתן לתקופה מוגבלת, לגבי בנין להשכרה שיושכר לראשונה בתקופה שמיום 1 בספטמבר 1991 ועד תום שנת המס 1994.

לחילופין, תינתן למשכיר אופציה להשכיר רק 45% משטח הבנין לתקופה של 6 שנים מתוך 8 השנים שתחילתן בתום הבניה.

3. ההגבלה הקבועה היום בסעיף 53ב(א) לגבי מכירת הדירות בבנין להשכרה מונעת את האפשרות שבניית הבנין להשכרה והשכרתו יפוצלו כך שהבנין יבנה בידי חברה קבלנית, ולאחר מכן יימכר לגוף אחר - כגון קופת גמל, קרן נאמנות או חברה רגילה - שיעסוק בהשכרת הדירות.

המציאות מראה שפיצול כזה עשוי להביא לכניסת גורמים נוספים לענף הבניה להשכרה ולכן מוצע לאפשרו, ובלבד שהמכירה לגוף המשכיר תיעשה לפי תכנית שאושרה מראש בידי המנהלה, ושמספר הדירות הנמכרות כאמור יהיה לפחות 50 דירות.

בעקבות התיקון, הקבלן שבונה את הבנין להשכרה יהא זכאי לשיעור מס מופחת של 25% בעת מכירת הבנין להשכרה. במקרה שהחברה שרוכשת ממנו את הבנין לא תעמוד בתנאי ההשכרה הקבועים בחוק, יחוייב בונה הבנין להשלים את הפרש המס בתוספת הפרשי הצמדה וריבית.

במקביל, החברה שרוכשת את הבנין ומשכירה אותו תהא זכאית לכל הטבות המס הקבועות בפרק שביעי 1, הן בשלב השכרת הדירות והן בשלב המכירה.

4. סעיף 53ג(א) לחוק לעידוד השקעות הון קובע:

"שיעור הפחת לפי סעיף 21 לפקודה, על דירה בבנין להשכרה, שהיתה מושכרת למגורים בשנת המס, יהיה 10%".

כדי לעודד בניה להשכרה מוצע להגדיל את הפחת מ-10% ל-20%. בדרך זו יופחת הנכס כולו תוך 5 שנים.

הגדלת הפחת תחול לגבי בנין שהושכר לראשונה בתקופה שמיום 1 בספטמבר 1991 ועד תום שנת המס 1994.

עם זאת, אין מקום לאפשר קיזוז הפסדים העלולים להיווצר בדרך זו כנגד הכנסות החייבות בשיעורי מס גבוהים ולכן מוצע לקבוע שבתקופת חמש שנות השכרת הבנין ניכוי הפחת וקיזוז הפסד בשלו יותרו רק כנגד הכנסה ממפעל מאושר או ממכירת בנין להשכרה.

5. סעיף 53ג(ב) לחוק לעידוד השקעות הון קובע כי על הכנסה ממכירת בנין להשכרה יחולו הוראות סעיף 47, ואולם על חלק ההכנסה בגובה הסכום האינפלציוני יחול מס בשיעור של 10% במקום השיעורים הקבועים בסעיף 47 (א) ו-(ג).

כיום יש ספק לגבי שיעור המס החל על חברת משקיעי חוץ. כמו כן, אין התייחסות לגבי שיעור המס על דיבידנד שחולק מהכנסה שמקורה בבנין להשכרה.

מוצע להבהיר שעל הכנסה כאמור יחולו שיעורי המס הקבועים בסעיף 47(א), (א1), (ב) או (ג), לפי הענין.

עד כה מנהלת מרכז ההשקעות התנתה מתן אישור מפעל מאושר בכך שהחברה תהא תושבת ישראל.

כדי לאפשר כניסת חברות תושבות חוץ למסגרת חוק עידוד השקעות הון, מוצע לקבוע כי חברה כאמור שיש לה סניף בישראל שקיבל אישור כמפעל מאושר, יחול לגבי הכנסתה מהמפעל המאושר מס בשיעור מקביל לשיעור המס הכולל החל על רווח מחולק בידי חברת משקיעי חוץ שהיא תושבת ישראל.

6. מוצע ליצור תנאי מס שיאפשרו הקמת חברות בבעלות תושבי חוץ, שיבנו או יקנו בתים בישראל, כאשר לכל מניה בחברה תהיה צמודה דירה שבבעלות החברה. מסלול זה יאפשר לתושבי חוץ לרכוש דירות בישראל כאשר הם נעזרים בשרותיה של חברה בעלת ניהול מקצועי, שתרכז את פעולות הבניה והשכרת הדירות.

לפי המוצע, מכירה ורכישה של מניה בחברה כאמור בידי תושב חוץ, תהיה פטורה ממס רכישה וממס שבח מקרקעין.

על החברה עצמה יחול מס הכנסה לגבי הכנסותיה וכן מס שבח ומס רכישה לגבי זכויות במקרקעין שהחברה מוכרת או רוכשת.

הפטור המוצע לחברות בבעלות תושבי חוץ לפי עיקר זה, מקביל בעיקרו לפטור שמוצע לתיתו לגבי מכירה ורכישה של יחידות השתתפות בשותפות רשומה שעיקר עיסוקה בניה או השכרת דירות ואשר יחידותיה נסחרות בבורסה (ראה עיקר 4 ו-5).

<u>עיקר 4 (סעיפים 5 ו-6)</u>

1. מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע סוגי שותפויות שלא ימוסו בהתאם להוראות סעיף 63 לפקודה אלא יראו אותן לענין מס כאילו הן חברה.

2. מוצע להחיל את הוראות סעיף 85(ד)(2) לפקודת מס הכנסה וסעיף 7(ב) לחוק תיאומים בשל אינפלציה גם על מכירה שחלות עליה הוראות פרק שביעי 1 לחוק עידוד השקעות הון.

ה ס ב ר

1. לפי סעיף 63 לפקודה רואים את הכנסת השותפות כהכנסת השותפים.

בהצעת חוק זו מוצע לקבוע כי מכירה ורכישה של יחידות השתתפות בשותפות רשומה שעיקר עיסוקה בניה או השכרת דירות תהא פטורה ממס אם יחידות ההשתתפות נסחרות בבורסה (ראה עיקר 5).

הכוונה היא לאפשר מסחר ביחידות השתתפות של שותפויות שתעסוקנה בתחומי הבניה, בלא תשלום מס שבח ומס רכישה בידי השותפים ובמקביל להטיל על השותפות מס כאילו היתה חברה. לכן מוצע להסמיך את שר האוצר לקבוע ששותפות מסוג זה ומסוגים אחרים שיקבעו בעתיד תמוסה כאילו היתה חברה.

2. סעיף 85(ד) לפקודה קובע כי בעת שינוי ייעוד של בנין שהפכוהו לבנין להשכרה, ממלאי עסקי לנכס קבוע, לא יחול חיוב במס אלא תשלום המס יידחה עד למועד שבו נמכר הבנין ועל המכירה חל חוק מס שבח מקרקעין. מוצע להבהיר שדחיית המס ותשלומו בעת המכירה חלים בכל מקרה שבו חל פרק שביעי 1 לחוק עידוד השקעות הון.

לפי הדין הקיים, נישום שחל עליו פרק שביעי 1 אינו יכול לנחור באפשרות שלא לנכות ניכוי בשל אינפלציה כנגד סכום אינפלציוני שנוצר לפי אותו פרק. מוצע להשוות את מעמדו של נישום כאמור למעמדו של נישום שהיה לו רווח הון או שבח ושיכול כיום שלא לנכות ניכוי כאמור כנגד סכום אינפלציוני.

<u>עיקר 5 (סעיף 7)</u>

1. מוצע לקבוע כי מכירה ורכישה של יחידות השתתפות בשותפות רשומה שעיקר עיסוקה בניה או השכרת הדירות תהא פטורה ממס שבח וממס רכישה, אם יחידות ההשתתפות נסחרות בבורסה.

2. מוצע לקבוע כי מכירת דירה שניתנו לגביה הטבות לפי פרק שביעי 1 לחוק עידוד השקעות הון לא יחול לגביה פטור ממס או דחיית מס על פי כל דין.

ה ס ב ר

1. ראה עיקר 4.

2 פרק שביעי 1 לחוק עידוד השקעות הון מעניק הטבות מס שונות לבעל בנין להשכרה.

מוצע להבהיר שהוראות פרק שביעי 1 מסדירות את מכלול ההטבות לבעל בנין להשכרה באופן ממצה, ופרט להקלות המס האמורות אין הוא זכאי לפטורים נספים או לדחיית מס כגון פטור לדירת מגורים בידי יחיד, דחיית מס במיזוגי חברות וכו'.

עיקר 6 (סעיף 8)

מוצע להתאים בחוק מס ערך מוסף את תקופת ההשכרה המינימלית בבנין להשכרה לתקופה שנקבעה בחוק המוצע.

כמו כן, במסגרת תקנות מע"מ תיקבע התייחסות להיבטי המע"מ החלים במקרה של השכרת דירה שהיא מלאי עסקי.

עיקר 7 (סעיף 9)

1. מוצע לקבוע כי מנהל של קרן להשקעות משותפות בנאמנות יהא רשאי לקנות עבור הקרן, בנוסף לניירות ערך (למעט מניות שטרם נפרעו במלואן), גם נכסים אחרים ששר האוצר יקבע בתקנות.

2. מוצע לקבוע כי על הכנסה של קרן מסויגת מהחזקה, השכרה או שימוש במקרקעין יחולו שיעורי המס הקבועים בסעיפים 126 ו-127 לפקודה או שיעורי מס מופחתים על פי כל דין, ואילו על הכנסה של קרן מסוייגת ממכירת נכס או ממכירת זכות במקרקעין או ממכירת זכות באיגוד מקרקעין יחולו הוראות חלק ה' לפקודה או הוראות חוק מס שבח מקרקעין, לפי הענין.

3. מוצע לקבוע כי שבח מקרקעין שנבע מפדיון או מכירה של יחידה בקרן יהא פטור ממס.

4. מוצע לקבוע כי רכישת יחידה בקרן סגורה שהיא איגוד מקרקעין תהא פטורה ממס רכישה. "קרן סגורה" תוגדר כ"קרן שיחידותיה אינן ניתנות לפדיון".

ה ס ב ר

משרד האוצר והרשות לניירות ערך הכינו הצעת חוק שתסדיר את פעולתן של קרנות נאמנות, ותחליף את החוק הקיים. ההצעה פורסמה בתזכיר חוק.

בעקבות הגשת דו"ח פוגל בנושא בניה להשכרה, שכלל המלצה לאפשר לקרנות נאמנות להשקיע במקרקעין, מוצע לא לחכות בענין זה עד השלמת חקיקת החוק החדש אלא לאמץ כבר כעת את ההמלצה בנדון ולשלבה במסגרת חוק זה שעניינו תיקונים שונים לעידוד הבניה והשכרת הדירות.

לפי ההצעה, קרן נאמנות מסויגת תהא רשאית להשקיע בסוגי נכסים שיקבע שר האוצר. שר האוצר יתיר לקרנות להשקיע במקרקעין. על הכנסה זו יחויבו הקרנות בשיעורי המס הרגילים ואילו בעלי היחידות בקרן יהיו פטורים ממס בעת רכישת ומכירת היחידות.

ג. <u>השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:</u>

יתוקן סעיף 1 לחוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים) (הוראת שעה), התש"ן-1990, יתוקנו סעיפים 47(ב)(2), 53א, 53ב, 53ב, ויווספו סעיפים 52 ו-53ה לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, יתוקנו סעיפים 63 ו-85(ד)(2) לפקודת מס הכנסה, יתוקן סעיף 7(ב) לחוק תיאומים בשל אינפלציה, התשמ"ה-1985, יתוקן סעיף 57 ויווסף סעיף 72א לחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963, יתוקן סעיף 31 (1א) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, יתוקנו סעיפים 1, 2, 4, 7, 10, 12, 13, 14, 15, 33, 39א, 46 ו-48 ויווספו סעיפים 13א עד 113, 15א, 35א ו-39ב לחוק להשקעות משותפות בנאמנות, התשכ"א-1961.

ד. <u>השפעת החוק על תקציב המדינה :</u>

ההשפעה על התקציב תלויה במספר יחידות הדיור שיבנו ושיחול לגביהם החוק.

ה. <u>השפעת החוק המוצע על התקן וההיבט המינהלי :</u>

אין.

ו. הממונה על התקציבים סמך ידו על התזכיר מבחינה תקציבית.

ז. הממונה על החקיקה הפיסקאלית במשרד המשפטים סמכה את ידה על התזכיר מבחינה משפטית.

ח. אין הסתייגויות.

חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות)
(תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991

הגדרות

1. בחוק זה -

"דירה" - חדר או מערכת חדרים שנועדו לשמש יחידה שלמה ונפרדת למגורים, למעט חדר או מערכת חדרים כאמור במלון או בבית אבות;

"הפקודה" - פקודת מס הכנסה 1);

"חוק תיאומים בשל אינפלציה" - חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 2);

"מלאי עסקי" - כמשמעותו בסעיף 85(ג) לפקודה;

"תקופה מזכה" - התקופה שמיום פרסום חוק זה ועד יום כ"ט בטבת התשנ"ה (31 בדצמבר 1994);

כל שאר המונחים - כהגדרתם בפקודה.

אי שינוי יעוד

2. (א) דירה המהווה מלאי עסקי שהושכרה למגורים לתקופת שכירות רצופה של שנים עשר חדשים לפחות שתחילתה בתקופה המזכה, לא יראוה כאילו היתה בשל כך לנכס קבוע לענין סעיף 85 לפקודה ולענין חוק תיאומים בשל אינפלציה.

(ב) דירה שהושכרה כאמור בסעיף קטן (א), ותקופת השכירות הרצופה מסתיימת ביום ט' בטבת התשנ"ו (1 בינואר 1996) או לאחר מכן, יראוה כאילו היתה לנכס קבוע ביום האמור.

תיקון חוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים)

3. בסעיף 1 לחוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים) (הוראת שעה), התש"ן-1990 3), בפסקה (3), בסופה יבוא:

"או לשוכר שהוא חבר-בני-אדם, שעיקר פעילותו היא למטרת קליטת עליה, בריאות או סעד, והוא שוכר את הדירה כדי להשכירה ליחיד שעלה לישראל ביום כ' בטבת התשמ"ו (1 בינואר 1986) או לאחר מכן, או ליחיד אחר שהדירה מושכרת לו מסיבות בריאות או סעד, ובלבד שהפעילות האמורה של החבר אינה למטרת רווח.".

תיקון חוק לעידוד השקעות הון

4. בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 4) -

(1) בסעיף 47(ב)(2), אחרי "או בסעיף 51(ב)" יבוא "או 53ג(ב),";

(2) אחרי סעיף 51 יבוא:

חברה תושבת חוץ

"חברה תושבת חוץ 52. על אף האמור בסעיפים 47 ו-51, חברה שהיא בעלת מפעל מאושר, תהא חייבת על הכנסתה החייבת שהושגה מאותו מפעל במס חברות לפי סעיף 47(א1) בהתאם לשיעור השקעת החוץ שבה, ונוסף לכך במס בשיעור 15% על הכנסתה האמורה לאחר שנוכה ממנה מס החברות כאמור.

(3) בסעיף 53א, במקום הגדרת "סכום אינפלציוני" יבוא:

""סכום אינפלציוני" - הסכום המתקבל מצרוף משני אלה:

(1) המחיר המקורי של חלק הקרקע המתייחס לחלק הנמכר מוכפל בשיעור עליית המדד ממועד רכישת הקרקע ועד מועד המכירה ובהפחתת המרכיב הבלתי קבוע;

לענין זה, "המרכיב הבלתי קבוע" - המחיר המקורי של חלק הקרקע המתייחס לחלק הנמכר, מוכפל בשיעור עליית המדד בתקופה שבה הקרקע היתה נכס בלתי קבוע לענין חוק תיאומים בשל אינפלציה, כשהסכום המתקבל מתואם מהמועד שבו הפכה הקרקע לנכס קבוע לענין החוק האמור או מהמועד שבו הובאה בחשבון כשינוי שלילי לענין החוק האמור, לפי המוקדם, ועד למועד המכירה;

(2) סכום השווה להוצאות הבניה שטרם הופחתו עד למועד המכירה כשהן מוכפלות בשיעור עליית המדד מהמועד שבו הובאו בחשבון כשינוי שלילי לענין חוק תיאומים בשל אינפלציה או מהמועד שבו היו לנכס קבוע לפי החוק האמור, לפי המוקדם, ועד ליום המכירה;";

(4) בסעיף 53ב -

(א) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בעליו של בנין להשכרה שהושכר לראשונה בתקופה שמיום כ"ב באלול התשנ"א (1 בספטמבר 1991) ועד תום שנת המס 1994, יהא זכאי להטבות המפורטות בסעיפים 53ג ו-53ד, אם לפחות מחצית משטח הרצפות של הבנין הן דירות שהיו מושכרות למגורים במשך 5 שנים לפחות מתוך 7 השנים שלאחר תום הבניה, או לפחות 45% משטח הרצפות כאמור הן דירות שהיו מושכרות למגורים במשך 6 שנים לפחות מתוך 8 השנים שלאחר תום הבניה, ובלבד שלגבי מחצית משטח הרצפות של הבנין לא נעשתה מכירה כמשמעותה בסעיף 88 לפקודה לפני שחלפו 5 או 6 שנות השכרה, לפי הענין.

(ג) (1) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), מי שבנה בנין להשכרה יהיה זכאי להטבות לפי סעיף קטן (א) או (ב), לפי הענין, גם אם מכר את הדירות שיש להשכירן כאמור בסעיף קטן (א) לפני שחלפו 5 או 6 שנות השכרה, לפי הענין, ובלבד שמכר לפחות 50 דירות, לרוכש שהתחייב להשכיר את הדירות למגורים בהתאם לאמור בסעיף קטן (א) או (ב) והמכירה כלולה בתוכנית שאישרה המינהלה לפני תחילת הבניה.

(2) הנציב רשאי להתנות את מתן ההטבות כאמור בפסקה (1) בתנאים, לרבות מתן ערבויות לתשלום המס והפרשי ההצמדה וריבית כאמור בסעיף קטן (ה);

(3) אדם שרכש בנין להשכרה ממי שבנה אותו, כאמור בפסקה (1), והשכירו בהתאם לתנאים הקבועים בסעיפים קטנים (א) או (ב), יהא זכאי לגבי החלק שהושכר כאמור להטבות הקבועות בסעיף 53ג.".

(ב) סעיף קטן (ב) יסומן (ד) ובסופו יבוא "או (ב), לפי הענין";

(ג) סעיף קטן (ג) יסומן (ה)(1), אחרי "ובעל הבנין" יבוא "או משכיר הבנין, לפי הענין," ובסופו יבוא:

"(2) רכש אדם בנין להשכרה ולא מילא את מלוא התחייבויותיו כאמור בסעיף קטן (ג), ישלם בונה הבנין את המס שהופטר ממנו בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מהמועד שבו צריך היה לשלם את המס ועד המועד שבו שולם בפועל."

(5) בסעיף 53ג -

(א) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "ואולם לגבי בנין להשכרה שהושכר לראשונה בתקופה שמיום כ"ב באלול התשנ"א (1 בספטמבר 1991) ועד תום שנת המס 1994, שיעור הפחת על דירה שהיתה מושכרת למגורים בשנת המס יהיה 20%; הושכרה הדירה למגורים במשך חלק משנת המס, יהא בעל הדירה זכאי לחלק יחסי מהפחת האמור.

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "סעיף 47" יבוא "47(א), (א1) או (ג), לפי הענין" ובמקום "בסעיף 47(א) ו-(ג)" יבוא "בסעיפים האמורים;"

(ג) בסופו יבוא:

"(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב), על הכנסה של חברה תושבת חוץ ממכירת בנין להשכרה או חלק ממנו יחול מס חברות לפי סעיף 47(א1) בהתאם לשיעור השקעת החוץ שבה ונוסף לכך מס בשיעור 15% על ההכנסה האמורה לאחר שנוכה ממנה מס החברות כאמור.

(ה) היתה ההכנסה החייבת מבנין להשכרה קטנה מסכום הפחת שבעל הבנין זכאי לו לפי סעיף קטן (א), וטרם חלפו חמש שנים מתחילת ההשכרה, יותר סכום הפחת העולה על 10% בניכוי או בקיזוז, לפי הענין, רק כנגד הכנסה ממפעל מאושר או ממכירת בנין להשכרה שעל מכירתו חלות הוראות סעיף קטן (ב); לענין זה, "סכום פחת העולה על 10%" - לרבות הפסד שנוצר בשלו ולרבות ניכוי בשל פחת שהותר בגינו."

(6) אחרי סעיף 53ד יבוא:

"איגוד תושבי חוץ

53ה. (א) תושב חוץ המוכר מניה באיגוד מקרקעין של תושבי חוץ יהיה פטור ממס שבח מקרקעין בשל מכירת המניה.

(ב) תושב חוץ הרוכש מניה באיגוד מקרקעין של תושבי חוץ, והרכישה נעשתה במישרין מאת האיגוד, יהיה פטור ממס רכישה בשל רכישת המניה.

(ג) בסעיף זה, "איגוד מקרקעין של תושבי חוץ" - חברה שהיא איגוד מקרקעין שנתקיימו לגביה כל אלה:

(1) כל בעלי מניותיה הם תושבי חוץ ואף אחד מהם אינו בעל שליטה בחברה כהגדרתו בסעיף 3(ט) לפקודת מס הכנסה;

(2) יש בה לפחות 100 בעלי מניות שהם יחידים;

(3) כל עיסוקה בנית בתים והשכרתם, כאשר בכל אתר בניה לפחות 100 דירות.

תיקון פקודת מס הכנסה

5. בפקודת מס הכנסה 5) -

(1) בסעיף 63, בסופו יבוא:

"(ד) שר האוצר רשאי לקבוע בצו סוגי שותפויות שיראו אותן לענין פקודה זו כחברה; קבע כאמור, יראו את השותפות לענין פקודה זו כאילו היא חברה, וסכום שחילקה השותפות לשותפים יראוהו כדיבידנד."

(2) בסעיף 85(ד)(2), אחרי "התשמ"א-1981" יבוא "או פרק שביעי 1 לחוק העידוד".

תיקון חוק תיאומים בשל אינפלציה

6. בסעיף 7(ב) לחוק תיאומים בשל אינפלציה, אחרי "או לפי סעיף 47 לחוק מס שבח" יבוא "או לפי פרק שביעי 1 לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959" 6).

תיקון חוק מס שבח מקרקעין

7. בחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963 7) -

(1) האמור בסעיף 57 יסומן (א) ובסופו יבוא:

"(ב) מכירה ורכישה של יחידות השתתפות בשותפות רשומה שעיקר עיסוקה בניה או השכרת דירות, תהא פטורה ממס אם יחידות ההשתתפות נסחרות בבורסה לניירות ערך כאמור בסעיף קטן (א)."

(2) אחרי סעיף 72 יבוא:

"שלילת פטור לדירה בבנין להשכרה

72א. על אף האמור בכל דין, מכירת דירה בידי מי שהיה זכאי להטבות בשלה לפי פרק שביעי 1 לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959, לא יחול לגביה פטור ממס או דחיית מס."

תיקון חוק מס ערך מוסף

8. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, בסעיף 31 (א1), במקום "שמונה שנים לפחות" יבוא "חמש שנים לפחות".

תיקון חוק להשקעות משותפות בנאמנות

9. בחוק להשקעות משותפות בנאמנות, התשכ"א-1961 (8) -

(1) במקום סעיף 1 יבוא:

"הגדרות 1. בחוק זה -

"חוק ניירות ערך" - חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968(9);

"נייר ערך", "בורסה", "הרשות" - כמשמעותם בחוק ניירות ערך;

"נכסים" - אחד או יותר מאלה: ניירות ערך הרשומים למסחר בבורסה, ניירות ערך שמוציאה המדינה, ניירות ערך חוץ, מזומנים, ונכס אחר שקבע שר האוצר בתקנות;

"קרן" - קרן להשקעות משותפות בנאמנות;

"קרן פתוחה" - קרן שמנהלה חייב לפדות את יחידותיה לפי דרישת המחזיק בהן, בהתאם להוראות חוק זה;

"קרן סגורה" - קרן שיחידותיה אינן ניתנות לפדיון."

(2) בסעיף 2, במקום "בניירות ערך" יבוא "בנכסים";

(3) בסעיף 4, במקום "של ניירות ערך" יבוא "של נכסים";

(4) בסעיף 7 -

(א) אחרי פיסקה (2) יבוא:

"(2א) אם הקרן תהיה קרן פתוחה או קרן סגורה;"

(ב) בפיסקה (9), הסיפה המתחילה במלים "ובמיוחד החלק מנכסיה" - תימחק;

(5) אחרי הכותרת של הפרק השלישי יבוא "סימן א': קרן פתוחה".

(6) בסעיף 10 -

(א) בסעיף קטן (א), במקום "המחיר שבו ימכור מנהל הקרן יחידה (להלן - מחיר יחידה)" יבוא "המחיר שבו יציע מנהל קרן פתוחה יחידה (בסימן זה - מחיר יחידה)";

(ב) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) מחירי מכירה וקניה של נכסי קרן פתוחה ייקבעו בכל יום שבו יתקיים מסחר בבורסה, וכבסיס לחישוב מחיר יסודי ומחיר פדיון תשמש בכל עת הקביעה התכופה לאחריו.";

(7) בסעיף 12, אחרי "לכל בעל יחידה" יבוא "בקרן פתוחה".

(8) בסעיף 13, אחרי "על יחידה בקרן" יבוא "פתוחה", ובמקום "ניירות ערך או מזומנים" יבוא "נכסים";

(9) אחרי סעיף 13 יבוא:

"סימן ב': קרן סגורה

מחיר יחידה

13א. (א) המחיר שבו יציע מנהל קרן סגורה יחידות לציבור (בסימן זה - מחיר היחידה) יהיה כדלהלן:

(1) בהנפקה ראשונה - מחיר השווה למחיר היסודי של היחידה, בתוספת הוספה;

(2) בהנפקה אחרת - מחיר שייקבע במכרז שיקיים מנהל הקרן, בתוספת הוספה, ובלבד שהמחיר שנקבע במכרז לא יהיה נמוך מהמחיר היסודי של יחידה בקרן ביום שבו ייקבעו תוצאות המכרז; דרך עריכת המכרז ותנאיו יובאו בתשקיף.

(ב) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות הוראות לענין חישוב שווים של נכסי קרן סגורה לצורך קביעת המחיר היסודי של היחידה.

הקצאת יחידות והעברת כספים

13ב.(א) כספים ששילמו המזמינים על חשבון היחידות המוצעות בקרן סגורה יופקדו על ידי מנהל הקרן בידי הנאמן בחשבון נפרד.

(ב) היחידות המוצעות יוקצו למזמינים במועדים הבאים:

(1) בהנפקה ראשונה - ביום העסקים הראשון לאחר תום התקופה להגשת ההזמנות;

(2) בהנפקה אחרת - ביום העסקים הראשון לאחר קביעת תוצאות המכרז.

(ג) עלו ההזמנות שהוגשו על סך היחידות המוצעות, חייב מנהל הקרן -

(1) לבצע את הקצאת היחידות המוצעות בדרך ובאופן שצויינו בתשקיף;

(2) לפרסם את תוצאות ההצעה בהתאם לאמור בפיסקה (1) בדרך ובמועד שיקבע שר האוצר בתקנות.

(ד) במועד הקצאת היחידות כאמור בסעיף קטן (ג), יעביר מנהל הקרן לקרן מהחשבון האמור בסעיף קטן (א), סכום במזומנים השווה לתמורת היחידות שהוקצו בניכוי ההוספה הכלולה במחיר היחידות.

הודעה על תוצאות ההצעה

13ג. ביום העסקים הראשון לאחר תום התקופה להגשת ההזמנות או מועד קביעת תוצאות המכרז, לפי המאוחר שביניהם, ימסור מנהל קרן סגורה הודעה בדבר תוצאות ההצעה שבתשקיף לרשות, לבורסה ולרשם החברות, לפי הפרטים שקבע שר האוצר בתקנות, ויפרסמם בשני עיתונים בעלי תפוצה רחבה.

ערך נכסים מזערי ומספר מזערי של בעלי יחידות

13ד. (א) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות ערך מזערי של נכסים ומספר מזערי של בעלי יחידות כתנאי לפעילותה של קרן סגורה.

(ב) פחת מספר ההזמנות שהוגשו או מספר המזמינים בהנפקה ראשונה של קרן סגורה מהסכום המזערי או מהמספר המזערי שקבע שר האוצר בתקנות לפי סעיף קטן (א), לא יעביר מנהל הקרן לחשבון הקרן כספים בגין הזמנות שהוגשו ליחידות הקרן.

רישום של יחידות למסחר ומחירן

13ה. (א) מנהל קרן סגורה יגיש בקשה לרישום יחידות הקרן למסחר סמוך לפני היום שבו יוצעו יחידות הקרן לציבור.

(ב) יחידות קרן סגורה לא יוצעו לציבור אלא לאחר שמנהל הקרן קיבל אישור עקרוני של הבורסה לרישום יחידות הקרן למסחר.

(ג) מחירי היחידות הנסחרות ייקבעו במסחר בבורסה.

אי-רישום יחידות למסחר או מחיקתן

13ו. (א) לא נרשמו יחידות קרן סגורה למסחר בבורסה, יפעל מנהל הקרן כדלהלן:

(1) יודיע על כך לרשות ביום העסקים הראשון לאחר תום התקופה להגשת ההזמנות, בדרך שתורה הרשות;

(2) יחזיר למזמינים ביום העסקים השני לאחר תום התקופה להגשת ההזמנות, כל סכום ששילמו על חשבון קניית היחידות;

(3) יפרסם על כך הודעה בדרך ובמועד שקבע שר האוצר בתקנות.

(ב) נמחקו יחידות קרן סגורה מהמסחר, תפורק הקרן."

(10) לפני סעיף 14 תבוא הכותרת "סימן ג': הוראות משותפות".

(11) בסעיף 14, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות הוראות לענין השיעורים שמנהל קרן רשאי להשקיע בנכסים שאינם ניירות ערך עבור קרן שבניהולו."

(12) במקום סעיף 15 יבוא:

"נכסים 15. (א) מנהל הקרן לא יקנה עבור קרן בניהולו אלא נכסים כמשמעותם בסעיף 1.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי שר האוצר לקבוע בתקנות סוגי נכסים נוספים שאותם רשאי מנהל קרן לקנות עבור קרן שבניהולו ואת התנאים לכך.

עסקאות מסוימות 15א. שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות עסקאות מסוימות שמנהל קרן לא יהיה רשאי לבצען אלא אם כן קיבל לכך אישור מראש של דירקטוריון מנהל הקרן או של ועדה מועדותיו, וכן את התנאים לאישור כאמור."

(13) בסעיף 33, אחרי הגדרת "ניירות ערך חייבי מס" יבוא:

""זכות במקרקעין", "זכות באיגוד", "מס שבח" ו"מס רכישה" - כהגדרתם בחוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג-1963 (להלן - חוק מס שבח).

(14) אחרי סעיף 35 יבוא:

"קרן סגורה 35א. (א) על הכנסה של קרן מסוייגת מהחזקה, השכרה או שימוש במקרקעין ועל הכנסה הנובעת ממכירת זכות במקרקעין או ממכירת זכות באיגוד, יחולו שיעורי המס הקבועים בסעיפים 126 ו-127 לפקודה, או שיעורי מס מופחתים על פי כל דין, למעט על פי חוק זה.

(ב) על הכנסה אחרת של קרן סגורה ועל יחידותיה יחולו ההוראות החלות על קרן מסוייגת ועל יחידה פטורת מס."

(15) בסעיף 39א -

(א) בכותרת השוליים אחרי המילים "רווח הון" יבוא "ומס שבח".

(ב) אחרי המלים "רווח הון" יבוא "או שבח", במקום "שנבע" יבוא "שנבעו", ובמקום "פטור" יבוא "פטורים".

(16) אחרי סעיף 39א יבוא:

"פטור ממס רכישה ברכישת יחידה בקרן סגורה 39ב. רכישת יחידה בקרן סגורה שהיא איגוד מקרקעין תהיה פטורה ממס רכישה."

(17) בסעיף 46, אחרי פסקה (2) יבוא:

"(2א) דירקטוריון הבורסה החליט למחוק מהמסחר בבורסה את היחידות של קרן סגורה;"

(18) בסעיף 48 -

(א) בסעיף קטן (א)(2), אחרי "הוראות סעיף 13" יבוא "או 13ב סעיפים קטנים (א) או (ב)";

(ב) בסעיף קטן (ב), אחרי פסקה (2) יבוא:

"(2א) קנה או מכר נכסים עבור קרן בניגוד להוראות סעיף 15;

(2ב) בצע עסקה עבור קרן בניגוד להוראות סעיף 15א;"

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פרוטוקול החלטות הממשלה
(החלטות מצורפות)
אשר קיבלו תוקף ביום ה, ט"ו בתמוז התשנ"א-27.6.1991

1491(חק/784). הצעת-חוק הגבלת הפרסומת למוצרי טבק לעישון (תיקון), התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס. תתרמ"ו) - המשך הדיון

1492(חק/785). הצעת-חוק שירות בטחון (תיקון - ביטול שירות סדיר נוסף), התשנ"א-1991 של ח"כ ע. פרץ וש. עמור (מס. תתרע"א)

1493(חק/786). הצעת-חוק עידוד התעסוקה, התשנ"א-1991 של ח"כ ש. עמור וע. פרץ (מס. תתרע"ב)

1494(חק/787). הצעת-חוק מימון מפלגות (תיקון - סייג לשינוי יחידת המימון), התשנ"א-1991 של ח"כ א. דיין (מס. תתרע"ג)

1495(חק/788). הצעת-חוק מימון מפלגות (ביטול החלטה), התשנ"א-1991 של ח"כ א. רובינשטיין (מס. תתרע"ד)

1496(חק/789). הצעת-חוק לתיקון פקודת הרופאים (בחינות לרופאים עולים חדשים), התשנ"א-1991 של ח"כ א. רובינשטיין (מס. תתרע"ה)

1497(חק/790). הצעת-חוק לעידוד השקעות הון (תיקון - מפעלי תיירות מרפא), התשנ"א-1991 של ח"כ ג. גל (מס. תתרע"ח)

1498(חק/791). הצעת-חוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב) (תיקון - איסור ברכה או קללה), התש"ן-1990 של ח"כ א. רובינשטיין (מס. תשי"ז) - המשך הדיון

1499(חק/793). טיוטת-חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס. 13), התשנ"א-1991 - המשך הדיון

1500(חק/794). טיוטת-חוק סיוע למדינות זרות (דיני מיסי יבוא וייצוא), התשנ"א-1991 - המשך הדיון

1501(חק/795). קביעת עמדת הממשלה לגבי הצעות חוק של חברי כנסת שמספריהן: תתרפ"ג; תתרפ"ד; תתרפ"ז

1502(חק/796). הצעת חוק הסדרים במשק המדינה (היטלים וארנונה) (תיקון), התשנ"א-1991 של חה"כ י. גולדברג (מס' תתרפ"ג)

בפרוטוקול זה 13 דפים.

החלטות ועדת שרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, מיום כ"ח בסיון התשנ"א (10.6.1991), אשר קיבלו תוקף ביום ט"ו בתמוז התשנ"א (27.6.1991)

1491(חק/784). הצעת-חוק הגבלת הפרסומת למוצרי טבק לעישון (תיקון), התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס. תתרמ"ו) - המשך הדיון

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטות ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק מס. חק/785 מיום י"ד בסיון התשנ"א (27.5.91) ומס. חק/770 מיום כ"א בסיון התשנ"א (3.6.91), שעניגן הצעת חוק הגבלת הפרסומת למוצרי טבק לעישון (תיקון), התשנ"א-1991 של מספר חברי כנסת (מס. תתרמ"ו):-

א. ועדת השרים רושמת לפניה את הודעתו של חבר הכנסת א. רובינשטיין אל משרד הבריאות - כי התיקונים להצעת החוק המוצעים על-ידי משרד הבריאות מקובלים עליו, וכי הוא יתמוך בשילובם בהצעת החוק, לאחר שתעבור בקריאה טרומית ובהכנתה בועדה, לקראת קריאה ראשונה.

ב. בכפוף לעיל, ובהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - לתמוך בהצעת החוק הנ"ל.

1492(חק/785). הצעת-חוק שירות בטחון (תיקון - ביטול שירות סדיר נוסף), התשנ"א-1991 של ח"כ ע. פרץ וש. עמור (מס. תתרע"א)

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת החוק שירות בטחון (תיקון - ביטול שירות סדיר נוסף), התשנ"א-1991 של חברי הכנסת ע. פרץ וש. עמור (מס. תתרע"א).

1493(חק/786). הצעת-חוק עידוד התעסוקה, התשנ"א-1991 של ח"כ ע. עמור וע. פרץ (מס. תתרע"ב)

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק עידוד התעסוקה, התשנ"א-1991 של חברי הכנסת ש. עמור וע. פרץ (מס. תתרע"ב).

1494(חק/787). הצעת-חוק מימון מפלגות (תיקון - סייג לשינוי יחידת המימון), התשנ"א-1991 של ח"כ א. דיין (מס. תתרע"ג)

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - הממשלה לא תיקבע עמדה לגבי הצעת חוק מימון מפלגות (תיקון - סייג לשינוי יחידת המימון), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת א. דיין (מס. תתרע"ג).

1495(חק/788). הצעת-חוק מימון מפלגות (ביטול החלטה), התשנ"א-1991 של ח"כ א. רובינשטיין (מס. תתרע"ד)

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - הממשלה לא תיקבע עמדה לגבי הצעת חוק מימון מפלגות (ביטול החלטה), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת א. רובינשטיין (מס. תתרע"ד).

1496(חק/789). הצעת-חוק לתיקון פקודת הרופאים (בחינות לרופאים עולים חדשים), התשנ"א-1991 של ח"כ א. רובינשטיין (מס. תתרע"ה)

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק לתיקון פקודת הרופאים (בחינות לרופאים עולים חדשים), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת א. רובינשטיין (מס. תתרע"ה).

1497(חק/790). הצעת-חוק לעידוד השקעות הון (תיקון - מפעלי תיירות מרפא), התשנ"א-1991 של ח"כ ג. גל (מס. תתרע"ח)

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53(ב) בתקנון לעבודת הממשלה - להתנגד להצעת חוק לעידוד השקעות הון (תיקון - מפעלי תיירות מרפא), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת ג. גל (מס. תתרע"ח).

1498(חק/791). הצעת-חוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב) (תיקון - איסור ברכה או קללה), התש"ן-1990 של ח"כ א. רובינשטיין (מס. תשי"ז) - המשך הדיון

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטות ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, מס. חק/102 מיום א' באב התש"ן (23.7.90), מס. חק/212 מיום כ"ז באלול התש"ן (17.9.90) ומס. חק/764 מיום י"ד בסיון התשנ"א (27.5.91) שענינן הצעת חוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב) (תיקון - איסור ברכה או קללה), התש"ן-1990 של חבר הכנסת א. רובינשטיין (מס. תשי"ז), לאשר תיקון לחוק הבחירות לכנסת, כדלקמן:-

"תיקון סעיף 122

1. בסעיף 122 לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), התשכ"ט-1969, אחרי סעיף קטן (5) יבוא:

(6) המשדל אדם בדרך של השבעה, ברכה, קללה, נידוי וכיוצא באלה, כדי שיצביע או יימנע, בכלל או בעד רשימת מועמדים מסויימת".

1499(חק/793). טיוטת-חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס. 13), התשנ"א-1991 - המשך הדיון

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטות ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק, מס. חק/767 מיום י"ד בסיון התשנ"א (27.5.91) מס. חק/779 מיום כ"א בסיון התשנ"א (3.6.91), ובהתייחס לנוסח החדש של טיוטת חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס. 13), התשנ"א-1991 המצורפת (דפים 12-8):-

א. לאשר סעיפים 1, 2, 3, ו-4 של הטיוטה;

ב. בסעיף 5 של הטיוטה -

(1) בסעיף קטן (י"ב), אחרי המלים: "שהממשלה משתתפת בתקציבו", יוסף: "הרגיל";

(2) לאשר בכפוף לעיל סעיף 5 של טיוטת החוק;

ג. לאשר סעיף 6 בטיוטה;

ד. לענין סעיף 7 של טיוטת החוק -

(1) להטיל על משרד הבריאות ועל המשרד לאיכות הסביבה ללבן את השגותיהם לגבי סעיף 65 ה';

(2) בסעיף 65 ו', בהגדרה של "עיסקה", אחרי המלים: "העברה בתמורה", יוסף "בכסף או בשווה כסף";

(3) למחוק סעיף 65 ז';

(4) במקום הנוסח המוצע בסעיף 65 ח' יבוא: "שר הבריאות רשאי לקבוע בתקנות הסדרים לריכוז מידע לגבי איברים ולגבי הספקתם וזמינותם במוסדות רפואה לצורך השתלה";

(5) לדחות את המשך הדיון בסעיף 65 ט';

ה. לענין סעיף 8 של טיוטת החוק -

(1) בסיפא של סעיף קטן (2)(1א), למחוק את המלים: "ויזקפו לזכות משרד הבריאות";

(2) לענין האגרות - תיווסף הוראה אשר תאפשר הטלת אגרה על רישום מוסד לגמילה מסמים;

(3) לאשר בכפוף לעיל, את סעיף 8 של טיוטת החוק.

1500(חק/794). <u>טיוטת-חוק סיוע למדינות זרות (דיני מיסי יבוא ויציאה), התשנ"א-1991 - המשך הדיון</u>

מ ח ל י ט י ם, בהתייחס להחלטה מס. כל/48 של ועדת השרים לענייני כלכלה מיום כ"ו בשבט התשנ"א (10.2.91) ובהמשך להחלטה מס. חק/574 של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק מיום י"א באדר התשנ"א (25.2.91), שעניינן טיוטת חוק סיוע למדינות זרות (דיני מיסוי יבוא ויצוא), התשנ"א-1991:-

א. שם החוק יהיה: "חוק סיוע למדינות זרות בענייני דיני מיסוי על יבוא ויצוא";

ב. בסיפא של סעיף 2 בטיוטה, במקום: "כאילו פעלה", יבוא: "כאילו פועלת";

ג. בסעיף 3 של הטיוטה, במקום: "לדעת היועץ המשפטי", יבוא: "לדעת היועץ המשפטי לממשלה", ובמקום: "בכלל מכללי תקנת הציבור", יבוא: "בתקנת הציבור בה";

ד. בסיפא של סעיף 4 של טיוטת החוק, במקום: "למטרה עבורה נמסר", יבוא: "למטרה שלשמה נמסר";

ה. הסדר המוצע לסעיפים 3 ו-4 בטיוטה - יוחלף;

ו. בסעיף 5 של טיוטת החוק -

(1) בסעיף קטן (א), במקום "על-פי סעיף 2", יבוא: "על פי חוק זה";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום: "לפי חלופה 2", יבוא: "לפי פסקה 2", ובמקום: "אם ראתה", יבוא: "אם הוכח להנחת דעתה כי יש ראיות לכאורה",

ז. בסעיף 6 של טיוטת החוק, אחרי המלים: "והוא רשאי", יוסף: "באישור שר המשפטים";

ח. לאשר בכפוף לעיל את טיוטת חוק סיוע למדינות זרות בענייני מיסי יבוא ויצוא, התשנ"א-1991, המצורפת (דף 13).

החלטות ועדת שרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק, מיום כ' בסיון התשנ"א (12.6.1991), אשר קיבלו תוקף ביום ט"ו בתמוז התשנ"א (27.6.1991)

1501(חק/795). קביעת עמדת הממשלה לגבי הצעת חוק של חברי כנסת שמספרה: תתרפ"ג;

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה ומכוח החלטה מס' 870 (חק/368) של הממשלה מיום כ"א באלול התשמ"ט (21.9.89) לקבוע כדלקמן, את עמדת הממשלה לגבי הצעות החוק הבאות של חברי כנסת (החלטות חק/796 - חק/798):-

(הערה: על החלטות חק/797 ו-חק/798 הוגשו עררים ולכן הן לא קיבלו תוקף של החלטת ממשלה).

1502(חק/796). הצעת חוק הסדרים במשק המדינה (היטלים וארנונה) (תיקון), התשנ"א-1991 של חה"כ י. גולדברג (מס' תתרפ"ג)

מ ח ל י ט י ם, להתנגד להצעת חוק הסדרים במשק המדינה (היטלים וארנונה) (תיקון), התשנ"א-1991 של חה"כ י. גולדברג (מס' תתרפ"ג);

הוספת סעיף 24א

1. אחרי סעיף 24 לפקודת בריאות העם, 1940[1] (להלן-הפקודה) יבוא:

"אישור להקמת בית חולים

24א.(א) לא יקים אדם בית חולים כללי אלא אם כן קיבל אישור לכך מראש מאת המנהל; לענין סעיף זה, "הקמה" - לרבות בניה, הרחבה, הוספת מחלקה, שינוי יעוד של מחלקה או של מיטות, וכן הסבה או התאמה של מבנה קיים לבית חולים.

(ב) המנהל יתן אישור כאמור בסעיף קטן (א), בהתחשב בשיקולים רפואיים, ובנוסף לכך בשיקולים הבאים בלבד -

(1) הקמת בית החולים והפעלתו השוטפת לא יטילו מעמסה על ההוצאות הציבוריות לבריאות;

(2) תוספת המיטות בבית החולים לא תגרום לחריגה משיעור המיטות לנפש על פי יעודן ועל פי הרכב האוכלוסיה באותו אזור כפי שיקבע השר בתקנות.

(ג) בסעיף זה, "בית חולים כללי" - בית חולים ציבורי, ממשלתי או פרטי שאינו פסיכאטרי או גריאטרי.

(ד) הוראות סעיף זה באות להוסיף על הוראות כל דין."

תיקון סעיף 29

2. בסעיף 29 לפקודה אחרי "בתי חולים" יבוא "או מרפאות" ובמקום "או על רופאיו" יבוא "או מרפאה או על רופאיהם".

תיקון סעיף 29א

3. בסעיף 29א לפקודה, בסעיף קטן (3) -

(1) במקום "או עקב אשפוזו כאמור" יבוא "או טיפול בו במרפאה או עקב האשפוז או הטיפול כאמור";

(2) במקום "חייב לספק לרופא הממשלתי כל מידע שידרוש לבירור נסיבות המקרה" יבוא "או הרופא במרפאה חייבים לספק לרופא הממשלתי כל מידע שידרוש לצורך בירור המקרה לרבות מידע מתוך רשומות רפואיות המתייחסות לחולים אחרים, ובלבד שלא תחשף זהותם של חולים אלה."

---

1. ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' 191; ס"ח התשנ"א, עמ' 98.

תיקון סעיף 29ב

4. בסעיף 29ב לפקודה, אחרי "בתי חולים" יבוא "מרפאות טעונות רישום לפי סעיף 65ג" ואחרי "לבית החולים" יבוא "או למרפאה".

תיקון סעיף 33

5. בסעיף 33 לפקודה, אחרי פסקה (י) יבוא:

"(יא) ניהול מקצועי וטיפול רפואי נאות בחולים;

(יב) מדיניות ניהול תקציבי, במסגרת מדיניות הממשלה, והסדרי עבודה של בתי חולים נתמכים; לענין פסקה זו, "בית חולים נתמך" - בית חולים שהממשלה משתתפת בתקציבו במישרין או בעקיפין והשר קבע לגביו בהודעה ברשומות כי הוא בית חולים נתמך לענין פסקה זו."

תיקון סעיף 65ב

6. בסעיף 65ב לפקודה -

(1) בסעיף קטן (2), במקום "שר הבריאות" יבוא "השר";

(2) במקום סעיף קטן (3) יבוא:

"(3) השר רשאי לקבוע כי רכישתו של מכשיר רפואי מסוג פלוני או השימוש בו יהיו טעונים רשיון מאת השר וכפופים לתנאי הרשיון.

(4) השר יתן רשיון כאמור בסעיף קטן (3), בהתחשב בשיקולים רפואיים, ובנוסף לכך בשיקולים הבאים בלבד -

(א) רכישת המכשיר והפעלתו השוטפת לא יטילו מעמסה על ההוצאות הציבוריות לבריאות;

(ב) תוספת המכשיר לא תגרום לחריגה משיעור המכשירים לנפש על פי הרכב האוכלוסיה באותו אזור כפי שיקבע השר בתקנות."

הוספת סעיפים

7. אחרי סעיף 65ד לפקודה יבוא:

10

"מניעת סיכונים טוקסיקולוגיים"

65ה. (א) שר הבריאות רשאי לקבוע תקנות בדבר מניעת סיכונים טוקסיקולוגיים, לרבות מפרטים לשמירת בטיחותם ובדיקתם של מוצרים המהווים או העלולים לגרום סכנה לבריאות או להזיק לבריאות; משהתקין השר תקנות כאמור, לא ייצר אדם מוצר שאיננו ממלא אחריהם, לא ייבאו, לא ישווקו ולא יעשה בו שימוש במסחר או במלאכה.

(ב) קיים למוצר תקן ישראלי או מפרט רשמי אחר, יקבעו התקנות או המפרטים האמורים בסעיף קטן (א) בהתייעצות עם מכון התקנים הישראלי או עם הרשות המוסמכת, לפי הענין;

התגלתה סכנה חמורה לבריאות משימוש במוצר, רשאי השר לאסור את ייצורו ושיווקו אף לפני קיום התייעצות כאמור.

(ג) שר הבריאות רשאי לקבוע כי השימוש במוצר מסוג פלוני יהיה טעון רשיון מאת שר הבריאות וכפוף לתנאי הרשיון, ורשאי הוא לאסור ייצור ושיווק של מוצר בעל סיכון בריאותי אם המוצר אינו חיוני או שיש לו תחליף סביר.

(ד) שר הבריאות או מי שהוא הסמיך לכך בכתב, רשאי לדרוש מיצרן או מיבואן של מוצר כל מידע אודות תכונות המוצר או רכיביו הנראה לו דרוש לצורך מילוי תפקידו לפי סעיף זה; מידע שהגיע לאדם כאמור לא יגלהו אלא במידה שהדבר דרוש לצורך מילוי תפקידו.

(ה) בסעיף זה, "מוצר" - מוצר, לרבות אריזתו, לשימוש שעיקרו אישי, ביתי, משפחתי או משרדי ולמעט כימיקל המיועד לשימוש בתעשיה, בחקלאות או במוסד מחקר.

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות חוק אחר."

איסור סחר באיברים

165. (א) בחוק זה -

"איבר" - איבר מגופו של אדם, בין בחייו, בין לאחר מותו;

"השתלה" - השתלת איבר בגוף אדם אחר;

"עיסקה" - מכירה, קניה או העברה בתמורה בכל דרך שהיא;

"חוסה" - כמשמעותו בחוק ההגנה על חוסים, התשכ"ו-1966 [2].

(ב) לא ימכור אדם איבר לשם השתלה, לא יציע למוכרו או לספקו בתמורה, ולא יציג עצמו כמוכן למוכרו או לספקו כאמור.

(ג) לא יקנה אדם איבר לשם השתלה, ולא יציע לקנותו.

(ד) כל עיסקה באיבר - בטלה.

(ה) המציע או נותן, או מבקש או מקבל, תמורה בכסף או בשווה כסף בעד עיסקה באיבר או בתיווך בעיסקה באיבר, דינו - מאסר שלוש שנים, ואם היתה עיסקה באיבר מגופו של חוסה, דינו של האחראי לחוסה - מאסר חמש שנים.

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות חוק אחר.

איסור פעולה באיבר

165ז. לא יבצע רופא פעולה רפואית הקשורה באיבר אם יש לו יסוד סביר להניח שהאיבר הושג בניגוד להוראות חוק זה.

---

2. ס"ח התשכ"ו, עמ' 56.

מרכז מידע לאיברים

65ח. שר הבריאות רשאי לקבוע בתקנות הסדרים לריכוז מידע לגבי איברים ולגבי הספקתם למוסדות רפואה לצורך השתלה, וכן בדבר השיקולים הרפואיים והאתיים לצורך קביעת תור להשתלת איברים.

רשיון להכשרת כוח אדם בתחום הבריאות

65ט. (א) לא יעסוק אדם בהכשרת כוח אדם במקצוע או במשלוח-יד בתחום הבריאות, לרבות בניהול מוסד או קורס, אלא אם כן יש בידו רשיון לכך מאת המנהל.

(ב) בבואו לתת רשיון כאמור בסעיף קטן (א), יתחשב המנהל במדיניות כוח האדם של משרד הבריאות, בצרכי שירותי הבריאות במדינה וברמת ההכשרה המוצעת.

(ג) השר רשאי להתקין תקנות, בהתיעצות עם שר העבודה והרווחה, בדבר תנאים שיש למלאם, בין לפני מתן הרשיון ובין לאחר שניתן."

תיקון סעיף 70

8. בסעיף 70 לפקודה -

(1) בסעיף קטן (1), בפסקה (ג), בסופה יבוא "לרבות אלה הניתנים על פי כל דין";

(2) אחרי סעיף קטן (1) יבוא:

"(1א) אגרות, דמי רישום ותשלומים אחרים כאמור בסעיף קטן (1)(ג) יחולו על המדינה וייזקפו לזכות משרד הבריאות."

חוק סיוע למדינות זרות בענייני מיסי יבוא ויצוא, התשנ"א-1991

הגדרות 1. בחוק זה -

"הסכם סיוע" - הסכם בין ישראל לבין מדינה זרה שעניינו סיוע;

"מיסי יבוא ויצוא" - מכס, מס ערך מוסף, מס קניה וכן מסים אחרים המוטלים בישראל או במדינה זרה על יבוא ויצוא;

"סיוע" - (1) סיוע מינהלי ומסירת מידע, בין כללי ובין המתייחס לענין פלוני בענייני מיסי יבוא ויצוא;

(2) פעולות למניעת עבירות, ניהול מעקב אחרי אנשים וטובין וכן חקירות של חשד בעבירות על דיני מיסי יבוא וייצוא.

"רשות מס" - בישראל - מנהל המכס ומע"מ או מי שהוא הסמיך לענין חוק זה;

במדינה זרה - רשות מס אחראית להנהלתם של מיסי יבוא ויצוא;

סיוע למדינות זרות 2. ביקשה רשות מס של מדינה זרה מרשות מס בישראל, על פי הסכם סיוע בין אותה מדינה לבין מדינת ישראל, סיוע לצורך אכיפת דיני מיסי יבוא ויצוא של אותה מדינה, רשאית רשות המס בישראל להעתר לבקשה כאילו פעלה לאכיפת דיני מיסי יבוא ויצוא בישראל.

אימתי אין מבצעים פעולה מכוח חוק זה 3. לא תיעשה פעולה מכח חוק זה אם היא עלולה, לדעת היועץ המשפטי, לפגוע בריבונות מדינת ישראל, בבטחונה, בכלל מכללי תקנת הציבור או בענין חיוני אחר של מדינת ישראל.

העברת מידע 4. רשות מס בישראל לא תעביר מידע על פי הסכם סיוע, אלא אם נקבע בהסכם כי רשות המס של המדינה הזרה תחיל לגבי המידע את הוראות הסודיות החלות באותה מדינה לגבי מידע שבידי רשויות מס, ואם נקבע בהסכם כי המידע ישמש אך ורק למטרה עבורה נמסר.

סייגים לסיוע 5. (א) לא יופעלו סמכויות על פי סעיף 2 אלא אם הן קיימות בדין באשר לעבירה על פי דיני ישראל, ובכפוף לתנאים, להגבלות ולאיסורים הקבועים בדין לענין הפעלת אותן סמכויות.

(ב) לא יעשו פעולות של חקירות לחשד בעבירות לפי חלופה 2 להגדרת סיוע אלא אם הראתה רשות המס של המדינה הזרה ראיות לכאורה לקיום חשד כאמור.

ביצוע ותקנות 6. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבת ועדת השרים לענייני תאום ומינהל
יום ב', ה' בתמוז התשנ"א - 17.6.91

(בשעה 10:30)

נכחו חברי ועדת השרים: ד. מגן - יו"ר, ר. פנחסי, א. שאקי

נעדרו חברי ועדת השרים: י. מודעי, ד. מרידור

כן נכחו:

ש. בלפור	- משרד התקשורת
א. בן-בסט	- בנק ישראל
מ. בן-צבי	- משרד האוצר
ש. ברגר	- משרד הכלכלה והתכנון
ב. בראון	- הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו
י. גבאי	- משרד האוצר
ע. דרנל	- לשכת שר הכלכלה והתכנון
א. דקל	- המוסד לביטוח לאומי
א. הלחמי	- לשכת שר הכלכלה והתכנון
ר. הלמן	- משרד התחבורה
י. הרמלך	- המנהל הכללי, משרד הכלכלה והתכנון
נ. חסון	- בנק ישראל
י. לביא	- משרד הפנים
ע. מודריק	- משרד התקשורת והרשות השניה לטלוויזיה ורדיו
נ. משעל	- הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו
פ. סופר	- משרד הכלכלה והתכנון
א. ספרן	- משרד האוצר
י. עמדי	- הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו
י. ערד	- המוסד לביטוח לאומי
מ. קוק	- משרד הכלכלה והתכנון
א. קלעי	- לשכת שר המשפטים
ש. קלפנר	- משרד התקשורת
ע. רובין	- משרד ראש הממשלה
י. שוורץ	- משרד הבינוי והשיכון
נ. שי	- הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו
א. שילת	- משרד הפנים

א. לישנסקי - מזכיר הועדה

בפרוטוקול זה 10 דפים.

ש מ ו ר

סדר היום :

תמ/44. קליטת שידורי ערוץ 2 בגליל ובנגב

תמ/45. משך הטיפול בתביעות לקיצבת נכות כללית מהמוסד לביטוח לאומי

תמ/46. מס קניה על אביזרי בטיחות לרכב - דיווח

תמ/47. משכנתאות - המלצות צוות בינמשרדי

תמ/48. איחוד הבחירות לכלל הרשויות המקומיות - ההיבטים הכלכליים

תמ/44. <u>קליטת שידורי ערוץ 2 בגליל ובנגב</u>

יו"ר ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השרים ר. פנחסי, א. שאקי, ד. מגן, ה"ה נ. משעל, ש. קלפנר ומ. בן-צבי.

מ ח ל י ט י ם (פה אחד) בהתייחס לקליטת שידורי הערוץ השני בגליל ובנגב:-

א. ועדת השרים לעניני תיאום ומינהל רושמת לפניה את התכנית לפריסת מערך המשדרים, כפי שהוצגה בפניה על-ידי משרד התקשורת ומינהלת ההקמה של הרשת השניה לטלוויזיה ורדיו - לפי המצורף (דפים 7-10).

ב. ועדת השרים פונה אל שר האוצר בבקשה להקצות כ-11 מליון שקל בשליש הראשון של שנת התקציב 1991, למימון ביניים, לצורך הקמת תחנותשידור בשער הנגב ובגליל, על-פי תכניות משרד התקשורת ומינהלת ההקמה.

תמ/45. <u>משך הטיפול בתביעות לקיצבת נכות כללית מהמוסד לביטוח לאומי</u>

המנהל הכללי של משרד הכלכלה והתכנון פותח.

בדיון משתתפים: השרים ד. מגן, ר. פנחסי, ה"ה י. הרמלך וי. ערד.

מ ח ל י ט י ם (פה אחד), בהמשך להחלטה מס. תמ/33 מיום י' בניסן התשנ"א (25.3.91):-

א. 1) החלטה על דרגת אי-כושר של תובעים שנכותם הרפואית חמורה תתקבל תוך 3 שבועות מיום קבלת התביעה במוסד לביטוח לאומי, ובלבד שכל המסמכים הרפואיים והתעסוקתיים צורפו לתביעה, בהתאם להנחיות המצורפות לטופס התביעה.

ש מ ו ר

2) לנכה יוסבר כי משך הטיפול בתביעה תלוי בהמצאת מסמכים ושיתוף פעולה מצידו, לרבות התיצבות לבדיקות.

ב. המוסד לביטוח לאומי יפעיל הליכי בקרה על טיפול בתביעות המתמשך מעבר לחודשיים. הבקרה תערך על-ידי כל דרגי הניהול בסניפים ובאופן מדגמי על-ידי "מדריכים מפקחים" של המשרד הראשי של המוסד.

ג. ועדת השרים רושמת לפניה כי:-

1) שיטת מעקב ממוחשבת אשר תאפשר בקרה שיטתית על מהלך הטיפול בכל התביעות בזמן אמיתי נמצאת בתהליך פיתוח. המועד הצפוי להפעלה הוא אפריל 1992;

2) עם הפעלת המערכת יהיו בידי המוסד כלי בקרה שיאפשרו פעולות נוספות לקיצור ההליכים.

3) בזמן הטיפול בתביעה דואג המוסד לביטוח הלאומי להפנות תובעים שאין להם מקורות קיום, להגיש תביעה להבטחת הכנסה על-פי חוק ביטוח לאומי על-מנת שקיומם יובטח עד שיוחלט בתביעתם.

תמ/46. <u>מס קניה על אביזרי בטיחות לרכב - דיווח</u>

המנהל הכללי של משרד הכלכלה והתכנון פותח.

בדיון משתתפים: השר ד. מגן; ה"ה י. גבאי וי. הרמלך.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. תמ/24 של ועדת השרים לעניני תיאום ומינהל מיום י"ח באדר התשנ"א (4.3.91), לרשום כי ההחלטה האמורה שעניינה מיסי יבוא על רכב נוסעים - בוצעה.

ש מ ו ר

תמ/47. משכנתאות - המלצות צוות בינמשרדי

יו"ר ועדת השרים פותח.

המנהל הכללי של משרד הכלכלה והתכנון מציג בפני חברי ועדת השרים את המלצות הצוות הבינמשרדי לבדיקת נושא המשכנתאות לדיור לזכאים.

בדיון משתתפים: השרים ר. פנחסי, א. שאקי, ד. מגן; ה"ה א. ספרן, י. הרמלך, י. גבאי, י. שורץ, א. בן-בסט וע. רובין.

יושב-ראש ועדת השרים מסכם.

מ ח ל י ט י ם, בהמשך להחלטה מס. תמ/15 של ועדת השרים לענייני תיאום ומינהל, מיום ו' בשבט התשנ"א (21.1.91): -

להטיל על הצוות הבינמשרדי לבדוק ולברר עד יום ד' השבוע, את ההסתייגויות וההערות שהושמעו לגבי ההמלצות בנושא המשכנתאות לדיור לזכאים, על-ידי משרד האוצר, בנק ישראל והיועץ הכלכלי של ראש הממשלה.

בנוסף לנ"ל:-

1) חברי הועדה יגישו למזכירות הממשלה את הערותיהם להמלצות, לרבות המשך הדיון בנושא ביום ד'.

2) ועדת השרים מביעה את הערכתה לצוות הבינמשרדי לבדיקת נושא המשכנתאות לדיור לזכאים, על עבודתו המאומצת והמלצותיו.

המשך הדיון נדחה.

ש מ ו ר

תמ/48. <u>איחוד הבחירות לכלל הרשויות המקומיות - ההיבטים הכלכליים</u>

יו"ר ועדת השרים פותח.

בדיון משתתפים: השר ד. מגן; ה"ה י. לביא, א. שילת, א. הלחמי, י. הרמלך והגב' מ. קוק.

מ ח ל י ט י ם, להטיל על צוות בהרכב המפקח על הבחירות והיועצים המשפטיים של משרד הפנים ומשרד הכלכלה והתכנון, לגבש הצעה בענין איחוד הבחירות לכלל הרשויות המקומיות.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

מדינת ישראל

משרד התקשורת
אגף הנדסה ורישוי

ת.ד. 29107
תל-אביב 61 290

ה' בתמוז התשנ"א
17 ביוני 1991
117/91 שר-13

-7-

הפצת ערוץ 2

ערוץ 2 ישודר "בשיטה משולבת" דהיינו באמצעות לווין (למטרות תמסורת, קליטה ישירה וקליטה באמצעות מערכות קליטה משותפות (מקש"מים)) ובאמצעות 7-8 משדרים קרקעיים.

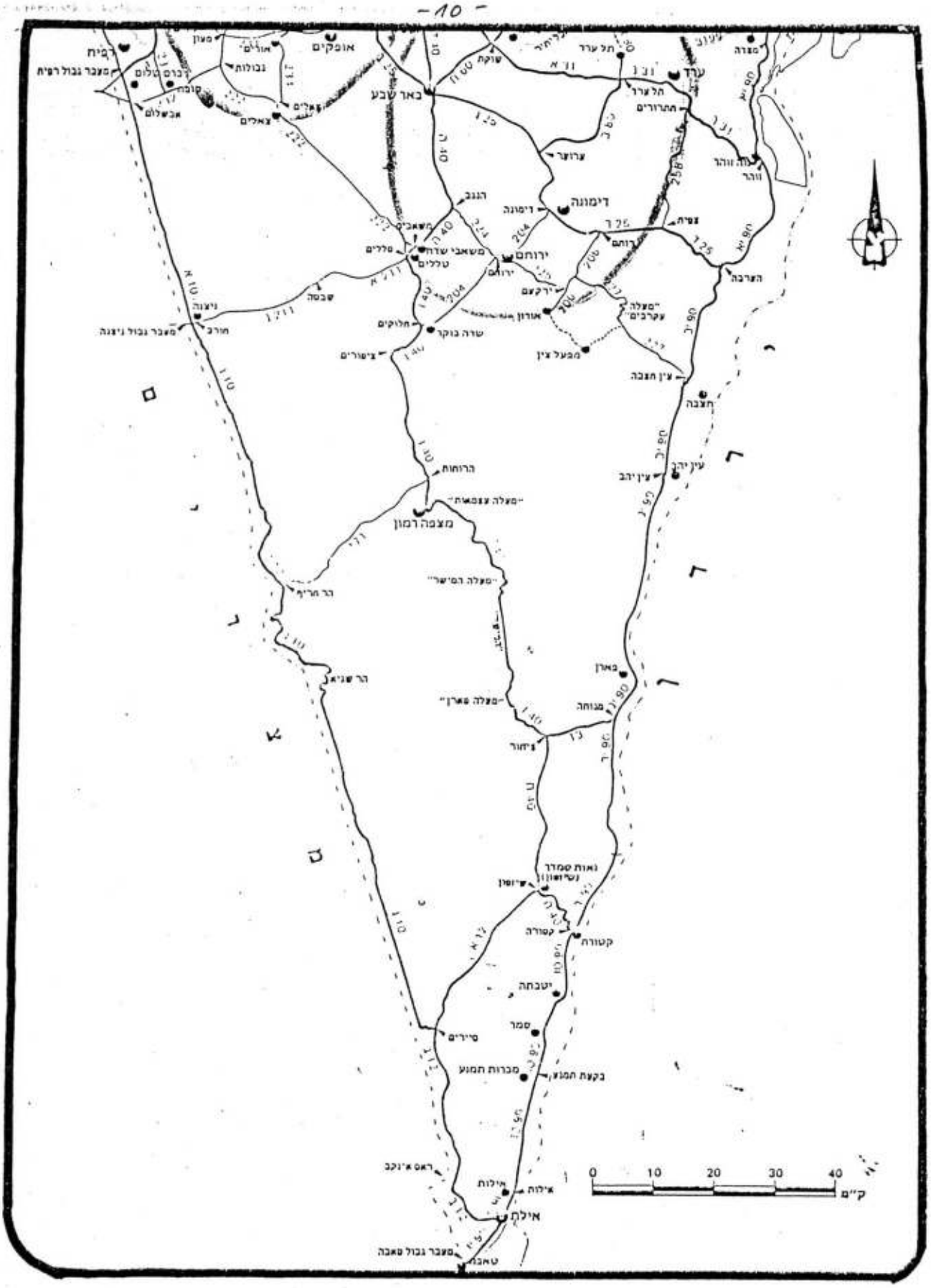
להלן תכנית המשדרים הקרקעיים

	תחנה	הספק	כיסוי (אוכלוסיה)	כיסוי (אזור)
1.	הר אדר (איתנים)	25KW (10KW)	כ-2,500 אלף (כ-1,800 אלף)	מרכז הארץ וחלקים מירושלים
2.	הר הארי	25KW	כ-500 אלף	צפון הארץ (מרכס כרמל צפונה
3.	גבעת המורה	0.5KW	כ-200 אלף	עמק יזרעאל + .
4.	דרום חיפה רח' לאה	0.2KW	כ-200 אלף	דרומית לרכס הכרמל
5.	זכרון יעקב	0.5KW	כ-100 אלף	נתניה - עתלית
6.	נגב מזרחי שער הנגב	5KW	כ-180 אלף	אשקלון, קרית גת, שדרות, נתיבות,.
7.	נגב מערבי	5KW	כ-150 אלף	ב"ש, דימונה, +..
8.	ירושלים / צפון / דרום . ?			

טלפונים: 03-5126242-5126230 טלקס: 371565 פקסימיליה: 03-5126244

לבנון
סוריה
הים התיכון
ים כנרת
ירדן
החרמון
מטולה
מג'דל שמס
קרית שמונה
ראש הנקרה
נהריה
עכו
כרמיאל
מעלות
חצור הגלילית
צפת
טבריה
כנרת
חיפה
קרית אתא
עירית הכרמל
נצרת
עפולה
בית שאן
נתניה
טול כרם
קלקיליה
כפר סבא
תל אביב
יפו
בת ים
ראשון לציון
רמאללה
שכם
שבי שומרון
עמנואל
אריאל
אדם
מעלה אפרים
נשר אדם
0 10 20 30 40
ק"מ

עמולה
בית שאן
נין
טול כרם
נתניה
שכם
עמנואל
תל אביב
יפו
רמלה
ראמאללה
ירושלים
מעלה אדומים
אשדוד
אשקלון
קרית מלאכי
בית שמש
קרית ארבע
חברון
באר שבע
נתיבות
שדרות
דימונה
ערד
אילת
0 10 20 30 40
ק"מ

רפיח
מעבר גבול רפיח
כרם שלום
קבוצה
אבשלום
מעון
אורים
נבולות
אופקים
באר שבע
שוקת
תל ערד
ערד
מצדה
תל ערד
התרורים
ערוער
נווה זוהר
זוהר
דימונה
דימונה
הנגב
משאבים
משאבי שדה
טללים
ירוחם
ירוחם
צפית
הערבה
שבטה
ניצנה
מעבר גבול ניצנה
מורג
תלוקים
שדה בוקר
אורון
ירקעם
"מעלה עקרבים"
מבעל צין
צין
חצבה
עין יהב
הרוחות
"מעלה עצמאות"
מצפה רמון
"מעלה הסיירי"
הר הרים
הר שניר
"מעלה פארן"
פארן
מנוחה
ניזחור
נאות סמדר
שיטרית
שיזפון
קטורה
קטורת
יטבתה
סמר
סיירים
מכורות תמנע
בקעת תמנע
ראס א'נקב
אילות
אילת
טאבה
מעבר גבול טאבה
0 10 20 30 40
ק"מ

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

ס ד ר י ו ם

לישיבת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק
ביום ב', ה' בתמוז התשנ"א - 17.6.91
(בשעה 17:00 בכנסת)

		מס. נספח	השר המגיש
	הצעות חוק של חברי הכנסת:-		
א.	הצעת חוק תאגידים במצוקה (הכנת חקיקה), התשנ"א-1991 של חה"כ ע. עלי (מס' תתרע"ט)	388חק	שר המשפטים
ב.	הצעת חוק הבחירות לכנסת (תיקון - זכות הצבעה לאזרחי ישראל בחוץ לארץ), התשנ"א-1991 של חה"כ י. צידון (מס' תתר"פ)	389חק	שר המשפטים
ג.	הצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון - מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991 של חה"כ א. נמיר (מס' תתרפ"א)	390חק	שר המשפטים
ד.	הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון - מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991 של חה"כ א. נמיר (מס' תתרפ"ב)	391חק	שר המשפטים
ה.	הצעת חוק צער בעלי חיים (גידול בעלי חיים לבשר בתנאים נוחים), התשנ"א-1991 של חה"כ א. פורז (מס' תתרפ"ה)	392חק	שר המשפטים
ו.	הצעת חוק רשות השידור (תיקון מס'), התשנ"א-1991 של חה"כ י. צבן (מס' תתרפ"ו)	393חק	שר המשפטים
ז.	הצעת חוק המצבות (שמות ותאריכים), התשנ"א-1991 של חה"כ ש. שטרית (מס' תתרפ"ח)	394חק	שר המשפטים

---

* - נושא חדש על סדר היום

		מס. נספח		השר המגיש
	טיוטות חוק של הממשלה:			
ח.	טיוטת חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס' 13), התשנ"א-1991 - המשך הדיון	352חק		שר הבריאות
ט.	חוק מסים עקיפים (העברת מסים לאוצר המדינה), התש"ן-1990	16כל		שר האוצר
י.	טיוטת חוק לתיקון חוק הטיס (תיקון) התשנ"א-1991	395חק	*	שר התחבורה
יא.	הצעת חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים) (תיקון מס'), התשנ"א-1991 של חה"כ א. רובינשטיין (מס' תתק"ל) - המשך הדיון	270חק		שר המשפטים
יב.	הצעת חוק להגבלת העברת פרסומת באמצעות פקסימליה, התשנ"א-1990 של חה"כ א. פורז (מס' תתע"ח) - המשך הדיון	216חק		שר המשפטים
יג.	הצעת חוק מרשם האוכלוסין (מחיקת פרט הלאום מפרטי הרישום), התש"ן-1990 של מספר חברי כנסת (מס' תקפ"ו) - ערר - המשך הדיון	15חק		שר המשפטים
יד.	הצעת חוק מימון מפלגות (תיקון), התשנ"א-1991 של חה"כ א. לין (מס' תתקפ"ה) - המשך הדיון	309חק		שר המשפטים
טו.	טיוטת-חוק הגנת הצרכן (תיקון מס. 2), התש"ן-1989 - המשך הדיון	395חק		שר התעשיה והמסחר
טז.	טיוטת-חוק לתיקון חוק רישוי שירותי התעופה, התש"ן-1990	59חק		שר התחבורה

* - נושא חדש על סדר היום

	מס. נספח	השר המגיש
יז. טיוטת-חוק העתיקות (תיקון), התשמ"ט-1988	20חק	שר החינוך והתרבות
יח. הצעת חוק פרי הדר, התש"ן-1990 של חה"כ י. צידון (מס' תרע"ו)	49חק	שר המשפטים
יט. טיוטת-חוק הגליל (תיקון), התשנ"א-1991 - המשך הדיון	268חק	שר הכלכלה והתכנון
כ. טיוטת-חוק והצעת חוק רשות הכבאות וההצלה, התש"ן-1990 - המשך הדיון	34חק+ א'+ ב'	שר הפנים המשטרה השר לאיכות הסביבה
כא. טיוטת חוק יבוא בשר (תעודת הכשר), התשמ"ז-1987 - המשך הדיון	23חק+ א'	שר התעשיה והמסחר שר האוצר
כב. טיוטת-חוק החוזים (חלק כללי) (תיקון), התש"ן-1990 - המשך הדיון	480חק	שר המשפטים
כג. טיוטת-חוק הרשויות המקומיות (גימלאות לעובדים), התשמ"ח-1987	324חק	שר הפנים
כד. הגשת הצעות לנושא על סדר יומן של הממשלה ושל ועדות השרים	56חק	שר הכלכלה והתכנון
כה. הצעת-חוק יסוד: זכויות היסוד של האדם - המשך הדיון	161חק (נוסח מסכם)+ תוספת	שר המשפטים
כו. תזכיר בענין תנאי החזקה בבתי מעצר משטרתיים - המשך הדיון	382חק	שר המשפטים
כז. מקומות כליאה לעצורים - תמונת מצב ופתרונות אפשריים - המשך הדיון	383חק	שר המשטרה
כח. טיוטת-חוק לתיקון פקודת החברות (שיקום חברות), התש"ן-1990 - המשך הדיון		שר המשפטים

---

* - נושא חדש על סדר היום

סיומת חוק

א. <u>שם החוק המוצע</u>

חוק לתיקון חוק המיס (תיקון) התשנ"א-1991.

ב. <u>עיקרי החוק</u>

<u>עיקר 1</u>

יוסף סעיף 12א לחוק המיס 1927 בו ייקבע כי רופא המטפל בעובד מיס והוא מאבחן אצלו מחלה שלדעתו, בעת שעובד המיס מטלא תפקידו, עלול לסכן את עצמו או את וולתו - ידווח על המחלה לרשות רפואית שיקבע שר הבריאות. הרשות הרפואית תדווח על המידע שקיבלה למינהל התעופה האזרחית ותתן המלצתה בדבר מתן רשיון, התליתו או ביטולו.

ג. <u>הצורך בחוק המוצע ודברי הסבר</u>

בבית החולים תל השומר אובחנה לאחרונה אצל מייס אזרחי המיס נוסעים בחברה מסחרית, מחלה רב-מערכתית שיש בה כדי לגרום לכך שאותו מייס יסכן את עצמו ואת נוסעיו בעצם מיסתו.

בחוק הקיים אין הוראה המחייבת רופא המטפל במייס, לדווח לרשות מוסמכת על מצב מעין זה ועל הכרח להעריך בדחיפות את כושרו של מייס, כאמור. בהעדר חובה בחוק, יכול שרופא המדווח על מחלה כאמור, יימצא עובר עבירה אתית ומשפטית ולכן העדר הוראה כזו ימנע רופא מלדווח על המחלה. נזכיר, כי בפקודת התעבורה קיימת הוראה המחייבת רופא בדווח לגבי מחלה של נהג.

נראה שאין להשאיר ענין זה של בטיחות לשיקולם החופשי של רופאים ומוצע, על כן, לענן הוראה בחוק המטילה עליהם חובה לדווח על המחלה.

ד. <u>השפעת החוק המוצע על חוק הקיים.</u>

יוסף סעיף 12א.

ה. <u>השפעת החוק המוצע על תקן המשרד</u>

אין

ו. <u>השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה</u>

אין.

1. <u>השפעת החוק המוצע על ההיבט המנהלי</u>

שר הבריאות ימנה רשות רפואית לענין החוק המוצע.

2. היועץ המשפטי לממשלה סמך ידו על האמור בסיומת החוק מהבחינה המשפטית.

<u>חצעת חחוק</u>

חוק המיס (תיקון) התשנ"א-1991.

הוספת סעיף 12א 1. אחרי סעיף 12 לחוק המיס 1927 [1], יבוא:

"דיווח על מחלות של עוברי מיס 12א (א) רופא המטפל בעובד מיס והוא מאבחן אצלו מחלה וסבור כי אותו עובד מיס, במילוי תפקידו, עלול לסכן את עצמו או את וולתו מחמת אותה מחלה, ידווח על המחלה לרשות שקבע שר הבריאות (להלן בסעיף זה - הרשות הרפואית).

(ב) הרשות הרפואית רשאית להשתמש בידיעות על מחלה כאמור בסעיף קטן (א) המצויות במשרד הבריאות או במערכת הבטחון על שלוחותיה, וכל הוראה שבדין האוסרת מסירת ידיעה כאמור לא תחול על מסירת ידיעה לפי הוראות סעיף זה.

(ג) קיבלה הרשות הרפואית דיווח כאמור בסעיף קטן (א) או מידע כאמור בסעיף קטן (ב), תודיע לרשות הרישוי שקבע שר התחבורה בתקנות את הסלצתה לענין מתן רשיון כעובד מיס התלייתו או ביטולו.

(ד) מידע שהגיע לאדם מכוח סעיף זה, לא ימסרנו אלא למי שהוסמך לכך על פי דין או לפי רשות מאת בית המשפט או בתשובה על שאלה שהציג לו מי שהוסמך לערוך חקירות על ביצוע עבירות.

(ה) העובר על הוראות סעיף קטן (א) - ייאשם בעבירה.

(ו) לענין סעיף זה -

"עובד מיס" - מי שבידו רשיון כעובד מיס עפ"י תקנות שהתקין שר התחבורה.

---

1)חוקי א"י, כרך ג', עמ' 2551; ס"ח התשכ"ג, עמ' 104.

לי בסיון התשנ"א
12 ביוני 1991

הצעת חוק תאגידים במצוקה (הכנת חקיקה), התשנ"א-1991 של חה"כ ע. עלי (מס' תתרע"ט)

הצעת חוק תאגידים במצוקה (הכנת חקיקה), התשנ"א-1991 מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותו של שר המשפטים.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י' בסיון התשנ"א (23.5.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים - למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. השר האחראי טרם הגיב.

2. ביום כ"ז בסיון התשנ"א (9.6.91) הודיע שר הכלכלה והתכנון כי הוא מתנגד להצעת החוק, והוסיף כי עם כל החשיבות שבקידום פתרון במצוקה אין להטיל בחוק על הממשלה חובה ליזום הצעת חוק, תוך פרק זמן מסויים.

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

כ"ט בסיון התשנ"א
11 ביוני 1991

נספח 388חק

הצעת חוק הבחירות לכנסת (תיקון - זכות הצבעה לאזרחי ישראל בחוץ לארץ), התשנ"א-1991 של חה"כ י. צידון (מס' תתר"פ)

הצעת חוק הבחירות לכנסת (תיקון - זכות הצבעה לאזרחי ישראל בחוץ לארץ), התשנ"א-1991 מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותו של שר הפנים.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י' בסיון התשנ"א (23.5.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים - למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. השר האחראי טרם הגיב.

2. ביום י"ז בסיון התשנ"א (30.5.91) הודיע שר התיירות כי הוא מתנגד להצעת החוק.

3. ביום כ"ד בסיון התשנ"א (9.6.91) הודיע שר הכלכלה והתכנון כי הוא תומך עקרונית בהצעת החוק.

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

כ"ט בסיון התשנ"א
11 ביוני 1991

נספח 389חק

ל

הצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון - מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991
של חה"כ א. נמיר (מס' תתרפ"א)

הצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון - מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991
מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותו של ראש הממשלה ושר העבודה והרווחה.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י' בסיון התשנ"א (23.5.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים - למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. השר האחראי טרם הגיב.

2. ביום י"ז בסיון התשנ"א (30.6.91) הודיע שר התיירות כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

כ"ד בסיון התשנ"א
6 ביוני 1991

נספח 390חק

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991
של חה"כ א. נמיר (מס' תתרפ"ב)

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991
מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותו של ראש הממשלה ושר העבודה והרווחה.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י' בסיון התשנ"א (23.5.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים – למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. השר האחראי טרם הגיב.

2. ביום י"ז בסיון התשנ"א (30.5.91) הודיע שר התיירות כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק – לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

כ"ט בסיון התשנ"א
11 ביוני 1991

נספח 391חק

הצעת חוק צער בעלי חיים (גידול בעלי חיים לבשר בתנאים נוחים), התשנ"א-1991 של חה"כ א. פורז (מס' תתרפ"ה)

הצעת חוק צער בעלי חיים (גידול בעלי חיים לבשר בתנאים נוחים), התשנ"א-1991 מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותו של שר החקלאות.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י' בסיון התשנ"א (23.5.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים - למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. ביום כ"ז בסיון התשנ"א (9.6.91) הודיע שר החקלאות כי הוא מסתייג מהצעת החוק (תגובתו מצ"ב).

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

כ"ט בסיון התשנ"א
11 ביוני 1991

נספח 392חק

JUN 09 '91 14:15

שר החקלאות

כ"ז בסיון תשנ"א
9 ביוני 1991
סימוכין: 5641

לכבוד
מר מיכאל ניר
מ"מ מזכיר הממשלה
מזכירות הממשלה
ירושלים

שלום רב,

אני מבקש להסתייג לחצעת חוק תתרפ"ח של ח"כ אברהם פורז,

מן חנימוקים הבאים:

א. חמציע מסתמך על ידיעות משוויץ, שם הפעילה לאחרונה אחת מרשתות השיווק קו ייצור מיוחד ל"בשר ידידותי" על בסיס וולונטרי. הצרכנים של רשת זו יכולים לרכוש "בשר ידידותי" מתוצרת 600 המשקים חמשתתפים בתכנית, תמורת תוספת 15% למחיר של בשר "רגיל".

ב. מדובר בשאלה שהחיבט חכלכלי בח הוא המכריע.

ג. הימנעות משימוש בתרופות למניעת מחלות (לרבות תרכיבי חיסון?) במשקים ח"ידידותיים" עלולה לסכן את כלל משק בעלי-החיים ואת תיצוא חחקלאי.

ד. בנוסף לנאמר לעיל, מבחינה ארגונית, לא יהיה באפשרות המשרד לפקח על ביצוע חוק זח.

בכבוד רב,

רפאל איתן
שר החקלאות

רא/כע

הצעת חוק רשות השידור (תיקון מס'), התשנ"א-1991 של חה"כ י. צבן (מס' תתרפ"ו)

הצעת חוק רשות השידור (תיקון מס'), התשנ"א-1991 מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותו של שר החינוך והתרבות.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום '' בסיון התשנ"א (23.5.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים - למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. ביום כ"ג בסיון התשנ"א (5.6.91) הודיע שר התיירות כי הוא מתנגד להצעת החוק (תגובתו מצ"ב).

2. ביום כ"ז בסיון התשנ"א (9.6.91) הודיע שר הכלכלה והתכנון כי הוא תומך בהצעת החוק. לדעתו יש לבטח את אגרת הרדיו והטלוויזיה והמרתה בהכנסות ממקורות בשוק הפרטי.

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

כ"ט בסיון התשנ"א
11 ביוני 1991

נספח 393חק

התנגדות להצעת חוק רשות השידור (תיקון מס'),
התשנ"א-1991

הריני להודיע על התנגדותי להצעת חוק רשות השידור (תיקון מס'),
התשנ"א-1991.

הצעת החוק אינה פותרת בעייתם של עולים חדשים שכן האגרה בשנה הראשונה אינה חלה עליהם, בלאו הכי , כעבור שנה הם כבר רוכשים טלויזיות צבעוניות.

מוגש ע"י שר התיירות

תאריך: 29.5.91

הצעת חוק המצבות (שמות ותאריכים), התשנ"א-1991 של חה"כ ש. שטרית (מס' תתרפ"ח)

הצעת חוק המצבות (שמות ותאריכים), התשנ"א-1991 מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותם של שר המשפטים ושל השר לענייני דתות.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י' בסיון התשנ"א (23.5.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים - למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. ביום י"ז בסיון התשנ"א (30.5.91) הודיע שר התיירות כי הוא תומך בהצעת החוק.

2. ביום כ"א בסיון התשנ"א (3.6.91) הציע השר לענייני דתות להעלות את הצעת החוק לדיון בועדת השרים (תגובתו מצ"ב).

3. ביום כ"ז בסיון התשנ"א (9.6.91) הודיע שר הכלכלה והתכנון כי הוא תומך עקרונית בהצעת החוק, אך מתנגד ליישומו באמצעות החוק שבנדון.

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

כ"ט בסיון התשנ"א
11 ביוני 1991

נספח 394חק

Minister of Religious Affairs

השר לעניני דתות

ב"ה ט"ז סיון תשנ"א
29 במאי 1991

לכבוד
מר מיכאל נייר
מזכירות הממשלה
ירושלים

שלום רב,

הנדון: **הצעת חוק המצבות (שמות ותאריכים), התשנ"א-1991 של חבר הכנסת שמעון שטרית**
ס מ ך: **מכתבך (תתרפ"ח) מיום י' בסיון התשנ"א (23.5.91)**

עמדתי לגבי הצעת החוק הנדונה היא כדלקמן:

1. הנושא שהוא אזרחי ביסודו ושייך לתחום חופש ההתקשרות החוזית, במסגרת חוק החוזים האחידים, התשמ"ג-1982, אינו מתאים כלל לחוק הפלילי, כמוצע בהצעת החוק הנדונה. חפן הפלילי לגבי מצבות מוסדר בסעיף 174 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, הנמצא תחת סימן ז', הדן בפגיעות ברגשי דת ומסורת.

2. ההלכה האזרחית שנקבעה ברוב דעות בפסק דין גדעון המוזכר בדברי ההסבר, עלתה שוב בפני בית המשפט העליון לדיון חוזר וממצה בע"א 294/91, חברה קדישא גחש"א "קהילת ירושלים" נ.ליונל אריה קסטנבאום, כך שכל הענין הוא כיום "סוב יודיצה".

3. לבסוף, הענין מבחינה דתית מהווה שאלה הלכתית מובהקת, ומן הדין שועדת השרים לעניני חקיקה תבקש לשמוע חוות דעתה של מועצת הרבנות הראשית בנדון, לפני שתקבל החלטה לגבי הצעת החוק הנדונה.

ב ב ר כ ה

פרופ' אבנר סי שאקי
השר לעניני דתות

העתק: שר המשפטים
היועץ המשפטי לממשלה

מזכירות הממשלה
3 -06- 1991
נתקבל

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון - מענק לידה בשטחים), התשנ"א-1991
של חה"כ י. צבן (מס' תתרפ"ט)

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון - מענק לידה בשטחים), התשנ"א-1991
מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותו של ראש הממשלה ושר העבודה והרווחה.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י"ז בסיון התשנ"א (30.5.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים - למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. השר האחראי טרם הגיב.

2. ביום כ"א בסיון התשנ"א (3.6.91) הודיע שר האוצר כי הוא מתנגד להצעת החוק.

3. ביום כ"ז בסיון התשנ"א (9.6.91) הודיע שר הכלכלה והתכנון כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ו' בתמוז התשנ"א
18 ביוני 1991

נספח 398חק

הצעת חוק שיפוט משמעת (פיצויי פיטורין וגימלה), התשנ"א-1991 של חה"כ י. צבן (מס' תתר"צ)

הצעת חוק שיפוט משמעת (פיצויי פיטורין וגימלה), התשנ"א-1991 מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותו של ראש הממשלה ושר העבודה והרווחה.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י"ז בסיון התשנ"א (30.5.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים - למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. השר האחראי טרם הגיב.

2. ביום כ"ז בסיון התשנ"א (9.6.91) הודיע שר הכלכלה והתכנון כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ו' בתמוז התשנ"א
18 ביוני 1991

נספח 399חק

הצעת חוק נהר הירדן ומקורותיו, התשנ"א-1991 של חה"כ אץ בורג 0מס' תתרצ"ג)

הצעת חוק נהר הירדן ומקורותיו, התשנ"א-1991 מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותו של שר הפנים.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י"ז בסיון התשנ"א (30.5.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים - למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. השר האחראי טרם הגיב.

2. ביום כ"ד בסיון התשנ"א (6.6.91) הודיע סגן השר לאיכות הסביבה בשם השר לאיכות הסביבה כי הוא תומך בהצעת החוק.

3. ביום ל' בסיון התשנ"א (12.6.91) הודיע שר החקלאות כי הוא מסתייג מהצעת החוק (תגובתו מצ"ב).

4. ביום ה' בתמוז התשנ"א (17.6.91) הודיע שר האנרגיה והתשתית כי הוא מסתייג מהצעת החוק (תגובתו מצ"ב).

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ו' בתמוז התשנ"א
18 ביוני 1991

נספח 400חק

שר החקלאות

ל' בסיון תשנ"א
12 ביוני 1991
סימוכין: 5665

לכבוד
מיכאל ניר
<u>מ"מ מזכיר הממשלה</u>

א"נ,,

ברצוני להסתייג מהצעת חוק תתרצ"ג של ח"כ אברהם בורג מהטעמים הבאים:

1. הצעת החוק איננה נראית לנו על פניה.
חוק ספציפי מיוחד משמעותו שכל שלא זכה למעמד דומה-נחות, חסר חשיבות והגנה ולכן זו דרך מסוכנת וחרב פיפיות.

2. ההצעה כוללנית ואיננה ברת יישום מהעדר כל מנגנון ביצועי אכיפתי מאחריה. כל כולה דקלרטיבית ולא פרקטית.

3. חלק מכובד מקטע הירדן הנכלל בהצעת החוק הוא מערכת תעלות מלאכותיות. לפי נוסח החוק, כל טיפול והסדרה שלהן לפי חוק חניקוז יהיו עבירה חמורה על החוק המוצע.

4. הגנה על מערכות טבעיות הזקוקות לכך, יש לתת על פי החוק הקיים - חוק גנים לאומיים ושמורות טבע. איש לא מונע מהמציע לקדם מתן הגנה נאותה לירדן או לקטעיו תוך שימוש בחוק הקיים.

בכבוד רב,

רפאל איתן
שר החקלאות

נר/כע

פרופ' יובל נאמן

שר האנרגיה והתשתית

PROF. YUVAL NE'EMAN

MINISTER OF ENERGY & INFRASTRUCTURE

כ"ח בסיון התשנ"א
10 ביוני 1991

לכבוד
ד"ר מיכאל ניר
מ"מ מזכיר הממשלה
מזכירות הממשלה
הקריה
ירושלים

נכבדי,

הנדון: הצעת חוק נחר הירדן ומקורותיו, התשנ"א - 1991
מכתבך תתרצ"ג, מיום 30 במאי 1991

1. הריני לחודיעך כי אני מסתייג מהצעת חוק נהר הירדן ומקורותיו, התשנ"א - 1991 של חבר הכנסת אברהם בורג.

2. לדעתנו יש די והותר אמצעים משפטים ואחרים כדי להגן על נהר הירדן ומקורותיו. לכן אין שום צידוק לתקיקה מיוחדת בנושא האמור, שרק תכביד את הבירוקרטיה על העוסקים בנושא.

3. אודה לך באם תגרום לכך שההסתייגות מתזכיר החוק בנושא יובא לדיון בממשלה או בועדת השרים המתאימה.

בכבוד רב,

פרופ' יובל נאמן

העתק: שר המשפטים
מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתית

רח' יפו 234 ירושלים, ת.ד. 13106, מיקוד 91130, טל. 02-316111 טלקס: 26362, פקס: 02-381444
234, Jaffa st. P.O.B 13106 Jerusalem 91130 Tel. 02-316111 Telex. 26362 Fax. 02-381444

הצעת חוק מימון מפלגות (תיקון – ועדה ציבורית), התשנ"א–1991 של חה"כ ח. פורת (מס' תתרצ"ז)

הצעת חוק מימון מפלגות (תיקון – ועדת ציבורית), התשנ"א–1991 מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על–ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:–

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותם של שר האוצר ושל שר המשפטים.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י"ז בסיון התשנ"א (30.5.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים – למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:–

1. השרים האחראים טרם הגיבו.

2. ביום ד' בתמוז התשנ"א (17.6.91) הודיע שר הבריאות כיהוא מתנגד להצעת החוק.

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק – לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ו' בתמוז התשנ"א
18 ביוני 1991

נספח 401חק

הצעת חוק הבטחת הכנסה (תיקון - גימלה לבעלי שכר נמוך), התשנ"א-1991 של חה"כ ח. רמון (מס' תתרצ"ח)

הצעת חוק הבטחת הכנסה (תיקון - גימלה לבעלי שכר נמוך), התשנ"א-1991 מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותו של ראש הממשלה ושר העבודה והרווחה.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י"ז בסיון התשנ"א (30.5.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים - למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. השר האחראי טרם הגיב.

2. ביום א' בתמוז התשנ"א (13.6.91) הודיע שר האוצר כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ו' בתמוז התשנ"א
18 ביוני 1991

נספח 402חק

הצעת חוק הביטוח הלאומי (הקדמת קיצבת זיקנה לעולים חדשים) (הוראת שעה), התשנ"א-1991 של חה"כ א. כץ-עוז (מס' תתש"א)

הצעת חוק הביטוח הלאומי (הקדמת קיצבת זיקנה לעולים חדשים) (הוראת שעה), התשנ"א-1991 מועלית בזה על סדר יומה של ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק.

מוגש על-ידי שר המשפטים

להלן הערות מזכירות הממשלה לנ"ל:-

א. הצעת החוק היא בתחום אחריותם של ראש הממשלה ושר העבודה והרווחה ושל שר האוצר.

ב. בהתאם לסעיף 53 בתקנון לעבודת הממשלה הועברה הצעת החוק הנ"ל ביום י"ז בסיון התשנ"א (30.5.91) אל חברי הממשלה, היועץ המשפטי לממשלה והממונה על התקציבים - למשך שבועיים לשם קבלת תגובותיהם;

ג. תגובות:-

1. ביום א' בתמוז התשנ"א (13.6.91) הודיע שר האוצר כי הוא מתנגד להצעת החוק.

ד. בהתאם לסעיף 53 (ב) בתקנון לעבודת הממשלה מובא הנושא להכרעת ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק - לשם קביעת עמדה מוסכמת של הממשלה.

ו' בתמוז התשנ"א
18 ביוני 1991

נספח 403חק

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

ס ד ר י ו ם

לישיבת ועדת השרים לעניני חקיקה ואכיפת החוק
ביום ב', י"ב בתמוז התשנ"א - 24.6.91
(בשעה 17:00 בכנסת)

	מס. נספח		השר המגיש
הצעות חוק של חברי הכנסת:-			
א. הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון - מענק לידה בשטחים), התשנ"א-1991 של חה"כ י. צבן (מס' תתרפ"ט)	398חק	*	שר המשפטים
ב. הצעת חוק שיפוט משמעת (פיצויי פיטורין וגימלה), התשנ"א-1991 של חה"כ י. צבן (מס' תתר"צ)	399חק	*	שר המשפטים
ג. הצעת חוק נהר הירדן ומקורותיו, התשנ"א-1991 של חה"כ א. בורג (מס' תתרצ"ג)	400חק	*	שר המשפטים
ד. הצעת חוק מימון מפלגות (תיקון - ועדה ציבורית), התשנ"א-1991 של חה"כ ח. פורת (מס' תתרצ"ז)	401חק	*	שר המשפטים
ה. הצעת חוק הבטחת הכנסה (תיקון - גימלה לבעלי שכר נמוך), התשנ"א-1991 של חה"כ ח. רמון (מס' תתרצ"ח)	402חק	*	שר המשפטים
ו. הצעת חוק הביטוח הלאומי (הקדמת קיצבת זקנה לעולים חדשים) (הוראת שעה), התשנ"א-1991 של חה"כ א. כץ-עוז (מס' תתש"א)	403חק	*	שר המשפטים

---

* - נושא חדש על סדר היום

		מס. נספח		השר המגיש

טיוטות חוק של הממשלה:

ז.	טיוטת חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס' 13), התשנ"א-1991 - המשך הדיון	352חק		שר הבריאות
ח.	טיוטת-חוק מס הכנסה (עידוד בניה והשכרת דירות) (תיקוני חקיקה והוראות שונות), התשנ"א-1991	202		שר האוצר
ט.	טיוטת-חוק בתי דין מינהליים, התשנ"א-1991	404חק	*	שר המשפטים
י.	טיוטת חוק רשות הדואר (הוראת שעה), התשנ"א-1991	405חק	*	שר התקשורת
יא.	הצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון - מינויים לפי מכרז), התשנ"א-1991 של חה"כ א. נמיר (מס' תתרפ"א) - המשך הדיון	390חק		שר המשפטים
יב.	הצעת חוק המצבות (שמות ותאריכים), התשנ"א-1991 של חה"כ ש. שטרית (מס' תתרפ"ח) - המשך הדיון	394חק		שר המשפטים
יג.	הצעת חוק הרשויות המקומיות (הסעת ילדים נכים), התשנ"א-1991 של חה"כ ע. סולודר (מס' תתרפ"ד) - ערר - המשך הדיון	396חק		שר המשפטים
יד.	הצעת חוק הסדרת פעולתם של שתדלנים בכנסת, התשנ"א-1991 של חה"כ ח. מירום וח. קורפו (מס' תתרפ"ז) - ערר - המשך הדיון	397חק		שר המשפטים

* - נושא חדש על סדר היום

		מס. נספח	השר המגיש
טו.	הצעת חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים) (תיקון מס'), התשנ"א-1991 של חה"כ א. רובינשטיין (מס' תתק"ל) - המשך הדיון	270חק	שר המשפטים
טז.	הצעת חוק להגבלת העברת פרסומת באמצעות פקסימליה, התשנ"א-1990 של חה"כ א. פורז (מס' תתע"ח) - המשך הדיון	216חק	שר המשפטים
יז.	הצעת חוק מרשם האוכלוסין (מחיקת פרט הלאום מפרטי הרישום), התש"ן-1990 של מספר חברי כנסת (מס' תקפ"ו) - ערר - המשך הדיון	15חק	שר המשפטים
יח.	הצעת חוק מימון מפלגות (תיקון), התשנ"א-1991 של חה"כ א. לין (מס' תתקפ"ה) - המשך הדיון	309חק	שר המשפטים
יט.	טיוטת-חוק הגנת הצרכן (תיקון מס. 2), התש"ן-1989 - המשך הדיון	395חק	שר התעשיה והמסחר
כ.	טיוטת-חוק לתיקון חוק רישוי שירותי התעופה, התש"ן-1990	59חק	שר התחבורה
כא.	טיוטת-חוק העתיקות (תיקון), התשמ"ט-1988	20חק	שר החינוך והתרבות
כב.	הצעת חוק פרי הדר, התש"ן-1990 של חה"כ י. צידון (מס' תרע"ו)	49חק	שר המשפטים
כג.	טיוטת-חוק הגליל (תיקון), התשנ"א-1991 - המשך הדיון	268חק	שר הכלכלה והתכנון

---

* - נושא חדש על סדר היום

		מס. נספח	השר המגיש
כד.	טיוטת-חוק והצעת חוק רשות הכבאות וההצלה, התש"ן-1990 - המשך הדיון	חק+34 א'+ ב'	שר הפנים המשטרה השר לאיכות הסביבה
כה.	טיוטת חוק יבוא בשר (תעודת הכשר), התשמ"ז-1987 - המשך הדיון	חק+23 א'	שר התעשיה והמסחר שר האוצר
כו.	טיוטת-חוק החוזים (חלק כללי) (תיקון), התש"ן-1990 - המשך הדיון	חק480	שר המשפטים
כז.	טיוטת-חוק הרשויות המקומיות (גימלאות לעובדים), התשמ"ח-1987	חק324	שר הפנים
כח.	הגשת הצעות לנושא על סדר יומן של הממשלה ושל ועדות השרים	חק56	שר הכלכלה והתכנון
כט.	הצעת-חוק יסוד: זכויות היסוד של האדם - המשך הדיון	חק161 (נוסח מסכם)+ תוספת	שר המשפטים
ל.	תזכיר בענין תנאי החזקה בבתי מעצר משטרתיים - המשך הדיון	חק382	שר המשפטים
לא	מקומות כליאה לעצורים - תמונת מצב ופתרונות אפשריים - המשך הדיון	חק383	שר המשטרה
לב.	טיוטת-חוק לתיקון פקודת החברות (שיקום חברות), התש"ן-1990 - המשך הדיון		שר המשפטים

---

* - נושא חדש על סדר היום

טיוטת חוק

א. **שם החוק המוצע:**

חוק רשות הדואר (הוראת שעה), התשנ"א-1991.

ב. **עיקרי החוק המוצע ומטרתו:**

בחוק רשות הדואר (תיקון), התש"ן-1990, בסעיף 13 שבו נקבע פטור מתשלום ארנונות ותשלומי חובה אחרים המגיעים לרשות מקומית מרשות הדואר.

הפטור נקבע מיום הקמת הרשות ועד ליום ט"ז בניסן (31 במרס 1991).

ההגבלה למשך תקפו של הפטור היתה משום שעמדה על הפרק אותה שעה הצעה לביטול הפטור מארנונות לכלל הרשויות הסטטוטריות, משלא התקבלה ההצעה הכוללת, מוצע להאריך את תוקף הפטור לרשות הדואר; לפטור כאמור זכאיות כל הרשויות הסטטוריות.

כן מוצע ששר הפנים, בהתיעצות עם שר התקשורת ובהסכמת שר האוצר, יהיה רשאי להאריך את תקפו של הפטור בתום כל שנת כספים לשנת כספים נוספת.

ג. **השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:**

ראה נוסח של הצעת החוק הרצ"ב.

ד. **השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, תקן המשרד וההיבט המנהלי:** אין.

ה. נוסח הצעת החוק מצ"ב.

ו. **הסתייגויות**

הממונה על התקציבים מסכים לרעיון אך מתנגד לנוסח תזכיר החוק, משום שלדעתו כל זמן שכל הרשויות הסטטוטורית פטורות מתשלום ארנונה לרשויות מקומיות אין מקום להפלות את רשות הדואר בענין זה, ולכן מוצע כי סעיף 13(א) לחוק רשות הדואר (תיקון), התש"ן-1990 יהפוך להוראה של קבע בחוק רשות הדואר עד לביטול פטור זה לכלל הרשויות הסטטוטוריות.

יחד עם זאת, משרד האוצר לא מתנגד לקביעה בחוק כי שר הפנים בהסכמת שר האוצר ולאחר התייעצות עם שר התקשורת יהיה רשאי לבטל פטור זה.

[ת-חוק]

נספח 405חק

חוק רשות הדואר (הוראת שעה), התשנ"א-1991

הוראת שעה לענין ארנונות

1. דין רשות הדואר, כמשמעותה בחוק רשות הדואר, התשמ"ו-1986[1] כדין המדינה לענין תשלום ארנונות ותשלומי חובה אחרים המגיעים לרשות מקומית.

תחילה ותוקף

2. (א) תחילתו של חוק זה ביום ט"ז בניסן התשנ"א (31 במרס 1991) ותקפו עד יום כ"ד בטבת התשנ"ב (31 בדצמבר 1991).

(ב) שר הפנים, בהתייעצות עם שר התקשורת, רשאי להאריך בצו את המועד הנקוב בסעיף קטן (א) בתום כל שנת כספים לשנת כספים נוספת.

מוגש על-ידי שר התקשורת

ז' בתמוז התשנ"א
19 ביוני 1991

---

1) ס"ח התשמ"ו, עמ' 79; התש"ן, עמ' 121.

[א-הוראה]

ט024

טיוטת חוק

1. <u>שם החוק</u>

חוק בתי דין מינהליים, התשנ"א-1991.

2. <u>מטרת החוק המוצע</u>

בישראל קיימת פעילות עניפה של בתי-דין מינהליים שאת היקפה הלכה למעשה קשה לאמוד. הדבר תלוי במידה רבה בהגדרת "בית-דין", כלומר, בשאלה אם תיכלל במונח זה כל ערכאה הדנה בריב בין אזרח לרשות מינהלית או רק ערכאת ביקורת על החלטות של רשויות מינהליות. כמו כן תלוי הדבר בשאלה אם ייכללו רק ועדות ערר חיצוניות למינהל או גם כאלה הפועלות במסגרת המינהל עצמו. נוסף לכך, השונות בהיקף הפעילות של בתי הדין השונים היא רבה. יש כאלה הדנים במאות רבות של תיקים לשנה בעוד שאחרים דנים, באותה תקופה, במספר קטן של עררים.

הסיבות להקמת בתי-הדין הן בעיקר שלוש: ריבוי מחלוקות בין האזרח לרשות, הצורך במומחיות בבירור המחלוקות והדרישה להגברת היעילות.

במדינה המודרנית למינהל הציבורי סמכויות ותפקידים רבים ומגוונים,

ואלה גורמים, מטבע הדברים, לנקודות חכוך ומחלוקת בין האזרח לרשות. בשל סיבות שונות נראה היה שאין מקום להטיל מטלות נוספות על מערכת בתי-המשפט, ולפיכך הוקמו בתי הדין המינהליים לשם בירור אותם סכסוכים.

טיפול במחלוקות בין האזרח לבין הרשות דורש לעתים מומחיות מיוחדת, משום שמדובר בנושאים אשר דורשים ידע מקצועי, כמו למשל בתחום הרפואה והתקלאות. יתרונו של בית-הדין בכך שניתן לשתף בו מומחים בעלי ידע כזה, לרוב כנציגי ציבור.

בנושאים שבאים בפני בית-הדין יש על-פי רוב צורך בדיון יעיל, מהיר וזול. כדי להשיג מטרה זו ניתן, בסוג זה של דיונים, לפשט את סדרי הדין ודיני הראיות, כך שהעורר יוכל לוותר על שירותיו של עורך דין. לעתים יש מקום אף להקנות לבתי הדין סמכות לקבוע את סדרי הדין ודיני הראיות בעצמם, ובלבד שישמרו על עקרונות בסיסיים.

המחוקק הישראלי בחר בשיטה האנגלית של הקמת בתי-דין מינהליים רבים, כל אחד בעל סמכות מוגבלת לענין או תחום מסויים, להבדיל מהשיטה הקונטיננטלית שבה קיימת מערכת אחת של בתי-משפט מינהליים, המוסמכים לדון בכל העניינים המינהליים.

בחקיקה הישראלית הוקמו בתי-הדין המינהליים בחוקים ספציפיים, ושם נקבעו הסמכויות ודרך הדיון של כל בית דין בנפרד. הכוונה היתה לחלק את העומס הנובע מריבוי העררים על פני גופים רבים. מתכונת זו מאפשרת גם הסתייעות בחברים אשר ממלאים את תפקידם בהתנדבות, בתור נציגים של

ציבור מסוים אשר לו ענין בנושא המסוים, וכן במומחים לנושא.

הקמת בתי-הדין המינהליים, כל אחד בחוק נפרד, ללא תכנון כולל ושיטתי, הביאה ליצירת מערכת מגוונת ובלתי-אחידה בנושאים השונים, לגבי הרכב בתי הדין, כשירות חבריהם, דיני הראיות, סדרי הדין ואף היקף הביקורת שלהם על המינהל. לא תמיד ניתן להצדיק את השוני בין בתי-הדין בשיקולים ענייניים הנוגעים לפעילותו של אותו בית-דין.

פירוט בנושאים אלה ראה: י' זמיר, <u>השפיטה בעניינים מינהליים</u>, (הדפסה שלישית); י' זמיר, "בתי הדין המינהליים: להיות או לא להיות?" <u>קובץ הרצאות בימי עיון לשופטים</u>, (תשל"ז); ב' ברכה, <u>משפט מינהלי</u>, (1986); דין וחשבון של הועדה לעניני רשויות מעין שיפוטיות, ירושלים, 1975 (להלן-ועדת לנדוי), דין וחשבון ראשון של המועצה לבתי דין מינהליים, ירושלים, 1987.

הצורך בשיפור המערכת של בתי הדין המינהליים הביא להקמת הועדה לעניני רשויות מעין-שיפוטיות בראשות שופט בית המשפט העליון, משה לנדוי (כתוארו אז). המלצותיה של ועדה זו, שהוגשו בשנת 1975, גובשו, בחלקן, בשתי הצעות חוק: חוק השיפוט בענייני מינהל, התש"ם-1980 וחוק השיפוט בענייני מינהל (העברת סמכויות), התש"ם-1980. הטיפול בהצעות חוק אלה הופסק לאחר שהוקמה הועדה למבנה וסמכויות בתי המשפט ובהתחשב בהמלצותיה שהוגשו ב-1980.

בדו"ח ועדת לנדוי הומלץ גם על הקמה בחוק של מועצה לבתי דין מינהליים. מועצה כזאת הוקמה בשנת 1985, אם כי לא בחוק, על-ידי שר

המשפטים.

המועצה, תחילה בראשותו של השופט לנדוי ולאחר מכן בראשות פרופ' זמיר, הציבה לעצמה כמשימה עיקרית את הכנת חוק בתי-הדין המינהליים. בשלב הבא מתכוונת המועצה לעסוק בסדרי הדין הראויים בבתי הדין המינהליים.

המטרות העיקריות של החוק המוצע הן אלה:

(א) התקיקה העוסקת בכל בית דין בנפרד היא, בדרך כלל, מצומצמת וחלקית. על פי רוב היא מסדירה רק את ענין ההקמה והתפקיד של בית הדין, ומשאירה שאלות רבות המתייחסות לפעילות של בית הדין ללא תשובה. חוק זה נועד לתת תשובות כלליות לשאלות רבות מסוג זה, במטרה למנוע מבוכה מבעלי הדין ואף מן החברים בבתי הדין, והתדיינות מיותרת בשאלות אלה.

(ב) החלה הדרגתית של החוק על בתי דין מינהליים תתרום לאחידות של מערכת בתי הדין מקום שכיום קיים שוני ללא הצדקה ענינית.

(ג) חוק זה קובע בעניינים שונים הסדרים ראויים יותר מאלה הקיימים כיום, בדרך כלל, לענין ההקמה והפעילות של בתי דין שונים.

(ד) החוק מקיים ומסדיר את התפקידים של המועצה לבתי דין מינהליים במטרה לאפשר ראיה כוללת ושוטפת של מערכת בתי הדין המינהליים, על ידי גוף שיתמחה בנושא זה, ובדרך זאת לאתר תקלות ובעיות

ולתת יעוץ לצורך שיפור התפקוד של מערכת זאת.

3. <u>עיקרי החוק המוצע</u>

הוראות החוק המוצע הן מורכבות ומן הראוי לעמוד עליהן מן הנוסח של הצעת החוק ודברי ההסבר המובאים להלן.

4. <u>השפעת החוק על תקציב המדינה ותקציב המשרד</u>

יש להניח שלא תהיה השפעה תקציבית משמעותית.

המועצה לבתי דין מינהליים, שלפי הצעה זאת תוקם ותוסדר על ידי החוק, כבר נכללת בתקציב משרד המשפטים.

5. <u>השפעת החוק המוצע על ההיבט המינהלי</u>

בתי דין אשר החוק יוחל עליהם יצטרכו להתאים את דרך פעילותם להוראות החוק.

6. <u>השפעת החוק על החוק הקיים וחקיקה אחרת</u>

יתכן שיהיה מקום לשינויים מסויימים בהוראות של חוקים המסדירים כיום את פעילותם של בתי דין מינהליים מסויימים אם יוחלט להחיל עליהם את חוק בתי הדין המינהליים.

7. משרד האוצר לא הביע התנגדות להצעה.

8. היועץ המשפטי לממשלה סומך את ידיו מבחינה משפטית על החוק המוצע.

9. <u>נוסח החוק ודברי ההסבר</u>

<u>נוסח החוק</u>

חוק בתי דין מינהליים, התשנ"א-1991

<u>פרשנות והוראות כלליות</u>

<u>פרק א'</u>

1. <u>הגדרות</u>

בחוק זה -

"בית דין" - ערכאה המתמנית ע"י שר או רשות מינהלית אחרת ויש לה סמכות שפיטה, בין אם היא מכונה בית דין, ועדת ערר או ועדת ערעור ובין אם היא מכונה בשם אחר;

"המועצה" - המועצה לבתי דין מינהליים המוקמת לפי חוק זה;

"חבר בית דין" - לרבות יושב ראש מותב של בית דין;

"סמכות שפיטה" - לרבות סמכות לבקר החלטה של רשות מינהלית או לדון בריב שרשות מינהלית צד לו;

"ערר" - פניה אל בית דין לפי הוראת חיקוק כדי שיפעיל סמכות שפיטה;

"רשות ממנה" - שר או רשות מינהלית אחרת שהוסמכה בחיקוק למנות חבר בבית דין;

"שופט" - לרבות שופט לשעבר של בית משפט שחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984, דן בו או של בית דין לעבודה.

2. <u>הקמת בית דין</u>

בית דין מינהלי יוקם בחוק.

3. <u>אי תלות</u>

בענייני שפיטה אין מרות על חבר בית דין זולת מרותו של הדין.

פרק ב': בתי הדין

סימן א': תחולה

4. תחולה

(א) הוראות פרק זה, כולן או מקצתן, כפי שנקבע בתוספת יחולו על כל בית דין המוקם לפי חיקוק מן החיקוקים המנויים בתוספת, וכן על כל בית דין אחר שהוראת חוק קבעה כי יחולו עליו הוראות פרק זה, כולן או מקצתן.

(ב) שר המשפטים רשאי להוסיף חיקוק לתוספת או לשנות את היקף התחולה של הוראות פרק זה על בית דין מסויים, בהתייעצות עם השר הממונה על ביצוע החיקוק ועם המועצה.

(ג) על אף האמור בסעיף זה, הוראה של פרק זה תחול על בית דין רק אם אין בחיקוק אחר הוראה מיוחדת לאותו ענין לגבי אותו בית דין.

סימן ב': מינוי ותקופת כהונה

5. מינוי בית הדין

(א) הרשות הממנה תקבע בצו רשימה או רשימות של חברים בבית הדין לפי הוראות החוק החלות בענין המינוי והכשירות של החברים באותו בית דין.

(ב) הרשות הממנה, המוסמכת למנות את יושבי ראש המותבים, תמנה חבר אחד כראש בית הדין, והיא רשאית למנות חבר נוסף כסגן ראש בית הדין, ובלבד שיהיו בעלי כשירות הנדרשת למינוי כיושב ראש מותב.

(ג) מקום שלפי החוק יושב שופט בראש המותב, יכהן כראש בית הדין - הנשיא של בית המשפט אשר במסגרת המינהלית שלו פועל בית הדין, וסגן הנשיא, שיתמנה על ידי הנשיא לצורך זה, יכהן כסגן ראש בית הדין.

(ד) שר המשפטים, בהתייעצות עם המועצה, רשאי לקבוע בתקנות כללים בדבר כשירותו של חבר בית דין, וכן כללים בדבר הדרך למינוי חברים לבית הדין, אם דרך כלל ואם לבתי דין מסוימים, ואם לעניינים מסוימים.

6. ראש בית הדין

(א) ראש בית הדין רשאי להתקין כללים שלפיהם ייקבעו המותבים של בית הדין, הערריס שבהם ידון והמועדים לתחילת הדיון.

(ב) ראש בית הדין יקבע את יושב ראש המותב והוא רשאי לקבוע את חברי המותב ואת המועד לתחילת הדיון בערר. ההרכב והמועד לתחילת הדיון ייקבעו בהתאם לכללים, אם נקבעו, אולם ראש בית הדין רשאי, אם יראה לנכון, לסטות מן הכללים לערר מסויים מטעמים שיירשמו.

(ג) לא קבע ראש בית הדין את חברי המותב או את המועד לתחילת הדיון בערר, יקבעם יושב-ראש המותב.

(ד) ראש בית הדין רשאי לאצול מסמכויותיו לסגן ראש בית הדין.

(ה) נבצר מראש בית הדין למלא את תפקידו, ימלא את מקומו סגן ראש בית הדין.

7. יושב-ראש המותב

(א) יושב-ראש המותב יהיה שופט או מי שכשיר להתמנות שופט בית משפט שלום.

(ב) הרשימה של יושבי-ראש מותבים תיקבע על ידי שר המשפטים.

8. <u>תקופת כהונה</u>

(א) תקופת הכהונה של חבר בית דין תהיה שלוש שנים.

(ב) מותר לחזור ולמנות חבר בית דין לתקופות כהונה נוספות בדרך שבה נתמנה.

(ג) לא תיפסל החלטה של בית דין מחמת זה בלבד שתמה תקופת כהונתו של אחד החברים, ובלבד שלא חלפו יותר משישה חדשים מתום תקופת הכהונה.

9. <u>ניגוד עניינים במינוי</u>

(א) לא יתמנה אדם חבר בית דין אם הוא עלול להימצא, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים, במישרין או בעקיפין, בין תפקידו כחבר בית-הדין לבין ענין אחר שלו.

לענין זה:

(1) "ענין אחר של חבר בית דין" - לרבות של קרובו, או ענין של גוף שחבר בית הדין או קרובו הם בעלי שליטה בו.

(2) "קרוב" - בן זוג, הורה או ילד או אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר בית הדין.

(3) "בעל שליטה" - מנהל או עובד אחראי בגוף, או מי שיש לו חלק העולה על 10% בהון או ברווחים של אותו גוף.

(ב) לא יתמנה אדם חבר בית-דין אם הוא נמצא, באופן תדיר, בקשר מקצועי, עסקי או אחר, עם הרשות המינהלית שעל החלטותיה ניתן לערור בפני אותו בית דין.

לענין זה ייחשבו ככשורים באופן תדיר עם הרשות המינהלית, בין היתר, עובד או נבחר של הרשות המינהלית ועובד או נבחר שפרש * מהרשות המינהלית, אם לא עברה שנה מיום שפרש.

10. <u>סייג לניגוד עניינים</u>

על אף האמור בסעיף 9 לא יהיה אדם פסול להתמנות כחבר בית דין בשל ניגוד עניינים הנובע מהוראת חיקוק שלפיה -

(1) חבר בית-הדין יתמנה מתוך ציבור של בעלי ענין מסויים; או

(2) חבר בית-הדין יהיה בעל מומחיות או כשירות מיוחדת או בעל תפקיד מסויים, ולא ניתן למצוא, באופן סביר, מועמד מתאים אחר.

11. <u>תחום השיפוט</u>

הרשות הממנה רשאית לקבוע בצו את אזור השיפוט של בית הדין. היתה יותר מרשות ממנה אחת לבית הדין, יקבע אזור השיפוט על-ידי הרשות המוסמכת למנות את יושב ראש המותב לאחר התייעצות עם הרשות המוסמכת למנות את יתר החברים בבית הדין. לא קבעה הרשות הממנה את אזור השיפוט, יהיה לבית הדין שיפוט בכל שטח המדינה.

12. <u>מקום המושב</u>

הרשות הממנה תקבע בצו את מקום המושב של בית הדין. היתה יותר מרשות ממנה אחת לבית הדין, ייקבע מקום המושב על-ידי הרשות המוסמכת למנות את יושב ראש המותב לאחר התייעצות עם הרשות המוסמכת למנות את יתר החברים בבית הדין.

13. <u>גמול לחברים בבית הדין</u>

שר המשפטים רשאי, בהסכמת שר האוצר, להחליט על תשלום גמול לחברים בבית דין בשיעור שיקבע. הגמול אפשר שיהיה לפי סוגים של בתי דין או סוגים של חברים בבתי דין, ואפשר שיהיה מותנה בתנאים. החלטה כאמור תפורסם ברשומות.

14. <u>הפסקת כהונה</u>

(א) חבר בית דין שאיננו שופט בכהונה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחד מאלה:

(1) התפטר בהגשת כתב התפטרות לרשות הממנה. כהונתו תיפסק בתום שלושה חודשים מהגשת כתב ההתפטרות אם לא הסכימה הרשות הממנה למועד קצר יותר;

(2) שר המשפטים, לאחר שנתן לחבר בית הדין הזדמנות נאותה להציג את טענותיו, החליט כי התנהג בצורה שאינה הולמת תפקיד של חבר בית דין. החלטת השר תינתן בכתב, לאחר התייעצות עם הרשות הממנה ובהסכמת המועצה, ובשופט - גם בהסכמה של נשיא בית המשפט העליון.

(ב) חבר בית דין שהינו שופט בכהונה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו, אם התפטר, לאחר שקבל הסכמתו של נשיא בית המשפט העליון בהגשת כתב התפטרות לרשות הממנה. כהונתו תיפסק בתום שלושה חודשים מהגשת כתב ההתפטרות אם לא הסכימה הרשות הממנה למועד קצר יותר.

סימן ג': מותב בית הדין

15. ניגוד עניינים במותב

(א) חבר בית דין לא ישתתף במותב של בית הדין, כאשר הוא עלול להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר בית הדין לבין ענין אחר שלו.

לעניו זה -

(1) "ענין אחר של חבר בית דין: - לרבות של קרובו, או ענין של גוף שחבר בית הדין או קרובו הם בעלי שליטה בו, וכן ענין הנובע מייצוג של אחד מבעלי הדין על-ידי שותף או עובד של חבר בית הדין;

(2) "קרוב" - בן זוג, הורה, ילד, אח או אחות או אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר בית הדין;

(3) "בעל שליטה" - מנהל או עובד אחראי בגוף, או מי שיש לו חלק העולה על 5% בהון או ברווחים של אותו גוף.

(ב) נתברר לחבר בית דין שהוא מנוע מלהשתתף בדיון על ערר מסויים בשל ניגוד עניינים, יודיע על כך לחבריו במותב, ואם החל הדיון - גם לבעלי הדין, וייפנע מלהשתתף בדיון על אותו ערר.

(ג) התעורר אצל חבר בית דין ספק בשאלה אם הוא מנוע מלהשתתף

בדיון על ערר מסויים בשל ניגוד ענייניים, או טען אחד מבעלי הדין שחבר בית הדין מנוע כאמור, יחליט בדבר המותב של בית הדין, לרבות אותו חבר, וינמק את החלטתו.

(ד) לא תישמע טענה של בעל דין כי חבר בית הדין מנוע מלהשתתף בדיון על ערר מסויים בשל ניגוד עניינים, אלא אם נטענה בתחילת הדיון או מיד לאחר שנודעו לבעל הדין העובדות שביסוד הטענה; ואולם רשאי בית הדין לשמוע טענה כאמור בשלב מאוחר יותר, מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ה) נמנע מחבר בית-דין להמשיך ולהשתתף בדיון על ערר מסויים בשל ניגוד עניינים, ייחשב המותב, לצורך אותו ענין, כמותב קטוע.

16. <u>מותב חסר</u>

(א) זומן מותב של בית הדין לישיבה ונעדר מן הישיבה של בית הדין חבר מותב אחד, למעט יושב ראש המותב, יתקיים הדיון באותה ישיבה לפני חברי המותב האחרים, אם הסכימו לכך בעלי הדין, אלא אם החליט יושב ראש המותב לדחות את הדיון למועד אחר.

(ב) החלטה במותב חסר כאמור שנחלקו בו הדעות תתקבל על פי דעתו של יושב ראש המותב.

(ג) דיון שנערך במותב חסר יימשך ויסתיים באותו הרכב, אלא אם סבר יושב ראש המותב כי המשך השתתפותו בדיון של החבר שנעדר יועיל

לדיון ולא יהיה בכך עיוות דין.

17. <u>מותב קטוע</u>

(א) נבצר דרך קבע מחבר מותב אחד, למעט יושב ראש המותב, לסיים את הדיון, יימשך הדיון עד לסיומו לפני חברי המותב האחרים, אם הסכימו לכך בעלי הדין, אלא אם החליט יושב ראש המותב להפסיק את הדיון. החליט יושב ראש המותב להפסיק את הדיון, ימונה מותב חדש.

(ב) החלטה במותב קטוע כאמור שנחלקו בו הדעות תתקבל על פי דעתו של יושב ראש המותב.

(ג) לא הסכימו בעלי הדין להמשיך את הדיון במותב קטוע, רשאי ראש בית הדין למנות מותב חדש שיקיים את הדיון מתחילתו או למנות חבר אחר למותב הקיים. נתמנה חבר אחר כאמור, רשאי המותב להמשיך בדיון מן השלב שאליו הגיע המותב הקודם, ורשאי הוא לנהוג בראיות שגבה המותב הקודם כאילו גבה אותן בעצמו, או לחזור ולגבותן, כולן או מקצתן, ובלבד שנתן לבעלי הדין הזדמנות להשמיע טענותיהם לענין זה, וסבר שלא יגרם עיוות דין.

18. יושב ראש מותב שהוא שופט

הסמכויות המוקנות לבית הדין לפי סעיפים 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 34 ו-44 אפשר שיפעיל אותן יושב ראש המותב של בית הדין אם הוא שופט.

19. סיום הטיפול על ידי חבר שכהונתו נסתיימה

חבר בית דין שהחל בדיון ותקופת כהונתו כחבר בית הדין נסתיימה, או שכהונתו נפסקה לפני תום תקופת כהונתו, יהיה מוסמך לסיים את הדיון תוך ששה חודשים מיום שנסתיימה או שנפסקה כהונתו.

סימן ד': סדרי דין וראיות

20. פטור מדיני הראיות

בית דין לא יהיה קשור בדיני הראיות, פרט לדינים בדבר ראיות חסויות לפי פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, או לפי כל דין אחר.

21. סדרי דין

בכל ענין של סדרי דין שאין עליו הוראות בחוק זה או בחיקוק אחר, ינהג בית הדין בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית משפט צדק.

22. המועד להגשת ערר

(א) ערר על החלטה מינהלית יוגש לבית הדין תוך 45 ימים מהיום שבו הומצאה לעורר ההחלטה בצירוף הודעה על זכות הערר ועל המועד להגשתו.

(ב) ראש בית-הדין או יושב ראש המותב רשאי להאריך את המועד להגשת הערר מטעמים מיוחדים שירשמו.

23. <u>מחיקה או דחיה על הסף</u>

בית הדין רשאי, למחוק או לדחות ערר על הסף, כולו או מקצתו אם שוכנע שאין לבית הדין סמכות או שהערר אינו מגלה עילה, או שהוא טורדני או קנטרני.

24. <u>פומביות הדיון</u>

(א) בית דין ידון בפומבי.

(ב) בית דין רשאי לדון בענין מסויים, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות, אם ראה צורך בכך באחת מאלה:

(1) לשם שמירה על בטחון המדינה או יחסי החוץ של המדינה;

(2) לשם הגנה על המוסר או על עניינו של קטין;

(3) הדיון הפומבי עלול להרתיע עד מלהעיד עדות חפשית או מלהעיד בכלל;

(4) הדיון הפומבי עלול לפגוע בסוד מסחרי;

(5) הדיון הפומבי עלול לפגוע בצנעת הפרט;

(ג) החליט בית דין על עריכת דיון בדלתיים סגורות, רשאי הוא להרשות לאדם או לסוג בני אדם להיות נוכחים בעת הדיון, כול או מקצתו.

(ד) נציג מטעם המועצה רשאי להיות נוכח בעת דיון שנערך בבית דין בדלתיים סגורות.

(ה) החליט בית הדין על עריכת דיון בדלתיים סגורות, יחול על הדיון איסור פרסום כאילו היה זה דיון בדלתיים סגורות בבית משפט.

25. <u>טיעון בפני בית הדין</u>

(א) בעל דין זכאי להרצות את טענותיו, להציג את ראיותיו בפני בית הדין ולסכם את טענותיו לאחר הבאת הראיות, בסדר ובתנאים שבית הדין קבע.

(ב) על-פי בקשת בעלי הדין רשאי בית הדין לדון ולהחליט בערר על יסוד טענות בכתב בלבד.

(ג) בית הדין רשאי לחייב בעל דין להרצות את טענותיו בכתב, וכן להציג את ראיותיו, כולן או מקצתן, בכתב, אם בתצהיר ואם בדרך אחרת שיקבע.

26. <u>ייצוג בפני בית הדין</u>

בעל דין רשאי להיות מיוצג בפני בית הדין על-ידי עורך דין או על ידי אדם אחר, אם אין אותו אדם עושה את הייצוג בפני בית הדין דרך עיסוק או בתמורה אף שלא דרך עיסוק.

27. <u>סמכות לזמן עדים ולכפות התייצבותם</u>

(א) בית הדין רשאי, ביוזמתו או לבקשת בעל דין -

(1) להזמין אדם לבוא ולהעיד או להציג מסמכים או מוצגים אחרים שברשותו;

(2) לחייב עד להעיד בהן-צדק או בשבועה, בהתאם להוראות החיקוק החל בבית משפט אזרחי לענין זה;

(3) לכפות התייצבותו של אדם שלא ציית להזמנה ללא הצדק שהניח את דעת בית הדין.

(ב) סמכויותיו של בית הדין לענינים אלה, לרבות הסמכות להעניש בשל אי-ציות, יהיו כשל בית משפט בהליך אזרחי, בשינויים המחוייבים.

(ג) כיהן בראש בית הדין שופט, תהא סמכות הכפיה או הענישה בידי השופט.

(ד) החליט בית הדין לכפות התייצבותו של אדם, לחייבו להצהיר בהן צדק או להישבע, או להענישו בשל אי ציות, רשאי אותו אדם לערער על החלטת בית הדין לבית משפט השלום שבתחום שיפוטו מכהן בית הדין. הוגש ערעור כאמור, רשאי בית המשפט שלערעור לעכב את ביצוע ההחלטה שעליה מערערים עד להחלטה של בית המשפט

בערעור.

(ה) החליט בית הדין להטיל על אדם עונש בשל אי-ציות, יתן מיד בית הדין הודעה בכתב לנשיא בית משפט השלום שבתחום שיפוטו מכהן בית הדין, ורשאי הנשיא או שופט אחר של בית משפט זה לבטל את ההחלטה או לשנותה לקולה. הוחלט לבטל את ההחלטה יבוטל מאליו גם הערעור שהוגש על ההחלטה, אם הוגש, לפי סעיף-קטן (ד).

(ו) היה יושב ראש המותב של בית הדין שופט, יוגש הערעור לפי סעיף-קטן (ג) לבית המשפט המחוזי, וההודעה לפי סעיף -קטן (ה) תישלח לנשיא בית המשפט המחוזי, והוא בית המשפט המחוזי שבתחום שיפוטו מכהן בית הדין.

28. <u>מומחה מטעם בית הדין</u>

(א) מקום שלפי החוק יושב שופט בראש המותב, יחולו ההוראות הבאות לענין מומחה מטעם בית הדין:

(1) בית הדין רשאי, לאחר שנתן לבעלי הדין הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיהם, למנות מומחה מטעמו שיתן חוות דעת בכתב לענין שבמחלוקת בין בעלי הדין;

(2) מונה מומחה מטעם בית הדין, יועברו לעיונו חוות הדעת של מומחים מטעם בעלי הדין, ולא תיערך חקירה של מומחים אלה על-ידי בעלי הדין;

(3) בעל דין רשאי להציג למומחה מטעם בית הדין שאלות בכתב להבהרת חוות דעתו, במועד שנקבע בתקנות, ובהעדר מועד כזה - במועד שנקבע על-ידי יושב ראש המותב;

(4) מומחה מטעם בית הדין לא ייחקר על-ידי בעלי הדין, אלא אם שוכנע יושב ראש המותב כי יש צורך בכך למען הצדק, ובמידה שיושב ראש המותב התיר.

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות, בהתיעצות עם המועצה, כי ההוראות שבסעיף קטן (א) יחולו על בתי דין נוספים, אם דרך כלל ואם לבתי דין מסויימים או לעניינים מסויימים.

29. <u>עיון בתיק הרשות</u>

(א) הוגש ערר לבית הדין, תציין הרשות המינהלית בתשובתה את הטעמים להחלטתה ותצרף לתשובתה את תצלומי המסמכים שעליהם היא מתכוונת להסתמך בעת הדיון בערר.

(ב) נתקבלה תשובת הרשות בבית הדין, תועבר התשובה בהקדם אל העורר.

(ג) קיבל העורר את תשובת הרשות, תאפשר לו הרשות לפי בקשתו לעיין בתיק המכיל את המסמכים הנוגעים להחלטה (להלן-התיק), ולהעתיק מסמכים מן התיק.

(ד) זכות העיון בתיק לא תחול על מסמכים או חלקי מסמכים, במקרים הבאים:

(1) מסמכים שאין להם נגיעה להחלטה שעליה עוררים;

(2) מסמכים שיש בהם סוד מקצועי או מסחרי או ידיעה סודית כמשמעותה לפי כל דין;

(3) כאשר בטחון המדינה, יחסי החוץ או ענין ציבורי חשוב מחייבים שלא להרשות עיון במסמכים;

(4) מסמכים שהם ראיות חסויות לפי פרק ג' לפקודת הראיות (נוסח חדש), תשל"א-1971, למעט סעיפים 44 ו- 45.;

(5) מסמכים המכילים חומר פנימי, כגון: רשומות מדיונים פנימיים, דיווח לממונים, הצעות וטיוטות של החלטות;

(6) מסמכים שעיון בהם עלול לפגוע שלא כדין בזכות או בענין אישי של אדם אחר;

(7) מסמכים העוסקים במינוי, הטלת תפקיד, הערכות אישיות, כשירות, מצב רפואי או הישגים של אדם, לרבות העורר;

ובלבד שלא יימנע עיון בשל טעם מן הטעמים המוזכרים בסעיף קטן זה אלא במידה הנדרשת על ידי אותו טעם.

(ה) הוציאה הרשות מן התיק מסמכים או חלקי מסמכים, תפרט הרשות במסמך שיצורף לתיק את שמות המסמכים שהוצאו ואת הטעמים להוצאתם.

(ו) לאחר שעיין בתיק יהיה העורר רשאי לבקש מבית הדין כי התיק יימסר לבית הדין.

(ז) בית הדין רשאי להחליט, ביוזמתו או לפי בקשת העורר, כי התיק ימסר לו, למעט מסמכים אשר מסירתם עלולה לפגוע בבטחון המדינה או ביחסי החוץ שלה.

(ח) ביקש העורר לעיין במסמכים שהוצאו מן התיק, למעט מסמכים שהוצאו מן הטעמים המפורטים בסעיף קטן (ד)(3), רשאי בית הדין לצוות על הרשות לאפשר לעורר לעיין במסמכים, כפי שיקבע, אם לדעתו הצורך בעיון לשם עשיית צדק עדיף מן הטעם למניעת העיון.

(ט) ביקש העורר לעיין במסמכים שהוצאו מן התיק בשל טעם מן הטעמים המפורטים בסעיף קטן (ד)(3), יחולו הוראות סעיף 29.

30. <u>מניעת עיון בשל טעמים מיוחדים</u>

(א) אין הרשות חייבת למסור, ובית הדין לא יקבל, מסמך אם ראש הממשלה או שר הבטחון הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתו עלולה לפגוע בבטחון המדינה, או אם ראש הממשלה או שר החוץ הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתו עלולה לפגוע ביחסי החוץ של המדינה, אלא אם מצא שופט של בית המשפט העליון על פי עתירת העורר המבקש גילוי המסמך, כי הצורך לגלותו לשם

עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותו.

(ב) הוגשה לבית הדין תעודה כאמור בסעיף קטן (א), רשאי בית הדין, על פי בקשת העורר המבקש גילוי המסמך, להפסיק את הדיון לתקופה שיקבע כדי לאפשר הגשת העתירה לגילוי המסמך, ואם ראה לנכון - גם עד להחלטה בעתירה.

(ג) אין הרשות חייבת למסור, ובית הדין לא יקבל, מסמך אם שר הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתו עלולה לפגוע בענין ציבורי חשוב, אלא אם מצא בית הדין הדן בדבר, על פי עתירת העורר המבקש גילוי המסמך, כי הצורך לגלותו לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותו.

(ד) הדיון בעתירה לגילוי מסמך יהיה בדלתיים סגורות; לשם החלטה בעתירה רשאי השופט של בית המשפט העליון או בית הדין, לפי הענין, לדרוש שהמסמך או תכנו יובאו לידיעתו, ורשאי הוא לקבל הסברים מהיועץ המשפטי לממשלה או מנציגו ומנציג הרשות אף בהעדר העורר.

31. <u>הפרעות לדיונים</u>

בית דין רשאי לצוות על הרחקתו של מי שמפריע לדיוני בית הדין או מתנהג באופן הפוגע בכבוד בית הדין.

סימן ה': סמכות בית הדין

32. עיכוב ביצוע ההחלטה המינהלית

(א) הוגש ערר, רשאי ראש בית הדין או יושב ראש המותב להורות על עיכוב ביצועה של ההחלטה עליה עוררים לפרק זמן שיקבע ובתנאים שייראו לו, אם מצא כי מן הראוי לעשות כן בנסיבות הענין.

(ב) נתכנס בית הדין לדון בערר, תהיה הסמכות לעכב את ביצוע ההחלטה, כאמור בסעיף - קטן (א) מוקנית לבית הדין בלבד.

33. תשלום סכום שאינו שנוי במחלוקת

בית הדין רשאי לצוות, עוד לפני מתן החלטתו, על תשלום סכום שאינו שנוי במחלוקת בין בעלי הדין, כולו או מקצתו.

34. <u>פסק דין בפשרה</u>

בית הדין רשאי לתת תוקף של פסק דין לפשרה שכל בעלי הדין הסכימו עליה.

35. <u>סמכות בערר</u>

בית הדין מוסמך לאשר את ההחלטה שעליה עוררים, לשנותה, לבטלה ולקבל החלטה אחרת במקומה, או להחזיר את הענין עם הוראות לרשות שהחליטה.

36. <u>סמכות נגררת</u>

הובא ערר כדין לפני בית דין, והתעוררה בו דרך אגב שאלה שהכרעתה דרושה לבירור הערר, רשאי בית הדין להכריע בה לצורך אותו ערר אף אם הענין שבשאלה הוא בסמכותו הייחודית של בית משפט או של בית דין אחר.

37. <u>תשלום הוצאות</u>

(א) בית הדין רשאי לפסוק הוצאות לבעל דין, לרבות שכר טרחת עורך דין.

(ב) עד שהוזמן להעיד או להציג מסמך או מוצג אחר לפני בית הדין, רשאים בית הדין או יושב ראש המותב לפסוק לו דמי נסיעה, לינה ושכר בטלה, ואם הוא עד מומחה - גם שכר טרחה.

(ג) בית הדין או יושב ראש המותב רשאים להטיל את תשלום ההוצאות או שכר הטרחה לעדים על בעלי הדין, או על מי מהם, ולקבוע את שיעור התשלום בידי כל אחד מהם.

(ד) בית הדין או יושב ראש המותב רשאים לחייב בעל דין להפקיד פקדון לתשלום הוצאות או שכר טרחה לעדים.

סימן ו': ההחלטה

38. <u>החלטה בכתב</u>

החלטת בית הדין תהיה בכתב, תיחתם בידי חברי בית הדין ותושמע בפני הצדדים או תומצא להם בדואר רשום או בדרך אחרת שתיקבע על ידי בית הדין או יושב ראש המותב.

39. <u>מתן נימוקים</u>

בית הדין יתן נימוקים בכתב להחלטתו.

40. <u>בית דין שנחלקו בו הדעות</u>

בית דין הדן בשלושה או יותר, ונחלקו בו הדעות, תכריע דעת הרוב; אין רוב לדעה אחת, תכריע דעת יושב ראש המותב.

41. <u>הודעה על זכות ערעור</u>

היתה החלטה של בית הדין נתונה לערעור, יציין בית הדין בהחלטתו את זכות הערעור, וכן את המועד להגשת הערעור אם נקבע בחיקוק.

42. <u>תיקון טעות בהחלטה</u>

(א) מצא בית דין כי נפלה טעות בהחלטה שנתן, רשאי הוא, תוך עשרים ואחד ימים מיום נתינתה, לתקנה בהחלטה מנומקת, ורשאי הוא לשמוע טענות בעלי הדין לענין זה; לענין זה "טעות" - טעות לשון, טעות בחישוב, פליטת קולמוס, השמטה מקרית, הוספת דבר באקראי וכיוצא באלה.

(ב) בהסכמת בעלי הדין רשאי בית הדין, אם ראה לנכון בנסיבות הענין, לתקן בכל עת את ההחלטה שנתן.

(ג) תוקנה החלטה כאמור בסעיף קטן (א) יראו, לענין ערעור, את מועד התיקון כמועד מתן ההחלטה.

(ד) תיקון לפי סעיף קטן (א) אינו ניתן לערעור אלא בערעור על החלטת בית הדין.

43. <u>הוצאה לפועל</u>

החלטה של בית דין דינה, בכל הנוגע להוצאה לפועל, כדין פסק דין של בית משפט, והוראות חוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967, והתקנות לפיו, יחולו בשינויים המחוייבים.

סימן ז': ע ר ע ו ר

44. ערעור לבית משפט

(א) החלטה סופית של בית דין ניתנת לערעור בזכות בפני בית משפט מחוזי שידון בערעור בשופט אחד.

(ב) פסק דין של בית משפט מחוזי בערעור לפי סעיף קטן (א) ניתן לערעור בפני בית המשפט העליון אם ניתנה רשות לכך מאת נשיא בית המשפט העליון או מאת שופט אחר של בית המשפט העליון שנשיאו קבע.

45. עיכוב ביצוע החלטת בית הדין

בית הדין או, אם הוגש ערעור, בית המשפט המחוזי, רשאי להורות על עכוב ביצועה של החלטת בית הדין לפרק זמן שיקבע ובתנאים שייראו לו, אם מצא כי מן הראוי לעשות כן בנסיבות הענין.

פרק ג: המועצה

46. מינוי המועצה

(א) שר המשפטים ימנה מועצה לבתי דין מינהליים ויקבע לה יושב ראש מבין חבריה.

(ב) במועצה יהיו עד חמשה עשר חברים ובהם מנהל בתי המשפט, איש אוניברסיטה ויועץ משפטי של רשות מינהלית; לפחות שליש מהחברים לא יהיו עובדי מדינה.

47. תקופת הכהונה

(א) תקופת הכהונה של חבר המועצה תהיה שלוש שנים.

(ב) מותר לחזור ולמנות חבר המועצה לתקופות כהונה נוספות.

48. תפקידי המועצה

ואלה תפקידי המועצה:

(1) לייעץ לשר המשפטים או לשר אחר הנוגע בדבר בכל הקשור לבתי דין, לרבות בכל הקשור:

(א) להקמת בתי דין חדשים, או בטולם ומזוגם של בתי דין קיימים;

(ב) להרכבם של בתי דין;

(ג) להתקנת תקנות בנוגע לבתי דין;

(2) להציע תקנות סדרי דין, אם דרך כלל ואם לענין מיוחד;

(3) להציע הנחיות, אם דרך כלל ואם לבתי דין מסוימים;

(4) לערוך מחקרים, לפרסם סקירות וחומר אחר, ולנקוט פעולות של הסברה בכל הקשור לבתי דין.

49. <u>פעילות המועצה:</u>

(א) שליש מחברי המועצה ובהם היו"ר יהוו מנין חוקי.

(ב) המועצה רשאית למנות ועדות ולכלול בהן גם מי שאינו חבר המועצה, ולאצול להן מסמכויותיה.

50. דווח על בתי דין

המועצה תדון בדינים וחשבונות בנוגע לבתי דין ותעיר הערותיה לשר המשפטים או לשר הנוגע בדבר.

51. דווח על-ידי המועצה

המועצה תגיש לשר המשפטים דין וחשבון שנתי.

52. תקציב המועצה

תקציב המועצה ייכלל בתקציב משרד המשפטים.

פרק ד: הוראות שונות

53. ביצוע ותקנות

(א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם המועצה, להתקין תקנות לביצועו.

(ב) שר המשפטים רשאי, בהתייעצות עם המועצה, להתקין תקנות בעניינים הבאים, אם דרך כלל ואם לבתי דין מסויימים או לעניינים מסויימים:

(1) סדרי הדין בבתי הדין, לרבות המועד והדרך להגשת ערר לבית הדין;

(2) סדרי הדין בערעורים מבית דין לבית משפט, לרבות המועד והדרך להגשת ערעור;

(3) מינוי מומחים מטעם בית הדין ודרך חקירתם;

(4) קביעת שיעורים או שיעורים מירביים של הוצאות ושכר טרחה, לבעלי דין או לעדים;

(5) הגשת דינים וחשבונות למועצה על פעולת בתי הדין.

54. <u>הוראות מעבר</u>

(א) חוק זה לא יחול על ענין שהדיון בו החל לפני תחילת תוקפו של חוק זה, אלא אם המותב שדן בענין החליט אחרת מטעמים שיירשמו.

(ב) חוק זה לא יפגע במינוי ראש בית דין או חבר לבית דין, שנעשה לפני תחילת תוקפו של חוק זה; תוקפו של מינוי כזה יפוג עם סיום תקופת המינוי, אך לא יאוחר משלוש שנים לאחר תחילת תוקפו של חוק זה.

תוספת

דברי הסבר

סעיף 1

הגדרת בית דין מכוונת לכלול את מירב הגופים הדנים בעררים מבלי להתחשב בכינויים.

הגדרת ערר היא רחבה וכוללת, נוסף לפניה לערכאה העוסקת בביקורת שיפוטית על רשות מינהלית, גם פניה לערכאה הדנה בריב שרשות מינהלית צד לו, מבלי שהיתה קודם לכן החלטה של רשות מינהלית.

שופט, לענין בתי דין מינהליים, הוא, לפי המקובל כיום, גם מי שפרש משפיטה במערכת בתי המשפט. מוצע להוסיף גם שופט בדימוס של בית הדין לעבודה.

סעיף 2

בגלל המהות של בית דין מינהלי, כגוף המכריע בסכסוך שרשות מינהלית צד לו, מוצע כי בית דין מינהלי חדש יוקם רק בחוק, ולא בתקיקת-משנה הנעשית בידי שר או רשות מינהלית אחרת.

סעיף 3

מוצע לקבוע במפורש את עקרון אי-התלות, החל על שופט, גם על חבר בית דין. לעקרון זה חשיבות משנה כאשר מדובר בחבר בית דין, משום שהוא מתמנה בידי הרשות המבצעת.

סעיף 4

החוק המוצע הוא כללי ויש מקום שהוראותיו יחולו על מירב בתי-הדין המינהליים. עם זאת, יש להתחשב בכך שלגבי בתי דין מסויימים מוצדק, בגלל סוג הפעילות שלהם, שהוראות מסויימות יהיו שונות מאלה של החוק הכללי. משום כך מוצע שהחוק יוחל בהדרגה על בתי-דין שונים, תוך בחינה של כל בית דין כדי לברר אם ראוי להחיל עליו את החוק.

החלת החוק על בית דין מסויים תוכל להתבצע, לאחר שהחוק ייכנס לתוקף, בדרך מקוצרת, על ידי שר המשפטים בהתייעצות עם השר הממונה על ביצוע החוק והמועצה לבתי-דין מינהליים. מכל מקום, גם כאשר יוחל החוק על בית דין מסויים, על ידי הכללתו בתוספת לחוק, עדיין יחולו על אותו

בית דין הוראות החוק המיוחד, המקים אותו ומסדיר את פעולתו. הוראות חוק בתי הדין המינהליים יחולו על בית הדין רק כאשר אין בחוק המיוחד, או בתקנות שהותקנו מכוח אותו חוק, הוראות מיוחדות לאותו ענין.

<u>סעיפים 5 ו- 6</u>

חברי בית-הדין יתמנו מתוך רשימות של חברים שכשירותיהם נמנות בחוק המיוחד או שהן מוגשות בידי גופים הנוגעים לנושא.

כמקובל, ובהתאם להגדרה שבסעיף 1, נתשב יושב ראש המותב כחבר בית-הדין. מוצע למנות לכל בית דין גם ראש בית-דין וסגן ראש בית דין. בעלי תפקידים אלה יהיו בעלי הכשירות של יושב ראש המותב.

ראש בית הדין הוא זה שישא באחריות לגבי ההיבט "הארגוני" של בית-הדין, כמו למשל, קביעת ראש המותב ומועד תחילת הדיון. הסדר דומה שהוכיח את עצמו כיעיל, קיים לפי חוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961, שם מתמנה יושב ראש תורן במטרה למלא את התפקידים המתוארים בסעיף זה.

<u>סעיף 7</u>

יושב ראש המותב יהיה שופט או משפטן. בכך יובטח הידע והנסיון הנדרשים לניהול התקין של ההליכים לפני בית-הדין. מינוים של אלה מתאים שיהיה בידי שר המשפטים.

סעיף 8

התקופה של שלוש שנים נקבעה כתקופת כהונה ארוכה דיה כדי ליהנות מהנסיון שרכש חבר בית הדין, מחד, וכתקופה אשר מאפשרת בקורת תקופתית של פעילותו, מאידך. לחבר בית דין שהוכיח את עצמו רצוי לאפשר תקופות כהונה נוספות כדי לזכות בידע ובנסיון שרכש.

המינויים לבתי הדין השונים לא מתבצעים כולם בצורה מרוכזת, ומשום כך יתכן שבשגגה לא יוארך מינוי של חבר מסויים במועדו. כדי למנוע שתקלה מסוג זה תגרום לפסילת מערכת שלמה של החלטות שהתקבלו כתקנן, מוצע שאם ישב בדין מי שכהונתו הסתיימה ולא חלפו יותר ששה חודשים, לא תיפסל בשל כך בלבד החלטה שהתקבלה בידי מותב זה.

סעיפים 9 ו-10

הכהונה בבית הדין, בדרך כלל, אינה העיסוק היחיד של חבר בית הדין, במיוחד כשמדובר בנציגי ציבור. מטבע הדברים שהם מתמנים לכהונה בבית דין הדן בנושאים שהם קרובים לתחום מומחיותם ולעיסוקם המקצועי. מצב דברים זה יכול לגרום לכך שחבר בית דין עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים. בעיה דומה מתעוררת לגבי חברים אשר מתמנים כנציגי ציבור מסוים, כגון ציבור חקלאים.

ההוראות המוצעות בדבר ניגוד עניינים מתבססות על המצב הקיים לפי הפסיקה והוראות חוק שונות החלות על גופים מסויימים. עם זאת, כיום

רוב החוקים המקימים בתי-דין מינהליים עוברים בשתיקה על הנושא של ניגוד עניינים. כפי שנפסק, שתיקת המחוקק אין פירושה הסדר שלילי, כלומר, האיסור על ניגוד עניינים עדיין חל, ואולם במצב כזה טיבו ופרטיו של האיסור אינם ברורים די הצורך. לפיכך מוצע לקבוע את פרטי ההסדר בחוק זה.

לענין המינוי של חבר בית דין, מוצע לקבוע שאין למנות כחבר - מי שלגביו קיים חשש שהוא יימצא, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים.

תשומת הלב מוסבת למצב מיוחד שבו עלול להתעורר חשש לניגוד עניינים, והוא - הקשר עם הרשות המינהלית. מי שנמצא בקשרים הדוקים עם הרשות המינהלית שעליה עוררים, אין מקום שיכהן בבית הדין שבפניו מתברר הערר. הוראה זו מורחבת, לתקופה של שנתיים, גם לגבי מי שפרש מאותה רשות מינהלית.

הסייגים לכלל בדבר ניגוד עניינים מוסדרים בסעיף 10. מובהר שהעובדה שחבר בית-דין הינו, מכוח חיקוק, נציג של ציבור מסויים (כמו חקלאים או צרכנים), שלו נגיעה לנושא שבו דן בית הדין, לא פוסלת אותו, כשלעצמה, מלכהן כחבר בית-הדין.

הסייג השני שאליו מתייחס החוק הוא, במינוח הפסיקה, בבחינת "כורח השעה". בפעילות בבתי הדין נודעת חשיבות מיוחדת לכשירות ולידע מקצועי. בתחומים מסויימים המומחים מעטים, ודוקא אלה עלולים להיות "נגועים" בניגוד עניינים. מוצע, שכאשר מסתבר שלא ניתן למצוא, באופן סביר, מומחה שאינו במצב של ניגוד עניינים, ניתן בלית ברירה למנות

כחבר בבית הדין מומחה שקיים לגביו חשש של ניגוד עניינים. ההנחה היא שבמקרה כזה יהיה מקום למצוא פתרונות כיצד למנוע או לצמצם, במידת האפשר, את ניגוד העניינים במקרים המסויימים.

ענין אחר הוא האפשרות של ניגוד עניינים אצל מי שנתמנה כבר חבר בית הדין. אפשר שחבר בית הדין ימצא עצמו במצב של ניגוד עניינים בערר מסויים. במקרה כזה יהיה מקום לפסול אותו מלהשתתף במותב הדן באותו ערר. ענין זה מוסדר בסעיף 15 להצעת החוק.

<u>סעיפים 11 ו-12</u>

רצוי שבתי הדין יהיו נוחים לגישת העוררים. לכן יקבע השר או הרשות המינהלית המוסמכת למנות את חברי בית דין, את תחום השיפוט המתאים לכל בית דין, לפי הענין. כאשר הסמכות למנות את חברי בית הדין מצויה בידיו של יותר משר אחד או רשות מוסמכת אחת, ייקבע התחום על ידי מי שמוסמך למנות את יושב-ראש המותב, לאחר התייעצות עם מי שמוסמך למנות את יתר החברים בבית הדין.

ההסדר המתואר לעיל יחול בעיקרו גם לגבי קביעת מקום מושבו של בית הדין.

סעיף 13

שר המשפטים, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע לחברי בית-הדין גמול עבור פעילותם בבתי-הדין. גמול זה יכול להיקבע כסכום אחיד או בהתאם לסוג העניינים שבית-הדין דן בהם, או לפי כל סיווג אחר.

סעיף 14

סיום כהונה של חבר בית-דין יכול להיות עם תום המנוי או בהתפטרותו. במקרה האחרון היא תיכנס לתוקף לאחר שלשה חודשים, וזאת על מנת לאפשר לו לסיים את הנושאים שהחל לדון בהם.

הפסקת כהונה שלא מרצון, משום התנהגות שאינה הולמת את התפקיד, תהיה בידי שר המשפטים, בדרך שנקבעה לצורך זה בחוק.

סעיף 15

על ניגוד עניינים של חבר בית-דין בענין מסוים, יחולו באופן עקרוני הכללים שנקבעו לגבי ניגוד עניינים הפוסל אותו למינוי כחבר בית הדין (ראה סעיפים 9 ו-10), אך המבחנים יהיו מחמירים יותר מאלה שנקבעו לניגוד עניינים לצורך מינוי (למשל, בהגדרת "ענין אישי"). משנתברר שחבר מנוע מלהשתתף בדיון בענין מסויים בשל חשש לניגוד עניינים, יודיע על כך וימנע מלהשתתף בדיון באותו ענין.

סעיפים 16 ו-17

סעיפים אלה דנים בבית דין שאחד מחבריו לא משתתף בישיבה של בית-הדין (הרכב חסר), או שנבצר ממנו דרך קבע להשתתף בדיון (הרכב קטוע).

ההסדר המוצע קובע שבשני המקרים ניתן להמשיך ולדון אם בעלי הדין הסכימו לכך; זאת בתנאי שיו"ר המותב לא החליט אחרת, כלומר, בהרכב חסר - לדחות את הדיון למועד אחר, ובהרכב קטוע - להפסיק את הדיון ולמנות מותב חדש.

הרעיון המנחה בהסדר הוא שבעלי הדין מעוניינים, בדרך כלל, בסיום הענין, ולא בדחייתו או התחלתו מחדש. לכן, אם יושב ראש המותב סבור שלא ייגרם עיוות דין, רצוי להתיר את המשך הדיון.

מוצע גם הסדר לגבי המשך שיתוף החבר הנעדר בהרכב חסר, ולגבי ניהול הדיון במותב חדש שנתמנה במקום המותב הקטוע.

סעיף 18

ככלל דן בית-הדין בהרכב מלא של כל חבריו בכל הנושאים. לאור העובדה שחלק מהחברים אינם משפטנים, ולמען יעילות הדיון, מוצע להקנות ליושב ראש המותב, אם הוא שופט, את הסמכויות להפעיל מספר הוראות, אשר נוגעות להיבטים מסויימים של הדיון. הכוונה להוראות בדבר ניהול דיון בדלתיים סגורות, הגשת טיעון בכתב, הזמנת עדים וכפיית התיצבותם,

מינוי מומחה מטעם בית-הדין, החלטה בדבר זכות העיון במסמכים, הרחקה מבית-הדין של מי שמפריע לדיון ועיכוב ביצועה של החלטה.

סעיף 19

במטרה למנוע מצב שבו יהיה צורך בהמשך טיפול בנושאים של חבר שפרש בידי חבר אחר של בית הדין, מוצע שחבר שכהונתו נסתיימה, יהיה רשאי לסיים את הטיפול בנושא במשך ששה חודשים לאחר סיום הכהונה.

סעיפים 20 ו-21

אחד הנימוקים החשובים להקמת בתי-דין היתה לאפשר לקיים דיון יעיל, מהיר וגמיש, מבלי שיחולו עליו דיני הראיות וסדרי הדין המקובלים בבית המשפט. הוראות השחרור מדיני ראיות (למעט ראיות חסויות) ומסדרי הדין משקפים את הפסיקה שקבעה כי דיני הראיות וסדרי הדין אינם חלים על בית דין אם החוק לא החיל אותם במפורש.

סעיף 22

מועד הגשת ערר על החלטה מינהלית הוא כמו זה של הגשת ערעור בענין אזרחי. סמכות הארכת מועדים, מקבילה גם היא לזו של בית-המשפט.

סעיף 23

הנימוקים לדחית הערר או מחיקתו על הסף נקבעו בדומה לנימוקים הקבועים בסדר הדין האזרחי לענין דחית או מחיקת כתב תביעה.

סעיף 24

ההוראות בדבר פומביות הדיון מקבילות, באופן כללי, לאלה החלות על בית-המשפט. עם זאת נוספו עילות אשר אינן נזכרות בחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984, ועשויה להיות להן חשיבות מיוחדת לגבי בתי דין מינהליים: פגיעה בסוד מסחרי או פגיעה בצנעת הפרט.

בהתחשב בעובדה שמדובר בבתי דין מינהליים, ולא בבית-המשפט, נוספה הוראה המאפשרת ביקורת מסויימת, גם בדיונים שנערכים בדלתיים סגורות, וזאת בדרך של הסמכת נציג המועצה לבתי דין מינהליים להיות נוכח בדיון.

סעיף 25

מוצע להקנות לבית הדין את הסמכות לקבוע שהטיעון לפניו יהיה בכתב, וזאת לצורך יעול הדיון.

סעיף 26

כללית יש לשמור על העקרון שבעל דין רשאי להיות מיוצג בידי עורך דין. עם זאת בעררים על החלטות של רשויות מינהליות רצוי שהעורר יוכל להעזר גם במי שאינו עורך דין, ובלבד שהסיוע לא יהיה בידי מי שעיסוקו בייצוג ושלא יהיה בתשלום.

סעיף 27

בית-דין העוסק בהליך שיפוטי נזקק לשמיעת עדים. כדי להבטיח שאלה יופיעו כדי להעיד או להציג מסמכים, מוקנות לו גם סמכויות כפיה הדומות לאלה של ועדת חקירה לפי חוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968. סמכויות אלה מוקנות גם כיום מכוח חוקים שונים לחלק מבתי הדין המינהליים.

סעיף 28

בתי הדין עוסקים בחלקם בנושאים שבהם נדרשת מומחיות מיוחדת; לעתים ניתן להסתפק בידע המקצועי של נציגי הציבור, אולם לעתים נדרש לבית-הדין מומחה נוסף. הסתבר שההסדר הקיים בדבר חוות דעת של מומחים מכביד על ההליכים בבתי הדין. אי לכך מוצע שאם מונה מומחה מטעם בית הדין, יקבל הוא את חוות הדעת של המומחים מטעם בעלי-הדין, והם לא ייחקרו בידי בעלי הדין. המומחה מטעם בית הדין לא ייחקר בידי בעלי הדין, אולם הם יהיו רשאים להציג לו שאלות להבהרת חוות דעתו.

נקבע הסדר מיוחד בנושא מומחה מטעם בית הדין שמטרתו לתת פתרון לבעיה שגרמה לא פעם לסרבול ההתדיינות ללא הצדקה.

<u>סעיפים 29 ו- 30</u>

ההוראה המוצעת מבטיחה לעורר את זכות העיון בתיק של הרשות המינהלית. ההסדר המוצע אמור למצוא את האיזון בין העמדת המידע הדרוש לעורר לצורך ההתדיינות, לבין הצורך שלא לשבש את הפעילות השוטפת של הרשות.

הכלל הוא שעל הרשות להעמיד לעיונו של העורר את תיק ההחלטה שעליה הוא עורר, ושבו כלולים המסמכים הנוגעים להחלטה, וזאת בסייגים המנויים בחוק. עורר המבקש שהתיק יובא לפני בית-הדין, יבקש זאת מבית-הדין. הוראות מיוחדות מסמיכות את בית הדין לאפשר עיון במסמכים שהרשות הוציאה מהתיק אם הדבר דרוש לשם עשיית צדק.

הסדר מיוחד נקבע לגבי אפשרות עיון במסמכים שהוצאו על ידי הרשות מן התיק משום שבטחון המדינה, יחסי החוץ או אינטרס ציבורי אחר מחייבים שלא להרשות עיון בהם.

סעיף 31

ההוראה בדבר הרחקתו של מי שמפריע לדיוני בית-הדין מקבילה לזו שבחוק בתי המשפט.

סעיף 32

בית הדין, להבדיל מבית-המשפט, אינו מקיים דיונים באופן שוטף וקבוע, ולכן באותם המקרים שהוא לא יושב בדיון, ויש מקום לעכב ביצועה של החלטה מינהלית, מוצע להקנות סמכות זו ליו"ר המותב או לראש בית-הדין. בדרך זו נמנעת ההכבדה של כינוס בית-הדין כולו לצורך זה.

סעיף 33

מוצע להסמיך את בית-הדין לצוות בהחלטת ביניים על תשלום סכום שאינו שנוי במחלוקת בין בעלי הדין.

סעיף 34

מוצע לקבוע את היקף הביקורת של בית הדין על החלטה של רשות מינהלית, כפי שהיא נקבעה בחוקים שונים לגבי בתי-דין מסויימים. ביקורת זו כוללת את הסמכות לקבל החלטה אחרת במקום זו שקבלה הרשות המינהלית.

סעיף 35

לבית-הדין מוענקת סמכות, בדומה לסמכות המוענקת לבית משפט, לדון בשאלה שהכרעתה נדרשת לבירור הערר, וזאת גם אם היא בסמכותו הייחודית של בית-דין אחר, או של בית משפט.

סעיף 36

בית-הדין כמו בית-משפט רשאי לפסוק הוצאות לטובת בעלי הדין והעדים ושכר טרחה לעורך-דין. לשם הבטחת תשלומים אלה, ניתן לדרוש הפקדת פקדון.

סעיפים 37 עד 39

החלטת בית-דין, כמו פסק דין של בית-משפט, תהיה מנומקת ובכתב, ותושמע לצדדים או שתומצא להם.

ההחלטה תתקבל ברוב דעות, ואם אין רוב - יכריע יו"ר המותב. הקביעה שההחלטה תהיה מנומקת אין פירושה בהכרח הכבדה על בתי-דין אשר נותנים מספר רב של החלטות באותה ישיבה. אין כוונה שבית-הדין יסביר בכל מקרה באריכות את הנימוקים להחלטתו. ההנמקה תוכל להיות פשוטה וקצרה. עם זאת גם במקרים פשוטים מן הראוי שבעלי הדין ידעו את הנימוקים וישתכנעו שההחלטה לא התקבלה בשרירות.

סעיפים 40 עד 42

סעיפים אלה מסדירים נושאים שהינם רלבנטים לאחר מתן ההחלטה: ראשית, הודעה לעורר על זכותו לערער על ההחלטה; שנית, אופן תיקון טעות שנפלה במתן ההחלטה; מובן שהכוונה רק ל"טעות טכנית" ולא לטעות מהותית. ולבסוף נקבע שהחלטת בית דין, לענין ביצועה, היא כמו פסק דין של בית משפט.

סעיף 43

כמקובל, מוקנית לבעל דין זכות ערעור אחת, מבלי שיהיה עליו לבקש את רשותה של ערכאת שיפוט כלשהי. מוצע שהערעור יהיה בפני בית משפט מחוזי אשר ידון בו בשופט אחד.

הפניה במישרין לבית-המשפט המחוזי מנומקת בשנים: ראשית, הרשות המינהלית שעליה עוררים, היא כעין ערכאה ראשונה. שנית, בראש מותבים רבים מכהנים שופטי שלום או שופטים מחוזיים ולכן מתאים יותר שהערר יהיה לבית-משפט מחוזי. יש בכך גם כדי לקצר את משך ההתדיינות עד למתן פסק דין סופי.

מוצע להסתפק בשופט אחד, כפי שנקבע לאחרונה גם בנושאים אחרים, לשם יעול הדיון.

סעיף 44

לבית הדין עצמו ולבית המשפט המחוזי, אם הוגש ערעור על ההחלטה, מוקנית הסמכות, כמקובל בבית המשפט, לעכב את ביצוע ההחלטה במקרים המתאימים.

סעיף 45 עד 49

מוצע לעגן בחקיקה מועצה לבתי-דין מינהליים כדוגמת זו הפועלת עתה ליד שר המשפטים.

תפקידי המועצה, אשר חבריה יכהנו שלוש שנים, יהיו בעיקר ייעוץ, הסברה ומחקר. המועצה תייעץ לשרים הנוגעים בדבר בכל הנושאים הקשורים לבתי דין ובמיוחד בנושאים עקרוניים של הקמה וביטול של בתי-דין, ההרכב של בית-הדין, ובכל נושא הקשור להתקנת תקנות.

המועצה תערוך סקרים ומחקרים ותשתף את כל הגורמים הנוגעים בדבר במסקנותיה. בפעילות זו אמורה המועצה לתרום לשיפור הפעילות של בתי הדין השונים ולהאחדת הסדרים החלים על פעילותם, במידה הראויה. כמו כן תשמש המועצה כתובת להתייעצות בנושאים כלליים הנוגעים לבתי הדין המינהליים, ותנחה את הגורמים השלטוניים העוסקים בנושא זה.

המועצה תדון בחומר רשמי הנוגע לבתי דין מינהליים, כמו דוחו"ת מבקר המדינה או בדו"חות שיגיעו מבתי הדין, ותעיר את הערותיה לגורמים

האחראים על פעילות בתי הדין.

המועצה מצדה תגיש דו"ח שנתי לשר המשפטים על פעולותיה.

התוספת

בתוספת לחוק יימנו בתי הדין אשר החוק יוחל עליהם.

תוספת

(סעיף 4)

1. ועדות ערעור לפי סעיף 5 לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950.

2. ועדות ערעור לפי סעיף 3 לחוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954.

3. ועדות ערר לפי סעיף 16 לחוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957.

4. ועדת ערר לפי סעיף 17 לחוק פקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957.

5. ועדות ערעור לפי סעיף 26 לחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959.

6. ועדות ערר לפי סעיף 12 לחוק רשויות מקומיות (הסדרת השמירה), התשכ"א-1961.

7. ועדות ערר לפי סעיף 29 לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב-1962.

8. ועדת ערר לפי סעיף 30 לחוק הגנה על כנויי מקור, התשכ"ה-1965.

9. בית הדין לעניני מים לפי סעיף 140 לחוק המים, התשכ"ו-1966.

10. ועדת ערר לפי סעיף 14 לחוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969.

11. ועדות לקבילות פנקסי חשבונות לפי סעיף 127 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975.

12. ועדת ערר לפי סעיף 35 לחוק העתיקות, התשל"ח-1978.

13. בית הדין לחוזים אחידים לפי סעיף 6 לחוק החוזים האחידים, התשמ"ג-1982.

14. בית הדין להגבלים עסקיים לפי סעיף 32 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988.

מוגש על-ידי שר המשפטים

ז' בתמוז התשנ"א
19 ביוני 1991

מזכירות הממשלה

ש מ ו ר

ס ד ר י ו ם

לישיבה ל"ט/התשנ"א של הממשלה
יום א', י"א בתמוז התשנ"א - 23.6.1991

(בשעה 09:00)

		מס. נספח		השר המגיש
א.	סקירות			
ב.	הצעת חוק הסדרים במשק המדינה (יצירת תנאים לצמיחה ולקליטת העליה) (מס. 2), התשנ"א-1991 - ערר על החלטת צוות השרים - המשך הדיון	184		סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר
ג.	פרוייקט שיקום השכונות	+196 א'		שר הבינוי והשיכון שר האוצר
ד.	פרויקט קידמת נגב	213	*	שר האוצר
ה.	צרוף חבר לועדת השרים לענייני סמלים וטקסים	212	*	ראש הממשלה
ו.	אשרור האמנה בדבר ביעורן של כל הצורות של אפליה נגד נשים - המשך הדיון	204		שר המשפטים
ז.	תעסוקה לעולים	206		ועדת השרים לענייני עליה
ח.	הבטחת איכות המים במאגרי מים תת-קרקעיים ובכנרת	+199 א'		ראש הממשלה והשר לאיכות הסביבה שר החקלאות

---

* - נושא חדש על סדר היום

		מס. נספח	השר המגיש
ט.	הצעת חוק שעות עבודה ומנוחה (תיקון - הקמת ועדה למתן היתרי עבודה בשעות המנוחה השבועיות), התשנ"א-1991 של ח"כ א. פורז (מס. תתרמ"ח)	194	ועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק
י.	השפעת העליה על החקלאות ועל המגזר הכפרי בשנים 1990-1995 ערר על החלטת ועדת השרים לענייני כלכלה	178 (נוסח מעודכן)	שר האוצר
יא.	הקמת בתי-כנסת ומקוואות בשכונות ובישובים החדשים	+179 א'	השר לענייני דתות שר האוצר
יב.	שילוב מתקני התפלת מים בתחנות כח לייצור חשמל	+147	שר החקלאות ושר האנרגיה והתשתית
יג.	תיקון חוק שירותי הכבאות התשי"ט-1959 - הקמת איגוד ערים ארצי לכבאות - המשך הדיון	+145 א'	שר הפנים שר האוצר
יד.	סלילת כביש מס. 6	+150 א'+ ב' ג'	שר הבינוי והשיכון סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר שר הפנים שר התחבורה
טו.	הצעת-חוק שירותי הדת היהודיים (נוסח משולב), התשל"א-1971 (תיקון), התשנ"א-1991 - המשך הדיון	122	סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר השר לענייני דתות
טז.	תכניות לקליטת 2000 מדענים עולים בתעסוקה בשנים 1991-1990 וערר על החלטת ועדת השרים לענייני עליה - המשך הדיון	105 +104 א' 121	סגן ראש הממשלה ושר התעשיה והמסחר שר החינוך והתרבות שר המדע והטכנולוגיה שר המדע והטכנולוגיה

---

* - נושא חדש על סדר היום

	מס. נספח	השר המגיש
יז. העברת מע"צ (כבישים) למשרד התחבורה	106	שר התחבורה
יח. הוספת נציג שר החקלאות לועדות לבניה למגורים לפי חוק הליכי תכנון ובניה	101	שר החקלאות
יט. תיקון לחוק "איסור גידול חזיר"	+96	שר החקלאות
כ. החלת מעמד של איזור פיתוח א' על ירושלים	75	ועדת השרים לענייני עליה
כא. השתתפות ישראל באקספו 92 שתתקיים בספרד	+58 א	שר התיירות סגן ראש הממשלה ושר החוץ
כב. מינויים למועצת מינהל מקרקעי ישראל - המשך הדיון	43 (נוסח מתוקן)+ א'+ ב'	שר הבינוי והשיכון שר התחבורה שר הכלכלה והתכנון
כג. מינוי חברים למועצת המים הסתייגות	40 51	שר החקלאות שר האוצר
כד. המאבק בתאונות הדרכים - המשך הדיון		שר התחבורה
כה. סקירת שר המשפטים		
כו. רשות שמורות הטבע	+19 א'	שר החקלאות ראש הממשלה והשר לאיכות הסביבה

---

* - נושא חדש על סדר היום

צרוף חבר לועדת השרים לענייני סמלים וטקסים

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם, לצרף את השר רחבעם זאבי לועדת השרים לענייני סמלים וטקסים.

ההצעה על דעת שר התיירות, יו"ר ועדת השרים.

מוגש על ידי ראש הממשלה

להלן הרכב ועדת השרים לענייני סמלים וטקסים

שר התיירות יו"ר
שר הבריאות
שר החינוך והתרבות
שר הכלכלה והתכנון
שר המדע והטכנולוגיה והאנרגיה והתשתית
שר המשטרה
שר התקשורת

ז' בתמוז התשנ"א
19.06.91

נספח 212

C

פרויקט שיקום שכונות - תגובה על הצעת שר הבינוי והשיכון

"אין לי התנגדות להצעה הנ"ל.

יחד עם זאת יש להטיל על משרד הבינוי והשיכון לבחון את פרויקט שיקום שכונות באופן כולל על-מנת שימסור תוך חודש ימים מסלול יציאה של שכונות נוספות שבהן הפרויקט מיצה את עצמו, וכן תוכנית לשינוי חלוקת המשאבים בין השכונות עבור תקורה, מכיוון שישנן שכונות בהן ההוצאה עבור ניהול הפרויקט (לבד מהוצאות משרד) מהווה עד 40% מכלל ההוצאה".

מוגש על ידי שר האוצר

ז' בתמוז התשנ"א
19.06.91

תוספת א' לנספח 196

פרויקט קידמת הנגב

הצעה להחלטה

מחליטים:

1. לאמץ בעקרון את סיכום והמלצות ועדת ההיגוי "קידמת נגב" במטרה לקלוט ולאכלס כ-400,000 נפש במרחב "קידמת הנגב" ע"י פיתוח כלכלי, חברתי ופיזי מואץ במשך 5 השנים הבאות.
סיכום והמלצות ועדת ההיגוי מצורפים.

2. להטיל על שר האוצר להקים מינהלת פרויקט אשר תתחיל לבצע תכנון מפורט של פרויקט "קידמת הנגב" עפ"י הנחות המוצא המפורטות בדו"ח הסיכום (בפרק 3). המינהלת תסיים את תפקידה עם הקמת הרשות כאמור בסעיף 3 להלן, ותעביר לרשות את כל תוצאות עבודתה.

3. להקים "רשות קידמת הנגב", עפ"י חוק.
שר האוצר יגיש לועדת השרים לענייני חקיקה את הנוסח המוצע המצורף לחוק האמור. ועדת השרים לענייני חקיקה תדון בהצעת החוק ותחליט על דעת הממשלה, ומיד לאחר מכן תוגש הצעת החוק לכנסת לאשור.

מוגש על-ידי שר האוצר

ז' בתמוז התשנ"א
19 ביוני 1991

נספח 213

תה882

טיוטת חוק

חוק קדמת הנגב, התשנ"א-1991

פרק א': פרשנות

הגדרות

1. בחוק זה -

"קדמת הנגב" - השטח שגבולותיו מתוארים בתוספת הראשונה;

"הרשות" - הרשות לפיתוח קדמת הנגב המוקמת לפי חוק זה;

"המועצה" - מועצת הרשות כאמור בסעיף 9;

"המינהלה" - מינהלת הרשות כאמור בסעיף 11;

"השר" - שר האוצר;

"חוק רכישת מקרקעין בנגב" - חוק רכישת מקרקעין בנגב (חוזה השלום עם מצרים), התש"ם-1980;

"יושב ראש מינהל הביצוע" - יושב ראש מינהל הביצוע לפי חוק רכישת מקרקעין בנגב.

פרק ב': הקמת רשות לפיתוח קדמת הנגב, תפקידיה וסמכויותיה

הרשות

2. מוקמת בזה רשות לפיתוח קדמת הנגב.

מקום מושב

3. מקום מושבה של הרשות הוא בבאר שבע.

הרשות - תאגיד

4. הרשות היא תאגיד.

הרשות - גוף מבוקר

5. הרשות היא גוף מבוקר, כמשמעותו בסעיף 9(2) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 (נוסח משולב).

תפקידי הרשות

6. (א) הרשות תפעל לקידום ויישום תכנית לאומית שאישרה הממשלה במטרה ליישב כארבע מאות אלף נפש בקדמת הנגב, ולצורך זה -

(1) תיזום פעולות לפיתוח הכלכלי של קדמת הנגב;

(2) תכין תכניות לפיתוח הכלכלי של קדמת הנגב;

(3) תעודד יזמות כלכליות לפיתוח קדמת הנגב;

(4) תתאם בין משרדי הממשלה, הרשויות והגופים העושים לפיתוח קדמת הנגב;

(5) תספק מידע בכל הקשור ליזמות, לתכניות ולמפעלים כלכליים בקדמת הנגב;

(6) תייעץ ותסייע בכל הקשור לתכנון ולהקמה של מפעלים כלכליים בקדמת הנגב, לרבות להליכים הדרושים לענין זה לפי כל דין;

(7) תפעל למען ריכוז הנהלות ביחידות ממשלתיות וארגונים ארציים הנוגעים לנגב - בבאר-שבע;

(8) תפעל להגברת כושר קליטת העליה בקדמת הנגב, לרבות בדרך של תאום הכשרה מקצועית לקראת קליטה בתעסוקה ותיאום פעולות בניה זמנית וקבועה;

(9) תקים מפעלים כלכליים או אחרים הקשורים לפיתוח קדמת הנגב.

(ב) בביצוע תפקידיה תבטיח הרשות שפעולותיה יהיו תואמות את מדיניותה הכלכלית של הממשלה.

סמכויות הרשות

7. ואלה סמכויות הרשות:

(1) לקבוע את הגופים שיבצעו תכניות לפיתוח כלכלי שהכינה הרשות;

(2) לקבוע את השימוש במשאבים שיעמדו לרשותה;

(3) לגייס הון בישראל ומחוצה לה לצורך ביצוע תפקידיה;

(4) להקים תאגידים, בעצמה או ביחד עם אחרים, או לרכוש זכויות בתאגידים קיימים, והכל לצורך ביצוע תפקידיה;

(5) ליצור ולקיים קרנות לפיתוח כלכלי של קדמת הנגב;

(6) לקבל, בכפוף לאמור בכל חוק, מילווה לצרכי ביצוע תפקידיה, תנאי המילווה טעונים אישור השר;

השתתפות המדינה

8. במסגרת כל חוק תקציב תקצה הממשלה לרשות סכומים להשתתפות בפעולות פיתוח קדמת הנגב ולהשתתפות בהוצאות הרשות.

שימוש בהכנסות

9. כל הכנסה שתקבל הרשות תשמש במסגרת תקציבה המאושר למטרות שהועידה הרשות לשם ביצוע תפקידיה.

פרק ג': מועצת הרשות והמינהלה

מועצת הרשות

10. (א) לרשות תהיה מועצה שתפקידה -

(1) לייעץ לממשלה ולשר בכל הקשור לפיתוח קדמת הנגב ולייישובו, וביזום מפעלים ועידוד השקעות, וכן בביצוע חוק זה;

(2) לקבוע את מדיניות הרשות במסגרת התכנית שאישרה הממשלה;

(3) לקבוע את תקציב הרשות; התקציב טעון אישור השר;

(4) לפקח על ביצוע תפקידי הרשות.

(ב) וזה הרכב המועצה:

(1) נציגי הממשלה מקרב עובדי המדינה, שימנו אותם, אחד אחד, השרים הבאים: ראש הממשלה, שר האוצר, שר התעשיה והמסחר, שר האנרגיה והתשתית, שר הבטחון, שר הבינוי והשיכון, שר הבריאות, שר החינוך והתרבות, שר החקלאות, שר הכלכלה והתכנון, שר המדע והטכנולוגיה, שר העבודה והרווחה, שר הפנים, השר לקליטת העליה, שר התיירות, ושר התקשורת;

(2) שני נציגי עירית באר שבע, נציג עירית דימונה, נציג עירית ערד, נציג ירוחם, נציג אחד של המועצות האיזוריות שבתחום קדמת הנגב;

(3) שני נציגי המגזר הבדואי, אחד מהם נציג המועצות האזוריות הבדואיות;

(4) נציג ועדת הנגב מיסודם של הקיבוצים והמושבים בנגב;

(5) חמישה נציגי ציבור שימנה השר, מהם שלושה בהתייעצות עם לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים בנגב, ושניים בהתייעצות עם ההסתדרות הכללית של העובדים בנגב;

(6) שלושה נציגי מוסדות להשכלה גבוהה, שימנה השר בהתייעצות עם שר המדע והטכנולוגיה ושר החינוך והתרבות;

(7) שלושה נציגי אוניברסיטת בן-גוריון בנגב שיקבע נשיא האוניברסיטה באישור השר;

(8) נציג הסוכנות היהודית לארץ ישראל וההסתדרות הציונית העולמית;

(9) נציג קרן קיימת לישראל;

(10) מנהל מינהל מקרקעי ישראל או נציגו;

(11) נציג רשות שמורות הטבע;

(12) יושב ראש מינהל הביצוע;

(ג) יושב ראש המועצה יתמנה בידי המועצה מבין חבריה, באישור השר.

(ד) הודעה על הרכב המועצה והמינהלה ועל חילופי חברים בהם תפורסם ברשומות.

המינהלה

11. (א) לרשות תהיה מינהלה בת שבעה חברים שתבחר המועצה מבין חבריה, באישור השר.

(ב) יושב ראש המינהלה יתמנה בידי המינהלה מבין חבריה, באישור השר.

תפקידי המינהלה

12. ואלה תפקידי המינהלה:

(1) לנהל את ענייני הרשות על פי המדיניות שקבעה המועצה;

(2) להכין את תקציב הרשות ולהביאו בפני המועצה.

סייגים לכהונה

13. (א) לא יכהן כחבר המועצה או כחבר המינהלה -

(1) מי שאינו אזרח ישראל;

(2) מי שתוך עשר שנים שקדמו למינויו הורשע בפסק-דין סופי, או שהיה נושא את עונשו, בשל עבירה שלדעת היועץ המשפטי לממשלה יש עמה קלון;

(3) מי שקשור, במישרין או בעקיפין, בעצמו או על ידי קרובו, סוכנו או שותפו בחוזה או בעסקה עם הרשות, או מי שהוא בעל ענין בתאגיד הקשור כאמור; אך לא יהיו פסולים עובדים או חברי הנהלה של גופים ציבוריים או של חברות ממשלתיות בשל כך בלבד שהגופים או החברות קשורים כאמור.

(ב) לענין סעיף קטן (א)(3) ולענין סעיף 18 -

"בעל ענין" - בעל חלק העולה על 10 אחוזים מהונו של התאגיד או מכח ההצבעה בו או מהזכות לרווחיו;

"קרוב" - בן זוג, הורה, בן, בת, אח, אחות ובני זוגם.

תקופת כהונה

14. חברי המועצה וחברי המינהלה יתמנו לשלוש שנים, ואפשר לחזור ולמנותם.

פקיעה כהונה

15. חבר המועצה וחבר המינהלה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:

(1) התפטר במסירת כתב התפטרות לשר;

(2) אם נתמנה בהיותו עובד המדינה או רשות מקומית או גוף אחר המנוי בסעיף 10 - פרש משירותו.

העברה מכהונה

16. השר יהיה רשאי להעביר חבר המועצה או חבר המינהלה מכהונתו לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:

(1) נבצע ממנו דרך קבע למלא את תפקידו;

(2) הורשע בעבירה שלדעת היועץ המשפטי לממשלה יש עמה קלון;

(3) נתקיים בו הסייג שבסעיף 13(א)(3).

הוצאות

17. חברי המועצה והמינהלה לא יקבלו מהרשות שכר בעד שירותיהם אך חבר המינהלה יהא זכאי לקבל הוצאות שהוציא בקשר למילוי תפקידו כחבר המינהלה בשיעורים הנהוגים לגבי עובדי המדינה.

סדרי דיון

18. המועצה והמינהלה יקבעו את דרכי עבודתן וסדרי הדיונים בהן, אם לא נקבעו בחוק זה או על פיו.

חובת גילוי זיקה בעסקה

19. (א) חבר המועצה או חבר המינהלה שיש לו או שעשוי להיות לו, במישרין או בעקיפין, בעצמו או על ידי קרובו, סוכנו או שותפו, או לתאגיד שהוא בעל עניין בו, כל חלק או זיקה או ענין בכל עסקה עם הרשות אשר עומדת לדיון במועצה או במינהלה -

(1) יודיע על כך ליושב ראש המועצה או המינהלה, לפי הענין, מיד לאחר שנודע לו על העסקה;

(2) לא יהיה נוכח בדיונים באותה עסקה ולא ישתתף בהחלטה המתייחסות אליה או הקשורה עמה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א)(2) לא יחולו על עסקה או ענין בשל כך בלבד שחבר המועצה או חבר המינהלה משמש כעובד בתאגיד כאמור באותו סעיף קטן או כחבר בהנהלתו.

תוקף פעולות

20. קיום המועצה והמינהלה, סמכויותיהן ותוקף החלטותיהן לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר המועצה או חבר המינהלה, או מחמת ליקוי במינויים או בהמשך כהונתם.

פרק ד': מנהל הרשות ועובדיה

מנהל הרשות

21. (א) המועצה, באישור השר, תמנה מנהל לרשות.

(ב) המנהל יהיה אחראי כלפי המועצה והמינהלה לביצוע החלטותיהם ולביצוע תפקידי הרשות.

כהונת המנהל ותנאי העסקתו

22. (א) תקופת כהונתו של המנהל תהיה חמש שנים; המועצה, באישור השר, רשאית להאריך את המינוי לתקופה נוספת.

(ב) המנהל יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:

(1) התפטר במסירת כתב התפטרות ליושב ראש המועצה;

(2) המועצה קבעה, לאחר התייעצות עם השר, כי נבצר מהמנהל דרך קבע למלא תפקידו.

(ג) המועצה, תקבע את שכרו ותנאי העסקתו של המנהל, באישור השר.

תנאי העסקתם של עובדי הרשות

23. תנאי עבודתם של עובדי הרשות ושכרם יהיו כשל עובדי המדינה.

פרק ה': דוחו"ת והחלת דינים

דו"חות

24. הרשות תגיש לשר ולועדת הכספים של הכנסת, בתחילת כל שנת כספים, דין וחשבון לגבי השנה שחלפה; הדין וחשבון יכלול -

(1) מאזן שנתי מבוקר בידי רואה חשבון;

(2) דו"ח הכנסות והוצאות;

(3) דו"חות בדבר המשאבים של הרשות ואופן השימוש בהם;

(4) סקירה בדבר ביצוע תקציב הרשות;

(5) סקירה על פעולות הרשות באותה שנה.

דיווח לפי דרישה

25. השר רשאי לדרוש מהרשות, בכל עת, דין וחשבון ומידע אחר על כל ענין שהוא בגדר תפקידיה וסמכויותיה.

דין הרשות כדין המדינה

26. דין הרשות כדין המדינה לענין תשלום מסים, אגרות, ארנונה, היטלי ותשלומי חובה אחרים.

דין מנהל הרשות, חברי המועצה ועובדיה

27. (א) דין מנהל הרשות, חברי המועצה ועובדיה כדין עובדי המדינה לענין חיקוקים אלה:

(1) חוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), התשכ"ט-1969;

(2) חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959;

(3) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979;

(4) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969;

(5) ההוראות הנוגעות לעובדי ציבור בחוק העונשין, התשל"ז-1977.

(ב) בסעיף קטן (א), פסקאות (1), (2) ו-(4) לא יחולו על מי שמכהנים כחברי מועצת העיריה, ופסקה (4) לא תחול אף על חברי המועצה שהם נציגי הציבור.

פרק ו': הטבות למפעלים

הטבות למפעלים עתירי ידע ולמפעלים עתירי טכנולוגיה

28. (א) למפעל עתיר ידע ולמפעל עתיר טכנולוגיה, באזורים שאישרו השר ושר התעשיה והמסחר מפעם לפעם בקדמת הנגב, שאושר כמפעל מאושר על פי חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959 (להלן - חוק העידוד), יינתנו ההטבות הניתנות למפעל באזור פיתוח א' לפי חוק העידוד.

(ב) לבנין תעשייתי ולבנין תעשייתי משופץ כהגדרתם בסעיף 40א לחוק העידוד, הנמצאים באזורים כאמור בסעיף קטן (א), ואשר הושכרו למפעל עתיר ידע או למפעל עתיר טכנולוגיה, יינתנו ההטבות הניתנות לבנינים כאמור באזור פיתוח א' לפי חוק העידוד, ולענין זה תחול הגדרת "בנין תעשייתי" האמורה כאילו בפסקה (2) בה, אחרי "בשיעור שנקבע בכתב האישור" נאמר "ואינו פחות מ-70%".

(ג) סעיף זה יחול על מפעל מאושר, בנין תעשייתי ובנין תעשייתי משופץ שקיבלו אישור לפי חוק העידוד מיום _____ ועד יום _____; השר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי להאריך את המועד האמור.

(ד) בסעיף זה, "מפעל עתיר ידע" ו"מפעל עתיר טכנולוגיה" - מפעל שהמדען הראשי במשרד התעשיה והמסחר אישר אותו לענין סעיף זה בהתאם לכללים שנקבעו בתקנות.

פרק ז': רכישת מקרקעין, פיצויים והטבות

הקניית מקרקעין

29. (א) המקרקעין המפורטים בתוספת השניה, בהיותם דרושים למדינה לצרכי פיתוח קדמת הנגב ויישובו, יקומו לקנין המדינה ביום תחילתו של חוק זה, כשהם נקיים מכל שעבוד וזכות אחרת, ויירשמו מכוח חוק זה על שם המדינה בפנקסי המקרקעין.

(ב) אין בהכללת מקרקעין בתוספת השניה משום הודאה או ראיה שהמקרקעין לא היו נכסי המדינה לפני תחילתו של חוק זה, או שלמדינה אין, או לא היתה, זכות או זיקה בהם.

(ג) הממשלה רשאית, בצו שיפורסם ברשומות, לתקן את התוספת השניה על ידי גריעת מקרקעין הכלולים בה, ומשעשתה כן, בטלה ההקנייה על כל תוצאותיה החל מיום הפרסום.

(ד) הוראות סעיפים 25 ו-26 לחוק רכישת מקרקעין בנגב יחולו לגבי מקרקעין שקמו לקנין המדינה לפי סעיף זה.

הודעה על הקנייה

30. על הקניית מקרקעין לפי פרק זה תינתן הודעה למחזיקים כאמור בסעיף 2 לחוק רכישת מקרקעין בנגב.

מסירת חזקה ופינוי

31. (א) מקרקעין שקמו לקנין המדינה לפי פרק זה, מי שמחזיק בהם ימסור לידי המדינה את החזקה בהם ויפנה אותם מכל אדם וחפץ ומכל בעלי חיים במועד שיקבע מינהל הביצוע בהתייעצות עם מנהל הרשות.

(ב) על מועדי הפינוי והיציאה מהמקרקעין תינתן הודעה בדרך ובתנאים שבהם ניתנת הודעה על הקניה.

פיצויים והטבות

32. מי שהחזיק במקרקעין שקמו לקנין המדינה לפי פרק זה זכאי לפיצויים והטבות לפי הבריה האמורה בסעיף 8 לחוק רכישת מקרקעין בנגב ובתנאים האמורים בו ובסעיף 9 ובתוספת השניה או השלישית לחוק האמור, בשינוי הבא:

סעיף 9 לחוק האמור וסעיף 1(א)(1) לתוספת השניה לחוק האמור ייקראו כאילו במקום "ביום ב' בטבת תשל"ט (1 בינואר 1979) וביום תחילתו של חוק זה" נאמר "ביום ג' בתמוז התשנ"א (15 ביוני 1991) וביום תחילתו של חוק קדמת הנגב, התשנ"א-1991".

טיפול והחלת הוראות

33. מינהל הביצוע וועדות התביעות שהוקמו לפי חוק רכישת מקרקעין יטפלו בתביעות לפיצויים ולהטבות האחרות כאמור בסעיף 33, ויהיו להם הסמכויות האמורות בחוק האמור, והוראות סעיפים 11 עד 23, 27(ב) ו-28 לחוק האמור יחולו, בשינויים המחוייבים.

פרק ח': הוראות שונות

ביטול

34. חוק הנגב, התשמ"ו-1986 - בטל.

ביצוע ותקנות

35. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"ב בסיון התשנ"א
4 ביוני 1991

ש מ ו ר

אל : ראש הממשלה ושר העבודה והרווחה

מאת : מזכיר הממשלה

שלום רב,

הנני מתכבד להביא לתשומת-לבך את החלטה מס. 1367 של הממשלה מישיבתה ביום א', כ' בסיון התשנ"א(2.6.91):

"1367. <u>אמנות והמלצות של ארגון העבודה הבינלאומי</u>

מ ח ל י ט י ם ליפות את כוחו של שר העבודה והרווחה להגיש לכנסת את האמנות וההמלצות המפורטות להלן שנתקבלו על-ידי ארגון העבודה הבינלאומי בועידות ה-76 ו-77 של הארגון, בצירוף תזכיר בו תוסבר כוונת הממשלה לגבי הפעלת האמנות וההמלצות:

1. אמנת 169 בדבר היחס לקבוצות אוכלוסיית ילידים ושבטים במדינות עצמאיות.

2. אמנה 170 והמלצה 177 בדבר בטיחות בעבודה בתעשיה הכימית.

3. אמנה 171 והמלצה 178 בדבר עבודת לילה.

4. פרוטוקול מ-1990 בקשר לאמנה בדבר עבודת לילה לנשים משנת 1948."

(נוסח האמנות, ההמלצות והפרוטוקול והתזכיר שיצורף אליהן נמצא במזכירות הממשלה).

ב ב ר כ ה,

אליקים רובינשטיין

העתק: סגן שר העבודה והרווחה
היועץ המשפטי, משרד העבודה והרווחה